

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ČASOPIS

PRO ZBOŽNÉ SPOLKY A BRATRSTVA MEZI ČECHOSLOVANY.

S POVOLENÍM DUCHOVNÍ VRCHNOSTI POŘÁDÁ

P. PETR HLOBIL.

BENEDIKTIN BAHURADSKÝ.

ROČNÍK XLIV.

ROK 1910

V BRNĚ.

TISKEM A NÁKLADEM PAPIRSKÉ KNIHTISKÁRNY BENEDIKTINŮ BAHURADSKÝCH.

OBSAH.

Strana

Strana

Básně.

Modlitba. — Padá snih. (A. M. Kadlčáková)	1
Biblické ohlasy (Fr. Vrátil)	5, 39, 74
Smutná pravda (J. Al. Vlastimil-Rímský)	8
Hvězdy (Marie Kadlčáková)	13
Kde je štěstí (J. Al. Vlastimil-Rímský)	13
Bděte a modlete se (Fr. Vrátil)	17
Klekání. — Večer (A. M. Kadlčáková)	21
Nebezpečná hra. — Utrpení (Fr. Vrátil)	26
Sv. Anežka, panna a mučednice (P. Fr. Kosík)	29
Libý sen. — Smutná píseň (A. M. Kadlčáková)	33
Divný nástroj (J. Al. Vlastimil-Rímský)	33
Anděl. — Prázdný život (M. Kadlčáková)	43
Přítelkyni (A. M. Kadlčáková)	53
Až umru (A. M. Kadlčáková)	57
Přátelské poutě (J. Al. Vlastimil-Rímský)	57
Vlasti. — První dojmy (J. Al. Vlastimil-Rímský)	65
Jdi přímo! (Hroznata Roubal)	65
Vina smyta. — Modlitba. (J. Al. Vlastimil-Rímský)	78
Vzpomínky (A. M. Kadlčáková)	82
Sestřičko, spi tiše (A. M. Kadlčáková)	84
Milost mše svaté (A. M. Kadlčáková)	97
Kristus, láska moje. — Radostný ruženec. (A. M. Kadlčáková)	105
Palatin (J. Al. Vlastimil-Rímský)	107
K Tobě, Kriste! (A. M. Kadlčáková)	110
Ejhle, dřevo kříže! (A. M. Kadlčáková)	118
Kříž u cesty. — K Pánu Ježíši! (A. M. Kadlčáková)	123
Maria. — Východ slunce (A. M. Kadlčáková)	129
Zdrávas, Maria! — Z rána (A. M. Kadlčáková)	129
Když smutná duše má (A. M. Kadlčáková)	134
Dennice. — Zdrávas, hvězdo! (A. M. Kadlčáková)	134
Večerní „Ave!“ (A. M. Kadlčáková)	138
Ó, sviť mi! (A. M. Kadlčáková)	146
Západ. — Modlitba Páně (A. M. Kadlčáková)	150
Betlémské dítě (J. Al. Vlastimil-Rímský)	153
Na foru (J. Al. Vlastimil-Rímský)	153
Matinko, vzpomínám na tebe (P. Metoděj Máta)	161
Jméno Tvé! (A. M. Kadlčáková)	171
U Tibery (J. Al. Vlastimil-Rímský)	174
Ó Bože, všeho zlého duši chraň! (A. M. Kadlčáková)	187
Pevně, věrně (P. Daniel Kubis)	193
Rozjímání pod křížem (P. Daniel Kubis)	193
Kapitol. (J. Al. Vlastimil-Rímský)	196
Ruže (A. M. Kadlčáková)	200
Bůh, otec můj! — Ó Kriste! (A. M. Kadlčáková)	202
V bouřlivé noci (A. M. Kadlčáková)	211
Jedno jméno	214

Matce Boží. — Pozdrav Matce Boží (A. M. Kadlčáková)	225
Své matce!	229
Boží divy. — Co mi zustalo? (A. M. Kadlčáková)	237
V polích. — Klekání (A. M. Kadlčáková)	237
S Bohem tu buď! — Večer (A. M. Kadlčáková)	240
Vůle Páně. — Při mši svaté. — Konstantinův oblouk. — Písmo svaté (J. Al. Vlastimil-Rímský)	257
Matce Boží. — V poli (A. M. Kadlčáková)	261
Církev Petrova. — Okovy sv. Petra (J. Al. Vlastimil-Rímský)	264
Z lesa (A. M. Kadlčáková)	279
Pojďte ke mně! (A. M. Kadlčáková)	281
K Srdci Pána Ježíše. — Matko Boží — Buď pozdravena, Matko má! (A. M. Kadlčáková)	289
Smiluj se! — K Pánu Ježíši (A. M. Kadlčáková)	295
Bouře	308
Duha Boží (A. M. Kadlčáková)	311
Nejmilejší Ježíši. — Zdrávas. — Modlitba (A. M. Kadlčáková)	321
Tvým jménem (A. M. Kadlčáková)	325
Večerní. — Klekání. — Hřbitove, hřbitove! (A. M. Kadlčáková)	350
Matko lásky. — Zdrávas! (A. M. Kadlčáková)	353
Večerní klekání. — Marii, Matce milosti (A. M. Kadlčáková)	364
Anděl Strážce (A. M. Kadlčáková)	381
U jesli. Svátá noc. Vánoční stromek. Vánoce. (A. M. Kadlčáková)	382

Pojednání nábožná.

Nový rok — nový život. (Probošt Boh. Hendl)	2
Stále v před (Ignát Zháněl)	6
Jdeme za mudrci od východu a najdeme Pána (Boh. Hendl)	9
Jak se chová křesťan ve dnech masopustních (Boh. Hendl)	34
Ecce Homo. (Ignát Zháněl)	40
Otče náš a pozdravení andělské (P. Fr. Kosík)	44, 83, 111, 185
Novodobé pohanství (Boh. Hendl)	46
Bůh volá, nezatvrzuje srdce svých (Boh. Hendl)	66
Zrádce Jidáš (Ignát Zháněl)	70
Bůh živý ve svatostánku táhne k sobě srdce (Boh. Hendl)	76
Velikonoční sv. zpověď (Boh. Hendl)	98
Velikonoční sv. přijímání (Boh. Hendl)	101
Milostná novena (P. V. Wirsig)	106
151, 183, 212.	
Mládež naše naděje (Ignát Zháněl)	108
Modlitbové tažení křížové za Afriku	125

Vznešení Panny Marie (Boh. Hendl) . . .	130
Katolické missionářství (Boh. Hendl) . . .	135
Pokoj svůj dávám vám (Ignát Zháněl) . . .	139
Srdce božského pastýře (Boh. Hendl) . . .	169
O četbě (Ignát Zháněl) . . .	172
Pohodi svatodušní (Boh. Hendl) . . .	175
Navštěvujme Matku Páně (Boh. Hendl) . . .	194
Farizeus a publikán (Ignát Zháněl) . . .	197
Na Sionu (Fr. Klíma) . . .	207
Konfiteor, nebo-li veřejné vyznání (Fr. Klíma) . . .	215
Slavnost „Porciunkula“ (Boh. Hendl) . . .	226
O vděčnosti (Ignát Zháněl) . . .	230
Stěti sv. Jana Křtitele (Boh. Hendl) . . .	233
Svátek naší nebeské Matky (Boh. Hendl) . . .	262
Božské Srdce Páně (Jeroným H.) 265, 293, 339	
Andělé strážní, naši nejlepší přátelé (Ignát Zháněl) . . .	268
Dobrotivé Srdce Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti oltární (Dr. Rvd. Zháněl) . . .	271
Kostel, výmluvný kazatel (Ignát Zháněl) . . .	290
O tajemstvích (Boh. Hendl) . . .	296
Srdce Ježíšovo, pokoj a smíření naše (Dr. Rud. Zháněl) . . .	299, 334
Nádobu pobožnosti (St. J. Pavlík) . . .	312
Vlast pozemská a nebeská (Boh. Hendl) . . .	322
Mohli-li ti a oni, proč ty ne, Augustine? (Ignát Zháněl) . . .	326
Denní návštěva nejsv. Svátosti (P. J. B. Voňavka) . . .	338
Hlas volajícího na poušti (Ignát Zháněl) . . .	354
Vánoční radost Marie Panny (Boh. Hendl) . . .	358
Jak mluvil k nám Bůh? (Boh. Hendl) . . .	372

Hlavní úmysly.

Katolické školy vysoké . . .	31
Křesťané na východě . . .	63
Boj proti socialismu . . .	95
Svornost v činnosti katolíků . . .	127
Věrné konání povinností manželských . . .	159
Oslava prvního pátku v měsíci . . .	191
Katolické náboženství v Americe a Equadoru . . .	223
Duchovní cvičení křesťanského dělnictva . . .	255
Misie v Indii . . .	287
Svoboda církve katolické na Rusi . . .	318
Zamezení smíšeného manželství . . .	351
Spisovatelé a umělci katolíci . . .	383

Pojednání poučd.

Jaká dobrodini přijalo lidstvo od církve svatě (Fr. Janovský) . . .	14
Život křesťanů v prvních třech stoletích . . .	23
119, 280, 309, 341, 361.	
Blahoslavený Jan Sarkander (Jan Tagliaferro) . . .	27, 50, 79, 142, 179
Spravedlivá odplata . . .	53
Mé první svatě přijímání . . .	88
Stávka . . .	116
První diecéšní synoda brněnská r. 1909 (Dr. Rud. Zháněl) . . .	162
Předobrazy Vykupitele (P. Dan. Kubis) . . .	201
Vznešení a moc stavu kněžského (Boh. Hendl) . . .	203
O poutích (Fr. Rezníček) . . .	238
Však přece vyjde (Fr. Klíma) . . .	241
Slovo k našim rodinám (Boh. Hendl) . . .	253
Blahosl. Markéta uherská . . .	275, 304
Křesťanská výchova mládeže (Boh. Hendl) . . .	302
Hrobní nápisy (Boh. Hendl) . . .	329
Protestantské uctívání Srdce Páně (P. J. Voňavka) . . .	332
Odňatá moc otcovská (Fr. Klíma) . . .	344, 365
Obrázky z pouti palestinské („Poutník“ č. 406) . . .	369

O křesťanských záležitostech.

Obrázky z katolických misíí (Maxm. Weinberger) 18, 54, 85, 113, 147, 219, 245, 282, 314, 347, 376.	
Nynější katolický chrám sv. Petra a Pavla v Moskvě . . .	22
Provolání. — Druhá pouť lidová do Svaté Země . . .	124
Provolání k VII. všeobecnému sjezdu rakouských katolíků v Innsbriku . . .	249

Různé zprávy.

Různé zprávy (Ignát Zháněl) 30, 60, 90, 125, 154, 222, 250, 284, 316, 379.	
Děkuvzdání božskému Srdci Páně . . .	94, 191, 233, 286, 379.

ŠKOLA

J. Křehký

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

LEDEN 1910.

Kochej se v Hospodinu a dá tobě žádosti srdce tvého. Vyjev Hospodinu cestu svou a naději v něm a on všecko dobře učiní. (Žalm 36, 4.)

A. M. Kadlčáková :

Modlitba.

S modlitbou na rtech já upřímnou
se blížím k Tobě, ó Máti,
prosím, bys přijala duši mou,
již za vděk chci Tobě dát!

Vezmi ji ode mne, Matičko,
tak denně ústa má prosí,
občerství znavené srdíčko,
vlej do něj trošičku rosy.

Nebeské rosičky na byly,
které mi v života pouti
svět krutý způsobí, kdykoli
bych mohla jim uvyknouti.

S radostí dále chci pracovat,
úkolem co jest mi dáno,
za milost Tvou budu děkovat
v modlitbě večer i ráno.

S modlitbou na rtech já upřímnou
se blížím, ó Máti, k Tobě,
ústa pak tichounce zašeptnou:
„Mne ochraňuj v každé době!

Padá sníh.

Padá sníh — je všecko bílo,
padá sníh — je smutný den,
na procházku zvolna kráčím
do přírody z města ven.

Padá sníh — je všecko bílo,
padá sníh na cestičku,
duše moje zaletěla
v jednu známou světničku.

Padá sníh — je všecko bílo,
smutně hledím k nebičku,
v chvějně mysli obraz drahý
vykouzlím na chvilčičku.

Padá sníh — je všecko bílo,
zvolna kráčím domů zpět,
k Matičce své mysl letí,
srdce počíná se chvět.

Padá sníh — je všecko bílo,
v nebi skví se hvězdička,
z ní se na mne zadívala
dobrá, drahá Matička.

1910.

Veselý a šťastný Nový rok!

Boh. Hendl:

Nový rok — nový život!

en otcovská láska a dobrota Boží dala nám se dožítí dnešního dne, prvního to v roce novém, kterým začínáme nový oddíl života. Kde jsou dnové naši dřívější, kde léta posud na zemi strávená? Ó. jak musíme s prorokem zvolati: »Jako šíp aneb jako pták, který letí vzduchem, jako loď, která brázdí moře a přece nezanechává po sobě stopy, tak uplynula léta života mého a nic mi z nich nezbylo než vzpomínka na to, čeho jsem užil, co vytrpěl a co vykonal. Jest však vzpomínka tato pro mne radostná a útěchy plná? O Pane můj, jak trpká bývá a jak bolestná! Vzpomínám-li radostí užitých v roce předešlém, které plynuly ze světa a ne z Tebe, zdroji vši radosti čisté, radosti a požitků, kterých jsem mnohdy proti vůli Tvé užíval, vzpomínám-li i těch, které sice nebyly hříšné, byly však nemírné a bez vděčnosti k dobrotivosti Tvé a jak nyní zhořkly mně v srdci a zanechaly v duši osten výčitek, halicích spokojenost mou. A uvažuji-li vše, co vytrpěl jsem, zdaž se z toho těšiti mohu, že doba utrpení utekla, když si říci musím, že Ty, Pane, chtěls mne utrpením očistiti, posílit, na cestu za Tebou uvésti a já se vzpouzel, já netrpělivostí a malomyslností okrádal se o zásluhu, již Jsi mi připočísti chtěl, já ničil Tvoje záměry, které jen ku dobru mému a spáse věčné duše mé směřovaly. Nyní uplynul čas, kdy Jsi mne zkoušeti chtěl, jako zlato v ohni zkoušeno bývá, a já času toho neužil zdaž není ztracen pro mne? A což teprve, pohlížím-li do minulosti a vidím všechny své skutky, činy, myšlenky a žádosti, vidím tu mnohonásobnou příležitost. K dobrému konání, jehož jsem si nevšímal, a pokušení k zlému, jemuž jsem podléhal, když vidím, že skoro každého dne nějaká skvrna padla na duši mou, když uvažuji, jak nevďečným jsem býval ku Tvé lásce, Tvé shovívavosti Pane, ó jak vidím se před Tebou dnes, když přes to vše uvádíš mne s nemensí láskou v rok nový, jakobys nevzpomínal života mého starého! O, jak rád bych dnes dal část věku svého za to, kdybys Tě byl nikdy nezarmoutil, Tě, Bože můj a Pane, nikdy neurazil! Avšak co se stalo, nedá se nijak jinak napravit, nežli úpřímou lítostí a pravým pokáním a tuto oběť račiž Otče dobrotivý dnes ode mne přijati, když s Davidem volám k Tobě, smiluj se nade mnou Bože, podle velikého milosrdenství svého shlad' nepravost mou! O Pane, nevcházej se služebníkem svým v přísný soud, nýbrž nakloň ucha svého k úpěnlivým prosbám jeho za milost a odpuštění

a popřej ještě času k polepšení a pokání! Víím, že i to, co snad dobrého jsem vykonal anebo vykonati chtěl, jen ovocem lásky Tvé jest, a že mnohdy úmysl můj nebyl při tom nejčistší, plynoucí jen z lásky poslušnosti k Tobě, však Ty víš, jak slabý jsem, o Pane, a jak vydán nebezpečím starým, ráčíž v dobrotě své přijati i to nepatrné dobré, co na duši mé dnes vidíš, aby váha zlého tak tuze dolů nepadla. Přijmi, Pane, dnes díky vřelé, které z hloubi srdce svého Ti vzdávám za veškerou Tvou lásku, péči, shovívavost a milosrdenství prvně prokázané, neodvrať ode mne laskavou tvář svou ani v roce tomto novém. Ty, Pane života a smrti, nejlépe víš, zda-li to není poslední rok můj na zemi, zda-li v něm nezvoláš ke mně: »vydej počet z vladařství svého, neboť nebudeš moci již vládnouti« život tvůj byl mým darem, i pro tebe platilo přikázání moje: »Pána Boha budeš nade všechno milovati, jemu samému se klaněti, jemu samému sloužiti a tak nalezneš spásu svou«. O Pane, jak dnes uznávám pravdu těchto slov Tvých, svatost a užitečnost Božích přikázání, proto láska a vděčnost táhnou mne dnes k Tobě.

Vždyt Jsi Ty, Pane a Spasiteli můj, celý svůj život za mne obětoval, až po kříž a hrob ukazoval Jsi mně nezměrnou lásku svou, jak ve slovech, tak ve skutcích, v oběti utrpení a smrti. I ta první krůpěj krve, kterou Jsi dnes při svém obřezání vycedil, káže dojemně srdci mému o Tvé lásce, o Tvé dobrotě; ó Pane, pomoz mně mocnou podporou svou, abych déle této lásky Tvé srdce své neuzavíral, nýbrž dokořán Ti je otevřel a dnešním dnem celý se Tobě zaslíbil a obětoval se vším, čím jsem a co mám. Dnes následuji příkladu a hlasu apoštola Tvého a před božskou tvář Tvoou odříkám se vši bezbožnosti, všech hříšných, světských radostí a žádostí, kladu tento svůj úmysl na oltář Tvůj, že chci v roce tomto i v celém svém životě, pokud mi ho popřeješ, střízlivě a bděle žiti, spravedlivě s bližním jednati a všecku svou radost a blaženost v Tobě, ó Bože, hledati. Pak, ó Pane, budu moci s milostí Tvoou klidně hleděti vstříc příchodu Tvému, kdybys snad usoudil již v tomto roce mne soudem svým navštívit. Ty, Pane, jsi jediná moje největší naděje! A to přesvaté jméno, které dnes ponejprv Tobě dáno bylo, jest moji útěchou, mocnou a vítěznou zbraní a útočištěm jistým. Tvůj nebeský Otec poručil Ti dáti jméno »Ježíš«, ó dej, abych v tomto roce zakusil sladkosti jména Tvého a sílu jeho moci; budiž mně, ó Pane, tím, co jméno Otce znamená: »spasitelem« a »záchrancem« v každém nebezpečí, v každé bídě, v každém pokušení, v každé nemoci, v každém trápení, v životě i smrti, aby mne nic od lásky Tvé neodvracelo, tak, abych s Tebou a v Tobě žil po všechny dny života svého. Tvé svaté jméno píše církev Tvá na bránu nového roku a nového našeho života, neboť Ty's v Ježíši a jen Ty's pravá cesta, pravé světlo, pravý život, a není »pod sluncem lidem jiné jméno dáno, v němž by spasení býti mohli, nežli jméno Tvé«.

(Skut. ap. 4. 12).

Jenom vede-li nás ruka Tvá a milost Tvá nás provází, bude rok tento pro nás rokem šťastným, jak si toho navzájem přejeme, bez Tebe byl by prázdným, marným, bez zásluhy a odměny, bez radosti, bez spásy tu i tam, neboť »nestaví-li Pán domu, marně se namáhají, kdož staví jej« a »nebude-li Pán ostříhati města, nadarmo hlídají je hlídači«. Proto také, milí čtenářové »Školy B. S. P.«, nemůžeme sobě dnes nic lepšího vespolek přát k roku novému, nežli: »Kochej se v Hospodinu a dá tobě žádosti srdce tvého. Vyjev Hospodinu cestu svou a naději v něm, a on všechno dobře učiní«. (Ž. 36, 4).

Zda-li rok, ježž počínáme, přinese nám požehnání či kletbu, štěstí či neštěstí, nevíme, skryl to Bůh před očima našima. Ostatně záleží to na nás, jak si život opravíme. Bůh zajisté pomoci a milosti tolik nám dá, že, jak praví sv. apoštol Pavel: »Milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému«. (Řím. 8, 28). Protož začneme rok nový ve jménu Páně, abychom mohli ho také ve jménu tomto dokončiti, a to netoliko rok tento, nýbrž i život celý a jméno toto přesvaté nám jako slunce svítilo na cestu do věčnosti. Dej Bůh všem milým čtenářům »Školy« milosti plný a požehnaný nový rok!

BIBLICKÉ OHLASY.

Verše

(Věnováno mým drahým rodičům a sourozencům).

1. Řeč Moudrosti Boží.

(Kn. Přísloví kap. 8).

Na počátku svých cest,
prve než co činil,
Hospodin mnou vládl jest,
od věků mne zřídil,
dřív než země byla učiněna.
Ještě propasti nebyly,
já počata byla již,
studnice vod neprýšely,
hory nečnely u výš,
před pahrbky já jsem narozena.
Ještě nečinil Bůh země řeky,
okršlu zemského stěžejí,
neslyšeti bylo moře jeky:
k Tvůrci oči mé již vzhlízejí.
Když Bůh připravoval nebe,
měl v té době mě u sebe,
já na všechno patřila jsem ve slasti.
Jistým právem a okolkem propasti
když Bůh ohražoval,
povětří když svrchu upevňoval
a studnice vod když odvažoval,
moři meze jeho
když kladl vůkol
a zákona svého
kladl vodám, by ho poslouchaly
a končin svých nepřestupovaly,
a když odvažoval
základy země — s Nim já jsem dlela,
od Něj za úkol
všecko pořádati
s Nim společně, svěřeno jsem měla;
denně kochávati
a každého času
před Nim na okršlu země hrát si směla.
Rozkoš pak má jest
být se syny lidskými.
Nyní, synové, tedy
slyšte mého hlasu:
Jsou blahoslavenými
a věčně být mají,
kteřížto mých cest
povždy ostíhají.
Slyšte kázeň a vždy moudří buďte,
ji neza mítejte — neodpuďte:

Blahoslavený jest člověk ten,
jenž slyší mne a má každý den
povždy bdí svými hledy
opatrně u mých dveří
a jich u veřejí střeží.
Kdož by mne našel, život najde
a Hospodin dá mu spasení;
kdož ale proti mně ve hřích zajde,
uposlechne svůdných vábení,
ten urazí duši svoji. Každý,
kdokoli mne nenávidí,
miluje smrt — a ji sklídí;
zhyne duše jeho věčně — navždy,
kteráz v nenávisti Moudrost Boží měla.

2. Nečiň zlého.

(Sirach kap. 7).

Ó nikdy nic, synu, nečiň zlého,
zlo tě potom jistě nezachvátí;
odstupuj rychle od nepravého,
zlo bude od tebe úchyl bráti.

Na záhony nespravedlnosti
zlých věcí se, synu, varuj síti,
a nebudeš v sedmeronásobnosti
ze záhonů těch jich nikdy žíti.

3. Neklamej.

(Sirach kap. 7.)

Nikdy, synu, klamu nížádného
proti bratru svému nerozsívej;
příteli též něco takového,
co by jej klamalo, nečinívej;
ustavičnost klamu dobrá není,
chraň se tedy klamu dopouštění!

4. Navštěvuj nemocné.

(Sirach kap. 7).

Nikdy neměj, synu, lenování
k nemocným navštěvu konati;
utvrzen tak budeš v milování,
Kristus ti to bude čítati,
jak bys navštívil jej samotného
v osobě člověka nemocného;
vysoko ten čin tvůj vycení
a bohaté jednou odmění!

(P. d).

Stále vpřed.

Ve století dvanáctém žil znamenitý učenec, biskup Jan ze Salisburku, takto pojmenovaný po svém rodném městě, ležícím v Anglii. V jednom ze svých spisů pobádá své čtenáře, by všeho si bedlivě všímali a praví: »Moudrému je vše k službám, ve všem, co se mluví, co vidí, co se koná, najde látku k vykonávání cnosti, jimiž zaměstnává se i ve svých zábavách; jde přímou cestou ve všech svých pracích a rozvažuje o marnivosti lidské.«¹⁾ Zemi, kterou nejvíce vyhledávají cestující a v níž každému se líbí, jest Itálie. Zvláště kdo miluje kromě krás přírodních, umění všech odborů, jest unesen bohatstvím umění v čarokrásné této říši a pokud může, opětně a opětně ji vyhledává. Vždyť jsou nadšenci, kteří rok co rok tam cestují a Itálii prohlašují za zemi zaslíbenou všech přátel umění...

A věru, kdo otevřeným okem a dobře jsa odborně vzdělán cestuje do těchto krajín, najde tolik zajímavostí, že neví kde začít a kde přestat v líčení dojmů tuto získaných. V severní Itálii viděl jsem často skvostné budovy, věnované různým účelům a bývalo na nich heslo, stručné sice na slova, ale plné obsahu nejduchaplnějšího. Mělo jen tato dvě slova: *sempré avanti*, což znamená: stále vpřed. Zamysleme-li a zastavíme-li se poněkud u těchto slov, nač na vše nás mohou přivést? Dozvěděl jsem se sice později, že je to heslo rodu savojského, vládnoucího nyní v Itálii, kterému my katolíci nijak blahopřání nemůžeme; ale pamětliv slov výše uvedeného učeného biskupa Jana ze Salisburku, chci použití jich ku rozjímání novoročnímu. A jistě, vštípíme-li si v paměť i několik málo pravd, na něž přijdeme, rozjímajíce něco o výroku: *sempré avanti*, můžeme pokročit ve cnosti a oslavit začátek nového roku po přání církve; »svlékli bychom člověka starého a oděli se v člověka nového,«²⁾ »odložili bychom skutky nepravosti«³⁾ a přičinili se, aby nový rok byl pro nás též novým a lepším obdobím ku sebezpoznání a

v úmyslu dále pokročit v křesťanské dokonalosti.

Mluví se sice mnoho o pokroku, ale často mají o něm lidé podivný a mylný názor. Mnozí pokračují, avšak nikoliv v dobrém, nýbrž ve zlém; v něm získávají dovednosti, nad níž nutno žasnouti. V polském městě Přemyslu sloužil u vojska mladičský poručík S., který žil den ode dne, nepřemýšleje o budoucnosti a děláje lehkomyšlně dluhy. Jeho přátelé chtěli mu upřímně pomoci; složili peníze, přinesli velké oběti a napomínali nešťastníka, by šel do sebe. Ale nic nepomohlo, žil zase skvěle, rozhazoval peníze plnými rukama a stál opětně před katastrofou. Čestný soud sboru důstojnického zabýval se jeho záležitostmi a S. měl svou šarži složit a dosloužit jako prostý voják. Rozsudek byl mu sdělen; byl poslední den, kdy ještě nosil čestný císařský stejnokroj poručíka. Šel mezi přátele a zdánlivě úplně nenuceně se s nimi bavil. Když se jim však nikdo blíže neobíral, vytáhl z kapsy nabitý revolver a chtěl se zastřeliti. Přítomní mu vytrhli zbraň z ruky. Příštího dne ráno šel k raportu, kdež měl být zbaven své hodnosti. Namířil ze svého bytu do kasárny, dal si však do kapsy náboj naplněný dynamitem a pomocí cigarety, kterou kouřil, jej jed průjezdem kasárny, zapálil. Účinek byl hrozný; nešťastný mladý muž byl roztrhán na mnoho kusů, byl k nepoznání. V kapsách oděvu našli tři psaní. V jednom omlouvá svůj čin, že nemůže snést hanby, aby jako prostý voják sloužil, proto raději umírá. V druhém obrací se na svou přízeň a v třetím prosí své soudruhy v praporu, by mu dali do rakve karty, aby se svým přítelem U., poručíkem u ** pluku, který nedávno též se zastřelil, mohl jako dříve, také po smrti hrát karty.

Není-liž tento odstrašující příklad pro nás výstrahou, jak hluboko může i tak zvaný vzdělaný člověk poklesnouti; lze tu mluvit o pokroku? Jedenkrát se nemohli apoštolé dohodnouti, kdo jest z nich více váženější, kdo bude mít v království nebeském větší katajství, načež jim řekl božský Mistr: »Nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebe-

¹⁾ Viz Kobler S. J.: *Život ve středověku*, I díl, str. 541.

ského. « Nezdá-li se někomu býti podivno, že Kristus užil právě těchto slov, že stavěl malé dítě za vzor! Proč nevolil jméno stavu, který se zdá býti důležitější? Proč nevolil obrazu o rybáři, který hází sítě do vody, aby chytl hodné ryb? Proč nemluví o kupci, který pátrá po pravých perlách, proč nezvolil podobenství o vojáku, který vši silou bojuje, aby uchvátil království nebeské. Zbožný Klaus udává troji příčinu, pro kterou zvolil Ježíš pro toto podobenství právě dítě.

Děti uvěří snadno, když se jim něco vykládá, nenamáhají si rozum, nelámou si hlavy, neptají se po důvodech, ale spokojí se, vypráví-li jim hodnověrná osoba, věří jí. Podobně máme i my, snažíce se, abychom dosáhli věčné spásy, věřiti Ježíši Kristu a církvi jím řízené; předkládá nám církev kuvěř ení rozmanitá tajemství, jež se proto jmenují tajemstvími, protože jich náš rozum nemůže pochopiti, věřiti v ně, káže vševědoucí Bůh. Více slušno věřiti Bohu nežli lidem. Za druhý důvod udává: dítka bývají dávány za vzor nevinnosti, čistoty, bezúhonnosti, urazil-li je někdo brzy na to zapomenou a nehněvají se na zlomyslníka; žádnému dítěti nenapadne honiti se výhradně po penězích, vyznamenáních a přednostech; dítě nádennickovo hrá si se svým vozíkem a se svou pannou stejně spokojeně jako dítě královo. Podobně mají všichni vyznavači víry Kristovy býti srdce nevinného, mají odložití vše dětinské, ale podržeti si mysl dětinnou, na urážky zapomínati, nepřátelům odpouštět, spokojiti se se starostmi dnešního dne a neobírat se péčí o den příští. Za třetí je každé dítě měkkého srdce; vidí-li, že prolévá někdo slzy, hned též samo slzí, čímž snadno pohnou rodiče a vychovatele své k milosrdenství. Podobně musíme i my, kteří chceme dojíti spásy věčné, býti ochotni oplakávati hříchy své a býti milosrdni, neboť »chcete-li milosrdenství dojíti, buďte i vy milosrdni.« Uvažujice tyto příčiny, porozumíme, proč přirovnával Ježíš Kristus ty, kteří dojíti mají věčné spásy s dětmi.

Spisovatel církevní Tertulian píše: »Každé dítě poněhlu roste na těle, at spí, at bdí, at pracuje, at odpočívá; podobně vládnouti budou nebes, kdož přičiňují se, aby duchovním způsobem pokračovali.«

Je tedy svatou povinností jednoho každého z nás, aby učinil si za heslo »sempre avanti«, stále vpřed! stále pokračovati v dobrém, nikdy neustávati, aby nepřekvapil nás ďábel, který obchází jako lev řvoucí, hledaje, kde by koho pohltil. Díky Bohu, jsou ještě lidé, o nichž, pozorujeme-li jich jednání, myslíme si, že asi nejsou schopni žádných lepších citů, že jejich srdce není ničemu lepšímu přístupno a přesvědčíme se, že jsme se mylili. Neodsuzujme nikoho, abychom sami nebyli kdysi odsouzeni. Ve Švýcarsku, v obci jménem Zolingen žil jistý topič, kterého lidé považovali za prototyp neurvalce a surovce. Měl k ruce učně, ale měl ho spíše za psa, než za tvora sobě rovného, trápil ho a sužoval jak mohl. Ba jednou, když hoch nic netuše uposlechl jeho rozkazu a vlezl do kotle, by ho vyčistil, otočil zlosyn kohoutek s vřelou vodou a vyhrllil proud její na ubohého chlapce. Nešťastný hoch utrpěl těžké popáleniny a ležel v okresní nemocnici v městě Aargau. Topič byl četníky odveden k soudu a po právu odsouzen na několik let do vězení. Hochovi dařilo se zle; byl dlouho mezi životem a smrtí, popáleniny byly velké a hojily se pomalounku; lékaři uznali, že by bylo nejlépe, kdyby byla čerstvá lidská kůže k zacelení. Tu měl assistent chirurgického oddělení originelní myšlenku. Sedl si ku psacímu stolu a psal fediteli trestnice v Lenzburku, kde byl uvězněn topič. V dopisu žádal, zda by topič byl ochoten dáti si seříznouti s těla kus kůže, aby nešťastný hoch byl uzdraven. A co assistent nepokládal za možné, stalo se; za nelidského zločince považovaný topič ochotně svolil; operace provedena a učeň brzy na to úplně se pozdravil.

Je mnoho prostředků, které nám mohou napomáhati k pokroku v duchovním životě a vůbec ve ctnostech. Nejčasovějším prostředkem, který pro naše doby největší pozornosti a nejvřelejšího doporučení zasluhuje, jest: čísti dobré knihy a varovati se špatné četby. Nynější sv. Otec Pius X. zaslal dopis na doktora O'Conella, vydavatele katolického listu »Pilot« v Americe, jehož obsah je poučný pro katolíky na celém světě. Pišeť viditelná hlava naší církve mezi jiným: »Lid jest žádostivý poučení; rád by se všeho

dozvěděl a o všem soudil. Tisk je k tomu povolán, aby vyhověl této potřebě a dle způsobu, jakým vyplňuje tuto úlohu, je buď dobrý nebo špatný. Tisk je dvojsměčná zbraň; otvírá bránu k pravdě, ale i ku lži. Je tedy povinností těch, kteří pracují tiskem, by jej slušně obsluhovali a povinností těch, kteří milují pravdu jest, takový tisk podporovati ze všech sil. Zvláště jsou velikou pobídkou k dobrému katolické listy, když odrážejí útoky proti svaté víře a rozšiřují sítě cnosti a pravdy, když obhajují církev a její služby. Sv. Otec ujišťuje, že kdo takto pomáhá rozšiřovati a udržovati cnost, nejen sám se upokojí, ale důrazně napomáhá ku blahu víry i vlasti.»

Je zajímavé čísti ve spisech starých učenců a mudrců, kteří, ač pohané, znali a doporučovali dobrou četbu za prostředek pokroku ve cnostech, což doznává proslulý Plutarch, když praví: Není lepšího prostředku prospívati v dobrém než mít před očima příklady dobrých mužů přítomnosti a minulosti a tázati se sama sebe: Co by učinil v tomto případě Plato (velký mudrce), co by řekl Lykurg (proslulý zákonodárce)? A Voigt, křesťanský spisovatel, k tomu dokládá: Pro nás není žádná věda, která by byla tolik zpřiznena s náboženstvím, jako dějiny. A církev naše nás též k tomu pobízí, když čteme v Písmě svatém: »Otaž se otce svého a oznámí tobě, starších svých a povědí tobě. Rozpomeň se na dny staré (bývalé).« 5. Mojžíš 32, 7. Pokročili jsme Bohu díky tak daleko, že vychází v naší drahé mateřštině dosti dobrých knih i časopisů. Každý, kdo má dobrou vůli, přijme pod střechu tohoto dobrého přítele a zažene od prahu bezbarvé časopisy, u nichž jest nestrannost jen škraboškou, pod níž se skrývá tajné nepřátelství k víře a k církvi. Jen otevři oči, jen zbystři čich a vycítíš, čím je ta nestranná kaše zavařena. Nepotřebuješ příliš jemné kůže a vycítíš ty rány, ty ústrky, jimiž oplývá proti nám tak zvaný nestranný tisk. Každý z nás podporuj jen dobrý, jen katolický tisk a knihy, špatný tisk vyhoď bez milosrdenství ze svého domu, je to jed!

Kéž by rodičové byli opatrnější v dozor na své děti, aby nečetli vše, co jim přijde pod ruku. V novější době stal se v jednom moravském městě následující

politování hodný případ: Pod večer, dříve než byla úplná tma, ubíral se klempířský mistr Rudolf H. domů; šel právě přes most, přes řeku Hloučelu. Tam byli skryti v kroví tři nedospělí hoši, kteří učinili na mistra vražedný útok. Jeden z nich střílel po něm z revolveru, ale rána byla slabá a díky této okolnosti bylo poranění, ač šla rána přímo k srdci, lehká a klempíř poležev si krátký čas, mohl brzy opět vykonávati své řemeslo. Když byl přepaden a padl, byv poraněn, k zemi, křičel, načež kluci utekli, ale byli brzy policií vypátráni a zatčeni. Jeden z nich byl krejčovský učeň o 15 letech a druzí dva čítali po třinácti letech a chodili ještě do školy. Přiznali se, že četli špatné knihy, hlavně detektivní romány, čímž se pomatili a pobláznili, že si zahráli na lupiče.

Povšimněme si na počátku občanského roku myšlenek tuto pronesených; učinme heslem svým, které si chceme vyvoliti letos i v příštích letech: *sempre avanti!* stále v před! Kdo stojí, vlastně již padá: kdo nepostupuje v před, jde do zadu. Heslo: »Stále v před!« položilo u mnohých, kteří se ho chopili, je důkladně prováděli a chápali se ochotně prostředků, k tomuto cíli dopomáhajících, že pokračovali ve cnostech a dosáhli pak věčné spásy. Mnozí slychali vyzvání: »V před!« věděli, že blížká je cesta k výšině, že lehce lze ji zdolati a přece:

Velmi ztídká dojde tato zpráva.

Ó lidské pokolení! vzhůru letěť

jsi zrozeno, ale padáš při mírném vánku!

Daute, oštec XII. 94.

J. Al. Vlastimil-Římský :

Smutná pravda.

Jak vrtkavá
přízeň lidská!
Přece se jí věří!
Úměrně s tím
hladina se
pro nevěru čeří.

Jdeme za mudrci od východu a najdeme Pána.

Slavnost Zjevení Páně čili sv. Tří králů jest slavností velikou v roce církevním; řádem svým postavena jest na roveň slavnosti Narození Páně; slavnost tato jest církvi obzvláště milá a také ročně působí na rozum náš i vůli naši, neboť ve svatých králích vidíme vzor i příklad, kterak Ježíše hledati máme a kterak jej jistě nalezneme. Pozdržíme se tedy nějakou chvíli u tajemství slavnosti této a uvažujme je, abychom poznali, kterak i událostí touto Bůh chtěl přispěti k duchovnímu blahu našemu a postaral se o účinný prostředek ke spáse naší, vždyť je slavnost Zjevení Páně slavností víry křesťanské a víra tato je základem jediným, na němž štěstí své pozemské i věčné budovati můžeme. Hvězda, o níž nám vypravuje sv. evangelium, kterou Bůh zjevití chtěl narození velikého Krále, viděli zajisté mnozí lidé, avšak ne s tímtož dojmem, jedni se divili jejimu zvláštnímu lesku, jiní si ji málo všimli, majíce jiné starosti a práce, jiní poznávali sice, že znamená něco tajemného, avšak dlouho o tom nepřemýšleli, jen onino mudrcové přijali světlo její v duši svou, uvažovali opravdově, vzpomínali na starobylá proroctví, srovnávali v duchu události a umínili si vykonati to, o čem byli přesvědčeni, že to Bůh poroučí. A nebyli to lidé obyčejní, jimž bylo snadno opustiti vlast a vydati se na cestu. Byli to mužové vznešení, pohlavárové svých kmenů, lidé bohatí a mocní, kterým rozličné překážky vyskytaly se chtěli-li poslechnouti hlasu, který je k jesličkám Kristovým volal. A přece neustáli. Provedli vůli Boží, už jsou v hlavním městě země zaslíbené, v Jerusalemě, tam dovedla je hvězda a již již táží se, kde »jest novorozený král židovský«. Avšak jaké to sklamání! Místo radostného vzrušení nad narozením potomka královského, vidí na všech tvářích udivení, ano strach, slyší, že nikdo neví o takém dítku a stojí zde bez rady, kde mysleli, že už jsou u cíle dlouhé a obtížné cesty. Jaká to asi vytrvalost, jaká důvěra ve vnknutí Boží, že se nevrátili s nepořízenou domů, nýbrž poslechlí radu Herodesovu a putovali

dále do Betlema. A hle, jakou dostali odměnu. Netrvalo to ani den a již klečeli před božským děťátkem, celujíce mu ručky, obětující mu dary; již viděli blahoslavenou Matku jeho panenskou v její mateřské velebnosti a radosti, poznali vážného pěstouna a zbožné pastýře, viděli tu prostotu příbytku, ale ozářenou leskem světla nebeského, viděli skromnost, aleskromnost v Bohu. A tu myšlenky jejich netékaly po zemi, k nebi se povznášely, k věcem nadpřirozeným, neboť našli, po čem toužili, co tak dlouho hledali, Pána, v němž poznávali Boha. To svaté dítko na loktech chudické matičky jevílo se jim ve světle víry velikým králem všeho lidstva, ve slabosti své mocným pracovníkem, v chudobě své nejbohatším a v prostotě své vši chvály a úcty hodným. Tušili, že toto dítko pohne světem, dá lidstvu jiný směr života, povznese je k sobě a dodá životu pozemskému pravé ceny. Proto ta úcta jejich hluboká, upřímná, nelíčená, proto ty dary drahocenné, zlato, kadidlo a myrha, v nichž vyjádřili minění své o dítku betlémském, že králem jest a Bohem a také pravým člověkem.

V dítku Ježíši vidí svého Pána nejvyššího, proto zaslibují se jemu dary i slovy a uzavírají se ve služby jeho. Ó jak se nyní tomu radují, že poslechlí hlasu Božího, že podnikli dalekou tu pouť a nedali se zastrašiti překážkami rozmanitými! Výsledek její převýšil všechno jejich očekávání. Ejhle, jakými jsou nám mudrci tito vzory, jaký dávají nám příklad. Hledali Ježíše a našli jej, následujme je a nalezneme jej také a radostí a milostí naplní se duše naše. A kterak máme je následovati? Jdeme za světlem milosti jako oni šli. Hvězda, praví učený Bossue, jest vnknutí, kterým Bůh k srdcím našim mluví. A vnknutí tohoto poslechlí mudrcové, následovali světla milosti a potlačovali námitky smyslnosti. I Herodes král i židovští kněží a zákonníci dobře věděli, kde se Kristus narodí, pravili o tom mudrcům, sami však světla nedbali, ne-následovali, Ježíše nehledali a také jej nenalezli. Kolikráte i nás volá Bůh k sobě. Kolikráte vnuká nám spasitelné myšleni, aby odvrátil nás od zlého a přivedl ku

Sv. Tři králové.

ctnosti, kolikrát zve nás ku Kristu ve velebné svátosti a my? Slyšíme, ale neposloucháme. Podobáme se, jak di svatý Augustýn, řemeslníkům, kteří sice zbudovali archu, v níž se Noe s rodinou zachránil, ale sami do ní nevstoupili a tak zahynuli, ač o budoucí zkáze dobře věděli. I my, jak mudrci, můžeme zvolati »viděli jsme hvězdu jeho,« ale zda-li také říkáme jako oni »a přišli jsme poklonit se jemu?« Kolikrát osvitila milost Boží duševní náš zrak, že viděli jsme propast, do níž skutky svými se řítíme, viděli sice, ale zdali pak jsme se také odvrátili od ní, zdali pak jsme blíže přicházeli k Pánu zpět, kterého jsme opustili? Poznáváme sice nicotnost všeho pozemského, vnukl nám to Bůh svou sv. vírou, ale zdaž také jsme odvrátili srdce své a svou přílišnou lásku od nich? Na večer den co den poznáváme, zpytujeme-li nitro své, čím jsme chybovali, zdaž druhého dne střežíme se těchž poklesků? Kam se to přece ubíráme? Což až přijde ta poslední hodinka a my uzzíme jako v zrcadle všechny ty milosti, kterých nám udělil Pán a tu naší nedbalost, která zavinila, že jsme jich dobře neužili, co si potom pomyslíme? Jak bude nám, že jsme nekráčeli za světlem milosti Boží ochotně a vytrvale jako mudrcové? Jak často volá nás milost Boží a my odkládáme! Co by se bylo stalo, kdyby mudrcové byli odchod svůj z domova odkládali? Zda-li by byli našli božské dítko v Betlemě? Byli by jistě uslyšeli, že už ho tam není, a že se neví, kam rodičové s ním odešli. Ó jak by se byli zklamali, jak marnou by bývala jejich cesta. Ochota odměnila je. Kdyby nebyl Zacheus pospíšil sestoupit se stromu a nenásledoval Ježíše, an jej vybízel »sestup spěšně«, zda-li by se mu bylo dostalo toho štěstí a té milosti, aby pohostil Pána všehomíra a aby slyšel z úst Jeho ona potěšitelná slova: »Dnes stalo se spasení domu tomuto!« I milost Boží má svůj čas, někdy více, někdy méně, volá nás Pán. Kdo odkládá poslechnouti hlasu Božího, vydává se v nebezpečí, že ztratí dobu příhodnou, která se snad již nikdy nevrátí. Či snad je Bůh povinen čekat, až nám se zlíbí přijati darů lásky jeho? Není snad naší povinností očekávat s toužebností chvíli navštívení jeho a užiti

času patřičného? Kdo oddaluje poslušnost, ukazuje, že si milosti Boží neváží, že i tehdy, kdy hlasu Božího poslouchá, činí tak s nevolí a nechutí: proto se jeho poslušnosti podobá květině zvadlé, která pozbyla své čerstvosti a vůně dřívější. Ó jak jest přece Bůh dobrotivý, jak shovívavý, jak trpělivý! Přes naši všecku váhavost a liknavost nepřestává nás den co den k sobě volati! Ó velebme jeho lásku k nám. chopme se příležitosti dané a kráčeje jako mudrci, za světlem milosti jeho ochotně. Tak také nás napomíná žalmista Páně: »Dnes uslyšte-li hlas jeho, nezatrvejte srdce svá!« (Z. 94.)

Mudrci od východu následovali milosti Boží vytrvale, jdeme i my takto za nimi. Co si umínili, to provedli, nedbali překážek, ač se zdálo, že nedojdou cíle svého. Vždyť zmizela jim hvězda v Jerusalemě a hledaný král tam nebyl. Byli v cizí zemi, neměli vůdce, domácí jim přáteli nebyli. A snad proto obrátili kroky své zpět k domovu? Ó nikoli! Berou se cestou neznámou dále, hvězda jim zase vyšla a dovedla je k cíli. Tak i my následující je, jdeme k Bohu srdcem prostým a naději pevnou a jistě nebudeme nikdy zahanbeni. Ve prostnosti srdce hledejte Hospodina, neboť nalezen bývá od těch, kteří ho nepokoušejí,« (Moudr. 1, 1—2) »žádný z těch, kteří Tebe očekávají nebude zahanben« (Žalm 24, 3). Tak praví Duch sv. v Písmě sv.: »Takto hledající Pána, budeme žiti životem spravedlivých, jakož i praví Písmo: »Hleďte Boha a žiti bude duše vaše.« (Žalm 68, 33.) Někdy nás Bůh k sobě táhne a volá milostmi hojnými a útěchami citelnými, takže se domníváme, že ani od něho odloučiti se nemůžeme, jakož praví i Písmo svaté: »Já řekl jsem v hojnosti své: nepohnu se na věky.« Ale brzy přicházejí rozličné zkoušky, Bůh se ukrývá, jako slunce za mraky a my přestáváme okoušeti jeho sladkých milostí. Snad nás proto méně miluje? Ó nikoli, žádá jen od nás důkazy lásky, abychom samolásku svou na kříž přibíjeli a přes obtíže i skrze temnoty za ním a k němu kráčeli vytrvale neochvějně, abychom vzpomínajíc na užitá a přijatá dobrodíní i nadále společali a doufali v Boha. Taková důvěra nebude nikdy oslyšena: »V Tebe, ó Bože, jsem doufal

a nebyl jsem na věky zahanben« volá ze srdce vděčného sv. David. Jako po bouřce objevuje se slunko v krásě větší a jasů oslňujícím, tak i po době zkoušky vrátí nám Bůh milost svou, hvězda zase se objeví a naše radost bude o tolik větší a živější, oč trpělivěji jsme snášeli její zatemnění. Proto zvolíme s Písmem: »Táhni mne, ó Pane; poběhneme za vůni mastí tvých« (P. Šal. 1. 3). Ó můj Pane slitování s námi slabými, když vnukáš nám touhu, abychom tobě věrni byli, buď nám podporou naší věrnosti. Ne, Pane, nikdy už tebe neodmitneme, nebudeme odkládati, aniž zbaběle se vrátíme ko světu, radostem a žádostem jeho; cestou víry, důvěry a lásky, kterou kráčeli za Tebou a k Tobě všickni Tvoji svatí i my kráčeti chceme, neboť tato cesta jest jediné pravá a k cíli vedoucí. Jdeme po stopách sv. mudrců, dojdeme i my cíle, najdeme i my Ježíše. Pozastavme se a rozjímajme, jak radostná pro ně byla návštěva chléva betlémského, co přinesli Ježíškovi i co si od něho odnesli.

Písmo sv. praví o nich, že když ušli hvězdu za Jerusalemem: »Zaradovali se radostí velikou.« Ó Bože a Pane náš, kdo by neradoval se, vida, kterak se o nás staráš? I když někdy zraniti musíš, chceš uzdravit; když někdy trestáš, chceš odměniti; když někdy zarmucuješ, chceš potěšiti. A radost mudrců stupňuje se pohledem na božské dítě. Vnitřné vnuknutí jim praví, že dítě toto je Spasitel světa, v němž skryty jsou všechny poklady božství. A proto s radostí padají na kolena svá a klaní se prostému dítěti. »Nezapáchá jim chlév, neuráží je plénky, nepohoršuje je dětství mlčící; padají, uctívají, klaní se«, tak krásně popisuje to sv. Bernard. Ponižili se a Bůh snížil se k nim, pokorili se a rozum dává jim Pán, v pokoře jejich oznamuje jim tajemství svá. »Pokornému člověku sklání se Bůh, a pokornému zjevuje tajemství svá«, praví ctihodný Tomáš Kempenský. Pokořme se s mudrci před Pánem a odkryje nám, jako jim své půvaby božské a potom zanikne svět v očích našich i s veškerou nádherou a krásou svou, on bude potom jediným předmětem lásky naší veškeré, a to předmětem nejvznešenějším. Mudrcové dávají božskému dítěti dary, jimiž zjevují mínění své

v něm jako Bohu, králi a člověku, Spasiteli. Tím vším jest Kristus také nám, proto nabídneme mu tytéž dary a s takým úmyslem, jaký viděl Ježíš v srdci mudrců. Dejme mu zlato čisté! Odkud však je vezmeme? Kupme je od Ježíše a darujme mu je zpět. Sám nás k tomu vybízí, když v písmě praví: »Radím tobě, kup ode mne«, (Zjev. sv. J. 3, 18).

Zlato, to jest láska a lásku najdeme lepší nikde, nežli u Ježíše. Zač ale koupíme lásku tu? zase láskou naší. Miluješ-li, učíš se milovati lépe, miluješ-li bližního, učíš se milovati Boha, praví učený Bossue. Podejme mu kadidlo. Toto vykuřuje se a nemá účinku, leč ztrácí-li se. Vydávajme i my vůni před Bohem, obětujeme se úplně, pravil Bossuel. Kdo se zříká sama sebe, kdo na sebe zapomíná chtěje se takřka otrávit před Bohem, obětuje mu kadidlo, jehož si přeje. Kadidlo jest dle mínění církve známkou modlitby, myrrha pak známkou mrtvení sebe. Tato ctnost zapírání sebe a mrtvení zlých náklonností takřka balsamuje duši naší a zbavuje náklady hříchu; činí z těl našich obětí živé, svaté, jež zasluhují, aby Bohu nabízeny byly. Tak napomíná nás sv. Pavel, řka: »Prosím vás bratří, skrze milosrdenství Boží, abyste vydávali těla svá v obět živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službou svou.« (Řím. 12, 1).

Jdeme tedy i my za mudrci do Betléma a nabízejme Pánu dary své: zlato lásky čisté a horlivé, kadidlo modlitby vytrvalé a sebrané, myrrhu sebezapírání ustavičného a prosme zároveň, aby ten, jenž mudrcům udělil milost, i nám ji neodepřel, ale srdce zkroutené nám dal, které jest pokořeně vzpomínkou na nesvornosti bezčetné, srdce svatými touhami strávené, jež rádo a mnoho se modlí, srdce vděčné za všechny milosti, jimiž nás zahrnuje, srdce, které ustavičně se před Pánem rozplývá vřelým díkůčiněním.

A co dal Pán mudrcům za oběti jejich? Jistý spisovatel nábožný praví: Za zlato, jež mu obětují, přijímají od něho moudrost podivuhodnou, která jim dává vědomost o všech tajemstvích Božích, je uschopňuje, aby je i jiným vykládali mohli; za kadidlo dává jim milost mo-

dlitby, která je všech věcí světských vzdaluje a s Bohem úzce spojuje; za myrrhu dává jim Syn Boží známost kříže, aby poznali cestu utrpení a naplňuje srdce jejich láskou ke kříži a k utrpením pro Krista a jeho kříž.

Potěšivše se a poručivše se vraceli se sv. mudrcové do vlasti cestou jinou, jakož jim byl anděl přikázal. Všude zvěstovali divy, jež Bůh k vůli nim učinil, stali se apoštoly Ježíšovi ještě dříve, nežli veřejně vystoupil a za něho i podstoupili smrt mučednickou. Hleďme, jaké rychlé to jsou pokroky v lásce a dokonalosti? Hvězda je vyvádla, aby hledali Messiaše, Písmo sv. udalo jim místo, kde by ho našli; Bůh sám ukázal jim cestu zpět, poznali lásku Boží a za tuto dali sami sebe. Ejhle, kam vede věrnost milosti prokázaná ochotně, srdnatě i vy-

trvale! Radujme se z štěstí těchto sv. mužů, přejme jim je, ale prosme je také, aby vyprosili i nám takové smýšlení, takové činy, které jim získali takové blaženosti. Církev nás vyzývá, abychom dnes prosili a modlili se za dokonalé poznání Boha a Syna jeho, poznání, které se na zemi počíná vírou v nebesích, ale dovršuje se patřením blaženým. Krácejme tedy vždycky vytrvale, ochotně za mudrci, hledejme s nimi Pána a nalezneme ho. Víra naše vede nás, jako je k němu, láska spojí nás, jako je s ním nerozlučně na zemi, aby jednou i nebe jeho přijalo nás jako je v život blažený. Proto modleme se dnes s církví sv.; »Dej, ó Pane, milostivě, abychom my, kteří jsme Tebe již z víry poznali, také až k nazírání Tvé velebnosti přivedeni byli skrze Krista Pána našeho«.

Marie Kadlěčková :

Hvězdy.

Znám hvězdy, které nebe zlatí
a první září v mlhy šer,
znám hvězdy, které srdce schvátí
v červánkách září na večer.

Znám hvězdy, které noci pláží,
když denní světlo zhasíná
a pozdě z rána usínají,
když jitro svítat počíná.

Miluji hvězdy, které třpytí,
miluji hvězdy, jež se tmí,
miluji hvězdy pro to žití,
jež ukrývá se za nimi.

Miluji hvězdy, jež se mění,
neb mohu shlížeti se v nich
a duše bolná oddá se snění
o světech krásných, nadhvězdných.

Jos. Al. Vlastimil-Římský :

Kde je štěstí.

Bohatství mám,
všecky choutky
ukojuji, sytím,
přece stále
hloub a hlouběj
k zoufalství se řítím !

Poctou lidí,
lidským štěstím
slynu v plném lesku :
přece všecko
hořkým smáčím
proudem bolu, stesku

Proč tvé nitro,
milý bratře,
je tak rozhárané ?
Tak je duši,
když z ní pouze
nevěry proud vane !

Jaká dobrodiní přijalo lidstvo od církve svaté.

(Dokončení.)

VI.

Ctvrtým a nejdůležitějším dobrodiním, jímž křesťanství svět obdařilo, jest ušlechtilá proměna lidstva. Již první křesťanská obec v Jerusalemě projevila se jako líbezná oáza na poušti, a toto divadlo opakovalo se všude, kam zavítali křesťanství bohonadšení věrozvěstové a byli ochotně přijati.

Otcové a spisovatelé III. a IV. století mohli se právem odvolávat na tuto ušlechtilou proměnu lidstva skrze viru křesťanskou, jakožto na božský důkaz její pravdy.

Křesťanství osvědčilo se soli, jež uchránilo lidstvo od další mravní hniloby a dodala mu chuti ke ctnostnému, bohumilému životu. Ukázalo se to nejen v prvních a následujících dobách, nýbrž ukazuje se to ustavičně. Jen si čteme zprávy missionářů z končin pohanských. Mezi nejdojemnější zprávy takové patří listy, jež svým příbuzným a známým psával světznámý apoštol malomocných na ostrově Molokaji — Tichém oceánu (severovýchodně od Austrálie), P. Damian de Veuster (* 1840, † 1889). Tak na př. píše r. 1873: Žiju zde s milými malomocnými. Jest na ně šeredná podívaná, avšak mají duši vykoupenou předrahou krví našeho Spasitele, jenž ve svém bezměrném milosrdenství i malomocných se ujímal. Nemám sice moci, abych je uzdravil, jako Pán Ježíš, ale mohu je alepoň potěšiti úřadem kněžským, jež u nich zastávám, a pevně jsem naděje, že mnozí z nich, zbaveni svatými svátostmi malomocenství duše, připočtění budou k blahoslavencům nebeským. Mnoho dobrého mohu vykonnati, když nemocné navštěvuji v příbytcích; při tom mi ovšem vdechovati odporný otrávený vzduch. Chodím dům od domu; všude plno ubožáků; sotva se vlekou; ruce i nohy mají malomocenstvím rozetržány. Pozorné naslouchají slovům spásy, jež jim mluvím dle jejich chápavosti.

Roku 1874 píše: »Nikterak se nestydím vlastníma rukama jako zedník a tesař pracovati, když běží o čest a slávu Boží! Co jsem 10 let missionářem, vy-

stavěl jsem každý rok kostel nebo kapli. Jak si libuji, že jsem se doma ve všech ručních pracích vycvičil! Nemám ovšem na ně mnohdy kdy; malomocní a moje kněžské povinnosti zabírají mi všechnen čas. Bydlím sám v malé chatrči. Ve dne jsem málo doma, večer se modlívám breviář, studuji a psávám listy.«

P. Damian pečuje především o duchovní blaho svého stádece, nezapomínal blaha tělesného. V této příčině bylo mnoho, ba všechno napraviti. Nebylo pitné vody. P. Damian hledal dlouho na horách, až našel krásný, čistý pramen, jehož voda potom přispěním vlády do osady vedena. Nebylo žádného příbytku. Nelze si věru nic bídějšího pomyslití nad tehdejší chýše malomocných. Byly malé, nízké, špinavé, vlhké; základu neměly, stály jen na zemi; byla to jen chatrná ohrada, v níž bydlelo mnoho lidí. Do těchto dusných brlohů vcházel apoštol křesťanské lásky, tam trávil mnoho hodin, pomáhaje nemocným a umírajícím; odtud mnohdy sám mrtvolky vynášel a uctivě je pochovával. Zželelo se mu všeho toho. Prosil vládu a vyprosil nejnutnějšího staviva. Za 12 let zbudoval 300 slušných domků ve vesnicích Kalavan a Kalapaupe. Co se to nazedničil, co se to natesařil! Těmito domky malomocným velice uleveno. Čistota a zdravý vzduch krotily zuřivost malomocných.

Neméně pečoval náš sluha Páně, aby měli jeho svěřenci s dostatek dobré potravy... I o oděv se staral a zřídil sklad, z něhož se každému osadníkovi do roka dávalo za šest dolarů látky. Vystavěv a zařídív nemocnici, zbudoval též sirotčinec, a to napřed dívčí, potom chlapecký. Čtyřicet ubohých sirotek těšilo se otcovské lásce P. Damianově, cvičeno v užitečné práci, v příkladném zaměstnání, dívky zejména v šití a domácím hospodářství.

Jiný skutek milosrdenství, jež svatý náš kněz horlivě konal, bylo pochováání mrtvých. Mnohý malomocný zemřel v takové bídě, že nezanechal ani na rakev. Takovým chudším dělal P. Damian sám rakev, ba i hrob jim kopal a uctivě je pohřbíval jako druhy

dobrotivý Tobiaš v zajetí assyrském; za to žehnal mu Pán. Po čase založil bratrstvo pohřební, zřídil a posvětil hřbitov poblíž kostela.

Touto svou bezměrnou láskou získal si P. Damian srdce všech; divili se, jak se jim nezištně obětuje; vážili si jeho slov, dbali jeho napominání a poslouchali jeho rozkazů. Celou kolonii malomocných zavládl svěží, čilý život náboženský; bývali jenom »vyvrhelové« stali se vzory křesťanské zvedlosti; lidé dříve třeba klnoucí svému nevyčitelnému a nakazlivému malomocenství stali se trpělivými beránky a žili spokojeně se svým dobrým pastýřem, jenž když se k nim před 16 lety všecek zdrav ubíral, dobře předvídal, že i on malomocenstvím bude zachvácen. Skonal dne 15. dubna 1889. Pochován dle svého přání pod stromem, pod nímž druhdy spával, když připlaviv se na Molokaj, neměl nikdež ještě příbytku. Tam odpočívají tělesné ostatky šlechetného P. Damiana, jež svět právem nazval hrdinou lásky a mnohonásobným způsobem důstojně jej uctil a oslavil.

Tato úvaha o lásce P. Damianové zavdává nám příležitost upozorniti širšími slovy ještě na obětavou křesťanskou lásku, nový to předležitý výsledek křesťanství.

VII.

Není lásky k Bohu bez lásky k bližnímu, bez upřímné obětavosti. Chtěje Kristus Pán označiti, jak Bůh Otec miloval lidstvo, označil to jeho obětavostí, řka: »Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal.« Této tak potřebné obětavosti svědomitě si hleděli hned první křesťané v Jerusalemě, o nichž je tak krásně zaznamenáno ve Skutcích apoštolských, že byli všichni takřka jednoho srdce, že nebylo mezi nimi chudasa, jelikož zámožní přinášeli přebytek majetku svého apoštolům a rukama jejich rozdávali nemajetným spolubratřím a spolusestrám.

Touž obětavostí proslavila se zbožná Tabitha v palestinském pobřežním městě Joppe, jež za svou dobročinnost i z mrtvých vzkříšena!

Jak se dočítáme ve skutcích apoštolských: »V Joppe byla jedna učednice jménem Tabitha... Ta byla plna dobrých skutků a almužen, kteréž činila. Stalo

se v těch dnech, kdy Petr byl v městě Lyddě, že roznemohli se umřela. Kteroužto umýšle, položili na vrchní síň. Že pak Lydda blízko byla od Joppe, uslyševše učedníci, že by tam byl Petr, poslali k němu dva muže, prosíce: Nemeškej přijítí až k nám. Tedy vstav Petr, šel s nimi. A když přišel, vedli jej na horní síň; a obstoupili ho všechny davy, plačíce a ukazující jemu sukně a šaty, kteréž jim udělila Tabitha. Rozkázav tedy Petr všechněm vyjítí ven, poklekl na kolena, modlil se a obrátiv se k tělu, řekl: Tabitho, vstaň! Ona pak otevřela oči své a uzřevši Petra, posadila se. A podav jí ruky, pozdvihl ji. A povolav svých (t. j. křesťanův) a dav, ukázal jim ji živou. I rozhlášeno je to po všem městě Joppe, a uvěřili mnozí v Pána.« Skut. ap. 9, 136—43.

Tak přelaskavá, přestědrá obětavost prvních křesťanů dala i původ jáhnům, kteříž schválně byli zvoleni a posvěceni, aby se starali o pořízení chudiny, by nikdo nebyl vynechán. Čteme opět ve Skutcích apoštolských: »Dvanácte apoštolů svolavše množství učedníků, řekli: „Není slušno, abychom my, opouštějíc slovo Boží (t. j. zameškávajíc kázání), přísluhovali k stolům (t. j. pečovali o zaopatřování chudých jídlem). Protož bratří, vyberte ze sebe mužů dobré pověsti sedm, plných Ducha svatého a moudrosti, kteréž bychom ustanovili nad tou prací, my pak pilní budeme modlitby a posluhování slova (t. j. služeb Božích a kázání).“ I libila se ta řeč všemu množství, a zvolili Štěpána, muže plného víry a Ducha svatého a Filipa a Prochora a Nikanora a Timona a Parmena a Mikuláše, příchozího antiochijského. Ty postavili před obličejem apoštolů a oni modlíce se, vzkládali na ně ruce.« Skut. ap. 6, 2—6.

A jako bylo v Jerusalemě, tak bylo tenkrát i v Antiochii, v Alexandrii a jiných městech, a zůstávala tam ona dobročinná láska i v dobách pozdějších. Zvláště dojemným dokladem toho sv. Jan Almužník v Alexandrii.

Bůh připravoval si tohoto šlechetného muže již časně k činům štědrého milosrdenství. Když se ubíral jednou do kostela, potkal chudasa prabídně oděného a zimou se třesoucího; ihned svlékl svůj svrchní šat a daroval mu jej. Avšak prve, než

došel kostela, potkal se ještě se vznešeným mužem v krásném bílém rouchu, jenž mu podal měšec, řka: »Tu máš, příteli!« Jan přijal vděčně dar; bylo tam 100 zlatáků. Viděl v tom prst Boží prozřetelnosti a uložil si povinnosti, že bude štědře a horlivě prokazovati dobrodíni nuzným spolubližním. A věru prokazoval. Libezná vůně této jeho krásné ctnosti přiměla císaře Heraklia, že jej roku 606 jmenoval patriarchou alexandrijským; byl to předposlední katolický patriarcha tohoto přepamátného stolce, na němž druhy seděl sv. evangelista Marek, zakladatel křesťanské obce alexandrijské. Ihned dal napsati seznam všech chudších města Alexandrie; napočítáno 7500. Jan poručil, by se všem dostalo živobytí. Aby na vydání takto potřebná hojně mohl přispěti, přebýval sám v praskrovné světničce, léhal na slámě, přikrýval se bídou přikrývkou. Navštívil ho jednou vznešený pán; spatřiv chudobu jeho, daroval mu skvostnou přikrývku. Světec dar přijal, nechtěje dárce zarmoutiti, avšak přikryl se přikrývkou tou jenom jednu noc; druhý den ji prodal a výtežek chudině rozdál. Prodaná přikrývka dostala se opět do rukou dárce a z těchto opět do rukou Janových, od něhož opět prodána ve prospěch chudiny. Tak se to opakovalo ještě několikráte.

Sv. Jan zřizoval nemocnice, choroince a chudobince. Neméně pečoval o chrámy. Četnými bludařskými zmatky a bouřemi stalo se, že zbylo v Alexandrii jenom 7 katolických chrámů; sv. Janu podařilo se zvýšiti počet jejich na 70, jakž bývalo za dřívějších časů. Avšak jeho láska neobjímala jenom Alexandrii, nýbrž celý Egypt a jiné ještě země mimo Egypt; právem ho přirovnává životopisec řece Nilu, jež přináší požehnání celé zemi egyptské. Mnoho poddaných říše perské uteklo se do Egypta, aby úšli tamější krutosti. Sv. Jan pokládal je za své svěřence a staral se o ně; nad to poslal dva biskupy, jednoho opata a jiného ještě zbožného muže do Perska, aby tam vykoupili ubohé zajatce. Když byl Jerusalems vyplněn od nevěřících, prospěl tamějším ubožákům penězi, obilím a jinými potřebnostmi; vztalé tam i vypravil egyptské řemeslníky, aby znova vystavěli pobožené chrámy. V závěti, již

napsal ve své otičině Amathuntě na ostrově Cypru, kdež na své cestě skončil, napsal: »Jsem sluha Tvůj, dí, Pane, děkuji Ti, že's ho vyslyšel a mu propůjčil, by při jeho smrti nebylo shledáno, leč jeden zlatý peníz. Když jsem se Tvou milostí stal biskupem, dostalo se mi hojně zlata na upotřebení, v další pak době přibýly nepočetné dary hrdých lidí; já však spěchal je dáti Tobě v chudých; jim patří i tento můj poslední peníz.« Konal tyto divy lásky deset let.

Z horké Alexandrie zaletíme v duchu do kraje věčného sněhu na horu sv. Bernarda.

* * *

Sv. Bernard z Manthona, nar. 923 na zámku Manthoné u města Annecy, působil mnoho let jako kazatel v biskupstvích Aostě, Ženevě, Tarantaise, Miláně a Novare a konečně jako generalní vikář biskupův v Aostě; korunou pak jeho apoštolské láskyplné činnosti jest jest jeho světoznámé založení na hoře sv. Bernarda (r. 962), na horském to hřbetu, po němž ve výši 2675 m. vede alpská silnice z Wallisu do Aosty. Založení ono bylo v 16. století rozšířeno; obsahuje 2 kláštery a 2 hospice, zvané Velký a Malý sv. Bernard; nalézají u nich zadarmo přístřeší i obsluhu pocestní, kteří by bez tohoto dobrodini byli vydáni největšímu nebezpečení. Za dřívějších dob putovalo tudy ročně až 9000 lidí, nyní kolem 7000. Veleobětavou službu lásky zdedili po zmíněném sv. Bernardu řeholní kanovníci sv. Augustina. Denně procházejí čtyři klášterníci se svými »bernardskými« psy celou nebezpečnou onou cestou; za nebezpečných strží a bouří sněhových chodí jich ještě více; hledají umdlených pocestných a vodí je do hospic, kdež je jim po tři dny dopřáno nejlaskavějšího pohostinství; nemocní mohou tam zůstat, až se uzdraví. Bývá přijat kde kdo, kterékoli národnosti. Příbytek oněch služných řeholníků jest nejvyšší v Evropě, nejenom v kraji věčného sněhu, nýbrž skoro v kraji věčného ledu. Každý z nich ví, že si tím života ukrátí. Tam není ani trávy, ani keře, tím méně stromu; věčný sníh a věčná zima. Jakou to přináší obět z lásky k Bohu a z lásky k člověku!

Mohli bychom celé stránky psát i o heroických činech nejněžnější lásky k bližnímu, jež vykonal sv. Alžběta Durynská, sv. Marketa Škotská, sv. Kateřina Sienská. Svět tenkrát žasl vida, co dovedou slabé ženy. Nemenšího však podivu, nemenší úcty zasluhují řeholní panny, jež přijaly sladké jho rad evangelických, aby pak celý život strávily v nejobtížnější službě samaritánské, aby se celý život obíraly skutky tělesného i duševního milosrdenství, ale vůči lidem, jichž před tím třeba jaktěživi neviděly, aniž kdy potom třeba spatří.

Prof. Dr. Hettinger slavné paměti, slovutný filosof a apologeta, píše o řeholních »Sestrách Panny Marie a sv. Josefa«, jež byly schválně založeny na obsluhu spustlých žen ve věznicích a káznících; v Paříži byla jim svěřena trestnice Sv. Lazara a jedna robotárna. Onu trestnici Hettinger navštívil a takovéto vydal svědectví:

»Obraz ze Sv. Lazara, kde zavřeno bez mála 1300 kajnic, nevymizel mi z paměti. Jsou rozděleny ve 3 třídy: v první jsou, kdož poprvé se tam octly; v druhé, kdož znova klesly; v třetí nepolepšitelné. Klidná mírná řeholnice, již hluboká vážnost zírala s tváře, prováděla mě z třídy do třídy. Všude totéž zařízení, týž pořádek, avšak také táž mravní zuboženost, táž smutná podívaná na duše, jež se dovedly ve světě zneuctiti. Vešli jsme do oddělení nemocných: sál vedle sálu, lůžko vedle lůžka, bída vedle bíd. Strávil jsem ve Sv. Lazaru celé odpoledne. Navštívil jsem druhdy kartusiány, kteří se takřka za živa pochovávají do své přísné odloučenosti; byl jsem u mnichů na Sv. Bernardě, kteří přebývají na ledových, sněhem pokrytých temenech Alp, čekající poutníků, hledající jich a otvírající jim svůj hostinný asyl: byl jsem tam a dojala mě hluboce tato jejich svatá láska; viděl jsem trappisty v jejich hrubém kajicném hábitě a podívoval jsem se síle jejich víry — avšak co jsem viděl a slyšel u Sv. Lazara převyšuje všecko mou dosavadní zkušenost. Byl jsem dojat až do hlubin srdce a slzy se mi vyronily, když jsem patřil na tyto činy sv. heroismu, na tyto divy obětavosti,

již se zasvětily útlé, slabé ženy, mnohé z nich stavu urozeného.

Můj celý život jevil se mi neužitečným a nicotným proti tomuto povolání, jež stále a ustavičně vyžaduje skoro nadlidského sebezapření. Styděl jsem se až do duše, že jsem kdy třeba jen minutu mohl se domnívati, že my katoličtí kněží velice se Bohu obětujeme.»

Celé stati, celé knihy bylo by psát i o Milosrdných bratřích, Milosrdných sestrách, konferencích sv. Vincence z Pavla atd. atd.

A kdo pak dovede v krátkosti vyličit všechna ostatní dobrodíní, jež jsme přijali od církve svaté? Se svatým evangeliem a křížem zavítala všude i vzdělanost, vedle chrámu stanula škola, se ctnostmi pěstěny i vědy a všecko umění: stavitelské, sochařské, malířské, básnické; lid křesťanský hleděl si poctivě orby, řemesla a obchodu. Že se dávalo Bohu, co Božího, dával i Bůh lidem, co lidského: blaho a svatou spokojenost.

Kéž tomu tak za našich dnů! Protož nedej se nikdo másti falešnými proroky, kteříž mají ústa plná »volnosti«, ale v rukou drží pohotově »pouta«, jimiž chtějí zotročiti svedené omámence. Našimi prvními proroky byli svatí bratři Cyril a Methoděj; jím a jejich dědictvím, svaté víře, chceme zůstat věrni až do posledního vzdechnutí.

»Jasní bratři hvězdy zlatoskrvoci,
svatí Cyrille a Methode,
slyšte prosby milionů vroucí,
sviňte věčně zbožné vlasti své,
bychom z cesty pravé nezboudili
kterou vámi zjevil nám Bůh milý;
cesta spásy naší Kristus jest,
budiž jemu věčná sláva, čest!«

Fr. Janovský.

Fr. Vrdtil:

Bděte a modlete se.

Jelikož náš všecken zemský život plničky jest mnohých pokušení, protož potřebí jest modliti se a ve pečlivém vždy trvat bdění, abychom snad svojí vlastní vinou nebyli do něho uvedeni.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

I. Ostrov Timor.

Timor jest největší a nejvýchodnější z malých Sundajských ostrovů v Indickém oceánu. Na prostoru 30.000 čtverečních kilometrů čítá na 500.000 obyv. Severovýchodní část ostrova náleží Portugalcům, jihozápadní Hollandanům; některé krajiny zachovaly si svou samostatnost. Vnitřní správa jest však vesměs v rukou domácích knížat.

Na začátku 17. století přišli na Timor první missionáři z Portugalska a podařilo se jim získati církvi katolické četné přívržence. Když Portugalci r. 1852 část svého území popustili Hollandanům, učinili tak pod výslovnou podmínkou, že hollandská vláda o náboženské potřeby tamějších katolíků bude pečovati. Od té doby docházel skutečně na ostrov jeden z missionářů v sousedních hollandských osadách usazených. Tyž nalézal na svých apoštolských cestách u domorodců vždy laskavého a vřelého přijetí. Před několika roky pak usadil se na Timoru, a sice v Atapupu, malé to vesnici na západním pobřeží, katolický missionář P. Hraayvanger trvale. Atapupu jest nejbližším přístavem pro lodi z Evropy přicházející a má hollandskou posádku. Poslyšme, co zmíněný missionář o nové této katolické missii píše:

Dne 1. srpna dojel jsem s bratrem Vermentenem do Atapupu. Kdykoli jsem v dřívějších letech po své okružní apoštolské cestě na Timoru domů se vracel, mívával jsem vroucí přání, abych se zde trvale usaditi mohl. Nyní už jsou všechny obtíže překonány a my jsme tu založili první naši missijní stanici.

Dne 4. října dostal jsem s hor, asi den cesty odtud vzdálených, zprávu, která mne velkou starostí naplnila. Náš horlivý katechista Josef, horaľům pod svým pohanským jménem Atok známý, vzkázal mi po poslovi, že se nalézá ve smutném postavení a že se na pobřeží dostavití nemůže, aby mne, podle úmluvy na apoštolské cestě, na hory doprovázel. Následkem těžkého poranění levé nohy nemohl ani choditi ani státi, konečně ani spáti a trpěl prudké bolesti. Noha byla až po kolena otekla a při tom byl bez pomoci lékařské, ano, neměl ani potřebné potravy. A posel doložil, že je jako kostra vyzáblý. Ze všeho jsem poznal, že stav nemocného je povážlivý; avšak co jsem měl dělati? Rád bych jej byl navštívil, ale okolnosti mi toho nedovolovaly. A přece na životě jeho tolik záleželo, nejen pro jeho ženu a tři nedospělé dítky, Marii, Aloise a Stanislava, ale i pro naši mladou missii. Co dobrák Josef pro naši stanici na Timoru učinil,

vi toliko Bůh, a po lidsku řečeno je až dosud pro příznivý vývin nového díla nevyhnutelně potřebný. To ví božský Spasitel také a lépe nežli ty — myslil jsem si — důvěřuj jenom zase jeho nejsvětějšímu Srdci, které ti již tolik důkazů své lásky jmenovitě k tomuto ubohému horskému lidu podalo. Poslal jsem tedy nemocnému něco na přilepšenou a ježto umí čísti a psát, umění, které mezi domoroci velmi řídké jest, přiložil jsem psaní, ve kterém jsem ho těšil a jemu naléhavě na srdce vložil, aby mi ihned oznámil, kdyby snad nemoc se zhoršila.

Tak visely zatím krásné plány, které jsem byl pro nejbližší budoucnost si v duchu sosnoval a jejichžto provedení na výpomoci Josefově záleželo, ve vzduchu. Následujícího dne začali jsme devítidenní pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně a já jsem zároveň učinil slib, že, jestliže Josef před 15. listopadem se uzdraví a bude moci sejíti s hor na pobřeží, tuto událost oznámím všem známějším katolickým novinám. Byla to sice poněkud velká smělost, nejsvětějšímu Srdci ustanoviti lhůtu, ale já jsem se domníval, že si to k vůli Josefovi ve prospěch naší missie mohu dovoliti, ježto onen i tato jsou božského Srdce horlivými ctiteli. Devítidenní pobožnost konala se s neobyčejnou horlivostí, neboť naši křesťané cti Josefa jako svého otce. A hle, nemodlili jsme se, nedůvěřovali jsme nadarmo. Dobrým znamením už bylo, že od Josefa nepřišlo žádné vzkázání. A nejen to, 11. listopadu, tedy ještě čtyři dni před uplynutím lhůty sestupuje náš dobrý Josef s hor a přináší nám zprávu o svém uzdravení. Jaká to radost, jak radostně to shledání! Dva dni později, na svátek sv. Stanislava, sloužil jsem mši sv. na poděkování za obdrženou milost a zároveň na počest nejsvětějšího Srdce Ježíšova a Josef přijal při ní na týž úmysl sv. přijímání.

Nyní stavíme nový kostel, první to na ostrově. Bude zasvěcen nejsvětějšímu Srdci Páně, jednak na poděkování jemu za dobrodiní nám již prokázaná, jednak, abychom si i budoucně ochranu jeho zajistili. Tato ochrana jest missionáři nevyhnutelně potřebná, aby vždy jistým krokem kráčel na cestě k cíli vedoucí a na téže cestě dovedl vésti i duše sobě svěřené.

II. Hladomor.

(Obrázek z Činy).

V čínské provincii Hupe, nížině to vysokými horami obkličené, žije na prostanství 3310 čtverečních mil na 39 mil. lidí. Rakousko je asi třikrát větší a přece žije zde toliko něco přes 40 milionů obyvatelů. V Číně vůbec, zvláště na rovinách a při ústí velkých řek počítá se 30 tisíc duší na jednu čtvereční mili, však i v krajinách nejlidnatějších sotva 10 tisíc. Z toho ovšem následuje, že pro tolik lidí ani nejuťnější a co nejlépe obdělávaná půda s dostatek nerodí. Proto není divu, že i za obyčejných okolností četná chudina se stravou i ošklivou se spokojuje. Dostaví-li se však neúroda, nebo zničí-li živelní pohromy sklizeň, nastává pak hladomor, o kterém my, Evropané, nemáme potuchy. Takovým hladomorem byly předlonského roku postiženy některé kraje provincie svrchu zmíněné, kde právě působí zdárně missionáři z řádu Františkánů. Jeden z nich, P. Quirin, líčí tamější poměry v listě, který byl napsán začátkem roku předěšlého a z něhož toto vyjímáme:

V severozápadním Hupe začíná zase hladomor. V missii jenoho z mých spolu-bratří, která odtud několik dní cesty vzdálena jest, mnozí pohané i někteří křesťané umřeli hladem. Většina obyvatelů tohoto nešťastného kraje stěhuje se do sousední provincie Šensi, která však sama před třemi roky hladomorem krutě postižena byla. Nicméně byly tam od toho času žně celkem dobré. Zástupy hladomorných ubírají se po cestách do řečené provincie a pohled na ně je srdce-
rvoucí. Celé rodiny táhnou, aby hrozně smrti ušly, i 160 hodin pěšky. Jejich hubené údy jsou pokryty vředy, které pod špinavými cáry sotva mohou ukryti. Bohužel jsou tito nešťastníci většinou pohané. Jsou sice mezi nimi také křesťané, ale takoví, jejichžto pevnou vůli dlouho trvající utrpení bylo ochromilo a kteří, ježto i křesťanská láska není s ^{rovnou} jim osud jejich ulehčila, na svou viru a na vše, co jim víra na věčnosti slibuje, zapominají. Tak putují mužové, ženy, děti a starci vstříc neznámému osudu a nevědí ráno, zda večer najdou kousek chleba, aby hlad svůj utišili.

Zvláště jedna z těchto smutných tlup naplnila mne zármutkem. Otec nesl v nůši trochu bídného domácího nářadí a vedl za ruku malého chlapce. Na tváři chlapcově nebylo ani potuchy o zdravé svěžesti, kterou vidáme na dětech v tomto stáří. Svým svrásťelým čelem, vpadlými tvářemi a holí, která jeho kroky podporovala, činil dojem vyžilého starce. Otec byl méně vysílen nežli syn; za ním šly ještě dvě jiné děti, zbědačené a skoro nahé, větší asi 12 let, menší asi 5 let staré. Obě plakaly, neboť jejich síly byly u konce; mladší se sotva drželo na nohou a starší nemělo tolik síly, aby ho neslo. Na konci šly dvě ženy, zbědované to postavy, podle všeho matka a babička rodiny. Ježto Čínankám už od mládí se nohy znetvořují, můžete si mysliti, co ubohé zkusily, any hladem zmořeny a zimou se třesouce celé týhodny po kamenitých horských cestách se vláčely. Pohled na ubohé ženy byl však také žalostný. Na zádech mladší z nich viselo, podepřeno jsouc opaskem, malé plačící stvoření. Druhá žena, babička, byla slepá. Křečovitě svírala zvadlou rukou bambusovou hůl, o kterou se opírala; druhou rukou spolehlá na rámě své dcery, na které takorba bida tří pokolení zároveň jako trojnásobné břemeno spočívala.

Nedávno, když jsem byl v jedné ze sousedních osad na missii, viděl jsem dlouhý průvod pohanských rodin, které rovně do Sensi se ubíraly. V těchto smutných časech jsou politování hodná zvláště novorozená děvčata v pohanských rodinách, ježto často vlastní matky je prodávají, leckomu darují, ležeti nechávají anebo i usmrčují. Během tohoto roku byl jsem tak šťasten, že jsem mnoho těchto ubohých bytostí nalezl a zachránil. Z těchto je dosud 26 na živě; ostatní odešly do nebe, aby uprostřed sborů andělských na tuto pozemskou bídu zapomněli.

Dejž Bůh, aby šlechetní křesťané v Evropě našich těžce zkoušených souvěrců zde v Číně tu a tam byli pamětlivi, kteří nedostatkem chleba umírají, a neméně i ubohých pohanů, jejichžto duše, ač předrahou krví Spasitelovou vykopeny, hynou, ježto jim žádné almužny dáti nemůžeme.

III. Malý katecheta.

Jeden z větších ostrovů Tichého oceánu, slove Nová Britanie a stojí pod protektorátem anglickým. Domorodci nazývají se Kanáky. Před delším časem usadili se na ostrově francouzští misijnáři. Byli od domorodců vřelě přijati, postavili si kapli a skrovné obydlí a jali se záhy konati skutky tělesného i duchovního milosrdenství. Příležitosti k tomu měli s dostatek, ježto mezi Kanáky byly rozšířeny rozličné choroby. P. Navarre, představený missie, zmiňuje se jmenovitě o bolestných ranách na nohou, které se často vyskytují, a které zanedbány a prachem a špínou znečištěny byvše, anebo i koupáním v solnaté vodě mořské nebezpečnými se stávají. Mimo to trpí domorodci nezdíka reumatismem, zimnicí, kterou »malapug« t. j. »horkou« nazývají a jakousi nemocí kožní, která se podobá malomocenství. Misijnáři jsou proto toho mínění, že by zřízení nemocnice nejen bylo užitečno, ale i hlásání sv. evangelia prospěšno. Co se týče misijního díla samého, lze z této zprávy P. Navarreho seznati způsob, jakým se vyučování musí udíleti, aby bylo úspěšno.

»Před několika dny ukázal jsem dětem několik náboženských obrazů. Talet, chytrý to chlapec o 12 letech, byl přítomen. Když na jednom z obrazů spatřil okřídleného mladíka, ptal se mne, co to znamená. Právil jsem mu, že je to anděl. Pojem neviditelné duchovní bytosti nebyl malému Kanákovi nesrozumitelný, neboť krajané věří ve zlého ducha, kterého »tambaran« nazývají. Tambaran je jim příčinou všeho zla: když někdo umře, oloupil ho o život tambaran; jestliže nějaký zjev přírodní je polekal, způsobil to tambaran. Tato bytost nemá těla a není tudíž tak nesnadno, vštípití domorodcům Boha, jenž také duch jest. Vysvětlil jsem tedy malému Taletovi, co je duch dobrý proti duchu zlému.

O několik dní později shromáždil se okolo mne velký zástup dětí a mezi nimi byl také Talet. I chtěl jsem jim vysvětliti, co je anděl strážný. Když to Talet upozoroval, hlásil se pln radosti, že to ví. Svolil jsem, aby to dětem sám vyložil. Talet vzal jedno z dítek za ruku, vedl ho, jakoby byl jeho andělem strážným

a při tom na vysvětlenou mluvil, řka: »Náš anděl strážný kráčí vedle nás, jako já nyní. Jestliže na cestě leží kus dřeva nebo kámen, o který bychom se mohli poranit, upozorní nás.« Při těch slovech strčil jemně do dítky, které vedl a ukázal na kámen na cestě ležící. »Jestliže přijde had a chce mne uštknouti, zažene ho.« Při tom učinil posunek, jakoby skutečně hada odháněl. Anděl strážný, pokračoval, stojí u mne když spím, a to řka položil hlavu na rameno. Když přijde tambaran a mně chce ublížiti, anebo život mně ukrásti, dá mu políček a řekne: klid se! Při tom klepnul dítko po tváři a vystrčil ho ze dveří.

Tak skončil Talet svou přednášku a já jsem věru neměl tomuto prosto-

národnímu vyučování svého malého katechisty co vytýkati. Jeho vysvětlení bylo tak srozumitelné a mělo takový účinek, že bych já toho nebyl lépe dovedl. Děkoval jsem proto Bohu, že malému Kanákovi propůjčil takovou chápavost a neméně i za pozornost, se kterou děti poučení svého druha sledovali.

Bohužel došla nedávno do Evropy zpráva, že obydlí missionářů na Nové Britanii a jejich kaple byly zničeny požárem. Byla to pro ně ovšem krutá rána, ale poslední zprávy odtud zní zase příznivěji. Za pomoci a přispění šlechtitných dobrodinců staví se oboje zase, ano hodlají za krátko dáti se i do stavby nemocnice, pro missii tamější tak velice potřebné.

A. M. Kadláková:

Klekání.

Tichým polem zvony znějí
svatým klidem večerním,
Matce Boží »Zdravas« pějí
chorálem tak úchvatným.

S hlasem zvonů k nebes výši
posílám též obraz svůj,
Matko Boží, sejmi tíži,
v bolech mých mne posiluj!

Buď mi Matkou milosrdnou,
buď mi stálou oporou,
a Svou láskou nekonečnou
oblaž duši znavenou.

Veď mne stezkou mého žití
tam, kde sídlo svoje máš,
by má duše mohla dlíti
tam, kde věčně přebýváš.

Večer.

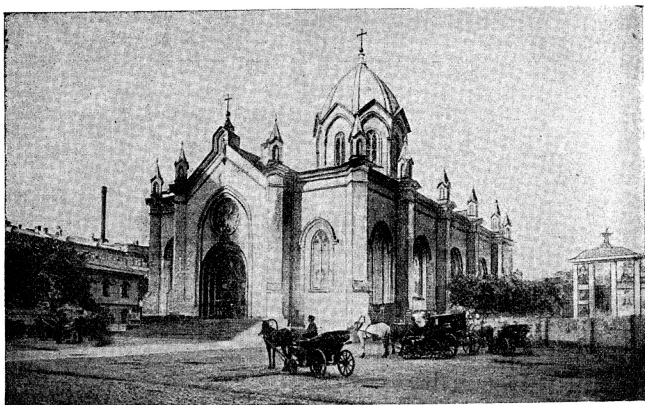
Den kráčí přes hor temena,
v ně zlaté písmo ryje,
že večer rozpojal ramena
a v šero zemi kryje.

Svou dráhu kreslí měsíček,
paprsky na zem lije
a na tisíce hvězdiček
se k němu blíže vije.

A od hor šumí vítru chlad
a v řádu srdce bije,
že tak, jak krásný den v noc pad,
tak duše lidská žije.

A noc již všecko uspává,
jen bolest v srdci ryje
a bol ten spát nám nedává,
jen modlitba jej smyje.

Nynější katolický chrám sv. apoštolů Petra a Pavla v Moskvě,

stojící ve střední části města v tak zvaném Miljutinském pereulku (uličce), vystavěn roku 1845 z darů a sbírek farníků, v jichž čele stál obětavý katolický Armén Agapit Elarov, hlavní dobrodinec kostela. Vysvěcen byl chrám roku 1848 mohylevským sufragánem, pozdějším arcibiskupem a všeruským katolickým metropolitou Ignácem Holowińskim, jedním z nejvýtečnějších zdejších arcipastýřů († 7./19. října 1855), o čemž svědčí nápis na mramorové desce v presbyteriu. Prvním farářem (proboszczem) byl učený bernardin Telesfor Grzegorzewski, po jehož smrti správa kostela i fary odevzdána duchovenstvu světskému, z jehož kruhů prvním farářem a spolu děkanem moskevského dekanátu, zahrnujícího celou gubernii moskevskou a rjazanskou, byl Apolinář Dowgiatto, napotomní děkan mohylevské kapitoly a protonotář apoštolský. Chrám vystavěn ve slohu gothickém se světlou osmihrannou kopulí uprostřed, má tři lodě a pět oltářů: hlavní sv. apoštolů Petra a Pavla s pozlaceným baldachýnem, dva boční Nanebevzetí Panny Marie (altare privilegatum)* a sv. Emilie a ve dvou kaplích pod kůrem sv. Mari Magdaleny a sv. Šebastiana. Kromě nich jest v levé sakristii pěkný ze dřeva vyřezaný oltář Matky Boží Ostrobromské. Zevní pilíře zdobí 12 gothických vízek. Schází však zvonice, jelikož kostel nemá věží a pět nevelkých zvonů zavěšeno na nevelkém, plechovou stříškou krytém lešení ve dvoře. Nynější katolická obec čítá kolem 30 tisíc farníků, hlavně Poláků, pak Němců, Litvinů, Lotyšů, Vlachů, Slovákův a Čechů, těchto asi tisíc. Správu této rozsáhlé a mnoholišné obce vede děkan s třemi kaplany, zvanými zde vikaristani (wikariusze). Hlavním pramenem k vydržování kostela a při něm se nacházející školy a chudobnice jsou částečně důchody z farních budov, hlavně však úroky z nadačních jistin a chrámové sbírky. Správa kostelního jmění svěřena čtyřem starostům čili syndikům, tvořícím s děkanem jako předsedou kostelní radu. Starosty volí osadníci z osob navržených děkanem vždy na tři roky.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.¹⁾

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi (Č. d.)

Kajícíci.

Příklady všeho druhu dokázaly nám, jak svatý, krásný život první křesťané mezi sebou vedli a jak oprávněno bylo jméno «svatých», které si již od časů apoštolských dávali. Přesto však nebyli první křesťané žádnými anděly, kteří nemohou hřešit, nýbrž lidmi, stvořenými z prachu a země, podrobenými lidským slabostem a chybám, jsouce nad to ještě obklopeni nefestným příkladem pohanů, mezi nimiž žili. Proto nesmíme se diviti, byli-li i mezi nimi mnozí, u nichž duch sice (volný) ochotný, ale tělo slabé bylo, dopouštěno-li se i v oněch dobách živé víry a účinné lásky hříchů a hrubých přestupkův.

Svatá církev však hned s počátku činila rozdíl mezi hříchy páchanými ze slabosti anebo lehkomyšlnosti a mezi hříchy, jež dávaly veřejné pohoršení.²⁾ Ony musily v tajném soudu sv. zpovědi býti napraveny, tyto veřejným pokáním usmířeny. Představení cirkve, duchem Božím vedeni, dovedli se zbloudilými ovečkami přísně a mírně zacházeti, chtějíce zbloudilé jak na pravou cestu přivésti, tak i ostatní, kteří ještě nepoklesli, před pádem varovati. Tak vytvořil se již v nejstarších dobách, ba již v době apoštolské, zvláštní způsob zacházení s veřejnými hříšníky, jenž v různých krajinách a v různých dobách různě byl prováděn, ježž však v mírnější formě nejlépe z nařízení sv. papeže Kalixta poznati můžeme.

V tehdejší době byli někteří přespříliš přísní mužové, kteří v převrácené horlivosti těm, kteří po křtu oněmi těžkými hříchy duševně takofka mrtvi byli, návrat k milosti a životu zapovídali. Kdož tedy v dobách pronásledování víru zapřeli, ti nesměli, tak učili a tak tomu chtěli, nikdy více do cirkve a do společnosti věřících býti přijati; mnozí biskupové v Africe odepřeli cizoložníku jednou po

vždy opětné přijetí, ba žádali alespoň v jistých případech, kdy blaho celku toho vyžadovali se zdálo, by i na smrtelném lůžku rozhrěšení bylo odepřeno. Ovšem byla tato přílišná přísnost vyvolána takovými hříšníky, kteří přes to, že velkého pohoršení byli příčinou, opětného přijetí bez veřejného pokání se dožadovali, svou drzou neurvalostí nové pokoršení způsobující. Střední cestou se moudře ubírajíc, zmírnila za papeže Kallixta tresty; než o tom, jak přísně si i ještě nyní s padlými počínáno, poučuje nás nařízení, aby cizoložníku a každému, kdož se jednoho z oněch těžkých hříchů dopustil, nejdříve víceleté tuhé pokání bylo uloženo, jež ho vylučovalo z jakékoliv účasti na bohoslužbě. Když doba pokání uplynula, byl přiveden do chrámu, kde mu na hlavu popel sypan a kající pás opasan byl; pak musil se po pořádku před přítomnými na kolena vrhnouti a jejich nohy líbat, prose za odpuštění daného pohoršení a za opětné přijetí do cirkve. Jaký odpor však starí křesťané měli proti smrtelným hříchům, vidíme z toho, že papež Kallixt na mnohých místech dal namalovati obraz dobrého pastýře, chtějíce napomenouti věřící k mírnosti a shovívavosti vůči pokleslým. A jak vysoce cenila stará církev bezúhonnost panenské čistoty, vidíme z usnesení jistého sněmu církevního, dle něhož Bohu zasvěcená panna poklesnuvši po celý svůj život pokání, učiniti musila a teprve na smrtelném lůžku svatému přijímání opět připuštěna byla. Duchovní však, kteří se těžce proti šestému prikázání prohřešili, neměli pro pohoršení, jež dali, ani na smrtelném lůžku opětného smíření s církví dojíti; byli ponecháni milosrdenství Božímu. Návrat kajícíchů dal se obyčejně v předvečer Velkého pátku, a proto nazýval se zelený čtvrtek ještě i v pozdější době dnem odpuštění a rozhrěšení.

Hřích nejčastěji se vyskytující byl hřích zapření víry v dobách pronásledování. Tu byli mnozí, kteří dlouho statečně a neohroženě odolávali, konečně však, dle slov sv. Cypriana, »když zu-

¹⁾ Předěšlé viz v roč. »Školy B. S. P.« 1909.

²⁾ K veřejným hříchům počítáno: odpadnutí od víry, vražda a hrubé provinění se proti šestému prikázání.

řivost nemilosrdného soudce znova vypukla a když jemu již vysílenému brzy dítky tělo drásaly, brzy háky trhaly, brzy plameny pražily, nevýslovným bolestem podléhající bohům obětovali. Takový vzbuzoval soucit; »nikoli duše, ale tělo ochablo v bolestech«. Daleko větší bylo provinění těch, kteří dobrovolně na forum běželi, »již před bitvou poražení a bez boje k zemi povelani«. Nejtěžší však bylo provinění, pak-li se manželé, sourozenci, přátelé vespolek k odpadu vybízeli, aneb když rodiče své dítky k oltářům bohů vedli. Mnozí si také opatřili podplacením úřední listinu, jakoby oběť vykonali, chtějice býti soudcem ušetřeni.

Dle stupně viny byl přirozeně i trest rozdílný. Oněm, kteří se na mučidlech slabými prokázali, ukládána nejnížší míra trestu, totiž tříleté pokání. Nicméně však vyslovuje sv. Cyprian přání, aby, blíží-li se nové pronásledování, ihned do cirkve přijati a ku svatému přijímání připuštěni byli, by nebyli zbaveni toho, co jim v novém boji právě síly a statečnosti dodati musí. Ohledně těchto přijímala také církev ráda přimluvy vyznavačů v žalářích a připouštěla je na jejich zprostředkování ku společnosti církevní. Pravidelně pak osvědčovali se tito hodnými prokázané milostí a dějiny mučedníků vykazují nemalý počet těch, kteří »zahozené zbraně opět se chopili«, a nyní i v nejhroznějších mukách statečnými a až do posledního dechu nezlomnými zůstali. Vůči ostatním postupovala církev v podstatě přísněji; pokání bylo delší, trvající obyčejně až do konce života, kdy kajicníkům pak na smrtelném lůžku rozhřešení uděleno a svaté přijímání uděleno bylo.

Podlehl-li některý křesťan soudci předvedený již před mučením anebo hned po prvním mučení »slabosti těla«, naplňovalo to srdce věřících nevýslovným bolem; mučednická akta opět a opět vypravují, jak spolubratři v zástupu lidu stojící vyznavače již již kolisajícího znamením ku statečnosti nadchnouti se snažili. Zpozoroval-li to soudce, byli i oni zatčeni a k oběti vyzváni, dosáhnuvše zároveň s nimi palmy mučednické. Kdo jakýmkoli způsobem vřel zapřel, obětního

masa požíval, aneb před sochou boha kadidla na uhlí nasypal, ten považován byl věřícími za ubohého nešťastníka, za větev ufatou od stromu života, za odumřelý a odvržený úd těla cirkve. S jakou bolestí však věrné dítky cirkve na takový odpad pohlíželi, o tom poučuje nás list, jenž se nám u církevního dějepisce Eusebia zachoval. »Zapřisáhám Tě,« píše Calerinus Lucianovi, bys vyplnil mé přání a sdílel můj bol nad smrtí mé sestry, jež v tomto pronásledování od Krista odpadla. Neboť obětovala a Krista zapřela: o věci není bohužel žádné pochybnosti. Žalostí nad tím ztrávil jsem nadostné dny velkonoční slavnosti, dnem i nocí lkaje, v kajicím rouchu a popeli, v hojných slzách, a neustanu lkáti, dokud Ty a k vůli Tobě svatí, kteří koruny mučednické dosáhli, ji nevyproсите z milosti Pána našeho Ježíše Krista odpuštění jejího pádu. Vzpomínám Tvé bývalé lásky, s jakou jsi se všemi odpadnutí našich sester, jež znáš, totiž Nuonerie a Kandidy, litoval. Vždyť jsme jejich bratří a musíme jejich hříchy usmířiti.«

Jak se však církev radovala, když zbloudilá ovečka do stádece se opět navrátila a s Bohem smířena s tohoto světa se odebrala, o tom poučuje nás příklad Serapionův, o němž svatý biskup Dionysius z Alexandrie ve zvláštním dopisu biskupu Fabiovi v Antiochii tuto zprávu podává: »V tomto městě žil stařec, jménem Serapion, jenž svého dřívějšího života ničím se neprovinil, za pronásledování však klesl. Častokráte marně prosil o opětné přijetí do cirkve. Tu padl do smrtelné nemoci; i poslal nyní svého vnuka pro jistého kněze, by z jeho rukou rozhřešení dosáhl. Byla již noc, když hoch ku knězi přišel. Tento sám však ležel nemocen. Ježto jsem však vydal nařízení, by odpadlíkům na smrtelném lůžku, zvláště když již dříve za opětné přijetí prosili, rozhřešení uděleno bylo, by v blažené naději s tímto životem rozloučiti se mohli, dal kněz hochu malou částku nejsv. svátosti s rozkazem, by ji ve vodě namočil a tak nemocnému do úst vložil. Sotva že byl umírající s dojemnou touhou a radostí nejsvětější svátost přijal, vypustil ducha. Tak dlouho,« končí dopis, »prodloužil mu Bůh, s ohledem na jeho dřívější zbožný život, jeho dny, by s cirkví

smířen s tímto světem rozloučiti se mohli.¹⁾

O zvláštní otcovské péči o pokleslé podává nám svědectví nápis, jež papež Damasus na hrobě papeže Eusebia v katakombách svatého Kallixta vyrytí dal. Svatý Eusebius, jež církev uctívá jako mučedníka, zemřel r. 310 ve vyhnanství na Sicilii, kamž ho tyran Maxentius vypověděl; po pádu tyrana byly kosti jeho do Říma převezeny a ve vlastní, bohatě vyzdobené kapli v oněch katakombách pohřbeny. O bližší příčině papežova vyhnanství mlčí všickni staří dějepiscové; pouze z onoho nápisu Damasova můžeme o tom čerpati zprávu. V předchozím pronásledování za Diokletiana odpadli i v Římě mnozí od církve, zapřevše Krista. Když církví pokoj navrácen, žádali titěz o opětné přijetí a sice ihned a bez předpsaného dlouhého a přísného pokání. V čelo postavil se jakýsi Heraklius, jenž nikoli na mučidlech, nýbrž, v pokoji Krista zapřel. Papež Eusebius neodpěl jim přijetí, ba v otcovské shovívavosti zmírnil dávné tresty, naléhal však přece na to, aby padlí své kající smýšlení i veřejným pokáním na jevo dali. Heraklius však a jeho stoupenci zašli tak daleko, že násilím se do církevních obřadů vtírali, ba až ke krveprolití pokročili. Tyran Maxentius nepotrestal však snad jen rušitele pořádku, jenž domácí právo věřících zlovolnou rukou porušil, nýbrž chopil se ve svém záští proti křesťanům této příležitosti, by papeže Eusebia na Sicilii do vyhnanství poslal, kdež brzo na to jakožto oběť svého povolání útrapám podleh.

Chceme uvést z mnohých příkladů pokání a návratu velkých hříšníků pouze jediný, jež legenda následovně líčí:

K sv. biskupu Paulinovi přišel kdysi chudobný muž, prose o almužnu. Biskup zpozoroval, že ubožák má uschlou ruku; i tázal se ho útrpně, odkud to? Žebrák ohlédnuv se dříve opatrně, zda nikdo nenaslouchá, učinil pak následující vyznání: »Tobě jedinému, jakožto biskupu,

mohu svěditi své hrozné tajemství. Již v útlém svém mládí byl jsem neposlušným své dobré matky a promrhal jsem pustým životem svůj majetek. Když mi však svého posledního haléře dátí nechtěla, pustil jsem se s ní do hádky a ďábelským hněvem uchvácen, zabil jsem ji touto, nyní uschlou rukou. Stalo se to v noci před zeleným čtvrtkem, a ráno odvážil jsem se přistoupiti ku stolu Páně. Sotva že jsem však svatou hostii na tuto dlaň přijal, zmrtvěla mi ruka a počala za hrozných bolestí usycháti. Vykřiknuv hlasitě, odkvapil jsem, a nyní již po léta nosím sebou tuto ruku jakožto trest s nebe!«

Biskup naslouchal útrpně. »Čiň pokání«, pravil, hřích tvůj bude ti odpuštěn a i tvoje ruka opět obživne!« Žebrák prohlásil, že jest ochoten podrobiti se jakémukoliv, i sebe přísnějšímu pokání. Paulin uložil mu pokání sedmi let a poslal ho k jáhnovi, jenž měl dozor nad kajícíky.

Určitého dne objevil se žebrák, v drsný kající šat oděn, bos v kostele. Biskup nasypal popele na jeho hlavu a vykázal ho pak z kostela se slovy: »Pro své hříchy a zločiny jsi vyhnán z domu Božího, jako Adam pro svůj přestupek vyvržen byl z ráje.« Kajícík vstoupil tímto do první třídy kajících, jež sluli »plačící« (flentes). Musil vně dveří chrámových státi, uschlou ruku věřícím, na služby Boží přicházejícím ukazovati, příčinu tohoto trestu vyznávati a se slzami v očích za jejich přímluvu prositi. Byl to přísný trest; vyznání jeho těžké viny vyvolalo u věřících veliký hnus a způsobilo mu velké zahanbení; mimo to musil ještě státi přede dveřmi chrámovými, kdež vlivem drsného a bouřlivého počasí na pospas byl vydán. Žebrák podrobil se ochotně tomuto přísnému, veřejnému pokání, jež v první třídě tři roky trvalo. Ježto se pak po tuto dobu příkladně choval, byl přijat do druhé třídy kajících, do třídy »slyšících« (audientes): směl do domu Božího s věřícími vstupovati, stoje v nejzazší části chrámu zpěvu žalmů se účastniti a kázání poslouchati (odtud »slyšící«); po kázání na vyzvání jáhnovo musil se s katechumeny vzdáliti; stále ještě byl na roveň postaven pohanům anebo nevěřícím, kteří z veřejných modliteb byli

¹⁾ Zpráva tato jest i v mnohém jiném ohledu poučná. Vidíme z ní, že v Alexandrii část konsekrovaného chleba po mši sv. byla uschovávána; že v čas nouze i laikové nejsv. svátost rozdíletí mohli, byli-li knězem k tomu splnomocněni; že rozhrěšení a přijetí do církve svého vnějšího výrazu docházelo v udělení dosud odepíraného svatého přijímání.

vyloučení. To bolelo velice našeho ubohého kajcníka, a ježto projevoval hlubokou lítost a skroušenost, byl již po dvou letech¹⁾ do třetí třídy přijat, do třídy »ležících« (substrati).

Kajcníku s uschlou rukou bylo to dnem radosti, když směl po kázání uprostřed chrámu na zemi se vrhnouti, v hojných slzách svou těžkou vinu vyznati a za odpuštění prositi. Biskup s veškerým duchovenstvem sestoupil od oltáře a vrhl se rovněž na zemi, na znamení své truchlivosti nad poblouzením tohoto člověka. Mezi tím modlila se celá obec za nešťastného hříšníka. Konečně povstal biskup, vztáhl nad ním ruku a udělil mu požehnání; pak pozvedl ho rukou jako milující otec a napomenuv ho k horlivému konání domácích kajcických skutků (půst při chlebě a vodě, obsluha nemocných, bdění a p.) propustil jej. Tento dojmavý úkon opakoval se ještě často při nedělní veřejné bohoslužbě během tří let; neboť tak dlouho musil kajcník v této předposlední, avšak nejobtížnější třídě strávit.

Konečně směl postoupiti do čtvrté třídy, do třídy »stojících« (consistentes). Ó, jak toužil žebrák po tomto okamžiku! Směl odložit kajcím roucho, směl jako ostatní věřící býti přítomen mši svaté; pouze mu nebylo dovoleno ještě obětovati a ke stolu Páně přistoupiti. Brzy však i tohoto štěstí měl se státi účastným!

Věřící byli dlouhým, přísným pokáním a příkladným chováním žebráka s uschlou rukou tak dojatí, že prosili biskupa, by mu čas zkrátil a horlivého kajcníka opět do společenství církve přijal. A sv. Paulin rád vyhověl jejich prosbě.

Na zelený čtvrtek, ve který kdysi matkovraždy a nehodným přijímáním svatokrádeže se dopustil, na zelený čtvrtek měl veřejně rozhrěšen a pak o následující velikonoční slavnosti k svatému přijímání připuštěn býti. Tento den byl radostnou slavností pro kajcníka a věřící obec. Slzy nehlubšího pohnutí třeptily se v očích přítomných, když svatý biskup Paulin slavně rozhrěšení udělil a jemu pak svaté přijímání podal. A hle, sotvaže kajcník s horoucí zbožností tělo Páně přijal, rozlilo

se opět teplo, život a síla jeho tak dlouho uschlou rukou, jež, jak sv. biskup předpověděl, opět úplného zdraví nabyla! Tak splnil Pán slova 50. žalmu, kde se praví: »Srdcem pokorným a zkroušeným, Bože, nepohrdneš.«

Podobně jednalo se všemi kajcníky, pouze u nemocných činěna výjimka.

Veliký vliv na trvání uloženého pokání měli dle svědectví Tertullianova i svatí mučedníci a vyznavači; rozumí se samo sebou, že ti, kteří Kristu svědectví vydali anebo muky bolesti vytrpěli u spolkřesťanů veliké se těšili účty. Této okolnosti používali velice často ubozí hříšníci: obraceli se na svaté mučedníky v žaláři s prosbou o jejich přimluvu. Tito opět obraceli se na kněze a jáhny, jimiž, jak již víme, často byli v žaláři navštěvováni, kteří zase přimluvy mučedníků biskupovi oznamovali. A představení církve prominuli pak část trestů, anebo zmírnili alespoň jich přísnost.

A tak ovijela spravedlivé i hříšníky páska křesťanské lásky, oné lásky, již Kristus sám učil a pěstoval slovy: »Nepřišel jsem proto, abych zahladil, nýbrž abych hledal a spasil. což bylo zahynulo!«

Fr. Vrdil:

Nebezpečná hra.

S ohněm kdo si často pouze hrává,
svoje ruce ohněm popálí;
též se hříchem kdo se ve hru dává,
svoji duši hříchem pokálí.

Utrpení.

Kdo v životě zemském svoje utrpení
trpělivě snáší a je obětuje
Pánu Bohu za svá mnohá provinění,
ten svým utrpením Boha oslavuje
a vítěznou silou tak se vybavuje
z moci pekla; ujde jistě zavržení,
zvláště, když své muky žití pozemského
spojuje s mukami Spasitele svého,
kterýž pro něj trpěl muka nevýslovná,
jimž se bolest lidstva všeho — nevyrovná!

¹⁾ Obvykle musili kajcníci v této třídě tak dlouho zůstat, jako v první.

Blahoslavený Jan Sarkander.

Dle života Matěje Procházky podává Jan Tagliaferro.

1. Úvod.

írkve katolická ctí a velebí svaté a světice Boží jako vzory života křesťanského i jako přimluvěci u Boha nejvyššího. Koho však bychom snadněji následovali, jako krajanů svého, jenž nejenom životem bohabojným nám září, ale i smrtí hrdinnou oslaven v radosti nebeské se za nás přimlouvá? Onť zná nejlépe naše potřeby, tudíž též jeho přimluva nám bude velmi prospěšnou u Boha.

A přece poměrně málo se uctívá v krásné vlasti slezské blahoslavený Jan Sarkander, jenž před padesátí lety za blahoslaveného prohlášen byl. Pamětníci slavnosti r. 1860 pořádaných již řídnu a mladší pokolení málo o slavném krajanu našem slyšá. Za povinnost svou pokládáme, abychom přinesli životopis bl. Jana Sarkandra a tak šířili lásku a úctu mezi jeho krajany.

2. Narození bl. Jana.

V slezském městě Skočově narodil se dne 20. prosince 1576 blahoslavený Jan Sarkander z rodiny šlechtické. Otec jeho byl slezský šlechtic Řehoř Matěj Sarkander a matka Helena Gurecká z Kornic. Až dosud ukazuje se ve Skočově vedle radnice dům, kde se blahoslavenec narodil. Jest nyní majetkem »Spolku k zakoupení a přestavby rodového domu bl. Jana Sarkandra ve Skočově« (se sídlem v Těšíně), jenž dům tento chce zachovati památce slavného rodáka slezského. Starší bratři Sarkandrovi slouží: Václav, Pavel a Mikuláš, z nichž poslední byl děkanem opavským a později kanovníkem olomouckým.

Rodiče záhy pečovali o vzorné vychování dětí svých. Ale po desátém roce věku potkalo našeho Jana neštěstí, že mu r. 1589 zemřel drahý otec. Ovdovělá matka vyvolila si za obydlí město Příboř na Moravě, kde i příbuzné měla. Zde se vzdělával Jan asi tři léta pod správou výborného učitele, jenž žáka svého nejen vědám horlivě učil, ale i v pobožnosti a mravní čistotě cvičil. Až podnes se

ukazuje v Příboře světnička, kde Jan Sarkander jako jiných studoval a asi čtvrt hodiny za městem je studánka, kde bl. Jan rád sedával.

Po třech letech poslán Jan do Olomouce do kolleje ctihodných Otců jesuitů, aby zde ve studiích pokračoval. Bylť Jan tenkrát ve čtrnáctém roce věku, když poprvé do Olomouce zavítal, kde ho později čekala koruna trnová, ale zároveň palma vítězství nejskvělejšího. Lze se domnívati, že v Olomouci Jan nejen školy Otců jesuitů navštěvoval, ale i v konviktě přebýval. Tolik jest jisto, že tam šest tříd studoval a ducha svého znamenitými vědomostmi obohatil. Že Jan výborné vlohy měl, dosvědčují jeho latinské i české listy, v nichž se jeví sloh velmi správný, zajímavé vtupy a jadrné myšlenky. Touž měrou jak cvičil rozum, šlechtil i srdce, zvláště něžnou úctou nejb. Panny Marie, do jejíž družiny leta 1596 vstoupil, následuj v tom věrně příklad všech velikých světců.

Na akademii studoval Jan v Olomouci tři léta, až r. 1600 se na vyšší studia odebral do zlaté matičky Prahy.

Filosofické školy jesuitů v Praze byly tehda slavné v celém světě katolickém, že odevšad se do nich hrnula mládež po moudrosti toužící. I našeho Jana vidíme jako horlivého posluchače na těchto školách, kde tak skvělé pokroky činil, že dne 13. května 1603 na na mistra (doktora) filosofie povýšen byl.

Stav cirkve katolické byl tehdaž v Čechách velmi smutný. Duch odbojný proti církvi se rozmáhal a mnohé ukrutnosti páchané na kněžích katolických od protestantů zvěstovaly blízkou bouří, která veškerou zemi zachvátí a v ní strašnou spoustu způsobiti měla.

Kdo do těchto zápasů s odbojníctvím pustiti se chtěl, musil neobyčejnou mravní silou se ozbrojiti, sebezapřením se tužiti a hrdinským duchem vynikati. Že tím právě vynikal náš Jan, jde na jevo z toho, že v Praze se rozhodnul, vstoupiti do služby církve svaté a k tomu účelu oddati se studiím bohoslovným. Při studiích filosofických osvěcovala jej milost Boží,

že zpozoroval své povolání k stavu duchovnímu. Vyzkoumav po úpěnlivém vyzvání Ducha svatého, že vnučnutí to jest opravdu hlas Boží, ustanovil pevně vstoupiti do stavu duchovního, byť i tento sebe větší útrapy, ba i trnovou korunu mučednickou mu přinéstí mohl.

Jelikož školy bohovědné ve Štýrském Hradci pod správou jezuitů tehdy velikou slávou slynuły, odebral se náš Jan do tohoto města, aby účelu svého dosáhl. Pilností a výtečnými pokroky dostoupil cti, že povýšen byl za mistra (doktora) bohosloví, tamtéž pak i na kněžství posvěcen byl. Zároveň s Janem Sarkandrem studovali ve Štýrském Hradci jiní znamenití mužové, kteří též palmy mučednictví pro víru katolickou si dobyli, jako bl. Marek Kříž, jenž roku 1619 s bl. Melicharem Grodeckým od protestantů byl umučen, Jan Ogilbej, Matěj Burnat, Zachariáš Anthel, Jeremiáš Fišer, Wolfgang Ondřej Kofler, Jan Ratkaj, Karel Borango a Jan Mešar. O Sarkandrovi v Hradci studujícím praví se, že všickni obdivovali se jeho vědomostem.

3. Jan Sarkander kaplanem.

Dle rozkazu biskupa svého v Olomouci odebral se Jan jako novosvěcený kněz do města Opavy, aby tam pracoval po boku bratra svého Mikuláše, faráře a děkana opavského. V tomto městě nestály věci náboženské za času Sarkandrova v dobré míře; zavládl zde protestantství náramně, proti němuž i našemu Janovi těžké boje podnikati bylo. Co však našeho blahoslavence v těchto bojích vyznačuje, jest jakási mírnost a rovnováha ducha, které zápasník zbožný nikdy nepozbývá. Jan Sarkander nebyl dlouho v Opavě kaplanem, avšak i po tomto krátký čas získal si důvěru svého velepastýře. Zastával svého bratra Mikuláše, zvláště když tento jako děkan odcestoval aneb v jiných záležitostech od své fary se vzdálil.

Kardinál Dietrichštejn přesadil za nedlouho Jana Sarkandra z Opavy do Charvát, fary asi míli cesty od Olomouce vzdálené. Že Jan jako pomocný kněz v Charvátěch jako hvězda jasná svítil slovem i příkladem a všeobecné úcty si získal, o tom svědčí zvláštní úcta, s kterouž památka jeho tam se slavívala.

Odtud Jan Sarkander přesazen jest jako kaplan do Uničova, kde r. 1609 na krátký čas i farářem byl. I tu mu bylo tuhé zápasu podstoupiti s rozličnými odpůrci církve, kteří i zde se nalézali; neboť vždy za svatou povinnost uznával, všem protivníkům na odpor se stavěti a je slovem pravdy přemáhati. A tu možná hledati první podnět oné nenávisti, s kterou Jan náš později od bludařů až do smrti mučednické pronásledován.

Z listin zachovaných jde na jevo, že Jan Sarkander zde jen krátký čas farářem byl, od října až do polovice prosince r. 1609. Tu potkala rodinu Sarkandru veliká pohroma. Mikuláš, bratr Janův, přidržel se ve sporu mezi císařem Rudolfem a Matyášem, strany císaře Rudolfa, kdežto kardinál Dietrichštejn se přidržel Matyáše, jemuž Rudolf Moravu odstoupil. Proto kardinál snahy Mikuláše Sarkandra nejen zavrhoval, ale i tím potrestal, že jej ve Vyškově uvěznil, aby odtud do Brna k zemskému soudu dostaven a dle nálezu toho soudu pokutován byl. Avšak Mikulášovi se podařilo z vězení uniknouti a do Pasova k arcivévodovi Leopoldovi prehnouti. Za to byli bratři Sarkandrovi co rukojmí dáni do vězení a tím hněv stavů moravských, většinou protestantských, proti Mikulášovi zuřících poněkud ukojen. Pročež i nevinný Jan náš z tohoto hořkého kalicha píti a v Kroměříži ve vězení nějaký čas strádati musel.

Teprve v červenci r. 1610 propuštění bratři i náš Jan z vězení; zatím měli Uničovští již nového faráře. Jan Sarkander dosazen pak na jinou faru.

4. Jan Sarkander farářem ve Zdounkách.

Z fary uničovské přesazen Jan Sarkander r. 1610 na faru ve Zdounkách, kteréž městečko asi pět mil od Olomouce vzdáleno jest.

Ve Zdounkách působil Jan Sarkander asi tři léta a práce jeho byla požehnaná a spásonosná. Nebo jako bedlivý pastýř duchovní vznikajícímu zlému hned vstříc krácel a pozor dával, aby pohoršení jakákoli se nevloudila mezi katolickými jeho ovečkami. Vždy měl na paměti chudé, vdovy a sirotky, a dle možností

udílel jim almužny. Nemocné navštěvoval, neshody mezi sousedy pokojil a příkladem Kristovým je povzbuzoval, aby sobě vespolek krivdy odpouštěli. Hospodáře a hospodyně napomínal, aby společnou ranni, polední a večerní modlitbou dům svůj malým chrámem Božím činili, na počestnost všech pozor dávali a vůbec k tomu přihlíželi, aby všichni domácí pobožný, cudný, spravedlivý a strážlivý život vedli.

Jelikož pak z dřívějších dob simé bludu v této farnosti klíčilo, pracoval náš Jan též, aby vyčistil vinici Páně od tohoto býlí. Ježto síla jeho práci v rozsáhlé farnosti nešťabila, povolal si na pomoc ctihothné Otce z Tovaryšstva Ježíšova. Jmenovitě O. Jan Drachovský pomáhal Janvi našemu v missii r. 1611 konané, při které dvanáct bludařů pro pravdu získáno a mezi nimi i jeden starosta obecní. Počet tento není ovšem znamenitý; kdo však uváží nesnadnosti, kterým až podnes obrácení bludařů podléhá, ocení slušně i tento skrovný zdar a pomni, je-li veliká zásluha, jednu bloudící duši ku pravdě obrátiti, že tím větší byl věnec zásluh Sarkandrových, kdy zmíněný počet bloudících ku poslušnosti samospasné církve navrátil.

Odtud povolán Jan Sarkander na působišťe mnohem nesnadnější. Avšak loučení se Zdoučkami nebylo tak snadné. Získal si lásku všech věrných katolických farníků, kteří s bolem velikým jej na jiné místo propouštěli.

5. Jan Sarkander farářem v Boskovicích.

I v Boskovicích druhdy koukol bludu hojně podrostal. Bylť pánové boskovští i někteří rytíři ze Zástřizl, jako majitelé Boskovic, příznivci učení bratrského. Teprve Václav Morkovský svobodný pán ze Zástřizl, byl horlivým katolíkem, jenž r. 1613 povolal slovatného jesuitu Drachovského, aby zde pokleslé vědomí katolické opět oživil a pobloudilé k návratu do lůna církve naklonil. I podařilo se horlivému knězi několik nekatolíků, mezi nimi i dvě sestry statkářovy, získati. Téhož roku povolán do Boskovic za faráře Jan Sarkander. Ačkoliv pan Václav ze Zástřizl všemožně jej podporoval, přece bylo postavení Janovo nad míru nesnadné. Jelikož farnost byla rozsáhlá, nepostačovaly k tomu síly jednoho kněze, přinucen byl Jan ku pomoci své volati z Olomouce ctihothné otce z Tovaryšstva Ježíšova. Jejich pomocí podařilo se Janovi přes 50 měšťanů opět ku poslušenství církve katolické navrátiti. I nekatolický učitel propuštěn a na jeho místo katolický dosazen. Tak farnost po dlouhý čas církvi odcizená opět katolickou se stala a strom Boží zde téměř uvadlý počal se zase zelenati a krásnými květy se ozdobovati. Tím více zášť zahanbeného bludařstva se rozlítla proti horlivému knězi, tak že už zde mnohým nebezpečím sevřen byl. Ale ani zde nebylo Janovi přáno dlouho pracovati, neboť už roku 1616 byl od kardinála Dietrichštejna povolán na místo krutějších bojů, do Holešova. (P. a.)

Frant. P. Kosík:

Svatá Anežka, panna a mučednice.

(21. ledna)

Boj tuhý vede se a řady četné;
tu pohanů moc, zuřivost a zášť,
tam v božské síle, cnosti v pláští
se brání křesťanství to mladistvé a věčné.

Tu stařec nad hrobem, tam muž pln síly,
tu dítě útlé, dívka víry plná;
zášť hltá je a běsu divá vlna,
ve hrozných žijí útrapách v té chvíli.

Hle Anežka tu, vnady plná panna
jíž duše sama ctnost, tak krásná, čista,
že křesťankou je, věří v Jezu Krista,
jest jata pohany a před soud hnána.

Jí marně slibují, jí marně hrozí,
jest pevná u víře, podobna skále,
a nevěstou být chce jen Krista krále,
jí ničím jsou pohanští všichni bozi.

Bůh chrání její ctnost, nevinnou duši,
Bůh chrání nevěstu od pádu, hřichu,
zázrakem krotí hněv, Římana pýchu,
moc Boha křesťanů pohané tuší.

Konečně svěřice katanem sřata,
vítězí nad ďáblem v panenském květu
zářný vzor i příklad podává světu;
a duše Anežky v nebe jest vzata.

Různé zprávy.

Špatná četba. Ruská studující mládež pěstuje nezdravou četbu a oddává se až naruživě planému filosofování, které rozežírání její mysl, následkem čehož panuje tolik samovražed, že je to již jako nějaká epidemie. Utvořila se v Petrohradě všeruská liga, která si vytkla za účel proti tomuto zlu všemožně bojovat.

Nedostatek kostelů ve Vídni. Ve Vídni jsou mnohé fary, které mají 40 až 60 tisíc duší a kostel, do něhož se vejde několik málo set lidí. Aby se aspoň poněkud odpomohlo tomuto nedostatku, jímž rozšiřuje se nevěra, lhovost náboženská, používá se v některých školách vídeňských tělocvičen v neděli a ve svátek za kaple. Svátý Otec úmysl ten schválil a daroval do jedné takové tělocvičny ciborium, jakoby sám chtěl věřit k hojnému účastenství povzbuditi. Zmáhá se sice v celku utěšeně ve Vídni náboženský život, ale trpí velkým nedostatkem kostelů, což pocítují i mnohá větší města u nás na Moravě a v Čechách.

Hřbitovní kostel ve Vídni. Na vídeňské centralce staví se nádherný kostel, v němž bude mít místo 3000 osob. Letos byl dohotoven zvenku, roku 1910 má býti úplně upraven a vysvěcen. Náklad obnáší 2·2 miliony korun. Z obou stran kostela bude dosti dlouhé sloupoví, kdež budou umístěny hroby vynikajících osobností. Jest ve sloha renesančním, dvě věže v popředí a uprostřed kopule 58 metrů vysoká. Pod kostelem je spodní hřbitov, jehož bude lze použití k hrobům rodinným. Je tam 40 takových oddělení a v každém může býti 12—18 rakví.

Protestanti u nás. Až doposud poslali Němci z říše, hlavně z Berlína na podporu svých souvěrců protestantův a na propagandu, aby odpadli naši lidé od víry katolické, přes 13 milionů marek. Jak podporujeme my své kostely, svůj tisk?

Svoboda svědomí. Frázi „svoboda svědomí“ ohánějí se u nás největší terroristé, křiklouni, nepřátelé, kteří chtějí svobodu ve všem jen pro sebe a kteří se vrhají na každého, kdo v jejich žvastu vidí jen to, co skutečně je, faleš, nevědomost a hloupost. Jak cíní tyto lidé svobodu, jest viděti na události, která se stala před nedávnem ve Štrasburku. Majitel domu, sociální demokrat, vypověděl z bytu nemocnou paní, protože

se dala ošetřovati jeptiškou a navštěvovati knězem. To je ta sociálně-demokratická humanita a svoboda svědomí!

Nová česká katol. škola v Chicagu. V říjnu l. r. byla posvěcena v Chicagu tamější arcibiskupem Quigleyem nová, nádherná česká katolická škola. Po českém kázání faráře Bobala promluvil anglicky ndp. arcibiskup v delší řeči o důležitosti školy a projevil radost nad postupem katolických Čechů v Chicagu. Tato nová tříposchodová budova byla vystavěna nákladem katolíků české farnosti Matky dobré rady. V přízemí jest prostranný, účelný divadelní sál, v prvním a druhém patře jsou světlé, vzorně upravené učirny a kabinety.

Pozor na mládež. Z Vídne se sděluje, že bývá často u školy, když vycházejí z ní dítky, muž, který zadarmo rozdává nejhorší pamflety (hanopisy) o naší svatě víře, o zázracích, o Kristu Ježíši. Bděme všichni nad mládeží a zaopatrujme jí dobré dětské listy. U nás na Moravě mějtež v každé rodině, kde jsou dítky „Anděla strážného“, který vychází desetkrát za rok v Brně v benediktinské tiskárně.

Poutníci z Francie. Pokud známo, přišli ponejprv do Říma Francouzi hromadně jako poutníci roku 1885 a bylo jich tehdy 125. Roku 1887 bylo jich už 2000, roku 1889 přes 10.000, roku 1891 přes 20.000 a o blahořečení Panny Orleanské v listopadu 1908 bylo jich přes 40.000. Kež by podobné stoupalo ve Francii procento katolických voličů, pak by nevládlo zemí několik jen tisíc zednářů.

Potrestaný biskup. Biskup Dufort sloužil v Mansy ve Francii při jakési velké slavnosti slavnou mši sv. venku na náměstí. Byl obžalován pro rušení veřejného pořádku a odsouzen ku pokutě — jednoho franku.

Obětavost. Vévoda z Norfolku v Anglii prodal obraz Holbeinův za 300.000 liber šterlinků (libra št. = 24 K) a věnoval celý tento obnos katolickým školám.

Co obětuje Morava na školství. Na rok 1910 spotřebovuje Morava 41·5 mil. korun na svoje potřeby. Nejvíce z toho vyžaduje školství, vyučování a vzdělání, totiž 16·6 milionů, čili 47·29% z celého vydání. Kež by školy odpovídaly úspěchem svým nákladu, který se na ně vynakládá a obětům, které jim poplatnictvo přináší.

Katolické školy vysoké.

(Hlavní úmysl).

akmile dítko dosáhne 6. roku, již je otec nebo matka vede do školy, aby tu jejich miláček vyučován byl v potřebných věcech pro život. Nejpotřebnější věci však a základem dobrého žití je sv. náboženství a proto tato věda jest a má být základem všeho ostatního učení. Když dítko nabylo potřebných vědomostí a jeví schopnost a mají-li rodiče k tomu prostředky, věnuje se synek dalšímu studiu, na gymnasiu nebo na reálce, nebo na ústavu pro učitele, vstoupí zkrátka do středních škol, kde se připravuje pro budoucí povolání své, jemuž se chce věnovati po celý život. Právě v této době záleží nejvíce na náboženském vyučování a křesťanském vedení mladíci nebo dívky, protože v těchto letech doráží rozličná pokušení na mladistvou duši; tu láká ji svět se svými klamnými radostmi, tu zase spoludruhové, tu opět jsou to společenské poměry, nyní též špatné noviny, špatné knihy; to vše doléhá na mladou duši, která je zmitaná jako lodička na moři, jako lístek stromu, s nímž vítr si pohrává. Kdo nepozná z toho, že tu třeba vedení náboženského, že tu třeba víry, základu to všeliké mravnosti. A proto blaze těm školám, kde vane duch křesťanský, tam odtud jistě vyjdou mladíci zachráněni, vírou a vědou opatření pro celý život. Běda však těm mladíkům, kteří bývají svými učiteli uvedeni v pochybování u víře a pak v holou nevěru. Tak zkáza hotová! Nyní již poznáváme kam směřují přátelé »volné myšlenky« a »volné školy«. Chtějí odstraniti náboženství a kříž ze škol, chtějí školu od církve úplně odloučit a věda má nahradit náboženství. Rád bych to viděl, jak by to dopadalo s výchovou mládeže. To by byla učená mravnost! A proto nepřestaneme hájiti své křesťanské školy a náboženské v nich vyučování. Katoličtí rodiče nechťají míti z dítek svých pohany, a to třeba sebe učenější. Či chtějí nás naši »přátelé« strhnout tam, kde je Francie nešťastná? Kolika ran a pohrom byla by se uvarovala, kdyby její intelligence (vzdělanci) byla proniknuta duchem a mravem křesťanským! Druhdy se nazývala prvorozenou dcerou církve katolické a nyní jest první dcerou zkázy. Proto hájíme své křesťanské školy a s radostí vítáme katolické gymnasium na našem Velehradě, kde studující budou nejlépe zkázy mravní uchráněni pod dozorem svých učených a apoštolských professorů. Komu Pán Bůh popřál schopností a chce dále pokračovati ve studiu buď na lékaře, nebo advokáta, nebo professora aneb na jiné význačné povolání životní, ten studovati musí na vysokých školách, na universitě. Ti, kteří na kněžství studují, musí též prodělati toto vysokoškolské studium v bohosloví, ale o tom pomineme. Vysoké školy zakládány byly od církve, nebo od panovníků a svěřeny vedení církve katolické na př. naše vysoké školy v Praze od císaře Karla IV. byly založeny a vedení církve katolické svěřeny.

Zde snažívi mladíci čerpati z čistého pramene pravé umění a pravou moudrost ku vlastnímu blahu i ku spásu svého národa. Tenkrát bylo učení vysokoškolské v nejlepším rozkvětu, když základ svůj mělo v živé a pevné víře Kristově. Než bohužel nezůstalo tak! Časem poklesl život náboženský, a tím utrpěla i věda; nemajíc pevného základu náboženství, počala blouditi a uchylovati se od svého cíle pravého. Též zevnější vlivy zavinily mnoho zlého. A pohledme nyní na naše vysoké školy! Smutno mluvili o tom! Kromě na bohosloví, jest v jiných odborech většina professorů jinověrců nebo nevěrců. Ti jménem vědy potírají pravdu Boží, zavrhnou víru, říkajíce, že věda vše nahradí. Proto vidíme, jak mladíci na vysokých školách ztrácejí i tu trochu víry, kterou si tam z domu přinesli a stávají se nevěrci, kteří tuto svou nevěru dále slovem, písmem a špatným životem rozsévají. Běda nám, půjde-li to tak dále.

Proto dobře smýšlející dovolávají se katolické university, jaká jest nyní ve Fryburce a má býti zřízena v Solnohradě. Na tuto již dlouho se sbírá, protože zřízení samostatné katolické university potřebuje ohromně velikého nákladu. Ale dá Bůh, že se přece dočkáme této katolické university, kde budou professoři jen katoličtí učenci, kde studující na základě zjevení Božího budou vědy pěstovati a v duchu křesťanském vedeni budou. Toho si přejeme, abychom měli kromě katolických kněží, také katolické pevné, křesťanského přesvědčení lékaře, advokáty, professory, úředníky a vůbec opravdu křesťanskou intelligenci ve všech stavech a povoláních. Domáháme se i na naší Moravě o nové zřízení university jak bývala v Olomouci a bylo by slušno a spravedливо, aby se nám takové university dostalo, ale žádejme katolickou, žádejme, aby až zřízena bude, na ní katoličtí professoři vyučovali a aby duchem křesťanským všechny vědy vedeny byly. Proto hledíme, abychom měli na patričním místě horlivé a opravdu katolické zástupce, aby pomohli vybojovat národu našemu a naší milé vlasti universitu, a to českou a katolickou, protože národ náš je po většině katolický a v jádru svém pevně víry a zbožného ducha. Jiný by nastal obrat v životě soukromém i veřejném. Přestalo by pak nevěrecké štvání a pohoršlivý příklad tak zvaných vzdělanců. Lid náš by viděl, že i učení páni jsou hodnými a horlivými křesťany, že chodí na služby Boží, že přijímají sv. svátosti, že se postí, že se nestydí za viru svou. Tímto příkladem povzbuzen obrodil by se lid náš a vrátil zase k víře sv., drahému to dědictví otců našich, sv. Cyrilla a Methoděje. Proto se modleme, aby Pán požehnal tak důležitému dílu, jakým jest katolická universita.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zřízení katolických škol vysokých a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michěli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heelo apoštolské: Podporovati zřízení katolické university.

Úmysl v únoru: Křesťané na východě.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V lednu modleme se o katolické vysoké školy.

(Ustanoven a žebnán Jeho Svátostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. S.	Obřezání Páně. Nový rok 1910. — Obrození lidstva v Kristu Pánu. Za Boží ochranu v tomto roce. Za požehnání Boží katol. podniku.	
2. N.	<i>Neděle po obřezání Páně.</i> Sv. Makaria, poust. (384). — Svatý Otec Pius X. Duch zbožnosti v rodinách. Křesťanské výchování dítek. † kněz.	
3. P.	Sv. Genovefy, p. (512). — Císař a král náš. Dar sjednocenosti. Napravení zlých poměrů. Sdružení křesťanských dívek a paní. Za pobloudivé.	
4. Ú.	Sv. Tita, biskupa v I. století. — Velepastýřové naši. Bohoslovné ústavy. Katoličtí spisovatelé. Katolické jednoty. Dar živé víry a pevné naděje.	
5. St.	Sv. Simeona Styl., poust. (459). — Horlivé kněžstvo. Hojní kajícíci. Za nešťastné černochoy v Africe. Spolek pro zrušení otroctví. † rodiče.	
6. Č.	Zjevení Páně. Sv. tři králů. — Rozšíření království Božího na zemi. Obrácení pohanů na víru křesťanskou. Spolek sv. Petra Klavera. † syn.	
7. P.	Sv. Luciana, kn. m. (312). — Křesťané na východě. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. Sjednocení slovanských národů v církvi katolické. Studující.	
8. S.	Sv. Severina, opata. (482). — Katolíci v severní Americe. Zamezení veřejných pohoršení. Dar trpělivosti a svornosti. Živí a zemřelí dobrodinci.	
9. N.	<i>Neděle I. po Zjevení Páně.</i> Sv. Juliány a Basilisy, m. (313). — Katoličtí učitelé. Bázeň Boží v rodinách. Sesílení zásad křesťanských.	
10. P.	Sv. Pavla, poustevníka. (342). — Třetí řád sv. Františka. Zapírání sebe. Úcta k autoritě. Pobožnost k Řdci Páně. Za odpuštění hříchů. † kněz.	
11. Ú.	Sv. Theodosia, opata. (529). — Sdružení křesťanských dělníků. Za odvrácení pokušení. Vojenské spolky. Katolické školy v Anglii. † bratři.	
12. St.	Sv. Arnošt, biskupa. — Pronásledování katolíci. Spolek katechetů. Dobročinnost křesťanská. Smíření se nepřátel. Věrnost v povolání.	
13. Č.	Sv. Hilaria, biskupa a uč. církve. (268). — Katolické vysoké školy. Křesťanská dobrota. Vychování mládeže sv. svátostmi. Ženské řehole.	
14. P.	Sv. Felixe z Noly, kn. m. (310). — Čekatelé stavu kněžského. Duše v očistci. Obrácení nepřátel církve sv. Studující. Mravnost mládeže.	
15. S.	Sv. Maura, opata. (584). — Řád benediktinů. Katolické missie. v Australii. Obrácení národů severních na víru katolickou. Dobrodinci. Duše v očistci.	
16. N.	<i>Neděle II. po Zjevení Páně.</i> Nejsv. Iména Ježíš. — Aby se světilo jméno Boží. Zamezení rouhání a klení. Hojní kajícíci. Obnova duchovní.	
17. P.	Sv. Antonia, poust. — Pohrdání světem. Přemáhání pokušení. Volba stavu pro život. Smíření se nepřátel. Katolický tisk. Dar čistoty. † otec.	
18. Ú.	Nastolení sv. Petra v Římě. — Katolíci v Itálii a ve Francii. Denní sv. přijímání. Sjednocení křesť. církvi. Katolický tisk. † bratři.	
19. St.	Sv. Kanuta, kr. m. — Katolíci v Dánsku. Křesťanské sdružení. Četba životů svatých. Missie farní. Náprava zlého člověka. Mravnost mládeže.	
20. Č.	Sv. Fabiana a Sebastiany, m. (250 a 288). — Horlivost v konání dobrého. Oživení ducha křesťanského. Odstranění pohoršení v obci.	
21. P.	Sv. Anežky, panny a mučednice. (304). Ochrana čistých a nevinných duší. Obnova ducha v národu našem. Družiny mariánské. † Dobrodinci.	
22. S.	Sv. Vincence, jáhna, m. (303). — Zástupcové katolického lidu. Šíření katolických novin a knih. Vítězství sv. církve. Nemocní. † spolubratři.	
23. N.	<i>Neděle devátá.</i> — Za ducha kajícínosti. Přemáhání hněvu a zášti. Odvrácení pohoršení. Přemáhání opilstva. Bratrstvo nejsvětější svátosti oltářní.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Timotea , bisk. m. (97). — Věrné plnění povinností. Vzpružení katolických jednot. Šíření katolických novin a knih. Dar moudrosti.	
25.	Ú.	Obrácení sv. Pavla , apoštola. (35). — Obrácení nevěřců a hříšníků. Kněží odpadlíci. Odvrácení pohoršení. Dar poslušnosti a čistoty. † kněz.	
26.	St.	Sv. Polykarpa , kn. muč. (165). — Apoštolát modlitby. Statečné vyznání víry. Trpělivost v soužení. Obrácení Anglie na víru katolickou.	
27.	Č.	Sv. Jana Zlatoústce , bisk. a uč. cirk. 497) — Dar moudrosti. Lidové missie. Horlivé hlásání slova Božího. Katolické školy a učitelé. † syn.	
28.	P.	Sv. Rajmunda , kn. — Za účtu ke stavu duchovnímu. Pokoření nepřátel sv. víry naší. Urovnání nepřátelství mezi národy. Dobrodinci.	
29.	S.	Sv. Františka Sal. , biskupa a učedníka cirkve. (1622). — Katoličtí spisovatelé. Naši velepastýři. Vedení zbožných duší. Odvrácení hříšníka.	
30.	N.	<i>Neděle I. po devětnáctku.</i> Sv. Martiny , panny a mučednice ve II. stol. — Družiny mariánské. Nádražní missie. Služebné ve velkých městech.	
31.	P.	Sv. Petra Nol. zakl. ř. (1256) — Duchovní řady ve vlasti naší. Přemáhání sobectví. Zemřelí údové katolického bratrstva. Více kněží.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Jako dříve byly školy náboženské, v nichž víra s vědou ruku v ruce kráčela, tak nyní jeví se opak toho. Nynější školy vysoké a částečně i střední zdají se býti semenišťem nevěry a s ní spojené mravní zpusťlosti. I tu obecnou školu chtějí nepřátelé víry přeměnit ve školu »volnou« bez náboženství, bez kříže. To bude z nich vycházet »pěkná« mládež, »volná« ve všem myšlení a jednání! Bůh nám pak pomoz! Nejvíce však šíří se nevěra professory na vysokých školách a studující, který si tam donese ještě špetku víry a náboženství, ztratí i tu trochu a je z něho nezabož. A proč to? Protože professoři jsou bez vyznání, nebo protivně víry a tak i jejich učení je bez víry v jediného, pravého Boha. Proto domáháme se a voláme my, katolíci, po katolických školách vysokých, kde by opět víra s vědou jako dvě nerozlučné sestry spolu kráčely, školy na nichž by vychováni byli katoličtí učenci a učení katolíci. Kéž bychom se brzo dočkali takového důležitého ústavu!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dice. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zřízení katolických škol vysokých a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždé odp. 300 dní Pius IX. 1852) Sv. Josefe, vzore a patronu citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati zřízení katolické university.

Úmysl v únoru: Křesťané na východě.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

ÚNOR 1910.

Porušená jest země a naplněna nepravostí. (Mojž. 1, 6). — Syn člověka bude vydán pohanům a bude posmíván a bičován a uplíván, a když jej ubíjejí, zabijí ho. (Luk. 17).

A. M. Kadlěčková :

Libý sen.

Dnes matička mi postel stlala,
to zdálo se mi v noci jen,
pak do dlaní mou hlavu vzala
sní, dceruško má, sladký sen!

Pak písničku mi krásnou pěla
o nebi, jeho andělích,
ta píseň její mile zněla
a na rtech měla luzný smích.

O lásce čistou pohádečku
mi vyprávěla uše pak,
jak bolí, týrá ve srdíčku
než přejde chmurný její mrak.

Den celý slyším v duchu znít
ten milý matičky mé hlas,
na tváři se mi radost svítí,
já chtěla bych tak snít zas!

Smutná píseň.

Rozhlížím se teskně kolem
po té drahé vlasti české,
duše jak by klesla bolem
vzpomíná si doby dětské.

A hned zraky uprů k nebi
na němž plují mraky šedé,
z nich se smrt jen na mne šklebí
slza kane s tváře bledé.

Smutno je mi — zrovna k pláči,
ohlédnu se — nikde hlasu!
Nohy zvolna k předu kráčí
sníh se leskne v luny jasu.

A když lehnu v lůžko v noci,
oko mé se vzbůru dívá,
měsíc v září svojí moci
pohřební mi píseň zpívá.

Jos. Al. Vlastimil-Říšský :

Divný nástroj.

Všeho možno zneužití,
nejlepší též věci.
Dnes však stále naříkají,
stěžují si věci,

jazyky že zapomněly,
k čemu Pán je stvořil!
Podivný ten nástroj vezdy
pomluvami mořil!

Co by lidé počali si
nemíti ho nyní?
Lidstvo věru zneužívá
všeho dobrodiní!

Jak se chová křesťan ve dnech masopustních.

č se po celý rok jeví dosti zřetelně bujnost a rozmařilost lidská, přece nejvíce se hýří a také nejvíce se hřeší ve dnech posledních masopustu, popeleční středě předcházejících. Dnové tyto jsou pro syny tohoto světa dny roztržitosti, bujných a vášnivých radovánek tělesných a proto jsou také dny vzpoury proti Bohu, neposlušnosti proti sv. jeho přikázáním. Dnové tyto jsou pro velkou část lidstva morem, a to netoliko v duchovním smyslu, nýbrž i morem tělesným, neboť tak mnohý odnáší si z nich nejen těžký hřích na duši, nýbrž i zárodek smrtelné nemoci. Věru, pozoruje-li člověk to řádění tak mnohých křesťanů v těch dnech, může se otázati: A to mají býti ještě křesťané? ba jsou to rozumní lidé? Zdá se, jakoby všechny pekelné mocnosti vyšly na svět, aby zkoušely svou moc a sílu na pokolení lidském a bohužel mohou býti spokojeny, nalézají dosti lupu, podávají se jim těla i duše nesčetných křesťanů, neboť přemnozí myslí, že v těch dnech všechno jest dovoleno, že zde přestává stud, přestává veškerý řád a přikázání, že zde panuje volnost naprostá, zkrátka, že se zde může člověk vyhýřiti, jak se jemu a ďáblu líbí. To jest ovšem zásada nemravná, špatná, nekřesťanská, která dokazuje jen, že přemnozí křesťané porušili cestu svou a že podobní jsou oněm lidem starozákonním za dob Noemových, o nichž praví Písmo, že: »Porušena jest země a naplněna nepravostí (M. 1, 6), a proto, že přišel hrozný trest Boží a potopa«. Pak počínají si mnozí, kteří jinak a jindy dosti marně žijí, jakoby zaslepenost ranila je, aby neviděli; zdá se, že jak pozbývají rozum, tak pozbývají i víry a stávají se nanejvýše pošetilými. Proto hledí církev svatá ubrániti poslušné dítky své v těchto dnech všeho úrazu na těle i duši, dávajíc předčítati právě o neděli masopustní, druhou to po devítníku, evangelium, v němž Spasitel mluví o útrapách a potupách, které brzy podstoupiti měl v Jerusalemě, aby tak věřící vzpomínajice na to hořké mučení I'áně, ve kterém Spasitel za hříchy jejich se obětoval, nehromadili prostopášností hříchy nové, a tak nevděkem nespláceli dobrému Spasiteli a sami sebe neokrádali o jeho — tak těžce nám dobytou milost. Nedělní toto evangelium má dva oddíly; v prvním se jedná o utrpení Spasitele, které doporučuje církev věřícím k rozjímání, tak jako Spasitel je doporučoval apoštolům svým. Církev zajisté je toho mínění, že kdyby křesťané měli na mysl, a to hodně živě utrpení Spasitele svého, největší úcty a vděčnosti hodného, že by zajisté naslehnuli tak snadno se dáti svěsti láskou k hříšné rozkoši. V druhém oddílu jedná sv. evangelium to o uzdravení slepého, jež se stalo ku prosbě jeho. Slepce jest zajisté dobrým obrazem hříšníka, nešťastníka zaslepeného, kterého by zajisté Kristus Pán také uzdravil, kdyby uměl a chtěl je za to prositi. Zde uvádí se nám na mysl moc a potřeba dobré modlitby zejména v těchto dnech, v nichž tak se na modlitbu, bohoslužbu a dobré skutky zapomíná.

Kéž by jen křesťané toho sv. evangelium poslechli a o něm také vroucně a upřímně rozjímali, pak by musili býti dojatí. Neboť jak předpovídá Spasitel utrpení své: »Ejhle, vstupujeme do Jerusalema a dokoná se tam všechno, co psáno jest skrze proroky o Synu člověka. Nebo vydán bude pohanům a bude posmíván a bičován a uplíván a když jej ubíjejí, zabijí ho«. (Luk. 17, 31).

Tak pravil Kristus učedníkům, tak připomíná nám všem církev sv. Zdaž slova tato nemají pohnouti duši naší, nemají nás dojmouti až do toho srdce a naplniti jak ošklivostí, tak i lítostí nad hříchy, které byly příčinou takového utrpení Páně? A hle, co vidíme, přemnozí křesťané, místo aby na slova Spasitelova odpověděli nářkem a slzami v duši své, obveselují se písničkami rozpustilými a povzbuzují se

vespolek k všelijakým prostopášnostem. Láska ku Kristu chladne, láska však k rozkoši, byť i hříšné a člověka křesťana, nedůstojné hlavy všech rozpaluje a obrazivost dráždí. Ó, Pane a Spasiteli náš, takto se Ti má odpláceti za Tvou lásku, za Tvou obět? Tak se mají učedníci a vyznavači Tvoji připravovati na posvátný čas svatopostní, aby rozjímali o umučení a smrti Tvé? Tak se nestřídmosti mohou připravovati na půst? Tak mohou se připravovati na sv. zpověď velkonoční v níž by došli odpuštění hříchů? Či snad bylo kdy slycháno, aby, kdo chce odpuštění, zdvojnásoboval urážky toho, ježž o milost a odpuštění prositi chce? Fjhle, jak je vše toto nerozumné a pošetilé!

Jak tedy se má zachovati zbožný a věřící křesťan v těchto dnech všeobecné bujnosti a rozpustilosti? Učitelé duchovního života radí, aby se křesťan v těchto nešťastných dnech všemu vyhýbal, co by jen z daleka souviselo s obyčejí života světského a v čem by zkázu vzíti mohl na duši své. Proto má se zdržovati hrubých rozkoší, labužnických požitků, nestřídmosti a všech takových zábav, které tím více duši škodí, čím více smyslu lahodí, jak praví sv. papež Lev ve svých řečech o postu. Dobrý křesťan bude tedy, jak jen možno v těchto dnech, držeti se doma, vejde do komůrky srdce svého a bude sloužiti tím horlivěji králi nebeskému, kterého lidé houfně opouštějí, aby alespoň nebyl svědkem nepravosti, jímž zabrániti nemůže, jak krásně to vyznačuje žalmista Páně, řka: »Aj, vzdálil jsem se utíkaje a zůstal jsem na poušti: očekával jsem toho, kterýž by mne spasena učinil od malomyslnosti ducha a bouře.« (Ž. 54, 8).

Svatý František Saleský volil obyčejně tyto rozpustilé světské dny, aby v nich konal duchovní cvičení v ústraní a samotě, fidě se slovy sv. Augustýna, který pravil: »Nechť jiní pijí smrtelnosné rozkoše, úděl mého kalicha Pán jest.«

V těchto dnech zapominá se na modlitbu a proto věřící a zbožný katolík zdvojnásobí horlivost svou v modlitbě a volati bude ku Pánu za ty, kteří v pošetilosti své a zaslepenosti vyzývají hněv Hospodinův. Tak přikázal Pán již ve Starém Zákoně svým kněžím a sluhům svatostánku, aby se modlili a volali k Hospodinu ve dnech kdy urážen bývá Bůh: »Kviltě pastýři a křičte a posypte si hlavu popelem představení stáda« (Jerem. 25, 34) a prorok Joél (1, 13) napomíná jménem Božím takto: »Ópašte se a kviltě kněží a úpějte vy, kteří přisluhujete oltáři.« Zdaž nehodí se výzva tato dobře i na tyto dny, kdy rozpustilosti a hříchy všelikého druhu urážejí svátost Boží a vyzývají ku trestu spravedlnost jeho. Zdaž nehodí se slova tato i pro všechny věřící a zbožné křesťany, aby ukrotili hněv Boží a zamezili trest, jímž by stížení byli netoliko vinní, nýbrž i nevinní? Nemá a nesmí nám býti zajisté lhostejno, uráží-li se Bůh náš; boleti nás to musí až do té duše a nemůžeme-li tomu zabrániti, alespoň urážky ty musíme zmírniti a na druhé straně láskou, poslušností, pokáním a modlitbou napravit.

V těchto dnech zapominá se na Krista Spasitele v nejsv. Svátosti oltární přítomného, zapominá se na nejsvětější obět mše svaté, neboť přemnozí sice celou noc probdí při tanci, pití a jídle, avšak nenaleznou půl hodinky ve dne, aby se poklonili Spasiteli v chrámě a přítomni byli nejdražší jeho oběti; ovšem, kde se obětuje ďáblu, kde se mu přináší ochotně jak tělo, tak duše na pospasy, tu se nemůže obětovati beránku božimu přecistému a neposkvrněnému. Proto dobrý katolík najde v těchto dnech dosti času, aby poklekl před Kristem Pánem v nejsv. Svátosti přítomném a při mši sv. odprošoval ho za všechny urážky, jichž se mu dostává od nevděčných křesťanů a zdvojenou horlivostí ve službě jeho hleděl mu nahraditi, co se mu od jiných odírá. Proto zajisté jest krásným zvykem, když v chrámě v těchto dnech bláznivých vystavena bývá nejsv. Svátost oltární veřejně a slavně na oltáři, aby se vědělo, kdo pravým jest a jediným naším pánem, komu patří jediné čest a sláva, komu naše služby, naše láska, naše úcta. Jestliže ďábel přehlíží v těchto dnech řady svých věrných na nivách babylonských a vítězně se raduje nad četnými jejich davy, nechť Kristus, pravý král světa, trůní na oltáři, nebeském to Jerusalemě, shromažďuje kolem sebe věrné své ditky, které miluje, ochraňuje, vede cestou sice trnitou, ale jistou ku spáse věčné, kdežto ďábel zmocniv se duší

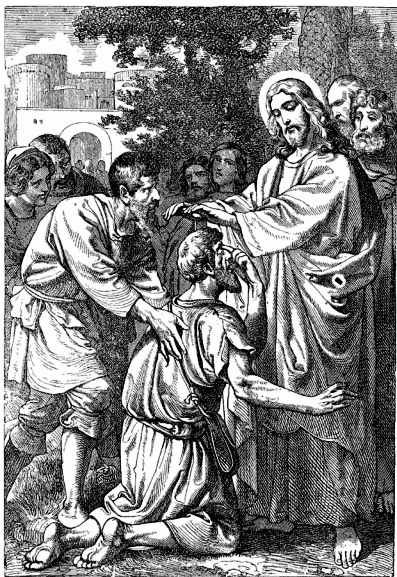
svých otroků vede je po cestě pohodlné a radosti plné k věčné záhubě. Bojuje sice posud ďábel proti Kristu, o duše lidské chce se s ním dělit; a nalézá dosti sluchu a přízně u těch, jimž Kristus tolik dobrodiní byl prokázal; běda však jim, jestliže cele se mu oddají a podlehnou lákavým jeho nástrahám, neboť není to láska, kterou jim ukazuje, nýbrž zavilá zášť, která pod maskou dobra a lásky hledí je k sobě strhnouti do propasti pekelné. Proto zbožný katolík, milující sama sebe a pečující o blaho své jak časné tak věčné, nesedne ďáblu a světu na lep, nýbrž pospíchá ku Kristu Pánu a králi slávy, lásky a milosti, ten vrhne se před trůnem jeho na kolena svá a prositi bude za ochranu před mocnou rukou ďáblou, za posilu proti nástrahám světa, tam vyzná se za sluhu Pána nejvyššího, aby také jednou sebral mzdu, již jen Pán ten dáti může.

Proto v těchto dnech lákati jej nebudou hospody, nýbrž cílem chůze jeho bude chrám, nezatouží po společnostech světských, nýbrž spojí se se stejně smýšlejícími spolubratry a spolusestrami v domě Božím, nepustí uzdu smyslným rozkoším, avšak cele se oddá duchovním radostem ve zbožném rozjímání, marná slova nebudou říkati ústa jeho, ale zpěv a modlitba ku počtě Boží zaznívati bude z úst jeho, nebude hleděti radosti v tanci, v jídle a pití nemírném, nýbrž v radosti čisté, kterou zbožná duše má u stolu Páně. Tak-li stráví katolík dny tyto, uvaruje se velikého neštěstí, vyhne se velikému nebezpečí a nebude vzpomínati později s trpkostí a lítostí na ztracený onen, pro Boha a duši, čas. Nechme světu, co jeho jest, avšak sami nedejme si bráti, co našeho jest a co také Bohu patří. My přáteli jsme Kristovými, vždyť sám pravil k učedníkům svým: »Vás pak jmenuji přáteli svými«. Jaké to vyznamenání pro nás, přáteli Božími jsme! A tu snad bychom se měli tak snížit, a státi se přáteli ďábla, odpůrce a nepříteli Božího? Jaká by to byla hrozná zrada! Jidášem, že zradil Pána svého, opovrhujeme, ale sami bychom skutek jeho následovati chtěli? Jidáš alespoň myslil, že za zradu svou něco dostane a dostal 30 stříbrňáků. Čeho ale dostane se nám za zradu na Kristu spáchanou od ďábla? Snad na okamžik rozkoše, radosti pochybné, požitku, který zůstává později hnus a odpor po sobě, avšak brzy prohlédneme a uvidíme, zač toto vše stálo. Hrozná výčitky svědomí, jako u Jidáše, ozvou se v duši naší a s bolestí poznáme, že opustili jsme studnici vody živé, pramen čistých radostí a přidrželi se cisterny s vodou kalnou, radosti špatných, jichž konec bývá zkáza a bída těla i duše. Jsme-li přáteli Kristovými, za své musíme považovati všechny urážky jemu činěné, neboť mezi pravými přáteli jest vše společné. Proto dobře dí se v žalmu: »Horlivost domu tvého stravila mne a hanění hanějících tebe padlo na mne.« (Ž. 60, 10). Slova tato jsou jistě slova Kristova, který pohanu Otce svého považoval za pohanu svou. Či snad se nás má Spasitel marně tázati v žalmu (68, 21): »Pohanění očekávalo srdce mé a bídu; a očekával jsem, kdo by se spolu zarmoutil, a nebylo nikoho; a kdo by mne potěšil, a nenalezl jsem žádného?« Jak hrozný to nářek z úst trpícího Spasitele a my bychom měli býti mezi těmi, kterým patřil nářek ten? Ó nikoli, ne od Ježíše, nýbrž k Ježíši nás táhnouti má srdce naše, na otázku jeho: »chcete snad i vy mne opustiti? musíme s Petrem odpověděti: »Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného«. Ano, Pane a Bože náš, podporování jsouce milostí Tvou stále budeme s Tebou sdíleti hořkosti a bolesti své, abychom zasloužili uslyšeti z úst Tvých uznání, pochvalu a příslibení: »Vy pak jste ti, kteří jste se mnou v mých pokušeních setrvali, proto já vám způsobuji, jakož mi způsobil otec můj, království, abyste jedli a pili za stolem mým v království mém a seděli na stolicích, soudíce dvanáctero pokolení izraelské.« (Luk. 22, 28).

Avšak starajíc se o sebe v dnech těchto, nezapomínejme i na jiné, aby snad neupadli do tenat ďáblových, a proto, pokud nám lze, napomínejme, prosme, zapísahejme všechny, s nimiž nám co činiti jest, aby se nepodávali v dnech těchto hříšným a bujným radovánkám. Tak činiti to mají kněží Páně, kázati mají, napomínati, raditi, aby roznítili nábožnost a zamezili proud zhoubný, nebo alespoň zmenšili jeho zkázu. Tak to činiti mají rodičové dětem svým, zejména dospělejším,

aby později nad nimi nemusili zaplakati; tak napomínati mají hospodáři a hospodyně čeled' svou, aby se nezkazila, tak přátelé své přátele a známé, pokud na slova jejich něco dají. Je to zajisté skutek nade všecko záslužný a dobrý, odvrátiti člověka od zlého a zachovati ctnosti v Bohu. Tak chválí Písmo sv. Josiáš, že uměl utvrditi nábožnost ve dnech hříšných, říká o něm: »ve dnech hříchů utvrdil zbožnost«. Zda-li nemáme si zasloužiti podobné chvály, když se nám v těchto dnech naskytuje taková příležitost?

Nemůžeme-li však nic učiniti na záchranu duší, alespoň obětujeme v těchto dnech dobrý úmysl svůj na skutky pokání za hříšníky a proto bedliví budme

Pán Ježíš uzdravuje slepého.

modlitby upřímné. Hle, dnes slyšíme o zázraku, jež Kristus Pán učinil na slepém u cesty sedícím, uzdraviv ho. Zajisté mnoho lidí vidělo slepce, mnohý ho politoval, ale ovšem žádný pomoci nemohl. Než tu přichází všemohoucí Kristus, o němž zajisté již slepec mnoho dobrého a zázračného slyšel, proto chápe se příležitosti a volá úpěnlivě: »Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!« V prosbě této jest obsažena celá jeho duše, všechny jeho tužby, všechna přání, smiluj se nade mnou! Doufá v moc Ježíšovu, v jeho dobrotu, v jeho něžnou útrpnost, ke všem nešťastným. Ví, že uzdravil již slepce, a to slepce od narození, proto spoléhá i nyní v pomoc pro sebe. Volá, ač mu každou mlčeti, ano, volá tím více, tím úsilněji. O jaká to neodbytnost, jaká to dotěrnost, ale svatá, doufanlivá! Zdaž se neřídil slovy

Spasitelovými: »Proste a bude vám dáno, hleďte a naleznete, tlucte a bude vám otevřeno?« A hle, vytrvalost pomohla, modlitba byla vyslyšena! Pokorná, důvěrná prosba vymohla zázrak. Kristus Pán se zastavuje, srdce jeho se otevírá a laskavě vyplňuje se přání slepce: »Pane, učiň, abych viděl. Není mu, slepému, nic vzácnějšího nad světlo, to si přeje — a Kristus mu je dává, uzdravuje ho: prohlédni, víra tvá tě uzdravila, jsou slova Všemohoucnosti jeho, provázená skutkem zázračným. Zdaž není pro nás přiběh tento poučným a útěchy plným?

Slepi jsme sami mnohdy a slepý je svět často, zejména v těchto dnech panství ďáblova. Slepota vede do záhuby, proto volejme za sebe i zao statní zaslepence: Pane, učiň, ať vidíme! Uděl nám světlo vnitřní, poznání pravd nebeských, které všechny milosti připravuje a všechny ctnosti plodí. Budou-li duchu našemu odňaty bludy, srdce naše bude sprostěno mnohých náruživostí. Proto volejme s pismem: »Rozum, poznání mně dej, Pane, a žítí budu.« Přiblížme se ku Pánu, jak onen slepec a prosíme ho s důvěrou takovou, jak on a osvítí duši naší k poznání dobra a zla, posílí slabou vůli ku konání dobra, uvarujeme se my i ty, za něž se modlíme, mnohých hříchů v těchto dnech temnosti. Pane učiň, abychom viděli lásku Tvou, Tvou vznešenost, Tvou spravedlnost a poznali svou nicotu, svou hříšnost. Pane učiň, abychom viděli, kam se řítíme, jdeme-li se světem, osvět bratry naše a sestry, aby včas se zastavili, nežli se uvrhnou v propast zkázy. Ó Ježíši, smiluj se nade všemi námi! Ó světáci zaslepení, pozorujte svůj obraz v slepci u cesty! Neobrátíte se i vy k Ježíši, jako on? Neznáte snad jeho moc, necítíte jeho lásku, jeho dobrotivost? Neslyšíte kroky nábožného lidu jdoucího do chrámu klanět se Pánu a Bohu ve velebné Svátosti? Aspoň se tažte, jak onen slepec, co se děje, kam to spěchají? A zbožní věřící vám odpoví: Ježíš je zde, dnové milosti, hodiny spasitelné jsou vám nyní dány, Bůh sám se vám nabízí, podává vám odpuštěný Pán, věčnou blaženost, zdaž k němu přijdete, jak onen slepec, či vrátíte se k světu, jenž tolik slibuje sice, ale nic ze slibu neplní? Ježíš vás volá, a vy pohnete se pod prapor ďáblův, pod nímž že jest peklo? Slepý se radoval z uzdravení a vy se radujete ze slepoty, milujete to, co vám bída a strast přináší? Ó volejte: Pane, smiluj se nad námi! Volejme tak všichni, neboť nikdo z nás není jistým, milosti odpuštění potřebujeme všichni, proto: Můj Ježíši milosrdenství! milosrdenství prokaž, ó Pane nám, milosrdenství prokaž i všem slepčům duševním, kteří v těchto dnech, majíce oči, nevidí, majíce uši, neslyší, aby nezahynuli ve slepotě své, nýbrž se poznali a kajícně k tobě se navrátili. Modlitby a oběti církve Tvé, ó Pane, všech Tebe milujících a Tvých věrných, buďtež Srdci Tvému náhradou v těchto dnech za hříchy světa, aby toto přelaskavé Srdce Tvé se smilovalo a nesoudilo nás všechny podle hříchů našich, nýbrž milostivo nám bylo podle smilování svého. Tak chová se a tak modlí se zbožný katolik ve dnech masopustních.

BIBLICKÉ OHLASY.

(Pokračování).

5. Výstraha před hříchy.

(Sírach kap. 21).

Když jsi zbřesil, více nepřidávej,
ale pokorně se, synu, dávej
za předešlé hříchy do prošení,
aby tobě byly odpuštěny.

V každém hříšném, mrzkém činu,
spatřuj hada jedného,
před ním přchej! Chraň se, synu,
všeho skutku hříšného!

Přede hříchy, jak před hady
nebudeš-li přehati,
jak raděno tobě tady,
v zuby své tě uchvátí.

Zuby hříchu, kteréž zabíjejí
duše lidské, víš jak vyhlízejí?
Slyš, co Písmo tobě o tom poví:
»Zuby hříchu, to jsou zuby lvovy!«

Meč ostrý na strany obě
jest nepravost veliká;
nezhojitelnost má ▼ sobě
rána její veliká!

6. Miluj služebníka.

(Sírach kap. 7).

Neurážej služebníka,
kterýž v pravdě pracuje;
ani také nájemníka,
jenž svůj život vynakládá.
Služebník rozumný tobě
kéž povždy tak milý je,
jak tvá duše. Když tě žádá
o svobodu v kteréš době,
nechtěj mu ji odříci,
v nouzi mu a ve chudobě
pomocnou dej pravici,
bídý zbav ho úsníci!

7. Buď poslušným rodičů.

(Přísloví kap. 1).

Slyš, synu můj, a hled stále míti
na paměti kázání otce svého;
také neopouštěj ve svém žití
nikdy přikázání mateřského,

ozdoba líbezná na tvé hlavě
by se mohla tobě štěstím státi,
a ty viděl na svém hrdle žhavě
zavěšený zlatý řetěz pláti!

8. Výstraha před hříšníky.

(Přísloví: kap. 1.)

Synu můj! Hříšníci když by tebe
nevinného v kruh svůj lákali
a tě mocně chtěli mít u sebe,
jestliže by tobě říkali:
„Pojď, ó pojď k nám, milý druhu,
do našeho vejdi kruhu,
zanech všechny odklady;
polékněme rychle, hbitě,
nevinnému léčky v skrytě,
krvi číňme úklady,
jak peklo jej hledme zhlít
živého, a jeho zdrtit
nevinnosti ozdobu;
pohlíme jej celičkého,
jako tomu podobného,
jenž sstupuje do hrobu.
Všelijaké zboží drahé
naleznem a uloupíme,
loupeží tou naplníme
domy své — a chvíle blahé
pak budeme trávití;
hled s námi los hoditi
a jeden měsíc nám všude
vždy společným měsícem!“
Synu můj! ó nechoď s nimi,
s těmi druhy bezbožnými,
od stezek, na něž tě zvou,
zdržeti hled nohu svou;
vždyť ke zlému jejich nohy spěší,
po těch stezkách každé ve chvíli,
oni pospíchají a se těší,
aby hodně krve vyšli.
Před očima ptáků vždy se ale
nadarmo jen sítě vrhají;
bezbožní úklady si též stále
proti vlastní chystají,
proti dušem svým lští oni kují,
sami sebe do nich uchvacují,
v osidla se vlastní dostanou,
padnou ve smrt jiným chystanou.

Ignát Zhděnl:

Ecce homo.

Svatopostní rozjímání.

Dočítáme se v knihách, že předkové naši svatopostní dobu slavili přísně ve smyslu církve. Bývalo kdysi u nás mnoho lidí, kteří počínaje popeleční středou až do vzkříšení Páně zachovávali přísný půst a zdržovali se věcí jinak dovolených. Mnohý muž, jehož radosti bylo popřati si dýmku tabáčku nebo šňupecek, po celou tuto svatou dobu odepřel si toho a k vůli Kristu se zdržel. Jiní lidé jinak dokazovali lásku svou k umučenému Spasiteli.

V mnohých kostelích bývá u nás zvykem, že se dává na hlavní oltář v době postní velký obraz, na němž je vyobrazen Kristus na kříži. I my chceme rozjímati něco o umučení Páně a sice položíme si následující dvě otázky: Kdo? a proč trpěl?

Kdo trpěl?

Není článku víry, o němž by během let nebyl nějaký bludař pochyboval. I o božství Krista bylo ve čtvrtém století po Kristu rozšířeno knězem Ariem bludné učení, že Ježíš není pravým, věčným Bohem. Roku 336 byl veden tento z církve vyobcovaný kněz ve slavném průvodu do města Cařihradu; vedli ho jako nějakého vítěze, ale »Bůh nebývá posmíván«. Udělalo se mu nevolno, vzdálil se na chvíli a když dlouho nešel, hledali ho a našli, jak ležel v tratolišti krve a vnitřnosti jeho byly ven provaleny. Od těch dob až po naše časy jsou bohužel lidé, kteří odpovídají na otázku: Kdo jest Kristus? Kristus je pouhý člověk, není Bohem. My zajisté, věrní naší svaté víře, pevně věříme a vyznáváme opakující slova sv. Petra: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého! Ano, Ježíš jest pravý Bůh!

Jest oblíbenou zábavou dětí, jsou-li u rybníka, že házejí do něho kamení a radují se, když vhozený kámen rozvíří hladinu vody, tak že dělají se vlny, které se daleko rozšiřují. Čím větší kámen, tím větší vlny. Ale brzy upokojí se hladina, jakoby se nic nebylo stalo. Není-li to obraz lidského života? Představme si svět jako nesmírně velkou hladinu oceánu, v něm šplouchají se lidé třicet, padesát,

nejvýše osmdesát let; rozvíří na chvílenku vodní hladinu; ale pak zmizí. Kdo si vzpomene, na ně za padesát, za sto let? Nikdo nic o nich neví, žádný kohout nezakokrhá po nich. Byl-li nějaký vznešený pán, proslulý umělec, vřehlasný státník, světoznámý kancléř, trvá pohyb té hladiny déle a vlny rozčeřují vodu pak šířeji, ale i tu nastane mlčení a snad jen odborníci se dočtou v knihách dějinných, žil kdysi ten a onen muž, toho onoho jména. Všeobecný zákon lidstva tedy zní: zaniknouti, zhynouti, v zapomenutí přijíti.

a) Jen jedna jediná výminka je z tohoto pravidla a sice: Ježíš Kristus. 1900 let minulo, co žil zde na světě a rozvíření vln, jež způsobil před tolika stoletími, trvá až do dnešního dne. I nyní dotazuje se moderní nevěrecký tisk; Co se ti zdá o Kristu, za koho ho považuješ? Čím více nevěrci tvrdí, že jsou již dávno hotovi s Kristem, tím více zadržují dech, slyšíce o něm mluvit. Kdo by mohl uvést nějakou osobnost z dějin světových, již by se neustále, po tolik set let obíral svět, která by neustále lidstvo vzružovala a udržovala je v neustálém napětí?

b) Když žil Kristus, nenáviděli ho přemnozí a usilovali o jeho život, nenáviděli ho z hloubi srdce svého. A tato nenávisť, tento přímo ďábelský vztek trvá až doposud. Neznabozi by si upsali prsty, celé potoky inkoustu vypíší, celé haldy papíru potisknou černí tiskařskou, svá hrdla si mohou vymluvit, svádějí, aby lidstvo v Ježíše nevěřilo, rádi by svou nenávisť vštěpovali v srdce tisíce tisíců a neštít se, aby to provedli, žádných prostředků, nešetří žádné námahy, neboť cítí, že se tu jedná o život velmoc, která až do dnešního dne vším světem hýbe. Velký nepřítel a spisovatel neznabožského životopisu Kristova D. F. Strauss vyznal, že lze psáti s úplnou lhosejností dějepisce o Faraonech egyptských a o panovnících ninivetských, ale nikoliv o Kristu a křesťanství. Najdeme v dějinách celého světa osobnost, která by byla po tolik set let předmětem nejhrubšího vzteku a nejhrubší nenávisti jako Kristus, Spasitel náš?

c) Ale ještě více! Krista přemnoží z jeho vrstevníků nenáviděli, jiní však ho milovali, láskou bezměrnou, z lásky za něj i život položili. A láska tato nezhylnula až podnes! Jen se zeptej některé klášternice, proč opustila svět a slouží jako milosrdná sestra nemocným? Kdo ji nadehl k této, říci musíme nadlidské oběti? Co jiného než láska k umučenému Spasiteli. A stejně mluví i jedná tisíce tisíců a i na milony lidí, věrných přátel kříže Kristova. Kde najdeme v dějinách světových osobnost, která by po 1900 letech nadehla lidstvo k účinné a obětavé lásce?

Uvažujeme-li o myšlenkách tuto naznačených, uznáme, že je nemožno osobě takto působící upřít dějinné skutečnosti. Věru může-li nám něco dokázati, že

Kristus skutečně zde na světě byl, jsou to účinky tuto uvedené a trvající až po dnešní den. Neboť jen po osobě dějinné, skutečně jsoucí může pozůstatí takový účinek. Není tedy žádné pochybnosti: Kristus Nazaretský žil! Ale je tu další otázka: Čím byl? Byl obyčejný člověk? Není možno ani si pomyslit na to. Neboť by dávno byl upadl v zapomnutí; rozvíření vln, které jeho 33 let trvající život způsobil, dávno by bylo utichlo. Snad by uváděli jeho jméno nyní jen v knihách učených. Ale když lidstvo všech věků uvedl v takový rozruch, musil býti více než člověk, musil býti pravý Bůh. Odpověď na otázku, čím byl Kristus dává nám svaté evangelium a zní vždycky jako zněla slova Petrova: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého! Není jiné možné od-

povědi na otázku: Kdo jest Kristus! Je nade všechnu pochybnost zjištěno, že Ježíš ukřižovaný je Messiáš, je Syn Boží. Je pravý Bůh. Buď odpovídá toto tvrzení skutečnosti, anebo byl Kristus podvodník nasmysly pomatený. Není jiného rozluštění.

Ale je možno prohlásiti za podvodníka toho, jež tisíce lidských očí napjatě pozorovalo a jimž takto střežený řekl: Kdo z vás může mne vinit z hříchu? I jeho největší nepřátelé prohlašují jej za ideál, jehož nemožno dosáhnouti, i zarytí jeho odpůrcové považují jej za nejkrásnější ozdobu všeho pokolení lidského — a ten měl by býti podvodníkem? Nemožno; ten znal srdci lidských, před nímž nebylo nic skrytého, ten velký dobrodinec, který kudy chodil, tudy dobře činil — ten měl by býti na mysli pomatený! Ó odpustiž, náš milý Ježíši, že nutno i takové věci uváděti, aby tím pevněji Tvé božství vyniklo, abychom tím více k Tobě, svému Bohu a Vykupiteli přilnuli.

Nuže, ať pozorujeme Krista s kteréhokoliv stanoviska, s kteréhokoliv hlediska, čím upřeněji na Něj a Jeho skutky hledíme, čím více o něm uvažujeme, tím vroucněji musíme vždy zvolati s Petrem, knížetem apoštolů: Ty jsi Kristus, Syn Boha živého!

Proč trpěl Kristus?

Odpověď na otázku, proč trpěl Kristus, dává nám Písmo sv. u proroka Isaiáše, kdež čteme: »Hospodin složil na Něj nepravosti všech nás; obětován je, protože sám nechtěl a neotevřel úst svých; on pak raněn jest pro nepravosti naše« (53, 5 - 7). Kristus netrpěl tedy k vůli sobě, ale k vůli hříchům našim; pohnůtkou k utrpení byly láska a milosrdenství; čtemeť: »Tak miloval Bůh svět, že dal svého jednorozecného syna, aby nikdo, kdo v Něj věří, nebyl ztracen.«

a) Z lásky trpěl Kristus. Nelze ani slov najíti, abychom pochopili a vyjádřili lásku, ze které Ježíš vzal na sebe přehořkou smrt kříže. Naříká se na světě, že dávno již uplynula doba reků, nynější svět je prý tolik změkčilý, že není vůbec schopen nějaké oběti pro jiné, moderní život vychovává prý docela jiné povahy a vytváří zcela jiné poměry. Vyskytne-li se přece někde nějaký rekovný skutek, u povšimne si ho nejširší veřejnost,

lidé, noviny jsou plny chvály a podivu. V Anglii proslavil se nedávno dozorce na železnici Tomáš Smith. Byl poslán ze stanice Brighthon, aby šel se zástupem dělníků na trat a prohlédl ji, by šrouby kolejnic nepopustili. Mužové bedlivě pracovali, když zavzněla Smithova píšťalka, upozorňující dělníky, že se blíží vlak. Vystoupili z kolejí a postavili se, aniž pozorovali, že zároveň jede vlak z protivného směru.

Dozorce Smith, praví: zpozoroval hrozné nebezpečí a mohl si lehnouti na zem mezi obě koleje a vlaky byly by ho bez úrazu minuly. Ale nedbaje svého života vrhl se na dělníky, kteří pomateni stáli a nevěděli, co mají dělati, strhl jich několik k zemi a ukázal na mezeru mezi oběma kolejemi. Pochopili, co chce a lehli si. Mezitím byl již stroj blížícího se vlaku v bezprostřední blízkosti; tu uviděl Smith státi ještě jednoho dělníka v kolejích, i toho chtěl zachrániti, skokem byl u něho, strhl ho na stranu; chtěl sám uskočiti, ale brkl o kolejnici, srazil se a ležel přes koleje, stroj jej přejel a v půli těla rozpoltil. Svět anglický byl pln podivu nad touto bětivostí jednoduchého dělníka a bylo vydáno vyzvání, by se mu postavil pomník.

Právem velebíme tohoto a jemu podobné hrdiny, kteří z lásky ku společnímu životu obětovali; proč se nepodivujeme našemu milému Ježíšovi, proč tak mnozí nechťejí uznati jeho nekonečně velké lásky k lidstvu, že opustiv slávu nebeskou, třiatřicet let žil na světě, podnikl přehořké umučení i smrt na kříži. Bůh ukázal nám svou lásku stvořiv člověka k obrazu i k podobnosti svému a učiniv ho pánem nade vším tvorstvem pod podmínkou, aby Bohu sloužil, jej poslouchal, uznal za svého nejvyššího Pána, když však lidé zhřešili, smiloval se nad nimi a slibil hned prvním lidem Vykupitele, který z lásky k nim vzal na sebe hříchy lidstva a za ně Bohu dosti učinil. Kdož nebyl by k slzám dojat, vida obraz »ecce homo«, vida Krista, oblečeného v červený plášť, majícího na hlavě trnitou korunu, kterou mu zlomyslní vojáci ranami vtiskli hluboko ve tvář, držícího v ruce třtinu, kterou mu se smíchem dali místo žezla; viz tělo nejsvětější, pokryté ranami, zakrvácené

zbědované, a to jen z lásky k tobě a hříšnému lidstvu!

b) Z milosrdenství trpěl Kristus. Neštěstí, v něž upadlo lidstvo pro hřích prvních rodičů, osud lidstva, že nikdo pro hřích nemohl přijíti do nebe, vzbudilo milosrdenství Syna Božího, že stal se dobrovolně prostředníkem mezi námi a uraženým Otcem nebeským, že vzal na sebe vinu i trest lidí a učinil za ně zadost svou smrtí na kříži. »Jako orlice ponoukající mladých svých k litání a litající nad nimi, roztáhl křídla svá a pojal je (lid israelský) a nesl na ramenou svých.« (V. Mojž. 32, 11). Podobně i Ježíš Kristus rozpjal na kříži své přesvaté ruce, aby zadržel trestající šípy rozhněvajícího Boha a namířené na lidstvo, dal se jimi sám prokláti. Uvažujice o tomto milosrdenství, jež dokázal nám Ježíš svou přehořkou smrtí, opakujme často slova Davidova: »O milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívati budu.« (Žalm. 88, 2).

Snad tíží srdce tvé ten či onen hřích, snad čini ti svědomí výčitky z různých špatných skutků, snad neplníš přesně povinnosti stavu svého, snad bloudíš jako slepý, snad strhuješ s sebou do neštěstí jiné, snad takto anebo jinak jsi se provinil; proč nebereš útočiště ku milosrdnému Ježíši, proč nesciluješ se nad svou duší, proč se nepřičiňuješ, aby

tvoji poddaní, domácí též s tebou pokání činili a s Bohem se smířili?

K o n e c.

Roku 1451 zemřel kněz františkán, jménem Herkulanus, který byl velikým ctitelem přehořkého umučení našeho Spasitele a měl zbožný zvyk, že při každém kázání se zmínil o bolestech a utrpení Ježíšově. Když jednou kázal na Velký pátek, učinil svými jednoduchými, od srdce k srdci jdoucími slovy takový dojem na své posluchače, že všichni slzeli a mnozí hlasitě vzlykali. Jakýsi zbožný a vážný občan stál vedle kazatelny a slze pravil: Dosti, otče Herkulane, již jsme se dosti naslzeli, ustaňte! Tu odpověděl kazatel: není dosti, plačme ještě více, ještě není dosti slz, abychom jimi očistili své svědomí a dle zásluh oplakali umučení Páně; Ježíš prolil za nás mnohem více své předražené krve, než my můžeme za Něj slz proliti.

Z lásky a milosrdenství vzal na sebe kříž Ježíš. jednorozený Syn Boží, pravý Bůh; Kéž v poslním čase častěji si uvedeme tuto pravdu na mysl a nikdy nezapomeneme býti Bohu vděční! Volejme se svatým Pavlem: »Žijí ve víře v Syna Božího, který mne miloval a za mne život svůj dal!«

Marie Kadléřková:

Anděl.

V temném mraku anděl bílý
ukazuje drahnou chvíli
k prahům ráje hvězdnatým,
lidem v hříchu zajatým.

Oči k nebi upíraje
na kytaru jemné hraje,
s rtů mu písně splývají
o nebeském o ráji.

Květ se kloní, tiše dýchá,
měsíc kráčí kolem zticha,
mlha chvátá z černých hrud,
anděl čeká doposud!

Prázdný život.

Často mou duši bloudí žal
a v tichém smutku letí dál,
volá mne dolů do hlubin
věčnosti sladké klesnout v klín.

Vzpomínky v pestré směsici
z hlavy mé vzlétnou mlčíci,
jak svěžích retů posely
opojnou vůni voněly.

Tenkrát mou duši celoval
matičky pohled mile brál,
nyní však v snění spěchám k ní,
pozdrav jí nesu poslední.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albén Stolz*. Český podává *Fr. P. Kosík*, katecheta.

(Část další).

Ještě mnoho, velmi mnoho by se dalo říci a napsati, co vůle Boží jest a co jsme povinni činiti, abychom se špatně nemodlili a pouze ústy neodříkávali: Buď vůle tvá! Než, všechno má konec, tedy třeba i zde skončiti. Chodí, křesťane, pilně na kázání a křesťanská cvičení, čti také knihy o věcech náboženských jednající, zkoumej a otazuj se častěji svého svědomí, pozoruj opravdově zbožné a řádné lidi ve svém okolí, pak ještě lépe poznáš, jaká jest vůle Boží a jak ji plniti máš. Ráno utiň vždy pevně, opravdově předsevzeš, že dle vůle Boží celý den žíti a jednati budeš; večer se taž sám sebe, zda jsi tak skutečně a jednal, jak ráno jsi sobě předsevzal. Umdlévá-li vůle tvá, posiluj ji modlitbou a sv. svatostmi. Při každé myšlence, při každém slově i skutku taž se, zda by tak jednal Ježíš Kristus, Spasitel náš. Pak ti bude jistě lehké a příjemnější vůli Boží plniti, ano, tak se můžeš vycvičiti v plnění vůle Boží, že kdyby ani nebe ani pekla nebylo, přece bys vždy a ochotně vůli Boží plnil. Na tom ovšem nejvíce záleží, zda jsme vůli Boží plnili, či ne. Na bráně, do věčné blaženosti vedoucí, stojí psáno: »Ne ten, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo činí vůli Otce mého, jenž v nebesích jest, ten vejde do království nebeského.«

Mohl bych sice již skončiti, ale prosba tato: »Buď vůle tvá« má ještě dodatek: »jako v nebi tak i na zemi.« A přichází mi to právě vhod, neboť mám ještě něco na srdci. Jako v nebi, tak má také na zemi vůle Boží plněna býti. V nebi je však pokoj a jednota, a jenom tam, kde jednota je, může posvěcováno býti jméno Boží, ano, jenom tam může býti plněna vůle Boží. Jak málo však jest nyní svornosti, lásky, jednoty! Není jednoty mezi lidmi, ale také není jednoty mezi křesťany. Co tu vystupuje různých hlasatelů hlásajících bludy, svádějících lid na cesty špatné, odvracejících lid od víry pravé. Kristus Pán řekl: »Já jsem cesta, pravda a život«, t. j. já jsem jediná ta pravá cesta, která k životu

vede; on také napomínal apoštoly, aby jedno byli, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř. A apoštolové v listech svých napomínají k jednotě, ke svornosti, varují před rozdvajováním a odpadlictvím. Má snad zůstatí toto rozdvajování, tato nesjednocenost? Je to vůle Boží? Jistě ne. Je třeba, a to zvláště v nynější době, kdy taková nevědomost ve věcech náboženských panuje, aby katolík poznal svoje učení, a když je dokonale pozná, pak uvidí, že víra naše je taková, jaká byla za času apoštolů, jaká byla prvních křesťanů. Za žádnou cenu nemá se katolík zřici své víry, chce-li jednou šťastně, spokojeně odejiti z tohoto světa.

Šavel byl židuvým židem, velikým horlilem pro staré židovské náboženství a pronásledoval židuvě křesťany domnívaje se, že by bohumilý skutek činil. Učení o kříži bylo pohanům bláznovstvím a židům pohoršením. A tak se může státi, že najdou se lidé, kterým katolické náboženství se zdá nepravým a domnívají se, že bohumilý skutek činí, když jsou proti tomuto náboženství, když je pronásledují, proti němu bojují. Vidíme, jak mnozí je tupí spisy, v novinách, a vidíme také, jako ve Francii poslední dobu, jaký boj skutečný se vede proti církvi Kristově. Myslím tedy a k tomu tě vybízím, jak mi vnuká víra v mou církev a láska k těm, kteří do ní nepatří, nebo patříce do ní neznají jejího učení, abys byl člověkem nepředpojatým, bys jednal s rozvahou a dobře vše posuzoval, zkoumal, pak duše tvoje bude toužit po tom, aby pravdu poznala, ty ji budeš hledat, nalezněš ji a pak ji budeš milovat. Pros Ducha svatého, by ti dal pravdu poznati.

Předběžné Amen.

Ležel jsem jednou v letě za hrozné bouře a spal; tu mě probudil rachot dunícího hromu. A v polospání bylo mi, jakoby Bůh mluvil tímto hromem. a já jakobych vyřkl k tomu radostně, hlasitě amen; v tom procitl jsem docela a věž nedalekého kostela řekla také svoje amen, bila právě jedna. Co je to právě

amen? Je to srdnaté, radostné a nadějeplné ano. A když ty jsi první tři prosby vyřkl, ještě více, když jsi se tyto pomodlil, můžeš-li na to upřímně amen říci? Nevím, myslím však, kdyby bylo viděti myšlenky v hlavě a žádosti v srdci lidí, pak by bylo patrné, jak mnozí odřikávají otčenáš pouze jazykem a když vyřknou na konec amen, tu toto amen je lživé, neupřímné, neboť oni nemohou na špatnou modlitbu plni toužebnosti, naděje a radosti dotvrzující ano, staň se, říci. Jen ten, kdo Boha z celého srdce nade všechno miluje, může se otčenáš modlit v duchu a pravdě. Jako ze skály prýští čistá voda, tak z duše zbožné, v Boha věřící a doufající, prýští srdnaté a vroucné: »Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.«

A když ústa tvá tak mluví, pak srdce i duše tvá zvolá k tomu své radostné amen, a tímto slovem amen provází zbožný člověk, jako pěvec harfou píseň, každé slovo út.

Svatá Kristina vstoupila jednou do chrámu Páně. Vznešený hrabě, Ludvik z Lönu, klečel v předsíni obklopen svými vojáky. Kristina znala hraběte a šla právě vedle něho. Zastavila se a naklonila se, jakoby mu chtěla něco říci. Hrabě pohlédl vzhůru k ní; tu ona přívětivě řekla: »O pane, jak jsi ty krásný!« Vojáci, kteří to slyšeli, pousmáli se nad tím a polohlasitě a skoro vesele řekli: »Pane, slyšel jste, jak vás ta svatá chválí? Hrabě však odpověděl: »Nerozuměli jste slovům jejím, já vím lépe, koho ona chválí; nemyslila ona mne, nýbrž nebeského věčného Pána, který jest ze všech nejkrásnější, od něhož všechna krása pochází.« Tu pravila Kristina: »Velmi dobře jsi mluvil. Když tomu tak jest, proč pak toho nejkrásnějšího Pána nemiluješ?« A tak by se mohlo tisícům lidí říci: »Proč pak ho nemiluješ?« Viš přece, že Bůh je tvůj nejlepší přítel a nejbližší příbuzný, je totiž tvým otcem; viš také, že ti nikdy neublížil, ano, že tobě z lásky dal život, tebe dnem i nocí opatruje, chrání, tobě věčnou blaženost a radost dáti míní; viš dobře, že Bůh nevyřaditelně dokonalý, krásný a slavný

jest, proč ho tedy nemiluješ? Dej odpověď, můžeš-li!

Nechtěla bys, duše, do nebe, do království Božího? Nebe však jest vysoko a obtížná cesta tam; kde nabratí síly, kdo udá pravý směr? Toho ti všeho poskytně láska Boží, dá tobě dostatek síly a povede tě pravým směrem. Bídne živobytí to jest, když žádná láska a žádné nadšení v srdci neplápolá; srdce jest prázdné a chladné jako půda bez tepla a světla slunečního. Jest však také láska nepravá, vašeň hříšná, pekelná, ve které duše jako v horečce palčivost cití, práhne a poštila sebe souží ničí. Jen jedna jediná láska a touha jest pravá, v ní stává se duše čilou, veselou, nábožnou, a to je láska k Bohu a touha, jemu se líbiti a k němu jednou přijíti. Bez této lásky nikdo není s to, pravý otčenáš se pomodlit. A pokud se kdo tomu nenaučil, a neumí se modlit v lásce a pravdě, nemůže věčného spasení očekávat.

Je tomu velice dávno, co byl v Nizozemsku hrabě jeden veden na popraviště. Měl býti popraven, protože prý byl příčinou vzburčení. Na popraviště vedený hrabě tázal se jej provázajícího kněze, která modlitba jest nejlepší, kterou by se měl ještě před smrtí pomodlit. A kněz dal mu odpověď: »Ze všech nejlepší modlitba jest otčenáš, neboť tu sám Spasitel náš s nebe přinesl.« Také ty, čtenáři těchto řádků, jsi na cestě, na smrt a k soudu vedoucí, a snad již skončí se život tvůj, proto i ty máš se ptáti: Co se mám ještě modlit? A já ti dávám dobrou radu: Otčenáš. Ten chrání před věčnou smrtí, neboť jen duše obrácená, znovuzrozená z Ducha svatého, jen ta se jej může dobře modlit. A neumiš-li se jej dobře modlit, nauč se tomu od pravého mistra, od něhož otčenáš pochází, od Ježíše Krista, který budiž chválen a veleben na věky. On stojí přede dveřmi tvého srdce a klepe, bys mu otevřel; a tento mistr tvůj vzal by tě rád do učení, kdybys jen oko a ucho svého srdce jemu naklonil a jeho vnitřního hlasu poslouchal. On učí, Boha i lidi milovati, a proto učí také dobře se modlit. Hleď, abys poznal hříšnost a bídu svou jako lotr na kříži, abys v pokoře a důvěře po Spasiteli toužil a jej za smilování prosil. Posad se

častěji k jeho nohoum jako Maria, které on řekl, že nejlepší stránku vyvolila, a poslouchej ho, t. j. uvažuj a rozjíměj jeho slova, jeho život i utrpení a měj je před očima, i když tělo tvé koná těžkou práci. Kéž nadarmo nevolá tebe slovy: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím!« Přicházej k němu často při sv. přijímání a při mši sv. Následuj ho

životem svým! Nejde-li to, volej k němu o pomoc a posilu, on vtáhne ruku svou a nedá tobě klesnouti nebo zahynouti. Tak žij a umři, pak zableskne duši tvé paprsek věčné lásky Boží, duše tvá vesele se bude modliti a zpívati: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, a buď vůle tvá všudy a po všechny časy. Amen.

Boh. Hendl:

Novodobé pohanství.

(K době svatopostní).

Nastává nám posvátná doba postní. Kříž Kristův vztýčen jest na našich oltářích, aby tak neustále tkvěl i v duši naší, abychom ustavičně měli na očích onu velikou, světovou událost, která se stala na Golgotě, když na kříži umíral Ježíš Kristus, vtělený Bůh, aby spasil, co bylo zahynulo. Obět Kristova na kříži nemá sobě rovné v celých dějinách člověčenstva. A proč? Vždyť čítáme o mnohých hrdinách, kteří se nezištně, z čisté lásky obětovali buď za národ, či za jednotlivce; i u pohanů a židů máme takých příkladů dosti. A přece ani zdaleka nemůže se obět jejich přirovnávat k oběti Kristově. Vždyť veliký, ohromný jest rozdíl mezi obětujícími z jedné, a těmi, za které se obětuje, ze strany druhé. Onino byli prostí, pouzí lidé; tento byl Bůh a člověk, oněch obět neměla před Bohem ceny nesmírné, jako měla obět Krista, Boha člověka. Onino obětovali se, sami jsouce podrobeni chybám a hříchům, Kristus byl nejčistší a nejsvětější. Obět oněch prospěla snad jednotlivcům anebo snad jednomu kmeni, nebo národu, obět Kristova prospěla lidstvu veškerému, obět oněch pominula, obět Kristova zůstává v ceně své neuzkrácená až do skončení světa. Obět lidí přispěla ku blahu vezdejšímu živých, obět Kristova mimo to i ku blahu posmrtnému, věčnému všech. Obět všech lidí nemohla smířiti lidstvo s Bohem uraženým, nemohla sníti kletbu a trest

hříchu s beder člověčenstva, to dokázala toliko a jediné obět Kristova: Žádná obět nemohla otevřiti nebesa člověčenstvu, toliko obět Kristova uvedla zase spojení lidstva s Bohem do pořádku. Proto jest obět kalvárská jedinou svého druhu v celých dějinách lidstva, obětí nejsvětější, Bohu nejmilejší, nejceněnější, také nám lidem všem nejužitečnější. A tu by se zajiště dalo očekávati, jak to spravedlnost a věčnost žádá, že si lidé Krista, svého největšího dobrodince a jediného Spasitele, na nejvyšše vážiti budou, že všecko učiní, aby si zachovali jeho lásku, jeho milost, jeho dary, že věrni k němu státi a příkazů jeho poslouchati budou, zkrátka že hodnými, věrnými a horlivými budou křesťany, učedníky Páně. Tak by mělo ovšem býti, ale bohužel, není. Jest v duši lidské sobě zůstavené něco, co ustavičně proti Kristu se vypíná, co jeho Kristovo na sebe vzíti nechce, co v ukřižovaném Ježíši svého Pána, Boha a Spasitele neuznává, také se jemu proto pokoriti nechce, a to je ta lidská pýcha, vzbuzená již v ráji svůdcem ďábelským, jenž sám se protivil Bohu, proto také i lidi k tomutož svěsti chtěl. Skvělý anděl, vedený všemi vlastnostmi nejkrásnějšími zpyšněl, chtěl ještě vyšším býti, Bohu rovným a zvolal: »Na nebesa vstoupím a utvrdím tam trůn svůj a podoběn budu Nejvyššímu«. Padl ovšem ve svém pyšném odboji proti Bohu, ale pýcha jeho jest nezkrocená, zášť jeho jest nenasytná, proto k pýše popouzí

lidstvo, aby co možno nejvíce obětí padlo s ním do záhuby. A ten odvčký odboj proti Bohu, jeho moci, jeho vůli, ten soustřeďuje se v odboji proti Synu Božímu, Kristu Ježíši, jenž obětí svou si vydobyl svět a proto jeho Pánem jest. Odboj proti Bohu jevil se v dobách před Kristem v pohanství starém, odboj proti Kristu jeví se v dobách pozdějších v pohanství novém, které do zloby a škodlivosti jest daleko záhubnější a horší nežli bylo pohanství starodobé. Nebudeme se o tom zde šířiti, kterak již za krátkou dobu po Kristově smrti ve 4. století císař Julian, zvaný odpadlík povrhl křesťanstvím a vši mocí hleděl zase zavéstí v říši římské staré pohanství, nevzpomeneme na pozdější útoky na učení křesťanské od učenců pýchou nadutých a od mocných tohoto světa, jimž se Kristus se svým učením o lásce, pokoře, sebezapírání, pokání atd. protivil, všimněme si jen doby naší. V dobách našich rozpoutává se boj proti Bohu a proto také proti Kristu a církvi jeho skoro ve všech křesť. zemích. Člověk povstává, staví se na své nohy a v blahovém vědomí své síly volá k nebi: »Nebudu Boha poslouchati, nebudu mu sloužiti, nevěřím v něho, vše, co Bohem se zve, jest klam, člověk je svým pánem, nemá nad sebou vyššího. Tak volá nezkrocená pýcha lidská a mnozí dají se svěsti řečí takou a pozbyvají víry a s vírou i nábožnosti a mravnosti v životě svém. Následek toho jest ovšem hřích, neřest, násilí, zločiny a vše, co z nich prýští, nespokojenost a bída hmotná i duševní. Ve Francii již zvítězila odbojná strana; strhla na sebe vládu ve státě úplně, vyhlásila Kristu a církvi jeho boj na smrt a také jej provádí; oloupila nejprve církev o jmění, hmotné prostředky k činnosti, jež vyhnala všechny biskupy a kněze z jejich domů, které zabrala, vypudila všechny řeholníky a řeholnice z klášterů, které prodala, přivlastnila si kostely veškeré, oloupila je o drahocenné památky, odepřela příspěvek na výživu duchovenstva, zejména stalých i nemocných kněží, zkrátka ožebračila církev způsobem nejsurovějším a dopustila se krádeže na majetku právním a poctivém. Mimo to omezila krutými zákazy veškerou i duchovní činnost církve, pokud jen

mohla. Zavřela náboženské školy, ve škole státní se náboženství vyučovati nesmí, slovo Bůh je z knih učebních vyloučeno, kázání kněží postavena jsou pod dozor slidičů a každý svobodnější projev biskupů ve prospěch víry svaté trestá se soudem a žalářem. Veškeré pobožnosti veřejné, průvody, pohřby atd. jsou zakázány, kříže na ulicích a cestách se netrpí, ani na hřbitovech, již na hrob zemřelých křesťanů se stavěti nesmějí, ve školách se brojí veřejně proti Bohu, rouhá se Kristu, štvě se proti duchovenstvu, zkrátka čiré pohanství se tam zavádí, pohanství ještě horší, nežli bylo starodobé, poněvadž novověké žádné vyšší bytosti vůbec neuznává, kterou pohanství starověké přece připouštělo a uctívalo. Ovšem s takovým odbojem surovým a žiti plným proti Kristu a církvi jeho jde také úpadek mravnosti ruku v ruce. Nemravnost úžasná zahnižduje se tam v rodinách takovým způsobem, že rok od roku obyvatelstva ubývá asi o 60.000 hlav, což je zajisté pro další trvání národa povážlivé, zejména uváží-li se, že národové jiní ustavičně vzrůstají. Tam se již jeví pravdivost výroku Pisma sv.: »Spravedlnost povýšuje národy, hřích pak bídné činí národy«.

Ovšem se takovýto stav, kde není třeba na Boha ohled bráti a sebe v mezích přikázání Božího říditi, mnohým i také v jiných zemích líbí a proto vidíme, že vzpoura proti Kristu i jinde nastává. Hrozným způsobem se to jevílo ve Španělsku. Tam v době nejnovější kazil lid jakýsi František Ferrer, plný odboje proti Bohu, plný zloby proti Kristu a zášti proti církvi. Sám to byl člověk nemravný; opustil svou řádnou manželku a přidržel se ženštiny jiné, nestaral se o své dcery, žil život lehký, prostopášný, ale mnohým se zamlouval svým odporem proti Bohu, náboženství a také proti králi a vládě.

Ferrer byl revolucionářem, jenž svou zášť proti křesťanskému řádu, hlásal veřejně a proto, aby pojistil svému bezvěrství trvání, zakládat vlastní školy, z nichž nejen, že všecku víru a náboženství vyloučil, nýbrž přímo bezvěří a zášť stavovskou dítkám vštěpoval. Uvedeme jen několik vět, kterým učil ve svých školách, které zajisté zhoubně

musejí působiti na rozum i cit nejen dětí, nýbrž i dospělých. Učil: »Není žádného Boha, není žádného Krista, není života budoucího, neboť člověk nemá duše. Je neštěstím pro lidi, že o Bohu napsány byly knihy, bible. Majetek pochází z lupu, vlast jest blbý a brutální klam, není vlasti; výchova náboženská jest podvodem a vyučuje blbosti. Při nejbližší revoluci musíme zničit střední stav (živnostnictvo a rolnictvo) a veškerý majetek, všechny zákony musejí býti odstraněny, všickni kněží vypuzeni a vyhubení, taktéž úředníci a právníci, každý kostel budíž zbořen.« Při čtení těchto stručných vět, jímž děti byly učeny, sahá si člověk bezděčně na čelo a táže se udiveně, »má tento muž zdravý rozum anebo snad jest šilencem, anebo je to zločinec — nejhoršího druhu.« Nebyl šilencem, neboť jednal s rozvahou, ale záštipným a pyšným byl a doufal, že se mu počestí zničit církev i stát.

A ovoce jeho učení a výchovy brzy se ukázalo. Stoupenci jeho zosnovali revoluci ve velkém městě Barceloně, při níž páleny byly kláštery a kostely, kněží stříleni, jeptišky hanobeny, ba ani mrtvým nedali pokoj, z hrobů je vyťahovali a všelijak rozpustilost mrtvými prováděli. Přes 60 kostelů a klášterů mimo mnoho domů katolických křesťanů padlo zběsilcům za obět a několik set nevinných lidí bylo utraceno. Vzpora tato, která trvala několik dní a proměnila město v peklo hrůzy, byla ovšem vojskem udolaná a Ferrer, jakožto původce a duchovní vůdce její postaven před soud a také podle zákona, jsa usvědčen z viny, byl stižen trestem smrti. Nyní nastal teprve rej netoliko ve Španělsku, nýbrž i jinde, i u nás. Ferrer prohašován byl za mučedníka, za dobrodince lidstva, jenž chtěl lidstvo vymaniti z poroby víry a moci státní vysvoboditi je. Ferrer stal se heslem všem nepřátelům Boha, Krista a církve, pořádány jsou slavnosti na jeho počest, ulice jmenovány podle něho a Ferrer slaven jako světec prvního řádu. Tak hluboko kleslo vědomí mnohých odpůrců Božích, novodobých pohanův, že zháře, vraha a revolucionáře za svatého a dokonalého člověka považují.

Ani naše vlast nezůstala ušetřena této hlízy. Všickni tak zvaní »pokrokáři«,

»volnomyšlenkáři«, čili jiným slovem »neznabozi« chopili se hned této vítané příležitosti k boji proti církvi, jakoby ona byla vinna, že Ferrer byl odsouzen a popraven. A přece ho církev nesoudila, nýbrž stát podle platných zákonů. Ale že to byl zapřísašlý nepřítel náboženství křesťanského, proto ho oslavují naši pohané a stavi za vzor udatnosti, za vzor všech občanských ctností. A takové učení denně se rozšiřuje v tisících a tisících novinách, knihách, listech, letáčích; tisk jest vítaným prostředkem k rozšiřování novodobého pohanství. Tiskem se kydá hana na církev, pomlouvá se kněžstvo, z nejhorších zločinů viní se bezdůvodně a nespravedlivě, tiskem rouhá se Kristu pohanský nynější duch až jest hrozno o tom psáti, rouhá se Rodičce Boží a posmívá se svatým, zlehčují se naše obřady, naše slavnosti, svátky a pobožnosti nejhorším způsobem; tiskem navádí se lid k odpadu od víry, popouzí se proti kněžím; tiskem pracuje se k rozluce manželského stavu, k rozvratu v rodině, k vyloučení vyučování náboženství ze škol, k rozdělení církve od státu, k zabrání církevního majetku, ba po způsobu francouzském, k úplnému ozebračení a zotročení, ba možno by bylo i ku zničení církve a náboženství Kristova. To vše se denně tiskne a v tisícových číslech po rodinách čte. Jaká to zhouba! Mimo to doporučují se v takových listech nemravnosti všech druhů, které ničí stud, kazí mládež a mají za následek hrozná nemoci a bídu tělesnou i duševní. Jest dokázáno, že v roce 1908 za čtvrt léta bylo v 219 listech a kalendářích přes 25.000 oznámení nemravných a hršných. Jaká to zkáza, zejména mezi mladším dorostem! Proto nelze již mlčet. Hřmíti musí hlas církve: Křesťané, buďte na stráž! Jedná se o vás, o vaše rodiny, o vaše děti! Jedná se o vaše blaho časné i o věčné, jedná se o vaši lidskou důstojnost, o vaši víru a vaše náboženství. Dáte si několika pohany ukrásti svého Boha, svého Krista? Podáte se několika zběsilcům a odvrátíte vůli svou od svatosti Boží? Chcete býti sami nešťastnými a dítky své nešťastnými učiniti? Zajistě nikoli! Proto ven z rodin a domácností veškeren nemravný, pohanský, protináboženský tisk! Ani krejcaru nedávejte

za noviny, knihy, kalendáře neznabožské, co si neznabozi napsali, ať si také kupují a čtou sami!

Nekupujete zajisté jed a nekladete jako pokrm na stůl, proto nekupujte a nečtěte horší ještě jed, špatné, bezbožné tiskoviny, které netoliko tělo ničí, nýbrž i duši zbijejí. Už rodiče sledujte, co vaše děti i dorostlé čtou, co kupují, s kým se stýkají. Netřpte nic špatného, neboť pozdě potom spláčete nad zkázou dětí svých. Kupovati nevěřecké listy, noviny, knihy, kalendáře a p. jest hříchem proti Bohu, jest sebevraždou duševní a také těžkým pohoršením. Vinu ještě větší má ten, kdo netoliko kupuje, čte podobné věci, ale jiným ještě půjčuje, neboť otráví mnoho duší a ty zase otravují jiné a tak se zlo rozlévá účasně a vina padá na rozšiřovatele. Sv. Otec Lev XIII. nařídil, aby listy tupící víru, již předem považovány byly za zapovězené a proto není křesťanům dovoleno bez hříchu je čísti, tím méně za ně platiti. Podporujte tisk katolický, který ušlechťuje, náboženství utvrzuje, vážnost podporuje a před zhoubným tiskem varuje, jež poráží, na klam a šalbu jeho poukazuje a tak proti pohanství novodobému bojuje. Potřebuje podpory ode všech a proto kupovati, čísti, jiným půjčovati, dobré knihy kalendáře jest jako apoštolát — jako činnost missijní. Zejména dobrý jest měsíčník «Svatý Vojtěch», který se rozdává v kostelích, a který by v žádné rodině neměl scházeti. Nyní se pozná rodina křesťanská ne podle obrazů svatých, ale podle novin, knihy, kalendáře, které se odbírají a čtou. Jaký duch v rodině panuje pozná se z tisku, který v rodině panuje.

Mimo tiskem, rozšiřuje se novodobé pohanství i schůzemi, přednáškami, divadly atd. A tu mají nepřátelé víry naši na naši Moravěnkou spadáno. Několik jich vyroji se každé neděle z měst na venkov a pořádají přednášky protináboženské, štvavé, proticirkevní. Neblaze proslul v poslední době v tom ohledu A. Machar, bankovní to úředník žida Rotšilda, jenž netoliko že spisy svými uráží Krista a sv. víru jeho, nýbrž i slovem v přednáškách svých činí totéž, což ovšem ještě hůře působí. Vychvaluje pohanství a zlehčuje křesťanství, Krista Pána nazývá »tulákem« a svatou víru jeho »jedem

z Judei«. A to poslouchají nedospělí lidé, studenti, učedníci a lidé, kteří nedovedou rozlišiti lež od pravdy. Tak jezdí po městech v Čechách a na Moravě a rozsévá pohanské sítě, které ovšem leckdes naleznou výživnou půdu a klíči a roste. A následek toho? Surovost mládeže a časté sebevraždy studentů. Proto i tu vzhopiti se musí lid katolický a zabrániti takovému neznabožství, aby dále kazil lid a mládež. Na jeho přednášky a podobné schůze žádný katolík jíti nemá, tím méně může se dovoliti nedospělým, kteří vždy vznětlivějšího ducha jsou a málo mají soudnosti. Proti takovým schůzím pohanským mají se odbyvati schůze katolické, kde se má vše vysvětliti a vyvrátiti, lid poučiti, a tak tomu pohanství na kloub přijíti. Takových schůzí, které se již, díky Bohu, na četných místech konají, mají se katolíci houfně účastniti, neboť je to doplněk učení křesťanského a doplněk kázání v kostelích. Katolíci věrní musí se nyní seřaditi v mohutný šik, aby mohli čeliti nájezdům nepřátel víry své, neboť jest již nejvyšší čas. Pohané novodobí pozvedají hlavu čím dále, tím opovržlivěji, ač jsou ve velké menšině, přece lidu našemu zbožnému a věrnému panovati chtějí. Jestliže oni Krista strhují s trůnu jeho, na němž má panovati lidstvu, my kříž jeho pozvedáme do výše, jest nám praporem, pod nímž žiti, bojovati a také umříti sobě žádáme. Jestliže pohanům jest Kristus ukřižovaný bláznovstvím, jest nám chloubou a radostí, neboť jen v Ném nalézáme svůj pokoj, své štěstí, svou spásu.

My víme, komu jsme uvěřili; tak voláme s Pavlem. Všecka jiná vyznání mají pokoj, židovské, mohamedánské, protestantské, jen proti katolíkům se bojuje. To je také jedna ze známek pravosti jeho, neboť již Kristus předpověděl tento boj: »Mne nenáviděli, i vás nenáviděti budou, oni ze shromáždění vyhodí vás a přijdou časy, kdy vás zabijí a kdo by vás zabil, domnívati se bude, že bohubilý skutek vykonal«. Skoro doby takové již se blíží. Avšak neztrácejte naděje a důvěry. U nás tak zle ještě není a bohda nebude, jestliže lid sám tomu nepřipustí.

Bůh je s námi, kdo proti nám?

Pronásledovati, tupiti, haniti nás mohou, ale zničití nemohou; přislíbit nám Pán pomoc svou a vítězství: »Nebojte se maličké stáde, jež přemohl svět«. Budiž tedy svatopostní doba obrodem duší našich. budiž pohnůtkou, abychom ještě více ku Kristu se přituli a veřejně před světem viru svou v něho a lásku svou k Němu vyznali. Nikdo nás nesmí odloučiti od Krista, tím méně liché, bezcenné pohanství, které se nyní rozšiřuje. Vše učiníme, vše podstoupíme, abychom

sobě, svým rodinám a národu zachovali klenot sv. víry, to krásné dědictví cyrillo-methodějské, které učinilo národ náš slavným a zachovalo jej před zkázou. Kristus jest Pánem našim, kříž jeho naší útěchou, sv. víra jeho našim pravidlem životním a sv. církev jeho naší matkou. Toť naše vyznání před světem, tak píšeme na prapor svůj v boji proti novodobému pohanství, v němž nás zajisté Pán sám podporovati bude a k vítězství nám dopomůže!

Blahoslavený Jan Sarkander.

Dle života Matěje Procházky podává Jan Tagliaferro. (Č. d.)

6. Jan Sarkander farářem v Holešově.

I v Holešově se utvořila během času obec bratrská čili pikartská, chráněna jsouc pány Holešova z rodu Šternberského. Teprve když horlivý katolík Ladislav Popel z Lobkovic r. 1604 panství holešovské koupil, nastal obrat k lepšímu. Pán tento dal farní chrám slavně vysvětití, načež v něm započala sv. missie pro navrácení Holešovských k víře katolické. Dílo posvátné konali tři Otcové z Tovaryšstva Ježíšova, k nimž se roku 1616 přidružil Jan Sarkander, jenž dne 6. května do Holešova přišel a devět dní později od děkana kroměříšského slavně v úřad farní uveden byl, jsa právě 40 let star.

Nápadno zajisté, že Jan Sarkander povolán byl na místa, kde stará víra katolická byla téměř zanikla a strom její teprve se musel štípati a vzrůst neuvávnou péčí obstarávati. Právě z toho vysvitá zřejmá jeho výtečnost a zasloužilost. Maje vždy před očima vzor dobrého pastýře, jenž život svůj dává za ovce své, nešťítel se Jan žádných obtíží a obětí, aby šířil čest a slávu Boží a nesmrtelné duše k spáse přivedl.

Jelikož obrácení bludářů bývá vždy přenesnadnou prací, není divno, že Jan spolu s Jesuity až do konce roku 1617 počet katolíků v Holešově nerozšířil přes 220 duší, ačkoli práce a pílě nemalé vynaloženo. Už rok před tím sbor bratřím

odňat a v katolický kostel proměněn; do domu bratrského vtáhli Jesuité a bydleli v něm. Že od toho času nekatolíci na Jana Sarkandra a jeho pomocníky zanevřeli, snadno si lze mysliti.

K otužení vědomí katolického založil Jan Sarkander v Holešově družinu Mariánskou.

Přišel na faru holešovskou nenalezl Jan Sarkander řádné farní knihy, v níž by zaznamenány byly stav duší a chrámu, důchody a břemena, práva a závazky. Všeho bylo třeba teprve se dopátrati. Byl Jan jako farář ve své výživě odkázán hlavně na desátek a podle přísahy církvi ustanovené, kterou každý kněz při nastoupení farního úřadu skládá, byl povinen toho práva hájiti. Zvláště měl Jan nepřijemnosti s nekatolickým panem Václavem Bitovským z Bitova, pánem na Bystřici, jehož poddaní z Dobrotic a Janovic povinni byli faráři holešovskému desátek odváděti. A poněvadž tak nečinili, žádal Jan Bitovského, aby jeho poddaní dávali mu, což jeho jest; ale marně. Nezbyvalo tedy Janovi, leč proti pánu tomu stížnost vésti u hejtmána moravského a zároveň patrona svého Popela z Lobkovic, což učinil tímto českým listem:

»Vaše Milosti! Vysoce urozený Pane, Pane můj milostivý! Vaší Milosti od všemohoucího Pána Boha zdraví nejvýbornějšího a hojného božského požehnání upřímně vinšuji. Při počátku nynější žně porozuměv, že urozený a statečný rytíř

pan Václav Bitovský z Bitova atd. sousedům Dobrotským a Jankovským podaným svým, aby mi obyčejných desátků nedávali zápověď učinil; psal jsem jemu několikrát, aby k slavnému pořádku této země prohlídal a mne přináležejími desátky spokojil. Ačkoliv pak naschválně posly na svůj groš mnohokrát jsem jednal a pro místnou odpověď k němu jsem poslal, však že jednak doma není, jednak že pro rozličné příčiny úmysl má týž desátek mně nyní poroučet vydávati, jednak také, že k odpovědi chvíle nemá a zvláště k vyhledávání některých listů potřebných k té věci, se vymlouval. Z toho pocházelo až dosavad, že ani místné odpovědi ani těchž desátků mi jsem nemohl. I poněvadž týž Václav Bitovský k dávným útratám a škodám takovým způsobem mne netoliko přivozuje a dotčené desátky svým poddaným zapovídá a mně zadržovati smí, kteréž od starodávna k faře holešovské vždycky spravedlivě přinášel, aniž co na přátelská psaní dbáti chce; protož k Vaší Milosti pro průchod spravedlnosti jakožto ku panu kollatorovi svému poníženě se utíkám a poněvadž z dotčených Dobrotic a Jankovic holešovským farářům jmenovaným desátek předešle se dával: Vaší Milost služebně žádám, račte vedle spravedlnosti způsobiti, aby se také týž desátek na potomní časy ještě dával. Nepochybují, že to pro zachování spravedlivých důchodů zdejší fary tak učiniti ráčíte. Pán Bůh všemohoucí rač toho Vaší Milosti hojná odplata býti, jehožto já Božské ochraně poníženě Vaší Milost na svých modlitbách poručena činím.

*Jan Sarkander,
farář holešovský.*

Výsledek této stížnosti byl, že pan Popel z Lobkovic přece přiměl Václava Bitovského k tomu, že dávky povinné odvádět naporučil.

Tyto spory desátkové nemálo podněcovaly kacířskou nenávist, kterou pan Bitovský a jiní k němu naplnění byli. Nežádáť křesťanská láska, abychom se vzdávali práv svých spravedlivých vůči zlobě lidské. Dobrota taková nebyla by ctností, ale slabostí hříšnou. Neustupoval-li náš Jan takovéto zlobě, chránil netoliko církevní práva, nýbrž i přimnožoval sobě prostředků k štědré dobročinnosti; nebo

sám pro sebe žil velmi přísně, od jakživ nepřítelem jsa bujného rozkošnictví; za to však tím hojněji rozsíval sítě všelikých dobrodiní mezi chudým a bídným lidem.

Založil též Jan s bratřími svými fundaci složiv u rady města Hradiště jakýsi kapitál na úroky, které nejprve osiřelé dcery bratra Václava, Anna a Susanna, po jejich pak vstoupení do kláštera neb úmrtí řád jezuitský v Olomouci bráti měl.

Vedle této jistiny položen už r. 1590 od Mikuláše Sarkandra kapitál 200 zl. pro chudé žáky na školách jezuitských v Olomouci neb Těšíně, kterýžto kapitál do r. 1623 na 2000 zl. počtu moravského rozmnožen byl.

7. Jan Sarkander putuje d. Častochova.

Mezitím nemalé bouře proti katolíkům se chystaly jak v Čechách tak na Moravě. Na sněmu zemském v Brně na začátku května 1619 konaném ustanoveno od od tří stavů evangelických, aby všichni Jesuité ve třech dnech ze země vyhnáni byli. Dále usneseno, že úřady v městech královských bez ohledu na náboženství (vlastně protestantům) propůjčeny býti mají, dále že dva kostely v Olomouci katolíkům mají odňaty a evangelikům na věčné časy dány býti; též modlitebnice a jiné k tomu příslušné domy mají protestantům navraceny býti; každý pak měl volnost přistoupení k sektě k jakékoliv se mu zachce. Podobně vyjádřili stavové evangeličtí, že Ladislava Popela z Lobkovic neuznávají za hejtmana země, a na jeho místo si vyvolují k nejvyšší správě zemské direktory ze tří stavů (čtvrtý stav prolatýský, jenž proti usnesením takovým protestoval, protestantskou většinou sněmu zrušen byl). Konečně uzavřeno zjevně se spojití s odbojnými stavy protestantskými v Čechách a v Uhřích proti zákonitému císaři a králi. Následkem těchto usnesení sněmovních katolické náboženství v Brně v krátké době skoro úplně potlačeno a proti rozhodným jeho vyznavačům krutě postupováno. Tak uvěznění byli kardinál Dietrichštejn a Ladislav Popel z Lobkovic, jiní pak ze země vyhnáni a statků svých pozbaveni. Potlačování katolíků rychle se pak šířilo po Moravě. Hned 12. května

vyhnání Jesuité z Olomouce a den před tím chrám sv. Mořice odňat katolíkům a odevzdán luteránům. Dne 14. května stavovskými komisary Albrechtem Sedlickým, Václavem Bitovským a Buchheimem proměněna rada města Olomouce v ponejvíce protestantskou a od té chvíle páchal Buchheim v Olomouci libovolně krutosti všeho druhu na katolicích.

Z hlavních pak měst přivalila se i do Holešova potopa a záplava událostí, která i našeho Jana do viru strhnouti a v něm pohřbiti měla. Ano právě na něm chtěla se pomsta protivníků víry naší využiti, poněvadž on všemi silami pracoval o vyplnění protestantismu a o zvelebení a vítězství katolické víry; i vyhrožovali panující již protestanté katolíkům holešovským pomstou, jest-li Jana Sarkandra rychle od sebe nevybudou.

A tu věrný sluha Páně nikde bezpečen nebyl. Pročež katolici, chtějíce život milého pastýře si déle zachovati, sami snažně ho prosili, aby do Častochova putoval, jak byl slib učinil, a tak zuřivosti protestantů unikl. Sarkander odcestoval s povolením představených do Častochova v červnu 1619. Asi čtyři neděle pobyl v klášteře paulánském na Jasně Hoře, konaje pobožné cvičení v poutnickém chrámu mariánském. Na zpáteční cestě navštívil z Rybníka Krakov a zastaviv se opět v Rybníku, dostalo se mu zpráv, že stádo jeho v Holešově je rozptýleno; chtěl se tudíž fary své zřici, ale ke konci listopadu jej přece opět v Holešově spatřujeme.

8. Jan uchránil Holešov od kozáků.

Sotva se Sarkander navrátil, nepřestávali protestanté jej podezříváním pronásledovati; domnívali se bezprávně, že Jan pouze z politických příčin v Polsce byl, aby totiž odtud přivedl pomocné vojsko katolické na Moravu proti protestantům. Jejich domněnky zdály se býti ospravedlněny, když v únoru k nim stihla pověst, že několik pluků polských a kozáckých vpadlo do Moravy a všude mečem a ohněm pustoší. Poslati polský král Zikmund, horlivý katolik a příbuzný císaře Ferdinanda, pluky tyto na Moravu, aby věci císařské sloužili a protivníky jeho potírali. Když vojsko došlo do Bystřice

pod Hostýnem, zpusťovalo strašné statky pana Bitovského, o němž se dozvěděli, že jest nepřitelem katolíků a protivníkem císařovým. Pověst o těchto událostech ještě téhož dne došla do Holešova a všechny obyvatele strachem a hrůzou pronikla. Pročež Sarkander svolal věřící do chrámu, napomínal ku pokání jako nejlepší přípravě k smrti a oznámil, že chce ve slavném průvodu s nejsv. Svátostí kozákům naproti jíti.

Druhého dne, 6. února, ráno došla zpráva, že vojsko se blíží. Bez prodlení dal Jan zvoniti a vzav monstanci s velebnou Svátostí krácel kozákům vstříc. I protestanté mnozí se přidružili, dilem ze zvědavosti, dilem ze strachu. Průvod došel na výšinu a očekával tu blížící se vojiny. Sarkander pak držel monstanci tak, aby ji z daleka viděli. Poláci a kozáci vyslali na výšinu posly s dotazem, co by průvod tento znamenal, a když jim účel oznámene, seřadili se, na blízku kněze sestoupili s koní, padli na kolena a klaněli se nejsv. Svátosti. Jan Sarkander zapěl: »Salvum fac populum Domine!« (Spasíš lid svůj Pane!) a udělil jim sv. požehnání. Načež oni co nejrychleji okolo Holešova jeli a cestu svou dále u Napajedel přes řeku Moravu konali, Holešovským neublíživše. Tak bohobojný Sarkander svou pečlivostí a duchapřítomností odvrátil od Holešova velikou pohromu.

9. Jan jat a v Olomouci uvězněn.

Právě toto veliké dobrodíní, které jak katolíkům tak protestantům prokázal, bylo nepřítelům víry vítanou zbraní k jeho zkáze. Tupy polské a kozácké pohubily statky pana Bitovského v Bystřici, právě když dlel v Brně jsa nejvyšším soudcem zemským od strany odbojnické ustanoven. Pověst o tomto vpádu a pustošení stihla brzy do Brna a jakožto strážce všeho od Bitovského u vzdorokrále obžalován pán na Holešově, Ladislav Popel z Lobkovic, jehož nástrojem prý byl jeho zpovědník Jan Sarkander, jenž do Posky cestoval, aby odtud Poláky a Kozáky na Moravu přivedl, by statky nekatolíků plenili a hubili. Pročež žádal Bitovský, aby proti němu jak proti velezrádci úředně se zakročilo a listem obilacím aby pohnán byl před soud do Olomouce.

Toto nařknutí ze strany nepřátel Sarkandrových a Lobkovicových bylo velmi nespravedlivé, protože makavě lživé. Věděl-li dobře nepřítel tito, že takový vpád Polákův už dávno od císaře Ferdinanda s polským králem Zikmundem umluven byl. Přes to všechno zlomyslné ono nařknutí šířili nepřátelé katolíků mezi nekatolíky v okolí holešovském, tak že tito katolíkům vyhrožovali a je všelijak znepokojovali; nejvíce však zúřeno proti Sarkandroví, jenž vyhlášen za zrádce vlasti, zasluhujícího smrti nejhorší. Nepřátelé chtěli takto Jana zkazit a obviněním zmíněná zdá se jim nejvhodnější cestou k tomu, aby protestanty proti němu tak rozdráždili, že by tito na život mu nástrahy činili. I musel Jan brzy v zahradě, brzy ve stáji, brzy i mimo faru na hřbitově, v kostnici se ukrývat, nechtěje se svévolně v ruce nepřátel vydávati a jim k zločinu nápomocen býti.

Brzy oznamoval se již po městech a vesnicích obsilací list, jímž vyřknuto, že všickni katolíci v okolí holešovském zavázáni jsou Jana Sarkandra rameni spravedlnosti trestající vydati. Dověděl se toho Sarkander, umínil si Holešov tajně opustiti, aby od svých oveček odvrátil všeliké nebezpečí a strasti, které jim pro něho hrozily. Pročež hned odešel do Tovačova, aby tam na zámku se ukryl. Ale ani zámek tovačovský neposkytl Sarkandroví bezpečného útulku. Vyslíděn byl hned od několika nekatolických měšťanů tovačovských. Upozorněn od svých přátel, že protivníci o jeho úkrytu vědí, odešel na radu jejich potají ze zámku do blízkých lesů. Zde sevřen jsa odevšad úzkostni, ulevoval si ve vroucích modlitbách a připravoval se k poslednímu boji, odevzdávaje se do vůle Boží. Zde v lesích byl vyslíděn, zajat a pouty svázaný do Olomouce veden a do vězení vsazen.

A. M. Kadlědková:

Přítelkyni.

Šedé mraky nahoře,
šedé mraky dole,
hebký snížek napadl
na zoraná pole.

Pokryl každou cestičku
stále ještě padá,
do očinka smutného,
slza se mi vkrádá.

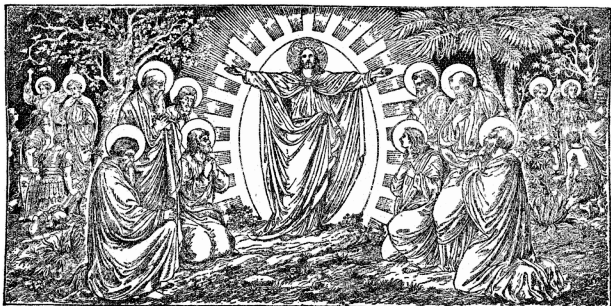
Padá snížek celý den,
nepřestává ani,
pohroužena v vzpomínky,
skrývám hlavu v dlani.

Pryč je všecko! Květy, zpěv
i ta láska mladá,
neboť moje Julinka
víc mě nemá ráda!

Zašla láska beze stop,
vítr smutné věje,
pro Tebe má Aničko
všecko ztracené je!

Šedé mraky na hoře,
šedé mraky v stráni,
duše moje vzpomíná
s čistou láskou na Ni!

Obrázky z katolických misíí.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

IV. Na apoštolské cestě.

(Obrázek z přední Indie).

Severozápadní cíp přední Indie nazývá se zeměpisným jménem Belučistán. Je to horská krajina, která činí hranici mezi Indií a samostatnou asiatskou říší Afghanistanem. První missijní stanice byla tam založena minulého roku P. Hillenkampem z Tovaryšstva Ježíšova v anglické vojenské stanici Ouetté. V následujícím listě popisuje též missionář svou missijní cestu z řečené stanice na hranice afghánistánské!

Koncem listopadu obdržel jsem naléhavou prosbu od 1. anglického pluku zákopníků, který u vchodu do bolanského průsmyku zarazil ležení a o vojenské silnici pracuje. Ležení je asi 14 km. od Rindli, konečně to stanice kandahárské státní dráhy vzdáleno. Domořodí křesťané v pluku sloužící prosili mne, abych k nim přišel a jim sv. svátosti udělil. Vyhověl jsem prosbě s radostí, ukončiv rychle duchovní cvičení, která jsem právě konal, tázal jsem se vojenského velitele, není-li nějakých překážek, které by se mému úmyslu stavěly v cestu. Generál Sir Oriel Tanner mi nejen žádných obtíží nečinil, ale naopak s největší ochotou obstaral mi vojenského velblouda a jezdce v plné zbroji na cestu. Byla

to neobyčejná ochota, jaké se zřídka komu dostává.

Když jsem byl tedy 9. prosince vojenské služby Boží o 10 hodinách skončil, srovnal jsem věci ke sloužení mše sv. potřebné do cestovní torby a přichystal jsem se na cestu. O 12 hodinách stál můj velbloud přede dveřmi, cestovní vak se připnul řemenem k sedlu o dvou sedadlech a já jsem si sedl na druhé sedadlo za svého jezdce. Jak známo, velbloud si klekne, aby se mohl jezdec naň vyšinouti; jinak jede se jako na koni. Brzy měli jsme Ouettu daleko za sebou a ujeli jsme asi 6 km. za hodinu. Zdejší velbloudi mají dobrou pověst a já jsem doufal, že v nejbližší poledne budu v městě Lhandu, ale chyba lávky!

Celkem dobře se nám jelo až do města Dervasy, 24 km. odtud vzdáleného. Ale nastojte! najednou vlezl mému velbloudu jakýsi vrtoch do hlavy. Zvíře si lehlo na zem a nechťelo povstati. Můj spolujezdec snažil se napřed po dobrém přiměti velblouda k povolnosti. Nejprve mu lichotil: »Můj bratříčku, můj otče, můj synáčku, co je to, ty chceš zde zůstat? Toto místo je škaredé, voda zde špinavá, obroku po skrovnu, vstaň tedy a jdi!« Ale to nepomohlo a voják spustil zhurta: »Jak? ty nechceš? tak? tvá duše je zcela maličká, ba ty nemáš ani

žádné — tak velké zvíře a tak dlouhé nohy a ty nechceš pracovat? Dobře! však já tě naučím!» To řka, seskočil se sedla a začal milého velblouda tak tlouci, že malá jeho duše zvířecí se patrně zastýděla a velbloud dal se do klusu.

Urazivše ještě asi 15 km. sestoupili jsme s vysočiny Daštu a oclli jsme se u vchodu do průsmyku »Bolan«. Příroda je zde divoká a hrůzyplná a přece zajímavá. Za krátko dorazili jsme na první zastávku, jménem Dosan. Tam jsem musil přenocovati, neboť bydlí tam domorodý katolik, jehož povinností jako úředníka vládního jest, vojsko tudy táhnoucí opatrovati zásobami potravními. Je to bídné hnízdo: o nějakém pohodlí nelze mluvit. Ubohý úředník před měsícem povolal sem svou rodinu, a nyní byli všichni nemocní, on sám, jeho paní a tři malé ještě dítky. Následujícího rána sloužil jsem mši sv. a po snídani jsme odcestovali. Dobrá paní, ač jsem se jak mohl ohražoval, dala mi tři vejce a několik buchet na cestu.

Průsmyk »Bolan« není dosud bezpečný, vraždy tam nejsou řídky. Vede územím chánu Kelatského. Nejnebezpečnější místo, jehož obyvatelé jsou prohnání šejdiři, nazývá se Abigum, t. j. místo bez vody. A skutečně vede tam cesta rovinou, kde na 44 kilometrů široko daleko nevidíte než spoustu drobného kamení. Zrána potkali jsme několik našich hodných irských jezdců, kteří byli nemocné vojáky dopravili do nemocnic a nyní na svou stanici se vraceli:

Bylo pět hodin večer, když jsem dorazil do Sout Kirthy, kde jsem si chtěl několik hodin odpočinouti. Strávil jsem ten den několik hodin v sedle a urazil jsem jenom 36 kilometrů. Nebylo divu. Velbloud vzdoroval každou chvíli a po každé opakovala se roztomilá rozprávka mého společníka, která končila pravidelně citelnou výplatou svéhlavého zvířete. Spal jsem až do dvou hodin z rána, a pak jsme vkročili do nejkrásnější, ale zároveň nejděsivější části průsmyku. Bohužel můj velbloud čím dál tím více v chůzi ochaňoval a já jsem se již odevzdával svému osudu, že mi bude posledních 30 km urazití pěšky. A nebyla by to žádná maličkost, neboť vedro bylo děsné a cestou velká nouze o vodu. Na štěstí dal si

velbloud přece říci a k večeru dovlekl mne k cíli mé tehdejší apoštolské cesty, do tábora 1. pluku madraských záložníků.

Po svém příchodu představil jsem se ovšem nejprve velicimu plukovníku. Velitel pozval mne, abych se sborem důstojnickým povečeřel. Přijal jsem pozvání s povděkem, ježto jsem poslední dny nic kloudného nepojedl. Důstojníci chovali se ke mně nad míru přívětivě, dali ihned postavit pro mne zvláštní stan, kde bych přenocovati a následujícího dne mši svatou sloužiti mohl. Po večeri doporučil jsem se důstojníkům a odebral se ke svým katolickým vojínům, abych je vyzpovídal. Bylo jich 50 a byla již půlnoc, když sv. zpověď byla u konce.

Druhého dne dal plukovník katolickým vojínům prázdnou. V osm hodin sloužil jsem mši svatou pro všechny. Přes celou mši sv. klečeli dílem ve stanu, dílem před stanem. Jejich zbožnost mne velmi dojala. Po mši svaté zůstali ještě dlouho klečeti, vzdávajíc díky Spasiteli za svaté přijímání. Potom rozdával jsem růžence a škapuliře, nad čímž dětinnou radost jevilí a missie byly u konce.

Po snídani rozloučil jsem se s dobrymi vojiny i s důstojnickým sborem a vrátil jsem se toutéž cestou do Quetty.

Po vánocích vykonal jsem podobnou missijní cestu do údolí řeky Pišinu, kde jiný pluk domorodců je rozložen, abych katolickým vojínům, jichž je 16, dal v čas vánoční příležitost, mši sv. slyšeti a sv. svátosti přijati.

Jak z pověděného vidno, nemůže missijní vojenský kaplan, jehož farnost má rozlohu 200 km, stěžovati sobě do dlouhé chvíle. Bohu díky!

V. Příkladná smrt.

V Tichém oceánu leží ve skupině souostroví tak řečeného »Tovaryšského« ostrov Tahiti. Duchovní správa na souostroví byla apoštolskou Stolicí svěřena missionářům nejsvětějšího Srdce. Hlavním přístavem na Tahiti je osada Papeete a odtud podává nám P. Rogatín Martin následující dojemnou zprávu:

Budiž mi dovoleno promluvit o jinou, jehožto hrob zítra zažehnám. Zemřel smrtí světa. Účinek milosti Boží byl v této duši nápadný. Do mé školy docházel od mého příchodu na tento ostrov. Před třemi

roky byl nešťastnou náhodou zmrzačen a od té doby připravoval se na smrt. Denně prodléval delší dobu před velebnou Svátostí; nosil vždy svůj škapulíř a růženec a ze svého vlastního popudu chodil každých 14 dní ke sv. zpovědi a sv. přijímání. Před krátkým časem navštívil jsem ho a tázal jsem se ho: »Nuže, Václave, vykonal jsi dnes svou modlitbu?« »Zajisté«, odpověděl. »A prosil jsi Boha, aby tě pozdravil?« »Nikoliv, ale prosil jsem ho, aby mne vzal k sobě. Kdyby mne Bůh uzdravil, možná, že bych ho později urážel«.

V poslední týhodny jeho života postrádal trpce, že nemohl jíti do kostela, ježto ho nemoc na lůžko poutala. Ve své důvěřivé horlivosti hledal náhradu za to a toužil viděti Krista Pána v nebi! Přirovnával-li živou viru tohoto mladého Kanáka ke lhostejnosti mnohých našich krajanů, skoro abychom se styděli. Václav prosil, aby směl přijati Tělo Páně jako pokrm duše na cestu do věčnosti. Sám určil den. Včera ráno přijal Krista Pána a zároveň sv. pomazání. Po několika hodinách nemohl nemocný požití ani kapky vody. Jeho sestra ležela u jeho lůžka, předpřikávala mu modlitby, dikuvzdání a za dne i jiné modlitby s ním konala. Nemocný modlil se s ní. V deset hodin večer navštívil jsem ho vraceje se z Hanpape, kde jsem toho dne meškal. Václav jevil velkou radost nad mým příchodem. Potom jsem odešel, abych si trochu odpočinul. O jedné hodině o půlnoci byl jsem k nemocnému zavolán. Dobrý hoch umíral. Ovinul jsem mu růženec kolem krku, načež jsme se spolu modlili několik Zdrávas Maria. Brzy na to vypustil duši. Velká byla bolest jeho matky; těšila ji však myšlenka, že je mu na onom světě lépe. A touto myšlenkou těšili jsme se i my ostatní, kteří jsme zesnulého neméně milovali.

VI. Neštovice.

V nitru Afriky prostírá se ohromné jezero, jménem Tanganjika. Jest 700 kilometrů dlouhé a jeho břehy jsou posety černošskými osadami, jejichžto obyvatelé jsou ohromnou většinou pohané. Před několika roky podařilo se katolickým misijnářům na jižním cípu jezera založiti

křesťanskou osadu, která se zove Kibanga, a která přes to, že v celém okolí již od delšího času řádí neštovice, zdárně prospívá. Aspoň tak vysvitá z listu misijnáře P. Dromuxe, jenž v květnu minulého roku píše:

»Jsme poztížení velkou útrapou, neboť zahánzily se u nás neštovice. Můj společník P. Vincke udílí mnohým umírajícím sv. křest. Také z našich křesťanů nákaza mnohé sklátila, mezi pohany je však úmrtnost mnohem větší, ježto o nějakém ošetřování není ani řeči, ano naopak nemocní jako malomocní z vesnic se vyhánějí. Takový nešťastník vláčí se pak od místa k místu, jsa postrachem pro všechny i své nejbližší příbuzné. Někdy postaví mu tyto nuzné přístřeší, které ho však ani před deštěm neuchrání. Strach před nakažením dusí každý soucit v srdci jeho přátel; sotvaže si troufají hoditi mu kousek potravy. Proto usmrčuje hlad rovně tolik obětí, jako nákaza sama. Zřídili jsme pro tyto nešťastníky za osadou nemocnici a tam udílí P. Vincke, jak už bylo svrchu pověděno, četným umírajícím křest sv.

Naše křesťanská obec ponenáhlu vzrůstá. Již máme 20 rodin, k nimž druží se několik mladých neženatých mužů a 72 dětí, z nichž mnohé se už mohou počítati mezi dospělé.

Nedávno dostali jsme z Evropy různé zboží na výměnu a v tom byl také malý pěkný zvonek, který nám byl poslán z Elsaska. Nyní jsme mohli svátek sv. Josefa řádně oslaviti. Naši mladí zpěváci zpívali své písně s citem a nadšením a povzbudili nás opravdově svou zbožnou myslí. Hlavní však a nejdůležitější událostí toho dne bylo slavné posvěcení nového zvonu. Celé okolí jásalo a radost domorodců jevila se stonásobným způsobem. Ze všech stran scházeli se, aby spatřili »jasně zvučící bytost, která zpívajíc ve vzduchu se kolíbá«. Velká byla radost i našich dětí a neméně radovali jsme se i my misijnáři, že od nynějška i v této zemi v srdci Afriky zaznívati bude třikrát denně Pozdravení andělské.

Mezi dary, které nás došly, byla také malá kouzelná svítilna. V předvečer slavnosti jsme ji dětem ukazali. Prál bych vám, abyste byli viděli ten jásot, ten

úžas, ten hlučný smích našich dětí, které vidouce obrázky byly jako u vytržení!»

Teprv 14. června mohl P. Vincke z Kibangy dáti zprávu, že neštovičná nákaza tam přestala, zatím co v okolí dosud ještě řádí. Přes 150 nemocných, kteří od svých příbuzných byli zapuzeni, převzal do své nemocnice a tam ošetřoval. Z nich pozdravilo se 100, kteří se pak mohli ku svým vrátiti, 50 zemřeli, ale byli před smrtí pokřtěni. Z dětí a ostatních příslušníků missie onemocněli 120 a z nich zemřelo pouze 20. Křesťané přijímali sv. svátostí umírajících s velkou zbožností; pohané byli křtěni na smrtelném loži. Mezery, které způsobila smrt, mohly rychle zase vyplněny býti, ježto missionáři v Udžidži 30 dětí vykoupili z otroctví.

Při ošetřování nemocných a pohřbi-

vání mrtvých pomáhalo missionářům horlivě několik mladých křesťanů a zvláště významenali se dvě černošky, které jako milosrdné sestry pracovaly, důkaz to zajisté, že duch křesťanství silně zapouští kořeny a ušlechtilé ovoce obětavé lásky roditi počíná. S prospěchem pokoušeli se missionáři očkováním nákazu zastaviti. »Až dosud«, napsal tehdy P. Vincke, »nikdo z očkovaných na neštovice ne-umřel, ačkoli někteří jiní nicméně onemocněli«. Nový tento lék způsobil mezi domorodci velké vzrušení; v zástupech přicházeli k missii, aby se dali očkovati, jednoho rána přijelo na lodi 200 černochů najednou. Missionáři používají ovšem této důvěry, kterou si tímto způsobem získávají, při hlásání sv. evangelia a doznávají s radostí, že jejich símě padá často na půdu úrodnou.

A. M. Kadlěčková :

Až umru.

Až umru, sladce budu spáti
ve hrobě chladném, hlubokém,
ten hrob můj nechte zasypati,
bych dřímala v něm tichým snem.

Chci dřímat sladce, jak jsem žila,
nuž prosím nechte hrob můj kvést,
ne chladný kámen, lilie bílá
má přátele mé k němu vést!

Já prosím vás tak o to vřele,
co bývalo mi k ozdobě,
by lilje zářila mně v čele
a rudé růže kolem na hrobě.

Ó neuvalte na mé lůže
ten těžký kámen z žití dob,
já lilii chci, rudé růže
by zdobily můj chladný hrob

Josef Al. Vlastimil-Římský.

Přátelské pouto.

Příteli J. Ševčíkovi věnováno.

Bratře můj! V čem srdce díky mojih,
oddanost v čem k Tobě zářit může?
Z nadšení v čem radost objeviti,
z lásky Tvojí k církvi, rodné zemi?

Slyš, můj bratře! Až Ti v žití bojích
— v životě tak zřídka kvetou růže —
účinnou má láska může býti,
věz, mé skutky nezůstanou němý!

Pevně spojuj nás vždy láska dvojí:
k církvi, k vlasti! Ke Římu a Praze!
ta nám budiž nerozbornou věží!

Toto pouto roztrhne kdo stěží:
jako dub a skála jsme v té snaze,
v přátelství nás nikdo nerozdvojí.

Spravedlivá odplata.

„Tys 'o, Biažio? Odkud jdeš?“ volal hospodský na hosta, který právě práh hospody překročil.

„Z Viterba. Konečně jsem stádo prodal.“

„Jak draho?“

„Za pět set lir!“

„Tři sta skudů!“ Aj, to můžeš si dopřát litkupu“.

„Vždyť mu přece nevyhybám, jak Beppone vidíš, jinak bych byl k tobě ani nezabloudil.“

Za nedlouho seděli host i hostinský spolu pohroužení v důvěrný hovor. Láhev, v níž perlilo Orvietské víno a která byla slámou obalena, šla z ruky do ruky. Biažio byl statečný ovčák z Campagnuolo, z jehož snědých, jasných očí zářila čistá duše. Dobrý obchod a výborné víno rozvázalo mu jazyk. Rád by použil peněz ku zvelebení svého hospodářství a proto vysvětluje hostinskému, co si za ztracené peníze pořídí. On a rozmarný hostinský u „kohouta“ jsou staří známí a mezi známými nemá být žádných tajností. V hostinské světnici s kamny v koutě, je spolu i vývěšná tabule s kohoutem. zhruba jenom namazaným, pod nímž jst nápis: „Se questo galle canterò allo credenza sie fara“, po česku: Až tento kohout zazpívá, tehda se zde dá na dluh.

Biažio nemusil se dnes říditi dle tohoto výroku, máť dnes čím platiti, a snad by zůstal ještě déle, kdyby už nebyl čas návratu a kdyby naň nečekala cesta, obnášející devět mil.

„Tedy na shledanou“, otče Beppo!“

„Ale co byl! Ještě jedna láhev nejlepšího neuškodí, aspoň se ti to půjde lehčeji a hbitěji“.

„Dobrá, ale ať nemusím dlouho čekat“.

Hostinský vyšel ven, aby donesl ještě jednu láhev. Písknutí polohlasitě přivolalo oba syny hospodského. Otec pošeptal jim do ucha: „Biažio má u sebe 300 skudů — on půjde Machii“ — a po těch slovech vešel, pohvizduje si zase do hostinky. Nová láhev byla naručest vyprázdněná. A ačkoliv Beppone žertoval, nicméně host nedal se děle zadržeti, a uchopiv hůl, kráčel v dobrém rozmaru k Machii.

Bylo asi půl hodiny po klekání, když vkročil do houštiny. Nebyl opilý. Vlach se vůbec ani neopije. Zabývá se záměry

hospodářskými, ani hrubě nedbal na cestu; vždyť tou cestou nesčíslněkrát kráčel. Tu pojednou cítil, že ho drží dva stateční a silní muži a nežli mohl pomyslet na obranu, ležel na zemi povalen. Jeden z lupičů zadrhl mu silnou rukou hrdlo, aby nemohl křičeti, kdežto zatím druhý prohledával oděv jeho. Ale hledal marně! Ze pak byli lupiči zklamáni, bili ubohého poutníka tak kruté a nelítostně, že skoro polomrtev zůstal ležeti a pak oba utekli.

Asi po půl druhé hodině vracel se Biažio s námahou do osterie (hostinky) zpět. Měl ještě 6 mil k domovu, ale rozhodl se, že lépe bude, vrátí-li se ku svému dobrému známému. V hostinci bylo ticho, ale dosud ještě hořelo tam světlo. Beppone šel hostu v ústřety, tváře se při tom, jakoby se takové pozdní návštěvy byl ulekl.

„Biažio, Ty se vracíš? Což jsi snad zde něco zapomenul? — Pro Bůh, jak jsi zraněn a ztloučen a zkrvaven!“

„Brigauli mne přepadli. Jsem skoro odpolu mrtev, jak mne ztloukli.“

„Měl jsem Tě zde zadržeti. Že's aspoň životem vyvázl.“

„Bohu díky, také peníze mám dosud u sebe! Byli to teprve uředníci v krvavém řemesle, nenapadlo jim, že bych měl peníze za podšívku v klobouku.“

„Inu, totéž dobře! Tak si ještě můžeš celou tu nehodu pochvalovat. Což jsi žádného nepoznal z těch lotrasů?“

„Měli tváře začerněny a ani hlesnutím se neprozradili.“

Biažio nyní bral se do spárny, jižto mu hostinský vykázal, leč na spánek ani nepomyslel. Rány, které byly krví podlitý, pálily a bolely k nevypsání. Mohlo být asi kolem půlnoci, tu již nevěděl bolesti kudy kam. I chtěl sejít dolů, aby si vyprosil oleje, jímž by rány potřel a tak poněkud úlevy zakusil. Leč Beppo zajisté již jest pohroužen v hluboký sen, synů vůbec ani nespasil... Ale což na tom; vždyť Biažio znal každý kout v domě. V hostinci zajisté bude nějaký olej, a dvěře byly dosud pootevřeny. Biažio se sebral a potichu jako kočka kradl se po schodech dolů.

Leč jak se podivil, zpozorovav, že v té pozdní hodině rozléhá se ještě v hostinci

hovor. Krátké věty, podivný šepot. Otec po tmě se syny. Slyš!

„Na vás se může člověk také spolehnout. Že jste hlupáci neprohlédli podšívku v klobouku, to jste přece jen tulpasové!“

„Ale otče, kdožpak by si byl pomyslíl, že Biažio je tak vychytralý? My jsme mysleli, že jste vy jej o peníze připravil a nám že ponecháte pouze povinnost, bychom mu opatřili úmrtní list.“

„Nejkrásnější věcí jest, že se k nám vrátil a že z vás nikoho nepoznal.“

„Že se vrátil? Pak tatíčku se o to postaráme, aby nám ptáček z klece neulítl.“

„Ano, abyste zase celou věc pokazili. Já nyní nespolehám na nikoho, leč pouze na sebe. Jděte nyní na zadní stranu a vykopete tam jámu... rozumíte? Za hodinu doufám budu s prací hotov... Pak jej vyhodím oknem ven a vy jistě již budete vědět, co s ním, abychom nebyli prozrazeni.“

Možno si pomyslí, jak bylo při té rozmluvě Biažovi, jemuž ani jediné slovo neušlo. Nyní teprve se mu rozběsklo v jakém břobu se nalézá. Přemýšlel nyní, co má činiti. Tu pojednou probleskla hlavou jeho myšlenka záchrany i pomsty zároveň. A když starý hříšník syny propouštěl, pravil Biažio potichu: „Však vy mne dnes teprv poznáte“ a právě tak tiše kradl se po schodech do spárny, jako byl odtud se vzdálil.

Co všechno dalo se během jedné hodiny v duši a v mysli ubohého Biažia, kdož to pochopí! Mětl v holince dle zvyku vlašského zastrčený dlouhý, ostrý nůž, kterýž mu lotrové nevzali. Ten nyní vytáhl a postavil se za dveře hostinky. kde s bázní a třesením očekával příchod hostinského, přičemž ovšem na celém těle se chvěl. Myšlenky jeho snovaly plány pomsty... „kdo by se byl nadál, že Beppo je tak zrádnou nestvůrou. Mezitím, co se mnou připíjel na zdraví, vyslal syny, aby zákeřnický ni vzali peníze i život. Tak dlouho se spolu známe a vždy jsem se domýšlel, že jest mi přítelem nejvěrnějším. Jemu jsem se se vším svěřoval a nyní stojím a čekám zde až přijde, abych mu zhasl lampičku života. Mám se naň vrhnouti, mám ho usmrtit — tak!... Ha, počkej, ty mne poznáš! Ale což musím krev prolévat? — Krev, krev, toť hrozné slovo. Nemohu-li snad přehnout? Ano mám přehnout, když

jsem celý zmrzačený... není-li Beppo již na cestě, aby mne zavraždil? A nekopají-li synové jeho již pro mne hrob?... Tři proti jednomu. Slyš! Musím prve se přesvědčiti, jde-li na mne se sekrou, nebo s dýkou. Jsem mladší... zdali pak se vrhne na lože, aby mne spícího usmrtil, ha, netvor. mne spícího. Slyš, slyš!

A nyní blížil se kdosi ke dveřím tichým krokem a dveře se otevřely Biažio se ukryl za dveřmi. Bylo tma jako v pytli. Beppo se blížil, drže smrtící nástroj v ruce — hrozný okamžik! Dvě myšlenky vražedné se křížovaly! Beppo se plíží nachýlen, máje ruku ku vraždě napřaženou, k loži... tu. skok a hrozná rána, mstivá zbraň přetáhla jedním rázem krvežíznivému zrádci níž života. Ach, překvapení, smísilo se v jedno se smrtelným zasténáním.

Vlastním činem jsa ohromen, pozbyl i Biažio na chvíli smyslu. Leč studený pot záhy mu připomenul, že dílo vykonal jen dopola. A co nyní zbývalo ještě, bylo činem hrůzostrašným.

„Hrob jest vykopán, nechť tedy má kořist po níž baží. Dělejte, ať mrtvého zahrabete, než den zasvitne, jinak můžete se vy rozloučiti s životem...“

A nyní svlekl Biažio oděv svůj, aby jej vyměnil za oděv zavražděného Beppona, tělo pak bezduché přioděl rouchem svým. Pak pootvěřev okno, vyhodil mrtvolu ven, aby hrob vykopaný nezůstal prázdný.

„Tak, nyní jsou při práci... hbitě... cesta jest volná“.

Časně ráno zastavili se četníci u osterie.

„Kdepak jest váš otec Beppo?“

„My nevíme. Přítel náš byl včera v Machii přepaden a vydrancován, a vrátil se k nám. Snad jej otec doprovodil mezitím, co my jsme pokojně spali“.

„Tak — nyní vám budeme nápomocni, abyste otce našli.“

Po těchto slovech odehrál se výjev tak hrůzostrašný, že může sice péro jej nastíniti, a nikterak podati a vystihnouti.

Synové musili nový hrob otevřít. Slunce, které vše objasní a ozáří, zasvitlo do jámy a synové zděšení poznali tvář zavražděného vlastního otce... a ten, kterého měli za mrtvého, obět jejich nástrahy, stál jako mstivý duch z jiného světa mezi nimi.

„Smilování, milosrdenství!“ bědovali a úpěli oba synové, klečíce na kolenou.

Různé zprávy.

Pekelný stroj na oltáři. V Buenos Aires, v jižní Americe, podařilo se policii zabránit atentátu, jehož následky mohly býti velice osudné. V tamějším klášteře Karmelitů položil nějaký zlosyn na hlavní oltář pekelný stroj. Ale policii se zdál onen člověk býti velice podezřelým, proto již na ulici dávali na něj pozor a jakmile šel do kostela, nespustili ho s očí a následovali jej. Vidouce, že klade něco na oltář, zatkli ho a poznavše, že je to pekelný stroj, učinili jej hned neškodným, což bylo veliké štěstí, neboť kostel byl právě zbožnými věřícími naplněn a stroj byl tak silný, že by byl mohl zničit nejen životy lidské, ale i rozbořit celý chrám. Když vyslyšeli zatčeného, prohlásil, že je ruským anarchistou a že chtěl zločin spáchat, aby pomstil souduhu Ferrera.

Zrušení klášter. Z nejslavnějších klášterů v celé Francii jest opatství benediktinské Solesmes, které ovšem též jako ostatní bylo zrušeno. Vláda je prodávala za milion korun, ale nikdo se nenašel mezi Francouzy, kdo by je koupil. Vláda snížila cenu na půl milionu a nyní zakoupilo klášter, který nedávno před zrušením byl obrovským nákladem umělecky obnoven, družstvo americké, které zřídí z něho hotel. Z kláštera bude tedy hospoda.

Hnusná literatura. Dr. Arnošt Schulze obíral se studiem, jak asi je rozšířena v Německu hnusná literatura? Výsledek jeho bádání je tento: v Německu je 30.000 kolportérů a 8000 samostatných obchodníků, kteří se obírají výlučně prodejem těchto literárních hnusností k otravování lidské duše. Jakého obrovského rozsahu toto kolportářství nebylo, lze poznati z toho, že šundromán „berlínský kat“ byl rozšířen ve třech milionech výtisků a že nakladatel na něm vydělal 1¼ milionu marek. Jiná kniha „Pikard, veliký loupežník“ vyšla jen v 60.000 výtisků, ale přece vynesla nakladateli 40.000 marek. Jistě berlínské knihkupectví samo prodalo během r. 1908 25 milionů sešitů těchto ošklivých románů.

Dr. Schulze myslí, že prodá se v celém Německu ročně padesát milionů sešitů této šundliteratury. Kolika miliony přispělo k tomu Rakousko?

Rozklad náboženství v Rakousku. V letech 1889—1891 připadlo v Rakousku na 100.000 dospělých obyvatelů ročně průměrně 57·2 a 1899—1901 99·5, roku 1906 141·2 manželských rozvodů. Rozluky náboženské v téže období stoupaly: 8·4, 12·4, 16·2. Na sto sňatků připadlo 1901 2·8 rozluk 1906 již 6·2. Poměr ten se tedy ve dvaceti letech více než zdvojnásobil. Dle náboženství byl roku 1905 tento poměr: jeden rozvod připadl průměrně na 13.249 manželsví u římských katolíků na 164·4, 1 u řeckých katolíků, na 319.411 u řeckovýchodních katolíků, 11.146 u evangeliků, na 16.554 u židů.

Fran-iškání. Koncem roku 1909 bylo na celém světě 17 092 františkánů, z nichž bylo kněží 8173, kleriků 2497, bratří laiků 3943, noviců 718, oblatů-terciářů 1756. Řád je rozdělen v 81 provincií a má 1460 klášterů. Jenerálem řádu je nyní P. Dionysius Schuller, rodák z Durýnska. Doposud vyšlo z řádu toho 90 kardinálů, 30 patriarchů a přes 2500 biskupů. Nyní přináležejí k němu 2 kardináli a 40 biskupů.

Od pady ve Vídni. Od 31. ledna do 31. května 1909 odpadlo od církve katolické ve Vídni 5000 osob 226 osob se do církve katolické vrátilo.

Náboženství ve Spojených stat-ch. Státy tyto mají 80 milionů obyvatelstva. Z nich přiznává se k nějakému náboženství 39·9 milionů. Katolíků z nich bylo 12·07 milionů, 20·1 milionů bylo členy různých protestantských sekt. Ze všech bylo 43·1 procent mužů, 56·9% žen. U katolíků bylo přínivější procento mužů, a sice 49·3, u protestantů jen 39·3. Na kostely bylo vynaloženo 1250 mil. dolarů. (dolar = 5 K), denně vystavěno průměrně 8 nových kostelů. Ze všeho obyvatelstva přináleželo 32·1% k nějaké církvi. Všechna tato data jsou úřední a za rok 1906. Od roku 1905

přibýlo katolíkům 4·4%, protestantům 1·8% vyznavačů. Nejčetnější protestantské sekty měly r. 1906: metodisté 5·7 baptisté 5·6, luteráni 2·1, presbyteriáni 1·8 a disciplové 1·1 miliony duší.

Zpět k Římu v severní Americe.

Dle úředních zpráv vrátilo se v severoamerických Spojených Státech během r. 1909 28.708 osob ku katolické církvi. Nejsou vypočtení, kteří byli již platně pokřtěni a kteří neoznámili úředně svoje přestoupení. Počet je tedy ve skutečnosti mnohem větší. Znalci poměrů v zemi této tvrdí, že číslice tato určitě dosahuje 100.000 osob. Jesuité na př. přijali do církve katolické během roku 1908 v městě Novém Yorku 241 a ve státě Novém Yorku 1626 osob. Je zajisté tento zjev pro nás Evropany tím potěšením hodnější, když u nás nevěrci všech směrů hlásají heslo: Pryč od Říma!

Jubiläum na Hofe Tabulkové. Roku 1910 dne 19. března je 250 let, co se poprvé na poutním místě Marie Tabulkové (Maria Taferl) na Dunaji obětovala mše svatá. Toho dne započaly tu poutě ku bolestné Panně Marii, k níž nyní ročně mnoho tisíců putuje z blízka i zdál, by vyprosili si u Matky Boží skrze její mocnou přímluvu vše, co k spásě své potřebují.

Biskup jako básník. Charvaté neměli doposud překladu světoznámé klassické básně Danteovy „Božská komedie“. Nyní obstaral tuto práci katolický biskup Dr. František Ucelini v Kataru. Vydal dílo svým nákladem, aby pro levnou cenu mohlo se rozšířit do všech vrstev charvatského národa.

Sírotci u svatého Otce. Svatý Otec vydržuje na svůj náklad mnoho dětí, jež osiřely za hrozného zemětřesení, které bylo v jižní Itálii a hlavně v Messině v prosinci 1908. V Reggio di Calabrie je těchto dětí 40, v Katanii 50, v Bové 25. Jiných 400 dětí dal svatý Otec dopravit do Říma, kdež je rozdělil na 25 klášterů mužských a ženských a platí všecken náklad na jejich vychování. Před vánočními svátky přišli všichni tito sírotci se svými vychovateli ku sv. Otci, aby mu poděkovali za jeho otcovskou lásku. Svatý Otec přijal je velmi přívětivě, promluvil k nim a obdarovav všechny i požeňnav propustil je laskavě.

Kardinál jako sprostředkovatel. V Paříži vypukl spor u pekařů stran noční práce. Pařížský kardinál Amette byl požádán,

by dělal prostředníka mezi chleboďárci a dělníky. Učinil tak milerád a jeho návrhy byly oběma stranami přijaty. Kardinál šel do schůze mezi tyto dělníky, kdež jimi byl srdečně uvítán.

Návraty k církvi katolické v Rusku.

Úřední výkazy ruského ministerstva vnitra podávají určitá data o odpadech, jež se udály za posledních čtyř let a sice od 30. dubna 1905 do 14. ledna 1909 od pravosláví ku katolické církvi. Přestoupilo 233.300 osob ku církvi římsko-katolické. Dá se pravděpodobně předpokládati, že je tento počet ještě větší, neboť výkazy tohoto druhu spíše na Rusi straní pravosláví a nikdy církvi katolické.

Svatby ve Vídni. Roku 1908 bylo v celé Vídni uzavřeno 18.477 sňatků. Nejvíce jich bylo v měsíci únoru, totiž 3278. Mezi snoubenci těmito bylo 42 mužů a 63 žen, kteří čítali více než 70 let. Z těchto ženichů tak starých, ženil se jeden s dívkou, která neměla ještě 24 let. Naopak byly mezi dámami čtyry, které si braly muže, kteří neměli ještě třicet let. Roku 1908 bylo soudně 841 manželství rozvedeno a 571 manželství se rozešlo vzájemným dohodnutím. V téměř roce vzrůstala se 571krát dvojčata a 6krát trojčata. 500.000 osob bylo podporováno veřejnou dobročinností, což je ohromné číslo, neboť je to čtvrtina ze všeho obyvatelstva, jistě velice smutná známka tak zv. blahobytu. V celku dosáhly podpory, jež byly těmto chudým rozdány, obnos 22 milionů korun.

Ztráty církve. Dle spolehlivých zpráv se sděluje že katolická církev v Německu každého roku ztratí 50.970 dětí, které jsou zrozeny se smíšených manželstev. Ztráta tato je jednak následkem příznivějšího zákonodárství pro stranu protestantskou, jednak též následkem neúporné práce protestantů, aby získali pro sebe smíšená manželství. Proto ujali se nyní i katolíci tohoto odboru a pokud síly stačí, agtují a přičiňují se, aby dítky ze smíšených manželstev získány byly pro katolickou církev. Bohužel, daří se stejně neblaze katolické církvi i jinde. Počítá se, že v Anglii ztrácí se ročně smíšenými manželstvími na 10 tisíc dětí. V severoamerických Státech by byli již vesměs jen katolíci, kdyby nebylo smíšených manželstev 95 procent protestantských. Ve Švýtsku a v Dolních Rakousích bylo ze 443 nábožensky smíšených snou-

benců 200 oddáno po protestantsku. V západočeské superintendenci stoupl počet protestantů ze 31.600 na 41.000 v době od roku 1902 do 1907. Zde čeká nás velká práce. Chopme se jí!

Smírčí s. ud. Mezi jihoamerickými státy Brasilí a Bolívií vypukl spor o hranice a bylo vážné nebezpečí, že bude z toho krvavá válka. Za předsedu smírčího soudu byl zvolen apoštolský nuncius v Brasilii msgr. Bavona. Konečně byl tento dlouhotrvající a velice nebezpečný spor ukončen a válka hrozící již vypuknouti byla zažehnána. Obě vlády i smírčí komise oznámily s díky šťastný výsledek sv. Otcí. Každá ze sporných stran jmenovala po jednom členu do smírčího soudu, jemuž předsedal apoštolský nuncius jako vyžádaný rozhodčí.

Rozvody v Prusku. Roku 1908 bylo v Prusku 8365 manželských rozvodů; roku 1907: 7952, roku 1906 7536, roku 1905: 6424. Roku 1908 připadlo na 100.000 manželství 121 rozvodů, roku 1907: 113, roku 1906: 196.

Nové kostely ve Vídni. Během roku 1909 bylo ve Vídni dostaveno a účelům svým odevzdáno šest nových katolických kostelů. Zajisté skvělé svědectví čilého a rázného vyznávání své víry a velké obětivosti.

Zednáři. Dle spolehlivých pramenů bylo vypočteno, že mají zednáři nyní na celém světě na 25.000 lóží a asi 10 milionů členů; V Rakousko Uhersku je 64 lóží, v sev.-amer. Spoj. státech 14.390, v Anglii 2668, v jižní Americe 1028, v Australii 743, ve Škotsku 732, ve Francii 532 (35 tisíc členů), v Německu 477, v Irsku 415, v Itálii 305, ve střední Americe 206, v Portugalsku 121, v Holandsku 97, ve Španělsku 67, ve Švédsku 46, v Řecku 34, ve Švýcarsku 33, v Dánsku 30, v Norsku 14.

Nová socha v chrámu sv. Petra v Římě. Ve velechrámu sv. Petra v Římě jsou umístěny obrovské sochy zakladatelů řádů církevních. Chyběl však doposud zakladatel Barnabitů sv. Antonín Maria Zaccaria. Teprve v těchto dnech byla dohotovena jeho socha umělcem římským Aureliem a dovezena na voze, k tomu účelu zvláště zhotoveném, na své místo. Je 5·6 m vysoká a váží 16 tun.

Učený kněz. Katolický missionář Wilston, žije dlouhá léta v Africe mezi divochy. Má velké nadání pro řeči a zná dokonale skoro všechny jazyky evropské. Ale naučil se též 12 nářečím africkým, 8 indickým a 6 nářečím obyvatelů ostrovů Tichého oceánu. Má se za to, že je nyní P. Wilston mužem, který umí nejvíce řeči ze všech lidí z celého světa

Nynější stav katolické církve ve Francii. Věru, smutný je v přítomné době stav katolické církve ve Francii. Největší starost působí udržování služeb Božích a výživa kněží. Příspěvky k tomu potřebné scházejí se velmi pozvolna. Nejpozoruhavějším zjevem je nesmírný úbytek kněžského dorostu. V mnohých pacholeckých seminářích klesl počet chovanců na polovici a v kněžských ústavech není lépe. V Alby bývalo vždy okolo 250 chovanců, nyní 80, v Clermont-Fernandu 200, nyní 60. Žádný otec, žádná matka nechce vypraviti syna na tu křížovou cestu, kterou kráčí nyní francouzský kněz. Ovšem je předčasný újasot zednářů, kteří doufají, že se zavrou v několika letech brány všech kostelů. Ale nelze upříti, že je tu vážné nebezpečí.

Nekřtění žáci Jak daleko pokročila nevěra v Berlíně, lze poznati též z této statistiky: Na školách národních bylo koncem školního roku 1909 dětí evangelických 198.835, katolických 22.735, židů 4108, dissidentů 293, luteránů 46, reformovaných 85, baptistů 144, menonitů 7, methodistů 42, starokatolíků 82, adventitů 13, mormonů 1, bez vyznání 416, nekřtěných 1617. Tento veliký počet nekřtěných dětí ukazuje, jak mnoho lidí je v Berlíně, kteří zanedbávají jakákoli přihlášení k víře.

Náboženská vyznání v Nov. Yorku. Koncem roku 1908 bylo v Novém Yorku 185 římsko katolických kostelů a kaplí a 1.242.441 katolíků, 93 anglikánských se 135.504 věřícími, 140 luteránských se 60.493, 69 methodistických se 53.568, 63 presbyteriánských s 51.588, 66 baptistických se 44.290, 200 synagog s 38.033 členy, ač je tam přes 1/2 milionu židů a 26 kongregacionalistických s 17 016 členy.

Prýč od Říma v Čechách. Během r. 1908 odpadlo v celých Čechách 1123 osob od víry katolické; 896 stalo se protestanty a 282 starokatolíky.

Křesťané na Východě.

(Hlavní úmysl).

Dodáváme se v apoštolském vyznání víry: »Svatou církev obecnou«, čímž vyznáváme, že Ježíš Kristus založil církev svou pro všechny časy, pro všechny země a národy, aby skrze tuto církev jeho všichni národové přišli k poznání pravdy v jediného Boha a dosáhli spasení. Apoštolé měli učit všechny národy, žádného nevyjímaje a dosud vysílá církev sluhy své ku ku všem národům, aby byli jednak upevněni ve víře a poznali pravdu, jednak aby dospěli k poznání pravdy Boží. Proto jsme všichni, ať kteréhokoliv národa, dítky jednoho Otce nebeského, jedné matky, sv. církve Kristovy. Než nemají všechny tyto dítky stejného štěstí. Mnohé museli mnoho pro viru svou vytrpět, mnohé až dosud trpěti musí ústrky a pronásledování. Tentokrát nebudeme takové ubohé křesťany hledati daleko v Asii, v Číně a Japonsku, nebo v Africe a Australii, ale chceme obrátit pozornost na křesťany na Východě, kteří jsou nám nejbližší a potřebují naší podpory zrovna tak, ba ještě více než křesťané ve vzdálených zemích pohanských. Záležitost misijní nabývá za doby naší veliké důležitosti, stala se palčivou otázkou od té doby, co Francie odepřela všelikou hmotnou podporu katolickým misii. Nás Slovanů svatou jest povinností své bratry Slovanů podporovati modlitbou a hojnou almužnou, vždyť stejné krve s námi jsou, třebaž mluvili jiným slovanským nářečím. Jsou tak jako my obráceni na viru křesťanskou sv. apoštolé našimi, Cyrilem a Methodějem.

Nejbližší jsou nám Slované v Bosně a Hercegovině, novém to území říše naší. Proto nám musí záležet na nich, jak se jim vede netoliko v časném, ale i v duchovním ohledu. Víme jak dlouho strádali jim bylo pod jařmem tureckým, jak mnoho trpěli pronásledování pro viru svou, byli štváni, loupeni, vražděni a přece zachovali si viru pravou, aspoň většina. Div je, že neodpadli ku pravosláví nebo dokonce k mohamedanismu, jak mnozí skutečně učinili. Nedostávalo se jim ani kostelů ani škol a jediní byli Otcové Františkáni, kteří se jich ujímali, byli jim ochránci, těšiteli v trudných dobách pronásledování. Ještě i nyní potřebují naší podpory, aby ve svaté víře byli upevněni a dospěli potřebného vzdělání.

Ze Srbska podává missionář farář zprávu, ve které též prosí o podporu. Vedle nescetných námah v řízení katolíků Srbska musím se starati o jediný katolický kostel, v němž mnoho a mnoho věcí jest potřebí. Odkud však vzíti na opravy, když katolíci jsou většinou chudobní a kostel též žádného jmění nemá. Pak považiti dlužno, že jediný to kostel pro katolíky celého Srbska, v němž jsou obyvatelé pravoslavného vyznání.

S podobnou prosbou obrací se na spolek misijní z Rumunska katolický farář, prosí o podporu na katolickou školu. Má sice duchovenstvo diecesní fond, avšak ten nestačí na vydržování kněží a opravy kostelů a na katolické školy.

Z Bulharska dovídáme se, že katolíci Bulhaři z Banátu se přestěhovali do diecese v Nikopoli a tím přibýlo katolíků, ale také nová břemena. V severním Bulharsku zřízeno (od r. 1888—1908) šest farností a při tom bylo se starati také o kostely a kněžský seminář a kněze. S pomocí Boží a spolku pro podporu misii podařilo se nám to dále. A poněvadž kostely jsou velmi chatrně stavěny, potřebují co chvíle opravy. A nebýti katolických kostelů a škol, co by bylo z našich katolických Bulharů? Sjednocení Bulhaři budou mít v Cařihradě svého biskupa, oč pracováno bezmála 33 let.

Jak v Albansku se katolíci mají, toho dočítáme se v našich katolických novinách, že byli totiž katolíci krutě pronásledováni od Řeků i od Turků. Na vydržování škol katolických musejí býti sbírky činěny.

Z Macedonie nařká superior missie Lazaristů, an píše: My jsme jako kapka vody, která pomalu i kámen vyhloubá, neboť obrácení chudého lidu děje se velmi zdlouhavě. Než přece máme ve své misii pro sjednocené Bulhary slo-

vanského obřadu 26 katolických osad, 5948 katolíků, 21 kostelů a kaplí, 35 kněží, 17 chlapeckých škol s 21 učiteli a 566 žáky, 10 dívčích škol s 516 žákyněmi. Východ jest zemi, kde misijnáři jdouce nařikají a simě své rozsévají, ale velmi zřídka plesající se snopy přicházejí, t. j. zřídka užitek klidí. Biskup Domenico Damarin na ostrově Sira v Recku oznamuje, že, ač má jen 9 farností s 5 kostely a vícero kaplemi a 28 kněží spravovat, nebylo by mu to možno bez podpory činit. Ze 7000 katolíků jsou jen někteří zámožní, kteří pro kostel něco mohou obětovat. Obchod jest poslední dobou více špatnější než lepší, a tím naše obyvatelstvo velice trpí.

Katolíci na ostrově Kreta, 600 počtem, patří do diecese smyrnenské, ale mají na ostrově apoštolského vikáře superiora kapucínů P. Antona Pettinea, který o 3 kostely, 3 kaple se šesti kněžími se stará. Každoročně prosí spolek misijní o podporu. Podobné zprávy přicházejí i z jiných osad katolických misii na Východě, z čehož plyne očividně, že je třeba tyto chudé kraje s chudým obyvatelstvem vydatně podporovat. Proto bývá každoročně sbírka po diecesích pro katolíky na Východě, aby se jim přispělo v nejnnutnějších potřebách, a tím aby zachráněni byli. Velmi mnoho dobrého v tomto směru působí spolek na rozšíření víry katolické a spolek sv. dětství Ježíšova. Nemenších zásluh získal si o tyto země jmenovitě v Bulharsku spolek apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje svými podporami zaslannými tam ústředním výborem. Proto i tento zbožný a misijní spolek zasluhuje veliké přízně a podpory; neboť čím více bude podporován od nás, tím více bude moci působiti pro rozkvět katolické církve mezi Slovany na jihu a na východě. Obětujeme tedy rádi dárky své k tak vznešenému a šlechetnému účelu a božské Srdce Páně odplatí všem stonásobně.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjám(e), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ubohé, utlačované křesťany ve východních zemích a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati křesťany na Východě.

Úmysl v březnu: Boj proti socialismu.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V únoru modleme se za křesťany na Východě.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly
1. Ú.	Sv. Ignáce , bisk. m. (107). — Přemáhání zlého. Vítězství sv. církve katolické. Smíření národů. Napravení zlých poměrů u veřejném životě.	
2. St.	Očišťování Panny Marie . Hromnic. — Věrné plnění zákona Božího. Družiny Mariánské. Nemocná neteř. Odstranění nevsornosti. † matka.	
3. Č.	Sv. Blažeje , bisk. m. (316). Dar pravé pobožnosti. Ochrana od nemoci. Zamezení veřejných pohoršení. Obrození společnosti lidské. Dobrodinci.	
4. P.	Sv. Ondřeje Kors. , bisk. (1373). — Velepastyři naši. Výchova sirotka. Katoličtí učitelé. Pokoj a mír mezi národy. Choromyslná. Dobrodinci.	
5. S.	Sv. Háty , panny a mučednice. (252). Křesťanská obětavost. Zamezení hříchů. Věrnost v povolání. Přemáhání sobectví. Třetí řád sv. Františka.	
6. N.	Neděle II. po devítátku Sv. Doroty , panny a mučednice. (280). — Dar čistoty srdce. Vytrvání ve ctnosti. Dostičení Pánu Ježíši za všechny urážky.	
7. P.	Sv. Romualda , opata. (1207). — Dar tichosti a mírnosti. Povolání ke stavu duchovním. Boj proti zlému. Přemáhání vášní a náruživosti.	
8. Ú.	Sv. Jana z Mathy , řeh. (1213). — Křesťanská láska k bližnímu. Ošetřování nemocných. Zamezení hříchů. Boží požehnání. Dar čistoty.	
9. St.	Popeleční středa. Sv. Apolonie , panny a mučednice. (249). — Za ducha kajcnosti. Zachování postu. Zamezení hříchů. Potírání opilství.	
10. Č.	Sv. Školastiky , panny. (542). — Řád benediktinů. Dar rozjímání. Řeholní ústavy. Šťastná hodina smrti. Odvrácení neštěstí a nehod.	
11. P.	Trnové koruny Pána Krista . — Pobožnost k umučení Páně. Spolek pro rozšiřování katolické víry. Oživení ducha křesťanského.	
12. S.	Sv. Eulalie , panny a mučednice. (304). — Horlivost v dobrém. Úcta k autoritě. Křesťanská dokonalost. Přemáhání pokušení. Přemáhání sebe.	
13. N.	Neděle I. v postě. Sv. Kateřiny Ricci , panny. (1590). — Napravení zlých poměrů. Katoličtí zástupci lidu. Rozšíření víry. Duše v očistci.	
14. P.	Sv. Valentina , kněze, muč. (306). Život bezúhonný. Stavba kostelů. Vojenské spolky. Zamezení hříchů v nestřídmosti. Smíření se nepřátel.	
15. Ú.	Sv. Faustína a Jovity , m. (121). — Zbožnost v rodinách. Spolek katechetů. Pronásledování katolíci. Obnova duchovní. Pohrdání světem.	
16. St.	Sv. Juliány , panny a mučednice. (309). Denní sv. přijímání. Nemocní. Družiny mariánské. Křesťanská rodina. Duše v očistci. † Dobrodinci.	
17. Č.	Sv. Evermoda , bisk. ř. prem. (1177). — Řád premonstrátů. Zvelebení služeb Božích. Úcta sv. andělů strážných. Odvrácení hříšníka. † bratři.	
18. P.	Kopí a hřebů Pána Krista. Sv. Simeona , bisk. m. (106). — Pobožnost křížové cesty. Missie mezi pohany. Úcta ke sv. náboženství.	
19. S.	Sv. Konrada , kajic. (1354). — Uprinné pokání za hříchy. Záchrana naší mládeže. Panovníci a státníci. Křesťanská dobročinnost. Umirající.	
20. N.	Neděle II. v postě. Sv. Eucharía biskupa. (778). — Postní kazatelé. Volba stavu pro život. Šíření a čtení katolických knih a novin. † otec.	
21. P.	Sv. Severína bisk. m. (452). — Pobožnost při mši sv. Katolický tisk. Obrození křesťanů. Dobrodinci chudých. Hojní kajcníci. Dar moudrosti.	
22. Ú.	Nastolení sv. Petra v Antiochii . — Svatý otec Pius X. Církev katolická na Východě. Pobožnost k nesvětějšímu Srdci Páně. Studující.	
23. St.	Sv. Petra Damiana , bisk. a uč. církve. (1072). — Jednota národů. Pobožnosti mariánské. Výchova mládeže sv. svátostmi. † spolubratři.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Č.	Sv. Matěje , apoštola Páně. — Apoštolát slova Božího. Lidové missie. Křesťanské sdružení našeho dělnictva. Rozšíření katol. tisku. † kněz.	
25. P.	Pohřebního roucha Pána Krista . — Pobožnost křížové cesty. Dar zdraví oči. Následování dobrého příkladu. Dar kajcnosti.	
26. S.	Sv. Valburgy , panny. (799). — Ženské řehole. Úcta nejsv. Svátosti oltářní. Sjednocení křesťanských církví. Horliví kazatelé a zpovědníci.	
27. N.	Neděle III. v postě Sv. Porphyria , bisk. (420). — Postní kazatelé. Podpora katolického tisku. Missie farní. Katolické školy. Dobrodinci.	
28. P.	Sv. Romana , opata. (460). — Dar vlídnosti. Setrvání v dobrém. Křesťanské vyučování. Zemřelí údobé katolických bratrstev. Kajcníci.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Velmi nás v poslední době zajímají slovanské země na jihu a na východě, jak se tam vše utváří, zda tam pravý blahobyt se povznese, či zda země ty i s obyvatelstvem upadnou v novou porobu ne sice Turků, ale národních šovinistů. Již dosti země ty vytrpěly pod jařmem tureckým a dosud se nemohou vzpamatovat. A co tam na východě katolíci křesťané vytrpěli, kdož to vypoví? Po století žili v ustavičném pronásledování a přece uhájili víru svou aspoň ti nejvěrnější. Již pro tuto stálost svou u víře zasluhují naší vážnosti a podpory. Ještě dosud mnoho trpěti musí, protože jsou mezi samými jinověrci a moslemíny a tudíž co chvíle vypukne pronásledování křesťanů jako v Albanii, v Macedonii, v Cařihradě, v Thracii, na ostrově Kretě a jinde. Opravdu zasluhují tyto ubozí katolíci-Slované naší podpory modlitbou i almužnou. Žijí namnoze v chudých, hornatých krajinách, nemají často ani kostela ani školy v místě a musejí dlouhé konati cesty ke službám Božím. Kéž by nadešla brzo doba, aby měli dostatek kostelů a škol a mohli svobodně vyznávat víru svou, by nemuseli se obávat ani Turků, ani Řeků. Modleme se za ně! Pomáhejme jim!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr.) Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ubohé, utlačované křesťany ve východních zemích a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učín, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati křesťany na Východě.

Úmysl v březnu: Boj proti socialismu.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

BŘEZEN 1910.

V tom jest láska Boží; ne že bychom my byli Boha milovali, ale že on prve miloval nás a poslal Syna svého v obět slitování za hříchy naše. (I. Sv. Jana 4).

Josef Al Vlastimil-Římský :

Vlasti.

Milená vlast mi v západu sklání
malebné niv svých, bohaté kroje...
Opouštím Tebe, jitřenko ranní,
bych v dáli snášel života boje — —

Kříž však jde se mnou v cizoty pláni,
Ten zhojí bolné loučení roje!
Véz: Také v dálné, neznámé stráni,
srdce mé Tvým je, vezdy jen Tvoje!

Zraků mých vlnou bolestí řasy,
„s Bohem“ Ti pějí chvilí se rety,
opouštím vlasti útěšné krásy!

„S Bohem buď!“ Mou je jedinou slasti
v cizí když spějí, vzdálené světy:
zas že se vrátím v ráje své vlasti!

První dojmy.

Mocný zvuk zvonů tiskne se k duši,
sta chrámů našich přede mnou pne se,
slzami síně katakomb skrápím,
ostatky světců u mne tak blízko...

Hříšný jsem člověk... Ach, jsem tak nízko...
Často za cílem marnivým kvapím.
Mocné však srdce ku výše dme se,
svatost když rajskou v blízkosti tuší!

Před sebou město že vidím věčné?
Pohanstva trosky, vítězství Krista,
dobroty Boží střed nekonečné?

Není to pouhý jen prelud, co zřím?
Ne! To jsou krví zbrocená místa:
Bože! to v skutku Kristův je Řím!

Hroznata Rovba' :

Jdi přímo!

(Citlivěmu bratru Basilovi věnováno).

Jdi přímo! Proč máš klopat hlavu,
když druzí kráčí pevným kročejem,
proč uhýbat se vznešenému davu,
nad nímž se drzec stává vítězem

Jdi přímo! Nebuď nikdy lstivým,
co na srdci, to na jazyku měj
a slovem-li tě urážíš lživým,
ty dobro, blaho ze srdce jim přej.

Se neboj! Za pravdu kdo zmrá,
by spjat byl škůdců zloby řetězem,
on prapor pravdy křečovitě svírá
a konečně přec — bude vítězem.

Boh. Hendl :

Bůh volá, nezatvrzujeme srdcí svých!

(K době svatopostní).

Není zajisté dne, není ani hodiny, kdy by Bůh nevolal nás k sobě, kdy by milost svou a lásku nám neukazoval. Vždyť celý náš život a vše co v něm jest, jest slovem lásky Boží, milostí velikou a život tento proto uspořádán býti má podle vůle toho, jenž nám jej dal a jej zachovává, podle vůle Boží. Avšak, kdo může o sobě na světě tvrditi, že vždycky a ve všem jen a jen vůli Boží plnil, že vždycky a ve všem jen pravidlem příkazů Božích se řídil? To by ovšem znamenalo, že andělem jest v těle lidském a že ani té nejmenší poskvrny není na duši jeho. To ovšem není pravda. Vždyť sv. apoštol praví: »V mnohém hřešíme všichni a díme-li, že nemáme hříchu, sami se svádíme a není v nás pravdy« (Jan I.). Bůh předvídal od věčnosti hříchy lidské, a již tehdy ustanovil poslati Vykupitele. A když vskutku hřích přišel na tento svět v ráji, Spasitele také přislíbil; a když naplnil se určený od Boha čas, Spasitel vskutku na svět přišel, syn Boží v těle lidském a v osobě Ježíše Krista. Jaká to byla milost, jaká to byla láska! Milovalť nás Bůh dříve, nežli jsme ho poznali, o naši spásu a nápravu postaral se dříve, nežli jsme toho potřebovali. Jak krásně o tom praví sv. Jan, miláček Páně, tento kazatel božské lásky řka: »Láska z Boha jest, a v tom okazala se láska Boží k nám, že Syna svého jednorozeného poslal Bůh na svět, abychom živi byli skrze něho. A v tom jest láska; ne že bychom my byli Boha milovali, ale že on prve miloval nás a poslal

Syna svého v obět slitování za hříchy naše.« (1. Ep. sv. Jana 4, 9.) A Spasitel, jehož celý život na tomto světě, všechna jeho slova, všechno jeho konání jen milost a lásku osvědčovalo, ostavil korunu této lásky své a milosti oběti největší, kterou kdo vůbec přinéstí může, dobrovolnou smrtí za nás na dřevě kříže. Proto kříž — znamením jest lásky, znamením milosti Boží, znamením také odpuštění a smíření. To měl na paměti sv. Jan, když v téže své epištole praví: »Synáckové moji, toto vám píši, abyste nehřešili. Pak-li by kdo i zhřešil, přimluvce máme u Otce, Ježíše Krista spravedlivého; a on jest obět slitování za hříchy naše a netoliko za naše ale i za všech světa.« (Jan 1, 2.) Kříž Kristův jest kniha, v níž krvavými písmenami napsán jest jednak veliký nevědek lidstva — urážky a hřích — ale i zlatými písmenami napsána jest láska a milost Spasitele u Boha našeho. Vždyť sám pravil: nemát větší lásky kdo než ten, jenž život svůj dal za přátele své! O Ježíši, Tys i tato slova svá ještě předstíhl, neboť jsi dal život svůj netoliko za přátele, nýbrž i za nepřátele, a právě za tyto nejvice! O jak nezměrná jest láska Boží, jak nevyčerpatelná studnice jeho milosti! A kříž Páně jest této lásky, této milosti znamením! S kříže mluví a volá k nám Spasitel: ejhle, jak jsem vás miloval! Co mohl jsem pro vás více učiniti? Neučinil jsem? Proto také sv. apoštol Pavel, chtěje obrátiti srdce lidská, zatvrzelá a hříšná k Kristu, kázal nejraději o Kristu ukřižovaném, řka: »My pak kážeme Krista ukřižovaného, židům zajisté pohoršení, národům (po-

hanům) pak bláznovství«. (I. Kor., 1, 23.) A na jiných místech ukazuje ovoce oběti Kristovy na kříži: lásku, pravil takto: »abyste poznali lásku Kristovu povýšující všelikou vědomost«, (Ef. 3, 19.) a milosrdenství, slovy těmito: »Bůh pak, kterýž jest bohatý v milosrdenství, pro převelikou lásku svou, kterouž zamiloval nás, i když jsme ještě byli mrtvi v hříších, spolu obživil nás v Kristu, jehožto milostí spasení jste« (Ef. 2, 4.) A to vše skrze kříž, neboť praví dále: on smířil oba (židovstvo i pohanstvo) v jednom těle s Bohem skrze kříž«. (Ef. 2, 16.) Proto se apoštol nechtěl v ničem jiném chlubit, než-li ve kříži Pána svého; jak sám praví: »Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož mi ukřižován jest svět a já světu« (Gal. 6, 14.).

Pak jest kříž Páně nám znamením, důkazem lásky a milosti Boží, s kříže svého objímá nás Pán, s kříže plyne veškerá milost pro duši naši. Proto nikdy nemá zmizeti s očí našich kříž aniž ze srdce našeho. Den co den pohlížejme tedy na ukřižovaného Pána svého a otvírejme srdce své té svaté rose jeho milosti a lásky, která ovlažuje nás. Aby však památka kříže Kristova tím mohutněji v duši naší utkvěla, ustanovila církev dobu svatopostní, v níž obzvláštním způsobem připomíná nám lásku a milost ukřižovaného Krista, stavíc na oltářích kříž jeho a po celou tu dobu volajíc nás jménem jeho ku pokání, aby tak ovoce oběti kříže nebylo na nás ztraceno, nýbrž aby tím více rozhojnila se v nás milost a láska božského Spasitele.

Vše, co církev jménem Páně v době postní koná, všechny pobožnosti, všechny modlitby, jak při mši svaté, tak v hodinách církevních směřují k tomu, abychom se navrátili k tomu, jež tak často opouštíme, ke Kristu a hříchy své smyli s duše pravým pokáním a tak si zase osvojili lásku jeho a milost na zemi, kteráž nám bude známkou života věčného v nebi. To vše zahrnouti lze ve slovech sv. apoštola Pavla, která k nám církev volá: »Aj, nyní jest čas příjemný, aj, nyní jest den spasení, žádnému nedávajíc žádného pohoršení, aby nebyla haněna služba naše«. A že v tomto čase milosti

plném slyší nás Bůh, vyslyší a udělí nám milosti své, zřejmě ze slov téhož apoštola, řkoucího: »Pravil Hospodin, v čas příjemný uslyšel jsem Tebe a v den spasení spomohl jsem tobě«. (2 Kor. 6, ...) Ano čas svatopostní jest dobou milosti. Opětuje se zde jen památka důkazu lásky, milosti Boží a vykoupení lidstva Kristem Pánem na kříži. O chopme se ruky pomocné, uijíme prostředků nám ku spáse daných, sv. svátostí, abychom cele očistili duši svou, s Bohem smířili, radost v duši našli a tak na budoucí spáse své pod ochranou a s pomocí Boží pracovati mohli. Činíme tak však všichni? činíme tak vždycky? Nevolá nás někdy Bůh nadarmo k sobě? Nena-pomíná nás církev bez výsledku? Zdaž si milosti Boží vždycky dle zásluh vážíme? Zdaž po ní toužíme? Zdaž s ní spolupůsobíme? O jak zardí se duše naše studem, ze všech těch věcí, po všem touží, více než-li po jednom potřebném — po milosti a lásce Boží! Jak zachví se strachem, že tak mnoho milosti Boží zle užívala! A přece jak jest to nebezpečné! Vždyť velkého nevděku, velkého hříchu se dopouští, kdo o milost Boží nestojí anebo kdo dokonce milosti Boží zle užívá. Pohrdat Bohem v jeho darech ničí prospěch všeho, co vykonal a vytrpěl Ježíš Kristus pro naše spasení. A to zajisté jest hřích veliký, nevděk nejčernější. A proč? Zasluhuje-li velebnost Boží nekonečné úcty, něžná láska jeho k nám, zdá se, že vyžaduje úcty ještě větší. Rozkazuje-li tedy Bůh, není nám nikterak dovoleno jemu se nepodrobiti. Ať si rozmlouváme naši neposlušnost jak chceme, ať hřích zastíráme jak možno, vždy zůstáváme vinni tím, že pohrdáme zákony a vůlí Pána našeho svrchovaného. To jest hřích. Ale mnohem hříšnější jest pohrdání milostí Boží. Hledá-li mne Bůh jako Otec laskavý, aby mne obdařil a vyznamenal, zdaž, když jej zamítám, neraním srdce Jeho v téže době co on mne miluje, zdaž nepáší ukrutenství na sobě v tomže čase, kdy On, Otec nebeský, chce mne spasiti?

Stojíme nad propastí, do níž uvrhnouti nás hrozí zkažená přirozenost naše, slyšíme hlas Tvůj, dobrotivý Bože! ruku svou nabízíš nám, vztahuješ ji po nás, jen se ji máme uchopiti! A co, co se

to děje s námi, že nechceme k Tobě vzhlednouti, že sluchu nedopřáváme ku Tvému, lásky plnému napominání, že raději obracíme se k tvorů a náruživosti svých více jsme poslušni než-li svatého slova Tvého? O Bože a Pane náš, jak opovržlivé jest pohrdání to Tvou božskou laskavostí a dobrotou!

Než ještě větší hřích jest, když zle užíváme milosti Boží přijaté, neboť tím ničíme, vyvracíme, jak jest nám jen možné, to velkolepé dílo spasení, pokud se od nás k nám. Aby Bůh nás spasil, ponižil se, vzal na sebe podobu otroka, narodil se v chudobě největší, vedl život pracemi obtižený a opovrhovaný, umřel v mukách tělesných i duševních a to vše, aby získal, aby dal nám milosti potřebné ku dobrou duši i těla a hle, my těchto milostí a darů užíváme ne k tomu, k čemu dány jsou, nýbrž k pravému opaku. Tak zavrhuje krev Ježíše Krista o spasení za tak drahou cenu vykoupené, zbavujeme všeho prospěchu! O, jak jest nám to záhubné! Vždyť nemůžeme bez milosti Boží nic dobrého činiti. Jsou to slova apoštolova: »Beze mne nemůžete ničeho činiti« a sv. Augustin k tomu poznamenává, nepraví Kristus, beze mne můžete málo činiti, nýbrž, »beze mne nemůžete ničeho činiti«. Sv. apoštol Pavel mnohokrát o tom mluví, pravdu tuto vykládá a na srdce klade. Pak píše k Filippenským: »Bůh zajisté jest, který působí ve vás chtění, i v konání podle dobré vůle«. A ke Korintským píše: »Dostateční nejsme mysliti něco sami ze sebe, jakožto sami ze sebe, ale dostatečnost naše jest z Boha«. (II, Kor. 3, 5.) Co tedy činíme, jestliže milost Boží zanedbáváme, odmítáme nebo ji zle užíváme? Odvrhujeme klíč k nebesům, který nám Bůh laskavě nabízí, zahazujeme hřivnu, která má cenu koruny nesmírné, hřivnu jednu, která nám tuto korunu zjednati může! O jaká je to zaslíbenost, k víře skoro nepodobná, kterou poražení jsme. Jak jen můžeme zapominati na prospěchy naše nejsvětější? Rmoutíme se, ztratili-li jsme věc mnohdy nepatrnou, pakli však vlastní vinou pozbýváme takového pokladu, jakým jest milost Boží, zle jí užívajíce neb o ni nedbajíce, nemáme příčiny žádné k zármutku?

A pomysleme, co nám ještě Bůh slibuje, jestliže milosti jeho si vážíme?

Slibuje a dá korunu slávy, život blažený, nehynoucí, věčný! Chce nás učiniti šťastnějšími, proto od nás žádá a očekává větší ctnosti a dokonalosti a k těmto vede nás a posiluje svou milostí. Proto jak si škodíme, odmítajíce milost Boží nebo s ní zle nakládajíce!

Avšak netoliko to, nýbrž horších ještě následků obávatí se musíme, nedbáme-li o milost Boží nebo zle-li ji užíváme. Neboť Bůh trestá hřích takový v životě časném i věčném. V životě časném odnímá Bůh milost svou, aby potrestal toho, jenž ji zle užívá a to jest zajisté trestem jak spravedlivějším tak i hrozným; jest to však trest obyčejný, kolikrát v Písmě svatém čteme hrozbu Hospodínovu: »Neuposlechl lid můj hlasu mého i Israel nehleděl na mne«; toť je zavržení milosti, a nyní poslyšme trest: »I nechť jsem jich podle žádosti srdce jejich, aby chodili dle náleků svých!« (Žalm 60, 12, 13). »Chodte dokud máte světlo, at vás nezachvátí tma«, volá sv. Jan 12, 15. Pravím vám, že bude odjato od vás království Boží a bude dáno lidu, přinášejícímu užitky jeho«, jsou hrozná slova Spasitelova (Mat. 21, 41.) Královstvím Božím nazývá Spasitel milosti, které nám pomáhají a nás činí příslušníky království Božího, jsme-li jim věrni. A sv. Pavel praví k židům: I vám mělo slovo Boží nejprve mluveno býti, ale poněvadž je zamítáte, aj. obracíme se k pohanům«. (Sk. ap., 13, 46.) Odmítnuta byla milost od zatvrzelých srdcí.

Heli, velekněz, byl od Boha zavržen, že byl příliš shovívavým k hříchům synů svých, Jidáš, apoštol byl zavržen, že sám milost Boží zavrhl! O běda, jak je tento trest obyčejným za dnů našich! Kolik křesťanů nechává Bůh usnouti ve vlažnosti a netečnosti podlehnouti slepotě duševní, aby je potrestal, že zle užívají milostí přehojných a milosrdenství shovívavého! A tento trest jest věru spravedlivý, neboť milost je svědectvím lásky, kterou projevuje božský ženich, stojící u dveří srdce našeho. Pláče, doléhá s něžností, abychom mu srdce svá otevřeli a přijali od Něho hojnost darů, A my? odporujeme pobídkám jeho, zdráháme se je přijati od srdce. A Pán, vyčerpav trpělivost svou, odchází, vzdaluje se a běže s sebou to, o čem jsme nestáli. Zdali

je v tom něco nespravedlivého? Či snad má ještě odměňovati urážky, které mu činíme, a neustále nám nabízetí milost a pomoc, kterou opovrhujeme? Odnímá království, ale komu? těm, kteří sami sebe činí nehodnými, aby vešli v ně a nosili korunu; zdaž se to nesrovnává se spravedlností a rozumem?

A jak hrozný je trest jeho! Milost anebo spíše Bůh sám, jenž se od nás vzdaluje, je svrchovaným dobrem, jehož pozbýváme, za to však svrchované zlo, hřích, peklo k nám se blíží. Největší ze všech milostí je zemřítí smrtí nepřitele Božího a v tomto nebezpečí toneme, odháná-li duši naši ona milost rozhodující, kterou by byla duše pohnuta ku pokání, nežli by opustila tělo své. Milost, která se vzdaluje, tof ono světlo, které mizí, tof ona síla, která nás opouští, tof veliká ctnost, která se ztrácí, tof abychom tak řekli, naděje ve spásu naši, která nám přestává kynouti. Hle, jak hrozný je trest tento již zde na zemi.

Avšak jaký trest čeká nás teprve na věčnosti pro pohrdání milostí nebo zlé jí užívání? Přísnější soud, trpčí výčitky čekají nás tam. Onen vice jest milostí a předem také větší zodpovědnosti podlehá, komu větší dobro se dává. »Od každého, komu mnoho jest dáno, bude mnoho požádáno a komu mnoho poručili, od toho více požadují«, pravil sám Spasitel. (Luk. 12, 48). Až přijdeme jednou k soudné stoličce Páně, kterak sneseme výčitku, již kdysi učinil Ježíš židům, že ho nepřijali, řka: »Kdybych byl nepřišel a jim nemluvil, hříchu by neměli, ale nyní nemají výmluvy z hříchu svého«. (Jan 15, 22). Méně bys byl vinen křesťane, kdybych tě byl vyznamenal rozdávaje svá dobrodiní. Ale množství a výbornost darů, které jsem ti dnes nabízel, a které vlašnost tvá zanedbala, učinily z tebe hříšníka, jenž se vymlouvati nemůže, a ze mne soudce, jenž nezná nyní milosrdenství, tof asi smysl výčitky Kristovy. Jak hrozná to výčitka a pravdivá! A ten trest pekla! Snadno nám bylo dojítí nebe a hle, nechťeli jsme, peklo tedy bude údělem naším. Potom už nebude času napraviti, čeho jsme zanedbali, čas milosti utekl. Potom nepomůže nám bédování: o kdybych měl nyní jedinou z těch milostí, kterých jsem tak dlouho svévolně

mařil! Běda, už nemám žádné. Pramen milosti vyschl. Jsem v této vyhni, v těchto temnostech hrozných, na tomto místě muk věčných jenom proto, že jsem chtěl zde býti. Hle, kam mne přivedlo zlé užívání milosti. Jak hrozná jest rozjímání o naší netečnosti a hříšnosti, co se týče milosti Boží! O kéž bychom si to vzali k srdci a kéž by v nás zněla ustavičně slova žalmisty Páně: »Dnes uslyšíte li hlas jeho, nezatrvejte srdce svá! Nyní ještě čas, nyní ještě dá se Bůh uprositi, obrátíme-li se k němu, vždyť sám pravil: »Obrátte se ke mně a já se obrátím k vám«. Nyní ještě může zahrnouti nás milostmi velikými ku spáse naší, vždyť »nechce Bůh smrt hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl«. Poznejme proto velikou lásku Boží, poznejme jeho milosrdenství, které se jeví v každé jeho milosti nám udělené, a opětujeme ji dobrým milostí té užíváním. Poznejme ztrátu ohromnou, kterou jsme utrpěli, zamítajíce Boha, poznejme urážky, kterých jsme se proti Bohu dopustili, a hrozná nebezpečí, kterému jsme se vydali. S pozorností největší znamenejme všechny doby milosti, zejména v tomto posvátném čase postním, následujeme její pobídky, přijímejme všechna vnuknutí vděčně a přinášejme ovoce hojné.

Za vše minulé pak z hloubi srdce svého s lítostí pravou volejme k Pánu o odpuštění, řkouce: O Pane a Spasiteli náš, Ty původe milosti největší, odpusť, ze zle jsme často užívali milosti a darů Tvých. Církev ukládá nám modliti se, abychom zbaveni byli všech zlob minulých, přítomných a budoucích; vzpomeň, o Pane, na nepravosti naše a nedbalosti minulé, poskytni lásku proti slabostem přítomným a pro budoucnost rač nám té milosti popřáti, abychom si vážili hřivny tvé milosti s moudrou šetrností a věrnou vytrvalostí. Budiž kříž Tvůj, o Spasiteli, ustavičným naším strážcem, budiž nám znamením lásky Tvé a milosti a mocnou zbraní proti všemu pokušení a hříchu. Netoliko tohoto času postního chceme tak užiti, abychom si milostí hojných od Tebe získali, nýbrž po celý čas života chceme pod praporem kříže tvého žiti, pracovati, trpěti a umříti, abychom mohli říci s apoštolem Pavlem: »Mně živu býti Kristus jest, a umříti

získ». (Filip. 21). Potom budeme mít tu blahou naději, že jako čas postní jest přípravou k slavnosti velikonoční, tak i život náš bude přípravou ku slavnému jednou z mrtvýchvstání. Pak ukáže se ovoce milostí Božích, jichž jsme si vážili

a s nimiž jsme v životě spolupůsobili ve světle nejkrásnějším. A tohoto daru dej nám všem Ukřižovaný, vzkříšený Spasitel z nezměrné lásky nejsv. Srdce svého, které ještě po smrti ráčil dáti pro nás otevírání!

Ignát Zhděel:

Zrádce Jidáš.

(Rozjímání na pašijový týden).

Jsou povahy lidské, které lze těžko pochopiti, ba někdy jsou tak převrácených názorů a konají tak ohavné skutky, že je skoro vůbec nemožno pochopiti je. Podobají se obrovskému lesu. Když se díváme na něj odněkud se vzdálí, nebo z nějakého vyvýšeného místa, je pohled nanevýše malebný a vábivý. Tu jeho barvitost, tu jeho svěžest, tu jeho poesii nesnadno slovy vyjádřiti. Ale vkročíš-li do něho, nevíš, co je v něm ukryto, z mnohých stran čeká na tebe nebezpečí, těšíš se, když máš ten vábivý a malebný les za zády.

Takovou nevzpytatelnou povahou jest Jidáš. Uplynulo již dvacet století od té doby, co prodal Krista a až po dnešní den nedává se mu jiného příjmení a jinak se nejmenuje než »zrádce Jidáš«, až doposud staví se jako příklad, jehož nikdo, kdo chce dojiti věčné spásy, nesmí v ničem následovati. V Horní Ammergavě hrají každých deset let pašijové hry, (též letos roku 1910) jichž se účastní všechno obyvatelstvo této obce a k nimž docházejí tisíce cizinců, hlavně z Ameriky a z Anglie. Největší zájem vzbuzují tu pak přirozeně osoby hlavní, náš Spasitel Ježíš Kristus a jeho matka Panna Maria. Po nich jeví se největší pozornost pro Jidáše, a lze postřehnouti na divácích hrůzu, když provádí svou zradu, ukazuje svou lakotu a chystá se provazem ukončiti svůj život. I my vzpomínáme v pašijový týden na zrádce Jidáše, ale jen proto, aby nám byl odstrašujícím příkladem, aby každý z nás poznal, jak hrozného hříchu se dopustil, zradiv nevinnou krev Spravedlivého. Uvažujme dnes hlavně

dva z Jidášových hříchů, předně jeho nezřízenou lakotu, která ho svedla, že stal se z něho ohavný zrádce a za druhé jeho smutný konec, že spáchal samovraždu.

1. Jidášova lakota.

»Tedy odešel ke knížatům kněžským jeden ze dvanácti, kterýž slul Jidáš Iskariotský a řekl jim: Co mi chcete dáti a já vám ho zradím? A oni uložili mu dáti třiceti stříbrných«. Mat. 26, 14—15. Z lakoty prodal Jidáš Krista. Představa, kterou máme o lakomci, je neutěšená; představujeme si při tom člověka vychrtlého, vyzáblého, s nosem špičatým, očima zimniční chtivostí se lesknoucíma, s prsty dlouhými, jeho myšlenky, žádosti, vše obráceno k tomu, jak a kde by něco vyzískal.

Lakomstvím vyrozumíváme nezřízenou přilnulost k penězům a statkům pozemským. Otevírně si Písmo svaté a najdeme v něm mnoho výroků, které nám dokazují, že je lakomství hříchem hlavním, že je pramenem nebo hlavou mnoha jiných hříchů. Často se stává, že lidé vidouce lakomce, nakazi se tímto zlým příkladem a že lze pak užiti slov Jeremiášových: »Od nejmenšího až do největšího všickni hledí si lakomství«, (6, 13). Mnohý napracuje se až pot stále svažuje jeho skráně, student prosedí celé dny i noci u knih, kupec projíždí souši i moře, umělec neustále cvičí se ve svém umění a když se ptáme: proč tolik námahy? dostaneme za odpověď: chtějí zbohatnouti, chtějí mít co možná nejvíce peněz, co možná nejvíce živobytí. Moudrý Sirach varuje před lakotou těmito

slovy: »Muži lakomému nadarmo je zboží. Kdo shromažďuje nespravedlivě, shromažďuje jiným a v jeho zboží kochati se bude jiný. Nenasycené jest oko lakomého v podílu nepravosti, nenasytí se, až stráví a vysuší duši svou«. (14, 3—9). Jak děsný jest obraz, který se nám tuto podává o lakomci. Co činiti, abychom se uvarovali lakoty? »Dosti mějte na

ke skutku dobrému, vždyť nemožno tlačiti lisem kamen, aby dal olej. »Chudému se nedostává všeličeho a lakomci všeho«, což potvrzuje každodenní zkušenost, neboť čím lakomec více má, tím větší má žádost míti ještě více, neboť »čím kdo více pije, tím více žízni«.

Není-li to převrácený svět, v němž žije lakomec! Má dosti dobytka ve stáji,

Jídáš.

tom, co máte. Nezapomínejte na dobročinnost. Toliko hrob nám pozůstává«.

Naše národní přísloví líčí lakomce černými barvami. Srovnávají ho na příklad s neuhlednou skříní, která stojí zastrčena, ušpiněna v koutě, ač je v ní plno peněz: »Skoupý je jako jeho skříně, ač v ní je zlato, přece v koutě stává«. Jindy říká lid náš: »Těžko z kamene olej vytlačiti«, což znamená: nelze přiměti lakomce

plno sudů vína ve sklepe, na sýpce je mnoho obilí ve skříních je mnoho státních papírů, spočítelných knížek a peněz na hotovosti, ale v domě žije se v chudobě největší, jen aby se nevydalo mnoho peněz. Lakomec tvrdí o sobě, chtěje lakotu svou omluviti, že má slabý žaludek, který nic nesnese, je-li však někde pozván a dostane-li něco zadarmo, tu běda hostiteli; vrhne se na jídlo, jako hltavý

vlk a nápojů vypije, jakoby útroby jeho byly veliký sud, do něhož se vše vejde, Eneáš Sylvius vypravuje ve svých dějinách Čech o lakomci Alberichovi: měl u sebe stále klíč od špižirny a dostal-li něco darem, hned to prodal, protože mu služební a služebná mnoho jedly, najal si bezzubé starce a stařeny. Kdož neměl by úsměvu na tváři, slyše různé příklady o lakomcích? Kněz zaopatřoval těžce nemocného, a když mu měl pomazati pravou ruku svatým olejem, nechtěl ji otevřít, když se ho tázal, proč ji nechce otevřít, odpověděl: Mám v ní klíček od pokladny; musím ho pevně držeti a jistě střežiti, aby mi ho naši lidé nevzali.

Lakomec je všeho schopen: chtěje nabýti mnoho peněz, neštít se žádného prostředku, nezná žádného příkázání božského, církevního, občanského, zapře Boha, víru, národnost, nemá ohledu na příbuzné, na rodiče na děti. Zaprodá svou vlastní duši, opovrhne věčným životem; peníze jsou jeho bohem, duší, životem. »Nad lakomce nic není nešlechetnějšího. Proč se pyšní člověk, který není než zem a popel? Nic není nepravějšího, než milovati peníze. Nebo lakomý i duši svou má na prodej, poněvadž za živobytí svého vyvrhl vnitřnosti své (nemá žádného citu). Sir. 10. 10. Mnohý lakomec ani na smrtelné posteli se nepolepší. Zavolali jednou kněze, aby přišel k lakomci těžce nemocnému a připravil ho ku přijetí svátosti umírajících. Sotva ho uviděl, volal umírající: zač je káva? zač pepř? zač vepřové maso? zač mouka? Jak stojí papírová renta? Kněz stále připomínal pokání, poukazoval na nebezpečí ale nemocný nic nechtěl slyšet, všechno bylo marné, volal: nechci, nechci! Kněz musil odejti s nepořízenou a lakomec zemřel brzy na to, nesmířiv se s Bohem. Jiný lakomec umíraje, stále plakal a hluboce vzdychal. Když se tázali, co je mu, vyprávěl: ó, co jsem se v životě napracoval, co jsem se naspořil, abych zbohatl. A když nyní mám dost peněz, mají jiní je dostati? Ó mé peníze, ó mé bohatství, kdo se tě ujme? Kéž je nám Jidáš odstrašujícím příkladem, bychom se varovali lakoty. Jest dovoleno, ano, jest přikázáno býti spořivým; spořivost nemá však nic společného s lakotou

2. Jidášova samovražda.

»Tehdy vida Jidáš, kterýž jej byl zradil, že by byl odsouzen, želeje toho, navrátil zase třicet stříbrných, řka: zhřešil jsem, zradiv krev spravedlivou. Ale oni řekli: co nám do toho. Ty viz. A povrhli stříbrné v chrámě a odešel; a odšel. osidlem se oběsil«. Mat. 27. 2—6. Těžce se provinil Jidáš, zradiv Spravedlivého, ale ještě více se zapomněl, že zhřešiv, sám se odsoudil. učiniv svévolně konec svému životu. Ježíš odpustil Petrovi, který ho zapřel, byl by odpustil i zrádci Jidášovi, neboť »milosrdenství jeho není konce«.

Za dřívějších věřících dob náležela u nás sebevražda k hříchům, kterých se poměrně mnoho nepřihodilo. Ale jak se bohužel časy změnil! Nyní je samovražda něco tak všedního. v městech i na venkově, že málokdo si jí povšimne; dočítáme se skoro každodenně, že někde vzal si někdo sám život. Nyní vzbudí zájem tato událost jen tehdy, předcházejí-li velká vzrušení, neobyčejné okolnosti hluboká tragédie což pak dochází širšího povšimnutí. V naší svaté víře máme páté božské přikázání, jež zní: nezabiješ! Čímž se zakazuje sobě nebo bližnímu škoditi na těle nebo na duši; sobě pak škodí na těle, kdo si bere život neb ukracuje nebo jej bez potřeby vydává v nebezpečení. Hospodin sám je naším pánem. »on učinil nás, a ne my sami sebe«. Žalm 99, 3. »V něm živi jsme a hýbáme se a trváme«. Nikdo z nás nemá práva nad svým životem, jediný Bůh je pánem nad životem a smrtí.

Zradiv Ježíše neměl Jidáš nikde stání. Myslí si, dokud živ budu, nedá mi svědomí pokoje a nepřestanou výčitky. Bůh se nade mnou nesmiluje, lidé se ode mne s hrůzou odvrátí. Kam mám utéci, kam se obrátiti? Všude čeká mne jen opovržení, záhuba, hanba, — čehož nesnesu. Život je mi nesnesitelný, smrt je mi vysvobozením. Uduším hlas svého svědomí. zaženu svůj strach, zjednám si pokoj a úlevu. ukončím všechny své trampoty, jichž déle nesnesu. Všecken zabrán v tyto hrůzoplňné myšlenky, odešel, kde ho nikdo neviděl a nerušil. Sám se odsoudil. Ó, jak pošetile jednal Jidáš! Chtěl utéci výčitkám svědomí, ale těch neukonejší dobrovolná smrt, ty trvají

i na věčnosti, ano tu jsou ještě trapnější, než byly na světě. Jidáš chtěl utéci zkáze časné a připravil si zkázu věčnou.

»Vše co napsáno jest, psáno jest k našemu poučení.« Proto vypravuje Písmo svaté o sebevraždě Jidášově, bychom poučení byli, jak hrozný hřích je zabít sebe sama. Sebevrah, niče svůj život, zasahuje drze do práva Božího, neboť každý má život od Boha, a kdo si ho sám bere, ukazuje oproti Bohu velikou neváznost, hází mu takřka zpět největší dar, život totiž. Jak často vrhá sebevrah svou rodinu v největší bídu, v hanbu; dopouští se neslýchané ukrutnosti proti sobě samému a dává pohoršení svým bližním. Každý tvor od Boha stvořený snaží se, by žil co nejdéle a hledí jak může, ujít všeliké nástraze a všemu nebezpečí o život. U žádného živočicha nepřichází sebevražda jen ten nejskvostnější, nejlepší tvor, člověk, se tak zapomene, že je svým vlastním katem. A jak často z malicherných příčin berou sobě lidé život! Smutnou slávu získalo si v této příčině rajsky krásně u moře a na úpatí Alp položené město Monako. Jsou tam totiž jediné v Evropě herny, kdež se hrají jinde zakázané hazardní hry; scházejí se tu k nim dobrodruzi z celého světa. Někteří přicházejí již s tím úmyslem, aby pokusili se hrou získati peníze, jiní dívajíce se na hromady zlata i stříbra, ležících na zelených stolech, při nichž se hra, neodolají kouzlu, popustí uzdu své vášni, vrhají se střemhlav do hry, nedbají, že ztrácejí, a neustanou až vše prohrají; pozbyvše vše, co měli, zoufají si. Bývá v nešťastném tomto městě každoročně tolik sebevrahů, že musili pro ně zříditi zvláštní hřbitov. Jiní zase dopouštějí se sebevraždy, že nedošli ukojení svých hříšných žádostí, jiní, že by je za poklesky stáhlo soudní vyšetřování anebo snad odsouzení a vězení. Jiní z jiných příčin sahají si na život. Ale nikdy neodsuzujeme nerozvázně všechny sebevrahy bez rozdílu, jsouť mnozí, kteří tak činí jsouce nervově rozrušení a v pomatenosti. Kolik bezesných nocí, kolik hrůzoplých dnů, měsíců i let předchází kolikrátě tomuto neštěstí!

Hlavní příčinou mnohých sebevrahů bývá nedostatek náboženské výchovy,

nevěra. špatná četba. špatný příklad, slabý charakter. Zkušenost učí, že čím více ubývá víry, náboženského přesvědčení a horlivosti, tím více přibývá samovražd. Kdo nemá víry v odplatu po smrti, kdo neuznává nad sebou žádného soudce, kdo čte spisy, v nichž líčí se hřích jako nejsladší skutek, pomyslí si, nač snášeti zde trní, hloží, nehody, bolesti, nač pracovati, starati se, když vše smrtí skončí. raději spíše, než později umřít. Mnozí jako Jidáš, zoufají nad milosrdenstvím Božím; jsouť hříšníci, kteří po dlouhá leta hromadili hřích na hřích, nespravedlnost na nespravedlnost; a nepocitili nikdy nejmenší výčitky svědomí. Ale tu přijde na ně něco kromobyčejného, nepředvídaného, otevrou se jim najednou oči, zmocní se jich strach, hrůza, nemají nikde pokoje a místo, aby vzali útočiště k nejvyššímu milosrdnému Bohu, který »nechce smrti hříšníka, ale aby věčně živ byl«, sáhnou k smrtelnosné zbraně a jako Jidáš sami se odsuzují. Vyplňuje se tu často: jaká setba, taková žeň, »zdaliž sbírají z trní hrozny anebo z bodláčí fíky?« (Mat. 7, 16.). Jakou velkou povinností mají rodiče, vychovatelé, by střezili mládež jim svěřenou, by dávali jim dobrý příklad, varovali je před zlou společností, špatnou četbou. Kdyby se to konalo, nebylo by tolik mladistvých sebevrahů, hlavně mezi studující mládeží.

Hlavně lakota byla příčinou, že dopustil se Jidáš zrady na svém Mistru a Spasiteli; vzav si život, dovršil svou nekajicnost. Nikdo nemyslí, že je sebevražda hrdinstvím; je jako útěk z bitvy znamením hrozného zbabělosti. je zajisté větší a záslušnější hrdinství snášeti trpělivě námahy, útrapy tohoto života a nésti oddaně do vůle Boží svůj kříž. Sebevraždou nikdo nedojde touženého štěstí a nezbavuje se utrpení, ba ještě více se sám trěstá, neboť upadá do opravdového souzení, vrhaje se do věčné zkázy. Bežbožný tisk omlouvá často sebevraha, říká: smířil smrti svůj přestupek; což je však bezbožné tvrzení, sebevraždou není pranic napraveno a smířeno naopak ku dřívějším zločinům přidán zločin nový. Chraň nás Bože vši lakoty a nedej, by někdo z katolíků sám na sebe rukou sáhl, Bože, opatruj nás ode všeho zlého!

BIBLICKÉ OHLASY.

(Dokončení).

9. Následky lenosti.

(Přeloví: kap. 24.)

Přes pole člověka lenivého,
přes vinici muže bláznivého,
kráčel jsem kdys krokem
a svým zřel jsem okem:
jak vše kopřivami
zde porostlé bylo,
trnů bodlinami
vše se svrchu krylo,
z kamení ohrada vystavená
teď tu byla celá pobořená.
Tu když pustošinu
zde jsem spatřoval,
svého srdce v klínu
jsem to uschoval
a z příkladu toho
učil jsem se mnoho:
učil jsem se kázni
a moudrosti,
k práci lásce, bázni
před leností.
Neb člověk maličko
na svém loži
zdřímne; na kratičko
ruce složí,
aby odpočinul sobě,
však ve krátké této době
nouze a žebrota
jako běhoun, jak muž ozbrojený
přihrne se;
pak si nese
člověk na svá bedra naložený
těžký kříž života.

10. O užitku opatrnosti a o uvarování se hříchů.

(Kn. Přeloví kap. 15.)

Odpověď měkká zkrocuje
hněv a zlost,
však řeč tvrdá ta vzbuzuje
prehlivost.
Jazyk moudrých ozdobuje
umění,
z úst bláznů však vystupuje
bláznění.
Na všelikém místě oči
Hospodina jsou
a všech lidí stezku zoří:
ou.

V sobě jazyk pokojného
strom života zavírá,
ale jazyk nemírného
vždycky ducha potírá.

Blázen rád se posmívává
kázni přísné otce svého,
chytřejší však ostříhává
domlouvání otcovského.

V hojné jest spravedlnosti
velká síla obsažena,
myšlení však bezbožnosti
z kořen budou vyplněna.

V domě, kdež jest spravedlivý
přemnohá dlí síla zboží,
kde však člověk bezboživý,
zmatek, bída tam se množí.

Rtové moudrých umění
budou rozšívati,
srdce bláznů stvoření
ne tak jednávatí.

Oběti bezbožných ohavností
Hospodinu vždycky jsou,
sliby spravedlivých v líbeznosti
k Hospodinu vstupujou.

Ohavností velkou naplňuje
Hospodina cesta bezbožníka,
spravedlnosti kdo následuje,
ten v Bohu má svého milovníka.

Zlé nastane tomu pokárání,
cestu života kdo opouští
a kdo nenávidí domlouvání,
umře tmavé pekla ve poušti.

Odhaleno Hospodinu
peklo jest, a zatracení;
čímž víc srdce lidských synů
odhaleno před Ním není?

Zlý člověk ten nemiluje
toho, kdož ho trestává,
ni k tomu, kdož moudrým sluje,
na cestu se vydává.

Srdce i tvář zveseluje
svoji veselostí,
ztrátu ale pocituje
mysli truchlivostí.

Srdce moudrého, to dál a dále
v hledání umění vzrůstá,
neumělosti však neustále
pasou se bláznů všech ústa.

Zlé dny všechny člověk chudý
ve chudobě má on svůj,
však bezpečná však bázni trvati,
jemu stále hody strojí.

Lepší jest člověku z mála žiti,
v Hospodinově však bázni trvati,
než mnoho pokladů různých mítí.
nasyćení však když nesmí poznati.

Lepší poslechnouti hostitele
kterýžto nás z láskou zve na zeli,
než toho, kdož zve na krmné tele,
nenávisť však k nám plane celý.

Muž hněvivý
sváry vzbuzuje,
trpělivý
je však zkrocuje.

Cesta žití pro lenivce
co plot z trní přichází,
táž cesta pro spravedlivce
nemá žádné úrazy.

Moudrý syn obveseluje
srdce otce svého,
matkou svou opovrhne
srdce bláznivého.

Bláznovství kdo je-li v srdci plný,
z bláznovství se jenom raduje,
muž však ve svém srdci opatrný
moudře kroky svoje spravuje.

Tu, kde žádné rady není,
myšlení se rozptyluje,
mnohých rádců kde však dlení,
tu se ony utvrzují.

Když vše dobře člověk vypověděl
svými ústy, vesel v srdci bývá;
vše v příhodný čas by říci hleděl,
v tom nejlepší stránka vždy se skrývá.

Stežka života se vine
nade hlavou učeného,
jde-li po ní, pak se mine
jicnu pekla hlubokého.

Dům, v němžto si pýcha hoví,
Hospodin rozbolí,
chudíčké však meze vdovy
přepevně utvoří.

Ohavností jsou zlá myšlení
před Hospodinem všech lidí,
nejpěknější ale tvrzení
čistá řeč od Boha sklídí.

Lakomství kdo následuje,
kormoutí on svůj dům všude,
nenávisť-li pocituje
ke svým darům, pak živ bude.

Skrz milosrdenství, skrz věrnost stálou,
čistí se hříchy a všechny nepravosti;
skrz bázeň Boží v srdci pozaplálou
hned každý od zlého prchá s ošklivostí.

Mysl spravedlivého
poslušenství přemýšluje,
ústý bezboživého
proud zlých řečí vytryskuje.

Od bezbožných lidí Bůh
daleko jest vzdálený,
vyslyší však Boží sluch
spravedlivých modlení.

Světlo očí sytí
duši veselostí,
dobrou pověst mítí,
roztučňuje kosti.

Ucho, kteréž rádo slyší
zde života domlouvání,
s těmi, kdož moudrostí dýší,
mítí bude přebývání.

Kdo od sebe kázeň všecku zamítává,
nikdy nechce mítí kázně žádné,
zhrdá duši svou; kdož povolným se stává
ku trestáním, ten svým srdcem vládne.

Hospodinova bázeň
jestliť moudrosti kázeň;
taktéž ponížení všeliké
předchůdcem jest slávy veliké.

Boh. Hendl:

Bůh živý ve svatostánku táhne k sobě srdce.

(K Zelenému čtvrtku.)

elený čtvrtek — slavný to den poslední večere Páně, památky ustanovení nejsvětější Svátosti Oltární. Kam zalétá dnes duch náš při slavné mši svaté? Tam do prostého večeřadla v Jerusalemě, kde Spasitel, posledního dne před smrtí svou shromažďuje všechny své milé apoštoly, aby s nimi naposled stoloval, dříve než-li zemře. A hle, večere tato měla se státi počátkem veliké oběti, oběti přesvaté a přecistě, oběti, která jsouc prorokem Micheášem předpověděna, měla trvati až do konce světa a na všech místech Bohu přinášena býti. Jest to obět těla a krve Páně ve mši svaté. A od té posvátné chvíle, kdy z úst všemohoucího Krista Ježíše vyšla slova proměňující chléb v Jeho tělo a víno v Jeho Krev, zůstává Bůh živý mezi lidmi a o svatostánku katolických chrámů platí slovo písmu plnou měrou: »Kjhle, stánek Boží s lidmi a přebývatí bude s nimi«. Velebná Svátost Oltární, Tělo živé Krista Ježíše a živá jeho Krev jest zákrakem ustavičným, zákrakem lásky a moci jeho a proto také táhne k sobě Kristus ve velebné Svátosti všechna srdce lidská mocí neodolatelnou, srdce, která otvírají se lásce jeho a podrobují jeho moci. Jako když kdysi v zemi svaté v těle viditelném žil a působil, jako tehdy láskou, vlivností, milosrdenstvím i důkazy moci své srdce tisíců k sobě přitáhl a na ně milostiplně působil, tak aj, posud plynou hojné milosti ze Srdce Jeho ve velebné Svátosti, které zázračným způsobem dotýkají se srdcí lidských a vzbuzují v nich sílu a hrdinnost, kterou nic světského v nich vzbuditi nedovede. To zejména vidno je na jinověrcích, kteříž podivuhodným způsobem citili se přitaženi býti Kristem ve velebné Svátosti přítomným, a proto navrátili se zase do lůna pravé církve Kristovy, církve katolické. Krásně o tom hovoří slavný kardinál a arcibiskup anglický Wisemann, sám obrácenec z anglikánského protestantismu, řka: »Velebná Svátost zvětšuje přítomnost Krista Ježíše

na zemi. On jest v ní přítomen jako Bůh a jako člověk, s plností svých dokonalostí. Podivuhodná vlastnost osoby jeho, dokud v těle viditelném žil, byla, že zvláštní síla vycházela z něho a všechny léčila, jak nám to zřejmě několikrát připomínají sv. evangelistové. Toto ustavičné vyzařování zázračné moci a síly, toto životní ovzduší, které Krista ve velebné Svátosti jako královský plášť odívá, cítí církev katolická každého dne. Jest však těžké učiniti to všem srozumitelným, neboť náleží to k oné tajuplné působnosti náboženství, která se lépe cítí, nežli popsaná býti může. Avšak duše zbožné budou mně rozuměti; budou zajisté cítiti zbožnost, mír a pokoj, důvěru a lásku, kterou přítomnost nejsv. Svátosti při modlitbě a rozjímání vlévá, budou cititi utišující a konejšivý účinek, který nejsv. Svátost má na jejich rozhárané, nepokojné a ulekané srdce. Že tento účinek nejsv. Svátosti na srdce lidská skutečný jest a ne toliko domnělý, dokazují následky vlivu na těch, kteří dříve o něm ničeho nevěděli. Mohl bych více případů uvéstí, kde obrácení k pravě více se stalo skrze tuto tajemnou moc velebné Svátosti; omezím se však jen na dva, které jsem z úst dotyčných obrázců samých uslyšel.

Zemřelý pan Masson, důstojný a zbožný to kněz, byl několik let methodistickým kazatelem. Sám jsem slyšel, kterak v jednom kázání před četnými posluchači takto o příčině svého obrácení se rozhovořil. Kdykoli — tak pravil — přišel do některé katolické kaple, vždy cítil jakousi povznešenou a účtyplnou náladu v duši své. Pudilo ho to vždy k účtyplnému mlčení, ba i pokleknouti nucen byl, ač žádná bohoslužba se právě nekonala. Kdežto v kostele svém, takových pocitů neměl. Nevěděl dlouho o příčině těchto zjevů, až když se pohržížl do věci katolické církve o nejsvětější Svátosti Oltární, byl pevně o tom přesvědčen, že v této přítomnosti Kristově příčina leží pocitů jeho vnitřních, a proto se také katolíkem stal. Tak přitáhl živý

Bůh v nejsv. Svátosti dobré srdce Massonovo k sobě. Milost dotkla se srdce jeho a srdce to ji neopustilo, nýbrž přijalo, a za to obdrželo osvícení rozumu, že poznal pravdu učení Kristova a našel cestu do jeho církve. Jiný příklad uvádí kardinál Wisemann na baronce K. Paní tato, jinak mnohým dobře známá svou dobrotitostí a štědrostí jakož i zbožností, byla horlivou protestantkou a plna předsudků a snad i nenávisti proti katolické církvi a náboženství. Meškajíc v Římě, vstoupila jednou do kostela, v němž nejsv. Svátost k ustavičnému klanění se vystavena byla po celý den a noc. Viděla tam mnoho lidí v hluboké mlčení pohroužených, klečících a na oltář se zbožnou myslí pohlízejících. Nevěděla, co tak tu pozornost tolika lidí poutá. Viděla na oltáři jen množství hořících svící, nevěděla však, že uprostřed nich v zářící monstranci trůní Kristus, král, ve velebné Svátosti. Celá nad tím udivená zvolala: »Dobrý Bože, tito lidé se snad přece neklánějí svícím?« Avšak v tom již sama citila sílu, která ji nutila pokleknouti a se klaněti, ač nevěděla čemu. Druhého dne a po několik dní za sebou přišla, běžela puzena jakousi vnitřní silou zase do chrámu a vždycky opakovalo se totéž. Celý rok však utekl, nežli paní ta zvě-

děla pravou příčinu a poznala toho, jenž ji tehdy k sobě táhl. Hořkými slzami oplakávala tento celý rok, v němž, jak sama pravila, znovu nalezla milost, aby ztratila čas. Některým se to bude asi zdáti dětinské, avšak, když Nathanael nechtěl věřit, že by Spasitel mohl přijíti z Nazaretu, řekl Filip k němu: »Pojď a viz«. A v Starém zákoně stojí psáno: »Okuste a vizte, jak libezný Pán jest«. (Žalm 33, 9). Co se snad mnohým světským zdá malicherné a dětinské, před okem víry jest veliké a milostiplné.

Dále vypravuje kardinál takto: Znal jsem jistou obrácenku, kterou Bůh z tohoto pro ni tak bolestného a přece zase radostného života brzy povolati ráčil do říše blaženosti nezkalené. Obrácení učinilo z této dříve velice světské a marnivé osoby, osobu v pravdě zbožnou a horlivou služebnici Boží. Často, když nemohla sama sv. přijímání přijmouti, přitlačila se alespoň jemně k těm, kteří od stolu Páně odcházeli a cítila, jak paprsek útěchy a slasti i do srdce jejího padal a cítila sílu, která z Těla Páně vycházela: »Kdo zkusil, může věřit, co to znamená Ježíše milovati«, zpívá sv. Bernard. Co jsme vypravovali, napsal kardinál Wisemann roku 1849. Za dvě léta po tom v neděli velikonoční 1857 složil v ruce

jeho katol. vyznání víry onen muž, jež prozřetelnost Boží ustanovila nástupcem kardinálovým v hodnosti arcibiskupské. Byl to Dr. Manning, anglikánský kazatel, nápotomní slavný kardinál, k němuž celé Anglicko s nelíbenou úctou vzhlíželo. A co bylo příčinou, že muž tak učený a tak slovní, přestoupil k církvi katolické? Bylo to tajuplné vnitřní pohnutí, které pocítil v přítomnosti velebné Svátosti oltářní. Ejhle, tak táhne Kristův proud duše veliké a šlechetné k sobě, byt by se i na cestě bludu a klamu nalézaly, a právě proto táhne je k sobě, aby našly cestu k pravé spokojenosti pozemské a kráčeli po ní ku blaženosti nebeské. Slova, která Spasitel před svým utrpením řekl: »Až povýšen budu, vše k sobě potáhnu«, plačí netoliko o kříži, nýbrž větší ještě měrou o velebné Svátosti, neboť tu jest Kristus Pán přítomný, onen Kristus za nás ukřižovaný. A hle, kdežto duše daleko od Krista bloudící, jakmile ucítí moc a sílu plynoucí z velebné Svátosti, jí se podrobují a horlivými se

katolíky stávají, mnozí katolíci, jimž Kristus přístup jest den co den, jimž sám se podává za pokrm a jej neznají, jeho si neváží, jemu se neklaní, své prosby mu nepřednáší, hodně nepřijímají, a tak všecku lásku jeho a moc na sobě mají a ničí. Zdaž se nemusejí báti, že Kristus Pán, jako kdysi hrozil židům, že budou zavrženi, ač měli býti prvními a že pohané před nimi spásy dojdou, tak i oni vlašni, neteční křesťané že budou zavrženi od Krista jednou na soudě, když si ho nevážíli na světě. Ó, proto vraťme se ke svatostánku, klekejme před Pánem a klaňme se jemu v pokoře největší. Přistupujme často ku stolu jeho, a to hodně a připraveně, a okusíme i my síly a sladkosti, které vycházejí z Krista ve velebné Svátosti oltářní. A bude-li Jeho tělo a krev častým pokrmem duše naší za živa, bude i živící a silící mannou v nebezpečí smrti a pokrmem na cestu dalekou, do rajske vlasti, kde uvítá nás Kristus vítězný, jemuž jsme se klaněli a jehož jsme přijímali ve způsobech ponižení.

Jos. Al. Vlastimil-Římský:

Vina smyta.

Spasitel klečí — — Krve pot Boží
znakem je spásy nedaleké již!
Dozrálo zrádné člověka hloží,
kříže i dřeva, zrádce sám je blíž!

Nebe se stmívá, stříbro hvězd zmrá,
matné jen šero spájí truchlý vzdech:
„Smrtný až žal nitro mé svírá,
Tvá vůle staň se, Otče, v dobách všech!“

Proč, Bože, teskníš? — Hrozíš se kříže,
který Ti chystá četa zlotřilých?
Zlomíš jím přece dábelké mříže!

Vím, Kriste! Jiná tíha Tě kruší:
Můj je to, světa, nešťastných nás, hřích!
Doufám však. Odpust zbloudilé duši!

Modlitba.

Již cítím ruku matičky milé,
jak žehná křížem přesvatým čelo,
by srdce víry se neochvělo,
by šťastně došlo věčného cíle.

Chudého otce mozná ruka
bolestí nitra celá se chvěje.
Rodiče drazí, což bez naděje
snášeti Vám je loučení muka?

Ne! Vaše slzy ať se jen stíší,
vždyť vůle Tvůrce volá mne v dáli,
a láskou k vám i v cizině dýší!

Ó, sešli milost, lásky své znaky
dej Bože, Otče, všech věků králi,
bych zdrav zas spatřil rodičů zraky.

Blahoslavený Jan Sarkander.

Dle života Matěje Procházky podává Jan Tagliaferro. (Č. d.)

10. První výslech Jana.

Dne 13. února 1620 vstoupil lichohejtman Moravy. Ladislav Veleň ze Žerotína, pánna Břeclavi s velikým průvodem do žaláře, v němž Jan Sarkander uvězněn byl. V jeho průvodu byli pánové: Hartmann z Buchheimu, Václav Bitovský, Beneš Pražma z Bilkova, Ctibor Žernovský ze Žernova, Jan Skrbenský z Fulneku a tři protestantští radové olomoučtí: Tobiáš Markvard, Albrecht Muthal a Jiří Richter. Tito všichni byli horliví protestanté a jako komisaři ku vyšetřování tomu zvláště vyvoleni. Mimo ně povolán k tomu i městský soudce, Jan Scintilla, muž vůbec vážený a rozhodný katolík, jenž následující mučení Sarkandrovo napsal.

Lichohejtman kázal kněze Jana přivést z podzemní skrýše a začal jako náčelník a ředitel vyšetřování s ním výslech v českém jazyku, jenž tehda výhradně byl úředním jazykem. S krutou zlostí řekl: »Ty pope, padouchu a zrádce vlasti, věz, že nebudeme s tebou hrátí, pročez pověz po dobrém: jakým způsobem Poláci a Kozáci do Moravy povoláni a uvedeni byli?«

Sarkander ve své skromnosti uctivě odvětil: »Velečení pánové, o těch věcech, na které mne se ptáte, já nehodný kněz pražádné vědomosti nemám«. Odpověď ta, ač čirá pravda, rozvzteklila pány vyšetřující tak, že povstal mezi nimi veliký hluk. Jedni služebníku Božimu nadávali, jiní mu vyhrožovali. Hejtman pak pokračoval: »Co ty arcipadouchu diš, že nevíš? Já pak a všichni titi vznešení pánové a vlasti milovníci, jak je zde vidíš, dobře vědí, že o tom víš. Co ty se opovažuješ nám do očí lhát? Zkusíš, před kým svá nejlživější ústa otvíráš a koho takovými lžemi šiditi chceš.«

Načež Jan s podobnou skromností a úctou směle odpověděl: »Velečení pánové, nechtějte mně zazliti proto; v pravdě dim já: že o těch věcech pranic nevím.«

Slova tato ještě více rozčílila vyšetřovatele. I vytýkali mu, řkouce: »My pak všichni víme, vyznáváme a dosvědčujeme, že ty, arcipadouchu i s tvým

pánem z Lobkovic jsi zrádcem vlasti. O ty nevinátko, ty že neznáš jeho praktiky a nešlechetnosti? Což jsi už zapomněl, že jsi byl jeho nejdůvěrnějším rádcem, jemuž on všechny své tajnosti svěřoval? Snad tobě už z paměti vyšlo, že mezi ostatními nešlechetnostmi i tu do uší tobě našeptal, kterouž tak mnoho nevinné krve prolito, kterouž tolikérou loupeže, drancování, nátlisky a tisíce jiné zločiny spáchány? Nešlechetniku, co jsi dělal v Polsku? Přiznej se, nebo není tu, na kterého bys nyní se spoléhati mohl; zde zajisté ani na tebe, ani na tvou tonsuru (oholení na hlavě duchovních) dbáti se nebude, ježto ten, který tobě tonsuru dal, už ve vlasti nemá co poroučeti. Věz, že nyní jsme my pánové a vladaři země.«

Ctíhodný vězeň na to skromně popřel, že by o polském vpádu měl nějaké vědomosti a doložil: »Velečení pánové! ovšem pravda, že jsem byl v Polsku, ale šel jsem tam jediné proto, abych vyplnil dávný slib před zázračným obrazem bl. Panny Marie v Častochově. Když pak po vykonané pobožnosti jsem do města Rybníku se vrátil, dověděl jsem se, že nemohu bezpečně cestovati dále a šara má, že už zaujata jest od duchovníka nekatolického. Pročež jsem odtud do Krakova se vrátil, doufaje, že tam buď až k upokojení Moravy něco příhodného (služby církevní) naleznu, anebo příležitosti nabudu, zase na Moravu se navrátiti. Ježto se mi však v Krakově nic příhodného nenamítlo, vrátil jsem se do Rybníku, kde po nějaký čas církevní službu jsem vykonával; a když posléze bezpečná příležitost se mi naskytla, vrátil jsem se do Holešova.«

Václav Bitovský, dávný nepřítel Sarkandrův, nemoha dále zadržeti vzteku, zlořečil a posléze se tázal: »Nač jsi tedy, pověz, před svítáním co padouch a zrádce z Holešova uprchl?«

Jan Sarkander odpověděl ve vsi tichosti: »Velečený pane, neuprchl jsem, nýbrž způsobem katolickým, jako poutník jsem odešel, a to ovšem přede dnem, pro následující úpaly polední, za nichžto

cestující raději odpočívají. než-li by šli dále. Jinak kdybych sobě nějakého provinění proti vlasti povědom byl a proto se byl na útěk dal, jistě bych nebyl na Moravu a tím méně do Holešova se navrátil«.

Bitovský přemožen touto odpovědí, k všeobecným výčitkám se utekl, v nichž, protože se týkaly náboženství, hlavní a pravý pramen zášti nepřátelské proti Sarkandrovi hledati dlužno. Nebo vytýkání mu vpádu Kozáků na Moravu bylo jenom rouškou, pod kterou se ukrývala zášť protestantská proti sloupu víry katolické, Janu Sarkandrovi. Proto řekl Bitovský, že prý Sarkander za příčinou náboženství po celém okolí mezi lidem poddaným rozsívá semě nsvornosti a různic; že prý rozmluvami, poučováním, kázáním anebo i písemnými žalobami a hanami štvě lid proti pánům a tyto proti lidu, že tedy nezaslужuje odplaty leč takové, jaká se dává podobným buřičům a zrádcům.

Cíhlný sluha Páně trpělivě a pokorně odvětil, že i v těchto věcech se jemu před Bohem i před světem křivda děje; nebo v poučování a kázání vždy zastával pravou viru, chválil ctnosti, nepravosti pak káral a před nimi vystříhal; pak-li kdy při schůzce katolíků s nekatolíky hádka o nějaké nauce povstala, to nikdy jeho záměrem nebylo, jelikož on prý vždy katolíky takových hádek varoval a je napomínal, aby se za bloudící modlili, aby je Duch svatý osvětil. V rozepřích, jež mu vešly z hájení práv, konal jenom svou povinnost; neboť církev i Písmo svaté káže, aby věrně zachováno bylo Svatyni Boží, co jí pro vydržování pracovníků na vinici Páně od věřících na vykoupění hříchů a ke cti Boží věnováno bylo. Při tom, že usiloval spolu svědomí své bez viny zachovati, jakož i duše těch, kteří cizí zloži zadržovali, uchrániti hříchů, jehož se dopouštěli překročující desáté přikázání Boží. Takto že obě strany získávají, nejde-li jim jediné o pomíjející tělo a kousek chleba, nýbrž jde-li jim hlavně a jediné o nesmrtelnou duši a čisté svědomí. Ježto však přátelským dopisováním a pokornými prosbami ničeho obdržeti nemohl, že podle své povinnosti na soudce se obrátiti musel. Že však i při tom nevykročil z mezi

vykázaných slušnou uctivostí a skromností, toho že dosvědčují listové jeho.

Takovouto odpovědí mohl se ovšem Bitovský spokojiti, kdyby mu o poctivost a spravedlnost šlo. Ale on i ostatní vyšetřovatelé chtěli toliko zašť svou si ochladiti a na panu Lobkovicovi se vymstíti. Posléze oslovil náčelník Jana takto: »Ty pak, pope, slyš: ty nechceš s pravdou ven, ale co, bude-li tvá velebnost katanem zkoušena? Čili myslíš, že nemůžeme i na tvého pána (Lobkovice) katanem se pustiti? Nestalo-li se to už jeho strýcům? A tomu věz, neujdeš i ty, shledáme-li, že nás podobnými lžemi podváděti chceš! Hleď tedy zdravějším rozjímáním sobě umysliti, k čemu se tobě rada a čas až do ztířejšího návratu našeho popřívá«. Tak řekl soudce a všichni vyšetřovatelé rozkázeni odešli ze žaláře.

Sarkander však potěšen Duchem svatým radoval se, že za hodna uznán pro jméno Ježísovo trpěti pohanění; napětí uveden do žaláře, na vroucích modlitbách Bohu se poroučel.

II. Druhý výslech Jana.

Druhého dne, 14. února, ustanoven druhý výslech uvězněného Jana, při němž i Jan Scintilla po marném zdráhání přítomen byl. Místo lichohejtmana nepřítomného vedl vyšetřování Václav Bitovský. Okolo šesté hodiny večerní odebral se do mučírny, kde sluha Páně uvězněn byl. S ním přišli pánové: Buchheim, Pražma, Markvard, Muthal, Richter, Vilém Ullersdorfer a hofmistr Bitovského, jménem Jindřich, pak Prokop Podstatský a několik jiných. Ti všichni shromáždili se v jedné světnice žaláře a jejich předseda Bitovský jal se na Jana dorážeti řka: »Běda tobě buřiči a zrádce vlasti! Což jsi nadarmo byl v Krakově? Pověz dobrovolně a bez obalu, co jsi tam dělal, jaké pořízení jsi tam měl?«

Jan jako den před tím tiše odpovídal, tutéž příčinu udávaje své pouti do Polska. Ale rozkáčený Bitovský vykřikl: »Sem katan! nebo s tímto tvrdohlavým popem nebudeme už déle hráti a žertovati. Podrob jej suché muce, a pak-li tato nepostačí, přidáme ještě jinou a horší; nebo věc ta nebude se už vyjednávati pouze pérem i inkoustem. Chop se ho!« Podobně i Buchheim na katana volal.

Sarkander padnuv na zem před svými protivníky, řekl: »Veletění pánové! Vida a zkoušeje, že Všemohoucí z nepostihlé hloubi soudů svých na mne skrze vás toto zlo pro mou cestu do Polska připouští: vzdávám jeho neskončené dobrotě nejpokornější díky, a prosím ji z toho srdce, aby vám nepokládala za hřích, co proti mně podnikáte, spolu však, aby nám všem provinění naše milostivě prominouti ráčila. Přes to všechno dosvědčuji slavně před Pánem nebes i země, že o tom všem, čímž z podezřivosti mne viníte, žádné vědomosti nemám, aniž jsem se k takovým věcem kdy upotřebiti dal. Nic takového bych vám zajisté netajil, kdybych toho buď účasten aneb vědom byl; netajil bych vám toho ani tenkrát, kdyby to vlastního otce mého nebo matky se týkalo. Mimo to, kdybych nyní jinak mluvil než-li jsem jednal, poskvrnil bych lhaním svědomí své, urážel bych pravdu a tak bych sám duši svou před Bohem vraždil. Pročež pro Svrchovaného na výsostech prosím Vás a zapřisahám, rače mi věřiti a ustaňte od tohoto ukrutného počínání, abyste ušetřili jak moji kněžské důstojnosti, tak svých vlastních duší, svých slavných rodů a jmen; nebo tím byste potomstvu nic slavného nezanechali.

Slova Sarkandrova všechny okolostojící katolíky pohnula k slzám; i sami kacíři cítili se jimi poněkud obměkčeni. Jenom Bitovský se neobměkčil, ale katana k práci pobízel. Když kat hned se jal Sarkandra z taláru svlékati, podrobil se sice Jan vůli nepřátel, ale napřed jasným hlasem pronesl následující osvědčení: »Nejmilosrdnější Bože! Vim a vyznávám, že tato trýzeň na mne přichází pro moje hříchy, jimiž jsem dobrotu Tvou nesčíslněkrát rozhněval a nejtěžších muk sobě zasloužil; pročež k usmíření Tvé velebnosti a k náhradě cti Tvoji miletář sám sebe obětuji a hotov jsem všemožné protiventství ochotně podstoupiti. Avšak prosím Tebe, Pane Bože můj, co nejpokorněji, jakož víš, že o těch věcech, ve kterých mne podezřívají, v pravdě žádné vědomosti, žádné účasti nemám, a docela bezvinným jsem: tak račiž mně v nastávajících bolestech, jež ve spojení s bolestmi ukřižovaného Pána svého, nejmilejšího Syna Tvého, Tobě pro hříchy

své obětuji, Božskou milostí svou přispěti, srdce, jazyk, ústa a všechny smysly mé tak řídit a ostriháti, abych nic proti pravdě, která jediné Tobě se líbí, pro bolesti své ani nemyslí ani nemluvil. Pak-li by proti nadání a úmyslu mému se stalo, že bych něco jiného vyřkl, než-li jsem doposud mluvil, a tak pravdu a tudíž i Tebe, Bože můj, urazil: tedy už nyní při zdravých smyslech a úplném sebevědomí proti tomu před Tebou, nejdobrotivějším Hospodine, a před celým Tvým nebeským dvorem se osvědčuji. Vás pak přítomné a celý svět za svědky беру, že nic takového netrdím, anobrž chci, aby to za nevyřknuté pokládáno, a toliko bolestem a nedostatkem sebevědomí připisováno, vůbec za nic považováno bylo. Ty tedy nejmilostnější Bože, toto moje osvědčení milostivě přijmi a skrze zásluhu Tvého nejmilejšího Syna, bl. Panny Marie a všech svatých rač je potvrdeno mítí. Amen«.

To vyřknuv Sarkander povstal a sám ochotně kněžské roucho své svlekl, pak ku skřipci vázán jest a přitažen. Byl pak skřipec přístroj k mučení, udělaný z trámů. S výše viselo kolečko, přes které běžel provaz, jenž svazoval ruce i ramena, a nohy mučeného ke sloupu přivázány k zemi na železné háky v kameni upevněné. Když takto Sarkander naskřipec pověšen byl, a údy jeho natahováním z kloubů se vymkly, nekřičel aniž vydal slova zlostného, nýbrž s tichým toliko výrazem bolu co nejvroucněji vzdychal a modlil se slovy žalmisty Páně: »Osvoboď, Hospodine, duši mou ode rtů nepravých a jazyka úskočného. Polož, Hospodine, stráž ústům mým a dvěře vůkol rtům mým. Nedopouštěj srdci mému uchýliti se ke slovům zlosti, k činění výmluv v hříších. Neboť kteří mne pronásledují, výskati budou, jestliže se rozviklám; já však dobrořečiti budu Hospodinu po všecken čas; vždy bude v ústech mých chvála Jeho: prozpěvovati budu Jeho jménu, dokud živ budu.« Těmito a podobnými povzdechy posiloval duši svou nevinný stradatel.

Ale Bitovský s rádci svými neobměkčil se těmito vroucními vzdechy, nýbrž brzy nevinného trpitele okřikoval, brzy mu lál a spílal a otázkami na něho do-
rážel, proč do Polsky šel, co tam dělal;

avšak nedostalo se mu odpovědi, neboť Jan ustavičně opakoval ony svaté verše a opětně vzýval přesladvá jména Ježíš, Maria a Anna. Přistoupil pak k němu Beneš Prazma, řka: »Ty arciodbůjče a zrádci vlasti, ještě-li se opovážíš zapírat, co se tobě vytýká, a chceš-li ještě více mučen býti?« I Buchheim na katana volal: »Silnější roztáhni padoucha, aby mnozí pod ním se skrývající zrádci vylíli.« Do řeči mu vpadl Bitovský, řka: »Avšak už blížeji k věci. Kde pak jsi nechal štolbu Lobkovicova? Co tento ničema v Polsku dělal? Pravda-li, že tobě ničeho nesvěřil?« Na to Sarkander ochotně odpověděl: »Kam Lobkovicův štolba dále v Polsku zašel a v jakých věcech čili poselstvích, toho já též nevím; neboť ničeho mi nesvěřil, aniž svěřiti mohl, jelikož já neznám řeči německé a vlašské, kteréž on mluví, a on zase nepovědom jest jazyka moravského a latinského, jimiž já mluvím, takže tedy o věcech vážných a důležitých jsme spolu rozmlouvat nemohli.«

Když to slyšeli soudci, spílali trpitelé a ještě hůř na něho nastoupali. Jeden z nich, chtěje ze svaté zpovědi tajných věcí se dovědět, takto jej oslovil: »Ty tak důvěrný rádce Lobkovicův, učitel a zpytatel jeho svědomí a srdce! Tys s jeho štolbou do Polska šel a nevíš, z jakých příčin jej Lobkovic tam poslal a co tam činiti měl! a když jsi ty totéž tam dělal, tož toho nevíš, ty pobožnostkáři, ty svatoušku?« »Hej, katane!« křikl zase Bitovský, »přimnož mučení, nic nedbej, nešetř, jelikož tento padouch sám o sebe nedbá aniž sebe šetří; nutno jej náležitě k vyznání přivést.« Na to katan Jana ještě silnější na skřipci natáhl a na nohy přivázal těžké břemeno. Všim tím mučením nevynutili z něho jiného vyznání než-li dříve. On opakoval toliko dřívější zbožné povzdechy a vzýval přesladvá jména Ježíš, Maria a Anna.

Toto bolestné divadlo trvalo přes hodinu a bylo by ještě déle potrvávalo, kdyby komisaři nebyli sami křikem a vztekem svým se citili unaveni a stálostí Sarkandrovou přemoženi. Pročež uradivše se vespolek, kázali vítěze svého se skřipce sundati a do žaláře navrátiti. Dříve než-li

tam byl odveden, ještě mu přikazovali, aby si umyslíl a pravdu vyznal, leč by ohňovou a krvavou muku trpěti chtěl. Ale Sarkander odvětil: »Cokoliv protivného dobrotivý Bůh na mé hříšné tělo teď připustil a budoucně připustí, pro všechno to chci svaté jméno jeho chváliti a jemu dobrořečiti. Jemu povědomo, že ničeho nevím z toho, v čem jsem podezříván a od vásurození pánové vyptáván. Doufám také co nejpevněji, že tentýž nejmilosrdnější Bůh jazyk můj i napotom ostříhati a tak řídití bude, aby ničeho proti pravdě a proti nejsvětějšímu přikázání nevyřkl. Ostatně poznávám a vyznávám, že Božím dopuštěním pod vaší moci stojím, dokud jemu se líbiti bude. Staniž se na mně nejsvětější vůle jeho, kteréžto jsem zcela se oddal a opětně oddávám. Za vás pak, velectění pánové, chci co nejvšeleji vždy se modliti, aby nejmilostivější Bůh vám toho, co na mně činíte, nepokládal za hřích, nýbrž vás ode všeho zlého ostříhal a vám svou milost a požehnání udělil.«

Tak mučedník Páně odměnil se úhlavním nepřátelům svým. Ale láskou Kristovou dýšící slova Sarkandrova neobměkčila kamenná srdce nespravedlivých soudců, neboť odcházejíce, toliko posměch z nich si tropili.

A. M. Kadléčková :

Vzpomínky.

Vzpomínky, vzpomínky — miláči moji
ztíšíte srdéčko ve krutém boji.

Vzpomínky, vzpomínky, nejdrazší květy,
s vámi se v let dávám v nadhvězděné světy.

Vzpomínky, vzpomínky, andělé míru,
v srdci mém tvrdíte zvikanou víru.

Vzpomínky, vzpomínky, vás mám tak ráda,
že ve vás duše jen žít sobě žádá.

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albén Stolz*. Česky podává *Fr. P. Košík*, katecheta.

(Část další).

II.

Neumí nikdo z nás, čtenáři, na housle hrát? Čili housli, aspoň tak jako spočátku Dalibor? Vidě, když chceš před lidmi slušný kousek zahrát nebo jen pro své vyražení a obveselení myslíš něco do kola nebo něco smutného pod večer u oken zahrát, tedy prohlížíš napřed housle, zda všechny struny dobře naladěny jsou. Nejsou-li dobře naladěny, nevydávají-li čistých a jasných tónů, pak tak dlouho ladiš, tak dlouho zkoušíš, až všechny struny čisté a jasné tony vydávají. A potom teprve počneš svůj kousek hrát tak vešele a něžně, pokud to jen dověsti můžeš. Není-liž tomu tak?

A lidská duše jest také něco takového jako housle. V jakém rozpoložení, v jaké náladě ona sama je, takové pak jsou i myšlenky a slova, jež pronášá, i skutky jež koná. Má-li se dlo, kus, který duše provést chce (na př. výklad Otčenáše) libiti a zamlouvati, nemá-li buditi odpor, nepřijemně snad i odporně zníti, pak musí duše a nervové struny dobře naladěny a v souzvučnost přivedeny býti. Než právě zde vězí vada. Právě, když jsem tento druhý díl psát počal, zavál v žití moje nepříznivý vítr a prapodivné okamžiky, které rozladily struny mé duše, takže nechce to tak zníti z duše mé jako v díle prvé. Musím tedy napjati všechny síly a pokusiti se o to, by nálada dobrá uhostila se v duši mé, bych do duše své dostal pravý směr, pravý zvuk, proto chei v myšlenky mé vložití patřičnou, řádnou pružnost a dobrý, silný ton.

Lidé konají různé pouti; jedni putují do Trevíru k nesešivanému rouchu Kristovu, které tam poslala dle pověsti matka prvního křesťanského císaře římského Konstantina Velikého ze Svaté země, a to proto, že z tohoto města pocházela. Jiní putují na posvátný Velehrad, do kolébky to křesťanství v našich vlastech, jiní na posvátný Hostýn, na Svatou Horu u Příbrami nebo do Prahy na hrob sv. Jana Nep. Někteří zase vyjedou si do francouzského Babylona, do Paříže, nebo do sídelního města ruského

cara. V Paříži lze rozličné věci spatřiti; rozličné zábavy, komedie, hudby dost, na četných místech se pilně hraje, trubi, tančí, ano v městě tom se i střili, někdy i po lidech do kočárů, což však nevábí nikoho; bádavý duch lidský touží viděti dlo umělecké a slyšeti dlo, které vyšlo z rukou nejvyššího mistra. A mnohého nezajímá ani ruský car; a když opravdově člověk uvažuje, co je ruský car v rozsáhlé říši své proti vládci nebes a země? Zdaž není u porovnání s tímto všemohecím vládcem méně než muška, která po bubně leze. Mnohého to táhne na jih, aby spatřil kroje našich slovanských bratří a zaměřil až k přístavnému městu Terstu. Když se blíží k tomuto městu, tu pln nedočkavosti a zvědavosti vystoupne na kopec, aby poprvé ve svém životě spatřil moře, o němž již tak mnoho krásného a zajímavého četl, slyšel a snil. A tu, než učiní několik posledních kroků, aby obrovské moře spatřil, pozastaví se na několik okamžiků, přemýšlí, váhá, v duši divné myšlenky a pocity vznikají; rád by, aby v této chvíli nikdo nebyl u něho, by se mohl oddati sám a sám divným oněm myšlenkám a pocitu, jaký má ten, kdo poprvé má spatřiti moře, kdo nikdy ho ještě neviděl. Udělá posledních několik kroků, již již stojí na hoře, pohlédne a pln úžasu patřil na krásné moře. Jak úchvatný to pohled! Rozprostírá se před ním i pod ním dle širošíře moře!

Leží tu před ním obrovské, velebné moře, takže by dojat skoro na kolena padl a jemu se klaněl, kdyby nevěděl, že větší a velebnější jest ten, který je stvořil a krásou i velebností obdařil. Připadá mu to, jakoby ono moře bylo živé, jako by to byl mozek nebo duše země. Valí se tu vysoké vlny, bílé brázdí vody, ve velké velebnosti bez odpočinku stále a stále, dál a dál, blíž a blíže ke břehu, jakoby jej chtěly ztéci a dobýti a hned zase padají zpět do obrovského lůna temného moře! Jak vše, hučí a hřímá vodstvo při svém dmutí, když přiliv každých šest hodin ku břehu vody valí a moře výše se dme, pne a pění!

Jak pohrává moře s ohromnými loďmi, hází jimi vzhůru na vlny, jako by to byla stébła nebo dřeva. Když pohlédneme na hladinu, nikde nevidíme konce; jako věčnost rozprostírá se moře do dálky nedohledné, a tam v dáli stýkají se moře a nebe na obzoru, a oko naše nerozeznává, zda to voda či nebe, obloha. Když člověk pozoruje moře, bývá pohnut, cítí, jakoby dmутí a vlnobití moře mocnou silou do duše vnikalo, A v duši to víří, hučí a hřímá, jakoby duše sama byla rozbouřeným mořem a jako by ohromnou silou jako zapálený prach roztrhnouti chtěla prsa a uniknouti do nekonečna. A jako moře z nesmírné hloubky vrhá suchobílé pěnivé vlny vzhůru k nebesům, jakoby se chlílo nebi klaněti a tisícera ramena k němu pozdvihnouti, tak to dle moře činí i duše, počne Boha, který nebe, zemi i moře stvořil, z hlubokosti své velebiti a chváliti. Ano, jsi ty, moře velké, vznešené a podivné, tvoje krása a velebnost, své vlny a tvůj hukot chválí dnem i nocí Stvořitele i jeho moc a velebnost, jakoby moře bylo libozvučnou harfou nebo velkými, od Boha stvořenými varhanami pro vysoký a velebný chrám přírody, duše moje však jest ještě větší, hlubší a podivnější, nežli ty, neboť ona zná toho, který učinil oboje, moře i duši, ona také tvatí bude věčně jako Bůh sám. Proto i duše lidská má býti libozvučnou harfou, velkolepými varhanami, má dnem i nocí Boha chváliti, jej velebiti svými myšlenkami, slovy i skutky.

Nemáš-li, človče, srdce chladné a vyprahlé, a přišel bys k moři k rozsáhlému moři, tu by musila dobrá jiskra, doutnající v tobě zbytek náboženství, kdyby i hluboko vložen byl, opět oživnouti a zaplápolati, jako když na doutnající zbytek lihu naleje, a ty pln nadšení s velikou mocí a silou bys zvolal: »Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi! a přestaneš se pachtiti po malichernostech, ustaneš toužiti po časném zisku; přestaneš reptati v útrapách a starostech — a duše tvoje stojí ve sváteční slávě, skví se jako oblak, když červenové slunce v prvním jitru ranní červáněk a stříbro na něj leje, a tu teprve duše jasně poznává, co to pro ni je, býti

obrazem božím, duše počne jásat a plesat a povznáší se, jako by křídla měla, mezi nebem a mořem do nekonečna.

Lehko se řekne: Podívej se na moře! Mnohý se pozastaví, dá na jevo svoji nelibost, neboť není mu vůbec možno, dožítí se onoho vyličeného zjevu, pohledu na moře. Kdo je chudým řemeslníkem, dělníkem, ten má mnoho starostí. Starost o děti, o domácnost, opatrování vše potřebné, platiti daně a různé jiné poplatky, co to dá člověku práce, než na vše sežene. Výdělek je čím dále menší, drahota veliká, přijde-li do domu nemoc, pak trpí rodina nedostatkem a bidou, a člověk si mnohdy neví rady ani pomoci, a přicházejí někdy i myšlenky, že by si, kdyby to hřích nebyl — — —

Zadrž, příteli, nevyslovuj onoho hrozného, ano ohavného slova, které ti ďábel, Jidášův duch, do hlavy vložil. Ty ubohá duše, ubohá lidská duše, jdi raději do komůrky, sepni tam ruce, pohlédni okénkem vzhůru k nebesům a zvolej nábožně a vroucně: Chléb náš vezdejší dej nám dnes!

A. M. Kadlěková:

Sestřičko, spi tiše.

Sestřičko, spi tiše,
měsíc bledí s výše,
hvězdička — hle — světlá
s nebe na zem slétla.

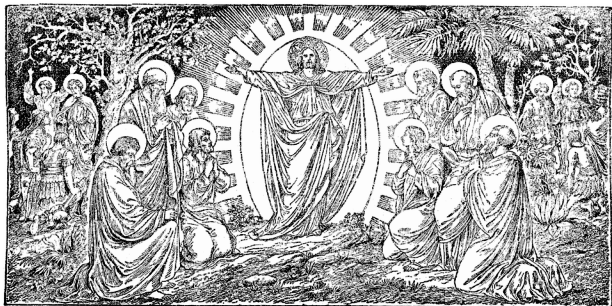
Slétla dolů lehce,
v rouško Tobě šepce,
pozdravení lásky,
hladí Tvoje vlásy.

Sestřičko má zlatá,
anděl k Tobě chvátá,
nad Tebou se shýbá,
na ústa Tě líbá.

Líbá ústa Tvoje,
choré srdce moje,
líbá čelo jasné
i ty oči krásné.

Sestřičko, spi tiše,
měsíc stoupá výše,
já pak láskou svojí
uspím duši Tvoji!

Obrázky z katolických missií.

Polává MAXMILIAN WEINBERGER.

VII. V sirotčinci.

V předešlém čísle »Školy« sdělili jsme s milým čtenářem dopis z missijní stanice Kibangy ve Sřední Africe. Nový dopis P. Coulboise z minulého roku rozvírá před námi názorný obrázek o pracích, jichžto se missionáři na velkých jezerách v srdci Afriky podjímají. Dopis zní:

Zpráva o našich různých pracích v Kibanze bude vám zajisté vítána. Začneme se sirotčincem. Ten byl dosud naším hlavním dilem, jemuž jsme největší péči věnovali, který nám však také nejhojnější poskytoval útlchy. Nedávno dostoupil počet našich dětí půl druhého sta. Všecky byly vykoupěny z otroctví. Nyní prolomila smrt do řady našich chovanců mnohou mezeru. Neštovice totiž, které na nějaký čas zmizely, dostavily se zase a vyžádaly si nejvíce obětí mezi dětmi, naposled z otroctví vykoupěnými. Tyto nebohé dítky dostávají se totiž do našich rukou zcela vysileny a smrti blízký. Nelze se tedy diviti, že je nákaza v tomto stavu největší slabosti přese všechnu péči zmáhá a hubí. Jestliže však se sirotčinec tímto způsobem odliňuje, má z toho užitek nebe, neboť žádné z těchto milých robot neopouští toto slzavé údolí, aniž bylo prve pokřtěno. Ostatně mezery v sirotčinci povstale, vyplňují brzy noví z otroctví vykoupění

sirotci, ježto neschází příležitosti, takové nešťastné bytosti z rukou nelidských otrokářů vysvobozovati. Naopak spíše nedostává se nám prostředků, abychom v této příčině tolik dobrého mohli vykonati, kolik bychom si přáli. Předchozí osud těchto malých bytostí dá se obvyčejně vyjádřiti dvěma slovy: byly buďto ve válce zajaty, nebo od vlastních příbuzných otrokářům prodány.

Na své cestě na jižní konec jezera pokřtili jsme mladého černocha, jenž stížen neštovicemi, byl smrti blizek a také skutečně následujícího dne byv pokřtěn, zemřel. Cestou vysvobodili jsme mladého otroka a dva jiné odevzdal nám velitel vojenské posádky, které byl otrokářům odňal. Jeden z nich, klučina to 2½, roků starý, jménem Fatani, nemohl si dlouho na náš domácí pořádek zvyknout. Ničemu se nechtěl podvoliti, nestrpěl na sobě žádného oděvu a tloukl rukama a kopal nohama každého, kdo se k němu blížil. Konečně jsme ho přece zkrotili a nyní náleží k nejhodnějším z našich 75 malíčkových, které máme na starosti. Nejmladší ze všech je sotva dvě léta star; jmenuje se Suango, což je název jednoho ze zdejších drobných ptáků. Přinesli ho k nám, když mu byla umřela matka. Když spatřil naše vousy a bílé obličej, dal se do křiku a chtěl utéci. Nedošel

však daleko; hlídač našich nejmenších sirotků, pětiletý to chlapec, dohonil ho brzy, přivázal si ho šňůrkou k svému opasku a dal mu do rukou hůlku, aby mu pomáhal hlídati naše slepice a kačeny.

Malá drobotina je vždy a všude zajímavá: v náboženské hodině, kde se učí modlití se, na poli, kde pomáhají při práci, která je živí, v prázdných hodinách, kdy vesele poskakují a dovádějí. Úřad otce a učitele v takovém sirotčinci má také svou potěšitelnou stránku, ačkoli nejednou jest mu zastávati místo chůvy. Většina našich sirotků je ostatně ve sv. náboženství tak dalece vycvičená, že, jak doufáme, za blízké návštěvy našeho apoštolského vikáře bude moci přijati křest svatý.

Skoro bych byl zapomněl sdělit, že Kibanga v noci ze 7. na 8. listopad by se byla málem stala obětí plamenů. Večer o 9 hodinách vypukl ve stavení, kde se pro děti vaří, oheň, a my nevíme, z jaké příčiny. Slřecha stála v plamenech, kdežto na ohnisku nebylo již ani jiskerky. Hádáme, že byl oheň zúmyslně založen. Několik dní před tím, zpěchovali jsme se totiž sousednímu pohlaváru vydati nešťastníka, který se k nám byl utekl. Chtěl ho totiž jako čaroděje dáti popravit a velmi se na nás rozhněval, že jsme jeho úmysl překazili. Stavení, kde oheň vypukl, bylo brzy plameny stráveno, a bylo nebezpečí, že se požár, vydatně podporován několika džbány palmového oleje, na všechny strany rozšíří. Naše kaple byla jenom několik kroků od ohniště vzdálena. Na štěstí, hnál vitr plameny v jinou stranu. Kdyby se byla kaple chytla, bylo všecko ztraceno, neboť přiléhá těsně k našemu obydlí. Velebnou Svátost a bohoslužebná roucha byli jsme již z kaple vynesli. Než každé neštěstí má i svou dobrou stránku. Stavení ohněm zničené hyzdilo naši osadu a my jsme již na to pomýšleli, že je strhneme a novým nahradíme. Toho není nyní třeba. Naši představení mohou nyní na tom místě dáti postavit novou prostrannou kapli, neboť nynější nám již nestačí.

VIII. Paběrky z útulny malomocných.

V městě Rangunu v Birmě mají sestry Františkanky ústav malomocných a jeden z nich popisuje rozličné výjevy

a případy, jaké se tam bezmála každého dne opakují.

Dne 6. září, — píše — přinesli k nám čtyři muži na nosítkách malomocného. První pohled na nemocného nás poučil, že hodiny jeho jsou sečteny. Proto zavedly jsme bez odkladu řeč na náboženství. Nemocný milosti Boží neodporoval. Již následujícího dne ho jeden z missionářů pokřtil. Na slavnost Narození Marie Panny nebes královna nového křesťana povolala k sobě.

Na slavnost sedmiboletné Marie Panny přivedli nám chlapce, jenž také sotva přijav křest svatý, umřel. Vůbec měsíc říjen byl pro mnohé z našich nemocných posledním v životě, avšak zároveň začátkem jejich věčné blaženosti, ježto všichni v rouchu křestním před soudnou stolicí Boží předstoupili. Mnozí malomocní prosí za přijetí do naší útulny a nastupují na místa svých zemřelých předchůdců. Mnozí z nich byli už pokřtěni, mezi nimi i bonce, t. j. buddhistický mnich, jenž v sobotu byv pokřtěn, umřel. V předvečer jeho úmrtí zdálo se jednomu z nemocných ve snách, že ho bonca vzal za ruku a odvedl. I prosil také, aby byl pokřtěn. Stalo se tak v pondělí, a hle, v úterý v naději a důvěře zemřel. Tak se jeho sen vyplnil.

Tak to chodí den ze dne. Ani jeden den neuplyne, aniž by milosrdenství Boží nad některým z ubohých malomocných se nesmilovalo. Na můj svátek sebrali malomocní kde jaký haliř a koupili mi deštník! Když jsem jim potom všechna dojata děkovala, odpověděli, že je to jenom slabý výraz jejich vděčnosti k evropským řeholnicím, jež je s něžností mnohem větší než vlastní matky ošetřují. Malomocný, který mne oslovil, byl kdysi obrácen pohledem na malomocného chlapce, jehož bolavé ramě tak zapáchalo, že jeho vlastní matka se vzdálila, když jsme ho ovazovaly.

Nedávno poslaly nám sestry ze sousedního kláštera Činana, 64 let starého, jenž malomocným je postižen. Sestry měly co dělati, aby ho k nám dopravily a nám bylo neméně těžko jej v útulně zdržeti. Ubožák nevěděl totiž, jakou má nemoc. Když ostatní malomocné spatřil, zpěchoval se vši silou, v takové společnosti žiti, a chtěl za každou cenu domů,

t. j. do kláštera sester se vrátiti. Konečně po mnohém domlouvání dal si říci a usadil se v naší nejpěknější budově zcela po domácku. Ano, žádal již i svůj falešný cop, který byl v klášteře zapomněl, neklamně to znamení, že si u nás již zvykl a na odchod nepomýšlí.

Včera přišli k nám chlapec a děvče, oba nakažou již značně znetvoření, o dvě duše víc pro nebe, neboť stává se zřídka jen, že by některý obyvatel útulny umřel bez křtu svatého. Toliko jeden moslím nemůže se dosud rozhodnouti, slíbil však již, že se dá pokřtiti, až mu bude hůře.

Počasí je nyní velmi špatné, proto také má u nás smrt hojně zně. V posledních dnech byl ve zdejší škole jeden žák usmrčen bleskem, pět jeho soudruhů bylo nebezpečně poraněno. U nás strhl vichor lurdskou jeskyni, a my jsme myslely, že socha Marie Panny leží na tisíce kousků rozbita. K naší velké radosti našly jsme ji pod zříceninami neporušenou.

Minulý týden přijela u nás domorodá pohanka se svými dvěma dítkami křest sv. Seznámila se s námi skrze malomocnou příbuznou, která žije v naší útulně. Schválně přijela ze své rodné vsi do kláštera, aby se na přijetí sv. svátosti připravila. Jakmile byla s dostatek vyučena, udělil ji náš missionář milost toužebně žádanou. Po té vrátila se nová křesťanka do svého domova. Později chce k nám přivést dvě své starší dítka a my doufáme, že konečně i otec dobrého příkladu svých milých následovati bude.

IX. Co vypravuje missijní sestra Marie?

(Obrázek z Číny).

Zatím co obyvatel našeho sirotčince stále přibývá, provdaly jsme dvě naše nejstarší osiřelá děvčata. Čínský mrav nedovoluje, aby nevěsta svého ženicha znala. Rozumí se, že naši sirotci, kteří tak rádi a spokojeně u nás žijí, důležitý tento krok jenom s velkou obavou činí. Bohužel nelze proti zvyku hluboko zakořeněnému, aspoň nyní, ničeho podniknouti.

Jedna z dívek v posledním čase provdaných byla nám zvláště nakloněna. Byla to naše dobrá Růžena, která sestře

ošetrovatelce v naší malé nemocnici důkladně vypomáhala. Jenom nerady daly jsme ji mladému muži, kterého si byli missionáři vyvolili, za manželku. Jest nám aspoň útechou, že bude dobře provdána, neboť její manžel je hodný člověk a jeho teta horlivá křesťanka a dobrodítelka missií. Také Růžena s těžkým srdcem se s námi loučela. Nicméně doufáme, že ve svém nynějším okolí bude moci činiti mnoho dobrého, neboť je tam dosud velmi málo křesťanů, a že tak mnohého pohana svým slovem a příkladem získá Kristu Pánu.

Ve svátky velkonoční bylo našim dětem velkým i malým dovoleno podniknouti výlet na venkovský stateček náležející missií. Ovšem, nešlo se pěšky, neboť zkomolené nohy malých Číňanek nebyly tak daleké cesty schopny. Vezly jsme se proto tam i nazpět. Na výletě byly děti, pokud naše skrovné prostředky dovozovaly, pohoštěny. Ten den zůstane zajisté všem v milé paměti.

V poslední době přijaly některé naše dívky první sv. přijímání. Připravovaly se na tento nejkrásnější den svého života velmi horlivě. Nejhodnější z nich, malá Tereška, již 12. srpna potom, přijavši svátosti umírajících, toto slzavé údolí, opustila. S důvěrou, ano s radostí očekávala smrt, neboť jedině její přání záleželo v tom, aby co nejdříve milého Spasitele spatřila tváří v tvář.

Před nějakým časem dovedli k nám Číňana, vysoce postaveného, jenž nemírným kouřením opia skoro všech svých duševních schopností pozbyl, pominuv se rozumem. S počátku pokládal nás za bůžky. S velkou námahou mohly jsme mu vysvětliti, kdo vlastně jsme. Ponenáhlu se zatemnělý jeho duch poněkud vyjasnil. Vypravoval nám, že byl kdysi vojevůdcem a pak že dosáhl hodnosti mandarína. Narodil se v provincii Šansi a tvrdí, že svého času viděl v Tai-nien-fu sestry, které právě tak oděny byly jako my.

Tehdy zuřilo v řečené provincii děsné pronásledování křesťanů a pravděpodobně měl i náš mandarin v něm značnou účast. Možná, že zavinil smrt tamějších našich sester. Kdož to ví? Od něho samého nemohly jsme ani slova vylouditi. Přiznal se pouze, že ještě ve

svém úřadě byl, když pronásledování vypuklo. Dověděly jsme se také, že byl sesazen a že se svou rodinou prchl do hlavního města Sečuanu. Jak se k nám dostal, jest nám hádankou, viděly jsme pouze, že jeho stav je politování hodný. Když jsme se jaly mluvit o křesťanství, vyznal, že je horlivým ctitelům bůžků. Znenáhla však přece o takové řeči se zajímal. Od té doby pravda v duši jeho víc a více vítězila, až konečně zcela vážně prohlásil, že by také rád vodu,

kteřá svědomí očisťuje. Bezprostředně po přijetí křtu sv. nastal dlouhý, bolestný zápas smrtelný. U všech kuřáků opia máme tu samou zkušenost. Podaly jsme zprávu jeho příbuzným, ale nadarmo. Ani neodpověděli. Byl tedy bývalý mandarin jako každý chudák v jednoduchých dřevěných rakvi pochován. Nás však, ač možná přímo nebo nepřímou na mučednické smrti našich spolusester měl účast, těšilo radostné vědomí, že ještě v poslední hodině ze Šavla stal se Pavel.

Mé první svaté přijímání.

„Včera“, pravila stářícká paní baronka z H... ku členům rodiny, kteří se byli shromáždili v zámeckém parku, „byl výroční den mého prvního svatého přijímání, událost, na kterou co živa jsem nikdy nezapomenu.“

Tato slova naznačovala, že asi cos velmi důležitého v sobě zahrnují. Že pak paní baronka dovedla velmi poutavě vypravovati, obklopili ji staří i mladí, a všichni společně žebrou, by jim o tom prvním sv. přijímání další podrobnosti vypravovala.

„I ano, mileráda tak učiním!“ tak odpověděla paní, kterou mladí i staří skoro jako světci ctíli. I jala se vypravovati takto:

„Bylo to roku 1793. bylo to v době hrozných francouzských revoluce, kdy věrní katolíci dání ve psí, a kdy jako štvaná zvíř i v nejtajnějších skrýších byli vyslíděni. a bez milosti a milosrdenství jako největší odpůrcové do žalářů a na popraviště byli vlečeni. Mně bylo tehda 12 let. Jednou časně z rána hopkovala jsem radostně po schodech dolů do jídelny k snídani. Tu však zastoupil mi Petr, starý sluha, cestu, a s tváří uplakanou vypravoval mi, že matinka má dnes v noci byla odvedena do žaláře, jediné z té příčiny, že byla manželkou šlechtice, který, aby ušel jisté záhubě, za hranicemi své vlasti hledal útočiště.

Bolestí a zármutkem naplněna, stála jsem na tom, aby mne i etr ihned k matince do žaláře zavedl. I přišli jsme k žaláři, kde jsem tak úpěnlivě a tak dlouho žebroula a prosila, až i krutý a nelítostný žalárník dal se obměkčiti, a pustil mne

k matičce. Nemůžete si ani pomyslet, co jsem cítila v srdci, když jsem se vinula k srdci mateřskému. Matička nebyla s to vypravit ze sebe slova. I tiskla mne k srdci svému, já pak líbala jsem tvář matky milé.

A nejenom jednou, nýbrž velmi často navštěvovala jsem matičku v žaláři. Jednou mne matička s pláčem objímala a k srdci tiskla.

„Mařenko, dítě mé předražené!“ tak volala s pláčem, „čas mého rozloučení nastává. Včera mi úředník oznámil, že v několika dnech budu volána před soudní tribunál, a že takové předvolání znamená smrt, dobře víš.“

Srdce mé hrozilo, že žalem a bolestí se rozpukne, a proto není divu, že po těchto slovech matičiných udal se v žaláři výjev, kterého vám popsatí nemohu.

„Již po mnohá léta,“ pokračovala matička, „prosila jsem denně Matku Páně, aby mne i tebe nechala tak dlouho na živu, až bych té k prvnímu sv. přijímání mohla dovésti. Právilať jsem ti, dítě mé, nejednou, že kdo poprvé Pána Ježíše hodně přijme, nemůže o spásu své pochybovati. Proto bych ráda zemřela, jenom kdybych ještě té chvíle se mohla dočkat, abych viděla, že jsi s Pánem Ježíšem ve sv. přijímání spojena. Této myšlenky nemohu se od vděřejšího dne nikterak zhostiti. Nyní tedy slyš mne, dítě té chvíle a drahé! Znáš stáříckého kanovníka, který obývá neúhledný domek nedaleko katedrally, a sluje Caron. Domek ten jest v ulici Massillonově. Jest-li dosud žije, a doufám, že snad jeho stáří a choroba našla útrpnosti i u krvelačných buřičů, navštív jej se sluhou

Petrem, ještě dnes večer, a oznam mu, kdo jsi, a v jakém nebezpečení já se nalážám. Důvěřuji se pevně a nezvratně, že se o to přičiním, abys ještě dokud jsem já živa, Svátost oltářní přijala.

Ještě téhož večera zavítala jsem s Petrem do domu kanovníkova. Pan Caron byl milý stařeček asi osmdesátník. Ještě nyní vidím, jak mu řinuly slze útrpnosti po svaštělé a ustarané tváři, když jsem mu osud matčin vysvětlila.

„Milé dítě“, pravil mi, „já znám matku tvou velmi dobře, já vím a znám přání jejího srdce; vždyť žila ve světě jako světice. Nepochybuji o tom nikterak, že tě svědomitě učila katechismu, a že tě i náležitě připravila k prvnímu svatému přijímání.“

Po těchto slovech se odmlčel, a položiv ruku na čelo, přemýšlel malou chvíli.

„Poměry, ve kterých žijeme,“ pokračoval, „jsou kromobýčejné, my s prvními křesťany žijeme zase v katakombách, a proto jsme nuceni, abychom v některých věcech dle nich se řídili.“

A jakoby byla myšlenka s nebe jej ozářila, pravil: „Dítě mé, nyní se vyzpovíš, a zítra časně ráno přijdeš ke mně, abys vyplnila další mé rozkazy.“

Po zpovědi upravitel kněz ve příbytku stál, na němž o půl noci sloužil mši svatou, při níž mu starý sluha přísluhoval, který se svým pánem sdílel útrapy a pronásledování.

„Tuto mši svatou,“ pravil mi, když jsem ráno přišla, „sloužil jsem za tvou matku. „Nyní slyš dítě mé,“ pokračoval hlasem velebným, „slyš, co ti nyní řeknu. Dnes ti svěťuji úkol přesvatý a převelebný. Kněží používali v době pronásledování svatých a nevinných dítek, po nichž posílali vězňům Tělo Páně. Také ty dnes doneseš matičce své Tělo Pána Ježíše, a spolu z ruky její přijmeš Tělo a Krev Kristovu. Jdi tedy, dítě mé, a Pán Bůh tě ostříhej.“

Po těch slovech požehnal mne staříčkův sluha Páně a podal mi velebnou Svátost, ukrytou ve zlaté schránce a zahalenou hedvabnou rouškou, jižto jsem pečlivě na srdce složila a svrchním rouchem zakryla.

Kdo popíše pocity srdce mého, když jsem předrahy klenot, kterýž mi i andělé záviděli, v rukou nesla a k srdci svému v nevýslovné radosti vinula a tiskla. Je tomu již 60 let, ale i nyní ještě srdce mé radostí a útěchou plesá, kdykoliv si na ten okamžik vzpomenu. Odvaha rekovná na-

plňovala nitro mé. Byla bych ráda i život obětovala za tu velebnou Svátost Oltářní. Po celé cestě jsem se modlila. Zdálo se mi, jakoby duše má byla uprostřed zástupu andělského, jenž mne obklíčoval a provázel, a s nímž jsem písně a chvály své spojovala.

Ten pak, kterého jsem na srdci nesla, upravitel mi sám cestu k matičce přemlé. Žalářnice přijala mne tak vlídně a laskavě a vedla k matičce tak pečlivě, jako bych byla její vlastní dcerou. Ano, jelikož věděla, jaká cesta matičce mé v krátké době nastává, vzdálila se ze žaláře, aby nemusila býti svědkyní našeho posledního setkání a loučení.

Plačíc, klekla jsem před matičkou na kolena a hlasem radostí se chvějícím, vypravovala jsem jí, jaké milosti se nám v krátké době dostane. Ač byla víra její v dobrotu a lásku Páně skálopevná, přece nikterak se nenadála, že by tak hojnou měrou na ní se osvědčila.

Položili jsme zlatou schránku s tajuplnou svátostí na stůl a padly jsme obě na kolena, abychom se poklonily Pánu Ježíši, jenž opravdově a skutečně pod způsobou svatě hostie nyní s námi v žaláři přebýval. Od té doby neslyšela jsem a nebudu snad nikdy více slyšeti slov, tak láskou oplývajících, jako jsem slyšela tehda z úst své milé matičky.

Pak jsem se modlila modlitby před svatým přijímáním, jimž jsem se od matičky naučila. Avšak často musila jsem ustati, protože pro hojné slzy a vzlykot nemohla jsem slova ze sebe vypravit. Pak povstala matička, aby vykonala úkon nejsvětější. A když byla duši mou i duši svou doporučila lásce a milosrdenství Páně, podala mi jako knězka, která se zářícím obličejem spíše andělu nežli člověku se podobala, první svatě přijímání, sobě pak podala Tělo Páně jako potravu na cestu do života, jako poslední sv. přijímání v tomto slzavém údolí.

Dítky pozorovaly jak se hlasem barončin pohnutím chvěl, a jak se jí jedna slza za druhou do očí vkrádala. Nastala malá pomlčka. Nikdo nepromluvil slova. Na každém bylo pozorovati, že byl vypravováním velmi dojat. Po nějaké chvíli pokračovala baronka: „Druhého dne přišla jsem zase k bráně žalářní; ale žalářnice zastoupila mi cestu: „Ne, dítě mé, dnes nesmíš do žaláře, mám přísný rozkaz, že nesmím nikoho vpustiti.“

Sluha Petr doprovodil mne smuten do přibýtku staříkého kněze Carona, jemž několik slov do ucha pošeptal. Staříký, dobrý a milý kněz uchopil mne za ruku, dovedl mne k oknu, a ukazuje prstem k nebi, pravil: „Viz, dítě mé milé, matička tvá jest již v nebi, a čeká tam na tebe,

že i ty se tam jednou dostaneš, aby vás nikdo více nerozdvojil“. Staříká baronka setřela slzu, která se jí vkradla do očí.

„Mám pouze jediné přání“, tak pravila. „aby veškery dítky, které se k prvnímu svatému přijímání připravují, mohly si toto mé pravdivé vypravování přečísti“.

Různé zprávy.

Redaktor před soudem. Na nepravého padly anglické protestantské noviny se zprávou potupnou o jesuitech. Noviny tyto donesly a uveřejnily lživé zprávy, že jesuité jsou stále nebezpeční, že dovolují vraždy, ano i otcovraždy a jiné nekalé zvěsti. Noviny jmenovaly také jesuitu P. Vaughan, bratra kardinála Vaughan, a nazvaly jej nestoudným synem Loyolovým. P. Vaughan žaloval redaktora u soudu, kde mezi jiným takto se hájil: „Velikou bolestí naplněno jest srdce mé, že jsem v novinách veřejně byl označen jako člověk, který nevěren jest svému králi Já bych nikomu neradil, aby se stavěl mezi mne a mého krále. Také jest pro mne bolestným pocitem, že jsem byl veřejně pranyřován jako „nestoudný syn Loyolův“, a že musím se zde před soudem proti tomuto nestoudnému nařčení hájiti. Já tuto potupu vrhám na toho, jenž mi ji vmetl ve tvář. Co však týká se řádu samého a výchovy mládeže, jižto řád jesuitský obstarává, dostačí, poukáží-li na to, že jesuitská kolej ve Stonyhurstu, kterou řídí P. Vaughan, vyslala do války 100 studentů, jako dobrovolníků do Afriky, kde se vyznamenali nejedním stkvelým činem. Mnozí z nich padli v boji, a tři byli vyznamenáni křížem královny Viktorie. Z jiné jesuitské koleje v Beaumontu, přihlásilo se také 100 studentů dobrovolníků do jižní Afriky. Porota uznala redaktora vinným na cti utrhaní a pomluvy a odsoudila na zaplacení 6000 marek, které měl platiti P. Vaughanovi. Kdyby u nás v Rakousku, zvláště pak v Čechách, poroty dle anglického měřítka měřily rozdivným těm redaktorům z Červánků, Práva Lidu, Venkova, Cepu, Kacířských Epistol, Havlíčka, a jak se všecy ty stoky špinavé, i Osvětu Lidu nevyjímaje, jmenují, o což by ti hrdinové,

kterí kněze a církev a vše, co předkům našim bylo svatého, tupí a haní, vzali do zaječích. Neboť srdnatost a udatnost jejich sahá ne až do těch hrdel, nýbrž pouze až po kapsu. A kdyby přes tuto někdy porota je plácla, pak by schlíplí uši a zkrátli jako beránci. Nechat jenom jednou porota naše následuje porotu anglickou a všickni ti neohrožení rytíři od péra přiznají zaječí náuru.

Zpět k Římu v Rusku. Velké oběti přinášeji přemnoží, kteří přijati jsou z církve pravoslavné do církve katolické. V Petrohradě žije po více let kněz katolický P. Serčanikov Alexij, který býval pravoslavným popem blíže Nižního Novgorodu. Roku 1896 vrátil se k církvi katolické, ale již v červenci 1894 byl podezřelým, že chce vystoupiti z pravoslavi, a byl proto z rozkazu vlády odvezen na pevnost do Suzdalu, kdež zůstal po celých sedm let uvězněn, až ho v únoru 1901 propustili a odevzdali civilním úřadům v Novgorodě ku potrestání jako vzdorovitého katolíka. Za trest byl mu odevzdán pas, který předpisoval ve kterých místech se smí zdržovati, což mělo trvati až do roku 1907. V listopadu 1901 mu bylo zvěstováno, že je vyhovčován z kněžského stavu ruské církve. Na to oznámil Serčanikov svým bývalým představeným, že se stal knězem katolické církve a že nepodléhá již právomoci pravoslavné církve — čímž teprve dosáhl svobody. — Před více lety vstoupil do církve katolické státní zástupce v městě ruském Riga a bývalý důstojník u carské gardy Grimalov, který pak studoval bohosloví v Innomosti, kdež byl vysvěcen na kněze. Stal se benediktinem v Beuronu, kdež zdárně působí, hlavně jako vynikající filosofický spisovatel. — V dumě byl poslancem universitní docent a gymnasiální professor Šipjagin. Cestoval mnoho po Italii,

v Innosti a v Římě studoval bohosloví a přestoupil ke katolické církvi. Nyní je professorem na katol. gymnasiu v Samaře. — F. J. Ziskar, pochází z luteránské rodiny; v mládí byl chovancem císařského kadetského ústavu, ale před 15 lety byl vysvěcen na katolického kněze. Působí horlivě na několika farnostech v Mohylevsku, odkud ho vláda zapudila do kláštera, jako vyhnanec; když ho propustila z kláštera, stal se farářem u kostela svatého Kateřiny v Petrohradě, a tu ujímal se hlavně opuštěných dětí, jež sbíral po ulici, pro něž žebřil almužnu a sám raději hlad trpěl. Chodil v hadrech jako žebrák. Protože vyhledával katolíky i v lesích, kamž se ze strachu před pronásledováním uchýlili, vypověděla ho vláda na Kavkaz a odtud na Sibiř do Irkutsku. Všude, kamkoliv přišel, byl apoštolem chudiny. Nyní vydal dílo: „Poláci v rozptýlení“. Jak nechutně, bídně, chudě vyjímají se proti těmto rektům ti naši apostoli z katolické církve!

Kam vede bujnost a nevázanost?

U nás je bohužel zvykem, že někteří nerozumní a lehkovážní lidé oslavují Sylvestra nevázaností a bujností. Jaký výsledek přivádí toto bláznovství, poznati z následujících údajů: v Berlíně bylo v noci na Nový rok spácháno 22 samovražd a vražd; v Paříži v Uhrách, bylo téže noci policií ohlášeno 14 otrav alkoholem a pro bláznivou i nemravnou výstřednost bylo zatčeno 113 osob. Též ve Vídni bylo spácháno více výtržností i krvavých přeček, tak že policie byla nucena zatknouti 78 osob. K takovým výsledkům vede nestřídnost a nevázanost!

Moderní emancipace. V Petrohradě bojovaly hraběnka X. s baronkou Y. soubor na šavle a koňmo. Zranily se obě dosti povážlivě. Soubor konal se veřejně v přítomnosti mnohých diváků! K takovým výstřelkům došla moderní emancipace dám!

Nemravná literatura. Otravným jedem je nemravná literatura, k jejímuž podněcování nevěnují povolání kruhy, úřední i neúřední, té pozornosti, které by právem zasloužila. Vždyť všude se roztahuje a každý, komu se jen zachce, může po ní sáhnouti a za laciný peníz si ji opatřiti i otrávit se nezdravou, jedovatou četbou. Ve Vídni vykonala policie prohlídku u jednoho knihkupce, který se obíral výlučně obchodem této škvrny našeho věku. A našli u něho na 30 tisíc knih, jež měly cenu za 150

tisíc korun a byly odvezeny za dozoru policistů na pěti nákladních vozech do policejního ředitelství. Proti majiteli bylo zavedeno vyšetřování. Že se konečně již jednou něco stalo! Jen kdyby se chtěly úřady i v jiných místech vzhopiti; látky je viděti ve výkladních skříních dost a dost! Tedy jen k činu!

Dražba kostelů ve Francii. V osadě Grevy ve Francii byl na rozkaz tamějšího starosty ve dražbě prodán kostel katolický a má býti co nejdříve rozbořen a se zemí srovnán. Poslanec Maurice Bares zaslal z té příčiny presidentovi republiky list, v němž mezi jiným píše: brzy dožijeme se, že podobný skutek bude se opakovati na všech stranách Francie. Miní president pokojně přihlížeti, když se ničí poklady civilisace a duševního života? Snad se domnívá president, že je to vinou papeže, který zakázal osvětlová sdružení. Nechceme se o to hádati, ale myslíme, že nikdo nemůže k tomuto vandalismu klidně přihlížeti. Jest přece, jak se domnívají všichni přátelé vlasti, povinností vlády, aby chránila stavební památky a malebný ráz francouzské země.

Novopohani. Strašlivé zprávy docházejí z Berlína, Babylonu nad Správou. V tomto moderním světovém městě bylo dle statistických dat za rok 1904 ze 47.200 narozených dětí 5800 vůbec nekrtěných; tedy osmina všech nemluvnat nebývá křtěna. Ze 20.700 sňatků, uzavřených mezi křesťany, nebylo církví požehnáno 7288. Ze 32.000 zemřelých bylo 17.000 pohřbeno jen tak, bez kněze. Tedy přes třetinu všech sňatků je nepožehnaných a přes polovici mrtvých je nedoprovodených od kněze. A bohužel se tento stav od roku 1904 tak zhoršil, že se již úředově ani nedvažují podati o tom číselnou zprávu. Vzdává se středu křesťanů nový pohanský svět.

Výlohy obce na slavnost Božího Těla. Vídeň zvýšila příspěvek na slavnost Božího Těla se 4 na 21 tisíc K. Proti tomu protestoval u soudu jinověrec, obecní rada Vučl. Hájl svou stížnost že jako jinověrec a poplatník nemůže býti nucen přispívati na obřady jiné náboženské společnosti. Správní soudní dvůr rozhodl, že se odmítá stížnost Vučlova. Usnesení obecní rady nepřekročilo její činnost. Obnos věnovaný obcí na slavnost Božího Těla není věnován na účely náboženské, nýbrž na reprezentaci obce a na slavnost lidovou;

Výši obnosu určovati připadá obci dle volného uvážení.

Kam spějeme? Ve Vídni stál nedávno před soudem 17letý hoch, který ukradl své bytné osm korun. Soudce: „K čemu jste chtěl mít ty peníze?“ Obžalovaný: „Chtěl jsem si koupit knihy.“ Soudce: „Jaké knihy?“ Obžalovaný: „V nichž je něco o lupičích.“ Soudce: „Vy čtete takové škváry?“ Obžalovaný: „Já čítávám jen knihy o Rinaldinovi, Graselovi, Rosa Šandorovi a indianské povídky.“ Soudce: „To je pěkná literatura!“ Rozsudek zněl na dvacet čtyři hodiny. — Druhý obrázek z vídeňského soudu: 16letý utekl od svého mistra, zpronevěřil mu osmdesát korun. Soudce: „Co vás to jen napadlo?“ Obžalovaný: „Četl jsem mnoho o zlatokopech v Brasilii a rozhodl jsem se, že tam pojedu.“ Soudce: „Což pak nevíte, že je zakázáno vzít a podržeti si cizí majetek?“ Obžalovaný: „Vždyť já jsem chtěl mistrovi vrátit všechny peníze, až bych byl našel v Brasilii zlato.“ Rozsudek zněl na tři dny vězení. — Kdy pak my katolíci prohlédneme, abychom uznali nezbytnou potřebu dobrého tisku a jej ve všech sil podporovali?

Pražská zvláštnost. V Praze je svatotýnský kostel kolkolem obklopen domy, z nichž některé jsou v přáčelí ozdobeny starobylými obrazy a sochami. Jeden z těchto domů má svou zvláštní chodbu do tohoto kostela a svou dědičnou oratoř v levé lodi chrámové. Nyní však přináležejí tento dům židovi, který má i klíč ku této kostelní oratoři. Pán tento nejen že sám chodí do své oratoře, jako do nějaké divadelní lóže, ale vodí tam i své souvěrce, kteří hlasitě hovoříce a s cylindry na hlavě prohlížejí si kostel. Při jedné takové návštěvě byli však páni tito dle zásluhy okřiknutí a poučení, co se přísluší v katolickém kostele.

Rudá pomsta. U Rohatce na Moravě je u silnice krásné stromohadí vysokých topolů. Na jednom z nich byla v kůře vypodoběna hlava Krista Pána tak mistrně, jako by ji byl největší umělec v topolu зробil. Obraz byl v kůře topola jakoby vdechnutý. Po celém okolí způsobil tento objev veliký úžas a zástupy lidí chvátaly na to místo, podívovali se překrásnému úkazu a všelijak si vykládali o obrazu Kristově. I mezi sociálními demokraty způsobil obraz velké vzrušení. Obec vedlejší chtěly již podniknouti kroky, aby obraz

nějakým způsobem byl zachován na památku. Ale dříve než byl tento úmysl, jež celé okolí s uspokojením přijalo, proveden, nějaká nectná ruka v noci obraz zničila sekerou a vysekala ho z topolu. Kde kdo odsuzuje tento vandalský čin! Škoda té krásy!

Jak přibývá židů. Uherský učenec Ladislav Fejenes vydal zajímavou statistiku, v níž dokazuje, jak nesmírně vzrůstá v Uhrách židovstvo. Roku 1785 bylo v Uhrách 75.000 židů, r. 1870 bylo jich dle sčítání lidu 552 133. A dnes po necelých čtyřiceti letech je v Uhrách židů přes jeden milion. V samotné Pešti je jich 200 tisíc. Pády mají židé v Uhrách přes šest milionů jiter a větší uherská města dostávají rok od roku význačnější židovský ráz.

Protestant o mši svaté. Slavný německý spisovatel Lilienron zanechal po sobě mnoho dopisů, z nichž některé nyní po jeho smrti uveřejňují. Mezi jiným čteme i toto: „Co mne nejvíce zajímalo — byla mše svatá v katolickém kostele. Chtěl jsem z vlastního názoru poznati to, čemu my protestanté říkáme modloslužba. Ale mše katolická, pokud jsem jí v podstatě rozuměl, je mně neuvěřitelně sympatickou (milou).“

Tisíc svateb ve Vídni za jeden den. V neděli masopustní bylo ve Vídni ve všech tamějších 76 farních kostelích požehnáno více než tisíce sňatkům. Minulého roku bylo téhož dne sezdáno jen 600 snoubenců. Že je jich letos mnohem více, vysvětluje se krátkostí masopustu. V mnohých kostelích bylo třeba vykonati zdavky současně u více snoubenců, by nebyla zdržována pravidelná bohoslužba. Tak bylo v některých kostelích zajednou sezdáno desatero až dvacetero snoubenců.

Dobročinnost svatého Otce. Svatý Otec Pius X. daroval doposud sedm milionů lir, jež mu byly odevzdány jako milodary z celého světa, nešťastníkům, kteří přežili hrozná zemětřesení na Sicilii. Z peněz těchto stavějí se za vrchního dozoru papežova důvěrníka Mgra. Cottafalvi, kostely, školy, hlavně odborné školy, zřizují a upevňují se katolické spolky, poptavárny pro práci a vůbec pomáhá se všude, kde toho potřebí. Katolické listy upozorňují, že žádný církvi nepřátelský list ať vychází kdekoli v na světě, nezmiňuje se o této velkolepé činnosti papežově. Kdyby národově viděli, jaká v pravdě církev jest, bylo by brzy po

panství jejich nepřátel. A to se nesmí státi, k tomu účelu jsou všechny prostředky vítány.

Katolická církev. Během roku 1909 bylo zřízeno 1 biskupství a 1 apoštolská prefektura v naší církvi. Čítá tedy počátkem roku letošního církev 51 kardinálů, arcibiskupů 185 latinského a 16 východního obrádu, 800 biskupů, z nichž jest 52 řeckého ritu. Titulárních biskupů je 600, 151 je apoštolských vikářů a 63 apoštolských prefektur, obě tyto jsou biskupství mezi pohany. Během roku 1909 byla v Římě zřízena tři nová vědecká církevní učiliště.

Katolíci zpátečníci? V Belgii je v Mechlině arcibiskupem a kardinálem Mercier, bývalý professor filosofie. Je v té zemi zvykem, že vypisuje se každých deset let vysoká cena, již obdrží, kdo napsal nějaké vynikající, jiné spisy předčící filosofické dílo. Soudeci této poroty jsou professoři všech belgických univerzit a ovšem nechybí mezi nimi ani zednáři, úplní nevěrci; vždyť v Bruselu dokázali professoři tamější university při známém řázení „ferrovském“, že jsou socialisté a atheisté. A přece musili tito mužové uznati, že Mercier je velikým filosofem a věhlasným učencem. Všichni tito professoři napsali svůj úsudek o jeho spisech, což vše vyšlo ve zvláštní knize; v ní výslovně praví, že je v nynější době málo mužů, kteří by dovedli na vrstevníky působiti s takovým dojmem, jako právě učenec Mercier. Filosofická díla tohoto velkého učenice byla již přeložena skoro do všech jazyků.

Farář purkmistrem. Ve Spojených severo-amerických státech ve státu Arkansas byl ve vlašské obci Fortitownu, když byla tato osada před lety založena, zvolen za starostu tamější farář Petr Bandini. Občané tito přesídlili se tam odtěkud z jihu, kde dříve bydleli v bažinatém kraji. Osada činila za obezřetné správy faráře purkmistra utěšené pokroky a byla nyní povýšena za město. Farář Bandini je prvním purkmistrem tohoto města.

Katolické studentské spolky. Roku 1869 započaly se zakládati spolky katolických studujících na vysokých školách, a tehdy měly 566 členů ve čtyřech spolcích. Koncem roku 1909 bylo 67 spolků a 8438 členů. Z nich bylo v Rakousku 768, v Německu 2294, jinde 35.

Největší varhany na světě má nyní město Hamburg, neboť mají více než 11 tisíc píšťal a 140 rejstříků. Nejhlubší tón vydává píšťala 11 metrů dlouhá, 55 cm. v průřezu a o váze 10 metrických centů. Varhany mají pohon elektrický, pět manuálů (klávesnice) a rozsah o 32 tónech. Postavil je varhanář Walcker z Ludwigsburgu.

Protestanti u nás. Vídeňskému superintendentovi je podřízeno 112.000 evangeliků a 82 kazatelů. Ve Štýrsku je 20.862 evangeliků a 31 kazatelů, případně tedy průměrně na jednoho kazatele 668 duší. V některých osadách mají kazatele ještě méně věřících, na příklad v Ústí nad Labem 160, ve Feldbachu 150, v Eisenerzu 141, v Judenburgu jen 100.

Změny vyznání v Čechách. Roku 1909 odpadlo v diecési pražské 364 osob ku protestantismu, vrátilo se do církve 199, v diecési litoměřické odpadlo 737, vrátilo se 246, v diecési královéhradecké odpadlo 239, vrátilo se 103, v diecési česko-budějovické odpadlo 24, vrátilo se 5; v celých Čechách odpadlo během roku 1909 v celku 1364 a vrátilo se 640.

Katolíci v Číně Roku 1909 přibýlo v Číně 68.343 katolíků, kněží přibýlo 32, z nichž bylo 10 Evropanů a 22 Číňanů. V celku je počátkem roku 1910 v Číně 45 biskupů, 215 kněží, 1.210.054 věřících. Na 589 věřících připadne kněz, na 359 obyvatelů připadá 1 katolík.

Beuronská kongregace. Roku 1863 darovala kněžna Kateřina z Hohenzollernů bývalý klášter augustiniánský v Beuronu dvěma bratřím, benediktinům P. Maurovi a P. Placidovi Wolterovi. Tito jsou zakladateli nové kongregace benediktinské, která se jmenuje po mateřinském svém klášteře „beuronskou“. Na počátku 1910 čítá tato větev 8 mužských opatství, tři ženská opatství a 3 mužská převorství. Mužská opatství jsou: Beuron 174, Maria-Laach 129, sv. Josef u Gerle ve Westfálsku s 43, Emauz v Praze 102, Sekava ve Štýrsku 103, Maredsous v Belgii 134, Lavaň též v Belgii 34, Erdington u Birminghamu v Anglii 43 řeholníků. Převorství jsou v Guajanes v Portugalsku 19, Jerusalems 10 a Kempen s 3 řeholníky. Mimo to působí v Brasilii v tamějších klášteřích 15 řeholníků této kongregace. Ženská opatství jsou sv. Gabriel na Smíchově 88, Maredret

v Belgii 45 a Eibingu na Rýnu 45 řeholnic. Počet veškerých členů této kongregace obnáší 988.

Nač je svatá zpověď? V Tridentu odevzdal kněz kapucín z kláštera Boryo v údolí Valsuga tamější bance 342.000 korun, které mu byly odevzdány ve zpovědnici. Osoba, která je bance ukradla, byla těžce svědomím stíhána a dala onen obnos zpovědníkovi, aby jej odevzdal původnímu majiteli.

Dojemný obřad. V Budapešti zachovával se od několika let následující tklivý obyčej: Jistá společnost se usnesla, že vpustí do vln Dunaje každoročně o Dušičkách velký dřevěný kříž na paměť těch, kteří ve vodách tohoto veletoku zahynuli. Kříž byl ozdoben černými stuhami a na jedné stála prosba: nevytahujte ho z vody, ať pluje dále.

Zpět k Římu v Americe. Během roku 1908 přestoupilo ve Spojených severoamerických státech z protestantismu ke katolicismu na tři tisíce osob. Z nich jsou 332 pastoři, 125 důstojníků, 126 advokátů, 115 lékařů, 56 vysokých státních úředníků, 206 spisovatelů a učenců.

Pomník Jesuitovi. Ve Spojených severoamerických státech v městě Markinu Islandu byla v listopadu 1909 odhalena nádherná socha kněze z řádu jezuitů P.

Marquetta. Působil jako missionář ve státě michiganském a jeho jméno jest úzce spojeno s dějinami tohoto státu. Při odhalení měl slavnostní řeč soudce od nejvyššího soudu Day a jesuita P. Cannighan z Marquettovy koleje v Milwaukee. Zdali pak by u nás tak okazale oslavovali Jesuitu?

Následky špatné četby. Nezdravá četba pobláznila tři chlapce v Prostějově na Moravě, že si chtěli zahrát na lupiče. Učinili v noci vražedný útok na klempířského mistra H. Ubíral se právě po mostě přes říčku Houčelu. Když tu vystřelil po něm jeden z lupičů z revolveru. Rána byla však slabá a díky tomu vyvázl postřelený životem, jinak by byl zahynul, protože šla rána přímo k srdci. Na pokřik raněného druží kluci utekli, ale byli brzy vypátráni a zatčeni. Dva z nich byli ještě školáci a třetí byl krejčovským učněm.

Apologie v plakátech. V Paříži připadl kněz katolický Landot na následující myšlenku: chtěje působiti na nejširší vrstvy obecnosti, dal natisknouti na velké plakáty vyvrácení některých, zvláště časových námitek proti církvi svaté. Zjednal si dovedné malíře a podává k tomu krátké, významné a obsažné vysvětlení. Pak dá vše nalepiti na rohy ulic, do hostinců, restaurací, na nádraží. Zařízení toto došlo velké obliby a doporučovalo by se i u nás

Děkuvzdání božskému Srdci Paně.

Ze Slavkova. Plním svůj slib, vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii, Matce božestné za pomoc v nemoci, jelikož vím, že by mně byl žádný jiný nepomohl.

Od Staré Říše. Vzdávám vroucí díky božskému Srdci Páně, nejblahošlavenější Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby. A. A.

Ze Slavkova. Plním svůj slib, vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Páně za podivuhodné vyslyšení v jisté záležitosti, ve kteréž za přimluvu u božského Srdce Páně vzývána Panna

Maria, sv. Klement, sv. Petr Ferrerský, sv. Kateřina a ctihodný Martin Štředa, ochránce Brna. J. P.

Z Hradce Králové. Plníce slib svůj, vzdáváme tímto vroucí díky přeblahoslavené Panně Marii lurdské, za vyslyšení 9denní pobožnosti na odvrazení nebezpečné nemoci. Školské sestry.

Z Prahy. V těžkých okolnostech bylo nám na přimluvu sv. Jana Nepomuckého pomozeno, když důvěrně jsme ho vzývaly a u veřejnosti sblily. Díky vroucí Pánu Bohu! M. M. A.

Boj proti socialismu.

(Hlavní úmysl).

Kdo by za našich dnů neznal socialismu? Jeho členové jsou již všude v městech i na venkově. Lid říká o člověku odbojném, štvavém, že je socialistou. Nechodí-li do kostela a vymyká-li se všemu pořádku, říká se takovému člověku socialista. Od té doby, co Karel Marx zavolał do světa heslo „Proletáři všech zemí, spojte se!“, ženou se statisíce za tímto heslem. A co chtějí vlastně ti socialisté? Chtějí převrátit celý dosavadní společenský řád a zjednatí přý veškerému lidu blahobyt. A čím toho chtějí dosáci? To nám praví jejich sjezdy, jejich časopisy, jejich řeči a jednání. Veřejně prohlašují, že neuznávají žádné autority vůbec, ani světské, ani duchovní, ani na nebi, ani na zemi. Sociální demokracie pohrdla náboženstvím a chce úplné bezbožectví. Na venek to praví a pravi, že náboženství jest věci soukromou, ale v pravdě nechťejí žádné. Heslem tím zastražijí své protikřesťanské a vůbec protináboženské snahy a zásady před lidem, který je dosud zachovalým a škaredě by tu socialistickou čeládku hnál, odkud přišla, kdyby začali otevřeně bouřit proti náboženství křesťanskému. Ale právě jejich úmysly přece se někdy vyrazí. List německých socialistických demokratů v Trutnově napsal v úvodním článku ze dne 28. ledna t. r. mezi jiným toto: Především je nutno, by člověk měl jistý stupeň přírodovědeckého vzdělání, by čeliti mohl tím představě o víře. My máme sice v programu větu, že náboženství je věci soukromou, ve skutečnosti však nemůže býti nikdo pravým sociálním demokratem, kdo zachovává příkázání kteréhokoli náboženství.“ To je přece zřetelně řečeno. Odtud tedy pochází všechen boj proti Bohu, proti náboženství, proti církvi, proti kněžím a proti všemu, co s náboženstvím souvisí. Proto chtějí mítí také volnou školu, volné manželství, volnou lásku a všecko chtějí mítí volné, sami však jsou bidnými otroky svých nesvědomitých vůdců. A tyto své zásady šíří úzasně svými listy, řeční a na schůzích.

Máme my katolíci složit ruce a přihlížet tomuto hospodaření socialistů? Co pomůže naříkat na ně a ničeho proti této zkáze nečinit? Proti zásadám podvrtným musíme hájiti vždy a vsudy zásady naší svaté víry, zásady učení Pána Krista. Proti jejich bezuzdnému životu braňme se životem ctnostným a spravedlivým. Proti jejich pohrdání příkázáními Božími a církevními zachovávejme je tím svědomitěji. Proti jejich volné škole braňme a hajme školu křesťanskou a výchovu křesťanskou. Proti jejich volnému manželství hajme manželství svátostné, nerozlučné, hajme posvátnost rodinného svazku, na němž zakládá se celý společenský řád. Sociální pohrdají kněžími, ba nenávidí jich, za to však my je ctíme jako duchovní své otce a věrné pastýře, a nevěrme všem těm otrepaným klepům, jimiž sociální špiní katolické kněžstvo. Proč nešpiní rabíny? Proč netupí pastory evangelické? Proč jen katolické kněze? Proto, že nenávidí náboženství Kristovo, které překází jich vášním a nezřízeným chutěm, že má vůli jejich na úzde a překází jich svévoli. Proto svrhují se sebe jho Kristovo, proto nenávidí kněze Kristovy, nenávidí církev Kristovu. Není to jen náboženství, proti němuž socialisté bojují, ale i všechny ostatní poměry hospodářské, mravní, právní, politické, školní, vojenské, umělecké i kulturní poměry. Slovem ničeho nenechají na pokoji, takž že se z toho vyvíjí úplný radikalismus bezohledný, bořící oltáře i trůny. Nejurputnější boj jest však proti náboženství. Co tedy činit? Jakých se máme uchopit zbraní proti tak mocnému nepříteli?

Především jest to křesťanská láska, která učí i nepřátele milovat, řídíce se slovy Pána našeho: „Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vám protivensvni činí a utrhají vám.“ Tak budeme na hlavy nepřátel sypat řevavé uhlí. Hlavně modlitba vroucná jest mocným prostředkem, aby milost Boží osvětila zaslepenou mysl nepřátel Božích, aby ze Šavilů stali se Pavlové. Druhým prostředkem jest (a ten se nesmí podceňovat) šíření katolického tisku. Proti špatnému tisku musíme stavět tisk dobrý, křesťanský. Proto neodbírejte nepřátelských novin a knih, neplatte jim, nečtete je, ale podporujte listy katolické a noviny katolické, ty čtete, platte a rozšiřujte každý dle možností. Časopis „Sv. Vojtěch“, výborně potírá

socialisty a pokrokáře; šířte tento list co nejvíce! Jiným prostředkem jest agitace pro katolickou věc všude se zasazovat, vše katolické podporovat, katolickou věc a pravdu vždy zastávat a nebát se socialistických křiklounů. My máme pro katolickou věc hledět co nejvíce získat lidí, poučovat neznalé, aby nedali se svéstí lichými hesly nepřátel.

Jako socialisté se všude sdružují v každé obci a drží se pevně jeden druhého, tak máme i my katolíci se sdružit ve spolcích nábožných, v jednotách katolických, ve sdruženích křesťanských, abychom tak spojenými silami tím vydatněji se brániti mohli proti nepřítelům našim. Důležitým jest sdružování se katolické omladiny, jinochů a děvčat, každých zvláště, aby nedali se strhnouti do tábora nepřátelského. Nebo socialisté mají namířeno hlavně na mládež nezkušenou a vznětlivou, která se dá snadno strhnouti ke všemu, tedy i ke zlému. Proto chraňme mládež před spáry dravců, poučujme ji ve všem dobrém, postarejme se o ušlechtilou zábavu, o dobré čtení, aby poznala, co dobré a užitečno jest a co ji hrozí záhubou. Kdo dobrého ducha jest, kdo jsi věren Pánu Bohu, zůstaň mu věrným a hleď, abys i jiné zachránil a vyrval z bludu socialů a radikalů. Nastává opravdový boj, lži proti pravdě, boj nevěry proti víře, boj Beliala proti Bohu živému. Neskládejme ruce v klín, chopme se zbraně, vroucné modlitby, držme se pevně křesťanských zásad, buďme věrnými Pánu Ježíši a jeho svaté církvi, šířme království Boží všude, v srdci svém, v rodinách, ve školách, ve spolcích, ve shromážděních, v životě soukromém i veřejném, a pravda Boží zvítězí a my též, nejsvětější Srdce Ježíšovo neopustí své věrné!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za vítězný boj křesťanské lásky proti nenávisti a zášti svedených lidí a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone titelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Potírat hlud socialistický.

Úmysl v dubnu: Jednota a stálost v činnosti katolíků.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V březnu modleme se za šťastný boj proti socialismu.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost	Úmysly:
1. Ú.	Sv. Rudesinda , biskupa (909). — Za ducha kajícího. Obřady církve sv. Postní kazatelé. Horliví zpovědníci. Obrácení hříšníků. Dar kajícího.	
2. St.	Bl. Anežky České , řeh. (1282). — Ženské řehole ve vlasti naší. Křesťanská sdružení. Zachování postu. Zachování čistoty srdce. † sestra.	
3. Č.	Bl. Bedřicha , op. ř. prem. (1177). — Touha po dokonalosti. Šíření katolického tisku. Polírdání světem a jeho marností. Duše v očistci.	
4. P.	Pětí ran Krista Pana . — Sv. Kazimira , vyzn. (1438). — Láska k Ukřižovanému. Zachování postu. Kající pobožnosti. Přemáhání sebe.	
5. S.	Sv. Perpetuy a Felicity , muč. (203). — Obrácení bludařů. Pouť do svatyně Mariánské. Křesťanské vychování v rodinách. Lidové missie.	
6. N.	Neděle IV. v postě. Sv. Kolety , p. (1447). — Obrození naše skrze Krista. Denní svaté přijímání. Smíření nepřátel. Obrácení nevěrců. Dobrodinci.	
7. P.	Sv. Tomáše Aquin. , vyznavače a učitele církve (1274). Bohoslovné ústavy. Katolické vysoké školy. Panovníci a státníci. Obhájeví víry. † kněz.	
8. Ú.	Sv. Jana z Boha , zakl. ř. (1550). — Řád milosrdných bratří. Missie mezi pohany. Přemáhání sobectví. Věrnost v povolání. Dar moudrosti.	
9. St.	Sv. Františky Řím. , vd. (1440). Obrácení severních národů na víru katolickou. Zachování postu. Stálost v dobrém. † dívka. Dar čistoty.	
10. Č.	Sv. 40 vojáků , muč. v Sebaste. (230). — Křesťanský duch ve vojsku našem. Trpčivost v soužení. Věrné plnění povinností. Vojenské spolky.	
11. P.	Sv. Vincence , muč. (630). — Neohrožené vyznání víry. Křesťanské smýšlení. Zachování postu. Vzpružení katolického života. † Dobrodinci.	
12. S.	Sv. Řehoře Vel. , pap. a uč. církve (604). — Svatý Otec Pius X. Posvátný zpěv. Obnova společnosti lidské. Apoštolát modlitby. † otec.	
13. N.	Neděle smrtelná. Sv. Nicephora , biskupa (828). — Velepasty naší. Horlivé kněžstvo. Sjednání Slovanů u víře katolické. Katolický tisk.	
14. P.	Sv. Mathildy , cis. (968). — Duch zbožnosti v rodinách. Vázení si kostela a služeb Božích. Třetí řád sv. Františka. Polepšení mládeže.	
15. Ú.	Sv. Klementa Maria , vyznavače (1820). — Láska ke slovu Božímu. Zaopatření nemocných. Dar pravé pobožnosti. Ochrana od nemoci.	
16. St.	Sv. Heriberta , biskupa (1021). — Pokoj a mír mezi národy. Výchova sirotka. Nemocní a umírající. Přemáhání pokušení. Křesťanská rodina.	
17. Č.	Bl. Jana Sarkandra , mučedníka (1620). — Farní duchovenstvo. Pronásledování katolíci. Svatořečení. Mír a bázeň Boží v rodinách.	
18. P.	Sv. Gabriela , archanděla. — Pobožnost: Anděl Páně. Časté přijímání sv. svátostí. Zachování postu. Bohulibé podniky. Mládež. † spolubratři.	
19. S.	Sv. Josefa , pěstouna Páně. — Ochrana a vítězství sv. církve. Důvěra k sv. Josefu. Spolek sv. Rodiny. Katolické spolky mužů. Dobrodinci.	
20. N.	Neděle květná. Sv. Cyrilla jerus. , biskupa a učitele církve (381). — Učitelé náboženství. Apoštolát sv. Cyrilla a Metoděje. Missie slovanské.	
21. P.	Sv. Benedikta , patr. řeh. (543). — Řád benediktinů. Požehnání Boží katol. podniku. Apoštolát katolického tisku. Katoličtí učitelé. Studující.	
22. Ú.	Bl. Mikuláše Flue , poustevníka (1487). — Dar pobožnosti. Odvrácení pohoršení. Přemáhání pokušení. Upřímné polepšení života. Dobrodinci.	
23. St.	Sv. Viktorina , muč. (484). — Bázeň Boží. Hojní kající a horliví zpovědníci. Přemáhání nestřídmosti. Zachování postu. Stavba kostelů.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	Č.	Zelený čtvrtek. — Sv. Simeona, mučedníka. — Napravení urážek Pánu Ježíši činěných. Láska k Ježíši svátostnému. Ozdoba chrámu Páně.	
25.	P.	Velký pátek. — Zvěstování Panny Marie. — Vážení si oběti mše svaté. Láska k Ježíši ukřižovanému. Útrpnost k trpícím. Umirající.	
26.	S.	Bílá sobota. — S. Haštala, muč. — Příprava ke sv. přijímání. Obrácení zatvrzelých hříšníků. Zachování postu. Křesťanské hřbitovy. Dobrodinci.	
27.	N.	Vzkříšení Páně. Hod Boží velikonoční. — Duchovní obnova naše. Naděje našeho zmrtvých vstání. Víra v život větší. Zamezení hříchů. † syn.	
28.	P.	Pondělí velikonoční. — Časté sv. přijímání. Odstranění lhostejnosti u víře. Věrné následování Pána Krista. Odvrácení špatných rozmluv. † bratří.	
29.	Ú.	Sv. Ludolfa, bisk. m. ř. prem. (1250). — Vítězství nad pokušením. Přemáhání lakoty. Duch křesťanský v rodinách. Katolické školy. † kněz.	
30.	S.	Sv. Jana Klimaka, opata (605). — Dobročinnost k chudým. Svornost v jednotě. Dar čistoty srdce. Záchrana naší mládeže. Duše v očistci.	
30.	Č.	Sv. Quida, op. (1076). — Probuzení z lenosti duchovní. Zemřelí údobé katolických bratrstev. Horlivost v dobrém. Úcta nejsvětějšího Srdce Páně.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Za doby naší nejvíce škodí nám katolíkům děsně se šíření socialismu v novinách, schůzích, ve spolcích. Namlouvají tito bludem svedení lidé, že oni jsou pravými přáteli lidu, že oni vytvoří pravý život šťastný v rovnosti, volnosti a bratrství všech. Slibují lidem krátkozrakým hory doly, podněcují je proti zaměstnavatelům, proti vyšším třídám společnosti a hlavně proti církvi katolické a kněžím. Socialisté tvrdí, že církev a kněží jsou všeho zla vinni, a tím budí vždy větší zášť proti nim u svedeného lidu. Tu třeba boje proti takové zkáze, ale boje živé víry v Boha, třeba boje pravé lásky k Bohu a bližnímu, třeba života podle víry a dle nauky Kristovy, která jediná má moc vyrovnati strašné mezery a bezedné propasti mezi třídami lidové společnosti. Nedostává se lidem lásky k Bohu, a proto ta zášť, hněv a nepřátelství jednoho proti druhému, proto závist a nenávisť zmítá myslmi lidskými, které jediné najdou upokojení v nejsv. Srdci Páně, ohnisku lásky.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za vítězný boj křesťanské lásky proti nenávisti a zášti svedených lidí a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.. Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Potírat blud socialistický.

Úmysl v dubnu: Jednota a stálost v činnosti katolíků.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

DUBEN 1910.

Kalich požehnání, kterému dobrořečíme, zda-li není společnost krve Kristovy? a chléb, který lámeme, zda-li není účastnost těla Páně? (Hor. epíst.)

A. M. Kadlěková :

Milost mše svatě.

Po nebeské hladině
měsíc volně pluje,
od severu prudký van
rozkaceně duje.

Mrtvé ticho v dědině
kroky chodce ruší,
krutá bolest v srdci mém,
smutek táhne duši

Z věže zavzní zvonu hlas,
na mši svatou volá,
pojdte, pojdte, pojdte k nám,
srdce neodolá!

Ve chrám Boží pospíchám,
pomoci tu hledám,
tam, kde Bůh můj přebývá,
kalné oči zvedám.

Pomoz, pomoz Ježíši,
pomoz, božská Máti,
ať má duše umdlená,
nemusí víc lkáti!

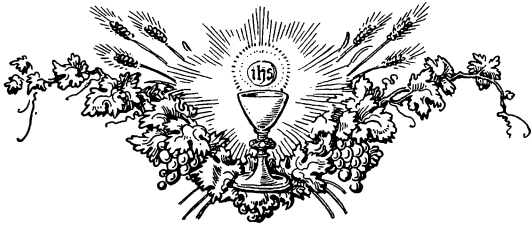
Pošli pomoc Ježíši,
ulev duši mojí,
ať se v srdci zmírní žal,
milost sešli svoji!

Tak se duše modlila
při mši svatě v chrámě,
Jezulátko dívá se
od oltáře na mne.

Zdálo se mi, že vidím,
jak se nad mnou sklání,
rukou svou, že udílí
svatě požehnání.

Když mše svatá skončena,
sladko je v mé duši,
a srdíčko pokojně
v hrudi zase buší!

Boh. Hendl:

Velikonoční svatá zpověď.

»Alespoň jednou v roce se budeš nařízenému knězi zpovídatie. Čtvrté přikázání církevní.

Mnohým katolíkům není žádné slovo tak protivné, jako »zpověď« a žádná povinnost náboženská tak těžká, jako velikonoční zpověď. Ba u mnohých je tato nechuť ku zpovědi tak veliká, že ani o ní slyšeti nechtějí, ba, vidí-li kněze katolického, už se zlobí a rozčilují, neboť upomíná je na Boha a povinnosti jejich k němu, a mezi těmi je také zpověď. Je to zřejmě známkou, že svědomí jejich není v pořádku, že právě zpovědi by co nejvíce potřebovali, aby zase své nitro do pořádku uvedli, vždyť je zpověď právě dána hříšníkům, a ne svatým, je to dar milosti Boží, je to láska Spasitelova, která hledá, co bylo ztraceno, a spasiti chce, co zahynulo. Proč tedy ten strach, proč tu nechuť proti zpovědi? Nemá věru rozumného důvodu. Ostatně u mnohých nedbalost ku zpovědi vychází z mylného náhledu, jakoby povinnost zpovídati se byla toliko přikázáním církevním, jako jest ku příkladu povinnost slyšeti v neděli a ve svátek mši svatou, nebo v pátek zdržeti se masitých pokrmů a pod. Myslí tedy, že přikázání to není tak přísně závazné. Ale v tom se právě mylí. Zpověď není příkazem církve, nýbrž přikázáním Božím, přikázáním Ježíše Krista samého. Vždyť řekl zcela jasně apoštolům svým: »Kterým hříchy odpustíte, odpuštěny jsou, a kterým je zadržíte, zadrženy jsou«. (Mat. 18, 18). Dal-li Kristus apoštolům moc a právo hříchy jiným odpouštěti, tu zřejmě chtěl, aby věřící tohoto dobrodiní také užívali, neboť nečinil nic bez účelu. Zavázal tedy na druhé straně vyznavače své, aby u apoštolů hledali odpuštění hříchů svých. Či snad minil Kristus Pán jen apoštoly a tehdejší své vyznavače? O zřejmě nikoli. Vždyť vše, co činil, platilo pro celé lidstvo, oběť jeho a kněží měla spasiti celé lidstvo až do skonání světa; a milost odpuštění, plynoucí ze svátosti sv. pokání, jest ovocem smrti Kristovy, proto také všem lidem po všechny časy se uděluje; z toho vidno, že i povinnost zpovídati se přešla na všechny lidi, tedy i na nás, tak jako právomoc rozhřešovati ze hříchů přešla z apoštolů na jejich nástupce.

A nástupci tito jsou biskupové a kněží, kteří svátostí kněžstva přijali moc apoštolskou rozhřešovati ze hříchů věřící anebo jim je zadržovati. Jak ale by to mohli, kdyby hříchy naše neznali? Vždyť tato věc tak důležitá, tak posvátná musí se vyřizovati dle nejpřísnější spravedlnosti. Kristus Pán odpouštěl hříchy jen kajícníkům pravým; on ale byl Bohem, znal srdce lidská lépe, nežli lidé zemi, znal jejich hříchy, nebylo tedy třeba mu je zvláště zjevovati; avšak ani biskup ani kněz, žádný není vševědoucí, nezná nitro kajícníka, nezná velikost a počet hříchů jeho, nezná jeho kajícnost, to vše musí vycházeti z kajícníka samého, teprve potom usoudí zpovědník, zda-li se mu mohou hříchy odpustiti, čili nic. Kdo tedy nechce se zpovídati, nemůže přijati sv. pokání, a tedy jsou mu hříchy

jeho zadržány, nedochází odpuštění ani smíření s Bohem. Ovšem, nemůže-li se kajeník zpovídati pro nějakou vadu, nebo těžkou chorobu, tu ani Pán Bůh zpověď nežadá, stačí, jen když znamením na jevo dá, že zhřešil a že upřímně toho lituje. Vždyť nemožnosti od nás Bůh nežadá. Jakých ale užívá se vytáček a výmluv, aby si jen mnozí namluvili, že není třeba se zpovídati, a tak se upokojili ve svědomí svém. Uvedeme jich několik a ukážeme, jak jsou liché a nicotné.

1. Proč bych se zpovídal knězi, je člověk jako já, jen Bůh může odpustiti, neboť jenom Boha hříchem urážím.

Ovšem správně praviš, že jen Bůh může odpustiti a že Boha hříchem urážíš. Avšak zdaž nemá Bůh svobodnou vůli, tuto moc svou jinému svěřiti? Nebylo to moudré, odevzdati moc soudcovskou nad lidmi viditelnými, zase viditelným lidem? Což císař Pán neodevzdal moc svou soudcovskou soudcům svým, nesoudí tito i o urázkách proti císaři spáchaných? Ovšem jest kněz člověkem jako ty, ale považ, že tě nerozhřešuje jako člověk, nýbrž jako zplnomocněnec Boží, a že se mu zpovídáš ne jako člověkovu, nýbrž »na místě Božím«. Kněz zajisté dobře ví, že jiné rozhřešení může z hříchů sebe větších, sebe ale ani z toho nejmenšího, že tedy i on, chce-li býti očištěn, musí zase k jinému jíti k sv. zpovědi, právě tak, jako každý jiný křesťan. Tak i biskup i papež musí se zpovídati u jiného kněze. Kněz ví dobře, jakou vzal na sebe těžkou povinnost a že ji jen tehdy dobře vykoná, bude-li míti čisté svědomí a milost Boží v duši, proto chodí často a rád ku sváté zpovědi. Alespoň jednou za měsíc chodí každý kněz, mnozí za 14 dní a mnozí i v témdni dvakrát. Sv. František Xaverský byl takový horlivec, že, ač zajisté těžkých hříchů neměl, chodil přece denně k sv. zpovědi a mnohdy sháněl zpovědníka na ulici, aby jen se vyzpovídati mohl.

2. Já se zpovídam v srdci svém, lituji hříchů svých, nepotřebuji proto kněze; Bůh je dobrý, zajisté mně odpustí. Dobře-praviš, jen se tak v srdci svém hodně často zpovídej, poznáš, co toho na svědomí máš! Ale jiná věc je s odpuštěním. Či snad si sám můžeš říci »nyní jsou mně hříchy mé odpuštěny«? Odpustil ti opravdu Bůh? Jak to jistě víš? Máš nějaké vnitřní zjevení? Či si jen tak to myslíš, abys se ukonejšil? O milý brachu, ta věc je tuze vážná, nežli aby se na tak lehkou váhu brala. Zpovídáš se v srdci svém, ale nevíš, zda-li Bůh tuto zpověď přijal a zda-li ti odpustil; a on jí nepřijímá ani neodpouští, poněvadž neplníš podmínky k odpuštění Bohem dané, a k těmto patří sv. zpověď. Ovšem jest Bůh dobrý, ale také spravedlivý a pravdomluvný. A on přece řekl: »Těm, kterým moji apoštolové a jejich nástupcové hříchy neodpustí, těm odpuštěny nejsou, byť by se v srdci často zpovíдали.

Bůh dal přikázání, a na tom musí státi, proto také neodpouští tomu, kdo by jen v srdci se mu zpovídal, když byl dal mu příležitost zpovídati se u zástupce božího. Je tedy výmluva tato velmi nicotná. A dále, jak asi tato zpověď v srdci vypadá? Člověk sám velice nerad si říká, že je hříšníkem a proto taková zpověď, na kterou nedohlíží jiný, bývá zajisté neúplná, velice mírná, nezasahuje až do hloubi duše a proto nemá ceny před Bohem.

3. Nemám žádných hříchů, z čeho se mám zpovídati? Nu ovšem, jsi-li taková nádoba plná svatosti, předčíš-li i ty největší svaté, kteří se přece rádi zpovíдали, pak ovšem zpovědi nepotřebuješ, vždyť jsi světce uží na zemi. Ale i když se ti zdá, že jsi svatým, tu jen přece jdi a následuj svaté a zpovídej se jako oni. Zpytuj svědomí své, jako oni to dělávali, hodně přísně a důkladně, a poznáš, že nejsi světce, ale »bídým hříšníkem«, a jako takový že se zpovídati máš a musíš. Není nic nebezpečnějšího pro spásu duše, nežli když se člověk ukolébá v umínění, že nemá hřichu; svědomí se uspává, ale běda, až se jednou probudí, možná že potom bude ke zpovědi pozdě. Neříkejme nikdy: nemám hříchů, vždyť bychom byli lháři a klamali sami sebe, nýbrž říkejme kající: Bože, buď milostiv mně hříšníku. to se lépe na nás hodí. Zpytuj se, proč asi nejdeš rád ke sv. zpovědi? Zajisté poznáš, že příčinou toho je »stud«. A stud tento ti dokazuje, že nejsi světce, nýbrž že máš na sobě hříchy. Uvažuj dále, jaký je to nerozum

styděti se zpovídati, ale nestyděti se zhřešiti. Tu se styděti máme dříve, nežli hřešíme a nebudeme se museti styděti potom. A jaké je to hrdinství, báti se jediného člověka, kněze, který přece sám ví, jak křehký je člověk a jak snadno klesne? Či snad nevíš, že Spasitel dobře věděl, že se budeme styděti vyznávati hříchy své? Věděl to dobře, jako vše jiné, ale právě proto nám poručil se zpovídati, abychom tento nemístný stud přemáhali a tak pokání činili zapírajíce samy sebe. A které zahanbení je snazší, před jediným zpovědníkem anebo jednou před Bohem, anděly, svatými a všemi lidmi na soudě Božím? Nechceš-li toho pokání činiti, které Bůh od tebe žádá, potom se postarej nějakým způsobem, jak dosáhneš odpuštění, budeš-li moci. Jiní zase se tím upokojí, že jest na zpověď dosti času, že se vyzpovídají na smrtelné posteli, a to potom důkladně z celého života a že budou mít větší jistotu spásy. Ó, jak šálivá je tato myšlenka! Nyní se tedy zpovídati nechceš dokud jsi zdrav, víš, že potom lepší vůli budeš mít? A což víš, že se budeš také moci zpovídati? Máš jistotu, že tě nepřekvapí smrt nenadále? Nebo ti Pán Bůh řekl, že počká on, až ty budeš chtít? Nebo víš, že budeš až do poslední chvilky života dobře při smyslech? Víš, zda-li bolesti nebudou tak veliké, že ti zpověď bude úplně nemožná? O, to jsou všechno věci, které skryty jsou před námi. Nač odkládati na čas nejistý, když nyní možnost máme dobře se s Bohem smířiti? Nač vydávati spásu duše v šanc a žiti dlouhý čas v hříších? Vždyť vše to dobré, co v takovém stavu konáme, jest bez ceny a zásluhy. A nač se nositi s tím břemenem hříchů po celý život a nemít pokoje, bez něhož není pravého štěstí? Zda-li není tu člověk svým největším nepřítelem a škůdcem? Bůh jest dobrý a shovívá, avšak omdítáme-li jeho milost, nedá nám ji tenkrát, když bychom si jí přáli. Prostředek k odpuštění nám dal, zpověď, nevážíme-li si ho, odejme nám ho v čas potřebný. Právě zpovědi pozná se katolik, netoliko dle jména, nýbrž dle skutků a života; tu se dělí dobrý od zlého. Jsou katolíci, kteří ostatní povinnosti plní: v neděli a ve svátek do kostela jdou, i na kázání, postí se, ba i na veřejnost jako katolíci vystupují, ale zpovídati se nechtějí. To nejhlavnější, přijímání sv. svátostí, jim tedy schází, nejsou tedy celými katolíky a také nemají potřebné pomoci a milosti Boží. A přece, jak útěchy plné zařízení je sv. pokání se sv. zpovědí! Jaký pokoj rozproudí se srdcem dříve hříšným a proto nepokojným, když uslyší člověk z úst zpovědníka na místě Božím slova: »Jdi v pokoji, odpouštějí se tobě hříchy tvé«. Jak drahocenný dar dal nám Bůh, že nás na místě jeho člověk, k němuž vždy přístup máme, ujistiti může o odpuštění, což nám říci nemůže žádný jiný, a my sami sobě také ne.

Tak mnohý protestant říká: dal bych vše za to, kdyby mne někdo mohl ujistiti, že jsou mně mé hříchy odpuštěny. Ovšem volá nadarmo, neboť nemá kněze, nemá svátosti pokání, nemá sv. zpovědi. Když básník Klement Brentano po 10letém životě světském dospěl k poznání bídného stavu vnitřního, tu žaloval všechny ty své úzkosti duševní básniřce Luise Henselové (tehdy ještě protestantce, později obrátila se k víře katolické). S podivením pohlédla tato protestantka na ubohého katolika a pravila k němu s vážnou tváří: »Co vám to pomůže, že to říkáte mně, mladému děvčeti? Vždyť jste katolíkem a máte ku štěstí svému zpověď. Svému zpovědníkovi řekněte, co vás tlačí«. Tu zvolal Brentano takto protestantkou poučený v celé společnosti: »A to si musím nechat říci od dcery protestantského pastora? a odvrátil se a hořce plakal. Ejhle, jak zapomínají mnozí katolíci ve svém bolu na jediný, Bohem samým jim daný prostředek k vyléčení všech neduhů duše a navrácení ztraceného pokoje. Snad jsi i ty, křesťane, tak nešťastným v duši své, snad již po mnoha léta neseš břímě hříchů, které tě čím dále, tím více tíží, snad pokročil jsi již u věku a nevíš, kdy Pán tebe k soudu povolá, neodkládej se zpovědi. Ejhle, čas velikonoční je tu! Slavné alleluja zaznívá ze všech stran. Kristus vstal z mrtvých, přemohl hřích a následek jeho, smrt. Vše se raduje, co s Bohem spojeno jest, i ta příroda Boží okřívá, k novému se probouzí životu. Všudy, kde pokoj, tam radost na životě, tam naděje, tam chuf ku práci, tam spokojenost a štěstí. A ty bys chtěl trápit se dále? Ty bys nechtěl mít podílu na zmrtvých

vstání svého Spasitele, který ti nabízí odpuštění a s ním pokoj v srdci za tak malou obět sv. zpovědi? Chceš ustavičně ležeti v hrobě hříchů a přikryt býti kamenem nerozhodnosti, bázně a strachu? Jaký by to byl život! O povstaň i ty a mužným krokem kráčej ke zpovědnici, tam ve skroušené sv. zpovědi slož u nohou Kristových to těžké břímě hříchův a uvidíš, že se ti ulehčí, radost nevýslovná vleje se do srdce tvého a bude ti tak sladko a milo u srdce, že budeš jako znovuzrozený. Neníť většího bolu a utrpení nad bol duše hříšné. výčitkami trýzněné, která Boha svého ztratila a nemá naděje. Ale také není většího štěstí pro duši, nežli když svého Boha zase nalezla, milost a lásku jeho zase získala. Radost, pokoj, štěstí, to nedá se vyvážití všemi poklady světa. A co více váží, že štěstí toto potrvá, dokud člověk chce, že má i naději na štěstí a blaženost věčnou. Avšak netoliko v tomto čase velikonočním přistupuj, duše mila, ku sv. zpovědi, nýbrž častěji v roce, zejména však vždy, kdybys těžce zhřešila. Ve hříchu nezůstávej ani přes noc. A Spasitel, jenž tě ústy kněze rozhrěší, obohatí tě dále tělem i krví svou ve sv. přijímání, nasytí lačnou duši tvou a posílí tě, abys snadněji odolala pokušením a nástrahám zlého. Sv. zpověď a hodné sv. přijímání jsou nejlepším a nejvydatnějším lékem v nemocech duše, jsou ale také zdrojem radosti, milosti, štěstí a spokojenosti naší. Děkujeme proto Kristu Pánu za milosti tyto, a pilně jich užívejme k spáse své!

Boh. Hendl:

Velikonoční svaté přijímání.

»V čas velikonoční nejsvětější Svátost oltářní přijímati budeš.«
Čtvrté přikázání církevní.

Jako svatá zpověď jest příkazem Božím, tak i svaté přijímání. Církev toliko určila dobu, kdy se svátosti tyto přijímati musejí, aby katolíci povinností Bohem uložené dostál. Ovšem jest přijímání velikonoční nejmenší míra; církev přeje si co nejvíce, aby katolíci křesťané co nejčastěji k stolu Páně přistupovali, a to pro veliký prospěch, který duším ze svatého přijímání plyne. Sv. Otec nynější, papež Pius X., nastupuje úřad svůj velepastýřský, za úkol sobě obral »obroditi, obnoviti všecko v Kristu«, a za prostředek jeden z nejmenších, k čili tomu vedoucích, uvádí časté svaté přijímání. Tentýž sv. Otec si přeje, aby horliví katolíci několikrát v týdnu, ano pokud možno denně přijímali, jak to bývávalo v církvi staré zvykem. A věru veliký by z toho vzešel jak jednotlivcům, tak i celé církvi užitek. Vždy jest svaté přijímání osobní podíl, osobní účastenství v oběti Kristově, v oběti smírné i prosebné. A obět tato jakou má cenu před Bohem? Celý svět se jí nevyrówná. Vždyť to se obětuje Bůh sám, obětuje za nás, obětuje úplně, obětuje na smíření. Pozastavme se tedy poněkud a uvažujme o oběti této novozákonní, abychom poznali, co nám Spasitel v ni zanechal, a si vážili na výsost té milosti, že nás osobně účastny činí této předrahé oběti ve sv. přijímání.

Spasitel laskavý. Kristus Ježíš sedí s učedníky svými při poslední večeři. Nezbyvá mu nic více než 20 hodin života. S citem vroucím a se srdcem lásky plným loučí se s věrnými svými, slibuje jim, že jich tu neostaví sirotků, ale že s nimi bude až do skonání světa. Věděl zajisté co nejlépe, co pro spásu pokolení lidského učiniti má dle úložením Otce nebeského, a proto předpovídá jim, co se s ním v té noci díti bude a jak oni se při tom zachovají. Potom běře chléb a víno, žehná obě a rozdává apoštolům se slovy: »Vezměte a jezte, totoť jest tělo mé — vezměte a pijte z toho všickni, totoť jest krev má, která vylita bude za vás a za mnohé na odpuštění hříchů.« A hned přikazuje jim, aby totéž činili na

Jeho památku a dokládá, že kolikrát to činiti budou, smrt Jeho připomínati budou, dokud co soudce živých i mrtvých nepřijde zase na tento svět.

Abý slib, který byl dříve dal, totiž že neostaví je zde sirotkův ve skutek uvedl, dává jim rukojemství přítomnosti své pod způsobou chleba a vína. Přítomnost tato jest sice velice tajemná, vždyť Pán viditelně jde k Otci. Ale přípověď Jeho jest rukojemstvím, že chce zastřený tajemstvím dliti na zemi co obět věčné Bohu milá až do skonání světa. Slova jeho zajisté tak zní, jakoby řekl: nesedím zde uprostřed vás při této večeři pouze jako učitel vši pravdy, ale jsem tu jako král, i zakládám nové království Boží na zemi v nové ustavičné úmluvě, království, kteréž sám jsem krví svou dobyl, řídití a spravovati budu až do konce světa tohoto, sedím tu jako nejvyšší kněz nového zákona, ustanovuji obět, kteráž právě na kříži jednou dokonána jsouc, i věčně platná bude, již po všechny věky nekrvavými způsobem obnovovati budete. A tak nařizuje Spasitel konati obět nekrvavou, obět mše svaté.

Podáváje apoštolům kalich, vecí: »Pijte z toho všickni, nebot to jest krev má nového zákona, kteráž za vás a mnohé vylita bude na odpuštění hříchů«, (Mat. 26, 27.) Mluvě k apoštolům, kteří byli židé, tak mluviti musil, aby mu dobře rozuměli jako židé. Již ale v celém Starém zákoně znamená slovo »zákon« jako úmluva nebo »smlouva«; »krev zákona« jest tedy tolik jako krev »úmluvy« čili »smlouvy«. »Krví smlouvy« však bývala vždycky krev obětní. Tak Abraham, když s ním byl Hospodin smlouvu učinil, musil obětovati jemu. (I. Mojžiš 15, 9.) A když nápotom Hospodin s národem israelským na poušti smlouvu tu slavně obnovil: porazil Mojžiš hovádka, k oběti přivedená, vylil jednu část krve u oltáře a druhou částí pokropil lid, řka: »Totot jest krev úmluvy, kterouž učinil Hospodin s vámi.« (I. Mojžiš 24, 8.)

Podle toho jest »krev zákona« krev obětní a Kristus mluvě o »krvi zákona« mluvil o krvi obětní.

Umíraje Kristus na kříži zrušil starou úmluvu čili smlouvu starozákonní a Bůh v novou vešel s pokolením lidským. Krev tedy, kterou za nás na kříži vycedil, jest krev nové úmluvy. A tuto dal apoštolům na závazek své neskončené lásky k požívání, řka: »To čiňte na mou památku.« Chtěl tedy, aby apoštolé dle příkazu jeho nekrvavým způsobem obnovovali, což On na kříži s Krví vykonal. Takovým způsobem ustanovil obět nového zákona.

Apoštol národů svatý Pavel v první své kapitole ke Korintským napomíná křesťany, aby nepojídali ničeho, což bylo modlám obětováno, aby se tak požíváním darů obětních při pohanských hodech obětních modlářství účastnými nestali, a praví: »Kalich požehnání, kterému dobrořečíme, zda-li není společnost krve Kristovy? a chléb, který lámeme, zda-li není účastnost těla Páně? Nebo jako jeden chléb, jedno tělo mnozí, jsme všickni, kteří jednoho chleba účastni jsme. Pohleďte na Israele, podle Těla, zdaliž ti, kteříž jedí oběti nejsou účastni oltáře? Což tedy? Pravím-li, že modlám obětované jest něco? anebo, že modla jest něco? Ale což obětují pohané, zlým duchům (smyšleným bohům) obětují a ne Bohu. Nechci pak, abyste byli společníci zlých duchů; nemůžete kalicha Páně píti a kalicha démonů. Nemůžete stolu Páně účastni býti a stolu démonů. (1 Kor. 10, 16—21). Smysl slov těchto jest zajisté tento: »Zdali nejsme účastni Krve Páně, když z kalicha pijeme, který při večeři Páně požehnan bývá? A zda-li nebyváme účastni těla Páně, když požehnaný chléb lámeme? A jako všickni požíváme tohoto proto posvátného chleba, jenž jest tělo Páně, rovněž tak všickni křesťané, ačkoli počtem mnozí, nicméně přece mezi sebou jedno tělo jsme. Pohleďte na Židy, kteří se na křesťanskou viru posud neobrátili. Zda-li z nich ti, kteří požívají masa obětního z oltáře, nedávají na jevo, že posud skutečně židy jsou a drží se viry židovské? A tak také i vy, kdybyste požívali obětních pokrmů židovských nebo pohanských, držáni byste byli za židy nebo pohany a svým křesťanským spolubratrům byli byste na pohoršení. Modly arci nic nejsou, aniž to, co se jim obětuje jest samo v sobě nečisté, ale vězte, že pohané obětují zlým duchům čili

démonům a já nechci, abyste se zlými duchy co měli. Neboť jest neslušné, abyste vy, kteří z kalicha Páně pijete krev Páně a přijímáte tělo Páně, požívali také to, co leželo na stole zloduchů». Těmito slovy zajisté dosti jasně naznačuje svatý Pavel, že večeři Páně považuje za oběť, a sice oběť novozákonní, oběť křesťanskou. Na jiném místě, a sice v epištole své k Židům, (13, 10) píše tentýž apoštol takto: »Máme i my oltář, z něhož jisti nemají moci, kteříž stánku slouží (t. j. Židé). Tam, kde se mluví o oltáři a požívání obětních darů, oběť též býti musí, neboť kde není oběti, tam není oltáře, není požívání obětních darů, není kněžstva, jelikož oltář na dary obětní a kněz k obětování a k rozdělení jich zřízen bývá. A tak právem říci můžeme, že apoštol národů svatý Pavel večeři Páně pokládá za pravou oběť, a to oběť nejsvětější. U sv. Jana v evangeliu táž se žena Samaritánka, jakmile seznala, že Pán Ježíš jest prorokem, zda-li Samaritané či Židé dobře mají, když říkají, že na hoře Garizim nebo jako Židé, že v Jerusalemě Hospodinu Bohu svému se klaněti mají? Na to jí důstojně odpovídá Spasitel: »Věř, ženo, přichází hodina, že ani na této hoře ani v Jerusalemě nebudete se klaněti Otcí. — Bůh jest duch, a ti, kteří se jemu klanějí, v duchu a pravdě mají se mu klaněti.« Slovo klaněti zde znamená: »Klekati, službu Boží konati a obětovati.« Ani Samaritané a Židé nikdy se Bohu neklaněli jinak, nežli oběti. Samaritánka chce tedy věděti, kde se má vlastně Bohu obětovati. A Pán Ježíš jí také odpovídá, že nebude oběť pravá omezena ani na Jerusalema, ani na horu Garizim. ale že se bude Bohu všudy přinášeti a to v duchu a pravdě, t. j. ne oběť pouze obrazná, nýbrž pravdivá a význam (ducha) mající. A tak oběť, kterou byl tehdy Kristus Pán oznámil, jest oběť nejsvětější, oběť mše svaté.

Neboť právě proto, že oběti starozákonní jsou pouze podobenství, stín a obraz budoucí pravdivé oběti nepostačovaly, aby se jimi kdo Bohu, duchu to neskončené dokonalosti, mile klaněti mohl. vydal Boží Syn sama sebe za oběť důstojnější a obětuje se denně za nás Otcí nebeskému v duchu a pravdě. V duchu, to jest v Duchu svatém, jenž v této oběti místo nás a za nás prosí, a oběť srdce našeho Otcí nebeskému přináší, v Duchu to, z jehožto moci slova: »Totof jest tělo mé, totot jest krev má« atd., ten největší zázrak lásky Boží na našich oltářích denně působí. a chléb i víno v pravé tělo a pravou krev Pána našeho Ježíše Krista proměňuje. Neboť jak praví svatý Pavel, v mdlobě své ani nevíme, zač bychom se měli modliti, ale Duch svatý prosí za nás lkáním nevypravitelným.« (Řím 8, 26.) Slovo pak v »pravdě« znamená tolik, jakoby se řeklo: »Oběť Kristova není pouhým podobenstvím, obrazem nebo stínem pravé oběti, jako bývaly oběti starozákonní ale jest pravdou, skutečností a podstatou oběť to věčná, podle řádu Melchisedechova, v níž skrze Něho s Ním a v Něm Bohu Otcí všemohoucímu v jednotě Ducha svatého vzdává se čest a chvála na věky. A tak slova Kristova pověděná k Samaritánce oběti mše svaté, úplně vyplněna jsou, jelikož oběti starozákonní jak na hoře Garizim tak v chrámu jerusalemském přestaly, a nekrvavá oběť Nového zákona, oběť mše svaté, první to oběť v duchu a pravdě katolickou církví, po veškerém světě rozšířenou, všudy se přináší. A také veškerá starobylost křesťanská mluví o nekrvavé oběti novozákonní a koná ji v chlebě a víně. Již v knize skutků apoštolských o tom se zmínka činí. Když byl totiž po seslání Ducha svatého k shromážděným zástupům pozvedl hlasu svého Petr, hlava apoštolů a nové církve, přijalo kol tři tisíců duší víru Kristovu a praví se o nich: »Že trvali v učení apoštolském a v lámání chleba i na modlitbách«. Výklad slov těchto jest: Židé obráceni, uvěřivše v Ježíše Krista, poslouchali kázání apoštolů, přítomní byli slavení oběti novozákonní a přijímali modlice se večeří Páně; neboť jen při slavení novozákonné oběti nekrvavé se způsobu chleba a vína v pravé tělo a krev Páně proměňovaly.

Sv. Justin mučedník, který se narodil roku 100 po narození Páně a roku 169 za římského císaře Marka Aurelia pro víru křesťanskou smrt podstoupil, byl úředníkem jednoho z úředníků apoštolských. Svatý tento mudrce zanechal nám více spisů; v jednom takovém, podaném na obranu křesťanů císaři Antoninovi Pobožnému,

piše takto a popisuje tehdejší bohoslužbu křesťanskou: »V den Páně (t. j. v neděli) na určitém místě shromažďují se všickni (křesťané), kteřížto v městě neb osadách bydlí. Tu se čítají, pokud tomu čas dopouští, spisy apoštolské a prorocké. Po dokončení čtení povstane první ze shromažždění, biskup, nebo v jeho nepřítomnosti nejstarší kněz, káže lidu a napomíná ho, aby tak krásných příkladů následoval. Pak povstanou všickni, modlíme se společně za sebe i za jiné, kdežkoli dlí, abychom poznavše učení Páně a zachovávajíce příkázání života věčného dosáhli. Pomodlivše se, libáme se políbením pokoje. Napotom se nejpřednějšímu z bratří, t. j. biskupovi, neb knězi, podá chléb, víno a voda. Přijav to, vzdává chválu Bohu Otci, ve jménu Syna a Ducha svatého a dlouhé činí díky za dary, jimiž nás obdariti ráčil Bůh. Po modlitbě a díkůčinění odpoví přítomný lid »Amen, staň se!« Napotom rozdělují ti, jež jáhny nazýváme, mezi přítomné chléb, víno a vodu, kteréžto věci modlitbou a díkůčiněním posvěceny jsou a donášejí je nepřítomným, na př. nemocným anebo vězňům. Nazýváme pokrm tento večeri, nikdo ale nebývá k ní připuštěn, dokud nevěří, že všechny články víry pravdivé jsou, dokud není pokřtěn na odpuštění hříchů a nechová se dle příkazu Ježíše Krista. Protož nepožíváme ji co obecného chleba a nápoje, ale jakož Ježíš Kristus, Slovo Boží, tělem učiněno jest, a tělo i krev pro spásu naší na sebe vzal, rovněž tak pokrm tento slovem slova jeho v tělo a krev Krista Ježíše posvěcený, mění se.« Ejhle, jak krásné popsání to večere Páně u prvních křesťanů. Kdož čte to, nepozná v tom z úplna naše katolické služby Boží, mši sv., kde jako tehdy, knězi konajícímu ji, podává se chléb, víno a voda k obětování a on z obětovaného jak tehdy věřícím posvátné dary podává. Že se časem obřady zevnější ku větší oslavě tak vznešeného tajemství těla a krve Páně rozmnožily, nevadí, neboť hlavní věc proměnění chleba a vína v tělo a krev Páně a udílení sv. přijímání zůstává povždy, jako tehdy, tak i nyní hlavní podstatou oběti naší. Při sv. pozdvihování se děje proměna tato, a Kristus co obět kalvárská i zároveň co nejvyšší kněz představuje se Otci nebeskému, a to bez ujmy věčné slávy své, které co Pán světa, a co budoucí soudce živých i mrtvých na pravici Boha Otce požívá. Za tou příčinou jest pozdvihování nejpřednější částí mši sv., v níž se ten největší zázrak lásky Boží oslavuje a velebí.

A ve sv. přijímání se láska Boží dokonává, neboť ten, jenž spočívá na oltáři, Kristus, spojuje se s duší naší. My podíl bereme na oběti jeho, a také na všech užitečných jejích, které jsou nevyslovitelné. Boží pomoc, milost, láska, milosrdenství, záruka budoucího života věčného, posila v pokušeních, očištění od všedních hříchů, povzbuzení k životu ctnostnému, to vše jest ovocem hodného sv. přijímání. Kristus se spojuje s námi. my pak jsme údové těla jeho duchovního. On přebývá v nás a my v něm. Skrze sv. přijímání dává nám život věčný, vzkřísí nás v den nejposlednější k radostnému bydlení s ním. Jak pravil: »Já jsem kmen vinný a vy ratolesti, beze mne nemůžete ničeho činiti (dobrého)«, pak praví: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život, a nebudete-li jísti těla Syna člověka a pítí jeho krve, nebudete mítí života v sobě«. Proto dal sebe za pokrm a nápoj, abychom ho přijímali; tělo mé právě jest pokrm, a krev má právě jest nápoj, proto učinil oběť v chlebě a víně, abychom v těchto způsobách, které jsou pokrmem těla, přijmouti mohli pokrm duše. Kdo sv. přijímání zanedbává, uráží Krista v lásce jeho, jest nevděčником k jeho oběti, okrádá duši svou o největší milosti na zemi a o naději života věčného. Jen duše zatvrzelá, nevěřící a hříšná netouží po pokrmu nebeském, duše věřící, srdce měkké a očištěné touží po sv. přijímání jako jelen po studnici vody živé. Horlivost ve sv. přijímání je zajisté také jednou ze známek horlivosti křesťanské vůbec, zejména stálosti a upřímnosti ve víře a lásce ku Kristu Pánu. Vždyť kdo koho miluje, s tím ustavičně býti si přeje. Svaté přijímání je také zevnějším důkazem příslušnosti k církvi katolické. U jednoho stolu všickni klekati mají, jeden posvátný pokrm jako údové jedné rodiny Páně přijímají. Proto, kdo velkonoční sv. přijímání zanedbává, sám se z počtu rodiny Kristovy, z církve, vylučuje, a také dle nařízení církve nezasluhuje, umře-li bez kajcnosti, křesťanského pohřbu, vždyť sám se práv těchto vzdal, když neplnil povinnosti. Proto jest

velkonoční svaté přijímání tak důležité, a nemělo by být katolika, jenž by je opomenul. Doba velkonoční dosti dlouhá jest, aby každý našel tu hodinku času a vykonal svatou zpověď a přijímání velkonoční, hodinka tato zajisté dobře mu zapsána bude zlatým písmem v knize života. Co času věnujeme tělu, životu pozemskému, co péče a starosti máme, jak bude tělo naše živo atd., a o duši, která předem zůstává i po tomto životě časném, bychom se starati neměli? Nebyl by to nerozum největší? Ó. jak bychom splakali na konci života, že jsme toliké důkazy lásky Boží k nám zneužívali, jimi pohrdali, jich si nevšímali a je přijímání nechtěli! Jak obстоjme pak před soudem téhož soudce kterého jsme lhostejností a nevšímavostí tak uráželi? Přijímejme rádi, pokud podává se nám Pán, přijímejme ho často v životě, aby nám dal tu milost přjmouti ho také na konci života; pak nám bude Ježíš Kristus sám vůdcem z tohoto života pozemského do života věčného, a zajisté také tam milostivým soudcem. Protož budiž naším heslem: »Nejen že velikonoční svaté přijímání nevynechám, nýbrž naopak co nejčastěji budu přistupovati ku stolu Páně. Tomuto úmyslu nechť pozhěná Bůh!

Marie Kadlčáková:

Kristus — láska moje.

Rozbouřené srdce
vlnami se vlní,
vetchou žití loďku
krutým žalem plní.

Unavená mysl
oči vzhůru zvedá,
pro své boly pomoc
v modlitbě si hledá.

Na kříž zavěšený
oči náhle stáčí,
vřelou slzou Krista
svatou hlavu smáčí.

A hle, tváře Krista
úsměvem se halí,
kruté boly z duše,
ze srdce se valí!

Kristus — láska moje,
celé moje žití,
k Němu duše bolná
jde se pomodlit!

Radostný růženec.

Zdravas Panno nejčistější,
jenž Jsi z Ducha počala,
neboť muže duše Tvoje
nikdy před tím neznala!

Zdravas Panno, lilie bílá
k Alžbětě Jsi spěchala,
by's Jí přeradostnou zprávu
lásky Boží vyznala!

Zdravas Panno, Matko milá,
jenž Jsi Krista zrodila
v Betlémě, kde v chudém chlévě
plenkami jej obvila!

Zdravas Panno, hvězdo mořská
za nás Syna obětuj,
v bolestech i utrpeních
při nás milostivé stůj!

Zdravas Panno, Matko Krista,
nalezla's jej ve chrámě,
proto k Tobě v každé tísni
s růžencem Tvým spěcháme!

P. V. Virsig:

Milostná novena

kuste to, pánové, a zaveďte ve svých farnostech měsíční svaté přijímání! Tak pozvubuzoval vlp. exercitator duchovní pastýře.

Jistý horlivý kněz umínil si opravdu, že to zkusí. V roku četl ještě knížečku »O velikém zaslibení« božského Srdce. Ta mu přišla velice vhod. Mluvil tedy často s farníky o milostné noveně.

Konečně — píše — v září sdělila mi jistá osoba toto: četla v kterémsi knížečce, že počínajíc prvním pátkem měsíce října, padlo by deváté svaté přijímání smírné na první pátek měsíce června, v němž se božské Srdce zvláště uctívá.

»Výborná to myšlenka! řekl jsem si. Doba od října do června se nejlépe hodí pro milostnou novenu na venkově; tu není mnoho práce na poli.

Chopil jsem se věci, vyložil jsem všecko věřícím, a ejhle, 4. října r. 1907, první pátek měsíce, začalo 23 osob pobožnost devíti pátků ke cti božského Srdce.« Tak psal vlp. farář.

Když jsem zprávu tu v německém »Sendbote« četl, umínil jsem si podobně jako onen horlivý kněz, pokusiti se o to, aby se i v českých dědinách ujala milostná novena. Od října do června není na poli pilné práce, a proto netřeba se báti, že bychom mařili čas.

Poznejme již »veliké zaslibení«, co nám prospěje? Krátce vyložíme obsah jeho.

Zní takto: »V nekonečném milosrdenství svého srdce slibují ti, že všemohoucí láska jeho popřeje milost kající smrti všem, kteří v první pátek devatero měsíců za sebou následujících přistoupí ke stolu Páně; neumrou v jeho nemilosti ani bez svých svátostí, a božské Srdce mé bude jim v poslední hodinu jistým útočištěm.« (List blah. Markéty k M. de Saumaise r. 1688).

Zaslibení to jest jedno z nejtěšnějších milostí božského Srdce, jichž se ve prospěch ctitelů nejsvětějšího Srdce dostalo blah. Markétě. Zabezpečuje nám dobrou smrt jako odplatu za smírné svaté přijímání devatero prvních pátků měsíčních.

Nejprve obsahuje zaslibení to podmínku, za kterou se dává milost. Žádá božské Srdce, abychom v první pátek devatero měsíců za sebou následujících vykonali zbožné a důstojné svaté přijímání na usmířenou ke cti jeho.

Že to má být sv. přijímání smírné, vysvítá z významu, jež první pátky měsíční mají v pobožnosti k božskému srdci. Dle úmyslu Spasitelova mají to být dny smírné, t. j.: sv. přijímáním a odprosem máme božskému Srdci zadost učiniti za bezpráví, jichž zakouší všudy a vždycky, zvláště od osob sobě zasvěcených, které jsou k zvláštním díkům povinny.

Není však dovoleno den svatého přijímání zaměnit na příklad s příští nedělí, jako se to děje s odpustky s povolením církevní vrchnosti; zaslibení spočívá na soukromém zjevení, a nepatří k všeobecnému milostnému pokladu církve svaté; proto nemůže církev svatá s ním po libosti nakládati.

Pak třeba tu cvičbu konati devět pátků za sebou následujících; nesmí tudíž žádný pátek měsíční vypadnouti.

Za druhé udává se slíbená milost. Je to milost dobré smrti. Připovídá se přímo těm, jež by jinak smrt zastihla ve stavu hříšném. Kdo by tedy pobožnost devatero pátků dobře byl vykonal s pevným úminkem Pánu povždy věrným zůstat, ale přes svůj pevný úmínek se dopustil těžkého hříchu, ano v něm i setrval a tak se vydal nebezpečí věčné záhuby, nad tím chce se Spasitel před jeho smrtí ještě smilovati: popřeje mu času, aby opravdovým obrácením před smrtí našel ztracenou milost. Konal-li by někdo milostnou novenu proto, aby potom mohl pokojně neřestí hovětí a konečně přece spásy došel, ten ovšem nezíská si milosti Boží, naopak uvalí na sebe hrozný soud.

Nepřímo vztahuje se zaslibení též na spravedlivé, kteří pobožnost tu vykonavše vytrvají v milosti. Zemrou také v milosti, t. j. obdrží milost setrvání až do konce; na nich se zaslibení vyplní v míře vrchovatější.

Za třetí slibuje Božské Srdce všem, kteří vykonavše milostnou novenu do hříchů upadli a již blízko jsou smrti, obyčejné nutné prostředky k ospravedlnění: přijetí sv. svátostí. Kdyby hříšník zemřít měl v nemilosti a ztracen býti, pošle mu Pán de své připovědi kněze, aby mu před smrti ještě posloužil svátostmi pokání neb aspoň pomazání nemocných, budou-li sv. svátostí pro nemocného nutny a bude-li to vůbec možná. Tak jest totiž rozuměti slovům zaslibení: »Neumrou — hříšníci — beze svých svátostí.«

Zaslibení nemluví o mimořádných případech, na př. o náhlé smrti při neštěstí; tu se dostane milosti hříšníkům mimoobvyčejným způsobem, a to dokonalou litoostí.

Spravedliví, jimž netřeba se teprve před smrtí s Pánem Bohem smířovati, mohou zvláštní milost posíly a útěchy očekávati, třebas měli zemřít náhle a nenadále. Nechybí příkladů, že zbožní ctitelé božského Srdce Páně byli zvláštním způsobem chráněni od nepřipravené smrti a že jim v nemoci bylo zázračně popřáno přijetí svatých svátostí.

Modlitba k svatému přijímání v milostné noveně: »Božský Spasiteli, před tebou na kolena padám a obětuji Ti dnes, v první pátek tohoto měsíce, v nejhlubší pokoře sv. přijímání dle Tvého přání náhradou za chladnost, nevdek a všechny urážky, kterých se dopouštím proti nejhlavnějšímu Srdci Tvému a nejsv. Svátosti Oltářní.

Obětuji Ti též svaté přijímání jako smírnou obět, odpros a zadostčinění za hrozné nepravosti, jimiž tolik nevďěčníků Tvé božské Srdce v největším tajemství lásky neustále uráží.

Přijmi milostivě, božský Spasiteli, zadostčinění svého pokorného a zkrroušeného dítěte, a dej, ať se útěšné zaslibení Tvé na mně uskuteční. Doufám a důvěřuji v nekonečné milosrdenství a všemohoucí lásku Tvou.

Budiž mi, božské Srdce Páně, jistým útočištěm v hodinu smrti, abych skoncal kajicně a posilněn jsa svatými svátostmi; popřej mi aspoň jistě ve stavu posvěcující milosti zemřít, abych v nebesích v lásce a radosti věčně odpočíval na Tvém nejsvětějším Srdci. Amen.«

Nežádá se po nás mnoho, ale veliká milost, milost dobré a šťastné smrti se nám připovídá. Božské Srdce samo nám ji slibuje a zabezpečuje. Doufám, že se četné súčasníme milostné noveny. Tedy od října do června — devětkrát konati svaté přijímání na usmířenou! Nedejme se zahanbiti šlechetností jiných ctitelů božského Srdce!

V Kopenhagu (Dánsko) na příklad každý první pátek měsíční přistupuje ke stolu Páně přes 300 mužů. Mnozí přinášejí veliké oběti. Jistý dělník četl knížku o milostné noveně; měl ročně 14 dní dovolenou. Chtěje konati pobožnost devatera pátků, šel k mistrovi a poprosil ho, aby místo dovolené 14 dnů směl zanechat práci každý první pátek měsíční. Toť hrdinský skutek úcty k nejsvětějším Srdci Páně!

Když si pojišťujeme statky vezdejší, pole, dům, stodoly, ba i život, pojistíme si také dobrou smrt a věčnou blaženost!

Od října do června — příhodná doba — k milostné noveně — za dobrou smrt! (P. d.)

J. Al. Vlastimil-Římský :

Palatin.

Na skále zde je vznik první Říma;
jaký roj dějů tu mysl třímá!
každický převrat z pobanské doby
do dneška až, kdy kříž město zdobí!

Caesarové, slavné doby stměly,
vládce, národ, všichni zapomněli,
záhuby že se uchrání stěží,
všemu kdo se oddá bez otěží.

Nad jejich rovem sten se k slovu hlásí:
rekovností město trpasličí
vzrůstá, vzrůstá se a klíčí —

Orgie však z plně jeho moci
vnořily je ve chlad ruin noci!
Vždy čas nové roucho obléká si!

Ignát Zhdněl:

Mládež — naše naděje.

Rozjímání na Bílou neděli.

idíme-li na bílou neděli přistupovati ponejprv ke stolu Páně naší mládež, tu případně na různé myšlenky. Je radost podívat se na ty milé děti, když jsouce dobře připraveny, vážně, uctivě, bohabojně přistupují k oltáři! Nadšena jsou i srdce dospělých, kteří přítomni jsou tomuto posvátnému obřadu; rodiče i vychovatelé umiňují si, že seč jsou jejich síly, přičiní se, a s pomocí Boží chtějí pracovati, by mládež vpravdě byla jejich nadějí.

Ale jaké slyšíme a čteme často ohyzdné, nepěkné případy o drzosti, neurvalosti sprostotě mládeže, jež věru nelze brát na lehkou vášku, neboť vyskytují se nyní nejen ojediněle, ale bohužel s přetrvávající mírou doslýcháme mnoho stesků, nářků a žalob, že není naše mládež taková, jak by bylo žádoucno. Uvažujme tedy, kde hledati příčinu tohoto nepěkného zjevu, a poznávše ji, hledme ji odstraniti a napravit.

1. Křesťanský duch mizí z rodin. Kde mizí náboženství, tam klesá i výchova mládeže. Kterí rodiče před nedospělými zlehčují víru, kněze, svaté obřady slovy, skutky, a vše co s tím souvisí sesměšňují, nemohou očekávat, že by se jednou dočkali radosti na svých dětech, kde se dovoluje dětem čísti vše, co nerozumí a nevěrečtí rodičové domů přinesou, tu musí se otupiti všechen náboženský cit a vypěstuje se neposlušnost, vzdorovitost a jiné osklivé necnosti. Co si máme pomysleti o rodině, když má dítě ve škole zaobalený katechismus v časopisu „Jaro“, kdež čteme následující věty: „Já ti nepravím, mé dítě, cti vždy otce svého a matku svou. Nechť i raní srdce moje, synu můj, tvůj vzdor, já přece s klidem škrtnu čtvrté přikázání.“ Jak se jednou zodpovídají před soudnou stolicí Boží rodičové, kteří předplácejí dětem takový jed a otravují je takovou četbou?

Jaký účinek má vyučování náboženství u dítěte, které slyšívá doma o knězi, byt konal své povinnosti sebe svědomitěji, byt byl ke všem sebe úslušnější, jen slova potupy a nadávek? S jakými myšlenkami sleduje takový hoch, taková dívka ve škole slova svého učitele náboženství, když je

nabádá, aby zachovávali přikázání Boží i církevní. Přijme toto dítě jeho slova, vryje je v srdce své nesmazatelným písmem? Bohužel nutno přiznati, že pozoruje katecheta pohrdlivý úsměšek na rtech takového žáka, vidí, že všechna dobře míněná slova padají na tvrdou skálu a nepřinesou žádného užitku. Pak není divu, když tyto děti nezachovávají pátého, šestého, třetího přikázání Božího a ovšem není také pro ně ani čtvrtého. Děti z takových rodin drze lhoubou, drze odmoučují, kradou, neposlušují, nepřicházejí nikdy do kostela, ba není ani možno dostati jich ku přijetí svatých svátostí, pokání a přijímání.

Či nevšimli jsme si těch přímo děsných dokladů nezbednosti mládeže, o nichž nyní bohužel skoro každodenně čteme a slyšíme? A stojí věru za uváženo, jakému mravnímu nebezpečí jsou vystaveny ostatní děti hodných rodičů, mají-li dlíti ve společnosti těchto zpustlíků, kteří jsou metlou svých učitelů. Stalo se již, že byly obžalovány děti, nečítající ještě čtrnáct let; soudce postoupí další vyšetřování c. k. hejtmanství a to odkáže drzé a nemravné děti k domácímu potrestání, které však obyčejně úplně odpadne. Ve škole se vůbec klouče nepotrestá, protože u rodičů najde oporu proti škole. Nutno upozorniti na tyto věci a stále připomínati, aby v rodinách pěstoval se duch křesťanský, čehož se jenom tehdy dosáhne, když rodiče budou dobrým příkladem předcházeti.

Aspoň jeden doklad: Kdesi na Moravě byl v osadě poloblby hoch, třináctiletý, o něhož se nikdo nestaral. Rostl jako kůl v plotě. Chodil žebrotou, kradl, a dostal-li peníze, propil je v kořálce. Jednou v noci, když doma byl, přepadl svého nevlastního, spícího otce a dlouhým kuchyňským nožem ho zabil. Zda nevyžaduje se při těchto poměrech, by všichni katoličtí rodiče víru dětem svým vším možným způsobem vštěpovali, by nad nimi starostlivě bděli, jim nic netrpěli, co by bylo proti přikázáním Božím i církevním. Ano, spíše nebude tu žádné nápravy, až zase zdomácní ve všech rodinách ten pravý křesťanský duch, až bude se u nich žíti podle předpisů naší svaté víry.

2. Důležitost dobrého příkladu.

Dobrý příklad dávati je jistě velmi důležitá věc a hlavně při vychovávání. Sám Ježíš Kristus připomíná tuto povinnost důraznými slovy: „Tak svět světu vaše před lidmi, ať všichni vidí vaše dobré skutky,“ „příklad zajisté dal jsem vám,“ „učte se ode mne, neboť jsem mírný a pokorný srdcem.“ Jmenujeme se křesťany, máme tedy své právo od Krista, proto chceme-li učiniti se hodnými tohoto čestného názvu, je naší důležitou povinností, činiti, co Kristus činil, vůli Jeho plniti, podle Jeho příkladu se řídit. Dobrý příklad máme dávati svým celým životem, ve všech ctnostech, ve všech případnostech života. Jako Kristus dle svých vlastních slov přišel na svět, aby dobrý příklad dával, abychom všichni od něho se učili, tak jest i naši svatou, vírou nám předepsanou povinností: svítiti světem svým, aby všichni viděti mohli naše dobré skutky.

Platí-li slova tato vůbec o všech lidech, mají obzvláštní důležitost pro rodiče, představené, učitele a vychovatele. V bájce se vypravuje: starý rak napomínal mladého: nelez stále pozpátku, ale dej se jednou také v před. Tu odpověděl mladý rak: rád uposlechnu rady tvé, když uvidím, že i ty tak učiníš. V této jednoduché bájce je obsažena důležitá pravda: nic nepomohou slova, kterými někoho napomínáme, povzbuzujeme k dobrému, jestliže mu nedáme dobrého příkladu. Totéž potvrzuje známé, prastaré říkadlo: slova povzbuzují, ale příklady táhnou. Svatý Jan Zlatoústý pronesl tuto krásnou myšlenku: „Nic není mraživějšího nad učitele, který se vychloubá svou moudrostí ve slovech, neboť to jest věcí hercovou, a ne učitelovou; proto vyučovali apoštolové napřed příkladem a pak teprve slovy; nepotřebovali nic mluvit, neboť mluvili za ně jejich činy.“ Svatý Dominik bydlíval na svých apoštolských cestách nejraději v zámcích šlechticů a v domech bohatců, aby jim blásal svým příkladem; nic nemluvil, ale dával dobrý příklad. Podobně se vypravuje o svatém Františku Serafinském, kterak vyzval kdysi svého spolubratra, řka k němu: pojď, půjdeme kázati! Prošli celým, dosti velkým městem a vrátili se domů. Pln podivu, otázal se bratr světce: mistře, kde a kdy budeš kázati? Již jsme kázali, odpověděl svatý; kázali totiž příkladem své pokory, chudoby, poslušnosti a jiných ctností.

Moudrý zákonodárce Solón nazýval lid stínem knížat; chtěl říci: stín ukazuje podobu předmětu; podobně viděti na lidu, jakého má knížete. Nejsou-li slova tato výmluvným napomenutím, by každý představený každý, kdo stojí na svícnu, svítil dobrým příkladem? Podobně, ne nadarmo, nazval kdosi poddané zrcadlem představených: v zrcadle ukazuje se, co jest před ním; kdo se do něho směje, uvidí v něm veselou a usmívající se tvář, kdo do něho pláče, uvidí v něm zarmoucený a uplakaný obličej, kdo dělá vážného, uvidí vážnou tvář; podobně mají všichni, kteří jsou výše postaveni, svým podrženým býti zrcadlem, v němž lze viděti dobré skutky, ctnosti a dokonalosti. Příslovi: jaký pastýř, takové stádo, platí o všech, kteří žijí ve společnostech, vůbec v domech, osadách a mezi jinými lidmi. Nikdo z nás nežije život poustevnický, proto každý povinen jest dávati dobrý příklad. Praporeček na střeše anebo na vysoké tyči upevněný točí se podle větru, podobně řídit se budou všichni domácí podle příkladu své hlavy. Usedne-li otec s čepicí na hlavě, neudělav kříže, nepomodliv se za stůl, k jídlu, jistě zachovají se podobně jeho žena, jeho pacholci, děvečky i děti. Nejde-li hospodář a hospodyně v neděle a ve svátky na kázání a mši svatou, sotva učiní tak jejich domácí.

Jaké skvostné podobenství vidíme v přírodě! Víno a břečtan nemohou jak příroda jim káže, růsti nahoru, nemají-li opory, neuvážou-li se na strom, nebo na tyči; při závodu o rychlost běží i nejlenošnější kůň, vidí-li, že ostatní koňové ubíhají. Není-liž těmito podobenstvími dokázána důležitost dobrých příkladů? Snáze přesvědčí se oko o tom, co vidí, než ucho o tom, co slyší; co slyšíme, rychle zapomínáme, ale co jsme viděli, podržíme déle v paměti, protože se celý ten děj před námi odehrál. Proč staví se vojevůdce v čelo svých vojáků, vidí-li, že hrozí nebezpečí, že nepřítel sbírá nové posily? Svou udatností, neohrožeností a obětavostí chce je povzbudit, by neumdlévající silou bojovali a neustáli, až zvítězí.

Ve Francii, v městečku Lourdes podnikli dva chlapci, jeden dvanáctiletý a druhý třináctiletý souboj na bambitky. Oba pocházeli z rozervaných rodin, pohádali se a usnesli se, že jeden z nich musí zemřít. Vzali doma revolvery, které byly jim přístupny, šli za osadu do vrb, odměřili vzdá-

enost sto kroků, postavili se proti sobě, čítali jedna, dvě, tři a najednou na sebe vypálili ostré rany. Rána mladšího chybila, ale starší dobře mířenou ranou menšího soudruha zastřelil. Když viděl smrtelný zápas své ubohé oběti, tak se dolekal, že běžel k blízké říčce, skočil do ní a chtěl se utopit. Šel však právě tady četník a topiči se hoča vytáhli z vody. Když byl předveden před soud, udal, že mu soudruh nadával zlodějš, a tu se usnesl, že tu urážku musí krví pomstít. Zdaž připadli by hoši tito na tuto bohaprázdnou myšlenku, kdyby nebyli slyšeli o soubojích mluvit? odkud znali pravidla, podle nichž se konají? buď někdo před nimi obšírně vše vyložil, anebo četli takové závadné a ošklivé knihy, v nichž se o soubojích mluvílo, a kdež byly doporučovány jako nezbytný prostředek k uhájení své cti. Vždyť se říkává: vrabčátka cvrlikají tak, jak se naučili od vrabeš.

Žádný svědomitý pozorovatel neupře, že chybje se u nás velmi mnoho ve výchově, že mládež naší nelze někdy nazvat naší nadějí, naší radostí, naší pychou. Vychovatelé, představení a rodiče dopouštějí se mnohých chyb; upozornili jsme na dvě. Mizí totiž z našich domů stará, bývalá poctivost, úcta k náboženství, vážnost starých lidí, poslušnost a úslužnost. Za našich dnů zdá se, jakoby každý chtěl jen poroučeti a nikdo poslouchati, velících generálů a rozkazujících plukovníků měli bychom veliký přebytek, ale máme veliký nedostatek obyčejných vojáků, kteří by rozkazy svých představených vykonávali. Upadá víra, mizí kázeň v rodinách, a tím uvolňuje se svazek, pojící rodiny, osady v jeden celek. Ubývá víry a zbožnosti, a přibývá hříchů i nevázanosti. Nuže, co je na nás, přičiníme se, by v naší rodině, v našem domě, u všech našich domácích, u našich podřízených kvetl dobrý mrav, víra byla ctěna a vážena; upravme každý svou domácnost podle příkladu svaté rodiny, v níž vládla zbožnost a bázeň Boží! Dávejme všem dobrý příklad; tak „svět světlo naše, aby všichni viděli skutky naše dobré“.

V jedné staré knize četl jsem, kterak starý farář Jais vyprávěl jednou svým posluchačům: Byl jsem volán do vojenské nemocnice k umírajícímu vojákovi. Přijdu k němu, vidím, že jest úplně klidný a při sobě. Mluvil jsem s ním chvíli a tázal se ho,

zda se nechce zpovídati. Milerád, odvětil mi, se vyznám, ač není mnoho, z čeho bych se měl zpovídati, Bohu díky, nejsem si vědom žádného těžkého hřichu. Divil jsem se, mnil farář, u něhož stál také nemocniční lékař a byl svědkem naší rozmluvy, vždyť znám nebezpečí, v jakém je stav vojenský a vím, že je tu mnoho příležitostí a mnoho nebezpečí ztratiti milost Boží. Proto pln podivu ptám se vojáka: Jak je to možno, že jste bez těžkého hřichu? Měl jsem dobré a bohabojné rodiče, vykládal nemocný, a hlavně matka žila jako svatá osoba, stále nás, děti, napomínala: Děti, jen nehřešte! milé děti, strážte se každého dobrovolného, nepatrného hřichu, pak jistě neupadnete do těžkých hříchů; jen žádný hřích! — Kéz by i nyní u nás bylo mnoho rodin, kde by byla taková bohabojnost, jako v této rodině!

A. M. Kadléšková :

K Tobě Kriste!

Spěchám k Tobě, milý Kriste,
když žal srdce zruší,
když se slzy derou,
smutek táhnou duši!

Spěchám k Tobě, drahý Kriste
v světě vřavém hluku,
doufaje, že láska Tvoje
svou mi podá ruku!

Spěchám k Tobě, Jezu Kriste
v sladkosti i mdlobě,
prose Tebe, bys mne chránil
v neštěstí i zlobě!

Spěchám k Tobě, volám, pomoz,
žal když v hrud se vrvá,
k útěše a ku radosti,
kříž Tvůj, Kriste, zbývá!

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albén Stolz*. Česky podává *Fr. P. Kostík*, katecheta.

(Část další).

1. Chléb náš vezdejší dej nám dnes!

Zajisté podivným jest ono evangelium o vrabcích. Stojí tam totiž psáno: »Zdaž neprodávají se dva vrabci za penízek, a jediný z nich nepadne na zem bez vědomí a vůle Boží.«

Pohled jen na takovéto zvířátko; mohl by si myslit ptáček ten, že jest nebohým chudáčkem ve svém nehezkém, šedém kabátku a v krátkých koženkách bez punčoch a střeviců, jako chudý chlapec z Krkonoš. Neumí ani krásně zpívat, není žádným zvláštním ferinou, má úzoučký mozek, málo důvtipu, a jiného také neumí mnoho. Jiný pták vydá se na cesty na podzim, ohlédne se po cizích zemích, vrabec však zůstává jako peciválek celý rok, a ano co je živ ve své vesnici, a je tam pouhým podruhem. Jiní ptáci zhotovují si hezká, ba i výzdobná hnízda, jako stehlík, vlaštovka, každý dle svého způsobu a dle své potřeby, vrabec však jest ve svém cechu nedbalcem, ano šibalem. On se rád usazuje na cizí lavice, rád hledá přístřeší v cizích domech, na př. v hnízdě vlaštovčím, a pak neplatí ani nájmů z bytu; staví si někdy a to chatrné hnízdo, jako zpozdlý někde na raně k největší škodě ano i zahubě sebe i svých, a toto své hnízdo ještě špatně slamou vycpává. A poněvadž vrabec ničemu nerozumí, nemá žádného vkusu a žádného umění, žádného řemesla neumí, není ve vážnosti ani u lidí ani u zvířat a bývá považován za povrhele, zvláště proto, že rád mnoho že-e a tuze křičí. A přece vrabci se všude nacházejí, nesejí, nesklízejí a tráví z toho, co jiní naseli nebo štípili. A lidé pak nepokládají si to za hřích, takového vrabce i s jeho mláďaty, když se na ně dostanou, zabítí.

A přece se ještě nikdy nepřiřadilo, aby se takový vrabec oběsil nebo krk si podřezal že by se zastřelil nebo že by se o zítřek nebo o nastávající zimu staral. A jedná docela dobře takový vrabčik; kdyby si vrtochy dělal, byl by bláznem, i kdyby snad rozum měl. Neboť byt by tento vrabčik byl bezcenným tvorem, takovým nepatrným ptáčkem,

a byt by to i žádná škoda nebyla, zmizeli některý, a byt by přirovnán k vlaštovce a jejimu hbitému, hrdému letu, byl jako přihlouplý človíček, přece může i tento vrabčik pocítovati, že je chráněn a opatrován naším Pánem Bohem, ten že mu na každý den jeho vezdejší chléb připravuje a předkládá. Projděme a spočítejme jen útraty, které na vyživení a zaopatření vrabce vynaloženy býti musí.

1. Výlohy a útraty za stravování. Vrabec potřebuje denně své jídlo moučné nebo své masité pokrmy a ve svátek z obojího; byt to bylo jen několik pšeničných nebo žitných zrnek nebo krmě z mladého hrachu nebo nějaký nepatrný brouček nebo místojelítka nějaká housenka nebo něco podobného. Zvláště však v zimě zaopatření takového vrabčeho tvora není žádnou maličkostí. Když se na př. celý den chumelí, vše je sněhem pokryto, tu chce přece vrabec každý den své jídlo mít a spustil by velký křik, kdyby potřebných věcí nedostal. Kde to ale sehnat, když vše sněhem přikryto? Kopati vrabec neumí, žebrati také nechce a něco ukrásti, k tomu není všude příležitosti. A co by se na silnici nebo na jiném místě, kde sníh odklidili, najíti a sebrati dalo, toho není mnoho, a přicházejí ještě jiní hladovíci, kteří mají větší hlavy, jsou dotěraví, výbojní, ano i násilní, jako pěnkavy, strnadi a tlustohlaví havrani. Ale bez ohledu na všechny tyto obtíže dostává vrabec, nepatrný to a prostý tvor každý rok 365 dní své jídlo, v roce pak přestupném ještě přídavek na jeden den. A proto každý z daleka na něm pozoruje, že svým bezstarostným životem se stal lehkomyšlným.

2. Oděv. S vrabcem je to jako s ostatními lidmi, nechce býti oděn chatrněji a hůře jako jemu rovní, nýbrž choditi a vykračovat si, jak právě u vrabčů moda je. A když věc tu pozorně uvážíme, poznáme, že o vrabce je mnohem lépe postaráno, než bychom mysliili. Bůh jej odívá velmi pečlivě, zámožná matka nešatí svých dětí lépe, takže ho nezebe, když je zima, a v létě se nepotí (já aspoň

jsem ještě nikdy vrabčího potu neviděl). A pak může vrabec nebo vrabcová jako paní, jako nějaká dáma ve svém pernatém oděvu pyšně si vykračovati nebo na střeše světa se ukazovati. Zda nemá vrabec pěkný, pruhovaný fráček? Zda nechodí v krátkých., hedbávných kalhotkách zpoolehoucha jako nějaký vzácný pán ode dvora nebo z duchovenstva? Zdaž nemá jemné čizmičky z červené juchty, a zda nejsou tyto každý den jako čerstvě vyležtené? a přece nemá ani sluhy ani služby ani kartáče! A vrabčí hlava honosí se aksamitovou čapkou, a vše jest na vrabci jakoby ve vlně barveno; oděv vrabčí nevybledne ani na slunci ani v dešti, ač žádného slunečniku ani deštníku nenosí, oděv vrabčí nedostává žádných skvrn ani neděraví, takže se nemusí látat, leda by se dostal do šarvátky a v této by rozcuchán byl. Z jara a na podzim dostává od svého opatrovníka nový oděv, vrabec se totiž přepěpčuje. Na podzim vypadávají mu lehká letní pírka a z jara zase hustá zimní, dostává pak nový oblek, jako ho právě pro nové počasí potřebuje. Neprodá odloženého obleku židovi ani obchodníkovi perím, nýbrž odhazuje jej; vždyť žije bezstarostně jako mladý komediant. Sluha nebo koťi dostávají obyčejně každý druhý rok nový oblek od svého pána, takovýto vrabčí však dvakrát do roka, a přece ani neslouží ani nekočíruje. Ten, jenž mu látku na oděv dává, ten mu ji sám i nastříhal i ušil. Proto takový vrabec nechodí jako leckde nějaký kramář nebo hospodský, jemuž vesnický krejčí oblek zkazil, nebo jako voják, který na sebe musí oblek vzít, i kdyby na něho šit nebyl, — přiléhá mu, totiž vrabci, celý oblek, jako by byl ulit nebo přirostlý, — a je to přece jenom vrabec, o němž písmo svaté praví, že dva vrabce pouze za penízek prodávají.

3. Výcvik a poručnictví. Vrabec má od přirozenosti slabou, vrtkavou hlavu; má, jak se o mnohých studentech říká, rousy, je učiněný neposeda a větroplach. Proto také ničeho neví, ničemu nerozumí, když do světa vkročí, a od jiných také žádné rady nepřijme.

Tu kočka, tam sova, tu zase kuna, jinde hoši, tu i praobyčejné slepice,

všichni nevraží na sebe, jakoby byl cikanem nebo brusíčem nožů. A kdo má pošetilemu, neučenému vrabci pomoci při všech těchto úkladech a nástrahách, od hochů i od zvířat mu činěných, vždyť všichni mají více chytrosti a důvtipu, než on ubožák? A hle, Bůh sám tohoto ubohého ptáčka poučil, jak si má počínati! Bůh mu vštípl a ukázal: blížili se člověk, tu na deset kroků před ním ulitne do výše; blíží-li se kočka, může nechati kočku o několik kroků blíže přijíti, nesmíš však s ní oka spustiti, aby potutelně na tebe neskočila; před slepicí nemusíš prázdného respektu mít, před tímto krákoravým tvorem netřeba do výše odlétnouti, stačí, pouze trochu na stranu poodskočiti, jestliže při sypání zrádla ze závisti klovnouti chce. Ještě mnoho by se dalo napsati a vypravovati o vrabci, o jeho přibýtku, o zdraví a veselosti, o tom, jak, jak slamou bývá zásobován, jak byt mu bývá vykázan, jak opatřena mu bývá peřina na slavník, větší porce denní, když rozmnoží se jeho rodina; že vůbec patří k lépe postavenému stavu, t. j. že má zaopatření a výživu, že se mu dobře daří a že spokojen jest.

Milý muži nebo ženo nebo svobodná osobo! myslíš snad, že jsem si jen žerty tropil, a nelíbí se ti snad takové žerty a šprýmy čísti, má-li se o náboženských věcech psáti. Než, tyto žerty jsou míněny vážně, a mám podstatnou omluvu, takto psáti.

Pohled, náš Bůh a Pán stvořil nebe i zemi i moře, překrásně vyzdobil a okrášlil celou přírodu, aby lidé i andělé touto krásou se kochali a v přírodě zálibu měli. Viditelný svět jest veliké Písmo sv., plné podobenství a obrazů, příkladů a naučení. Každá věc, kterou vidíme, má svůj krásný a hluboký význam.

Hvězdy na nebi, krásné bílé mraky v tmavomodrém vzduchu, večerní červánky, vichřice i tichý vánek, libezné vůně květin za jarního rána, ohněm planoucí moře za žhavého letního slunce i klidný třpyt hvězd za chladné zimní noci, hřímání a burácení hromu i cvrlikání cvrčka za kamny, vše to nám má hlásati a pověděti více, než snad jen to, co ušima slyšíme, nebo očima vidíme.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

X. Statečná vyznavačka.

(Obrázek z missií mezi Zulukaŕy).

V minulém roce, píše jistá missijní sestra, naložil s námi Bůh přísne, navštívil nás totiž mnohým křížem a soužením. Nejprve zničil naše stáda dobytčí mor. Později vypukl v našem sirotčinci oheň. Beze zvláštní ochrany Boží byly by kaple, sakristie a přiléhající světnice shořely. Již v měsíci září vyhořela jedna ložnice. Daly jsme ji sice ihned znovu postavit, ale následkem dlouho trvajících lijáků se zase zbořila. Děti tak tak že se zachránily.

Než ačkoli tyto případy nám způsobily mnoho starostí, neklesáme proto na mysl. Vždyť víme, že dílo Boží strastmi a zkouškami utvrzeno a posilněno bývá. V náhradu za to nebyly jsme bez duchovní útěchy. Při jitřní mši sv. o vánocích přijalo 75 křesťanů svaté přijímání; čtyři děti přistoupily ke stolu Páně ponejprv. Po první mši svaté byli pokřtěni dva chlapci z královské rodiny a my doufáme, že Jan a Ondřej, tak se nyní jmenují, budou ve své otcině jako malí apoštolové mezi svými krajany dobře působiti.

Velkou radost nám v poslední době způsobila neohrožená vytrvalost jedné z našich zákyň. Třináctileté děvče slyšelo doma o evropských sestrách a křesťanském náboženství, a umínilo si, že také vstoupí k nám do

učení. Ježto však měla chatrný oděv a netroufala si v něm k nám přijíti, přičinila se ze všech sil, aby si nový a slušnější zjedнала. Jak se ho dopídila, nevíme, ale jednoho rána přichvátala k nám plna radosti v nových šatech a prosila, abychom ji přijaly a ve víře křesťanské vyučily.

Neuplynula však od jejího příchodu k nám ještě ani hodina, tu slyšely jsme divoký křik. Její otec zpozoroval totiž její útěk, uhodl její úmysl, přikvapil k nám, vztekaje se a spílaje, volal všechny bůžky o pomoc a žádal za vydání své dcery. Ale kde ji hledati? Dívka, slyšíc hlas otcův, přehla, a nikdo nevěděl kam. Celý den hledal ji otec ještě s jedním mužem v celém okolí, ale nadarmo. Pozdě večer vrátili se unaveni a uhoněni domů, aniž byli jaké stopy po uprchlici našli.

Druhého dne časně z rána vrátila se dívka do našeho domu. Byla celou noc ztrávil v lese, ačkoli byla v nebezpečení, že od divé zvěře bude roztrhána. Nemohly jsme ovšem statečnému dítěti útulku odeprti. Dva dni skrývala se v naší kuchyni a neodvážila se ani vykročiti, obávajíc se, že bude od svého otce dopadena a polapena.

Zatím otec ztracenou dceru ustavičně hledal a konečně udal věc policii. Třetího dne potom přišli k nám dva policisté a ukázali nám písemný úřední rozkaz, zatknouti dívku, která byla z otcovského domu

uprchla. Následovala prohlídka našeho domu, proti které jsme ovšem nesměly a nemohly ničeho namítati. Policisté prohledali všechny kouty, ale po děvčeti nikde ani stopy. Za to nalezla odpoledne jedna sestra, jdouc pro dříví, dívku ukrytou v dřevníku. Radily jsme jí, aby se raději sama dobrovolně dostavila na úřad, aby všem nesnázím a nepříjemnostem učiněn byl konec. Dívka poslechla, dostavila se na radnici a tam jí nařídili, aby se vrátila ke své rodině, což také učinila.

Doma nečekalo ji nic dobrého. Otec jí činil trpké výčitky, plísnil jí a surově s ní nakládal. Potom ji zavřel do temné jizby a nařídil matce, aby ji hlídala. Ale děvče se nepoddalo. Za tmavé noci prchla zase a třesouc se úzkostí a rozčilením přišla k nám. Když se matka probudila, byla jizba prázdná a vézeň pryč. Obávajíc se hněvu svého muže, přišla za svítání k nám a prosila úpěnlivě, abychom jí dítě vrátily. Avšak ani její prosby, ani její vyhrůžky nebyly s to, aby děvče od jejího úmyslu odvrátily.

Od té doby má pokoj. Otec uznal konečně, že by další boj byl pro něho bezvýsledný a marný. Dívka vrátila se sice domů, ale přichází k nám každou neděli na křesťanské cvičení a nikdo jí v tom nebrání. Po prázdninách bude pokřtěna a my doufáme, že časem veškerou svou rodinu získá Kristu. Taková obětavost a věrnost třináctiletého pohanského děvčete opravňuje zajisté k nejlepším nadějím.

XI. U Paravů.

(Obrázek z misii indických.)

Nikde nenalézá katolický kněz tak srdečného přijetí nikde nebývá ve své kněžské důstojnosti tolik ctěn a milován, jako u dobrých Paravů, nízké to třídy indického obyvatelstva na tak řečeném Rybářském pobřeží. Zdá se, jakoby část úcty, které sv. František Xav., veliký apoštol Indů, zde požívá, přenášeli na jeho nástupce.

„Nemůžete si ani představit,“ tak popisuje jistý missionář svou návštěvu v křesťanské obci, Manapad, „s jakou radostí křesťané příchod missionářův očekávají. Když naše loď blízce manapadského kostelíčka ke břehu přistála, vrhl se celý zástup na břehu stojící na zem, aby učinili „poklonu šesti údů“, t. j. čelem, prsoma,

rukama a nohama země se dotekli. Při tom volali všichni jako jedněmi ústy: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ a my jsme odpovíděli jak obyčejně: „Asirvadam, t. j. požeňání!“ Potom tlačilo se vše do kostela. Když jsme pak středem kostela kráčeli k oltáři, viděl jsem, jak dobráci, klečíce po obou stranách, okraj našeho bílého hábitu rukama chytali a uctivě líbali. Matky kladly jej rychle na okamžik na hlavu svých malých dětí. Při sv. požeňání sklánějí svou hlavu jenom málo, za to však vztahují své holé ruce daleko po sv. hostii, jakoby požeňání z ní vycházející hojnou měrou zachytiti chtěli. Pozoroval jsem opětně, jak matky tyto své takorba Božími milostmi naplněné ruce úsilky svým dětem na čelo.

Jak dětinná to zbožnost, jak srdečná to a řekl bych rodinná důvěra! Kdo by se nad tím horšil, vzpomenuv si, že podobná smélost Spasiteli kdysi vyloudila pochvalu: „O, ženo, tvá víra je velká!“ Náboženská horlivost Paravů je skutečně podivuhodná. Všecko připomíná zde činnost sv. Františka Xaverského a jeho památka žije zde podnes. On sám je zakladatelem osady Manapad a mnohých jiných křesťanských obcí na Rybářském pobřeží a sv. víru do srdcí tohoto prostého rybářského lidu tak hluboko vstúpil, že všechna pronásledování Hollandanů jí nemohla zvíklati. Paravové zachovali si drahé dědictví velkého apoštola rovně tak věrně jako svou podobu a své obyčje. Poblíž manapadského kostela stojí podnes posvátná jeskyně sv. Františka. Tam podle podání uchyloval se, aby si popřál krátkého, dlouhými modlitbami přerušovaného, odpočinku nočního.

Velmi dobré služby prokazují misii domorodé sestry naší milé Panny Sedmi-bolestné, které mimo jiné spravují v Tutikorinu velmi dobře prospívající školu dívčí. Jejich řeholní roucho jest jednoduché a jako sněh bílé. Tím pestřeji a bohatěji kráslí se po indickém způsobu jejich chovanky. Každá nosí půl klenotnického krámu na sobě a krk, ruce, nohy a prsty týpí se náramky, prstýnky, přeskami, šňůrkami a podobnými tretkami.

XII. Katolická černošská dědina.

Nedaleko hlavního města egyptského Kaira rozkládá se osada jménem Gesira. Její obyvatelé jsou katoličtí černoši a osadu

založili katoličtí misijní. Vykupujíce otroky dospělé i malé z otroctví, usazovali je v Gesíře a nyní má osada přes 150 obyvatelů, kteří tam žijí ve spořádaných křesťanských rodinách. Mezi osadníky je ovšem také mnoho bývalých chovanců z misijních ústavů.

Osada ležela dříve na samém břehu řeky Nilu a bývala proto často povodněmi navštěvována, které podvakrátě slabá stavení zbořily. Proto obyvatelé ves opustili a na jiném místě novou vystavěli. Nyní jsou domky z kamene a stojí ve stíně stromů javorového a fikevého. Každá rodina bydlí pro sebe ve vlastním domku. Za každým obydleným prostírá se dvorek pro domácí zvířata, skot, kozy a drůbež.

Duchovním správcem osady je misijnář P. Weiler, jenž tuto africkou idylu takto popisuje:

„Nyní je naše černošská dědina do posledního místa obydlena a všude jeví se život vpravdě africký. Houf kudrnatých, černovlasých děcek oživuje ulici a vesele dovádí. Matky konají horlivé domácí práce a chystají pro své hladové, z polní práce se vracějící manžely oběd na prajednoduchém ohništi; postaví totiž hrnec mezi dva kameny a pod nimi oheň rozdělají. Jiné ženy zabývají se zatím šitím a opět jiné baví se vesele mezi sebou, v ničem si nezádávající se svými evropskými sestrami co do vytrvalosti v této příčině.

Na kraji osady stojí kostel zasvěcený svatému Josefu s novým průčelím. Vnitřek kostela má nové lavice a zpovědnice a také hlavní oltář byl obnoven. Kostel sám není nový. Je chudá z hlíny vystavěn, a má strop z holých prken a trámů. Aby se tato chudoba jaksi zakryla, je po celý rok okrášlen šátky a látkami, jak to u vláských kostelů na velké svátky bývá zvykem. Ježto ve chlapecké škole počet žáků na 80 stoupl, byli rozděleni ve dvě oddělení a za tím účelem některé přiměřené stavební opravy vykonány. Ponejprv od založení školy uspořádali malí černoši loňského roku hudební představení s přednáškami a deklamacemi a s představením byla spojena zároveň výstava řemeslných výrobků z dílen černochů. V pěkném pořadí byly tam vystaveny střívece, trepky, sedla a vůbec práce sedlářské, výrobky stolařské a knihařské s výrobky mlékařství a syrařství a p. Všichni návštěvníci jednomyslně vzdávali chválu černošské osadě a pilnosti i dovednosti černochů. A skutečně,

kdo by se neradoval, vidí-li, jak tito bývalí ubozí otroci nyní jako křesťanští řemeslníci důkaz podávají, že i černošské plémě křesťanské náboženství přijati a na evropské vzdělanosti podíl bráti je schopno.

XIII. Mezi Kopty.

Z listu misijnáře P. Nourita z T. J. z města Minielu v Egyptě dovidáme se potěšitelnou zprávu, že v Boni-Obeid, městě to se 4000 křesťanskými obyvateli, 4 hodiny od Minielu vzdáleném, na řece Nilu ležícím, nesjednocený duchovní Demetrios, s částí svého stáde k církvi katolické přestoupil a nedbaje klatby svého rozkolnického patriarchy při svém úmyslu setrval. Byl pak od katolického biskupa v Minielu, do nejnnutnějších bohoslovných vědomostí zasvěcen a do Boni-Obeidu zpět poslán.

Ačkoli tento návrat rozkolnických obcí sám o sobě je potěšitelný, přece bývá těžko, z těchto bývalých rozkolníků starý kvas rozkolu a predsudků důkladně vymýtit. Zevnější pohnutkou jejich přestupu bývají smutné poměry vnitřní, hlavně stálé hádky a různice v rozkolnických osadách. Tohoto stranického ducha nesvornosti přenáší pak obrácenci do církve katolické, a je třeba nevyslovitelné trpělivosti a obezřetnosti, aby mezi nimi zavládla křesťanská svornost a láska. Další velkou obtíží je chudoba katolické církve koptické. Kdežto rozkolníci mají namnoze krásné staré kostely, vypomáhají si katolíci bídnými kaplemi z nouze. Ano často musí jim dostačiti obyčejný dvůr, kde pod širým nebem oltář, prostý všeliké okrasy, stojí. Toho pocítují ovšem nové obrácení velmi bolestně. Kdyby stal v Boni-Obeidu řádný kostel a škola, jistě by půl města ihned do katolické církve se vrátilo.

Velké obtíže působí mimo to nezměrná nevědomost a náboženská prázdnota bývalých rozkolníků. Náboženství rozkolnických Koptů je podivná směsice židovsko-křesťanských názorů a obyčejů. Obřízka, svěcení soboty, zákaz požívati vepřového masa, zajíců a jiných „nečistých zvířat“, předpis sloužití mši svatou bosky, konečně přepjatá přísnost postních prikázání jsou pouhé zbytky starého kvasu. Náboženství pozůstává více méně v obřadných povrchnostech, na kterých Kopt houževnatě lpí jako na posvátném dědictví otců. Naopak jest mu nauka o očištění, odpustcích atd. neznáma a zdá se mu býti z kacířství po-

dežrelá. Na štěstí je v lidu zakořeněn bluboký náboženský cit, který rozvaděné a mezi sebou se hašteřící křesťanské obce v mnohých důležitých bodech spojuje. Nic-

méně není tak snadno, dospělým ducha katolické pravdy náležitě vštípit. Odtud vysvítá nutnost, všude zakládati školy a o dobré domorodé kněžstvo se starati.

Stávka.

Již tři týhodny nepracovali dělníci v rozsáhlé továrně. Matně a líně loudali se dělníci celý den sem a tam vyjma ty, kteří celý den vysedávali v hospodě, propšejíce přídavek, který byl tak jistý, jako vrabec na střeše. Ubohé ženy dělníků pracovaly do strhání, aby s dětmi hladem neumřely.

Zajisté že nikdo necítil s ubohým lidem dělnickým tak, jako Lillian Carleton, dcera továrníkova. Mělať srdce útrpné a sdílné, a upřímná a pravá láska k bližnímu nutkala ji, že ráda navštěvovala chatrče chudých a nuzných, aby jim v nouzi a bídě přispěla. Až do dne stávky radovaly se rodiny dělnické pokaždé z návštěvy Lillianiny. Vždyť nikdy nepřišla s prázdnými rukama, sdíleje radosti i žalosti rodin dělnických. Ale nyní se vše změnilo. Již častěji pozorovala, že byla chladně přijata, ba že někdy zdálo se býti i návštěva její nemilá, ač pokaždé dárek nějaký přinášela.

V jisté rodině, kde ji pokaždé děti i rodiče vřelě pozdravovaly a laskavě vítaly, pozorovala nyní, že otec Tim Kipp ji dvakrátě nemile přijal. Ano i příkrá slova musila polknouti. Je prý otce svého „vlastní dcerou“, a všickni boháčci prý jsou nepřátelé a protivníci lidu chudého, rádi by prý z chudiny i krev vyšáli.“

„Milosrdenství,“ zvolal muž jeden, „my nestojíme o vaše milosrdenství.“

Lilian kráčela zarmoucená a smutná k domovu. Bylo to pravda, co ti lidé pravili? Utiskoval její otec a společníci jeho skutečně dělnictvo? A jak hrozné jest býti v nenávisti u lidu chudého! A dítko to dobré modlilo se a plakalo, a přemýšlelo celý den o otázce, jejmžto šťastným luštěním zabývá se za dnů našich celý svět. Tu zdálo se jí, jakoby v hlavě se jí bylo rozbřesko. Nalezla rozluštění záhadné hádanky. Jenom trochu více šespné lásky a sdílnosti, a protivy by byly urovnány.

Její otec, tím se v duchu těšila, jí nejdříve porozumí.

„Papínku, milý papínku,“ pravila jednou večer, „nemohl bys obrátiti?“

„Cože bych mohl?“ tázal se Mr. Carleton, a odvrátil zrak od novin, které právě četl.

„Ano, papínku, já vím, že jsem nezkušená v záležitostech obchodních. Ale přece, papínku, lidé tak mnoho strádají, mnohá rodina trpí hlad. Zajisté nemůže ti býti nouze a chudoba dělného lidu lhostejná.“

Mr. Carleton zase četl noviny.

„A je-li tomu skutečně tak, kdo jest tím vinen?“ pravil přísně.

„Věř mi, že většina lidu ani neví, proč stávkuje. Jsou sváděni a dají se vésti a namluviti největším křiklounům. Svoboda! Ano mají ubožáci asi tolik svobody, mnoho-li má pták, zavřený v kleci.“

Lilian se odmlčela. Uznávala, že otec má pravdu. Avšak nieméně uznávala, že i u zaměstnavatelů není všecko v pořádku. Kdyby jen otec její také častěji mezi lid zašel a bídu jeho poznal, pak by zajisté láskou lidu byl nakloněn. A kdyby naopak dělníci nebyli tak umínění a tvrdohlaví, a kdyby se nedomýšleli, že každý boháč jest jejich utiskovatelem, a že je chce až do krve vyssát. Po chvíli zase zapředla hovor.

„Já vím, tatíčku, že ti lidé nemohou býti omluveni. Avšak kdyby na obou stranách tak bylo jednáno, že by nečinil nikdo jinému, co sám nechce, aby jemu se stalo, oč, že by záhy nesrovnalosti se urovnaly?“

Ku konci řeči pohleděla nesměle k otci.

Těmi slovy se otec poněkud uklidnil. Lilian byl jeho miláčkem. A když nyní ji pozoroval, jak nesměle před ním stojí se zrakem prosebným, připomenul si mimoděk manželku, záhy zemřelou, jejížto živým obrazem byla Lilian. Bylať v prvních letech manželství sice chudá, ale přece nebyla tak chudá, aby nemohla ještě chudším jakous takous almužnu uděliti. Napadlo mu, že

jednou poslední pár stěvíců darovala žebrance, která měla nohy chůzi okrvavené. Mělať náhledy romantické, nepraktické; avšak právě tyto náhledy starosvětské činily ji očí jeho milou a drahou. A Lilian, ano Lilian byla jakoby matce z oka byla vypadla.

„Poď sem, dceruško má,“ pravil otec vřelým a laskavým.

Lilian přiblížila se nesměle k otci, a pokleknuvši před ním, hladila otci obě ruce.

„Milý papínku,“ pravila lichotivě, přičemž hlavinku opřela o rámě otce, „mohl bychom my dva se šesti dolary týdně býti živi? Mám za to, že v naší domácnosti jeden oběd stojí šest dolarů. Není-liž to kruté, když rodina Tim Kippova, čítající pět nedospělých dětí, musí se šesti dolary býti sedm dní živa?“

„Jest to ovšem málo,“ pravil otec, „leč pro ten okamžik nemůžeme více platiti, milé dítě. Časy jsou zlé.“

Lilian hluboko vzdychla, poznávala, že jest zklamána.

„O, já bych si přála, kdybych mohla něco pro tu chudinu vykonati,“ zvolala pohnutým hlasem. „Papínku drahý, což skutečně není možno najíti prostředek, který by pomohl.“

Mr. Carleton zavrtěl hlavou.

„Já se nebojím,“ odpověděl. „Jest-li zítřka dělníci nepovolí a nepoddají se pak jsme nuceni je propustiti a najmouti dělníky jiné. Není jiné pomoci.“

Dceruška továrníkova se zachvěla. Vzpomněla si na vzrůstající se nespokojenost a na bídu, která by tím rozhodnutím mezi dělnictvem nastala.

„Ach, kdybys jen mohla pomoci — o, kdybys jen věděla jak pomoci!“ rozmlouvala sama se sebou.

Tu pojednou, zazářily oči její radostí. Spasná jakás myšlenka jí vzešla.

„Papínku,“ pravila hlasem sice tichým, ale nicméně pevným, „kdy pak se sejdou spolu majitelé továrny?“

„Zítřa večer.“

„A prosím, kdepak bude schůze?“

„Tentokráte zde, v knihárně.“

„Stávka zítřa večer bude skončena,“ prohodila chladným, vypočítavým hlasem. Avšak oči její zářily radostí, a úsměv pohrával kolem rtů.

„My jsme se usnesli, že zítřa stávkou skončíme,“ pravil otec hlasem pevným a odměřeným.

Nejedna myšlenka, nejedna otázka vířila hlavou Liliany toho večera, a byly to otázky předléžité a velevážné. Avšak vždy ozývala se výzva, jenom trochu více lásky a sdílnosti na obou stranách. Což může býti, co by obě rozvaděné strany smířilo, ne-li láska? Chtěla se o to pokusiti, seč síly její stačí, a z toho měl tatíček poznati, jak opravdově se otázkou tak důležitou obírá.

Druhého dne časně ráno navštívila rodinu Kippovu, a vyšla proto záhy z domu, aby Kippa zastala ještě doma. A než se Kipp nadál, zavázal se Lilianě slibem, o kterýž jej upřímně a srdečně poprosila.

„A můžete býti ujistěn, že i my slib svůj splníme,“ tak pravila při odchodu.

Tim měl řečnické nadání, a soudruhové mnoho naň dali. Lilian nemohla lépe voliti.

„Ta jediná jest mezi nimi hodná a upřímná,“ vyznal Tim, pohlížeje za odcházející Lilian.

Nyní navštívila Lilian čtyři známé rodiny. Tam ovšem s počátku se divili nemálo návrhům, které jim Lilian podala. Leč nadšeni její bylo tak veliké, a důvody, které udávala, tak pádny, že u dcer, které byly jí přítelkyněmi, svou provedla.

Pozdě odpoledne vracela se domů, celá sice unavená, ale nicméně v blahé a pevné naději, že záměr se podaří.

Asi k osmé hodině večerní sešla se porada do knihárny Mr. Carletonovy. Ozvalo se klepání.

„Kdo to?“ hlas Mr. Carletona zněl přísně.

„Nebojte se, děvčata, vzmůžte se!“ šeptala Lilian, a odhrnula těžkou záclonu, zastírající vchod do knihárny.

V tom obstoupilo deset mladých dívek, skoro ještě dětí, pány, kteří se sešli ku poradě. Lilian stála v popředí.

„Papínku,“ začala hovořiti, „papínku a vy páni ostatní, my, vaše dcery, přicházíme k vám s prosbou. My prosíme, abyste stávkou skončili.“ Tu se poněkud odmlčela a sklopila oči k zemi. Pak zprvu se poněkud zarazila, ale potom se útrpně pousmála. Lilian toho nezpозorovala, a proto mužně pokračovala:

„Nemůžete-li dělníkům tolik přidati, aby rodiny jejich netrpěly nouze, tu jsme přišli sem, abychom vás poprosily o dovolení,

abychom mohly pro dělníky obět přinést, která snad pomůže. My jsme dnes počítaly, co vše máme, a poznaly jsme, že bychom se i bez toho obešly. My dostáváme často nové šaty, klobouky, střevice, rukavičky a jiné tretky. My jezdíme do lázní, které stojí mnoho peněz, my máme malé koníky a kočáry a mnohé a mnohé nepotřebné, nádherné věci. My jsme se odhodlaly, že po celý rok budeme bez nich, stačí-li jen ty výdaje na ukončení stávky. Děti dělníků plačou hladem a zimou, a my bychom se necítily šťastnými, kdybychom nemohly jim pomoci. Ach papínku, drahý papínku, ani nevíš, jak ti lidé chudí jsou proti nám bohatším rozhořčení. Ale my se domýšlíme, že jim chybí jenom láska a trochu větší mzda“.

Lilian nemohla dále mluvit. Dech i zmužilost jí došly, a proto se obrátila ke družkám a pravila:

„Pojďte!“

I šly dcerušky k otcům. Prosily, hladily, plakaly a — zvítězily.

Za půl hodiny sešly se vesele v saloně a radovaly se, že zvítězily. Posel byl vyslán z továrny k dělníkům, aby je pozval k rozmluvě. Avšak již na cestě sešel se s vyslanci, které dělnictvo vyvolilo, aby jménem jeho s továrníky vyjednávali.

Zvonek u vrat zacinkal a za chvíli bylo slyšet pádné kroky, které se blížily ku knihárně. Lilian vyšla ze dveří a vrátila se celá potěšená.

„Ano, on jde, děvčátka!“ zvolala. „Je to Tim Kipp a ještě jiní muži jdou s ním. O, dobře vše se skončí, dobře vše bude“, a při tom tleskala rukama.

Ano byl to Tim s dílovedoucím a ještě dvěma členy, volenými ze středu dělnictva. Byli uvedeni do knihárny a nějakou dobu bylo slyšet odtud nesrozumitelné bručení. Konečně se otevřely dveře.

Zástup dívek nemoha se dočkati výsledku, vkročil do knihárny. Lilian hleděla Timovi do tváře, o jaká to útěcha, tvář jeho byla jasná a nebyla zasmušilá. Tim ji spatřil, a při tom se rozjasnila tvář jeho ještě více. Váhaje pokročil o krok do předu, Lilian šla mu v útřety a patřila tázavě naň. „Ano“, pravil Tim, „vše je srovnáno a skončeno. Na obou stranách se slevilo, a obě strany jsou spokojeny. My vám srdečně a upřímně děkujeme za důkaz lásky vaší,

co jste pro nás podnikly a vykonaly, nedá se ani oceniti“.

„Tedy Time, prosím Time“, prosila Lilian, a při tom se nyní naklonila, aby mu mohla pošeptati do ucha, „nemysli si, že my bohatí vás chudé nenávidíme a utiskujeme. Neboť my tak nesmyšlíme. Jsou někteří, kteří se přičiňují a řídí se dle zlatého a svatého pravidla: „Jednej tak, jak si přeješ, aby jednali i jiní!“

„Bůh vám žehnej“, pravil Tim vlídně a laskavě. „Kdyby všickni lidé tak smýšleli, jak smýšlíte vy, chudíně pomáhali, chudinu milovali, ji v nouzi a bídě podporovali, pak by nebylo nenávisti k bohatým a měli bychom nebe již na zemi“.

A. M. Kadlěčková :

Ejhle, dřevo kříže!

Ejhle, dřevo kříže,
na něm všechny tíže
za nás nesl Pán;
cherubínů hlasy
nesou slova spásy
od nebeských bran!

Ejhle, dřevo lásky.
nese lidu vzkazky
z mrtvých povstání;
marnotratné syny
sprostí všecké viny,
svátost pokání.

Ejhle, spása světa,
na němž láska vzkvétá
Kristu Ježíši
odprosim Tebe
chlebe rajskej s nebe,
Pane nejčistší!

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecéaného konviktu v Mladé Boleslavi. (Č. d.)

Život věčný.

Povzbuzující a povznášející jsou obrazy, jež jsme až doposud pozorovali, vzpomínky na slavný život tak četných krvosvědků a reků víry! A procházíme-li tajuplnými prostorami katakomb, musíme se tázati: Odkud čerpali mužové a ženy zde žijící a trpící svou nezlomnou vírou? Na čem spočívala jejich neochvějná naděje? Co nadchlo je k takové lásce k bližnímu a k Bohu, že obdiv vzbuzuje všech staletí? Odpovězte, vy nemluvní spáči v katakombách! »Věřili jsme v těla vzkříšení a v život věčný!« tak zaznívá k nám z tajuplných prostor podzemního města mrtvých. Ano, víra ve vzkříšení těla a v příští věčný život byla to, jež křesťany staré církve nadšením naplňovala, jim v těžkých bojích odvahu a útěchu vlévala, ba i útrap plnou smrt mučednickou žádoucí a oživující činila! »Věřím v těla z mrtvých vzkříšení a život věčný« — slova ta zaznívají k nám opět z výslechů soudních a mučednických akt, tak stojí psáno na stěnách a náhrobech katakomb.

I ty jsi povolán k životu věčnému; pojď a následuj mne, bys se vzdělal na vzorech života víry a se utvrdil ve víře.

Vstupme do domu nejzřetlivějšího pronásledovatele křesťanů, do paláce císaře Domitiana, položeného na pahorku palatinském. Vše, co jen umění a nádhera vymyslíla, vše jest v nádherných síních nahromaděno. Nedejme se však zaslepiti touto pomíjející slávou, nýbrž obraťme svou pozornost k dvěma mužům, kteří v předsíni za těžkými záclonami sedíce v horlivý zabráně jsou hovor. Jeden z nich, jež budeme jmenovati Petronius Secundus, byl velitelem císařské tělesné stráže, pretoriánů; druhý jest Acilius Glabrio, jenž roku 91. zastával úřad konsula, nejvyšší to po císaři důstojnost.

»Přicházím z Capue,« pokračoval Petronius v započatém hovoru, »kde jsem měl vykonati jakýs rozkaz císařův; cesta tato však stala se mi nezapomenutelnou po celý život.«

»Smím se ptáti, proč?« odpověděl Acilius.

»Cesta vedla mne přes Venafrum«, sděloval onen, »a tam byl jsem svědkem odsouzení a popravy dvou vynikajících důstojníků císařského vojska!«

»Marciana a Nikandra?« tázal se Acilius.

»Jak, ty již víš o tom?«

»Včera obdržel jsem zprávu; zemřeli jako křesťané!«

»Tak jest!« potvrdil Petronius, »přece však nezapomenu po celý život, co tam jsem slyšel a viděl.«

»Vypravuj!« prosil s živým zájmem Acilius.

»Když jsem přišel do Venafrum«, sděloval nejvyšší velitel císařské tělesné stráže, »viděl jsem na foru (náměstí) veliký dav lidí; brzy zvěděl jsem, že dva důstojníci obžalováni jakožto křesťané stojí před soudem. Právě opět a opět vyzýval je místodržící, by božím státním obětovali. Tomu však se rozhodně vzpírali. Tu protlačila se do předu chot Nikandrova, mladá ještě žena, a dodávala odvahu svému muži: »Opovaž se to učiniti!« volala naň, »chraň se zapřítí Ježíše Krista! Pohled k nebi, tam brzy ho spatříš, zachováš-li mu věrnost!«

Acilius naslouchal pozorně — slza zaleskla se v jeho oku.

»Byl jsem zcela uchvácen«, pokračoval Petronius, hrdivosti této ženy, třebaž jsem jejímu poukazování na nebe nerozuměl.«

»Křesťané věří v život věčný, prodhodil Acilius.

»Vím to«, odvětil Petronius, »než slyš dále! Soudce naléhal dále na Nikandra: »Neposlouchej té ženy«, pravil, »bys se nezbalil okamžitě svého života. Uvaž, zda není lépe žiti než zemřítí! Nikander však odpověděl bez rozmýšlení: »Toužím po věčném životě, nikoli však po časném životě tohoto světa. Nalož se mnou dle libosti, vždyť jsem křesťan!« Na to otázal se místodržící Marciana: »Co tomu říkáš?« Marcian odpověděl: »Já mluvím právě tak jako můj soudruh!«

»To jsem očekával«, pravil Acilius; »byli vždy věrnými přáteli — rekové v tak mnohých bojích — a nyní i v posledním!«

»Zůstali neoblomnými ve svém vyznání«, pokračoval Petronius, a proto vynesl místodržící rozsudek a rozkázal je ihned vésti na smrt. Já však chtěl jsem s oběma důstojníky, s nimiž jsem se dobře znal a jež jsem ctěl, ještě jedenkrát mluvit, když byli z města vedeni. Než slyš, co se přihodilo! Tu postavila se žena Nikandrova, jménem Daria, do cesty a pravila k němu: »Buď statečným — bojuj svůj boj; deset roků žila jsem bez tebe ve vlasti, zatím co jsi ty v dálných krajích bojoval; stále modlíla jsem se k Bohu za to, bych tě spatřila. Nyní však spatřila jsem tě a přeji ti, bys šťastně do života odcestoval. Nyní jsem hrda na to, že jsem byla manželkou mučedníka. Přines Bohu tu oběť, abys se věčné smrti uchránil!«

»Jaké to hrdinství!« pravil s obdivem šlechtitý Acilius.

»Rci raději zaslepenost!« odpověděl velitel císařské tělesné stráže; »zaslepenost jest to povrhnouti životem k vůli smyšlené domněnce o věčném životě!«

»Orí zemřeli jako rekové za své přesvědčení«, namítl Acilius; »než vypravuj, jak zemřeli!«

»Krátko řečeno«, odpověděl Petronius, »kat zavázal jim oči rouškou a vytasil meč dokonal jejich muky.«

»Dobrý boj bojovali; složena jest jim koruna spravedlnosti«, pravil Acilius.

»Zemřeli jako blázni«, řekl Petronius, jenž byl pohanem; »neboť bláznovstvím jest za takovou domněnku položit život. Život věčný — jakoby tímto životem vše nekončilo!«

»Byl by to žalostný osud nás lidí«, odvětil Acilius, »kdyby tímto životem vše končilo, kdybychom měli zemřít jako zvíře!«

»Někteří mudrcové ovšem učí«, pravil pohan, že duše opustivši při smrti tělo, opět ihned do jiného těla vchází.

»Toť ta stará pohádka o stěhování duší«, odvětil Acilius, »jež dávno již náleží do říše bájí. Věř mi, příteli, duše naše dále žije po smrti jakožto svobodná, samostatná bytost a spojí se opět jednou s tělem, jež pak znova ožije!«

»I naše tělo?« zvolal Petronius posměšně. »Kdo pak může věřit v tento nesmysl, že by v zemi spráchnivělé anebo na popel spálené tělo opět obživilo?«

»Skutečně, já tomu věřím,« ujišťoval Acilius, »a tato víra dodává mi útěchy, důvěry a statečnosti v soužení jako oněm rekům na Venafru!«¹⁾

»Jsi tedy asi také křesťanem!« zvolal nanejvýš překvapen Petronius. »Pak chápu ovšem, proč se od nějakého času straniš všech obětí, jež bohům státním přinášíme.

»I kdybych byl křesťanem,« usmál se Acilius, »přece mne snad nepoženeš před soud?«

»Bohové chraňtež mne toho!« zvolal Petronius; »beztoho pronásledování již značný počet šlechtitných a vážených mužů usmrtilo aneb vypovězením ze země potrestalo. — Než, abychom se k dřívějšímu svému rozhovoru o obživnutí našeho popela vrátili — jak pak možno nemožnost, holou nemožnost za možnost považovati?«

»U Boha, všemocného Stvořitele nebe i země, není nic nemožného,« pravil Acilius slavnostně: »Ten, jenž bezčetným obilním zrnkům ze země růsti dává, jenž způsobuje, že uschlý strom znova pučí, ten může i odumřelá a zpráchnivělá lidská těla znova oživit. A Syn Boží, v něhož my věříme, sám vstal třetího dne z mrtvých a pravil: »Já jsem-vzkříšení a život; kdo ve mne věří, živ bude, i kdyby zemřel!«

Pohan naslouchal pozorně. »Slova tvá, šlechtitý Acilie, zní velice krásně — jest to však přece jen sladký blud, jímž sami sebe klamete!«

»Žádný blud,« řekl Acilius, »nýbrž útěchuplná pravda, jež nám v hrozných pronásledováních síly a útěchy dodává.«

»To jest možné,« připustil Petronius, »pozoroval jsem to na obou důstojnících ve Venafru a jejich statečnost naplnila mne úžasem; rovněž i ona žena, jež jako rekyně svého manžela k vytrvalosti v boji povzbuzovala a po své smrti v opětné s ním spojení doufá: než — to jest pouhé blouznění!«

»Nikoli,« tvrdil Acilius, »jest to pravda!«

»Kdo potvrzuje tuto pravdu?«

»Syn Boží, jenž sám z mrtvých vstal a nás ujistil, že i my jedenkrát z mrtvých vstaneme.«

¹⁾ Křesťané pochovali těla těchto svatých mučedníků ve městě Venafrum. Církev uctívá jejich památku 8. června.

»A ty věříš jeho slovům?« tázal se pohan.

»Věřím,« odpověděl Acilius, »neboť sám řekl: »Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou!« (Mat. 24, 35.)

»A takto smýšlejí všichni stoupenci vaší sekty?« tázal se Petronius.

»Všichni!« ujišťoval Acilius; »víra v život věčný jest důvod, proč trány, pronásledování, muky i smrt snášíme; málo si vážíme pozemského, očekávající nebeské, věčné!«

Petronius zvažněl a se zamyslel. Po krátké pomlce pravil: »Tvá slova, drahý Acilie, připomínají mi živě rozmluvu, již jsem byl před nedávnem svědkem. Ty víš, že císař Domitian dal několik lidí z Palestiny do Říma přivést; byli to —

»Poslední potomci královské rodiny Davidovy«, vpadl Acilius, »poslední příbuzní našeho božského mistra.«

»Tak jest,« pravil Petronius, císař dal je přivést, chtěje je popraviti.«¹⁾

»Obával se příchodu Ježíše Krista, o němž něco slyšel; proto chtěl jeho stoupence a nejdříve jeho ještě žijící příbuzné s cesty odstraniti!«

»A přijde skutečně ten, jehož Kristem nazýváte?« tázal se Petronius.

»Přijde,« pravil Acilius, »v den poslední, aby soudil živých i mrtvých.«

»Tak mluvili také oni lidé ze země židovské,« odvětil Petronius; »než poslyž dále! Císař vyptával se jich nejdříve na jejich poměry majetkové, na jejich bohatství a p. a pak na říši Kristovu. Tu prohlásili prostými, nehledanými slovy, že to není žádná říše světská a pozemská, nýbrž nebeská a věčná. Kristus sám prý to potvrdil před římským vládařem slovy: »Království mé není z tohoto světa«. O jeho budoucím příchodu pak pravili ti lidé, že přijde jednou na konci světa s velikou mocí a velebností, aby soudil všech lidí a každému odplatil dle jeho skutků.«

¹⁾ Dle zprávy dějepisce Hegesippa, jenž v Jerusalemě žil a kolem roku 180. v Římě zemřel, dal císař Domitian příbuzné Ježíšovy z rodu Davidova do Říma přivést. Na živu byli ještě vnukové Judy Tadeáše, jenž dle těla »bratrem Ježíšovým« byl nazýván (t. j. dle bebrejského způsobu mluvy »strýc, příbuzný«). Když Domitian alyšel, že se živí prací rukou svých a viděl jejich od těžké práce mozolovitě ruce, propustil je jakožto neškodné, nikterak nebezpečné lidi.

»Ano, tak to řekl sám Kristus!« potvrdil Acilius.

»Císař,« pokračoval Petronius, »opovrhoval těmito lidmi. protože byli chudí a nevzdělání; i propustil je, aniž by jim něčeho zlého učinil. Na mne však učinila jejich prostá řeč hluboký dojem, jež v sobě nyní opět živě pocituji, an jsem podobná slova o životě věčném z tvých úst slyšel.«

»Věř mi, drahý Petronie,« mluvil Acilius pohnutým hlasem, »věř mi, jest život věčný; — snaž se oživující nauku našeho božského Mistra poznati!«

Zavolání nejvyššího velitele císařské tělesné stráže do komnat panovníkových přerušilo tuto rozmluvu, jež tak snadno mohla se státi milostí plnou pohanu, jenž dobromyslné smýšlení projevoval.

Téhož dne odpoledne nalézáme Acilia Glabiona v průvodu druhého, v Římě vysoce váženého a mezi křesťany vele-slavného muže, Flavia Klementa, jenž byl vlastním strýcem císaře Domitiana. Oba přicházeli z obydli sv. Klementa, tehdejšího biskupa římského, jež mezi Colosseem a Lateranem leželo.¹⁾ Klemens, jak jsme dříve pověděli, byl žákem svatého knížete apoštolského Petra a s domem císařským spřízněn. Flavius Klemens a Acilius Glabrio přinesli vrchnímu pasteri cirkve zvěst o mučednické smrti obou císařských důstojníků, Marciana a Nikandra. Acilius vypravoval také svému průvodci o rozmluvě, již z rána s Petroniem zapřel.

»Ano,« pravil Flavius Klement, »křesťanská nauka o zmrtvýchvstání těl a o životě věčném zdá se přirozenému rozumu nesmyslem a přece jest tak jasná věřícímu.«

»Opravdu,« přisvědčil Acilius, »obzvláště uvážíme-li výrok sv. Pavla, jež jsme tak často osobně z jeho úst slyšeli: »Musí porušitelné obléci neporušitelnost a toto smrtelné obléci nesmrtelnost«. (I. Kor. 15, 53) a: »Pán přetvoří tělo naší poníženosti, by podobným se stalo tělu jeho velebnosti! Tělo se zřejmě poníží, ježto do země klesá a práchniví; bude však oslaveno, až je Kristus vzkříši a nesmrtelností obdará!«

¹⁾ Na místě jeho domu stojí dnes k jeho počtě zasvěcený chrám; již Konstantin vystavěl tam basiliku.

»Máš pravdu«, odpověděl Flavius Klemens; »pravda ta jest jasná a právě tak srozumitelná jako nesmírné útechy plná.

»Kdybychom tak mohli Petronia přivést do našich schůzí«, pravil Acilius. »ku hrobům našich zesnulých, tu mohl by čísti na všech stěnách, rakvích a náhrobcích, jak hluboce je v nás zakořeněna víra v zmrtvýchvstání!«

»Ano, pravil Flavius Klemens, »jak bezvýznamné, jak ponižující jest to, čteme-li na hrobech a popelnicích pohanských slova: umbra — stín; nihil nic. Jak významny, jak utěšující jsou však nápisy, jež my na rakve a hroby našich vrýváme: »V pokoji!«, »Odpočívá v pokoji!«, »Budeš žít věčně!«, »Žiješ v Bohu!«, aneb jen prostě: »V Bohu!«, aneb: »Žij se svatými!« »Jednoduché — a přece tak vznešené, jako naše svatá církev sama, jež nás k tomu vede«, poznamenal Acilius.

»Podobně i na mém hrobě musí být napsáno,« pravil Flavius Klemens, »a suad brzo; tuším, že již nebudu moci déle svou víru skrývat, a dozví-li se o tom Domitian, pak obětuje mne své nenávisti!«

»Co ti to napadá,« pravil uleknut jeho průvodce; »vždyť jsi vlastním strýcem císařovým a budeš dojista brzy jeho spoluvladařem!«

»Jeho nenávisti a bázní,« odpověděl Flaviovec, »není žádný stav dosti vysoký, žádné příbuzenství dosti blízké. Jak Bůh chce — a směl-li bych za svatou víru svůj život položit, pak jsem přesvědčen: zavru-li své oči pro tento svět, tam nahoře otevru je k blaženému nazírání.«

Dojati podali si oba mužové pravice a rozešli se.

Dějiny církevní počítají oba dva mezi oběťmi pronásledování za císaře Domitiana. Papež Klemens byl na ostrov Krím vypovězen a podstoupil tamtéž smrt mučednickou. Flavius Klemens, císařův strýc, byl štat a na venkovském statku své manželky Domitilly v rodinné, krátce před tím teprve dohotovené hrobce pochován. I Acilius Glabrio propadl hněvu císařovu, jenž ho r. 91. k divokým šelmám odsoudil. V císařské vile v Albanu musil zápasiti se lvem a medvědem. Když jako vítěz bojiště opustil, poslal ho císař do

vyhnanství, kdež ho dal r. 95. popraviti. Jeho tělo bylo po smrti Domitianově do Říma převezeno a v rodinné hrobce Aciliů v katakombě sv. Priscilly pochováno. Otec badatelů v křesťanských starožitnostech objevil v zimě r. 1887 tuto hrobku a učinil tam nálezy, jež všechny dřívější objevy zastihují.

Roku 1887 byl tamtéž nalezen náhrobní kámen ze 3. století, jež jakýsi L. Petronius Secundus svému synu postaviti dal. Že titíž byli potomky velitele císařské tělesné stráže, jest vší pochybnosti prosto; kdy však tato rodina křesťanství přijala, zda nestal se křesťanem dokonce již svrchu zmíněný Petronius Secundus, o tom chybí nám důkazy.

Shledáváme se však ve všech katakombách všech století s vírou ve zmrtvýchvstání těl a v život věčný. Mimo četné nápisy o této víře svědčící nacházíme tam bohaté ozdoby obrazové. Často se opakující obraz jest vzkříšení Lazara. Možský Spasitel dotýká se prtem hlavy Lazarovy, jenž dle židovského obyčeje v plátna jest zavínut. Jako Mojžíš kdysi holi do skály udeřil a oživující proud vody se vyřinul, tak dotýká se Kristus hlavy Lazarovy, by mu odumřelý život navrátil. Právě tak často nalézáme na stěnách výklenků obraz proroka Jonáše, kterak mořskou nestvůrou pohlcen opět po třech dnech na suchou zemi jest vyvrhnut. Jonáš byl předobrazem z mrtvých vstání Kristova, na němž se zakládá naděje v naše vzkříšení. I čtyř ročních dob používali křesťané jakožto symbolu svého zmrtvýchvstání. V ceteru Praetextatově na appijské silnici jsou vymalovány čtyry roční doby na stropě jakési hrobky s obdivuhodnou mistrností. Na hrobech nalézáme někdy vyřtého Fenixe. O tomto ptáku bájili starí spisovatelé, že sestárnuv si z kadidla myrrhy, skořice a jiného koření hnízdo připraví, a usednuv v něm je zapálí a sám sebe spálí, že však omlazen z popela zase vyletí. Obraz tohoto ptáka na hrobě křesťana vyjadřuje víru, že zemřelý jako pták Fenix z mrtvých vstane. I páv bývá často na náhrobních kamenech vyobrazován jakožto symbol nesmrtelnosti a vzkříšení. Maso tohoto ptáka považováno bylo ve starověku za neporušitelné a jeho krása naznačovala nepomíjející

krásku, již jedenkrát Bůh po z mrtvých vstání těla spravedlivých přioděje.

Takovými a podobnými symboly, nápisy a malbami vyjadřovali staří křesťané svou víru ve vzkříšení těla a v život věčný; rozjímáním o tom posilovali se ve dnech pronásledování k obětavému životu, k statečnosti a vytrvalosti v boji. S radostí pak kladli život vezdejší, by získali věčný a nepomijející.

A. M. Kadědková :

Kříž u cesty.

U cesty stojí svatý kříž
a na něm tělo Krista,
kdo kolem něho zajde blíž
Pán útěchu mu chystá.

V těch očích Krista lásky jas
a plno rajské něhy —
duši zdá se, že slyší hlas:
„Hleď, v tváři mé jsou šlehy!“

Pohleď na hlavu s korunou
a bok můj probodený,
zda slzy se ti vyřinou
a z hrudi bolné steny?

Já za tebe tu dokonal
a podstoupil smrt kříže,
bych jednou duši v nebe vzal
a zvolal: „Přistup blíže!“

K Pánu Ježíši!

Jezu Kriste přelahodný
lásky lidské vši jsi hodný
z Tebe rajská sladkost vane
Jezu Kriste, nebes Pane!

Ty jsi slunce nejjasnější
Jezu Kriste nejsvětější,
kam Tvé oko nepohlédne
všecko tvorstvo v světě bledne.

Bez Tebe vše v světě zvadá
tvorstvo v chladné hroby padá,
bez Tebe svět nemůže žít
kam Tvé oko nezavít!

Nuže, Pane, Jezu Kriste
narozený z Panny čisté,
osvět duši, veď nás k cíli
bychom s Tebou v nebi žili!

Druhá lidová pout z Moravy do Svaté země 1910.

Provolání.

Nezapomenutelné vzpomínky odnesli si účastníci první lidové pouti, která byla z Moravy r. 1905 do Svaté země uspořádána. První tuto pout podnikl Brixenský palestinský spolek za osvědčeného vedení velezasloužilého generála z Himmlu. Již průběhem pouti vznikla myšlenka založit ve vlasti naší podobný samostatný a neodvislý spolek, který by si vytkl za přední účel pořádání častěji lidové pouti na Svatá místa a tak přispívati ku povznesení a oživení náboženského ducha v našich krajích. „Spolek poutníků diecesí moravských do Svaté země“.

Spolek tento se usnesl konati r. 1910 v měsíci srpnu druhou lidovou pout do Svaté země. Pouť tato bude výhradně česká, poněvadž zkušenost ukázala, že provedení a organizace lidové pouti je velmi usnadněna, jsou-li účastníci téže národnosti. V některém z nejbližší příštích let bude podniknuta podobná pout příslušníků národnosti německé.

Oba nejdůstojnější protektorové spolku J. Knížecí Milost arcibiskup olomoucký a J. Exc. biskup brněnský zamýšlenou pout schválili a pořadatelstvo svojí blahovůlí ujistili.

Měsíc srpen jeví se vhodným pro pout do Svaté země, jednak že doba prázdnin umožňuje vdp. duchovenstvu a inteligenci súčastniti se pouti, jednak že srpen mezi letními měsíci pro pobyt v Jerusalemě je nejpríhodnější a moře nejkldnější.

Pořadatelé pouti jsouce podporování pokyny generála z Himlu a P. Melchiora Lechnera, komisaře pro Svatou zemi, vynaloží všechny své síly, aby pout dopadla ke spokojenosti všech účastníků.

Při dnešních dopravních prostředcích lze pout do Svaté země podniknouti s malým poměrně nákladem, bez nebezpečí života, ba se značným pobodlím. Návštěva Svatých míst je pro každého poutníka zdrojem duchovních milostí a nejkrásnějších dojmů, které ho neopustí po celý život. Dosavadní zájem a četné přihlášky ke Spolku pro Svatou zemi jsou nám důkazem, že účast na druhé moravské pouti bude stejná, ba větší, nežli tomu bylo při pouti první.

Žádající proto přátel a známých, hlavně pak vdp. duchovenstva, aby tuto druhou lidovou pout z Moravy podporovali. ve známost uváděli a doporučovali, voláme ke všem, kteří místa posvěcená životem a smrtí Spasitele chtějí navštívit:

Vzhůru do Jerusalema!

V Brně 31 ledna 1910.

Poutní výbor:

Msgr. Dr. Karel Wisnar, světlící biskup v Olomouci (předseda), Msgr. Dr. Josef Pospíšil, prelát na domě v Brně, Msgr. Dr. Jakub Hodr, papežský prelát a kanovník v Brně, Josef Kašpar, professor náboženství v Brně (členové výboru), Dr. Jan Hejčl, professor theologie v Olomouci, Leopold Prečan, docent círk. práva v Olomouci, Dr. Bernard Šústek, O. S. A. (duchovní vůdce), Dr. Tomáš Hudec, professor theologie v Brně (vůdce pouti), Antonín Bartoš, professor náboženství v Brně (pořadatel), Emil Procházka, kaplan v Brně (pokladník a zpravodaj).

1. Poutní výpravy od 10.—31. srpna mohou se súčastniti: 44 poutníků neb poutnic I. třídy, 136 II. třídy a 350 III. třídy.

2. První třída líží se od druhé pouze lepší kabinou na lodi.

3. Strava ve Svaté zemi je pro všechny tři třídy stejná.

4. Veleďstojné duchovenstvo přijímá se pouze do třídy druhé a první.

5. Následkem zvýšení ceny ve všech jerusalemských hospicích, jakož i následkem zvýšení železničních tarifů bylo pořadatelstvo pouti donuceno ceny jednotlivých tříd vzhledem k první pouti poněkud zvýšiti. Poutní

příspěvek obnáší: pro III. třídu 320 K, pro II. třídu 420 K a pro I. třídu 470 K rakouské měny.

Kromě toho každému poutníku jest zapraviti přihlašovací poplatek, jenž činí pro všechny třídy 10 K.

1. Místem přihlášek jest: Sekretariát druhé lidové pouti z Moravy do Svaté země. (Prof Antonín Bartoš) Brno, Kapucínské náměstí čís. 7 (poschodí III.)

Tam třeba adresovati všechny přihlášky, dopisy a dotazy týkající se pouti, a to přímo bez zprostředkování jiných osobností.

3. Jakým způsobem se přihlásiti? Takto:

- a) Korrespondenčním lístkem požádá se sekretariát pouti, jehož adresa je

nahore udána, o zaslání přihlašovacího archu a svolání k pouti. Sekretariát na to zašle žadateli mimo svolání a přihlašovací arch také tři slovní lístky Spolku poutníků do Svaté země.

- b) Přihlašovací arch vyplní se ve všech částech, dá se potvrditi místním farním úřadem a zašle se ve frankované obálce sekretariátu pouti.

- c) Současné s tímto dopisem zašle se složným lístkem přihlašovací poplatek 10 K a první splátka poutního příspěvku, a to nejméně 100 K v I. a II. třídě, 50 K v III. třídě. Teprve když splátka tato byla složena, je přihláška považována za platnou. Druhé dva slovní lístky budtež použity k zaplacení zbývajících poutních příspěvků.

Modlitbové tažení křížové za Afriku.

(Od 8. do 16. dubna 1910.)

Družina svatého Petra Klavera, náboženská společnost ku podporování katolických misíí v Africe, koná každoročně tak zvané „modlitbové tažení křížové za Afriku.“

Toto modlitbové tažení spočívá v tom, že se každý účastník modlí soukromě nebo, kde je to možné, společně s jinými po devět dní před svátkem Ochrany svatého Josefa, letos od 8. do 16. dubna, církevně schválenou modlitbu k nejsv. Srdci Ježíšovu za pohany africké. Účel této devítidenní pobožnosti, při níž se tisíce a tisíce katolíků obrací důvěrně v modlitbě na nejsvětější Srdce Ježíšovo, jest dvojí: předně má vyprositi srdcím pohanských černochů milost, aby se stala přístupnější hlasu missionářů, za druhé má vyprositi na Bohu nové missionáře, nové ženy pro bohatou žiň duší v Africe, aby se tak vyplnilo přání Ježíše, řkoucího: Proste Pána žní, aby poslal dělníky na vinici svou.

Zmíněnou smírnou modlitbu k nejsvětějšímu Srdci Páně, které se při tomto křížovém tažení používá, dostati lze v libovolném počtu zdarma a vyplaceně, kdokoli o ni požádá korrespondenčním lístkem. O hojnou objednávku snažně prosí

Družina svatého Petra Klavera pro africké missie
v Praze na Hradčanech 33.

Různé zprávy.

Židé a my. V Mühlheimu v Německu vystavěli novou spořitelnu a dali na ni jako známku spořivosti umístiti tak zvané „zlaté prasátko“. Vedle spořitelny je židovská modlitebna, „Zlaté prasátko“ pohoršovalo židovskou obec a v poslední schůzi měst-

ského zastupitelstva podal předseda náboženské židovské obci petici, v níž se mezi jiným praví: „Ve smyslu svatosti našeho domu božího a v zájmu budoucího pokolení, které by se pohoršovalo nad profanací v sousedství Nejsvětějšího, prosíme městské

zastupitelstvo, by výše uvedená ozdoba byla odstraněna. Žádosti skutečně vyhověno a „zlaté prasátko“ odstraněno. Jen mimochodem otázku: Kdyby tak naši katolíci žádali něco podobného, jaký hurónský křik by asi spustili „naši pokrokáři“.

Palác pro papežského nuncia v Mnichově. Papežský nuncius v Mnichově, kterým je nyní bývalý generál dominikanů, arcibiskup Frühwirth bydlí v malinkém paláci, který je majetkem bavorského eráru a z něhož nuncius platí roční nájemné. V listopadu minulého roku usneslo se komitě katolíků v Bavorsku, že uspořádají v celé zemi sbírku, aby na oslavu 50letého kněžského jubilea Jeho Svatosti byl zakoupen pro zástupce papežova v Mnichově důstojný palác. Dá Bůh, že se snad šlechtitý tento záměr zdaří.

Kněží ve Francii ubývá. V některých diecésích bude ve Francii brzy veliký nedostatek. Na př. v Lyonu měli dříve 300, letos 123 bohoslovců, v Antanu dříve 130, nyní 53, ve Frejusu dříve 80, nyní 20. Již nyní musily se některé fary zrušiti a přiděliti k jiným okrskům.

Jmenní Rothschildovo. Vídeňský Rothschild má jmění 11 tisíc milionů korun, má ročně příjmů 440 milionů, denně 1·2 milionů, za hodinu 50.000 K, za minutu 833 K, ve skutečnosti má však mnohem více příjmů. Celá církev katolická má v Rakousku jmění 813 milionů, z čehož žije 44.000 řádových a světských kněží, a vydrží se přibližně kostely, nemocnice, ústavy a pod. Případně na každého kněze roční příjem 740 K, zatím co Rothschildův příjem obnáší na jednu minutu 833 K. A pak se mluví o bohatství církve katolické!

Pokročili gymnasté. V Uhrách byl spisovatel Szomory pro román tak necudný, že ho ani Maďari, kteří přece dosti papriky snesou, čísti nemohli, odsouzen na několik měsíců do vězení. Nedávno byl propuštěn na svobodu, k čemuž bylo mu odesláno více blahopřejných telegramů; mezi nimi byl i jeden od žáků z gymnasia z Velkého Varadínu. Bylo tam ihned zahájeno vyšetřování, při čemž se zjistilo, že pět žáků osmé třídy odeslalo telegram. Na základě rozhodnutí všech profesorů ústavu byli všichni vyloučeni.

Horlivost nepřátel. Protestantský spolek v říši německé daroval padesát tisíc marek, aby se mohl založiti a vydávati v Žatci v Čechách německý časopis, který má míti účel znovu rozdmýchatí a fedrovati ze všech sil hnutí „prýč od Říma“. A jak my katolíci podporujeme svůj tisk? Nemáme nikdo ve svých domech bezbarvého anebo nám nepřátelského listu?

Zpět k Římu. V Čechách zle pozorovati, že Bohu díky ubývá nezřízeného štvání „prýč od Říma“. V celých Čechách vrátilo se v I. pololetí 1909 375 osob k církvi katolické — v téže době roku 1908 bylo jich 306. Z těchto 375, pristouplo od helvetů a evangelfků 209, a od starokatolíků 50, z těch, kteří byli beze vsí konfesce vrátilo se 52. Lze tedy pozorovati, že hnutí prýč od Říma ubývá.

Podpora katolického tisku ve Vídni. Ve Vídni byla uspořádána komitétem dám hudební a deklamatorská zábava ve prospěch spolku Piova, který jak známo podporuje a vydrží katolický tisk. Účastenství bylo ze všech vrstev obyvatelstva ohromné a sešlo se čistého výtežku — 5400 K. A co u nás?

Hrůzoplán statistika. Ve Vídni vydali statistiku mladistvých zoufalců od září 1909 do konce ledna 1910; vykazuje úžasný výsledek. Spáchalo v té době ve Vídni sebevraždy (mimo dospělé) 90 učňů, 32 služek, 11 posluchačů vysokých škol a 6 studentů se středních škol. Jaká to zvrácenost, mládí sebe vraždící, kdy život teprve se rozvíjí, násilné a hříšné učiní mu konec! Nezdravý vliv moderní společnosti nese již hrozná ovoce. Bůh nám spomozí!

Krádež v Čenstochově. Naši po-bratři v Polsku byli postiženi velikou bolestí. Bylo ukradeno z jejich národní svatyně mnoho skvostů, darů, jež během několika století zbožní cititelé Matky Boží čenstochovské tu zanechali. Co nebylo zničeno v bouřlivých dobách a válkách tureckých, švédských, napoleonských, to sebrali nynější anarchisté. Dle zpráv činí ztráta, nepozíraje ani k dějepisné a národní ceně, přes deset milionů korun. Kéž dojdou zaslouženého trestu a neujdou trestající spravedlnosti bezbožní zlosynové a kéž navraceny budou drahocenné památky.

Svornost v činnosti katolíků.

(Hlavní úmysl).

Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, dí sv. Pavel, napomínaje křesťany k jednotě a svornosti. Za tuto jednotu a svornost netoliko svých učedníků, ale všech svých vyznavačů modlil se již Pán Ježíš při poslední večeři: Otče, prosím Tebe, za ty, které jsi mi dal, aby všichni jedno byli, jako Ty a já jedno jsme! Také byli učedníci a apoštolé Páně, jakož i věřící jedno srdce, jedna duše, ve všem svorni a jednotni a proto přemáhali všechny obtíže a všechna pronásledování. Touto jednotou rostlo království Boží na zříceninách nesvorných říší. Co činí svatou církev mocnou a nepřemožitelnou, jest její jednota v učení, jednota v nejvyšší hlavě a jednota ve sv. svátostech. Krásnou a vznešenou jeví se církev katolická mezi všemi vyznáními opět svou jednotou a svatostí. Co prospělo církvi a jejím věřícím po tolik věků, může zajisté i nyní prospěti, byť časové naší a poměry sebe horší byly. Nic neučiní nás tak silnými a nepřekonatelnými, jako jednota a svornost ve všem našem jednání. Bohužel, že nyní jsou samé strany, samé sváry, samé různice mezi lidmi všech stavů. Svár jest jako nemoc nakažlivá, rozlézá se víc a více. Sváří se v rodinách, v obcích, sváří se rozličné strany v národě, sváří se národové mezi sebou a není pokoje. Proto nemůžeme v ničem prospívat, ani v náboženském, ani hospodářském ani v politickém ohledu. Nesjednocenost, nesvornost může se státi hroben našim.

Ovšem i mezi nepřáteli jsou různé náhledy, různá smýšlení, různé směry; ale v jednom jsou všichni za jedno, v nenávisti proti našemu sv. náboženství, proti svaté církvi a nám katolíkům. Ač se mezi sebou rvou nepřátelé a strany jejich, přece se ihned sjednotí proti všemu, co katolického jest či proti »klerikálům«! V nepřátelském tisku, v novinách a knihách, ve svých řečech na schůzích, všude jen proti církvi a kněžím jest boj vypovězen a to boj urputný, který nás snadno může zničit, jest-li se co nejrychleji nesemknem k odražení útoků nepřátelských. Nepomůže tu naříkat a přece každý jíti svou cestou, za svým cílem, to by nepomohlo. My musíme nyní vyjít v otevřený boj a sice pospolu v jednotě a svornosti. Všichni musíme jako katolíci jen katolický tisk podporovati a šířiti; všichni musíme býti hotovi i k obětem, jež tento boj vyžaduje. My všichni stejné musíme potírat nepřátelské noviny a knihy, vypudit je z rodin, ze své domácnosti a nesmíme ani haláfem je podporovati. Jeden nezmůže mnoho, ale více svorných zmůže mnoho a všichni svorností zmůžeme nejvíce. Nyní musí býti každý celým katolíkem a ne jen do polovice, každý musí cele se hlásiti k Ježíši Kristu a jeho církvi. Buďme takovými všichni a přemůžeme lehce nepřátele své. Máme mnoho nepřátel, ale nás také není málo, nás je daleko více a jen třeba, abychom prováděli známé heslo »svůj k svému«, to jest katolík ke katolíku.

Jak jednotně a svorně máme bojovati proti špatnému tisku, tak jest nám zrovna jednotně bojovati proti nepřátelským spolkům. Čím dodávají sobě nepřátelé váhy na př. sociální demokraté? Tím, že jest jich mnoho, velmi mnoho tisíc. Proto jest i nám, katolíkům, ne v malých spolcích, každý různě, nýbrž ve velkých spolcích pospolu bojovati, jako se již nyní děje ve sdružení křesťansko-socialním. Čím nabyla strana tato takové váhy a rozhodujícího vlivu? Svým počtem velkým. Proto svorně a jednotně postupujme v katolických spolcích a jednotách jako spořádaný šik vojska proti mocnému nepříteli. Jeden byt sebe horlivější byl, nezmůže tolik, jako více stejných, třeba i méně horlivých, jen mají-li stejné smýšlení a stejné cíle. I sebe menší dobře v kázni držená armáda vítězí nad armádou sto-krátě silnější, ale bez kázně. Vizme německé katolíky v centru spojené. Jak se

na ně kasal muž železa a krve — Bismark — a přece musil na to hleděti, kterak strana ta ve sněmovně rozhoduje a kterak presidentem říšské sněmovny stal se rozhodný katolik.

My jako katolíci musíme věrně státi při svých duchovních, při svých biskupech a při jedné nejvyšší hlavě církve, římském papeži. Tak zachováme jednotu mezi sebou o niž Pán Ježíš tak prosil Otce svého nebeského.

Podporujeme tedy všemožně, modlitbou i hmotnými obětmi především katolický tisk, tu nynější velmoc světovou. Tu jeden nevydá nic, ale všichni dokážeme mnoho. Postavíme aspoň pevnou hráz nepřátelskému tisku, že nebude moci šířiti lži dle své vůle. — Podporujeme svorně všechny katolické spolky a jednoty, budme jejich členy, povzbuzujeme, poučujeme spolučleny své a tím zabráníme spolkům nepřátelským. Podporujeme svorně všechny katolické schůze, svou účastí hojnou a agitací, aby se každá mravně vydařila. Podporujeme svorně všechny církevní účely, a slavnosti, ukažme, že jsme všichni ochotni přinést každou obět pro dobrou a svatou věc. Podporujeme a hajme všichni křesťanské školy a nábožensko-mravné vychování dítek. Hajme svorně posvátnost stavu manželské a posvátné svazky rodinné. Hajme svorně svatou víru, dědictví to drahé otcův našich, sv. Cyrilla a Methoděje, a nenechajme hanobit sv. náboženství a církev svatou. Podporujeme všichni svorně missie tuzemské i v dalekých zemích, aby království Boží se víc a více rozšiřovalo a upevňovalo. Pracujeme všichni svorně na sjednocení se národů slovanských ve svaté církvi katolické. Pracujeme všichni svorně na obrození společnosti lidské skrze Pána Krista a jeho svaté učení!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za svorné jednání katolíků v hájení práv církve a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plno-mocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Býti členem a podporovati katolické jednoty.

Úmysl v květnu: Posvátnost manželství.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V dubnu modleme se za svornost v činnosti katolíků.

(Ustanoven a žebnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Hugona , biskupa. (1132). — Duchovní obrození. Šíření katolického tisku. Bohoslovné ústavy. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. † bratři.	
2. S.	Sv. Františka z Pauly . (1508). — Za lásku k Bohu a bližnímu. Obrácení hříšníků a odpadlíků. Křesťanské školy a katoličtí učitelé.	
3. N.	Neděle I. po Velikonoci, bílá Sv. Marie Egypt. , kajíc. (431). — Ditky u prvního sv. přijímání. Křesťanská mládež. Družiny mariánské. † syn.	
4. P.	Sv. Isidora , biskupa. (636). — Velepastyři naši. Trpělivost v soužení. Jednota a svornost. Obnova křesťanských rodin. Zamezení pohoršení.	
5. Ú.	Sv. Vincence Fer. (1419). — Horlivost v konání dobrého. Dobrodinci chudých. Přemáhání nestřídmosti. Odvrácení pohoršení. Duše v očištění.	
6. St.	Sv. Viléma , opata. (1202). — Dar setrvání v dobrém. Horlivé kněžstvo. Požehnání katolického podniku. Přemáhání zlých vášní. † spolubratři.	
7. Č.	Bl. Heřmana Josefa , kněze řádu premonstrátů. (1233). — Bdělost nad smysly. Zbožné vychování dítek. Zbožní otcové rodin. Katolické školy.	
8. P.	Sv. Alberta , biskupa. (1214). — Lásky k životu řeholnímu. Třetí řád sv. Františka. Časté sv. přijímání. Dar pokory a trpělivosti. Umírající.	
9. S.	Sv. Celestina I. , papeže. (432). — Sv. Otec Pius X. Katolické misie v zemích pohaných. Křesťanské dělnictvo. Církev ve Francii. † kněz.	
10. N.	Neděle II. po Velikonoci Sv. Mechtildy , abat. (1312). — Úcta nejsv. Svátosti. Obrácení Anglie na víru katolickou. Zamezení hříchů. † otec.	
11. P.	Sv. Lva Velkého , papeže. (461). — Sv. Otec Pius X. a jeho snahy. Oddanost k církvi svaté. Obrácení zatvrzelých hříšníků. Dar kajenosti.	
12. Ú.	Sv. Julia I. , papeže. (352). — Smírující sv. přijímání. Dobročinné ústavy. Vítězství církve nad nepřáteli. Pronásledování katolíci. † Dobrodinci.	
13. St.	Sv. Hermenegilda , mučedníka. (586). — Dar živé víry. † spolubratři. Ochrana mládeže. Přemáhání opilství. Šíření katolických novin a knih.	
14. Č.	Sv. Justína , mučedníka. (167). — Obrácení nevěrců a bludařů. Vítězství katolických věcí. Za domácí mír. Smíření se nepřáteli. Obhájci víry.	
15. P.	Sv. Petra Gonz. , řeh. (1247). — Za řeholního ducha. Pohrdání slávou světskou. Pokoj a mír mezi národy. Mnoho rodin. Sjednocení Slovanů.	
16. S.	Sv. Paterna , biskupa. (555). — Trpělivost v soužení. Duše v očištění. Bohoslovné ústavy. Křesťanský duch na školách. Náprava zlého. Mládež.	
17. N.	Neděle III. po Velikonoci. Ochrany sv. Josefa . Úcta sv. Josefa. Podpora katolických misí. Církev katolická na Rusi. Věrné následování sv. Josefa.	
18. P.	Sv. Apolonia , mučedníka. (186). — Horlivost pro čest a slávu Boží. Katoličtí spisovatelé. Nevinná mládež. Přemáhání pokušení. † dívka.	
19. Ú.	Sv. Lva IX. , papeže. (1059). — Ponížení nepřátel církve. Náprava zlých poměrů. Křesťansko-socialní sdružení. Sdružení katolických jinochů.	
20. St.	Sv. Anežky z Montep. , panny a řeholnice. (1316). — Duchovní povolání. Zaopatření sirotků. Jednoty panen. Bratrstva řížencová. † sestra.	
21. Č.	Sv. Anselma , biskupa. (1109). — Obnova lidstva skrze Krista Pána. Lásky k chudým. Ošetřování nemocných. Vdovy a sirotci. Dobrodinci.	
22. P.	Sv. Sotera a Kaja , papeže a mučedníka. (206). — Obnova duší našich. Odvrácení lhostejnosti u víře. Křesťanské dělnictvo. † rodiče.	
23. S.	Sv. Vojtěcha , bisk. muč. (997). — Pokoj a mír ve vlasti naší. Úcta sv. patronů. Svornost dvou národností. Apoštolské kněžstvo. † kněz.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. N.	<i>Neděle IV. po Velikonoci. Sv. Jiří, mučedníka. (333).</i> — Rozkvět života katolického. Katolické rolnictvo. Smíření nepřátel. Apoštolát modlitby.	
25. P.	<i>Sv. Marka, evangelisty Páně. (68).</i> — Vážení si učení Kristova. Za odvrácení všeho zlého. Za zachování úrody. Ochrana nevinné mládeže.	
26. Ú.	<i>Sv. Kleta a Marcellina, pap. m. (89).</i> — Za císaře a krále našeho. Pokoření nepřátel církve. Vítězství pravdy a spravedlnosti. Dobrodinci.	
27. S.	<i>Bl. Petra Kanisia, tov. J. (1597).</i> — Spolek katolických učitelů. Zbožné vychování dítek. Katoličtí učenci. Duch apoštolský. † kněží.	
28. Č.	<i>Sv. Pavla z Kříže, zakl. ř. (1795).</i> — Řád karmelitů. Bázeň Boží a zbožnost v rodinách. Svornost a snášlivost. Náležité svěcení dnů Páně.	
29. P.	<i>Sv. Hugona, opata (1109).</i> — Bratrstvo nejsv. Svátosti. Věrné konání povinností. Duchovní rodina. Horliví zpovědníci. Přemáhání sebe. † syn.	
30. S.	<i>Sv. Kateřiny Sen., panny. (1380).</i> — Pokoření nepřátel ctnosti. Více osob. Zemřelí údové katolických bratrstev. Ženské řehole a jich ústavy.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Jako různí nepřátelé naši, byť i mezi sebou byli rozezlení, sjednocují se proti nám katolíkům, tak máme i my, ba více ještě, vždy a ve všem svorní býti proti společným a četným nepřátelům svým. Ze všech stran doráží na nás zlí prorotivníci, bojující proti Bohu a jeho umučení, a tedy i proti nám, kteří se ho pevně držíme a víru svatou vyznáváme. Proto je tím více třeba, abychom se semkli v pořádný šik a svorně se bránili a bojovali ne zbraněmi, ale modlitbou, horlivým zastáváním se sv. víry a zájmů Božích a nebáli se ani těžkých obětí pro věc Boží. Seřaďujeme se v katolických spolcích, ve zbožných jednotách a bratrstvech, svorně bojujeme proti nevěreckému a nemravnému tisku, svorně zabráňujeme všelikým pohoršením, svorně hajme křesťanský ráz našich škol a nábožného výchovu dítek, svorně podporujeme a šíříme katolické noviny a knihy. Zanechme všelikých neblahých a osobních třenic, které nám jen škodí a nás zeslabují a podejme si všichni, kdož dobrého jsou ducha, ruce ke svorné práci na upevnění a obhájení nejdražších statků našich sv. víry, zbožnosti a mateřské řeči. Budme všichni za jedno se svými duchovními, se svými biskupy a s nejvyšší hlavou, římským papežem, náměstkem Ježíše Krista.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr). Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za svorné jednání katoliků v hájení práv církve a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.. Sv. Josefe, vzore a patronu citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Býti členem a podporovatelem katolické jednoty.

Úmysl v květnu: Posvátnost manželství.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

KVĚTEN 1910.

Sláva Ti buď, o pšesvatá Matko Boží, koruno tvorstva, zátíci hvězdo, slávo panenství, žezlo víry a neporušený chrámě toho, jež ani nezměrnost obsáhnouti nemůže. Sv. Cyrill Alex.

Maria.

S hlédni na mne s nebes výše,
Panno čistá, Máti má,
ret můj šeptá „Zdravas“ tiše
a Tvůj obraz objímá.

Slyš mne, Panno, Boží Matko,
vyslyš vroucí prosbu mou,
pro lásku Ježíše Krista
veď mne v říši nadhvězdnou.

Ó Maria, Panno čistá,
oko k Tobě pohlíží,
v srdci, v duši je tak sladko,
k Tobě když se přiblíží.

Ó Maria, rajský květe,
vypros milost na Bohu,
miluji Tě nejvíc v světě,
jiného víc nemohu!

Zdravas Maria!

Když z rána slavně zvony znějí
utichlou do-ud krajinou,
já vítám Tě, ó Panno svatá,
vždy tichou svojí modlitbou.

I v poledne, kdy slunce zlaté
celický Boží halí svět,
mé srdce Tobě, Máti milá,
svůj „Zdravas“ podruhé jde pět.

Když večer den se k sklonu chýlí
a vše se chystá jíti spát,
jdu po třetí, Matičko drahá
Tvé krásné „Zdravas“ zazpívát.

Východ slunce.

Když slední mraky noci černé
za dálné hory zachází,
tu na východě v černé kráse
sluníčko zlaté vychází.

Ze spánku budí matku zemi,
polibek květům vtiskuje,
ba zvěř i ptactvo jeho záře
na bledé líce celuje.

Je východ slunce světu nutný,
by při síle se udržel,
je východ slunce upomínkou,
by před smrtí se každý chvěl!

Jak slunce v nebi dohořívá,
tak život lidský skon svůj má,
leč škoda, že tak mnoho lidí
si slunce svého nevšímá!

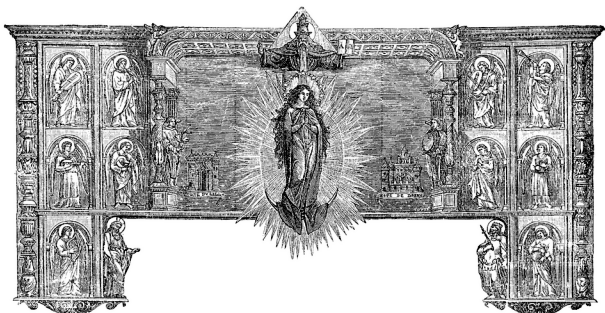
Z rána.

Nad horami slunce vstává,
k žití budí celý svět,
dumné zvony „Anděl Páně“
Matce Boží počnou pět.

Probouzí se luh i sady,
něžné kvítí v zahradách,
slavík píseň klokotaje,
ukrývá se v křovinách.

Probouzí se všecko ze sna,
slunéčko když v nebi vzplá,
retý tiše zašeptají:
„Zdravas, zdravas Maria!“

A. M. Kadláčková.

Vznešenost Panny Marie.

K slavnosti májové.

Sláva Ti buď, ó přesvatá Matko Boží, koruno tvorstva, zářící hvězdo, slávo panenství, žezlo víry a neporušený chrám toho, jež ani nezměrnost obsáhnouti nemůže!
Sv. Cyrill Alex.

adešel nám opět měsíc Mariánský. Opět rozezvučí se chvály přecisté a panenské Matky Kristovy po celém světě; jak v nádherných chrámech městských tak i v prostých kapličkách horských klečeti budou zástupové dítek Marianských před ozářeným oltářem milované Matky, ze srdce upřímného vznášeti se bude vřelá modlitba ke trůnu jejímu na nebesích a v písni radostné dá srdce naše průchod citům lásky, úcty a důvěry, jimiž naplněna jest duše naše. A věru dosti příčin máme oslavovati a chváliti Marii Pannu, vždyť vznešená, krásná a čistá stojí před očima našima, ona jediná v krásě

a vznešenosti, již nikdo z lidí se nevyrovná. A v čem záleží tato její vznešenost? Ve vyvolení jejím za Matku samého Syna Božího, neboť to je základ její velikosti, toť příčina její čistoty, toť původ její moci a lásky. Proto ke cti a chvále Královny máme pozastavme se poněkud a rozjímajme o vyvolení Marie Panny samým Bohem k tak velikému a vznešenému úkolu, aby tím i naše úcta a láska k ní i důvěra v ni v nás znova roznicena byla k naší radosti a našemu tělesnému i duchovnímu prospěchu. Rozjímajme, proč Bůh vyvolil ženu za Matku Syna svého, když mohl dle všemohoucnosti své dáti Synu svému tělo i bez matky? Neučinil tak, nýbrž z matky chtěl naroditi se Spasitel, jako lidé ostatní, aby i v tom nám podoben byl. Proto po pádě prvních rodičův oznámil tuto vůli svou proroctvím messianským: »Nepřátelsiví položím mezi tebou (hadem pekelným) a ženou, mezi semenem tvým a jejím, ona potře hlavu tvou« (I. Mojž. 3, 15). I v tom jeví se láska Boží k nám. Dobrota Boží měla se rozliti na lidi všechny, na muže i ženy, proto si Syn Boží, jenž nejdokonalejším byl z mužů, vyvolil a k sobě povzněl pannu za matku a učinil ji tak nejdokonalejší a nejvznešenější z pohlaví ženského. Zkáza a hřích na svět přišly skrze ženu a muže — Evu a Adama — neposlušností, proto mužem — Kristem Pánem — napraven byl hřích, a ženou — Marií Pannou — dán Spasitel lidstvu; jejich poslušnost k vůli Otce nebeského napravila neposlušnost prvních rodičů.

Chtěl dále Spasitel mít Matku pozemskou, aby ona zároveň byla matkou jeho vyvolených a vysvobozených, matkou a přímluvkyní, tak aby bojice se v slabosti a hříšnosti své k němu přistoupiti, s důvěrou se obraceli k Matce jeho a tak mocnou její přímluvou od Boha dosáhli, čeho potřebují. Z toho vidíme, křerak si Bůh naši spásy přje a kterak nám vhodné k ní dal prostředky. Proto děkujeme z hloubi srdce svého Bohu Otci nebeskému, že v Ježíši dal nám Otce, v Marii Matku, oba z naší lidské přirozenosti vzaté, skrze něž jistojistě milosti jeho a spásy duše dosíci můžeme.

Jako Mačka Syna Božího jest Maria spojena s Ježíšem již od počátku, dle učiněných úradků Boha Otce spojena je s ním dle výroku proroků starozákonních. Isaiáš označuje ji jako kořen Jesse, z něhož požehnaný vzejde prut; nazývá ji pannou, jejížto syn Emanuel slouti bude (Is. 11, 1—7). A Jeremiáš prorokuje o ní: »Stvořil Bůh novou věc na zemi; žena obkličí muže« (Jer. 31, 22), bude podivuhodnou ženou a matkou dokonalého muže. A David opěvuje ji jako Královnu, která sedí po pravici Páně na nebesích (Žalm 44, 10). V Knize Moudrosti nazývá se svatyní, v níž moudrost postavila svůj trůn.

Stvořitel stal se skrze tajemství svatého vtělení Synem Mariiným. Od Marie přijímá druhá božská osoba lidskou přirozenost svou, jest krev z krve její, tělo z těla jejího, kost z kostí jejích. On dýchá její dech, on je skrz naskrz v ní, z ní a pro ni. Proto slyšme, kterak anděl volá k ní: »Pán s Tebou.« Proto také Alžběta se diví a praví: »Odkud mi to, že Matka Pána mého přichází ke mně?« Proto církev na sněmě efeském roku 432 vyřkla: »Kdo zdráhá se Marii jakožto Matku Boží uznati, budiž v klatbě.«

Avšak ne podle těla toliko jest Maria Panna Matkou Boží, i svatá její duše spojena je co nejúžeji s duší Ježíše Krista. Sv. Bernard praví: Dříve nežli ho v životě počala, už ho vírou v duchu počala. Spojila se s ním nejživější vírou, nejhoroucnější láskou a také s dokonalým sebeobětováním a souhlasem vůle své s vůlí jeho. čemuž dala výraz ve slovech: »Aj já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého,« čímž ono veliké tajemství dokonáno bylo, na něž si denně tříkráte při modlitbě »Anděl Páně« vzpomínáme, tajemství vtělení Syna Božího. Od tohoto okamžiku zůstává Ježíš s Marií co nejúžeji spojen a Marie s Ježíšem; nelze je od sebe trhati. Jeho radosti jsou radostmi jejími, její bolesti jsou bolestmi jeho, jeho naděje jest nadějí její a jeho blaženost blažeností její. Tak vidíme Marii spojenou s Ježíšem v Betlemě, Egyptě, Nazaretě, Jerusalemě a zvláště na hoře Kalvarii, kde moč bolesti, Simeonem předpověděný, srdce její proklál, když srdce Syna jejího kopím probodeno bylo.

A jako spojena byla Marie Panna s Ježíšem zde na zemi v životě jeho ponížení, tak spojena jest i na nebi v jeho oslavení. Brzy po nanebevstoupení svém Kristus povolal i Matičku svou k sobě, aby odměnil ji za oběti její na zemi; nyní bere podíl na jeho slávě a na všem, co on ke spáse lidstva činí ve své všemohoucnosti. I v nebi jsou Syn a Matka spojeni co nejúžeji a vděčný Syn ctí a miluje tam Matku svou právě tak jako ji ctíl a miloval na zemi. Proto také my věřící křesťané na zemi ustavičně uctíváme pospolu nejsv. Srdce Páně a Matky jeho Marie, připomínáme si vděčně utrpení Páně a bolesti Marie Matky, slavíme nanebevstoupení Ježíšovo i nanebevzetí Mariino. Jména Ježíš a Maria jsou ustavičně spojena v srdcích a písních i modlitbách věřících na zemi. Ve chrámech a, na oltářích jsou přesvatá jména tato vždy na blízku, a když jim zbožnou památku zasvětime, když je vzýváme plni důvěry a lásky, tu jsou všude nerozlučná tato jména Ježíš a Maria důvěrou, nadějí a radostí zbožného křesťana v životě jeho na zemi; když dítě ponejprv otevírá ústa svá, učí je matka vyslovovati nejsvětější jméno Ježíš a přesvaté jméno Maria; když temná noc utrpení duši obklopí, tu jsou sladká jména Ježíš a Maria jako zářící hvězdy před očima ducha; když umírající křesťan s tímto světem se loučí, jsou to zase nejsladší jména Ježíš a Maria, která naposled z jeho úst slyšeti jest a jež nejdříve při vstoupení do věčnosti vyslovuje.

Vznešenost mateřství blah. Panny Marie bylo také základem jejích převelikých ctností, jimiž se skvěla před Pánem a jimiž krásným nám září příkladem. Podle zákonu přírody podobá se syn matce, ale u Marie Panny jinak tomu. Ona přijala podobnost ctností Syna svého už předem, nežli již byla počala, a proto ze všech lidí Kristu Pánu nejpodobnější se stala.

Představme si jen převeliké a vznešené její ctnosti a vlastnosti.

1. Její neposkvrněné početí. Ode všeho hříchu i od prvotního byla ochráněna a také všech zhoubných následků hříchu prosta. Tato jediná přednost osvobozuje Marii od zákonu, od poskvrny a trestu hříchu, před níž my ostatní smrtelníci všichni zrozeni býváme; ona povznáší ji nade všechny svaté, nad nebesa i země a činí ji Královnou všech v čistotě a neposkvrněnosti.

2. Její ustavičné a čisté panenství. Ejhle, kterak se při příchodu anděla třese, kterak se táže, zdali se státi má Matkou Boží, podržíc panenství? Byla by jistě odmítla státi se Matkou Kristovou, kdyby přestati musila býti Pannou. Pannou byla před porodem, Pannou zůstala až do smrti své.

3. Její hluboká pokora. Tato okolnost to byla, která podle slov jistého Olce církevního ji získala mateřství božské. »Ejhle, já jsem dívka Páně,« odpověděla andělovi. A u Alžběty zazpívala: »A zplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém, že shlédl na ponížení děvky své. Lačné nakrmil dobrými věcmi a bohaté pustil prázdné« (Luk. 1, 48).

4. Její dokonalá láska. Hned se vypravuje k tetě Alžbětě, aby ji zvěstovala, co se s ní stalo. Láska ji pudí ujmouti se chudých snoubenců v Káni Galilejské, láska ji silí, že hrdinnou zůstává i v hrozných bolestech jak svých tak i svého Syna, a že pod křížem neklesá, nýbrž jak Písmo sv. výslovně praví, »pod křížem stojí.« Z lásky této prokazuje apoštolům očekávajícím ve večeradle jerusalemském seslání Ducha sv., velikou službu, že se za ně s nimi modlí a tak svou mocnou přimluvou urychluje seslání Ducha sv. a stává se proto nové církvi drahou a milou. (Dle sv. Ambrože.)

Ejhle, jak veliká jest vznešenost Marie Panny jako Matky Boží a jak překrásné a bohumilé jsou její vlastnosti a ctnosti! Nezasluhuje tedy Maria Panna proto naší úcty, našeho obdivu, našeho následování? Avšak Maria Panna jest nám ještě něco více. Jest Matkou Boží, ale také Matkou naší, a to z vůle Kristovy, neboť od něho nám je za Matku dána.

Na kříži pní Spasitel náš; vše už pro nás vydal, zbývá nežli smrt ještě. A tu by nám rád ještě zanechal památku drahou a milou. A co má nám dáti? Má ještě Matičku svou stojící pod křížem. Ejhle, tu dává nám za Matku a tak korunu staví všem ostatním darům, neboť dává nám, co měl nejdražšího. Aby nebylo pochybnosti, užívá slov jasných a přesných: »Hle, matka tvá!« volá k Janovi, v němž myslil nás všechny. Při poslední večeři řekl Pán nad chlebem: »Toto je tělo mé«, a hned chléb stal se tělem Páně. Nyní praví: »Ejhle, matka tvá«, a Maria stává se ihned Matkou naší. Ježíš miloval nás všechny na kříži nejvíce, neboť tu nejvíce za nás trpěl. A proto užívá apoštola, kterého ze všech nejvíce miloval, aby odevzdal mu dar pro nás všechny, Matku svou, který také ve jménu nás dar tento přijímá. Maria Matka naše — pochopuješ, milý křesťane, co to znamená? Matka — co vše se kryje, co vše se tají v tomto jednom slově! Láska stupně nejvyššího, obětavost největší, shovívavost bezpříkladná, soucit neupřímnější, srdce, které vždy miluje, i když nevděku zakouší. Co vše zmůže matka pozemská! A co teprve tedy Matka nebeská, jejíž láska očistěna jest láskou k Bohu největší, jejíž láska k nám výrazem jest lásky k Synu Ježíši, jejíž láska nás miluje pro Ježíše! V srdci svém mateřském spojuje Maria lásku k nám s láskou k Synu svému. a z lásky této vede nás k němu, aby se neodcizily duše naše Bohu, kterému náleží. Proto vyprošuje nám potřebných milostí k životu duchovnímu, bohulibému. a žijeme-li v milosti, ji to děkovati máme, neboť Matkou nadpřirozenou jest ona duše naší. Ó kolik proseb tedy vysílá se k ní od stupňův oltářův a kolik dikůčinění se jí vzdává! Vždyť nebylo slyšáno, že by vřelou prosbu oslyšela. A jak mocná jest ochrana její! Vždyť je to ochrana mocné a vznešené Královny. jejíž slovo u Krále nebeského všecko zmůže. Ona jest jako šik vojensky spořádaný. (Píseň Šal. 6, 3.) Ona ochraňuje své věrné dítky od všeho neštěstí a jest jim jistou zárukou, že k vyvoleným připočteny budou. Tak věří, tak učí zbožní učitelé církevní ujišťující nás, že věrný sluha Mariin nezahyne.

Je-li však Marie Panna naší Matkou a my jejími věrnými dítkami býti chceme, čím jsme tedy ji povinni? Povinni jsme jí lásku. Láska lásku plodí v srdci šlechetném, Marie Matka miluje nás z celého srdce, ji nechť po Bohu největší patří naše láska. Milujeme matku pozemskou, ó čím více milovati máme Matku nebeskou!

Povinni jsme jí důvěru. Proto byla dána Marii vznešená důstojnost Matky Boží, proto jí svěřena moc v nebi i na zemi, aby naše důvěra v ní byla bez mezí a aby nám vždy potřebnou pomoc přinesla.

Povinni jsme jí následovati. Ona sama očekává tento důkaz lásky naší k nám. Máme my ditky podobny býti jí, Matce, jak ona podobna byla Kristu. Ctnosti její pozorujeme, dle nich se řídíme a zajisté také budeme služebníky Kristovými, jak ona byla první a nejdokonalejší služebnicí svého božského Syna. Ještě s větším právem může Matka Páně k nám volati jako apoštol Pavel: »Následovníci moji buďte, jakož já následovníci Kristovou jsem.« Pomněme, že jsme synové a dcery Panny nejčistší; snažme se tedy i my býti v duši čistými! Jsme synové a dcery Matky bolestné; budme Kristu věrni až ke kříži, až do smrti!

Jsme povinni úctu její seč jsme rozšiřovati, a to horlivě a neunavně. Vždyť láska nás pudí. Snažme se pobožnosti, které církev na uctění svaté Panny zavedla, rádi a horlivě navštěvovati, slovem i příkladem jiné k tomu získati; chodme a putujme rádi na místa Marii zvláště milá, poutni, kde ona obzvláště se uctívá a také více darů rozdává; mějme radost, když můžeme chválu její zpívati, na její svátky připravujeme se rozjímáním a kajcností, svatými svátostmi; žijme, pracujme, radujme se a trpíme s Marií, v životě s ní hledejme Krista a nalezneme ho ve smrti. Ruka Matky dovede nás k Synu.

V Marii vizme však také ještě nezměrnou lásku Srdce Páně k nám. Chtěl bratrem naším býti jak se strany Otce, Stvořitele našeho, tak se strany Matky. Chtěl, abychom vše s ním společné měli, chtěl, aby jeho a naše Matka jakožto stvořená bytost u něho byla přímělkyní naší, naším útočištěm a naší prostřednicí, když bychom měli zstrašení býti nekonečnou veleností jeho božské přirozenosti!

Nechť tedy slouží měsíc tento a pobožnosti májové ku cti a slávě nejvyššího Srdce Páně, které nám Marii, tak vznešenou a krásnou Matku dalo, nechť slouží ke cti a chvále nebeské Královny, nechť slouží nám k radosti, potěše a k naději, že jednou v nebesích nejen měsíc, ale ustavičně oslavovati budeme Matku Páně. Dejž to Bůh!

B. Hendl.

Když smutná duše má.

Když smutná duše má
a v očích zřítí slze,
má mysl zalétá
tam vzhůru, ku obloze.

Tam letí modlitba
v sladičké písni zvuku,
neb vím, že Kristus Pán
mi podá svoji ruku.

Vykoupil láskou svět
na svatém dřevě kříže,
nuž proto k němu jen
jde duše v bolestech blíž.

On zmírní duše žal
a slzy s tváří smyje,
kdo hlavu umdlenou
na jeho srdci skryje.

Denice.

Na nebi bělavém
denice hoří.
duše má v modlitbě
Bohu se koří.

Koří se Marii,
denici jasné,
u vínek uplétá
modlitby krásné.

Modlí se Otčenáš,
modlitbu Páně,
a Zdrávas Královno
k nebeské Panně.

Vyslyší modlitbu
Pán Bůh můj jistě,
neboť jest Maria
mé útočiště.

Zdrávas hvězdo!

Zdrávas hvězdo jasná,
růže vonná, krásná,
zdrávas Paní naše,
volám v každém čase.

Zdrávas hvězdo čistá,
bráno k nebi jistá,
zdrávas Matko světa,
hlas můj k Tobě vzlétá.

Zdrávas hvězdo mořská,
něžná Máti božská,
zdrávas čistý květe,
zní po celém světě.

Zdrávas, milá Máti,
k Tobě chceme se znáti,
sláva Tobě, Bohu,
zní to nad oblohu.

A. M. Kadlčíková.

Katolické missionářství.

(K slavnosti Nanebevstoupení Páně).

»Jdouce do veškerého světa učte všechny národy«. (Mat. 28, 19.)

»Jdouce po všem světě každé evangelium všemu stvoření«. (Mat. 16, 15.)

a je Spasitel opustiti tento svět a navrátiti se do království svého, na nebesích, poslední dal ještě apoštolům svým rozkazy. A mezi těmito také onen, aby po všem světě hlásali evangelium jeho, blahou zvěst o vykoupení a spasení lidstva. Nechtělť Kristus býti spasitelem snad toliko jednoho národa, nýbrž všech, netoliko oněch lidí, kteří s ním žili, nýbrž od počátku světa až na konec, a proto se učení jeho všem zvěstovati musilo, a spasitelné prostředky lásky jeho a milosrdenství musily také všem podávány býti. Proto jedním z posledních příkázání Kristových na zemi jest povinnost, církve Kristovy všudy a vždycky učiti a hlásati sv. evangelium dle slov jeho: »Jdouce do veškerého světa učte všechny národy« a zase: »Jdouce po všem světě každé evangelium všemu stvoření.« Jest tedy svátek nanebevstoupení Páně základem činnosti missionářské katolické církve. Missie jsou vykonáváním učitelského úřadu, který Kristus slovy oněmi církvi byl uložil, jsou nositeli pravdy do krajín bludů a proto jsou jednou ze základních povinností církve Páně. Neboť má-li církev vykonávati svůj kněžský a pastýřský úřad mezi lidmi, musí zajisté začíti s tím, aby si přívrženců získala, což se děje učitelským jejím úřadem, který je proto nutným podkladem úřadu kněžského a pastýřského. Kristus Pán to také zřejmě naznačil v rozkazu svém, řka: »Jdouce do veškerého světa, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého; učte je zachovávatí všecko co jsem koli přikázal vám« (Mar. 28, 19.). Dle těchto slov měli apoštolé na základě víry udeľovati sv. svátosti a tak stavěti budovu mravnosti v srdcích věřících. A Spasitel nepravil slova ta jako radu evangelickou, nikoli, nýbrž jako přísný a přesný rozkaz. V okamžiku přesvatém, když se loučil s tímto světem, svolal celou svou církev — apoštoly i učedníky, asi 500 hlav počtem, aby jim z moci božské dal poslední rozkazy. Proto pravil nejdříve: »Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi« (Mark. 28, 18) a přotož jdouce učte všechny národy.« Plní tedy církev missionářskou svou činností v první řadě povinnost dětinne poslušnosti k božskému svému zakladateli, spolu ale také vykonává úkol svůj, jehož nejsvětějším právem jest, vždy a všudy pravdu hlásati a hájiti. Vždyť jest církev duchovním tělem Ježíše Krista, jest jaksi druhým Kristem, který povždy až do skonání tohoto viditelného světa musí plniti slovo své, které byl řekl: »Já jsem světlo, které na svět přišlo, aby každý, kdo ve mne věří, netapal ve tmách.« A toto světlo Kristovo se musí nésti všudy tam, kde temnosti pověry, nevěry pohané panují, neboť jinak by církev nebyla pravou nástupkyní božského Spasitele na světě aniž by byla pravou matkou lidí všech. A Kristus Pán učil nás se modliti v »Otčenáši« také tuto prosbu: »přiď království tvé; buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.« Čím obsáhlejší bude toto království, tím více zazáří také sláva Boží na zemi; tak tedy závisí sláva Boží mezi lidmi na tom, zda-li a jak církev povinnost svou rozšiřovati království Boží (víru Kristovu) na zemi plní čili nic. Pán Bůh ponechal Satanovi v boji o duše lidské na zemi volné užívání jeho ďábelských zbraní, proto jest boj církve, který vede se Satanem bojem posvátným, zde jedná se o čest a slávu vítězství věčného krále a zakladatele církve. To poznával dobře veliký apoštol východních pohanů sv. František Xaverský a proto také volá ve své modlitbě za obrácení pohanů takto: »Viz, o Pane, kterak peklo tobě na pohanu dušemi těmito naplněno jest.« Tobě na pohanu, jaká to slova! Mohl by ještě křesťan pochybovati, zda-li obrácení světa a rozšíření sv. víry Páně náleží ku povinnosti církve jeho, a to k povinnosti nejdůležitější a základní? Právo Boží na panství světa jest cílem misii a proto je musíme míti. V evangeliu Kristově se vždy na to důraz klade,

že rozkaz missijní nesměřuje jen k jednotlivým národům, nýbrž že se týká celé země, všech národů u nichž zvěst Kristova evangelia se rozšiřovati má. Tak čteme v evangeliu sv. Marka, Lukáše i Jana, rovněž také v knize skutků apoštolských.

Dlouhý utekl čas od slov Kristových: »Jdouce do veškerého světa uče všechny národy«, dlouhý čas skoro 2000 let. Pohlížíme-li zpět na missionářskou činnost církve naší v době té, s radostí spatřujeme, kterak po všechny doby dle možnosti hlášáno bylo evangelium křesťanskými hlasateli po celém světě, vidíme také, kterak krev jejich zúrodněvala půdu, na níž vykvétaly květy ctností křesťanských u nových křesťanů, tak že i tu vyplnila se slova Tertullianova: »Krev mučedníků jest semenem nových křesťanův.« A přece i za našich dob jsou mnozí, ba bohužel přemnozí katolíci, kteří činnost missionářskou církve dostatečně neoceňují a také dle sil nepodporují. Ba jsou i mnozí, kterým tato činnost není vhod, říkají, že missionáři svým kázáním znepokojují pohané národy, jelikož je trhají, rozdvíhají; jiní zase myslí, že se perly sv. evangelia nemají házetí nečistým i nevěřícím pohanům a dávají na jevo, že z evangelia nic jiného si nezapamatovali než výrok Kristův: »Není dobře bráti chléb dětem a házetí ho štěňatům.« Ovšem řekl tak Kristus Pán k ženě kananejské, ale smysl slov těchto byl jiný; chtěl božský Spasitel naznačiti, že v první řadě do církve povolán byl národ vyvolený, čímž ovšem nevylučoval národy jiné, ba naopak několikrát obrazně samým fariseům připomínal, že se stali nehodnými milosti Boží a že předstížení budou národy pohanskými. Ovšem jest v obětech našich dosti bídy duševní, dosti lhostejnosti náboženské, také dosti nevěry, novodobého pohanství a proto zajisté povinností naší jest u nás víru zase obživit a království Boží zase upevnit. Avšak nemysleme, že tím povinností naší zcela zadost činíme. Avšak mezi předními známkami církve jest i ta, že jest katolická = všeobecná. Nechce-li tedy církev tento zářící drahokam s koruny své ztratiti, musí evangelium Kristovo národům všem zvěstovati. Či snad máme se nechat předstihovati jinými společnostmi náboženskými, které vším možným způsobem hledí mezi pohany půdy nabýti, a proto nešetří obětí sebe větších? Církev plnila povinnost svou v dobách velice nepříznivých, neměla by ji plniti v době naší, kdy dle úsudku všech missionářů jak katolických tak nekatolických jest čas k missionářství velice příhodný a slibuje výsledky co nejlepší? Kterak to? Za doby naší jest skoro celá země prozkoumaná, národové dříve neznámí jsou objeveni, země jejich jsou rozdělené, mnohé z nich podléhají právomoci národů křesťanských, evropských. Prostředky dopravní jsou daleko příznivější; národové a vlády evropské samy hledají spojení s národy pohanskými, buď v ohledu obchodním, hospodářským nebo i politickým. Vše to jest velikou pomůckou missijní činnosti, které dříve postrádala. Čtème jen popis námahy plných cest sv. Pavla a porovnávejme je s cestami nynějšími, uvidíme ten ohromný rozdíl. Sv. Pavel potřeboval k plavbě z Cesareje do Říma v ustavičném utrpení a nebezpečí života skoro 6 měsíců času, za dob našich není k tomu třeba ani tolik týdnů, a to za velmi pohodlných podmínek.

Není to velká výhoda oproti dobám dřívějším? A ještě jedna okolnost jest příznivá. Vlády evropské vědouce dobře, že missionáři podporují vzdělanost evropskou a tedy tím i vliv vlád, berou missionáře pod svou ochranu, tak že nejsou nyní jako dříve vydáni na pospas zlobě pohanů a proto s větší jistotou a bezpečností osobní mohou se oddávat svatému svému úkolu. Že by ovšem vlády evropské také v ohledu duchovním missionáře katolické podporovaly jak by měly, nechceme tímto říci. Vlády století 16. a 17. zejména španělské a portugalské měly více porozumění a vědomí o povinnosti národů evropských, o podpoře katolických misii v ohledu duchovním, než-li jejich nástupci z doby naší. Avšak i světská kultura a osvěta pomáhá zde missijní činnosti církve. Neboť čím více osvěta zemí našich vniká v země pohanské, tím více rozptyluje se tamější náboženská pověra, která se udržeti nemůže. Lid však bez nějakého náboženství býti nemůže, i touží po něčem lepším a proto sám přijímá nauku hláсанou horlivými missionáři. Záleží na tom, kteří missionáři dříve přijdou a jak horlivě se díla toho ujmají. Veliké

nebezpečí jest mohamedánství, které se pohanům zejména tím zamlouvá, že dovoluje mnohoženství, a proto také mnohých nabývá přívrženců. Mimo to jest každý mohamedán již missionářem svého vyznání a to bezohledným a vytrvalým. Jsou celá území, zejména v Africe, kde mezi pohany se mohamedánství velice ujalo, tím ovšem jest katolickému missionáři úkol jeho velice ztížen. Mimo to škodí našim missiím také lhostejnost náboženská, kterou s sebou přinášejí z Evropy vysíleňovalci do krajin oněch; zejména zhoubně působí špatný příklad vojska a vládních osob, které propadly náboženské lhostejnosti tuto na odiv staví a tím také obrácence kazí. Sám evangelický pastor Dr. Julius Richter píše o nich takto: Tak také křesťané, ovšem jen podle jména zapírají své křesťanství slovem i skutkem a činí jméno křesťanské smrdutým před tváří pohanů. Tak tedy jak lehčí, snadnější příležitost k missionářství za dob našich, tak i a to obzvláště veliké nebezpečí, aby se neujali bludaři pudy, nutí církev naši k usilovnější práci v missiích pohanských, ale také zavazuje věřící katolíky k vydatnější jejich podpoře. Dobře poznal zemřelý sv. Otec Lev XIII. poměry nynější doby. Pr to ve svém listě »Svatá Boží obec« důtklivě vyzýval katolíky, aby všechny síly napjali k rozšiřování sv. víry mezi pohany. A nynější sv. Otec Pius X. učinil taktéž listem svým z roku 1904. Naši biskupové napominají rovněž k podpoře missií a činí seč jsou sami. Avšak podpora věřících křesťanů zůstává za povinností daleko. Není posud dostatečného pro věc tu porozumění. A přece, neuchopí-li se církev za dob našich všemi silami práce té, bude zatlačena a to zase na dobu nedozírnou. Je tedy volání a prosba »ustrňte se nad tolika miliony pohanských dětí, které ročně beze křtu sv. umírají a pomáhejte jim do nebe podporou sv. missií mezi pohany, prosba tato jest zajisté oprávněná a potřebná.

Podpora tato je dvoji: duchovní a hmotná. Duchovní záleží v modlitbě. Ke všemu je zapotřebí pomoci a milosti Boží, tak i k missionářství, aby se potkalo se zdarem. Proto modleme se za rozšíření sv. víry, modleme se za missionáře, aby horlivě pracovali, nadšení jsouce duchem svatým a hotoví poležiti i život pro Krista.

Modleme se aby práci jejich provázel Hospodin svým sv. požehnáním. Neboť nebude-li Hospodin stavěti domu, marně pracují, kteří staví jej. Modleme se, aby Kristus račil i ty k sobě povolati a to skrze sluhy své missionáře, kteří sedí v temnosti pohanské pověry, o něm nic nevědí, tu jeho velkou lásku a obět neznají, o své důstojnosti lidské, jakožto děti Boží poněti nemají; aby račil srdce jejich milostí svou pohnouti, by rádi slova missionářů slyšeli, a také v srdci zachovávali a tak aby obrácení jsouce a to upřímně a cele, rozmnožovali slávu Boží na zemi a přispívali k rozšíření království Božího. Modleme se, aby nejvyšší Srdce Páně ode všech poznáno bylo, aby tu obět nejsv. mše sv. po všem světě se Bohu přinášela a Kristus v Nejsv. Svátosti všudy nalezal ty, kteří se mu klaní a u něho radost svou a potěšení nalezají. Modleme se a prosme Nejsvětější Pannu Marii za přimluvu k dílu tak krásnému a Synu Ježímu tak drahému a ku spáse nesčíslných duší tak potřebnému. Modleme se k sv. missionářům svatému Augustýnovi, Bonifácovi, Vojtěchovi, Cyrillu a Metodovi, Františku Xaverskému a těm, kteří v missiích smrt mučednickou podstoupili, aby svou mocnou přimluvu vymohli udržení a rozkvět díla na němž sami tak horlivě pracovali.

Modlitbou však spojme i pomoc hmotnou. Vše, co církev na světě koná, potřebuje také světských prostředků a tak je to i v missionářství. Předně jest potřebí veliký počet missionářů, neboť území missijní jest ohromné. Missionáři se však musejí vzdělávati. k tomu je třeba domů missijních a jejich udržování. Missionář musí býti vyzbrojen všemi možnými věcmi, vždyť není toliko tam hlásatelem nauky Kristovy, nýbrž musí býti otcem, pomocníkem lidu i v potřebách tělesných. Proto musí se vyznati v lékařství míti s sebou lékárnu, musí se starati o stavbu kostelů, škol, nemocnic, musí i hmotně podporovati obrácence než-li se sami uchytí, musí býti zkrátka lidu všim a ve všem; prvním dobrodincem netoliko v ohledu duchovním, nýbrž i hmotném k tomu jest ovšem potřebí velikých pro-

středků peněžných, proto vydatná podpora věřících je nutná. Proto kéž není ani jednoho horlivého katolika, který by ročně nějaký dárek dle možnosti nedal na katolické missie v zemích pohanských. Ukládat si tak pohnání kapitál v nebesích, a smí očekávat odměnu hojnou. Vždyť sám Spasitel ujistil odplatou velikou ty, kteří jej »lačného nasýtí, žíznivého napojí, nahého přiodělí, v žaláři navštíví.« A na koho se lépe hodí slova ta než-li na ubohé pohany, kteří jsou lačni a žízní po slovu Božím, naří, nemajíce roucha milosti, kteří sedí v žaláři temnot nevěry? Jsou oni zajisté nejubožejší z ubohých a přece i oni jsou tvorové Boží, vykoupení předrahou krví božského Beránka a povolání do království Božího. Kdo jim tedy k tomu dopomáhá, kdo zprostředkuje jim zásluhy vykupitelské smrti Kristovy, kdo přivede je zase do domu otcovského, ten netoliko jim prokazuje dobrodiní největší, nýbrž získává si velikou zásluhu i u Boha samého, neboť rozšiřuje království jeho na zemi, rozmnožuje svaté v nebesích, ničí moc ďáblou a zjednává Bohu povinnou čest a chválu tam, kde mu posud byla odírána.

A každému takovému zajisté zůstává zárukou příslibení téhož božského Spasitele, který pravil, že řekne při soudu věčném oněm milosrdným: »Pojďte, požehnání otce mého a vládněte královstvím, které připraveno jest vám od počátku.« Ejhle, za malý dar, za malou námahu, velikou dá dobrotivý Kristus odměnu!

Rádky tyto mají za úkol nadchnouti milé čtenáře »Školy B. S. P.« pro toto veliké a záslužné dílo cirkve svaté pro sv. missie mezi pohany. Nevýžaduje se mnoho. Cenná modlitba — třeba jen »Otčenáš« a »Zdravas Maria« s prosbami »O Bože, smiluj se nad ubohými pohany!« a nějaký dar, almužna dle možnosti, — kdo více má, ať více dá, kdo méně, ať méně, ale každý ať dá rád a ze srdce upřímného. Tak mnohdy promrhá se leccaký peníz a člověk z toho nemá nic; ejhle, zde uložíme co nám zbývá a čeho postrádati můžeme, a hojně za to vyrostou nám úroky. Každý haléř je dobrý a »groš vdovin« z Písma svatého bývá nejpožehnanější. Tím zajisté zalíbíme se Nejsv. Srdci Páně, neboť přispějeme k tomu, aby poznáváno a velebeno bylo od národů posud je neznajících a tak stalo se útočištěm duší nově obrácených a obrozených. Čím více se ve starých zemích našich rozmáhá nevěra a lhostejnost, a Kristus ztrácí mnoho duší, nechť v jiných dílech světa vzrůstá se víra a rozkvétá nový život podle víry a Kristus král získává stejný počet nových a poslušných poddaných. K tomu pracují katolické missie, které proto štědrosti horlivých čtenářů co nejsnažněji doporučujeme. Zdař Bůh!

Marie Kadláčková:

Večerní „Ave“.

Proč ty naše milé zvony
zní tak hlasem velebným,
proč ty jejich tiché tóny
znějí šerem večerním?

Matce Boží vyzvánějí
Ave, Ave Maria,
hlasy zvonů v dálce znějí,
v zaplacení oko plá.

Ó Maria, drahá Máti,
Tebe vroucně miluji,
dej se ke mně povždy znáti,
já Tvou býtí slibuji.

Veď mne cestou v smutném žití,
budiž mojí Královnou,
by má duše mohla jíti
jednou v říši tam nadhvězdou.

Ignát Zheněl:

Pokoj svůj dávám vám!

(Svatodušní rozjímání.)

asto nepovšimneme si důležitosti věcí, na něž jsme navykli; jsou nám tak obyčejny, že s námi takřka srostly. Málokdo z nás pováží, jaké vzácné dobro je mír; teprve když hrozí vážné nebezpečí, že promění se mír ve válku, všímáme si, vážíme si, a všemi silami se všichni, na nichž záleží, přičiňují, by mír byl řiši i národům zachován. Rozpomeňme se jen, jaká hrozila nebezpečnostv rodinám, obcím, jednotlivcům, když nedávno byl ohrožen mír naší říše, když se vše již již schylovalo ku vražedné válce se Srbskem! A čím je mír státu, čím zemi, čím obcím, tím je i jednomu každému jednotlivci; je jedním z nejvzácnějších dober celého našeho života časného i věčného.

O pokoji co do věcí věčných, mluvil Ježíš Kristus k apoštolům v evangeliu, které se nám předčítá na Boží Hod svatodušní, řka: »Utěšitel pak, Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve jménu mém, tent vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, cožkoliv budu mluvit vám. Pokoj zůstává vám, pokoj svůj dávám vám; ne jako svět dává, já vám dávám.« Kristus Pán činí tu rozdíl mezi pokojem, který svět dává a mezi pokojem, který Bůh dává skrze Ducha svatého. Je tedy jistě záslužnou povšimnouti si blíže, čím se tyto oba pokoje od sebe liší, jaké mají vlastnosti, který z nich máme vyhledávati, o který Boha, dárce všeho dobra, ze všech sil prositi?

I. Pokoj, který svět dává.

Pokojem světa vyzkoušíme upokojení v požitcích pozemských; ale pokoj tento dlouho netrvá, brzy nás opouští a promění se v nepokoj. S počátku zamlouvá se nám tento pokoj, je nám nasycením, ale brzy nastávají změny, pozorujeme, že nedostačují jediné tyto pozemské požitky a že nám přece něco chybí. Které jsou ty hlavní požitky, po nichž lidé celým srdcem prahnou a jež často považují za vrchol všeho štěstí lidského? Hlavně je to: bohatství, bažení po přednostech, láska k životu!

a) Touha po bohatství. Lidé říkají, že za peníze lze si vše koupiti, kdo prý má peníze, tomu je k službám celý svět, co si jen smyslí, může míti. Odtud lze si vysvětliti tu zimniční a nikdy neustávající touhu všech, jen zbohatnouti a tím upokojiti i nasytiti všechny své tužby. Ale bohatství samo ještě nikoho neučinilo úplně šťastným! Jen si povšimneme blíže bohatých; buď bohatství zdědili po předcích, anebo si ho sami svými silami vydobyli. Jaký je ten pokoj, který jim poskytuje jejich jmění? V Americe vystavěl si boháč, kterému říkali král cukru, protože vyráběním cukru vyzískal miliony, palác výlučně z cukru, vynašel totiž způsob, že cukr zkamenatěl a že na něj nemělo vlivu ani špatné počasí, ani déšť a vůbec nic jiného. Ale tu přicházelo k jeho paláci tolik lidí, hlavně černochů, kteří zdi pro jejich sladkost buď jazykem lízali, anebo ostrými nástroji něco vylomiti chtěli, že nucen byl boháč postavit k svému domu četnou a ostražitou stráž. Není-li podobně nucen, každý boháč úzkostlivě chrániti svůj majetek? Zloději a lupiči všeho druhu vynasnažují se ze všech sil a důvtipem, nad nímž rozum se zastavuje, jen aby co nejvíce ukradli. Boháče okrádají domácí, pomůže-li někomu, často klidí nevědek, proto často úplně zatvrzuje srdce své a nikomu nic nedá.

V Novém Yorku našli ve čtvrti, v níž výlučně přebývají miliardáři, policisté ležeti na ulici člověka, který již skonával. Jen tolik mohl před svou smrtí sdělit, že seděl tam již úplných pět dní, že šlo okolo něho tisíce lidí, ale nikdo si ho nepovšiml, že uprostřed největšího přebytku, který viděl na všech stranách, hladý umírá. Snad boháč někomu půjčil peníze; ale ošidil se. Kde jest jeho pokoj? Snad onemocněl boháč! Stalo se již, že nabízel boháč mnoho peněz, často celé miliony, lékaři, který by jim pomohl, — ale vše nadarmo. Snad má boháč rodinu, ale působí mu přamálo radosti. A tak kdybychom sebe důkladněji zpytovali život kteréhokoliv bohatce, přesvědčili bychom se, že není vše zlato, co se třeptí, že také boháč musejí se přesvěd-

človati o pravdě: není růže bez trní: ani boháčnení úplně spokojen, ten pokoj, který mu skýtá bohatství, nečiní ho šťastným.

b) Touha po přednostech. Snad upokojí čest, snad vyznamenání, snad přednosti? Mnohý si libuje, jest-li ho lidé nakuřují kadidlem lichocení, když dávají mu tituly, jichž nemá, když přibásňují mu ctnosti, jichž nenabyl. Mnohý je šťasten, když může se vyhřívat v přízni mocných světa tohoto. Tvé srdce tone v moři blaženosti, když tě mnoho lidí pozdravuje, když ucházejí se o tvou přízeň, když tvá ctižádost jest uspokojena, když po dlouholetém žebroření, pokorování dosáhl jsi cíle svých tužeb. Jak se vyvyšuješ, jak sebevědomě si vykračuješ, jak s hůry pohlížíš na všechny ostatní svět, jak příliš okatě ukazuješ, že jsi tolik povznesen, že tolik vynikáš!

Ale bydlí pokoj v srdci takového člověka? Ctižádostivý stoupá až k závrtné výši, ale tam najednou brkne, a vše, co tak pracně zbudoval, rozboří se jako dům zbudovaný na písku anebo vystavený z karet. Jak často osvědčuje se pravdivost přísloví: pýcha předchází pád! Či nepozoroval jsi nikdy, jak mnohý hrdopýšek, který si vytulapuje, jakoby mu aspoň půl světa patřilo, udělal falešný krok, snad přehlédl malý schodek, a leží jak je dlouhý, v blátě silnice? Ano, kdyby se upřímně přiznali lidé, toužící po přednostech, byli by nuceni dáti pravdě svědectví, že za bílého dne se tak postraší, jakoby v černé noci se probudili z nepřijemného sna. Jejich plány se zhatí, potká je neštěstí a domnělý pokoj je opouští. Ani ten, kdo žije v touze po vyznamenáních a přednostech, nemá pokoje.

c) Láska k životu. Pohlížíme-li na ten Boží svět, zvolíme se žalmistou: »Jak velící jsou skutkové tvoji Hospodine, všechny věci učinil jsi s moudrostí, naplněna je země zbožím tvým.« Žalm 103, 24. Ano, všechny svět je naplněn dary, kterými ho obdařil všemocný Bůh. Láska k životu je každému vrozena, je přirozeno, že těšíme se, že žijeme, a že přičinujeme se, bychom si život co nejdéle zachovali, používáme všech prostředků, prodloužití své živobyti do nejzazších mezi vši možnosti. Kdož by se neradoval ze života? Jak milý je pohled na dítě, které po dlouhém vězení k němuž ho zima

odsoudila, jakmile ozáří jarní paprsky tuto zemi, jako divé letí ven, skáče jako bujně kůzlátko, válí se radostí po zemi a když pak roste, mohutní, vzkvétá, když červenají se jeho tvářičky, rozšiřuje se obzor jeho ducha. jakou radostí naplnění jsou všichni, kteří si povšimli tohoto malého stvoření! Ale komu je láska k životu vším jeho štěstím, vším jeho snažením, ó, jak brzy dočká se trpkého sklamaní! Najednou slyšíš: kdesi vypukla nakažlivá nemoc, lidé po stech mrou; zaduje prudký vítr, nakazíš si plíce; stojíš ve velkém průvanu, nachladíš se; příliš důvěřoval's své síle a uhnal si ten onen neduh, tvůj přítel X. náhle stonal, jel někam a na cestě ochuravěv, zemřel; Vše upomíná na tu poslední hodinku, každý úder hodin, každý pohyb kyvadla, každý záchvěv tvého srdce, každé zblednutí tvého obličejce, každý okamžik káže: přijde doba, kdy zde nebudeš, kdy pozůstali budou o tobě mluvit, jako o něčem, co kdysi bývalo. Nikdo se neubrání přesvědčení o pravdivosti slov Jobových: »Člověk, krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bidami. Vychází jako květ a bývá setřen, utíká jako stín a nikdy nezůstává v téměř stavu.« Job 14, 1—2.

Pokoj, který nám dává svět, po nejvíce pozůstává v bohatství, v touze po přednostech, v lásce k životu, což vše sice uspokojí na chvíli, ale brzy pozorujeme: toto není ten pravý pokoj, toužíme po něčem jiném, toužíme po pokoji, jak ho dává Ježíš Kristus!

II. Pokoj svůj dávám vám!

Pokoj, který nám dává Ježíš Kristus, záleží hlavně v tom, máme-li pokoj se sebou samými, s bližními a s Bohem. Kdo takto zařídil svůj život, může býti šťasten zde na světě i jednou na věčnosti.

a) Pokoj se sebou samým. V pravdě šťastným a spokojeným je, kdo žije v pokoji se sebou samým, čili kdo má čisté svědomí. Kdo poslouchá hlasu svého svědomí a vykonává, k čemu ho vybízí, varuje se všeho hříchu. Když tě obžaluje svědomí, nemáš žádného pokoje. Je hrozný pohled na člověka, jemuž činí svědomí výčitky! Třeše se před každým šelestěním listu, stále se ohlíží, zda ho někdo nepozoruje a nestopuje. trhne sebou, potká-li někoho

ulekne se, slyší-li něčí hlas. Kdo nemá čistého svědomí, nemá a nenajde pokoje, žije stále ve strachu před vybádněným a neviditelným nepřítelem.

Jen kdo má čisté svědomí, žije v pokoji se sebou samým. Čisté svědomí pak si uchováme, když žijeme dle zákona Božího, zachovávajíce, co nám poroučejí přikázání Boží a církevní. Kdo žije dle víry, žije v pokoji se svým Bohem, se sebou samým i s bližním. Kdo ztratil tento mír hříchem, zná prostředek, jehož jest mu použití, aby očistil svědomí své. Sám Ježíš, božský mistr, dal nám tu útěchu, řka k apoštolům: »Pokoj vám! Jako mne poslal Otec, i já posílám vás! Přijměte ducha svatého, kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterýmž zadržíte, zadržány jsou. (Jan 20, 21—23) Blahodárný jest účinek, který způsobí Duch svatý v duši hříšníkove, když vykonal dobrou svatou zpověď, jeho nepokoj promění se ve zlatý mír; pokoj vrací se v jeho doposud tolik zmitané srdce a zavítá k němu onen pokoj, o němž praví Ježíš Kristus: »Pokoj svůj dávám vám«.

b) Pokoj s bližním. »Bůh není milovník různic, ale pokoje«. (I. ku Kor. 14, 12). Mírumilovný člověk hledí každému vyhověti, dle jeho přání se říditi, se všech sil se snaží, by nedal spolumilovníku žádné příčiny k nespokojenosti, dá čest, komu čest patří, nikoho vyzývavě neurazí. Bedlivě si všímá všech svých náklonností, zpytuje často své svědomí, zda nečiní mu nějakých výčitek, pak vidí, má-li v oku svém mrvu nějakou a nestará o bližního svého. Bedlivě si vštěpuje v paměť, že se často modlívá »Otčenáš«, že je tedy Bůh otec jeho, ale také otcem jednokaždého spolubližního, že jsme tedy před Bohem všichni úzce spřízněni. Všechna pýcha, všechno vynášení se nad druhé je mu z duše protivno, je ke každému úslužný a co ústa jeho mluví, tím také srdce oplývá.

Kdo má pokoj s bližním, přesvědčí se, že »ovoce ducha jest: láska, pokoj, radost, trpělivost, dobrovitost, dobročinnost, tichost, věrnost, mírnost, zdržlivost a čistota. (K Gal. 5, 22, 22). Kdo takto žije, je andělem pokoje pro svůj dům, pro každého, kdo přijde s ním do styku. Kdyby zavládl tento pokoj mezi

lidmi, byl by Bůh pravým naším Otcem, byli bychom všichni členové jedné rodiny, tento svět stal by se předsíní k nebi, domem, v němž by obýval pokoj, o němž pravil Ježíš: pokoj svůj dávám vám. Kéž bychom se přičinili, by zavládl tento pravý pokoj ve všem světě!

c) Pokoj s Bohem. V pokoji s Bohem žije, kdo zachovává přikázání Boží, kdo má živou víru v Boha. Jako není možno bez víry se Bohu líbiti, rovněž není možno bez Boha se hlásat a bez víry žiti v pravém pokoji. Sluncem, podle něhož se říditi má člověk, budíž vždy: Bůh! V Bohu najdeme vše; v něm žijeme, v něm se pohybujeme, v něm umíráme. Kdo víru ztratí, ztrácí Boha, ztrácí pokoj a upadá v nepokoj, který mnohdy bere velmi smutný konec. Nevěra všude se nyní rozšiřuje, všude se hlásá a doporoučí. V Novém Yorku navštěvovali tři 12—13letí školáci italská často kinematografická divadla; jich obrazotvornost hořela, když viděli obrazy kanibalů (lidožroutů), jak zavraždili svou oběť — missionáře. Umyslili si, že provedou něco podobného a plán také hned uskutečnili. Čekali na rohu jedné osamělé ulice a vběhl jim do ruky malý hoch. Darebové se na něho vrhli za hrozného křiku, udefili jej tak prudce do hlavy, že ubožák omdlel. Pak ho spoutali provazy na rukou i nohou, sebrali dříví v hranici, již zapálili a nahoru na ni položili chlapce. Strašná bolest dodala nešťastníkovi síly, počal sebou házeti a srdcelomně křičeti. Křik uslyšelo několik žen v blízkém kostele, které přišedše zaplašily vrahy. Vyrvaly sice dítě z plamenů, ale utrpělo takové popáleniny, že do smrti zůstane mrzákem. Touha po pokoji je každému člověku urozena. Sliby, statky, dobrem, jež mu svět poskytuje, nikdo neupokojí této touhy; nebude mít pokoje, až odpohne srdce jeho v Pánu, v němž jedině je naše spása. Svátosti, které Ježíš založil, jsou lékem všech ran, jimiž svět a jeho přátelé nás zranili, jediná víra v Ježíše vesměs upokojí naše srdce, milost Ježíšova naplní nás silou, snášení všech obtíží tohoto slzavého údolí. Kéž Duch svatý naplní srdce nás všech pokojem, kterého svět dáti nemůže, pokojem Pána našeho, Ježíše Krista, jemuž budíž čest a sláva na věky věkův.

Blahoslavený Jan Sarkander.

Dle života Matěje Procházky podává Jan Tagliaferro. (Č. d.)

12. Třetí výslech Janův a první muka ohňová.

Druhého dne, 15. února, sešli se v žaláři titíž komisaři a sluhové. Ale městský soudce Scintilla nedostavil se k vyšetřování, chtěje se vyhnouti ne lidskému počinání komisařů. Bojice se pak (ovšem bez příčiny), aby snad někdo z katolíků nepodal Sarkandroví v jídle neb v nápoji jedu, aneb snad kouzly jej bolesti nechránil. nařídili komisaři žaláříkovi, aby všemožně nad vězněm bděl, a pak odešli.

Zatím bylo třeba odbojným stavům zbraně se chopiti, dílem aby se bránili proti Polákům a Kozákům vpadnuvším na Moravu, dílem, aby Bedřichovi »Zimnímu králi« do Slezska se ubírajícímu bezpečnější průvod zjednali. I v Olomouci shromážděno k tomu cíli několik zástupů ozbrojených sedláků, jimž za velitele dán Bitovský; pročež nemohl tentokrát předsedati komisi proti Sarkandroví. Jeho místo zaujal muž téhož ducha, pan Ctibor Žernovský z Žernova.

Nový tento předseda soudu odebral se s dřívějšími komisaři Benešem Pražmou, Vilémem Ullersdorffem a šlechticem Petrem Kopřickým dne 17. února do žaláře a kázal předvésti ctiuhodného kněze, jež takto oslovil: »Známoť, že s pánem svým Lobkovicem jsi vyzvědač a zrádce vlasti; a že to přece pánům stavům zemským do očí zapíráš, zakusil jsi poněkud, co takoví zlochové vším právem zasluhují. Celá podstata věci pak o to se točí, že ještě více a trpčejších muk zakusíš, potrváš-li ve své tvrdosti a lživosti; a protože věz napřed, že tebe nikterak šetřiti nebudeme a tudíž, abys tomu ušel, raději dobrovolně vyznej, nač tebe se vyptáváme a co tobě se vytýká. Neboť domnívám se, že jsi v těchto dnech sobě umyslíl a na lepší cestu uhodil. Protož pověz: co jsi činil v Polsku? a zdali jsi tam pro přivolání Kozáků do vlasti od pána svého Lobkovice poslán byl?«

Sarkander s obvyklou úctou a skromností odpověděl: »Pánové moji, vim chvála Bohu! předobře, co jest pravda a co lež před Bohem i před lidmi, a

proto cokoliv jsem už dříve o své cestě do Polska a svém tamějším zaměstnání pověděl, tuto opakuji. Totiž nejprve do Častochova jsem zaputoval, bych tam svou pobožnost vykonal. Ušlyšev pak na zpáteční cestě, že faru mou v Holešově zatím nekatolický duchovník zaujal, vrátil jsem se z Rybníka do Krakova. Nebyl jsem v Polsku pro nějaké pořízení, mi od pana Lobkovice svěřené, neboť jsem nikdy s ním při poradě nebo prosbě o ničem nemluvil, leč o věcech církevních a duchovních. Avšak on si toho ani nezádal, aniž bych já se byl opovážil bez vědomí a bez dovolení svých představených do takových věcí se míchat. Vždyť vědí urození pánové předobře, že pro pořízení takových a podobných světských věcí vyskytá se ve vlasti dosti velmožů a velpůsobilých pánů, takže není třeba aniž slušno, aby k tomu se obral chudý soukromý kněz, který nezná zvyků a způsobů dvorů a ve věcech vojenských docela nezběhlý jest. Necht tedy pánové z toho sami posoudí, jak nevinně a násilně v takové podezření uveden jsem.«

Důkladná tato odpověď neobměkčila pranic pana Žernovského; jako vztekly volal na katana: »Chop se toho zrádce a zkus na něm svého umění; marnot s ním hrát i jeho lžem naslouchati.«

Že mučením takovým toliko zášť protestantská na Sarkandroví se chtěla ochladiti, vysvítá patrně z výčitky, kterouž Sarkandroví hned po slovech Žernovského činil šlechtic Petr Kopřický, jenž byl statkářem blíže Holešova a farníkem Sarkandrovým. Jeho matka byla horlivá protestantka a v zášti proti víře katolické vychovala i syna svého Petra. Když umřela, byl farní chrám v držení protestantů, a jejich duchovník pochoval ji v holešovském farním chrámě. Když však rok před příchodem Sarkandrovým na faru holešovskou kostel ten byl protestantům od Jesuitů pomoci pana Lobkovice odňat a katolíkům navrácen, byly i pozůstatky její, jako horlivé nekatoličky, z posvátného místa vyklizeny a v zahradě ji patřící pohřbeny. Odtud ta nenávisť

syna proti katolíkům a jejich duchovním. Proto také při tomto výslechu vytýkal to Sarkandrovi, a třebaš věděl, že toho nikoliv Sarkander, nýbrž jeho předchůdcové Jesuité učinili, přece z toho jen Sarkandra vinil, řka: »Tak tomu jest, vznešení pánové, tento pop jest ničema a buřič, jenž ani mrtvým nedá pokoje. Pověz, proč jsi mou zemřelou matku, v holešovském chrámě pochovanou, dal vykopati, vynésti a v zahradě zahrabati? A kdo jest příčina násilí toho, jimž luteráni přinucováni podle způsobu

proti Sarkandrovi zufili, přičítajíce mu ztrátu tolikera přívrženců nekatolických sekt. Spolu viděti, že jako vždy, tak i tenkrát protestanti, ač na přemnohé sekty rozpadli, přece kdykoli se jednalo o nepřátelství proti katolíkům, svorně si podávali ruce ku společnému jednání. Dále též viděti, že přezdívky, pop, papeženc a jiné, jimiž se až podnes katolíkům a jejich duchovním spílá, už tehdy u protestantů běžné byly.

Trpělivý sluha Páně s okem bolestným pohlédl na zuřivce řka: »Nej-

Mučení blah. Jana Sarkandra.

(Ocelorytina dle obrazu v refektáři semináře v Olomouci.)

papeženců (katolíků) se zpovídati, pod jednou toliko způsobou přijímati, jimž se duchovní sluhové bratrů z kostela sv. Anně, pak ze školy bratrské a obě strany luteranův a bratrů z celého Holešova odkliditi musily? Kdo toho příčina, že onen kostel odevzdán Jesuitům zde vydržovaným a chráněným? Kdo hlavním jest toho původem, že přemnozí z holešovského a okolního lidu hrozbami, vězením, ztrátou statků, vyhnanstvím stíhání aneb k papeženství donucováni byli?»

Z těchto slov pana Kopřického jasně vysvítá, že soudcové toliko pro víru

milejší pane Petře! ty předobře víš a pamatuješ, že jsem já dne 6. května roku 1616 do Holešova přišel, a že nejenom tvá matka, jak jsi mi vytýkal, už před mojim příchodem vykopána a z kostela holešovského vynešena, nýbrž že i luteranští duchovníci z fary, a Pikardité, které jsi též uvedl, jak vůbec známo, ze školy a z Holešova už odstranění byli. Jestliže pak mne tupíš proto, že jsem vykonávaje apoštolský úřad kazatele objasňoval a horlivě vyvracoval bludy, hříchy pak a nepravosti káral, jestliže pro takové věci mne tupíš,

sám spásu duše svojí neprávě v cestě stojíš. Ostatně jestliže já, svatých nauk nejneohodnější nástroj, vše cokoliv nezdálo se tužbám a snahám svým odpovídati, jsem samému Otci světél, Bohu, na modlitbách podle možné horlivosti doporučoval: pověz, jakým já kdy slovem, skutkem, jakou snahou neb radou jsem tebe aneb všechny, jež tuto zastáváš, urazil aneb pronásledoval? Mně aspoň není nic takového povědomo. Za to však, co Bohem daná a osvěcená moc světská k vlastní spásu a ku spasení svých činí, bude ona kdysi sama žádajícímu toho soudci vydávati počet.*

Ještě nedomluvil Jan, už opět třetí, totiž Pražma, na něho se sápal, řka: »Co? ty že ničeho nevíš o tom, co se tobě zde vytýká? Ty že jsi pouhá nevina a nevědomost? Lži těchto perně zažiješ. Pověz, arcilháři a zrádce: kde jsi nechal štolbu Lobkovic? kam zavezl on skřínku s penězi?« Načež Sarkander pokorně odvětil, že přišel k cestě, která ze silnice královské přímo do Častochova vede, se štolbou dotčeným se rozloučil a jemu za pohodlné vedení díky vzdal, aniž ho napotom byl zase viděl, aniž ví, kam dále v Polsku jel a zdalíž kromě soudku vina něco jiného s sebou vezl, zvláště zdalí ve skříní, na které seděli, peníze měl.

Sotva to řekl sluha Páně, kázali komisaři jej svléci, na skřípce dáti a rozláhnouti a hořícími pochodněmi z obojí strany páliť. Ukrutné mučení toto skoro po dvě hodiny trvalo, a ne mezi tím komisaři bez ustání dřívější otázky, zlořečení a rouhání opakovali. Sarkander pak pamatoval na příklad Beránka Božího, jenž k nejohavnějším přezdívkám svých nepřátel mlčel a toliko jednou řekl: Pak-li bych vám odpověděl, nepropustíte mne; a proto jen zřídka v muce té osvědčoval svou nevinnu a nevědomost, toliko přeslaská jména Ježíš, Maria a Anna přechozo vzýval, by jimi sobě posilující pomoc Boží vymohl. Aniž ho naděje zmýlila. Nebo mučitelé byli spíše unaveni nežli mučedník. Ustavičným vztekem a křikem umdlení, nemohli už déle prokouř a zápach tam vydržeti. Těž neustálými vřelými povzdechmi trpitele k Bohu přemoženi a zahanbeni, kázali Sarkandra zase se skřípce sundati a odešli hrozivě

odtud. Jmenovitě předseda soudců Ctibor Žernovský odcházejce strašnou hrozbu vypustil řka: »Ještě jinak naučíme tě mohliti se, neustaneš-li nás za blázny míti.«

13. Jan po druhé ohněm zkoušen, chrání mlčenlivost zpovědnickou.

Bitovský hořel žádostí přítomen býti tomuto soudu. Sám nemoha se dostaviti, poslal k němu aspoň svého hofmistra. Pomstou hárajice a nemálo spítí odebrali se dne 18. února do žaláře dřívější komisaři Ctibor Žernovský, Beneš Pražma, Hartman Buchheim, Vilém Ullersdorfer a s nimi z městské rady Vít Oesterreicher, Albrecht Muthal a Jiří Richter, a dali uvést před sebe ctihodného kněze Sarkandra, jenž od včerejšího mučení všechen ztrýzněn a zemdlen byl. Ctibor Žernovský pak zase na začátku krotčeji se tázal: »Zda-li sobě už usmyslil dobrovolně vyznati pravdu? Co v Polsku dělal? Kde štolba Lobkovicův dlí? Kam skřínku s penězi zavezl? Jinak že by podle rozkazu jim daného mnohem ostřeji k němu přikročiti musili.«

Sarkander jako dříve na svou nevědomost těchto věcí se odvolával. Beneš Pražma pak obsypav jej hanami chtěl od něho zvěděti, co o těch věcech jemu ve svaté zpovědi zjevil pan Lobkovic, řka: »Co ty že nevíš, jaké pikle se kuly? Což tobě vše to ve zpovědi nezjevil Lobkovic? pročež vyjev a vyznej nám to, sic jinak to z tebe plamennými a jinými podobnými mukami vynutíme.«

Tak mluvil k Janu Sarkandrovi soudce, jako kdysi k Janu Nepomuckému mluvil král Václav. Ale jako tehdy Jan Nepomucký raději neukrutnější smrt volil podstoupiti, než-li ze zpovědi něco vyjeviti a tak pečet posvátné mlčenlivosti porušiti, nejnak i Jan Sarkander skálopevně se vzpíral proti takovým bezbožným otázkám a podobnou jako Jan Nepomucký dal odpověď nepřítelům, která věčnou jemu zjednála korunu slávy. Nebo poznovu jemu osvědčiv svou nevinnu a nevědomost s jasnou myslí řekl:

»Co pak svátostné zpovědi se dotýče: buď si, že by mi něco věrohodného v ní bylo svěřeno bývalo, avšak o tom už ničeho nevím, aniž věděti chci, aniž se

opovažujínat osi vzpomenouti, aniž chci nato pamatovati, a to prosvátosvatou a nezrušitelnou pečeť této Božské svátosti. A protož kdybych i věděl, že mne na tisíc kusů rozsekáte, že mne železem, ohněm a všemi pomyšlitelnými mukami zničíte a v popel obrátíte, přece bych raději volil všecko to s Boží milostisnášeti, než-li dost málo protitétosvátostise prohrěšiti.»

Slova tato zřejmě dosvědčují, že Jan Sarkander byl mučedníkem pro víru katolickou, jelikož nepřátelé čím dále v mučení jeho pokračovali, tím zevrubněji a jasněji na jevo dávali, že pro jeho horlivost a rozšiřování víry katolické proti němu zúfili, až i na to se odvážili, že od něho zrušení posvátné pečeti zpovědní mlčelivosti žádali a překrutným násilím vymáhali. Nebo sotva že ona slova mučedník Páně vyřknul, s hanami a kletbami proti němu se vztekali, zvláště Buchheim na katana volal: »Chop se padoucha, jenž se opovažuje nám se posmívati, natáhni jej co nejsilněji, přilož pochodně, pal a muč jej, co nejvíce můžeš.« Katan vše co nebedlivěji provedl; zatím zbožný kněz jako dříve žalmy přiměřené říkal a přesladká jména Ježíš, Maria a Anna ustavičně vzýval.

Když pochodně a svíčky ku pálení potřebované, krví mučedníka zalívané hasly, posmívali se podnapilí soudcové katovi, jakoby nerozuměl svému řemeslu. Katan posměchem rozjitřený tím více zúfil proti mučedníku; neboť nové svíce, smolné i voskové, na obě strany přikládal; brzy zase kolo skřípce silněji točil, až ctiuhodného kněze tak roztáhl, že se z místa pohnul kámen veliký, k němuž nohy mučedníkovy přivázány byly. I ukázaly se svaly trpitele přetrženy a sesinaly, údy vymknuté, obličej skroucen a sešereděn, kosti vytržené skřípaly, klouby praskaly, hrdlo častým tažením napínané rozzevčelo se v žalostný zvuk; a při tomto dlouhém, žalostném vzdychání vyslovoval nejsvětější jména Ježíš a Maria. Jako ohlas ozýval se z ulice žalostný nářek věřících, kteří se sběhli k tomuto divadlu, a se strany krutých soudců zaznívala divoká zlořečení.

Když ani touto ukrutností žádného vyjevení zpovědi Lobkovicovy ze Sarkandra vynutiti nemohli, vymyslili sobě Žernovský a Pražma jinou a mnohem větší muku; velel katanovi, aby rozpustil pryskyřici, smolu, síru, lůj a olej, a v tom omočená a zapálená péra vrazil do těla zločince; tak jistě prý na něm zpověď Lobkovicovu vytáhnou. Kat bez odkladu rozkaz vykonal. Když smíšeninu dohotovil, kázali mu soudcové, aby to Janovi na žaludek, na prsa, na boky, na ramena a na krk hodil a pochodněmi zapálil, by při tom světle tím dříve tajnosti nalezli. Tato ukrutná muka způsobila jednak přítomným nesnesitelný kouř a zápach, jinak však rozmnožila bolesti tichému trpiteli, mlčícímu k bezbožným otázkám. Stalo se tudíž, že krev na zemi tekla a oheň i ostatní roucho trpícího kněze zasáhl, že všecok jeden plamen se býti zdál. Maso Janovo bylo tak spáleno, že zvláště v bocích, skrze kosti jako skrze mříže, pálením začazené útroby se ukazovaly. Ačkoliv takto vnitřnosti těla Sarkandrova na jev byly a bezbožní vyšetřovatelé opětně přiloženými pochodněmi na ztrýzněném mučedníku tajnosti srdce vyzvěděti usilovali, přece až ku pečeti svátostně zpovědi neproniknuli. Otevřeli sice prsa věrnému sluhovi Páně; on však vyznal víru svou, ale zpověď Lobkovicovu, jak sobě žádali, nevyzradil.

Zpřítomných diváků někteří trpělivost a stálost Sarkandrovu obdivovali a chválami vynášeli; soudcové však nemohouce ani této chvály, ani jeho modlení a vyzývání svatých jmen snést, nemálo se durdili. Obzvláště Buchheim proto rouhavými slovy se na mučedníka obořil.

Když po dlouhé chvíli poznali, že mučedník svou nepřemoženou trpělivostí nad nimi vítězí, připisovali to jakémusi tajemnému umění tohoto kněze, i řekli: »Jistě zrádce tento jest čaroděj a kouzelník. Hej katane, takového umění postav na odpor umění protivné, odřezej mu nehty, ostřihej mu na hlavě vlasy přes kříž, a i pod pažďi a na jiných třebas nejtajnějších místech, pak to všecko spal a popel podej v nápoji onomu čaroději.« Bezbožný rozkaz kat věrně vyplnil a podal Sarkandrovitakový nápoj. Muž Boží vzýval jméno Ježíš a připomenuv sobě hořký kalich, jež Pán a Spasitel náš na kříži

píti musel, vypil vesele onen nápoj. Načež dřívější muka s tužším roztažením údů a pálením následovala; mučedník však jako dříve vzýval bez ustání jména Ježíš, Maria a Anna.

Tři hodiny trvalo již ukrutné mučení. Když Sarkandrova zbožnost, trpělivost a nezvratná stálost nade vším trápením zvítězila, soudcové unaveni a zároveň zahanbeni zářícími ctnostmi mučedníka, kázali katovi, aby jej od skřepce odvázel,

mučedníkovi pak řekli, aby si věc lépe rozmyslil do druhého dne. Pak odešli s nevolí.

Jakmile zbožný trpitel od sloupu odvázan byl, hned pro velikou bolest a slabost klesl k zemi. I myslili strážníci, že už mrtev jest; pročez po delší dobu nedotknuvše se ho, nechali jej ležeti. Když pak pozorovali, že ještě žije, zanesli ho zase do žaláře, kde jej na slámu položili a kněžským jeho rouchem přikryli.

Ó SVIŤ MI!

PANILÁ HVĚZDO, DENNICE KRÁSNÁ,
USLYŠ MÉ DUŠE TESKLIVÝ HLAS;
PROVÁZEJ KROK MŮJ ŽIVOTEM TRUDNÝM,
SVIŤ V SRDCE MOJE V KAŽDÍČKÝ ČAS.

ZÁŘÍCÍ HVĚZDO, MATIČKO SVATÁ,
V ŽIVOTĚ BLOUDÍM, VOLÁM A LKÁM,
VÍM, ŽE JEN TY JSI ÚTĚCHA MOJE,
PROTO SVÉ BOLY TOBĚ ZNÁT DÁM.

MARIA PANNÓ, HVĚZDIČKO JASNÁ,
PODEJ MI RUKU OD NEBES BRAN,
U SYNA SVÉHO ZA MNE SE PŘIMLUV,
BYCH JEDNOU DOŠLA PŘED JEHO STAN.

Ó SVIŤ MI, HVĚZDO, DENNICE KRÁSNÁ,
SVIŤ MI NA CESTU V ŽIVOTĚ MÉM,
BYCH JEDNOU V NEBI S TEBOU SE SEŠLA,
AŽ TĚLO PADNE VE CHLADNOU ZEM.

A. M. Kadlěáková.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XIV. Svatyně Marie Panny u Efesu.

Na horách jižně Efesu v Malé Asii naproti ostrovu Samos byla asi před 18 lety objevena stará svatyně Rodičky Boží, Marie Panny. Je to malý domek řečený »panagia-kapuli« t. j. »brána naší milé Paní«. Jak již jméno ukazuje, považuje se domek ten za bývalé obydlí Bohorodičky, která se svatým apoštolem Janem po na nebe vstoupení Páně se na tyto osamělé, přívětivé hory uchýlila a tam svůj život v rozjímání tajemství utrpení svého Syna a lásky jeho božského Srdce trávila.

Efesus, toto kdysi tak slavné světové město na maloasijském pobřeží bylo od nejstarších křesťanských časů místem, kde nejsvětější Panně zvláštní úcta prokazována byla. Tam to bylo, kde roku 431 třetí všeobecný sněm církevní důstojnost Marie, jakožto matky Boží, prohlásil za článek víry a protivný blud Nestoria a jeho přívržencův odsoudil. Avšak ještě dlouho před tímto slavným rozhodnutím církevního sněmu byla Rodička Boží v Efesu ve velké vážnosti. Neboť jak z listů a zpráv shromážděných biskupů vysvítá, byl veliký stoliční chrám starého biskupského města zasvěcen Panně Marii a právě v tomto Mariánském kostele sněmovní zasedání biskupů se konala. Ano, zbytky této starodávné svatyně byly

až do nejnovější doby cílem zbožných poutí na počest Marie.

Jednu takovou pouť do Efesu roku 1872 vykonanou popisuje arcibiskup ze Smyrny msgr. Spaceapietra:

Dne 24. dubna r. 1872, píše, vykonal jsem v průvodu asi 80 osob, které nejrůznějším stavům náležely, pouť do Efesu. Bylo naším úmyslem, ve smutném postavení, v jakém se nyní církev svatá a její nejvyšší hlava nalézají,¹⁾ přimluvu Marie, jakožto pomocnice křesťanů, právě na onom místě vyprositi, na kterém kdysi její vznešená důstojnost jakožto matky Boží za článek víry prohlášena byla.

Dříve bylo třeba dvou dní, aby se člověk koňmo ze Smyrny dostal do Efesu. Cesta vedla stromů a stínů prázdnotou, skoro pustou rovinou. Nyní jede se rychlíkem půl druhé hodiny na místo, kde stával Efesus. Pouť nebyla tedy obtížná; mimo to bylo počasí překrásné; na nebi nebylo mráčku, krásné jarní slunce vycházelo zářivě na východě a veškerá příroda jakoby byla vybízela, klaněti se tomu, jehož náheru a velebnost veškeré stvoření zvěstuje. Dráha rovinu protíná, po obou stranách zvedá se pohoří značné výšky. V polovici 12. století táhli touto rovinou křižáci pod

¹⁾ Tehdy právě zrušen byl násilně papežský stát a sv. Otec Pius IX. stal se zajatcem vatikánským.

vedením Ludvíka VII. a v Efesu slavili svátky vánoční. Na blízkou ukazuje se místo, kde se ponejprv utkali se Saraceny a je na útěk zahnali.

Po krátké jízdě přijeli jsme do Ajasaluku. Je to stanice bývalého Efesu. Ajasaluk, nyní chudobná, několika tu reckými a řeckými rodinami obydlená dědina, byl kdysi rozsáhlým mohamedánským městem. Byl vystaven v 13. století na zříceninách starého Efesu a nesečtné trosky mešit, jejichž stavivo většinou ze zřícenin Efesu ještě starších bylo vzato, poukazují dnes ještě na jeho dřívější velikost. Na úpatí pahorku, jehožto vrchol pokrývají zbytky středověkého hradu, vypíná se stará, velká a nádherná mešita. Byl prý to původně kostel svatému Janu Křtíteli zasvěcený, avšak sloh jeho prozrazuje, že Maurové a nikoli křesťané jej vystavěli. Možná dost, že byla mešita tato na místě, kde stávala dříve basilika císařem Justinianem zbudovaná, a ze staviva této basiliky vystavěná. Nedaleko odtud na úpatí pahorku je viděti zříceniny jiného kostela a to je bezpochyby bývalý chrám svatého Jana Křtitele. Aspoň Řekové jsou toho názoru, že vystavěli tam před několika roky malou kapli.

Když jsme se ve zbořeně mešitě byli shromáždili, chystal jsem se sloužit tam mši svatou. Za tím účelem byl na velkém mramorovém kameni zřízen jednoduchý oltář pod jedním ze stojících dosud zděných oblouků. Dříve však, než-li jsem nejsvětější obět započal, pronesl jsem několik poučných slov ke zbožným poutníkům. Připomenul jsem jim bývalou nádhru tohoto města, které dvěma apoštolům mělo co děkovati, že přijalo křesťanství, miláčkovi Páně svatému Janu a sv. Pavlu. Připomenul jsem jim, že nescházelo mnoho, že by byl svatý Pavel již tehdy zde utrpěl smrt mučednickou, když rozčilený lid volaje: »Velká jest Diana Efesanů!« jeho smrt žádal. Připomenul jsem jim dále, že nejsvětější Panna delší čas se sv. Janem v Efesu bydlela a že v tomto městě její důstojnost jakožto matky Boží proti bezbožnému Nestorovi slavně prohlášena byla. Poukázal jsem konečně na velký počet mučedníků, kteří v Efesu svou krev pro víru vylili. »A ejhle!« zvolal jsem

na to, »co se z tohoto kdysi tak slavného města stalo? Pohleďte kolem sebe a co uvidíte? Zříceniny a trosky všude, a jedině jejich obyvatele: hady, žáby a ještěrky! A příčina této neobyčejné změny? Patrně leží jediné ve smutném rozkolu, který tyto nádherné kraje od středu jednoty, od apoštolské stolice sv. Petra v Římě odtrhl. Zde se vyplnila slova Páně: »Kdo nezůstane ve mně, bude vyvržen jako vinná ratolest a uschne.« Potom připomenul jsem svým posluchačům vážná slova, která papež Mikuláš V. r. 1451 napsal císaři východořímskému Konstantinu Palacologovi, že je to trest Boží, jestliže Bůh dopustil, že Východ na tak svaté a učené muže bohatý tak bidně a hluboko klesl a nejnešťastnější zemí se stal. Bylo to poslední napomenutí; jenom dvě léta později vtáhl sultán Mahomed II. jako vítěz do Cařihradu. »Nuže,« doložil jsem »neděje se totéž nyní i v Italii, kde stolec sv. Petra nepřáteli je obklíčen a zlehčován? Nechci k vám mluvit o bezbožné a potupné válce, která proti náměstku Krista Pána, našemu společnému Otci se vede. My víme, že brány pekelné nezvítězí a že proti moci Boží nic nezmůže moc lidská. Avšak jak mnoho pohoršení, jak mnoho neštěstí, jak mnoho útrap a bolesti má proti církvi boj ten v zápětí! Modleme se tedy, aby tento čas zkoušky byl ukrácen.« Při mši sv. bylo s příkladnou zbožností zpíváno »Magnificat«, zatím co četné drobné plectvo, shromážděví se na polo-zbořeném zdivu a sloupoví svým švitořením zpěv poutníků provázelo. Biskupským pozhánáním slavnost skončila.

XV. Malí cídiči botů v Beirutu.

Jako v našich volkých městech, tak mají i v Beirutu, obchodním to městě, na Pobřeží Palestiny, nyní mohutně vzrůstajícím, cídiči obuvi svůj vlastní cech. Všude na rozích ulic a náměstí vidíme je státi a kolemjdoucí prosebnýma očima zváti, aby svou nohu na malou bedničku položili a svou zaprášenou nebo zamazanou obuv si dali vycídit. Jsou to většinou děti s blízkých hor, v útlém věku 8—12 let, bledé, hubené tváře, pravidelně ubozí, opuštění sirotci, kteří nikoho nemají, kdo by se jich ujal.

Tak vyrůstají bez Boha, náboženství a bez všelikeho vyučování.

A přece Otec nebeský na ně nepomněl. V náhradě za zemřelé rodiče poslal jim pomocníka a utěšitele v osobě missionáře P. Michla z Tovaryšstva Ježíšova. P. Michal je starostou mužské kongregace v Beirutu, pravým otcem chudých dělníků, pro které výhradně žije. Jeho pozornému oku neušly ani chudobní, malí cidiči bot. Seznal, že duševně i tělesně hynou, jal se je shromažďovati kolem sebe, v jisté dni a hodiny je svolávat i vyučovat. Kdykoli vidí na ulici neznámou ještě tvářičku, přistoupí k hošíku a vypyťává se na jeho poměry. Úzkostlivě dívá se hošík na missionáře a políbí mu ruku, všecek žasna, že neznámý Frangi, t. j. Evropan, tak přívětivě se k němu snižuje. S třesoucím se hlasem odpovídá na jeho otázky a přiznává se, že ani Salam, t. j. Pozdravení andělské, ani Abana, t. j. Otčenáš, dosud nezná. Na otázku, zda by chtěl v neděli k missionáři se dostavit, vděčně odpovídá: »O ano, velmi rád, Otče!« Missionář poznamená si jméno a malého tuláka propustí.

V určitý den a na ustanoveném místě dostaví se pak celý zástup a rozumí se, že všichni se svými nerozlučitelnými bedničkami a kartáči a postaví se kol vlnitého Adnay (otce) do kruhu. Missionář požečná je a řečí jednoduchou a srozumitelnou jim udílí křesťanské cvičení. A seménka pravdy nepřichází obyčejně v mladých srdcích na zmar. Všichni cítí se šťastnými, že už nejsou tak sami a opuštěni, že mají nyní, kdo se jich ujímá a jim přeje. Všecko je jim nové a jak vděčně pohlížíjí na kněze, když k nim ponejprv o krásných, utěšených pravdách promlouvá!

Tak přicházejí na křesťanské cvičení pravidelně každou neděli. Aby jim radost udělal, pořídil missionář nedávno malou loterii v jejich prospěch. Výhrami byli malé, praktické dárky: vlněné košilky, kalhoty a podobné. Než byl-li dárek malý, byla radost nicméně veliká. P. Michal má ještě všelicos na srdci, aby své malé svěřence povzněl a hodné křesťany z nich učinil. Avšak ježto jest se mu mimo to o 2000 dělníků starati, pokladna jeho pro nový přírůstek jeho velké ro-

diny již nestačí a je tedy odkázán na pomoc a podporu katolických dobrodinců ve své vlasti, v Evropě.

XVI. Krásná smrt malého Japonce.

Z listu jistého missionáře na jednom z četných ostrovů japonských vyjímáme následující dojemnou zprávu o události, která by zvláště křesťanské mládeži povzbuzujícím příkladem byti mohla.

Mezi chlapci naší missijní školy, vypravuje missionář, byl také malý Japonec, kterého Bůh již v útlém mládí k sobě povolal. Zemřel po čtyřdenní zimnici svatou smrtí. Byl to tentýž hoch, který se mne jednou tázal, nemohl-li by státi se knězem. Po dvě léta účastnil se vyučování sv. náboženství a byl našim nejlepším žákem. Na smrtelném lůžku přijal křest sv. a na svou vlastní žádost obdržel jméno sv. Františka Xaverského, apoštola to japonského. Vůbec měl k tomuto světcovi zvláštní důvěru a ve své těžké nemoci opakoval si opět a opět slova Spasitelova: »Co platno člověku, kdyby získal celý svět, ale zkázu trpěl na své duši«, slova to, která sv. Ignác kdysi tak často připomínal sv. Františku Xaverskému a kterých náš malý nemocný ve svém útlém mládí sotva asi náležitě chápal. Hodinu před svou smrtí pomodlil se svou večerní modlitbu, při čemž sotva mohl své ruce ho ečkou se třesoucí sáruči. Zemřel pozdě v noci v mém náručí, v domě svých rodičů, kam ho byli hned v první den nemoci přenesli. Nebyl bych nikdy myslel, že by mne mohla něčí smrt tak dojati, jako smrt tohoto chlapce.

Následujícího dne z rána při ranní mši svaté udal se smutný a přece krásný výjev. Mluvil jsem ke shromážděným dětem o smrti zesnulého a jeho svatém životě. Sotva jsem jim oznámil, že Tati-basti — tak se jmenoval — zemřel, daly se všechny do pláče. Když jeden z chlapců onemocněl, prosil, aby byl položen do postýlky zemřelého spolužáka. Pohřeb konali jsme v noci za svitu měsíčního. Byl velmi krásný. Sestry ozdobyly rakev tak, jak u dětí bývá zvykem, které zemřely brzy po křtu sv. a na místě pro ně na hřbitově vyhrazeném pochovali jsme i malého Tati-baski. Naši hoši říkají, že mají nyní aspoň někoho, koho by na hřbitově navště-

vovali. Jedním slovem: smrt a pohřeb malého Japonce učinily jak na jeho spoludruhy tak i rodiče hluboký dojem.

XVII. Odkud mají „ďáblové od západu“ svou chytrost a zručnost.

Jak známo, nazývají Číňané Evropany »ďáblý od západu« a člověk by nemyslel, jak směšné bájky se po Číně rozšiřují, aby lid proti Evropanům a křesťanskému náboženství byl popuzen. Příklad toho druhu vypravuje missionář

P. Brabandere. Pohané vědí, že katoličtí kněží umírajícím udílí svátost posledního pomazání. Na obřady této svátosti zavěsila se ihned tato bajka. Tyto tajemné obřady mají prý účel, duši umírajícího v okamžiku, když se světem se loučí, zachytiti do láhvičky. Láhvička pošle se pak do Evropy a tam se prodá za několik set tisíc korun. Má prý totiž pro »ďáblý od západu« ohromnou cenu, neboť za pomoci chycených dušiček zhotovují prý své podivuhodné stroje, nástroje, zbraně atd., které jim takovou převahu nad ubohými Číňany zajišťují!

A. M. Kadlěčková :

Západ.

Když slunce večer v západ spěje
a zvony tichým krajem zní,
má duše zbožný chorál pje
a v srdci cit se rozteskní.

Ta nebesa tak leskplna,
v nich zlato hvězd se ukrývá,
jež skrývá dosud mraků vlna,
tam oko mé se zadívá.

A západ zvolna dokrvácí
a zlatá červeň zhasíná,
jen v duši mou se bolest vrací
a srdce bolné vzpomíná.

Jak slunce večer v západ kráčí
a tma se krajem prostírá,
tak mizí život v samém pláči,
s nímž život lidský umírá.

Modlitba Páně.

Modlitba Páně, čarovnou mocí
do srdce vlévá hřejivý jas,
rozptýlí boly, ozáří duši,
vykouzlí v myslí tisíce krás!

Modlitba Páně, nebeské světlo,
nahradí srdci pozbytých vrad,
mění jak divem na jaře slunce
pole, pláň holou, zahrady, sad.

Modlitba Páně, útěcha moje,
kterou se modlil Bůh dobrý sám,
leskem svým v srdci prozáří boly,
vede mu k cíli, kde lásky chrám.

Modlitba Páně čarovnou nocí,
do duše leje pokoj a klid,
když duše k spánku skloní svou hlavu,
naposled jdu se pomodlit!

P. V. Vírsg:

Milostná novena.

(Část další).

Tři prosebníci.

Prosebník druhý. K častému svatému přijímání zve nás nejprve božský Spasitel sám; pravil k apoštolům: »Vezměte a jezte; to čiňte na mou památku;« než nyní nepřestává božské Srdce ze svatostánku volati: »Pojďte ke mně všichni... pojďte, chodívejte často k svatému přijímání.«

Hned po Kristu Pánu obrací se k nám církev sv. s toužebnou prosbou; jako dobrá matka přeje nám všeho dobra, a popřává nám, co nejlepšího má v pokladnici.

Z Boha zrodila dítě své na křtu svatém, k Pánu Bohu je vede, pro Boha je vychovává, a — Bohem samým žije ve cestě k domovu. Církev sv. ví od svého zakladatele, že dítě její nemá nadpřirozeného života, nejlí těla Krista Pána a nepije li krve jeho. Proto pravuje dítkám svým denně božskou hostinu a povzbuzuje je opět a opět, aby přišly a hodovaly. Všechny zve: »Každý křesťan všelikého stavu a stáří měj volný přístup, a to tak, že nikdo nesmí býti vyloučen, kdo ve stavu posvěcující milosti přistupuje ke stolu Páně s úmyslem pravým a zbožným.« (Výnos o častém sv. přijímání z 20. pros. r. 1905).

Ale již dříve zvala církev sv. veřejně a často věřící ke stolu Páně. Za prvních časů křesťanských nebylo třeba napomínati a k sv. přijímání povzbuzovati. Denně přistupovali první křesťané k nebeské hostině. Později bohužel utuchla horlivost. Zvláště palčivý byl spor o podmínky, za kterých směl křesťan přijímati denně a často. V 15. a 16. století bylo v některých krajích nesyťcháno, ano kacířské přistupovati ke stolu Páně týdně. Svatý Ignác byl velikým horlilem častého týdenního sv. přijímání. Za to stihalo ho podezřívání z kacířství. Jistá »zbožná« osoba ve Vallisoletu veřejně děkovala Pánu Bohu, že ve svém domě nemá žádného »kacíře«, neboť všichni služebníci chodívali toliko jednou do roka k sv. přijímání, kdežto jesuité na misiích povzbuzovali k týdněmu.

Proto již na církevním sněmě Trientském (1546—63) ozvala se církev svatá takto: »Sv. sněm napomíná a zve, prosí a zapřísáhá všechny a každého křesťana zvláště pro nekonečné milosrdenství Boží, aby pamětlivi jsouce věčné lásky Ježíše Krista, Pána svého, tak žili, by hodně často mohli přijímati nebeský chléb. (Sezení 13. c. 8.)

»Ano, sv. shromáždění přeje si, aby všichni věřící, kteří přítomni jsou mši sv., netoliko duchovně přijímali, nýbrž také svatostně.« (Sez. 22. c. 6.)

Nechybělo mužů, kteří konajice vůli církve sv. všemožně se přičiňovali, aby účta k nejsv. Svátosti a časté sv. přijímání vzkvétalo. Než vlci přepadli ovčinec a hleděli udusiti útěšný rozmach duchovního života. Jansenisté totiž stanovili pro svaté přijímání podmínky nespílnitelné, ano kupce a manželský stav vyloučili od sv. přijímání. Bajus na př. žádal pro přijímající nejčistší lásku Boží, bez všeliké nedokonalosti.

Apoštolská stolice odsoudila bludy jansenistické r. 1679, Bajovu větu roku 1690; a prohlásila, že všichni věřící každého stavu mohou často ke stolu Páně přistupovati dle zbožnosti jednotlivce a dle úsudku zpovědníkov.

Jelikož spor o podmínky častého sv. přijímání stále trval a to k nemalé škodě křesťanské zbožnosti, rozhodl jej sv. Otec Pius X. výnosem z 20. prosince 1905. Znění dekretu papežského známe s dostatek. Všem katolíkům bez rozdílu stavu a stáří jest volný přístup popřán k častému a dennímu sv. přijímání. Nikdo nesmí býti vyloučen, kdo ve stavu milosti posvěcující přistupuje ke stolu Páně s úmyslem pravým a zbožným. Dekret nestanoví nových mimořádných podmínek. Jsouť tytéž jako k jedinému sv. přijímání v roku: býti ve stavu posvěcující milosti t. j. býti prost těžkého hříchu, 2. míti pravý a zbožný úmysl; »pravý úmysl má ten, jenž přicházejí ke stolu Páně neřídí se zvykem nebo ješitností nebo jakýmkoli ohledy lidskými, nýbrž který si přeje vyhověti vůli Boží,

s Bohem se těsněji spojití láskou, vyléčiti Božím lékem své slabosti a chyby.»

Církev sv. stará se o to, aby věřící poznali její vůli a ochotně jí vyhověli. Ve výnosu o častém sv. přijímání zní 6. ustanovení takto: »Poněvadž beze vší pochyby častým a denním sv. přijímáním se rozmnožuje spojení s Kristem Pánem, vydatněji se žije duchovní život, duše nabývá větší ctnosti a přijímajícímu se podává jistá záruka věčné blaženosti: proto ať faráři, zpovědníci a kazatelé povzbuzují dle osvědčeného učení římského katechismu (p. II. de Euch. Sacram. n. 60.) věřící k tomu obyčejí zbožnému a spasnému — často a velmi horlivě je napomínajíce.«

Církev svatá chce tedy a snažně si přeje, aby její děti často přistupovaly k sv. přijímání. Příčinou jejího mateřského přání jest přesvědčení, že děti nemají nadpřirozeného života, nejedí-li těla a nepijí-li krve Krista Pána.

Zdaliž vyhovějí prosbě matčině? Které dítě miluje matku, koná také její vůli. Nevděčné však nejmá si ani slov ani vůle matčiny.

»Jsem světákem, sloužím pokroku a volné myšlenky. Toliko z lásky k zemřelé matce rozžítím každou sobotu večer lampičku před obrazem Matky Boží. Činila to dobrá matka má a prosila mne, abych to z lásky k ní též konal. Z lásky k ní chodím v neděli na tichou mši svatou; ale jinak se nemodlím a 30 roků již nekonám povinnosti velikonoční.«

Tak vypravoval obstarlý muž o půlnoci knězi právě příšlému. Jak se to stalo, že v takovou dobu kněz přišel k svobodnému mysliteli?

Na radnici v Innosti byla dvanáctá; na faře kdosi zazvonil. Jinoch stál u dveří: »Prosím, vel. Pane, pojďte rychle zaopatřit nemocného v ulici A, v domě N.«

Kněz vzal Nejsvětější a šel. Venku přišlo, jen se lilo. Statně a neohroženě kráčel velebný pán za svým povoláním. Našed označený dům č. N zazvonil po prvé, po druhé. Nikdo se neozýval. Zatrhl zvonkem po třetí — a tu otevřelo se okno v hořejším poschodí. »Co jest?« ozve se mužský hlas.

»V domě musí býti nemocný; volali mne« odvětil kněz.

»Nevím nic o nemocném, než račte vstoupiti, až ten liják přejde.«

Rád jsa tomu, že se mohl na chvíli ukryti, vstoupil kněz do domu; vkročiv do světnice spatřil lampičku hořeti před obrazem Rodičky Boží.

»To mne těší; zavítal jsem aspoň k dobrým lidem.«

»Já jsem světákem, muž svobody a volné myšlenky...« začal slušně oděný pán. V dalším přátelském hovoru vyprávěl světák celý svůj život, skutky dobré i zlé.

»Ale, pane, dovolte! celý jste proti sv. zpovědi, a teď jste se mi právě vyzpovídal. Chcete-li, rozhřeším vás.«

»Kéž se stane! prosím pokorně, učiňte, velebný pane.«

Kněz vzbudil se zkroušeným hříšníkem lítost a dal mu rozhřešení. Podal mu též sv. přijímání a odešel.

Časně z rána šla městem zpráva: »N. N. náhle zemřel zaopatřen jsa svatými svátostmi a smířen s Bohem.«

Komu měl za tu milost děkovati? Matce své, jejíž vůli konal.

Církev sv. jest naší pravou matkou v životě nadpřirozeném. Jí děkujeme nejprve, že zachovala nám po 19 století sv. víru neporušenu, pravdu, již učil sám Kristus Pán a po něm sv. apoštolé. Hájíc pravdy dala se raději rozsekati na kousky, než aby o krok couvla. Její »non possumus« »nemůže od pravdy ustoupiti« stavi hráze všem novotám a každému násili mocnářů.

Povstali císařové římsí, Nero, Domitian, Valenz, obořili se vladařové národů německých (Hohenstaufové), francouzských (Napoleon), španělských (Petr s Pombalem) a anglických; podmaniti chtěli si církev, hrozili, zuřili, že ztroskotají loďku Petrovu, nepoddá-li se jejich moci, — a církev sv. jedinou měla odpověď: »Non possumus«, nemůžeme a nesmíme se odchýliti od pravé víry.

Pak v lůně církve samé vyrůstala bludařství jako houby po dešti. Vyrstl Arius, Pelagius, Manichejovci a nešťastný pyšný Fotius s rozkolem církve východní, Wiclef, Hus, Luther, Zwingli, Kalvin — všichni napadli její učení, vynášejíce své smýšlenky nad slovo Boží a učení církevní. »Ustup, macecho! křičeli, ustup,

a dej průchod volnosti, pokrok ať zkvétá, žádosti tělesné ať se ukojí! ale naši moderní pohané překonali své předky; hlásají: »Pryč s Bohem, není Boha, pryč s náboženstvím, náboženství ze školy ven, volnost manželskou!«

A církev svatá? »Non possumus«, nemůžeme. Kristus Bůh tak učil, — a kdo nevěří, zatracen bude.

Za druhé děkujeme svaté církvi za nesčetná dobrodíní duchovní i hmotná. Svatými svátostmi otvírá nám pokladnici milostí Boží. Na křtu sv. obléčí lidskou duši skvostným sněhobílým šatem nevinnosti, do vínku vkládá tři zlaté peníze: víru, naději a lásku, aby si všecko, čeho jí třeba, koupiti mohla u trůnu Otce nebeského; ve sv. biřmováním vyzbrojuje dítko své do boje pro sv. víru, svátosti pokání koná milosrdenství s padlým a poraněným vojínem, uzdravuje a posilňuje ho nejsv. tělem a krví Krista Pána; stav manželský jest církví svatou

posvěcen a povznesen, aby člověčenstvo zůstalo zdravé, mravné a silné; svěcením kněžství popřává církev lidstvu prostředníků mezi nekonečným Bohem a jeho ničemným stvořením; pomazáním nemocných připravuje duši na cestu do věčnosti a doprovází ji modlitbami až za hrob.

Lásku za lásku, obět za obět! Uznějme a oceňme všechna dobrodíní své velebné matky, církve svaté; buďme vděčnými! milujme ji a ukažme lásku svou skutkem. vyhovme její vůli a choďme často k sv. přijímání.

Na konec příklad uznalosti: Jistá selská dcera (sodálka) z Afer v Tyrolích prosila poutníka, jenž se ubíral do Říma: »Řekněte přece sv. Otcí, že mu tisíckrátě »Zaplať Pán Bůh« posíláme za dovození častějšího sv. přijímání. Nemohl nám chudým děvám venkovským nic lepšího dáti; z vděčnosti za to obětujeme za něho často sv. přijímání.« (P. d.)

Jos. Al. Vlastimil-Římský:

Betlémské dítě.

Věnce vijí dítky z růží bílých,
Spasitel je také v jejich středu,
přidáváje různých, roztomilých,
s láskou všech již tehdy léče bēdu.

„Ježíšku, proč nám jen všechny dáváš?“
chudé dítě z útrpnosti zvolá;
„Máš tak málo! — Ještě neustáváš?
Šrdce Tvoje prosbám neodolá?“

Vskutku! — Druhým rozdal všechny růže,
mu jen ostré trní od nich zbylo —
S úsměvem pak pravil: „Mně tak milo

ze zbytku si také věnec vítí,
Vaše blaho když jen mohu zřítí!“
Věřím, Kriste, láska vše že zmůže...

Na foru.

Kamenný pomník římského světa
je pro mne v mramor vtesanou knihou;
écho vždy z něho eposu hlasné
promlouvá ke mně ze zborin dávných.

Děje tu věků vlní se slavných,
hned zase vzrostlé mechové třásně
svědčí, jak mnozí klesali tíhou,
skojena by jen vládcova treta...

Umění řecké v ruinách třístí
mysl mou jinde: Ve věky příští
shalené hledím... Kéz by též zbyla

po tvojim žití památkou — práce!
Nic není platno násilí vládce —
zvítězí vezdy: duševní síla!

Různé zprávy.

Votivní kostel ve Vídni. Z nejkrásnějších vídeňských novějších kostelů jak stavbou tak i polohou je votivní, gotický kostel. Byl vystavěn na popud tehdejšího arcivévody, bratra našeho císaře, Maximiliána na památku, šťastného odvrácení atentátu na císaře roku 1853. Kostel stavěn v letech 1856 až 1879, je 95 m dlouhý, 36 m široký, věže mají výšku 95 metrů. Celá stavba i s velkolepou výzdobou stála na dva miliony zlatých. Nyní však bohužel docházejí zprávy, že se povážlivě vápenec, z něhož je kostel zbudován, drobí. Opadávaly celé kusy říms i z věží a ohrožovaly život kolemjdoucích; bylo tedy zapotřebí celý kostel dát do dřevěné klece, je kolkolem zabedněn v lešení z prken a poskytuje věru žalostný pohled. Vše se vysvětluje tím, že každý vápenec následkem našich povětrnostních poměrů časem zvětrá a drobí se. Ovšem, že se tu naráží na velké finanční překážky, ale bude prý kostel opraven nákladem náboženské matice.

Blahoslavený Jan Sarkander. Doposud se mysli, že byl blahoslavený Jan Sarkander vysvěcen na kněze ve Štýrském Hradci. Teprve nyní dokázáno z původních spisů, že přijal tento náš patron všechna svá svěcení u nás na Moravě. Čtyři nižší svěcení přijal 22. prosince 1607 v Kroměříži od kardinála Dietrichsteina, subdiakonát 20. prosince 1608 v Olomouci od světícího biskupa Civala, diakonát 19. března 1609 v Brně od kardinála Dietrichsteina a presbyterát 22. března 1609 též v Brně od biskupa Civala.

Vysmíval se svatému Antonínovi. Ve Štýrském Hradci dožil se velkého a neočekávaného překvapení univerzitní profesor, lékař Dr. rytíř Hofer. Byl totiž poručníkem sirotka a správcem jeho velkého jmění. Sirotek udal u státního návladnictví, že chybí z pozůstalosti otcovy mnoho peněz a státních papírů. Professor byl předvolán k výslechu. Když se soudce ptal, kde má ony papíry, tu s posměchem řekl, že kam se vše podělo, je mu úplně neznámo, že se již mnoho namodlil ku patronu všech ztracených věcí, ku svatému Antonínu, ale

že zůstaly všechny jeho četné modlitby nevyslyšeny. Na to mu řekl vážně soudce: nebyly marny vaše modlitby, neboť při přehlídce, která byla zavedena na můj rozkaz ve vašem bytě, vše se našlo, svatý Antonín vás tedy vyslyšel. Na to byl tento rouhač a zloděj zatčen. Zajisté se nenadál, že ho svatý Antonín takto vyslyší.

Missie. Koncem roku 1907 měly katolické missie ke svým službám 5480 kněží, 2186 laiků a 5285 sester ve 2903 stanicích missijních. Téhož roku nasbíráno asi 15 milionů korun příspěvků. V téže době měly protestantské missie příjmů 70 milionů korun, jež jim sebralo 166 společností a bylo v missijních službách 11.000 lidí.

Apoštolská práce. Redemptoristé vídeňské provincie měli ve svých kostelích 5246 kázání, 57 exercií, jichž se účastnilo 389 kněží a 1301 laik, 649.000 věřících přijalo v kostelích OO. Redemptoristů svaté přijímání. V jiných kostelích měli 130 svatých missií, 61 renovací, 82 oktáv a triduí, 20 exercicie pro kněze, 113 v ženských klášterích, 54 pro laiky, při čemž měli 11.593 kázání a promluv, při čemž přijalo 216.000 osob svaté přijímání. Což vše vykonáno během roku 1907.

Naši věrověstové oslavení. Loni byl bulharský král Ferdinand na Velehradě a slíbil, že se přičiní, by nějak přispěl k oslavě našich svatých věrověstů. Jak se oznamuje, založil týž král nový řád, který se jmenuje sv. Cyrilla a Methoda. Je zřízen na památku prohlášení neodvislosti Bulharska a bude nejvyšším ze všech bulharských řádů. Sestáváti bude z jediné třídy rytířů, jichž bude vždy 15. Bude propůjčován cizím křesťanským mocnárům a princům, bulharským i cizozemským státníkům, kteří prokázali Bulharsku veliké služby, jakož i Bulharům i cizincům, kteří si získali zásluhu o lidstvo.

Příspěvky na missie mezi pohany. Roku 1908 přispěl všechn svět katolický obnosem 6,402.586 franků (přibližně je frank koruna) na missie, jež vydrží spolek lyonský. Z toho bylo nutno podporovati 55 tisíc missionářů (z nich bylo 10 tisíc

kněží, 4000 bratří a 40.000 sester v klášteřích) připadne tedy na každého průměrně 120 franků ročně, z čehož je platiti: všechno živobytí, školy, cesty, vydržování katechetistů, seminářů atd. A je přece tento ústav jediný, který se stará o missie, neboť ostatní spolky, jako sv. Děťství, missie v orientě starají se jen o místní poměry, z nich nic nepříjde k dobru všeobecnému. A nyní považme, že během roku 1907 sešlo se u ústřední komise pro protestantské missie 107 millionů franků. Jaké to pro nás katolíky zahanbení! A ještě větší je překvapení, když poznáme, jak různé přispěly jednotlivé země k onomu obnosu 6 a půl milionu. Nejvíce dala Francie, a sice přes 3 miliony, tedy skoro polovici, pak následují severní americké Státy s obnosem 962.638, Belgie 384.000, Elsassko-Lothringensko 549 tisíc, Německo 317, Itálie 241, Argentýna 180, Španěly 171, Velká Británie 123, Mexiko 120, Švýcarsko 89, Holandsko 69, Rakousko 59, Chile 52, Portugaly 25, Luxembursko 25, Kanada 12, vesměs tisíce, Brazílie jen 215 franků. Ještě větší rozdíl co do jednotlivých diecézí, a tu je na prvním místě diecéze lyonská, která obětovala 487.409, pak New-Yorská s 348 tisíci, Metz s 200 tisíci, Boston se 150 tisíci, světová města dala po 1312 a po 570, jednotlivé diecéze jsou, které daly jen 30, 25 ano i jen 7 franků. Zajisté je velmi nutno a potřebno, by katolíci své missie podporovali mnohem účinněji než doposud. Každý náš list rád přijme příspěvky a odvede je na patriční místo.

Milost Boží. V Rennes byl v březnu t. r. vysvěcen na kněze bývalý plukovník de Courson, který roku 1905 vystoupil z vojska a vstoupil v Římě do bohosloví. Býval velitelem 13. pěšího pluku v Neversu.

Velká dobročinnost. Bratr saského krále princ Max je katolickým knězem a professorem na universitě katolické ve Fryburgu ve Švýcarsku. Všecko své jmění, jehož měl asi 40 milionů marek (marka je K 1:20) rozdál chudým a ponechal si jen tolik, kolik nevyhnutelně potřebuje ku své živé.

Pronásledovaný kněz v Rusku pro zpovědní tajemství. V Rusku pronásleduje vláda katolíky. Kněz katolický Borodnič z diecéze vilenské byl soudem v Iskově odsouzen na půl druhého roku na pevnost, protože nechtěl vyraziti zpo-

vědního tajemství. Byl udán, že kdosi se mu zpovídal, že nazval ruskou víru „psí vírou“ a pravověrné Rusy „psy“. Pak prý též nechtěl rozhřešiti osoby, které chodily s Rusy do jedné koupele, kdež se s nimi společně koupali. Když se ho soudce tázal, zdali se cítí vinným, odpověděl s rozhořčením: jak smí soudce vyslýchati o tom, co se povědělo ve zpovědnici a jak na mne žádati, abych vyrazil zpovědní tajemství? I kdybyste mne na kusy roztrhali, nic nevyzradím. Na to byl odsouzen. Je odůvodněné podezření, že byl kněz tento křivě, ze zášti udán. Kněz odvolal se ku kasačnímu dvoru, ale je málo naděje, že by ho osvobodili. Z vilenské diecéze je nyní obžalováno 82 kněží pro katolickou propagandu.

Nedostatek kněží. V Brasílii je veliký nedostatek kněží. Připadne tu totiž jeden katolický kněz na 15.000 katolíků. Je to ojedinělý případ v celém katolickém světě, že zdejší katolíci nic nečiní, aby měli ze sebe své kněze. Kdyby nepřicházeli neustále kněží z Evropy, vymřel by brzy klerus v Brasílii, z domorodců velmi zřídka je někdo knězem. Pak je též neštěstím, že si mnozí katolíci osobují práva říditi a poroučeti kněží a v kostele.

Protestanté a Kristus. V Berlíně veřejně hlásal dr. Drewe, že Kristus nežil. Proto uspořádají tamější věřící protestanté pět obrovských schůzí, v nichž budou nejlepší protestantští řečníci mluvit o těchto tématech. 1. Slovo Boží dokazuje, že Kristus žil. 2. Osobní zkušenost o víře to dosvědčuje. 3. V životě veřejném je to pozorovati. 4. Tím stojí a padá církev. 5. Proto vytrváme ve svém přesvědčení. Přednášky budou v největším berlínském sále.

Posla katolickému biskupovi. Duchovenstvo clevelandské diecéze v Severní Americe bez rozdílu národností koupilo svému novému biskupovi Farellymu residenci za 45.000 dollarů od jistého boháče, který ji před několika roky vystavěl za 65.000 dollarů. Deputace kněží zavezla svého biskupa ze železniční stanice v automobilu do oné villy a teprve tam mu řekli: pane biskupe, tento dům jest ode dneška váš!

Církevní jmění ve Francii. Nyní přichází teprve na jevo, jaké podvody a krádeže staly se ve Francii, když roku 1908 byly zrušeny a prodávány kláštery. Jediný likvidátor Duez sám ukradl a zpro-

nevěřil na deset milionů korun! A kolik bude ještě těch velikých i malých zlodějů! Vláda skonfiskovala tehdy jmění řeholí a vydala je na pospas stádu vlků a hyen, které na ně padly a všecko roznosily. Statky a domy, které měly cenu jednoho milionu, byly při dražbě hozeny kupci za 10 až 20 tisíc franků, ale pod rukou musili kupci Duezovi vyplatiti 200 až 300 tisíc. Bylo to loupežnictví ve velkém, na němž brali podíl advokáti, soudcové a jiní úředníci. Duez není osobou, nýbrž systémem. Rádové byli obětí a Duez je zlodějem. Listy francouzské píší: největším neštěstím nynější naší republiky jest, že byl pokálen veliký boj proti mnichům špinavými kšefty.

Dr. Karel Lueger, jako katolík.

Lueger byl muž zásad, a jeho zásady byly katolické. Nejednou řekl svým politickým nepřátelům do očí: katolík jsem, žiji katolicky a zemru katolicky. Vyznání víry veřejné nikde není pohodlným, ani u nás v Rakousku; ale Lueger neostýchal se jej učiniti. Ba co více: vlašným katolíkům hřměl do duše: za mnou do veliké katolické armády! A tak zastavil Lueger povážlivé hnutí „přechod Říma!“, naplnil vídeňské kostely, sám vedl veliká processí mužů do Maria Zell, probudil katolickou Vídeň, spící a nevědomou. Dr. Lueger nebyl katolíkem jen dle svého křestního listu, ale i ve svém srdci. A při tom choval se spravedlivě i k svým největším nepřátelům, jimiž byli hlavně židé. Proto židovské listy si ho libovali a píší nyní o něm: Lueger nebyl nejhorší! — Když byl téžce nemocen Lueger, říkával ku svému okolí: ať mně nezaměškáte, abych mohl býti zaopatřen! Půjde-li to se mnou vážně, ať mně zavoláte Šmolka (opat z Hercogenburgu, přítel Luegrův) A kdyby nebyl doma, dojdete do votivního kostela. Starosta Lueger slyšel mluvit v předsíni a ptal se, kdo je tam. Když mu sdělili, že přišel prelát Šmolk, žádal, aby za ním přišel a srdečně ho pozdravil. „Přicházím se podívat, jak se Ti daří a nechtěl bys, abych Ti přinesl Pána Boha“, ptal se prelát. „přeješ si tak?“ „Čím dřív, tím líp, začala odpověď nemocného, v jehož tazích spočíval výraz tiché odvdzanosti do vůle Boží. Vyzpovídal se a přijal svaté přijímání s vroucností, jež hluboce dojímal. Když se na to chystal prelát zaopatřit starostu svátostí poslední pomazání, řekl nemocný: „Tato svátost se jmenuje

poslední pomazání!“ Prelát s úsměvem odpověděl: „ta nemusí býti poslední. Víš, že jsem Ti ji již podal“. Když pak se prelát začal modliti latinské liturgické modlitby, přerušil ho nemocný, řka: prosím, modliti se pomalu, abych mohl sledovati. A modlil se spolu věřím v Boha, Otče náš, Zdrávas Maria s hlubokou zbožností a sám se znamenal znamením svatého kříže. Tak ukázal i na smrtelném loži Lueger před celou obcí, že je vzor katolika. Opat Šmolk ještě několikráte nemocného navštívil a vždy se s ním modlil. Když umíral Lueger, byl u něho probost z votivního kostela Mord.

Zášť proti církvi. V Itálii byl zřízen spolek, který si dal jméno „nešťastné smrti“. Údové spolku se zavazují, že nezavolají umírající žádného kněze, že umrou bez svatých svátostí. V čele spolku je kněz Caetoni, který daroval pro účely spolkové dům, ležící poblízkou Vatikánu.

Vyučování náboženství ve Francii.

V Paříži je sídlo spolku katechetického, jemuž přináležejí nyní přes 20.000 dám světských. Protože kněží si těžko zjednájí přístup do rodin, a do škol vůbec nesmějí, ujal se obětovné dámy té úlohy, vyučují dívky svaté víře a připravují je ke svatým svátostem. Spolek tento vykonal již velmi mnoho dobrého a působí výtečně. Zavedly jej též ve Vídni v chudších okresech.

Katolický hudební skladatel. Mistr hudební Nešvera je ředitelem dómského chóru v Olomouci. Jeho vzácná díla jsou ceněna po všem hudebním světě. Roku 1899 byl osobně přítomen v Londýně při provozování své opery a byl ověnčen nadšenými ctiteli svých uměleckých skladeb. Jen v Olomouci odpírají pokrokáři zpívati Nešverova díla, že prý jsou díla — klerikální.

Katolický kněz jako vynálezce.

Při chrámu „Naší milé Paní“ v Mnichově je knězem, professor Cerebotani, velký odborník, který vynalezl kapesní telegraf bez drátu. Poskytuje možnost dorozumívati se s kýmkoliv někde z daleka. Již dříve vynalezl telefon bez drátu katolický kněz Marconi, který po něm byl též nazván.

Kde víra mizí, mizí též dobré mravy. Jenerál francouzský Langlon uveřejnil studii o francouzské armádě: roku 1901 byli trestáni pro vzepření se představeným 1402 vojáci, pro krádež 275, pro zranění a vraždu 94; roku 1906 jdu však tyto případy takto v řadě za sebou:

2156, 459, 272. Též u civilních soudů přibývalo v této době násilníků a zlodějí ohromným procentem, ač soudcové ve Francii mnoho žalob odmítají a u menších zločinů spokojí se jen s výstrahou.

Dobry příklad. Před svátky velikonocními byli dragouni posádky Staré Boleslavy u svatě zpovědi a u sv. přijímání. Je tam umístěna škadróna, čítající dvě stě mužů a jejím velitelem je nyní arcivévoda rytmistr Karel František Josef. Sám vedl své vojáky do kostela sv. Václava a s pravou zbožností přiklekl přede vším mužstvem veřejně ke zpovědnici a ke stolu Páně. Jistě je to vznešený příklad horlivosti náboženské. Kéž by mnozí jej následovali!

Starosta socialista. V Itálii, v městě Mollinelli zakázal tamější starosta Massarenti ravenskému arcibiskupovi Morgantiovi, že ze zdravotních ohledů nesmí při visitaci vstoupiti na hřbitov. Arcibiskup žaloval proto starostu. Při přelíčení navrhl státní zástupce starostovi pokutu 200 korun a dvoutměsíční žalár, ale soud zvýšil pokutu na 240 korun a žalár na šest měsíců.

Odřeknutí církevní pohřeb. V Římě měl se konati slavný církevní pohřeb bývalého brasiliánského vyslance u Vatikánu. Protože však vyslanec ve své poslední vůli vyslovil přání, aby byl spálen, byl mu odřeknut pohřeb. Ve Francii nedovolují biskupové pohřeb poslancům, kteří hlasovali pro rozluku státu a církve a schválili tak loupež církevního jmění.

Večeřadlo Páně. Roku 1898 byl ve svatě zemi na pouti německý císař Vilém II. Při té příležitosti zakoupil od sultána za 100.000 marek dosti velký pozemek, kdež býval kdysi dům Jana Marka, v němž Pán Ježíš slavil poslední večeři a kdež též sestoupil na apoštoly Duch svatý. Zde v domě miláčka Páně trávila dle prastarého podání své poslední dny Panna Maria a též tam zesnula. Proto slul ten dům od pradávna Dormitio P. M. (Zesnutí P. M.) Svatá Helena vystavěla na tomto svatém místě velkolepou basiliku, která však při vpádu Mohamedánů zpusťla. Roku 1561 dostali i toto místo do své moci Turci, až je od nich zakoupil císař Vilém II. a daroval řádu sv. Benedikta. Nyní byl klášter i kostel, kteréž jsou velkolepé budovy, dohotoven a ku vysvěcení poslán z Německa princ Eitel Bedřich s chotí. Stavbu účinně podporoval též svatý Otec.

Koruna Panny Marie v Čenstochově. Ruská vláda dovolila, by koruna drahocenná, kterou daroval svatý Otec místo ukradené obrazu milostnému v poutním místě v ruském Polsku v Čenstochově, byla beze cla dopravena na své místo. Zvláštní deputace nejčelnějších Poláků odebrala se za vůdcovství provinciála Paulanů, jimž je svěřena duchovní správa v Čenstochově do Říma, kdež dar od svatého Otce převzou a slavnostně pak do Polska odvezou.

Mariánský kongres. Od několika let je zvykem, že pořádají se v některém slavném městě velké mariánské kongresy. Doposud byly r. 1902 ve Frýburgu ve Švýcarech, r. 1904 v Římě, 1906 v Einsiedlách ve Švýcarech, 1908 v Saragosse ve Španělsku. Letos má se odhývati v Solnohradě a sice od neděle dne 17. července až do následujícího pátku dne 22. července. Program ku této velkolepé manifestaci jest již uveřejněn a lze doufati, že i od nás bude mnoho účastníkův. V čele výboru, který připravuje vše potřebné, stojí kardinál solnohradský, arcibiskup Katschathaler, který vydal za tou příčinou ku svým věřícím pastýřský list, v němž pojednává o účtě mariánské.

Hnutí odpadlíků v Rakousku. Dle sdělení vrchní protestantské rady ve Vídni přestoupilo za rok 1909 z katoliku ku augsburgskému vyznání 1476 mužů, 1426 žen a 536 dětí pod 7 let. Ku helvetskému vyznání 180 mužů, 246 žen a 64 dětí pod 7 let, přestoupilo tedy v celém Rakousku roku 1909 ku protestantismu celkem 3928 osob. Dle téže protestantské rady vystoupilo téhož roku z protestantismu 1326 osob, z nichž 1131 přistoupilo ku katolicismu. Dle úředních zpráv katolických přistoupilo však ku katolicismu asi 2000 osob, srovnáme-li počet odpadů 3929, není tedy přibýtek protestantů tak velký, neboť obnáší v celku asi 1900 osob. Jsou tedy výsledky odpadlické agitace nepatrné, ale při tom velice drahé! Nyní je všech protestantů v Rakousku 540.000.

Budhistický klášter. Blízko Lugana chtějí zaříditi budhistický klášter, a jehož stavbou se co nejdříve započne. Z Indie přijel již budhistický mnich, který má býti představeným tohoto nového ústavu. Doposud přihlásili prý se dva účastníci, Holanďan a Němec.

Milosrdná sestra pohřbena s vojenskými poctami. Této pocty dostalo se sestře Marii Sergii, která po 12 let působila ve vojenské nemocnici v Tempelhofu. Ku pohřbu přišel brigádní generál, vrchní vojenský lékař, císařův tělesný lékař jakož i četní důstojníci a vojenská lékaři. Z kaple nemocniční vyneslo rakev 16 poddůstojníků a kapela gardových granátníků doprovázela ji ku hrobu. Zde očekával průvod divisijsní farář Wagner, jenž u rakev řekl: není sice ve zvyku konati milosrdným sestrám pohřební řeč, zde je však zvláštní případ. Zemřelá sloužila po 12 let vojnám, obětovala jim své zdraví, svůj život. Platí tu slova evangelisty: nikdo nemá větší lásky, než kdo dá život svůj za své přátele.

Počet zednářů. Dle spolehlivých zpráv, které jsou sestaveny z knih zednářských, je nyní po všem světě 144 velkolóží, 45 vyšších lóží škotského obřadu a 25 tisíc obyčejných lóží. Počet všech zednářů je přibližně dva miliony. Počítají-li se však i různá „bratrstva“, jejichž členové jsou též členy lóží, dosáhne počet všech „bratří tří bodů“ čísla desíti milionů. Počet lóží zednářských dle jednotlivých zemí je následující: severoamerické Spojené státy: 14.290, Anglie 2668, jižní Amerika 1028, Austrálie 743, anglická Amerika 647, Škotsko 732, Francie 532 (členů je: 35 tisíc), Německo 477, Irsko 415, Itálie 303, střední Amerika 206, Portugaly 121, Holandsko 97. Španělsko 67, Rakousko-Uhersko 64, Švédsko 40, Řecko 34, Švýcarsko 33, Dánsko 30, Norsko 14. Rozšířenost a organizace těchto našich zarytých nepřátel hlásá nám potřebu, bychom se všichni věřící svorně spojili v jeden šik a pevně seřadění bojovali proti nim.

Londýnská katolická kathedrál. Dne 28. června t. r. bude vysvěcena v Londýně nová katolická kathedrál, jejíž stavba trvala úplných patnáct let. Je to nádherná budova, jejíž věž dosahuje výši 90 metrů. Vnitřek má délku 130 metrů, šířku 50, výšku 40 metrů. Ku slavnosti dostaví se všichni katolíci biskupové z Anglie, svěcení provede vatminsterský arcibiskup Msgr. Bourne. Katolíci chystají se ku velké oslavě.

Vyučování chrámové hudby. Ve Vídni je c. k. akademie pro hudbu, v níž se vyučuje všemu, co spadá pod tento obor. Ale těžce katolíci postrádali, že není tam

ani jednoho předmětu, který by souvisel s chrámovou hudbou. Hlavně ujmali se této důležitě záležitosti prelát z Emmaus u Prahy Schachleitner a prelát z Klosterneuburgu Pfister. Vláda uznala tuto potřebu a byly již vypracovány a přijaty příslušné návrhy, tak že oddělení pro chrámovou hudbu při c. k. akademii pro hudbu ve Vídni bude brzy uvedeno ve skutek.

Jak píší židovské noviny? Největší vídeňský židovský list „Neue Freie Presse“ v referátu o pohřbu starosty dra. Luegra psal mezi jiným také následující věty: nyní šlo kněžstvo, mnozí v bílém (!) a zlatem prošívaném mešním (!) rouchu, mnozí v obyčejné černé sutaně. Konečně duchovenstvo farních vídeňských kostelů, provázeno ministranty (!), kteří nesli smutčným florem zahalené monstrance (!) A mnozí katolíci odebírají takový nesmysl!

Dóm v Strassburgu. Dóm ve Strassburgu přináležel k nejpamátnejším středověkým stavbám z celého světa. A bohužel, jak se odtud oznamuje, měl architekt tohoto dómu Knauth nedávno přednášku, v níž k největší bolesti četných posluchačů sdělil, že stav tohoto velechrámu vzbuzuje vážné obavy. Na zdivu jeví se trhliny, které se stále zvětšují, základy pilířů uprostřed hlavní lodi svédčí, že jsou pilíře věže příliš zatíženy. Ano pilíř věžní nahýbá se do kostela o osm centimetrů. Když se obhlédaly za přítomnosti četných odborníků základy chrámu, objevila se bahnitá vrstva země. Odborníci totiž se usnesli, že musí býti základy všech pilířů, a hlavně základy věže hodně sesíleny. Opravy tyto mají trvat asi tři léta a budou vyžadovati nákladu nejméně milionu marek, což je 1-2 milionů korun. Ovšem jako vždy i zde překročí se tento preliminar a vše bude stát mnohem více.

Židé profesori na vídeňské universitě. Zemřelý prelát Greuter, výtečný řečník nazval kdysi vídeňskou universitu orientální (židovskou) akademií. A právem zasluhuje toho jména. Na právnické fakultě je 27 professorů, z nich je 12 židů, z 81 professorů na lékařské fakultě je 17 židů, z 79 professorů na filosofické fakultě je 22 židů. Většina mezižidovských professorů stojí na stanovisku nevěreckém. Ti, kteří jsou katolíky, jichž je beztoho velice málo, skrývají se se svým přesvědčením, aby je z university nevyštvali.

Věrné konání povinností manželských.

(Hlavní úmysl).

Kdož by mohl pochybovati o důležitosti stavu manželského, uváží-li jak na něm záleží nejen blaho rodiny, ale blaho obce, národa a celého pokolení lidského? Důležitým nad míru jest stav manželský, neboť má býti zahradou vonných květů, křesťanských to ctností, jakož jsou: Věrnost, vlídnost, mírnost, trpělivost, svornost a láska ve štěstí i neštěstí. Již volba stavu samého jest velmi důležitou, poněvadž rozhoduje nad celou budoucností člověka, tím více volba stavu manželského, který se nikdy změnit nedá a jen smrtí konec svůj mívá. Na stavu manželském závisí štěstí nebo neštěstí nejen manželů, nýbrž celých rodin, celých obcí, národů a říší! Je-li spořádáno a požehnáno manželství, požehnaná a dobře spořádaná jest také rodina i obec a národ, jehož částí jest jednotlivé manželství. Kež by podobaly se snatky svazku sv. snoubenců Josefa a Marie, jistě by si manželé byli pak vědomi důležitosti stavu svého, vážili by si ho a konali by věrně povinnosti jeho!

Avšak nejen důležitým, ale i nad míru důstojným jest stav manželský a to z příčiny, že Bůh sám jej založil, Ježíš Kristus jej pocítil a Duch svatý jej posvětil. Ze zjevení Božího víme, že Bůh všemohoucí stvořil prvním muži Adamovi ženu Evu a dal mu ji za manželku, požehnal jim a řekl: »Rosttež a množte se a naplňte zemi. (Gen. 1, 28). Protož opustí člověk otce svého i matku a přidrží se manželky své a budou dva v jednom těle.« (Gen. 1.) Úloha stavu manželského nezáleží tak v tom, aby dán byl bytostem život tělesný, nýbrž aby rozmnožení byli obyvatelé nebes a doplněna ona místa, která pádem pyšných andělů byla uprázdněna. — Pán Ježíš pocítil stav manželský tím, že postavil spojení své s církví za vzor spojení manželského »nebo muž jest hlava ženy, jako jest Kristus hlavou církve.« Duchem sv. bývá manželství posvěceno, jest skutečnou svátostí, působí tudíž milost a posvěcení. Proto volá sv. apoštol Pavel o manželství: »Tajemství toto veliké jest, já však pravím: v Kristu a církvi,« t. j. tím způsobem, že spojení Krista s církví jeho zobrazuje. Poznejte tedy, křesťanští manželé důstojnost stavu svého a nezahazujte samy sebe, zachovávejte řádně stav svůj dle ustanovení Krista Pána! Plňte věrně povinnosti vám od Boha uložené, zachovejte stav svůj a stav váš zachová vás. Povinností pak nejpřednější, ano základem všeho dobra jest vzájemná láska mezi manžely. A jak se mají manželé milovati? »Jako Kristus miloval církev,« dí sv. Pavel. Tak budiž spořádaná láska manželů; budiž svatá, neboť »Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ni, aby ji posvětil, aby sobě učinil církev slavnou a neposkvrněnou.« Mají tedy manželé se milovati ne tak z přirozených příčin jako jsou sličnost těla, bohatství a jiné vlastnosti dobré, ale více z příčin vyšších jako jsou ctnosti, zbožnost, trpělivost, bázeň Boží; ctnost trvá na věky. Manželé, kteří jsou co den ctnostnější, jsou i co den jeden druhému milejší. Takoví manželé se milují v Bohu. S nábožným Tobíášem mohou říci: »Pane, ty víš, že ne pro smilství pojmám manželku, nýbrž jedině z lásky k potomstvu, v němž by bylo požehnáno jméno tvé na věky.« Láska manželů budiž účinná; ona jest podobna ohni. Oheň by nebyl ohněm, kdyby se nejelví teplem, tak není láska láskou, kdyby nebyla účinná. Láska budiž trpělivá, která všecko snáší, všeho trpělivě čeká. Manželé jsou oba lidmi, oba podrobeni chybám a ve mnohých věcech klesají oba. Proto se navzájem poučujte, napravujte v duchu tichosti a trpělivosti. »Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte zákon Kristův. Láska manželů budiž stálá, jako byla u Krista Pána, který miloval své, kteří byli na světě, až do konce je miloval.« (Jan 13, 1.) Láska nikdy nevypadá, nikdy nepomijí, přetrvává všecko na světě a jde i na věčnost. Křesťanští manželé mějte tedy k sobě vespolek lásku a sice dle příkladu Krista Pána lásku svatou, chraňte se všeho, čím by se poskvrnilo svědomí vaše a hleďte se zdokonaliti ve ctnostech. Obětujte se ochotně jeden za druhého, buďte ochotni ku každé oběti a snášejte trpělivě chyby jeden druhého. — Manželé mají za

povinnost svorně si pomáhati ve všech potřebách tělesných i duchovních. Právě proto se snoubenci berou za sebe, aby sobě byli nápomocni v živobytí vezdejším ale i v duchovních potřebách. Proto má jeden druhému vše dobré prokazovati, jeden druhého chrániti, v zármutku jeden druhého těšiti, v nemoci jeden druhého opatrovati, všechny starosti a obtíže společně nésti; neboť tak slíbili sobě, že chce totiž všechno dobré i zlé i protivné trpělivě snášeti, že jeden druhého neopustí, nýbrž že spolu vytrvají až do své smrti. Běda, byl-li slib na plano učiněn! Těž nemá jeden druhého sužovati, nebo sobě navzájem ubližovati. Tím by manželé sami sobě nejvíce škodili. Ale i v duchovním ohledu mají sobě manželé pomáhati napomináním, dobrým příkladem, modlitbou. Třeba jest, aby někdy jeden druhého varoval od zlého, nebo ve vši dobrotě napomenul, chybuje-li spoluzároveň. Pamatujte však, že mírností a vlností více pořídíte, než trpkostí. Těž jest dobře, dává-li jeden druhému dobrý příklad ctnostního obcování. Muž má posvěcovat manželku svou, manželka pak muže svého, a to dobrým příkladem, který má v sobě čarovnou moc. Zkuste to jen! Nepomůže-li napominání, ani dobrý příklad, tu třeba je modliti se za spoluzároveň. Mnoho může modlitba spravedlivého ustavičná! Proto všichni, kteří jste v manželském stavu a toto čísti budete, poslechněte dobré rady. Vzájemně se napomínejte, dobrým příkladem jeden druhému svíte a nepřestávejte se za sebe modlit. Především pak hleďte, aby začátek stavu našeho byl dobrý, abyste znali dobře pravdy sv. náboženství a s ním i povinnosti křesťanské, abyste nabyli stavu milosti Boží a začali s Bohem. Nevědomost sv. náboženství škodí a mnohého zlého bývá příčinou. Není nad milost Boží ani všemi poklady celého světa ji nelze vyvážit. Proto hleďte si jí dosáhnouti skrze sv. svátosti a tím učiníte nejkrásnější začátek nového života, jestli s Bohem začnete. To bude též nejjistějším základem šťastného manželství, kterého si přeje každý snoubenec přeje. V tom tedy pozůstává posvátnost stavu manželského, jež by naši pokrokaři velice rádi o tuto posvátnost připravili a snížili jej na hříšné bydlení a žití nepořádných lidí. Lékem nejlepším jest, aby manželé stavu svého sobě vážili a věrně své povinnosti plnili, tím získají si netoliko úctu a vážnost jiných lidí, ale, což hlavní jest lásku nejsv. Srdce Páně, které milovalo své a až do konce milovalo je.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské manžele, aby povinnosti stavu svého věrně plnili a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešlo apoštolské: Dobrý příklad všech domácích ctností dávati.

Úmysl v červnu: Oslava prvního pátku v měsíci.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V květnu modleme se za posvátnost stavu manželského.

(Ustanoven a žehnání Jeho Svatosti papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. N.	<i>Neděle V. po Velikonoci. Sv. Filipa a Jakuba</i> , ap. P. (62). — Zdar májové pobožnosti. Křesťanské dělnictvo. Družiny mariánské. † kněží.	
2. P.	<i>Sv. Athanasia</i> , biskupa a uč. církve. (373). — Sjednocení církve východní s římskou. Pronásledování křesťanů. Statečné vyznání víry.	
3. Ú.	<i>Nalezení sv. kříže</i> . (326). — Úcta sv. kříže. Více farností. Odstranění pohoršení v obci. Křesťanské školy. Za trpělivost nemocným. † kněz.	
4. St.	<i>Sv. Floriána</i> , m. (297). <i>Sv. Moniky</i> , vd. (387). — Za odvrácení zlého. Křesťanské matky. Vyslyšení prosb našich. Křesťanské spolky.	
5. Č.	<i>Nanebevstoupení Páně. Sv. Pia V.</i> , pap. (1572). — Sv. Otec Pius X. Touha po nebi. Břimovanci. Pohrdání radostmi světa. Smíření. † syn.	
6. P.	<i>Sv. Jana</i> , ap. m. (95). — Trpělivost v protivenství. Láska k nepřítelům. Šíření katolického tisku. Přemáhání nestřídmosti. Dobrodinci. † sestra.	
7. S.	<i>Sv. Stanislava</i> , bisk. m. (1079). — Odstranění pohoršení. Velepastýři naši. Vítězství katolických věcí. Apoštolát modlitby. Duše v očistci.	
8. N.	<i>Neděle VI. po Velikonoci. Zjevení se sv. Michaela</i> , archand. (490). — Spolek sv. Michaela. Podpora sv. Otce a jeho snah. Katolické missie.	
9. P.	<i>Sv. Řehoře Naz.</i> , bisk. a uč. církve. (391). — Křesťané na Východě. Katoličtí učenci. Křesťanská dobročinnost. Smíření nepřátel. Nemocní.	
10. Ú.	<i>Sv. Antonína</i> , bisk. (1459). — Pokoření nepřátel Božích. Za jednotu a svornost. Odvrácení zlých poměrů. Požehnání katolického podniku.	
11. St.	<i>Sv. Mamerta</i> , bisk. (477). — Vítězství sv. církve. Záchrana mládeže. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. Lidové missie. Dar pokory a bázně Boží.	
12. Č.	<i>Sv. Pankráce</i> , m. (304). — Odezvání se do vůle Boží. Odvrácení zlého. Věrné plnění křesťanských povinností. Zbožnost v rodinách.	
13. P.	<i>Sv. Serváce</i> , bisk. (384). — Jednota a svornost katolíků. Pokoj a mír ve vlasti naší. Věrnost v povolání. Smíření manželů. Duše v očistci.	
14. S.	<i>Sv. Bonifáce</i> , m. (308). — Očista srdce. Císař a král náš. Zamezení mnohých hříchů. Dar sebezapření. Hojní kajníci. Dobrodinci. † rodiče.	
15. N.	<i>Seslání Ducha sv. Letnice</i> . — Za dary Ducha sv. břimovanci. Obnova lidstva skrze Krista Pána. Obrácení nevěrečů a bludařů. † spolubratři.	
16. P.	<i>Pondělí svatodušní. Sv. Jana Nep.</i> , m. (1383). — Horlivost v konání dobrého. Bohoslovné ústavy. Katoličtí učenci. Zdar pouti. † spolubratři.	
17. Ú.	<i>Sv. Paschala Bayl</i> , řeh. (1592) Úcta nejsv. Svátosti. Horlivost pro spásu duší. Hojná sv. přijímání. Svěcení nedělí a svátků. Nemocní.	
18. St.	<i>Sv. Venancia</i> , muč. (250). — Vyhlazení podvrtných zásad. Vytvalost v křesťanské dokonalosti. Dar tichosti a mírnosti. Zaopatrění nemocných.	
19. Č.	<i>Sv. Petra Celest.</i> , pap. (1296). — Přemáhání zlého. Katolický podnik. Smíření nepřátelských stran. Odvrácení pohoršení od mládeže. † otec.	
20. P.	<i>Sv. Bernarda Sien.</i> (1444). — Oživení křesťanského přesvědčení. Dar tichosti a mírnosti. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje. Lidové missie.	
21. S.	<i>Sv. Felixe</i> , řeh. (1587). — Obnova ducha řeholního. Nové na víru obrácení. Zbožný výchov dítek. Dobrodinci chudých. Dar poslušnosti.	
22. N.	<i>Neděle I. po sv. Duchu. Nejsvětější Trojice Boží</i> . — Statečné vyznání víry. Obnova slibu křesťního. Díky za milosrdenství Boží. Umirající.	
23. P.	<i>Bl. Ondřeje Bobola</i> , ř. m. (1657). — Katolické missie mezi pohany. Ochrana nevinné mládeže. Členové spolku sv. Rodiny. Svěcení dnů Páně.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Ú.	Bl. Panny Marie , pomocnice křesťanů. — Důvěra v Matku Boží. Horliví kazatelé. Poutě mariánské. Podpora katolických misíí. † dívka.	
25. S.	Sv. Rehoře VII , pap. (1085). — Sv. Otec Pius X. Obrození lidu skrze Krista Pána. Vítězství církve sv. nad nepřáteli. Duše v očistci.	
26. Č.	Božího Těla. Sv. Filipa Nar. (1595). — Lásky k Ježíši svátostnému. Napravení urážek Bohu učiněných. Dar živé viry. Kněžstvo. Mládež.	
27. P.	Sv. Magdaleny z Pazzis , p. (1607). — Dar zbožnosti. Posvěcování sebe. Bratrstvo nejsvětější Svátosti oltářní. Úcta nejsv. Srdce Páně.	
28. S.	Sv. Viléma , řeh. (812). — Odstranění svárů a různic. Horlivost v plnění zákona Páně. Pronásledování katolíci. Katoličtí učitelé. Dobrodinci.	
29. N.	Neděle II. po sv. Duchu. Sv. Maximína , bisk. (394). — Císař a král náš. Náležité svěcení nedělí a svátků. Časté sv. přijímání. † bratři.	
30. P.	Sv. Gerlaka , ř. prem. (1689). — Duchovní řády ve vlasti naší. Dar pobožnosti a kajivosti. Apoštolát modlitby. Duše v očistci. † kněz.	
31. Ú.	Sv. Anděly Mer. , zakl. ř. Urš. (1540). — Ženské kláštery a jich ústavy. Zbožné vychování dívek. Zemřelí údové katolických bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný za tyto úmysly.		

V době naší, kdy nepřátelé chtějí zničit vše křesťanské, hrozí veliké nebezpečství i ctihodnému stavu manželskému. Běda, jak by přestal býti posvátným svazkem manželů! Běda, kdyby stav křesťanských manželů snížen byl na pouhou smlouvu občanskou nebo dokonce na hříšně souložnictví. Běda dětem, které by z takového poměru hříšného se zrodily! A proto třeba vším úsilím hájiti posvátnost svazku křesťanských manželů a rodičů. Stav manželský jest a zůstává stavem od Boha založeným, posvěceným a od Ježíše Krista na svátost povýšeným. Jen v tomto duchu jest postaráno o zbožný výchov dítek a o spasení duší rodičů i dítek. Proto zase klademe na srdce všem rodinám, aby se zasvětily svaté Rodině Nazaretské a nepřestávaly se k ní každodenně modliti a za potřebné dary prositi! Kéž se obrodi rodiny křesťanské živou vírou a účinnou láskou k Ježíši Kristu, Spasiteli světa.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za křesťanské manžele, aby povinnosti stavu svého věrně plnili a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní Pius IX. 1852) Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Haslo apoštolské: Dobrý příklad všech domácích ctností dávatí.

Úmysl v červnu: Oslava prvního pátku v měsíci.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVEN 1910.

Na kříži slaví se slavnost Srdce Ježíšova; krvavé květy ověňují trpícího Spasitele a objímají pobodané Srdce jeho. Ejhle, jakou láskou miloval nás Pán!

Matinko, vzpomínám na Tebe.

Napsal P. METHODEJ MÁŤA, kaplan ve Uel. Ořechově u Uh. Brodu.

Na světě mám poklady dva,
tatička, matinku zlatou,
srdce mé láskou k nim ohnivě plá
a tluče ku Bohu modlitbu svatou.

Malinká chaloupka ukrývá skvosty,
dvě hlavy šedivé, stříbrných vlasů,
srdéčka jejich jak láskou by srostly
už dávno... od dávných časů.

Světínička prostínká, podobná klice,
malý jen stoleček, na stěně křížek,
opodál kroupka a v koutě je svíce
k pomoci až smrti soud přistane blížek.

Na stěně vidím obraz tak známý,
je obraz to Krista Pána,
vzpomínky moje jak by tu spřádly,
sít útěch na tisíc, jež mi tu dána.

Bylo nás dětí tak mnoho jak písku
na břehu mořském stáplí se v tůni
a přec jak kuřátka pod krásnou vískou
žili jsme jak zmámeni májovou vůní.

Nebylo slova, jež srdce by klálo
jak meč, kde nenávisť v domě jen vládne,
ba na srdci lásky srdce mé spalo
sladce, když v námaze duch prací zvadne.

Kde jsou ty doby, ta léta krásná,
té lásky žár — otcovské ruky,
ach, není jí více, jen vzpomínka vzácná
polehčí dítěti života muky.

Ten život trnitý a málo růží
tak málo jak při slunku viděti hvězd
za lásku odpor duši svou sází —
a přec jen za lásku láska má kvést.

Kde najdeš to srdce, tak láskou silné
a oko tak čisté — oko laskavé,
kde větší paprsk Ti štěstí svítne
než v náručí zlaté matky tvé?

Ó vzpomínám těch dávných dob, ó toho smutku
jak poprvé jsem se z domu bral,
mi srdce puká zas, vždyť vidím matku;
ó matko, proč jsem tě tak málo miloval...?

Co upomínek se v duši rojí,
co krásných zábav, dětských let,
kdo srdce zraněné mi zase zhojí,
kdo hořkost mu zas změní v med?

Kde najde klidu, duše slabá
a opory, když noha upadá,
kde svítí ta hvězda, jež plavce zvědá,
ó — toť drahá matička — ustaraná.

K té půjdu a na okénko
zaklepám a řeknu „matinko“,
ona pozná hlas... a mně bude teplo
a poskočí zas moje srdénko.

Pohládím její stříbrné vlasy
a řeknu vše, co cítím a toužím,
ve krásnou chaloupku vrátí se časy
už dávno ztracené, příchodem mým.

Budu ji milovat vřele a cele,
ba její slova jak dýmánek si dám
ve srdce své a půjdu zas směle
v ten život trnitý tak sám a sám.

Ó, jestli už matka země tak krásná
jak teprv Máti, koruna všech,
Maria Panna, ba slova ta sladká
duši mé šepotá andělíček.

Nad hvězdy stříbrné, sluníčko zlaté,
nad perly moře a dýmánek lesk
je Tvoje krása a kol hlavy svaté
vidím Matičko — nebeské růže kvést.

Matičko moje — Pomocnice,
až jedenkrát odejde matka má k Tobě,
ó vezmi ji v náruč svou, Prosebnice,
a mne táhni za sebou ve každé době...

Dr. Rudolf Zhádněl:

První diecesánní synoda brněnská.

(S 6 obrázky).

 etné časopisy tu- i cizozemské¹⁾ přinesly články, jednající o památné první synodě diecesánní, která se slavila v Brně od 23.—27. srpna 1909. Zbožní věřící diecése brněnské konali v dobu tu modlitby za dobrý zdar shromáždění toho. Proto dojista slušno jest, aby také dobrý lid náš moravský, i český byl obeznámen s památným sborem tím, v Brně konaným.

1. Pojem synody.

Diecesánní synoda je shromáždění diecesánního kněžstva za předsednictví biskupova. Dokud obvody diecése byly malé, konány byly synody diecesánní častěji, obyčejně dvakrát do roka. Za

nynějších dob, kdy rozsah jednotlivých diecése je veliký, staly se i synody řidčejšími. V Čechách byly poslední synody slaveny roku 1863. V diecése brněnské, která byla založena r. 1777, nebyla až do r. 1909 konána žádná synoda. Biskup má sice právo a moc, dávat zákony samostatně. Nicméně však synoda přispívá k utužení svazku biskupa s duchovenstvem, když vzájemně mohou se poznati a porokovati o duchovních potřebách věřících. Proto církev sv. vždy doporučuje diecesánní synody, ježto jsou nejvhodnějším způsobem, jakým biskup dává zákony své diecése.

2. Přípravy k synodě brněnské.

Diecesánní synoda, ku které se mají shromáždit skoro všichni duchovní správcí rozsáhlé diecése, je podnikem obtížným a složitým, k němuž třeba četných příprav. Jak sv. Otec římský Pius X., tak i římské jeho sbory poradné vitali s radostí myšlenku nejdůst. arcipastýře brněnského, Excellence biskupa Dra. Pavla hraběte z Huynů, že chce s kněžstvem svým pořádati synodu. Předběžných porad bylo

¹⁾ »Hlas« v Brně dne 23. srpna 1909. — »Čech« v Praze ve své příloze »Korrespondence duchovenstva« r. 1909. — »Naše Listy« č. 22. r. 19. dne 29. ledna 1910. — »Vlast« v Praze r. 26. č. 5. (únor 1910, str. 465). — »Vaterland« ve Vídni v č. 389. dne 26. srpna 1909; dne 29. srpna 1909 v č. 384; dne 7. března 1910. — »Germania« v Berlíně 40. ročník, č. 75., II. list dne 3. dubna 1910 v I. příloze. — »Kölnische Volkszeitung« v Kolíně nad Rýnem a č. j.

Excell. Dr. Pavel hrabě z Huynů, diecéšní biskup brněnský.¹⁾

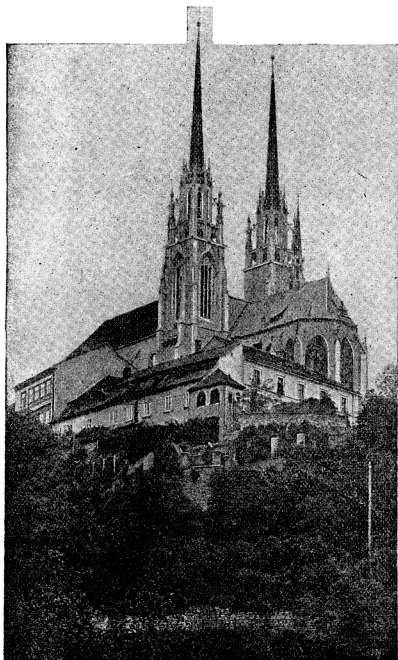
¹⁾ Narodil se dne 17. února 1868 v Brně, byl dne 7. června 1892 posvěcen na kněze, působil v duchovní správě v Prostoměřicích, Višňově, Běhařovicích, dne 26. června 1904 byl posvěcen na biskupa brněnského, dne 2. prosince 1908 jmenován skutečným tajným radou Jeho Apoštolského Veličenstva.

za touto příčinou konáno v biskupské residenci za přítomnosti kanovníkův a zástupců kněžstva několik. Také lid měl na přípravě té účast. Neboť v okružníku biskupském ze dne 24. února 1909 byla synoda veřejně ohlášena a lid věřící vy-

kaz církve ke cti a slávě Boží i na prospěch duší nesmrtelných.

3. Místo synody brněnské.

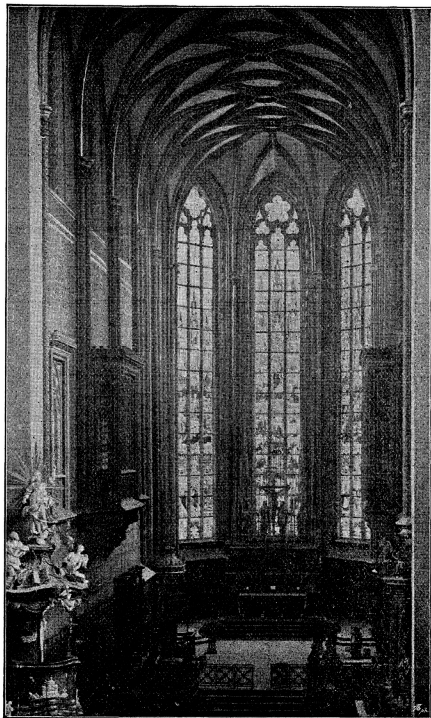
Kněžstvo diecesánní, které při synodě bylo přítomno, shromáždilo se dne

Stoliční chrám Páně sv. Petra a Pavla v Brně. (Celkový pohled).

zván, aby v poslední tři neděle před synodou konal před vystavenou nejsvětější Svátostí Oltární zbožné modlitby za požehnání a milost Boží pro synodu. Podjal pak se nejdůstojnější arcipastýř brněnský velikého úkolu toho, slaviti totiž synodu, proto, aby ve všem vykonal vůli a roz-

23. srpna 1909 odpoledne ve stoličném chrámu sv. Petra a Pavla. Velebné prostory překrásného chrámu toho, který nyní jsa opatřen dvěma štíhlými věžemi a uvnitř jsa velmi účelně restaurován, byly naplněny kněžstvem v počtu 460. Jelikož v celé diecési čítá se 926 kněží,

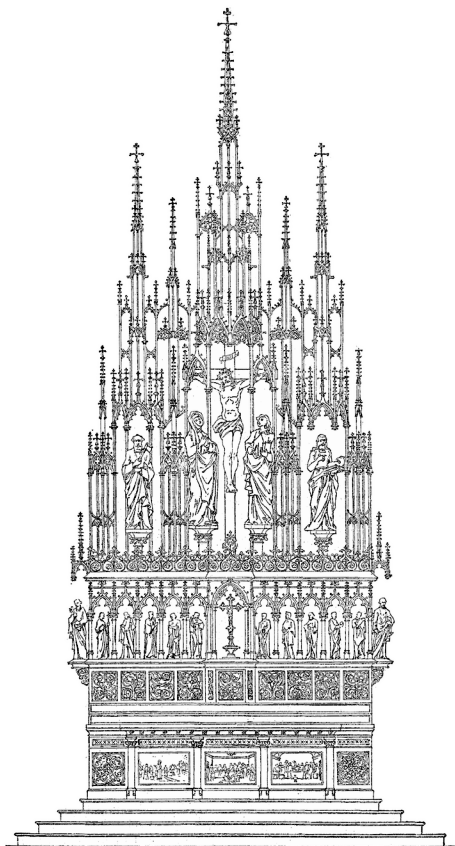

Stoliční chrám Páně sv. Petra a Pavla v Brně. (Vnitřek).

zůstal jich tedy dostatečný počet doma k obstarávání duchovní správy.¹⁾ Oči

¹⁾ Budiž tu uvedeno několik zajímavých dat diecése brněnské. Diecése čítá 1,000.607 věřících; kromě nich bydlí ve hranicích diecése 27.890 nekatolíků, 22 912 židů, 245 jinověců. Far je v diecési 432, filiálních kostelův a kaplí 545. Kněží všech je v diecési 926, z nich působí 775 v duchovní správě a v jiných aktivních službách, 41 jest jich na pensí, 110 pak žije v klášterech. — Pro dobu synody byl kněžím, kteří nebyli do Brna povoláni, vykázan obvod, ve kterém měli pečovat o duchovní potřeby věřících.

všech přítomných radostně hleděly na krásný hlavní oltář s císařským oknem, na ušlechtilou polychromii, ladné formy gotické a slohovou výzdobu chrámovou. Když zavítal do kostela nejdůst. biskup Excell. Dr. Pavel hrabě z Huynů, hnul se průvod do filiálního kostela sv. Michaela archanděla, který byl určen za kostel synodální. Nádherný tento chrám Páně patří k nejkrásnějším kostelům v Brně. V podobě nynější byl vystavěn v letech 1645—1679 jako klášterní chrám

Hlavní oltář ve stoličném chrámu Páně sv. Petra a Pavla v Brně.

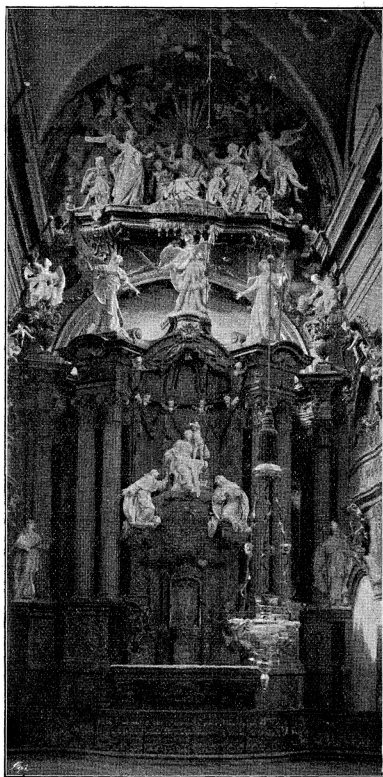
dominikánský. Po zrušení řádu byl kostel přidělen k biskupskému kněžskému alumnátu a zároveň učiněn filiálním kostelem dómu pro české služby Boží. Od roku 1905, když byla totiž již roku 1903 zbudována pro alumnát zvláštní budova,

byl kostel sv. Michaela odevzdán řádu Redemptoristů, kteří konají u něho duchovní službu do podnes. Hlavní ozdobou chrámu je nádherný vysoký hlavní oltář představující Boha Otce na trůně v nebesích, sv. Michaela s mečem a váhami,

Pannu Marii s Pánem Ježíšem. Velikolepým dílem je rovněž kazatelna, která předvádí velmi důmyslně boj sv. Michaela

4. Průběh synody.

Dle církevních předpisů trvala první diecesánní synoda brněnská, jak obyčejně

Hlavní oltář v kostele sv. Michaela archand

archanděla se zavrženými zlými duchy. Filiální kostel tento byl k synodě příhodně upraven, aby všichni kněží mohli v něm zaujati svá místa.

všechny jiné synody diecesánní, tři dny. V nich slavena tři slavnostní sezení a pět všeobecných shromáždění. Tyto synodální úkony, které jsou jaksi slavnostními ma-

Kazatelna v kostele sv. Michaela archanděla.

nifestacemi synodálními, konaly se v kostele sv. Michaela za přítomnosti biskupa a všech přítomných kněží synoditů. Na daném pořádku byla každého dne mše svatá, modlitba breviáře, rozjímání, zmíněná slavnostní sezení a všeobecná shromáždění. Kromě toho byla ještě částečná shromáždění, která konala se v siních alumnátu a semináře. Při nich kněží k tomu určení přednášeli o ustanovených předmětech bohoslovných, z přítomných pak byl v následujícím rozhovoru každý připuštěn ke slovu. Odborů těch bylo pět, jeden pak byl ustanoven jenom proto, aby přijímal a zaznamenával přání a zkušenosti duchovních správců. Na konec synody vykonali všichni přítomní, biskup i kněží, sv. zpověď a přijali z rukou arcipastýřových svatě přijímání. V posledním slavnostním sezení bylo vykonáno také zasvěcení biskupa, duchovenstva, lidu a celé diecése nejsvětějšímu Srdci Páně!

5. Stanovy synodální.

Blahodárným výsledkem první diecesánní synody brněnské jsou praktické stanovy, které přispívají a podporují kněze v těžkém jejich úřadě. Stanovy tyto synodální dělí se na 22 hlav. Obsahují praktické pokyny o účtě k nejsvětějšímu Srdci Páně, k Panně Marii, o přípravě k sv. biřmování, k první svaté zpovědi a prvnímu sv. přijímání, o zpovědi generální, o návštěvě a péči nemocných, o křesťanských cvičeních, o křesťanské organizaci, o lidových misiích a na jiné.

Průběh první diecesánní synody brněnské byl velmi zdařilý, a dá všemohoucí Bůh, že požehnání a milost bude provázeti ji i do vší doby budoucí.

Boh. Hendl:

Srdce božského pastýře.

(Ku slavnosti nejsv. Srdce Páně).

»Čím jest člověk, že jej tak ceníš a své Srdce věnuješ jemu?«

Neznám krásnějšího a případnějšího vyobrazení našeho božského Spasitele nadobraz »dobrého pastýře«. Vždyť sám Kristus Pán ten obraz nakreslil, řka: »Já jsem pastýř dobrý« (Jan 10.) Dobrý pastýř jest otcem stáda svého, ochráncem jeho, stará se o ně dobrou pastvou, věnuje mu celý svůj život, ba i tento dává v čas potřeby za ovce své. Tak sám nám nastínil Kristus Pán lásku a dobrotu srdce dobrého pastýře. A on byl pastýřem našich duší nejlepším. Vše co o dobrém pastýři pravil, vše to sám pro stádo své učinil a činí posud. Vodí nás, ovce své, na pastvu dobrou, pastvu duší našich, kterážto jest jeho sv. učení, jeho sv. svátosti, jeho tělo a krev ve velebné Svátosti oltářní; chrání nás, ovce své, před vlky, čekajícími na nás a to zvláště před vlkem nejhorším, ďáblem, tímto odvčkým nepřitelem spásy lidské, chrání nás před zlým příkladem lidí zkažených, před svůdnictvím jejich, neboť ukazuje nám hřích v jeho oškli-vosti a zhoubnosti, posiluje nás v boji proti náklonnostem zlým v boji proti pokušení ať zvenku ať ze vnitř přicházejícímu svou milostí a pomocí; vždyť Pavlovi řekl: »Dostačí tobě milost má.« Živí nás pokrmem nejvýživnějším, svým vlastním tělem a svou vlastní krví, tak jako pelikán, mláďata svá, a dal sama sebe na kříž přibíti, aby jen ušetřil nás, zemfel za nás, abychom my věčně žiti mohli. Věru, kdo popíše, kdo vystihne tu nezměrnou lásku dobrého pastýře, Ježíše Krista k nám nehodným ovečkám?

Vystihnouti, oceniti ji ovšem nemůžeme, jak by se patřilo, alespoň tedy představujeme si ji v obraze nejsvětějšího Srdce Páně, neboť upomíná nás na Srdce Spasitelovo, sídlo to lásky jeho božské k nám, alespoň slavíme slavnost tohoto nejsv. Srdce, abychom pokud nám lze, odvděčili se Kristu Pánu za nezměrnou obět lásky jeho. Vždyť zde na zemi nedostačuje žádná modlitba,

žádný chvalozpěv, žádný dar a žádná obět, abychom mohli říci, že jsme náležitě vnikli v hlubiny slavnosti této, že jsme náležitě ji také oslavili. Nemůžeme-li dosti oslaviti ostatní slavnosti Páně, v nichž jeví se nám tajemství víry naší největší, jak bychom dovedli toho u slavnosti Srdce Ježíšova, která jest takřka souborem všech svátků Páně, v níž setkávají se vánoce, velkonoce, letnice i s Božím tělem tak zázračně? Upokojme se však; dělejme, co nám možné jest zde na zemi, a pomysleme si, že slavnost nejsv. Srdce Pána Ježíše budeme teprve tam na nebi náležitě slaviti a to ne jen jednoho dne nebo v jednom měsíci, nýbrž ustavičně, věčně. A přece, jak nás zase těší slavnost tato i na zemi! Vždyť povznáší nás nade vše ostatní tvorstvo, vyvyšuje nás k nebesům, když si připomínáme, kterak Bůh sám miloval nás ubohé a hříšné tvory své, dle slov žalmistových: »Čím jest člověk, že jej tak ceníš a své Srdce věnuješ jemu?« A proto připomeňme si dnes největší dobrodiní Spasitele našeho, abychom láskou božského Srdce jeho pozdvižení byli a útěchou naplnění, a to pozdvižení byli, hledáme-li spravedlnost, a útěchou naplnění byli, kořime-li se Bohu svému jako hříšníci. Ač se v církvi naší slavnost Srdce Ježíšova teprve asi 3 století slaví, jest v základě svém přece slavností ze všech nejstarší. Neboť kdy asi slavila se ponejprv? Kdy slavila se slavnost tato lásky Syna božího k nám? Na věčnosti to bylo a sice ještě než-li svět stvořen byl. Již tehdy, když Bůh ustanovil stvořiti svět, jakožto oblesk své moci a velebnosti, a stvořiti člověka k obrazu a podobnosti svému, již tehdy Boží Trojice ustanovila důkaz lásky své podati lidem, kdyby ve zkoušce neobstáli a vlastní vinou na sebe uvalili hrozný trest věčný, který spravedlivý Spasitel byl uložil hříchu prvotnému. Již tehdy nabídl Syn Boží sebe za prostředníka, nabídl se, bude-li se líbiti Otci, že opustí svou slávu

věcnou, a sestoupí na zemi mezi zavružené lidstvo, jako jeden z nich, že bude žít, pracovat, trpět, a že oběť největší za ně přinese, oběť života svého. Věděl Syn Boží všechno, co naň čeká, chce-li být Spasitelem a Vykupitelem lidstva, vždyť byl vševědoudí, viděl svou bezpříkladnou chudobu, své ponížení, nevěděl vlastního národa, oběť utrpení, svou opuštěnost a smrt svou na kříži, a přece se podrobil úkolů tomu s radostí a ochotou. Nebyla to láska, která jej k tomu pudila? Ano láska, jen láska k nesmrtelným duším lidským to byla a spolu láska k Otci nebeskému, aby jednak duše zachránil od věčné záhuby a jednak je navrátit Otci svému, jehož byly majetkem. Tehdy tedy ponejprv slavila se v radě nejsv. Trojice slavnost Srdce Ježíšova. Bůh Syn mluví: »Život svůj dám za člověka«, Bůh Otec ochoten jest: »Nešetřit Syna svého, nýbrž jej vydati«, Bůh Duch svatý uvolil se sklizeň ovoce této oběti a milostí svou působiti spásu nesmrtelných duší.

A hned bylo vykonáno dílo stvoření na nebi i na zemi. Andělům, tvůrcům to nebeským, zjeveno bylo tajemství obětavé lásky, dle míry jejich blaženosti. Člověk na zemi, když byl zhřešil učiněno bylo zaslíbení, vykoupení. A Syn Boží se připravoval s touhou a radostí, aby příslibení toto splnil. Když pak nadešla doba určená, tu zase andělové opětovali slavnost Srdce Ježíšova, neboť s radostí a plesáním nesli poselství spásy, poselství lásky jeho do našeho údolí slzavého: »Radujte a veselte se, neboť narodil se vám Spasitel, jenž jest Kristus Pán.« Ale hned také již za ním nesli mučidla k jeho budoucí oběti spásy. Tu po druhé slavila se slavnost Srdce Ježíšova v prostém chlévě betlemském, kde »Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi.« Vánoce jsou tedy také slavností lásky, slavností Srdce Páně, slavností jeho na zemi, mezi lidmi. Od věčnosti toužil Syn Boží po tomto okamžiku, kdy v těle lidském objeví se na zemi jako Spasitel, jako dobrý pastýř, hledající zbloudilé ovce, a proto dobře říci mohl: »Věcnou láskou miloval jsem tebe.« Proto také sv. apoštol právem na to klade důraz, že Kristus Pán dříve miloval nás, a to ještě, když byli jsme

ještě nepřáteli jeho. — Srdce Ježíšovo ukazovalo se po třicet tři léta na tomto světě v krásě nejskvělejší. Jako dítě miluje Kristus matičku svou, poslušným jest pěstouna svého, jako muž chodí po vlastní své »vždy dobře čině.« Pro všechny má slovo lásky, útěchy, pro všechny slovo posily a poučení. I největší hříšníky neodmítá, ba právě takové vyhledává, je napomíná a vida lítost jejich, odpouští hříchy. Sám nemaje ničeho, obohacuje všechny, sám sklízí nevděk, ale dobrodiním zasypává všechny, sám předmětem jest zášti a nenávisti mnohých, ale láskou objímá všechny. I zrádce ještě v posledním okamžiku napomíná a hledí přivínouti k srdci svému, říká: »Příteli, nač jsi sem přišel?« A již nadešel čas, aby se slavnost Ježíšova Srdce slavila zase a sice zase na zemi. S láskou sedá s apoštoly k poslední večeři, s láskou odevzdává jim tělo své a krev svou za pokrm a nápoj. S láskou ubírá se na smrt a to smrt nejpoutnější a nejbolestnější, smrt kříže. A přece zde rozhojňuje se láska božského Srdce, možno-li, ještě více. »Nemá větší lásky, nežli ten, kdo život svůj dává za přátele své«, toto vlastní slovo své plní Kristus plnou měrou, on jediný měl lásku nejvyšší, poněvadž božskou. A tu na kříži slaví se slavnost Srdce Ježíšova zase, krvavé květy ověnčují trpícího Spasitele a objímají pobodané jeho Srdce. A červené květy tyto volají k nám: »Ejhle, jakou láskou miloval vás Pán!« A pod křížem stojí Matička bolestná a slaví s Kristem slavnost Srdce jeho. Ona čistá, svatá, neposkvrněná, jediná dobře pochopila nezměrnou lásku Synáčka svého a proto trpěla s ním, trpěla s láskou jeho a neměla jiné útěchy, než-li, že utrpení Syna jejího rozvíje se v plný květ a přinese ovoce nejkrásnější: spásu všech národů. Vždyť Syn její chtěl trpět, aby usmířil spravedlnost Otcovu, aby sobě vzdělal církev! Chtěl trpět, aby »s námi zůstával až do skonání světa.« A zůstává s námi v tajemství nejsvětější Svátosti své, v tajemství svého Těla a své Krve, kterážto neustále za nás obětuje ve mši sv. a kterýmiž neustále nás sytí a živí ve sv. přijímání. Tu spojujeme se s Kristem přijímajíce Boží Tělo jeho, tu přivínujeme se k nejsv. Srdci jeho,

kteřé nás tak miluje, tu slavíme nejlépe slavnost srdce Páně. A že duše naše musí býti čistá, svatá, s Bohem smířená, aby hodně přijmouti mohla nejsvětější Svátost oltářní, nutné jest nám pokání, nutné odpuštění hříchů, které čerpáme z oběti kříže skrze svátost pokání, nutné jsou nám křesť. ctnosti, víra, naděje a láska. A to vede nás a utvrzuje v životě křesť. bohumilém a ctnostném, k němuž nám Kristus posílá milost a pomoc, Ducha svatého. Duch svatý udržuje a dokonává milostí a pomocí svou oběť Srdce Ježíšova a obrací ji na prospěch náš, tak abychom jednou, bohati jsouce dobrými skutky, obstáli před soudem Božím. Ejhle, tak scházejí se v slavnosti nejsv. Srdce Ježíšova všechny ostatní svátky Páně: vánoce, velkonoce, svátky Ducha svatého, Boží tělo a slavnost Srdce Páně, která jest jejich souborem a zakončením. »Láska lásku plodí« tak praví naše přísloví. Ano tak by to mělo býti. Ale bohužel není! Ani ta láska nejvyšší, nejsilnější, láska Srdce Ježíšova nenalezá ve všech srdcích lidských ozvěnu. Jako byla láska jeho na zemi trpící, tak je až posud, neboť při vši lásce své trpí Pán náš nevděk, ba nenávisť, protivenství, pronásledování a to v církvi své. Církev jest dílo jeho, dílo zamilované, jest to choť jeho, pro niž vše podstoupil, vše vytrpěl, proto trpí-li ona, trpí i nejsvětější Srdce jeho. Trpí v boji svých věrných, kterýchžto boj bývá úporný, někdy

hrozný, útrap plný, ustavičný. Trpí i odporem a odbojem lidí zlých, kteří ho zapírají, dílo jeho ničí, kazí a církev jeho pronásledují. Věděl to všechno Kristus Pán již na věčnosti, věděl to dobře, a přece zvítězila láska jeho. Na hoře Olivetské počal se sice rmoutiti a teskniti, až se krví potil, ale pohled na požehnanou žeň tak jej potěšil, že zapomněl ihned na všechnu žalost a kráčel posilněný v ústřety oběti utrpení svého. Rozmnožme tedy tuto radost Pána a Vykupitele svého! Hledme, ať patříme k počtu duší vyvolených a spasených, ať připočtení jsme k dobrým jeho ovečkám. Proto slyšíme hlas pastýře svého, a poslouchejme jeho rozkazu. Nachylme sluch svůj k tlukotu Srdce jeho, aby tak i srdce naše, mnohdy studené a kamenné se rozešlo na výhni lásky jeho božské, a my nic jiného nemilovali tak jako Ježíše, za nás umučeného. On budiž naším Pánem, On naší chloubou, On naší nadějí, On naší láskou! Zaň trpěti budiž nám slastí, jemu sloužiti radostí, v něm jednou spočinouti naší jedinou nadějí. Srdce jeho milovalo nás nehodné, o vraťme mu lásku, kterou si zasloužil. I k tomu nám dopomůže novou pomocí, milostí i láskou. A proto slavíce slavnost božského Srdce Ježíšova volejme a prosme nejsv. Srdce Pána Ježíše, račiž dáti, abychom Tebe vždy více a více milovali, slavnost Tvou jednou na nebesích u Tebe s Marií, anděly a svatými slaviti mohli. Amen.

A. M. Kadlůdková :

Jméno Tvé!

Jméno Tvé, milý Jezu,
uctívá snad celý svět,
neboť síla jména Tvého
pograbuje ušákých béd!

Před jménem Tvým už se sklání,
koří se Ti andělé,
uctívají na nebesích
jméno Tvoje zvěčňelé!

Tvoje jméno blahoslavi
v svatém kříži znamení,
neboť každý pevně uěř,
že jsi světa spasení!

O četbě.

(Rozjímání o svátku sv. Aloise).

Zijeme ve velmi vážných dobách. Jen slepý člověk a kdo by úmyslně oči zavíral, by nepozoroval, že se ze všech stran útočí na svatou církev. Nepřátel našich jsou celé pluky, seřazené v dobře vycvičený šik a my kolikrát ubijeme se vespolek, nijak se nepodporujeme, nijak nevšímáme si upřímných rad, jak dalo by se aspoň něco ještě zachrániti. Jedním z prostředků, jimiž lze z spásným bojem, je dobrý tisk. Pohled na obrázek sv. Aloise nás poučuje, jak důležitým pomocníkem ku spásě má nám býti dobrá kniha či vůbec dobrá četba. Skoro na každém z různých vyobrazení sv. Aloise mívá před sebou rozsvícenou knihu; a buď z ní čte, anebo jen leží před ním, čímž má býti naznačeno, že sv. Alois mnoho děkuje četbě, že četba mu úspěšně prospěla a napomáhala ku spásě věčné.

Mluví a píše se sice často o důležitosti dobrého a o zhoubě špatného tisku. Pravil kdysi kterýsi redaktor, že protiví se mu již z té duše pořad a pořad pobádání k odbírání dobrých časopisův, ale nebude zajisté ke škodě, když opětně připomeneme si, že je naší svatou povinností náš dobrý, katolický tisk všemi silami rozšiřovati a podporovati, tisk však nepřátelský od sebe zavrhnouti a jeho rozšíření zamezovati.

Cennost tisku dobrého.

Dobrý tisk, dobrá kniha poskytuje dobrou duševní stravu, dává duši vhodné jídlo. Dobrá kniha je pravým apoštolem. Rečníka slyší jen ti, kteří jsou přítomni v místnosti, ve které mluví, kněz káže obyčejně jen jednou za týden, totiž v neděli ráno, někdy snad i v neděli odpoledne při křesťanském cvičení. Kniha

káže a promlouvá ku všem, kdo ji čte; čte-li ji tisíce lidí, mluví ke každému z nich. Redaktoři novin hlásají své názory, své učení nikoliv jednou za týden, ale každodenně, tak často, jak vychází jich list a mluví k tolika tisícům, kolik odběratelů mají. Dříve se říkávalo: peníze vládnou světem; kdo dnes znaleckým okem pohlíží na nynější poměry, je nucen větu tuto poopravit a říci: tisk penězi podporovaný ovládá celý svět. Tisk je velmocí, jehož žezlu jest poddán celý svět, ovšem pokud čte, a tam vůbec zasahuje osvěta a civilisace. Nelze popřít, že všechna státní i policejní moc

je proti tisku bezmocna, neboť tisk najde vždy nějaká zadní dvířka a pomocné ruce, kteří ho rozšiřují, kde nikdo jich nestihne. Tisk ovládá vším: knížaty i lidem, penězi i vědou, mocnými i chudými, fidi ducha lidského ve všech jeho zjevech ať se jeví v jakémkoliv způsobě.

Péro a tiskařské čerňidlo jsou něčím na oko velice nepatrným, ale

jsou nejtěžší zbraní, která vyhrála mnohé veliké bitvy na poli duševním. Obě tyto zbraně platně pomáhaly, že vznikly veliké náboženské i politické revoluce, reformace, nevěra ať se nazývá zednářstvím, ať socialismem, ať liberalismem, ať radikalismem; nynější lhostejnost náboženská, nynější nevěra, nynější nepřátelství k církvi jsou výronem špatného tisku. Proto má-li špatný tisk býti zamezen, musí tím úsilovněji býti šířen a podporován dobrý tisk.

Umění knihtiskařské bylo vynalezeno roku 1462 a již roku 1500 bylo na tisíc knihtiskáren a v těchto osmatřiceti letech natisklo se již tolik knih, že vzdor všem válkám, nepokojům a jiným nepřiznivým okolnostem, zachovalo se až po dnešní den na třicet tisíc děl z oné doby, a některé z nich sestávají ze tří i více

svazků. Známa knížka »Kempenského následování Krista« vyšla již v této době v 59 různých vydáních a řečech. Uznávající výbornost četby, doporučeli ji všichni velcí duchové. Biskup Richard z Bury, pln nadšení ku dobré četbě praví: »Kdo hledá moudrost, najde ji v knihách. Tam nacházím mrtvé a mluvím s nimi, jakoby nyní žili. Vše časem pomine, ale v knihách zanechal nám Bůh prostředek, bez něhož by lidstvo již bylo na vše zapomnělo, co kdy bývalo. Ó považte, jak poučné jsou knihy! Jsou našimi učiteli, kteří nás zdarma v trpělivosti vzdělávají. Přijď za nimi, kdy chceš, nikdy nespějí, nikdy se nevymlouvají ospalostí, nemocí, únavou. Chybíš-li, nevysmějí se. Ó vy knihy, vy dáváte vše, zač nás kdo poprosí, vy jste stromem života, řekou v ráji, která ovlažuje ducha lidského a jej zúrodňuje. Proto nic by nemělo člověka odstrašiti, aby si koupil knihy, je četl, je rozšiřoval. Dobré knihy jsou neocenitelné.«

Svatý Augustýn napomíná: Kdo chce, aby Bůh byl s ním, ať se modlí a čte. Železo, jehož se nepoužívá, zrezaví, rovněž rozšíří se rez hříchu do duše lidské, která by nechtla dobrých a užitečných knih. Sv. Petr Damiani volá: Duše tvá obírej se dobrou četbou! Vidí-li zlý duch, že jsi zaměstnán četbou, uťká, boje se dobře ozbrojeného nepřítele. Zemřelý biskup linecký Doppelbauer mluvě jednou při valné hromadě lidového spolku pro Horní Rakousy pravil: my stavíme kostely, zdobíme oltáře, udělujeme almužnu, ale za dnešních dnů je stejně důležité a záslužné rozšiřovati, podporovati katolický tisk, což vám zvláště doporučuji.

Nikdo nezapomeň při horlivé četbě na vždy potřebnou opatrnost. V Toulou ve Francii byl živ stařec, bývalý knihkupec, který četl celý den, a aby neztratil času, šel i na procházku s knihou. Jednou šel po silnici, která byla zrovna vedle železniční dráhy. Jako vždy i tenkrát četl a ani nepozoruje, přiblížil se ku kolejím. V tom přijíždí rychlík; strojvůdce pozoruje čtenáře a dává píšťalou výstražné znamení, ale nic naplat, do četby zabraný stařec nic neslyší. Vlak nemohl býti zastaven a strojvůdce si myslil, že čtenář ještě včas asi uskočil. Zatím však jako zázrakem chytl se za

odrazník (pufer) stroje a křičel ze všech sil. Asi dvacet minut visel mezi životem a smrtí, až ho poblízku osady Burley zpozorovali vojáci a vlak zastavili. Horlivý čtenář utrpěl jen několik ran a bouli, z nichž se brzy pozdravěl.

Dobrá kniha je andělem strážným, potěší, pobaví, zušlechťí, poučí vzdělá, působí blahodárně u jednotlivce, v rodině, v celém národě. Proto seč jsi rozšiřuj a važ si dobrého tisku.

Škodlivost špatného tisku.

V životopisu svatého Aloisa se vypravuje, že nikdy nečtl špatné knihy. Jen jedenkrát dostal náhodou, aniž to věděl, do ruky špatný spis. Sotva se však blížil na knihu podíval a seznal, že je špatná, hodil ji na oheň, a umyl si ruce, neboť se bál, že by ho pouhé dotknutí tohoto špatného spisu mohlo na těle i na duši poskvřniti. Kéž by každý katolík takto dle příkladu světcevo jednal!

Velice zkušený spisovatel Gerola, který nikdy neupřilichuje a nepřehání, píše: Nestačily by slze, vzdechy, žaloby a vzlykání dvě stě milionů katolíků, aby mnohdy po zásluze oplakali zkázu, již způsobil na světě mezi lidstvem špatný tisk. Zbožný kterýsi biskup napsal ve svém pastýřském listě: Tisícero zkušeností je dokázáno, že jediná špatná, jedem hříchu a nevěry naplněná kniha zničí a zboří, co vybudovalo křesťanské vychování dlouholetou prací, modlitbou, bděním a dobrým příkladem. Mnozí rodičové, kterým starostmi nad dětmi předčasně zbělily vlasy, nesou jenom následky hrozných nedbalostí, protože trpěly v domech svých zlobných, tištěných jed. Jak mnohý utrápený otec, jak mnohá předčasně ustaralá matka odpověděly by na otázku: Otče, odkud tvé trápení, matko, odkud tvé slzy? Špatné knihy pokazily a zničily mého syna, mou dceru. Nechvalně svými nevěreckými spisy známý francouzský spisovatel Rousseau (čti Rusó) ztratil matku, když se narodil. Zbylo mu však po ní dědictvím mnoho nemravných a vůbec špatných romanů, jež jako nadaný chlapec hltavě čítával. Vssál do sebe všechnen tento knižní jed a otrávil sebe umínil si otrávit spisy svými i jiné, což

se mu též podařilo. Mnozí ho nazývají otcem první francouzské revoluce.

Ve výrobě uměleckého skla používá se ku zhotovení kouli rtuť. Vzdor největší opatrnosti nelze zamezit, že dělníci, dýchající po celé dny tovární vzduch, dostanou malinké částčky rtuť do úst a vůbec do těla. Následek tohoto ustavičného otravování jest, že celá kůže těla těchto dělníků stává se tmavší, až skoro černá. Co tuto působí rtuť na tělo, to působí špatná četba na duši každého, kdo si oblíbil špatné knihy. Na světě jsou lidé dobří a zlí, podobně jsou i knihy dobré a zlé. Vyhledáváš-li společnost lidí šlechetných, ctnostných, povzbudíš se jejich příkladem a utvrdíš se v dobrém; jsou-li ti společníky lidé špatní, nemravní, brzy se od nich pokaziš a nasákneš jejich učením. Dobrá strava dodává tělu dobré a zdravé látky, zkažená strava je tělu k otravě, rovněž jako houba namočí-li se v čistou vodu, vyždímá-li se, vydá vodu čistou, byla-li namočená ve špině, vydá ze sebe také špinu.

Když v ráji chtěl had svést Evu, řekl jí: nic se neboj, jez se stromu, se kterého vám Bůh jísti zapověděl. Budeš-li jísti, otevrou se oči tvé a budeš jako Bůh. Podobně mluví k nám i špatný tisk, který chválí hřích, špatné prohlašuje za dobré, popírá rozdíl mezi dobrým a zlým, co církev zakazuje, to dovoluje, prohlašuje, že není žádného pána nad námi, že není žádného svědomí, žádné věčnosti, ale již dosti těchto bohaprázdných tvrzení, kterýmiž oplývají špatné spisy. Zde platí slovo Pisma svatého: Varujte se falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, ale uvnitř jsou hltaři vlci.

Jak jsou mnozí lidé neprozřetelní a lehkomyšní! Zákonem je zakázáno přechovávat a prodávat jed. A jak mnoho je rodin, kdež leží na stole špatná kniha, špatný časopis, který otravuje znenáhla duši těch, kteří to čtou. Jak se to srovná, že jsou v mnohých rodinách rozvěšeny na zdech svaté obrazy, v siní visí svatý kříž a otec tu odebírá, předplácí časopis, v němž se tupí, sesměšňuje Ukřižovaný a vše co s Ním a s vírou, kterou kázal, souvisí. Nikdo se nevymlouvej: mám pevnou víru, mohu všechno čísti, mne nic nepokazí. Ó nešťastníku,

můžeš, oděn jsa v čisté, bílé roucho projít hlubokým bahnem, abys šatu svého nepomazal? Rovněž jest úplně nemožno, aby někdo četl poutavé, smyslům lahodící, obrazotvornost omamující spisy a aby se znenáhla, avšak jistě nepokazil. Ty nemravné obrazy, ty špinavé řeči utkví mu v hlavě, přejdou v jeho srdce a čtenář padne. Silný vichor pohne i nejsilnějším dubem; nikdo není jist, že by jim nepohnula a nenaklonila ho ku zlému špatná četba, již si oblíbil.

Každý rozumný člověk varuje se všeho, čím by mohl ublížití svému zdraví, nikdo nezahrává s ostřím nabitou zbraní, nikdo neodhodí hořícího doutníku do slámy. Náš svatý Otec, Pius X. pronesl k jednomu redaktoru následující krásná slova: »Mnozí doposud nechápu důležitost tisku. Ani duchovenstvo, ani věřící nezabývají se jím tak, jak by bylo třeba. Nikdo neuvažuje, že dříve nebývala otrava tiskem špatným tak rozšířena jako nyní. Dříve nebylo protijedu tisku tolik třeba jako dnes. Dnes je lid křesťanský klamán, otravován, ve zkázu uváděn bezbožnými listy a knihami. Dnes marně budete stavět kostely, konati missie, nebudete-li k obraně i k útoku umět použití katolického loyálního, dobrého a upřímného tisku.« Podporujeme ze všech sil tisk dobrý, varujeme se tisku špatného jako našeho největšího škůdce, svůdce a nepřítele!

J. Al. Vlastimil-Římský:

U Tibery.

Proudy tvé dosud plují tak tiše
uprostřed právě věčného města,
celičkým Římem tvá vede cesta,
tisíce zraků ží k tobě s výše.

Mnoho jim můžeš zajisté říci:
kolik těl dáno křesťanů Tobě,
mukou jak klesli ve tvůj hrobě,
co ti šeptaly retы již mřící!

Byla to slova upřímná, pravá,
útěchou byla v útrapách smrti...
tělo když světce, zvěř jako dravá

vlekl sem pohan: „Násilí zdrtí,
věčný Tě Bože? Slávu Tvou mnoho
krev moje, Kriste, Beránku Boží!“

Pohodí svatodušní.

řetí hlavní slavnost roku církevního, totiž slavnost Se-slání Ducha svatého uplynula. Církev předvedla nám, jak na jevišti, ten úchvatný děj nezměrné lásky Boží, naše vykoupení samým Synem Božím, jenž se ráčil vtělit, pro nás na této zemi žiti, trpěti a umříti, jenž moc svou božskou dokázal svým zmrtvých vstáním a na nebe vstoupením, a jenž ku spáse, všech lidí až do skonání světa založil církev svou, jakožto pramen té své tak trpce nám zasloužené milosti. A milost tuto skýtá nám Bůh Duch svatý, jež Kristus Pán na apoštoly seslal, a jenž ustavičně v církvi Páně působí. Je tedy milost Ducha sv. ovocem vykoupení Spasitelova, ovocem veliké oběti jeho na kříži a toto ovoce zadává nám Duch sv. skrze církev Páně, církev katolickou. A církev má trpěti a pracovat ku spáse lidstva až do té doby, kdy opětně přijde Spasitel, a to k soudu, tedy až do konce časů. A na toto působení Ducha sv. v církvi ku blahu a spáse nás upozorňuje nás církev svatá v celém tom poměrně dosti dlouhém čase po sv. Duchu až do adventu, kterážto doba se nazývá pohodí svatodušní. Neboť není na tom dosti, toužíme-li po nebeské vlasti, není na tom dosti, pakli jsme očištěni ode všeho zlého a osvíceni ke všemu dobrému, musíme také, pokud na nás jest, si toho všeho zasloužití vlastním přičiněním, dobrými bohu-libými skutky dle slov apoštola Petra, jenž dí: »Protož bratři, více se snažte, abyste skrze dobré skutky jistě učinili své povolání a vyvolení, nebo to činíce, nezhřešíte nikdy.« (9 Petr. 1, 10). A tu je to zase Bůh, který dle své božské vůle v nás vzbuzuje jak chtění, tak i dokonání dobrého, jestliže chceme o spásu svou se starati »s bázní a třesením«, jak praví sv. Pavel (Fil. 2, 12—13). A proto jsme to my, ale s námi také milost Ducha sv., která nám pomáhá, nás posiluje, udržuje, abychom zbohatli statky dobrých skutků, které jediné před Bohem ceny mají. Proto také církev sv., když nám byla ukázala v čase roku církevního od adventu až do svátků Svatodušních, co

Bůh Otec, co Syn Boží v pozeňnaném člověčenství svém pro nás byl vykonal ukazuje nám v pohodí svatodušním povinnost naši tu velikou lásku Boží láskou naši spláceti a s pomocí Ducha svatého přičiňovati, abychom záměr Kristův, spásu nesmrtelných duší našich a slávu Boží, nekazili, nýbrž uskutečnili. Proto máme v tomto čase úpěnlivě k Bohu volati, aby nám tolik síly dal, bychom zlému, hříchu a svůdnictví ďáblu vždy statečněji odpírali, zlé náklonnosti v sobě potlačovali a v dobrém prospívali slovem i skutkem, abychom tak s dobrým svědomím nadíti se mohli největšího milosrdenství Božího. Krásný návod k prvnímu, totiž k prosbám o pomoc a sílu Boží, dávají nám mešní modlitby nedělní v pohodí svatodušním, poučení, kterak máme zlé potlačovati dávají nám epištoly nedělní a o lásce a milosrdenství Božím vypravují nám nedělní sv. evangelia. Neboť každé neděle modlí se církev ústy kněží svých při mši sv. k Bohu, aby on, všemilosrdný, naší slabosti ku pomoci přispěl, neboť bez něho nemůžeme nic, aby nám jak lásku, tak i bázeň ku sv. jménu svému, t. j. ku svatě vůli své, do srdce vlíti ráčil, aby nám jak časné, tak věčné blaho popřál, aby nám pomáhal ho nade všechno milovati, aby víru v nás rozmnožil a rozmnoženou zachováti ráčil. Brzy modlí se církev, aby Bůh nás zlého chránil a vše dobré nám udělil, brzy zase, by nás k dobrým skutkům poháněl. Jindy zase aby nám vnukl, oč prositi máme a aby, zač prosíme, nám dal; a zase aby nás chránil před úklady zlého ducha, abychom ho s čistým srdcem milovali, neboť jinak se mu libiti nemůžeme. Tak a podobně znějí modlitby mešní v nedělích po sv. Duchu, jichž bývá pravidelně 24, někdy ovšem o některou neděli více.

Avšak co by nám prospěla modlitba, kdybychom nezvedali ruce své v čistotě? Svátý apoštol Pavel píše k Timoteovi (2, 8): »Chci, aby se muži modlili na všelikém místě, pozdvihující čistých rukou bez hněvu a sváru.« Hle, taková má býti naše modlitba! K tomu směřují také nedělní epištoly doby této. V první napo-

míná nás sv. Jan, abychom Boha milovali, ale také pro Boha bližního svého, píšeť apoštol: »Kdo nemiluje, nezná Boha, nebo Bůh láska jest... Nejmilejší! ponevadž Bůh tolik miloval nás, i my máme jedni druhé milovati.« (I. Jan 4, 8.) A jak bližního milovati máme, ukazuje nám epištola druhá (I. Jan 3, 13—19), kde miláček Páně nás učí, že i život dáti máme za bližního svého a že ochotně v nouzi a bídě mu pomáhati musíme. Synáckové, praví, nemilujmež slovem ani jazykem, ale skutkem a pravdou. V třetí epištole napomíná nás sv. Petr (I. Petr 5, 6—12), abychom vždycky střízliví a bdělí byli a nepříteli svému pevní jsouce u víře zmužile odpírali, pokorně doufajíce v Boha.

Všichni tvorové mají toužiti po tom, aby jednou vešli v blaženou věčnou, tak učí sv. Pavel v epištole čtvrté neděle (Řím. 8, 18—24), proto k tomu dodává v epištole páté neděle sv. apoštol Petr (1. Petr 3, 8—16), že všickni jednomyslní, litostiví milovníci bratrstva, milosrdní, mírní a pokorní býti máme, nesplácejíce zlé zlým, nýbrž spíše dobrým. V obnovené lásce musíme kráčet, jak učí epištola neděle šesté (Řím. 2, 3—12) a nový život započítí, neboť starý člověk má býti s Kristem ukřižován, aby nový s ním vstal zmrtvých a žil Bohu. Proto i tělo své i údy své v čistotě chovati máme, jak učí sv. Pavel v epištole neděle sedmé. Nikoli k nepravosti jich užívati, nýbrž ku posvěcení. (Řím. 6, 19—23.) Nesmíme tedy býti dlužníci, služebníci těla, abychom podle těla živi byli, nýbrž skutky ducha máme skutky těla mrtviti, tak napomíná sv. Pavel v epištole neděle osmé. (Řím. 8, 12—18.) A aby se tak stalo, poroučí tentýž apoštol v epištole neděle deváté, že nemáme žádostivi býti zlých věcí, a pozor na sebe dávatí, abychom stojíce, snad nepadli a pokušení nepodlehli (I. Kor. 10, 6—14), neboť jak se praví v epištole neděle desáté, Duch svatý rozděluje dary své rozličně podle vůle své, ale ovšem jen tehdy nám budou k spáse, když jich ladem nenecháme ležeti, nýbrž s nimi spolupůsobiti budeme. (I. Kor. 12, 1—12.) Totéž učí epištola neděle jedenácté. (I. Kor. 15, 1—11.) Abychom pak nemalomyslně, povzbuzuje nás apoštol v epištole neděle dva-

nácté, že máme naději v Bohu a že skrze něho všechno můžeme (2. Kor. 3, 4—10). To jest zaslíbení Boží, které věčně trvá, a které dáno jest skrze víru v Ježíše Krista všem věřícím, jak to káže sv. Pavel v epištole neděle třinácté. (Gal. 3, 16—23.) K tomu je však potřebí dle sv. Pavla v epištole čtrnácté neděle, abychom podle Ducha kráčeli, a sebe od Ducha říditi a věsti nechali (Gal. 5, 16—25). A co toto znamená, učí nás tentýž apoštol v další epištole neděle patnácté (Gal. 5, 25—26). A v dalších epištolách až do adventu poučuje nás ponejvíce sv. apoštol Pavel, že nemáme toužiti po marné chvíli, sebe vespolek ku hněvu popouzeti, aniž závistiví býti. Máme jeden druhého chyby snášeti a v trpělivosti se cvičiti. Ve všech svízlech pak tohoto života máme zmužilými býti a v lásce k Bohu se upevniti. Svornost a bratrská láska má všechny věřící spojovati jakožto dítky jednoho Otce nebeského. Máme světem kráčetí ne jako počítily, nýbrž jako moudří, vykupující čas. Jen tak můžeme a máme posíliti se v Pánu, jsouce oblečení v brnění Boží; pak i láska naše vždy více a více se rozhojní a ponese ovoce spravedlnosti skrze Krista Ježíše. A tak řídíce se svatými příklady budeme takřka již nyní v nebi obcovati, a jednou zasloužíme si také míti podílu na dědictví svatých v království Božím. Jak krásně vedou nás epištoly doby této po cestě skutků dobrých, bohubilých, kteréžto skutky Bůh od nás žádá, abychom tak ukázali lásku svou k němu!

Avšak jsme k tomu dosti silní? Kdo nás posílí, abychom tomuto tělu smrti odumřeli? Milost Boží je to, v Kristu Pánu našem Ježíši. Vždyť milosrdný jest Bůh Otec náš nebeský a spravedlivě soudí a odměňuje. O tom ubezpečují nás nedělní evangelia pohodí svatoúdušních. Čtème jen pozorně evangelium první neděle po sv. Duchu (Luk. 6, 36—43), jehož první slova jsou slova božské útěchy, která praví Spasitel: »Buďte milosrdní jako otec váš milosrdný jest, nesuďte a nebudete souzeni, neztracujte a nebudete zatraceni, odpouštějte a bude vám odpuštěno atd.« Jak okřívá v nás duch náš, slyše z úst Boha samého, čeho se u něho nadíti můžeme, pakliže

dle vůle jeho žijeme a jednáme. A hned potom na neděli druhou volá nás Pán k veliké večeři, kterou připravil a zve nás k ní; ovšem nesmíme se zaplésti v starosti a radosti světské, nýbrž poslouchati hlasu nebeského pastýře, jenž nás volá na pastvu dobrou, k okusení nebeského pokrmu Těla a krve své (Luk. 14, 16—25). A o třetí neděli zvidáme z evangelia, že nás Pán netoliko volá, ale že nás hledá, zbloudili-li jsme, že předchází milostí ulehčuje nám návrat, což vše vysvítá z krásného podobenství o ztracené ovci (Luk. 15, 1—10). Proto také, jako učí nás evangelium neděle čtvrté, poručil svým zástupcům na zemi, apoštolům a církvi své, by rozestírali síť a to ustavičně a tak lovili lidi pro Krista a nebe (Luk. 5, 1—11). A i když podle evangelia neděle páté Bůh zlo jako pokrytectví fariseů a zákonníků a zlobu proti bližním dle zásluhy trestá, uděluje tím více svým věrným ochranu a škýtá jim pokrm časný a věčný, tak ujišťuje nás evangelium neděle šesté (Marek 8, 1—9) vypravující o zázraku nasycení 4000 lidí sedmi chleby a několika málo rybičkami na poušti. Každému pak bude dle zásluhy dáno, tak učí evang. neděle sedmé (Mat. 7, 15—21) a ti, kteří ostříhají vůli Otce nebeského, vejdou do království nebeského. Ovšem i nespravedliví, jako onen správce v evangeliu neděle osmé (Luk. 16, 1—10) budou také dle víry potrestáni. Nad Jerusalemem plakal Kristus Pán hoře, a ukázal svou lásku a dobrotu ke svým krajanům; ale také ve spravedlivém hněvu vyhnal všechny, kteří svatý chrám, stánek modlitby, světskými věcmi znesvěcovali, jak vypravuje nám evangelium neděle deváté (Jak. 19, 41—47). Proto milujme jeho lásku a važme si jeho dobroty, ale bojme se i hněvu jeho. Z lásky a dobroty jest nám vždycky milostivým a proto zhřešili-li jsme, jděme do domu jeho a volejme s oním publikánem pokorně a lítostivě: »Bože, buď milostiv mně hříšnému« a věru otevře se Srdece Páně a bude nám milostivé, jak vysvítá z krásného podobenství o fariseu a publikánu v chrámě se modlících na neděli desátou (Luk. 18, 9—15). I když tíží nás bolestí tělesné, spěchejme tam k Němu a prosme a vysvobodí nás jako vyléčil hluchoně-

mého podle evangelia neděle jedenácté (Mat. 7, 31—38). A na neděli dvanáctou nám ukazuje Kristus Pán lásku Boží v nejkrásnějším a nejskvělejším světle v podobenství o milosrdném samaritánovi, které zajisté každého posilní, potěší a povzbudí. Je to podobenství jedno z nejkrásnějších (Luk. 10, 23—38). Kristus očišťuje malomocné podle těla (v evang. neděle třinácté Luk. 17, 11—19), aby nás ujistil, že nám prostředek dalik očistění duše a to svátost pokání, kterou přísluhují nám kněží církve jeho katolické. Bůh, jenž tak krásné o svět se stará, nádherně šatí i polní kvítí, kterak by se neměl starati o nás, dítky své? Jak tedy v něho vškeru důvěru svou skládati máme, učí nás Kristus v evangeliu neděle čtrnácté (Mat. 6, 24—33). On smilovává se také nad našim smutkem a obrací ho v radost, jako obrátil smutek matky, když byl syna jejího, mrtvého mládence naamského, slovem svým pak k životu vzkřísil, neděle patnáctá (Luk. 7, 11—16). A neděle šestnáctá (Luk. 14, 1—14) učí nás, že Pán vždy hotov jest nám pomoci v kterékoli tísní i tělesné — tím více duševní, jen když se před ním pokojíme. Bůh posadil Syna svého po pravici své, až nepřátele jeho položí k nohám jeho, jak vysvítá z evangelia neděle sedmnácté (Mat. 22, 35—46) a tento Syn Boží ponechá všem, kteří v něho doufají, ve všech potřebách těla i duše, což zase vysvítá z evangelia neděle osmnácté (Mat. 9, 1—8) o zázraku uzdravení davu skličeneného a odpuštění jeho hříchů. V evangeliu neděle devatenácté (Mat. 22, 1—14) ujišťuje nás Pán, že nabízí všem, kteří si toho žádají, milost a lásku svou, připravuje jim skvělou hostinu, nehledě na stav ani povolání člověka, nýbrž na čistotu duše. Již mnohemu udělil Bůh svou milost v míře veliké, jak vysvítá z evangelia neděle dvacáté (Jan 4, 46—53), kde Ježíš uzdravil z dálky syna úředníka královského. Jeho bezpříkladnou dobrotu a milosrdenství pak líčí evang. neděle první (Mat. 18, 23—25) v podobenství o nemilosrdném služebníkovi, jemuž Pán odpustil celý dluh. Kristus Pán ale jako Bůh nedá se osáliti, nýbrž proniká do duše, ví i nejtajnější myšlenky, což vysvítá z evangelia neděle dvaadvacáté (Mat. 22, 15—21), když uskočnou řečí

chtěli Ježíše lapiti. A evangelium neděle třiadvacáté (Mat. 9, 18—26) nás poučuje, že jednou vzkřísí nás všechny Spasitel, jakož vzkřísil dceru Jairovu, ale že potom, jak poslední neděle nám praví (Mat. 24, 15—36) přijde k soudu na konec časů, a to s velkou mocí a velebností, aby soudil živé i mrtvé, živé, t. j. spravedlivé, aby s sebou i podle těla vzal do svého království, mrtvé pak, t. j. zatvrzelé nekajícíky, poslal do ohně věčného. Ejhle, jak krásné, jak důmyslné seřadila církev sv. evangelia na neděle pohodi svatodušních, abychom jednak z nich čerpali posilu naší naděje v nesmírnou laskavost, dobrotu a milosrdnost Boží, získanou nám obětí Kristovou, jednak ale také, abychom se utvrzovali v životě v pravdě křesťanském, jenž spořádán jest podle vůle a příkázání božích a tak si Boha naklonili ku pomoci na světě a k odměně na věčnosti.

Proto také volí církev v nedělích po sv. Duchu, nepadne-li nějaký svátek, barvu zelenou při nejsv. oběti mešní, barvu to naděje, neboť právě v době této připomínáme si oslavu ukřižovaného Spasitele našeho, sedícího na pravici Otce nebeského, tam k němu mají být upřeny zraky naše, tam k němu má se nésti naše celá naděje a touha.

Neboť kdybychom jen pro tento svět a tento život v Krista doufali, byli bychom nejnešťastnějšími lidmi pod sluncem dle slov sv. Pavla, řkoucího: »Jestliže toliko v tomto životě naději máme v Kristu, bídnější jsme než všichni lidé«. (I. Kor. 15, 19). Doufáme v Krista vzkříšeného, že i nás jednou vzkřísí k životu lepšímu a věčnému ve slávě své, neboť »jakož v Adamovi všichni umírají, tak i skrze Krista všichni obživeni budou, praví tentýž sv. apoštol. (I. Kor. 15, 22). O krásě bychom všichni si vědomi byli kráse významu našich svátků a dob církevního roku, jak mnoho by nám to prospělo jak ku poučení a povzbuzení, tak i k útěše a radosti. Svatý Řehoř Nazianský praví ku konci řeči své na

Hod Boží svatodušní takto: »A nyní sice ukončíme řeč, ale neukončíme slavnost, neboť ta má být neustálou. Jest nyní sice tělesnou, brzy však promění se v úplně duchovní. Tam totiž, kde teprve důkladněji poznáme základ a příčinu slavnosti naší, tam s Kristem Ježíšem Pánem našim budeme slaviti pravou slavnost vykoupení, a s radostí a plesáním budeme oslavovati toho, jemuž čest a klanění se přísluší s Otcem a Duchem svatým nyní až na věky.« A rovněž tak krásně promlouvá veliký kazatel sv. Jan Zlatoústý v druhé své řeči svatodušní, říká: »Křesťané! přičiňte se, abyste svátek tento vznešený, jak toho vyžadují ony veliké milosti, kterými zasypává vás Pán, hodně slavili, abyste ne vaše dvě květinami zdobili, ale duše své krásili, abyste ne ulice skvostnými čalouny ozdobovali, ale duši své nádherné roucho ctnosti oblékli. Neboť jen tímto způsobem nabudeme darů Ducha sv. a užijeme ovoce jeho, a proto odvrzme špinavý šat duše nejdříve závist. Ať máme tisíce jiných ctností, máme-li jedinou tuto nectnost, nepomohou nám ostatní nic. Dejž Bůh, aby všichni čisti byli a aby obzvlášť ti, kteří skrze křest svatý staré roucho hříchu svlékli, skvěleji nežli slunce zářili. Vás proto napomínám, abyste veškerou péči na zachování roucha čistoty a nevinnosti vynaložili. Zavřete satanovi přístup ze všech stran, abyste tak ještě hojnější milosti Ducha svatého obdrželi a třiceti-, šedesáti- a stonásobný užitek přinášeli, a tak abyste hodni učinění byli, s plnou důvěrou králi nebeskému vstříc spěchali, až přijde rozdávat nevyslovitelné poklady své všem těm, kteří život svůj v Kristu Ježíši ctnostně a bohumile dokonali«.

Ježíš, Syn Boží ukázal nám cestu životem, otevřel nám bránu nebes, Duch sv. nás vede, posiluje, pozvedá a Otec nebeský nás laskavě očekává, nuže dejme se věsti, abychom šťastně došli cíle nám vytknutého, kterýž jest věčná naše spása u Boha.

Blahoslavený Jan Sarkander.

Dle života Matěje Procházky podává Jan Tagliaferro. (Dok.)

14. Další strádání mučedníkovy.

Že Jan Sarkander k zemi klesnul, proto nebyl ještě poražen, ale poražení byli jeho nepřátelé, nad nimiž zvítězil svou podivuhodnou tichostí, neunavnou trpělivostí a hrdinskou stálostí. Dobře a pěkně praví sv. Augustin: »Nebývá od lidí šlapán, kdo pronásledování trpí; nýbrž kdo boje se protivenství, pošetile jedná. Nebo šlapán býti nemůže, leč kdo níže jest, avšak není níže, kdo ač na zemi mnoho na těle trpí, přece srdcem připoután jest k nebi.«

Když Jana z mučírny přenášeli do žaláře, kde se poněkud měl zotaviti, neopomenuli mu do ucha šeptati, že dnes ještě větší se mu připravují muky. Jan odpověděl: »Nezbuďte mi dnes, leč vrátiti duši Bohu; na těle pak zcela zraněném a skoro rozkouskovaném muka sotva naleznou místa.«

Když pak zraněn na slámě ležel, přišli četné katolíci, i nekatolíci jej navštívit a nabízeli se mu ochotně k službám potřebným, přinášejíce mu léky, náplasti a obvazky, jiní pokrm a nápoj.

Zachovala se pověst v lidu, že při mučení na modlitbu Sarkandrovu se udál zázrak. Nebo když prý tento sluha Páně po hrozném zápasu horoucí žížeň uhasiti chtěl, žádal od katanů nápoje, řka: »Máte co píti?« Tito mu v krutosti své takového občerstvení odepřeli. Pročež prahnoucí trpitel pozvednul zraků svých k nebi, nějakého občerstvení odtud se nadívaje. A nebyl zklamán v naději. Nebo jako Samsonovi, když po vítězství nad Filiistinskými téměř umíral žízni, Hospodin otevřel zub střenovni v čelisti oslíci a vodou odtud se proudící jej občerstvil, rovněž Bůh dobrotivý pro svého zemdlelého zápasníka ze stěny skalné vyvedl občerstvující vodu, kteráž před tím tam vídaná nebyla, ale od té doby vždy na místě umučení řine.

Více nežli Sarkander prahnul po vodě, prahli po jeho krvi tyranové; nebo tyto sešedše se, aby po čtvrté jej mučili, vstoupili zase do žaláře a ustanovili v divoké mysli své, vstaviti na hlavu

nepřemoženého kněze smolový věnec horoucí. Avšak městský soudce Jan Scintilla, jakož i notář Pavel Slacký a rada Rudolf Mandel snažnými prosbami na ně doléhali, aby od takového počínání upustili. Dokládali, že Jan Sarkander předešlými mukami už tak seslaben jest, že by novou muku bez okamžité smrti nesnesl, a pak že taková ukrutnost všem zákonům a zároveň i samému citu lidskosti se přiči. Přes to vše trvali ukrutníci na svém. Teprve když sám kat a jeho pomocníci se zpěchovali, takovou muku na ztýraném knězi vykonati, upustili tyrané od svého bezbožného předsevzetí a rozlicení odešli.

Ukrutné muky, jimiž Jan trápen byl, zasadily tělu jeho smrtelné rány a učinily vyléčení jeho zhola nemožným. Nebo žíly jeho byly potrhány, údy vymknuty a svaly přetrženy. Pro umírnění jeho náramných bolestí a pro ulevení pokuty snažně prosili Jan Scintilla a Pavel Slacký, aby zmučený kněz do nějakého soukromého domu přenesen a tam až do skonání opatrován býti směl. Ale i tuto prosbu nelidský Buchheim odmrštil a naporučil, aby ztrýzněné tělo Janovo v žaláři zůstalo. I odevzdán Jan žaláříkovi na starost a k léčení.

Ale opatrovatel tento máje býti Sarkandrovým léčitелеm, stal se jeho větším trýznitelem, jednak proto, že se v léčení nevyznal, jinak že to způsobem ukrutným konal a posléze že jsa kacíř nenáviděl katolíky vůbec a katolického kněze zvláště. A tak místo léčitele byl Janovi toliko katem, a celé jeho opatrování a hojení bylo jen nepřetržené pásmo nových a nových muk. Jsa obyčejně zpit zacházel s náplastmi z hrubšího plátna neb pijavého papíru namočeného v lněném oleji tak, že staré náplasti odtrhoval a nové nešetrně přikládal, čímž ubohému trpiteli vždy nové bolesti a rány způsoboval.

Bylo-li třeba trpitele se strany na stranu neb jinam obrátiti, tu krutý opatrovník, boje se zápachu, toliko nohama jej povaloval, a bylo-li kdy třeba i rukama se jej dotknouti, činil to toliko

s krutou zlostí a zlořečením. Spoluvěznové a páni i paní, kteří tam návštěvou přišli, prosili jej snažně, aby aspoň pro odplatu mu slíbenou mírněji a vlnidněji s ubohým mučedníkem nakládal; ale vše marno. Durdil se a vztekal, když jej někdo napomínal; zuřil a bouřil, když jiní se opovážili místo něho obvazovati a léčiti rány ztrýzněného; sápal se na každého, kdo nemocného navštívil a jemu nějakého ulevení poskytoval; ano i vyháněl vstupující aneb žádal vstupného od těch, kteří nějaké léky, prádlo neb pokrmy tam přinesli; taktéž ty věci sám pro sebe podržoval.

Ale ani nepohodlím místa ani zlobou žalárníkovou nedali se páni a paní odstrašiti, aby nenavštěvovali Sarkandra; ano pokládali si za čest, že mohli podávati zmučenému knězi dary lásky k jeho ztavení. V tom ohledu se významenaly vdovy Kateřina Hoenigová, Barbara Juřitková a Juliana Brandelsová z Brandenfelsu, pak městští písaři Petr a Pavel Šlachecký, a mezi spoluvězni řezník Jiří Mečel a dva manželé z venkova, šafář s chotí svou, poddaní pana Jana Sudličky, jimž Jan umíraje odkázal své šaty. Zvláště vynikal tehdy rovněž uvězněný Jan Rudolf Mandel, soudní notář v Olomouci, který domácími svými pokrmy, prádlo a polštář poskytnul Sarkandroví, a také sám vlastně rukama mu dnem i nocí dle potřeby přisluhoval, rány obvazoval, hnis vyčistoval, pokrm a nápoj mu podával, nic nedbaje na velký a obtížný zápach hnijících údů, ani na noční bdění a jiné veliké obtíže; ano milerád mu i nejpovrženější služby prokazoval.

Zraněný Sarkander mohl jen máličko pokrmu a nápoje požití, ježto i z toho se ještě více rozbolíval. Ale za všechno, co mu podáno, pokorně děkoval a Boha prosil, aby to dobrodincům dary nebeskými odměniti ráčil.

Prodloužení zápasu Janova bylo nepřetržitou modlitbou a svatým rozjímáním. Při tom nebylo na něm pozorovati ani nejmenší známky netrpělivosti; jevil vždy mysl jasnou, utěšenou a klidnou, nikdy nestěžuje si na kruté bolesti, které snášel. Takové trpělivosti a klidnosti myslí obdivovali se všickni, kteří jej navštívili a říkali mu se srdcem sou-

strastným: »Otče duchovní, jak těžké muky snášíte!« Načež on velmi klidně odpovídal, řka: »Ve všech i největších mukách mám převelikou útěchu a nedbám žádných bolestí«.

Tato útěcha byla ovocem jeho vroucích modliteb. Už jako pachole veden byl od zbožné matky k modlitbě a tato zbožná mysl rostla s ním. Jako kněz a pastýř oveček Kristových vždy byl modlitbou s Bohem spojen. Na skřepci vise, jako na nějakém kříží, ani pálením těla, ani divokým křikem mučitelů nedal se odvrátiti od modlitby. Všemi mukami nemohli tyrané mysl jeho jinam než k Bohu obrátiti, tak že i na něm vyplnil se výrok Pisma svatého: »Duše spravedlivých jsou v ruce Boží a nedotkne se jich muka smrti. Zdálo se očím nesmýslných, že mrou, a pokládáno jest vykročení jejich (ze světa) za trápení, a to, kteréž od nás jest, odjiti, za vyhlazení; ale oni jsou v pokoji. A jestliže před lidmi muky trpěli, naděje však jejich nesmrtelnosti jest plna«.

15. Jan končí modlitbou svůj zápas.

Byl-li Jan Sarkander po všechny dny života horlivou modlitbou s Bohem spojen, tím více nyní, kdy tělem hynoucím dozrával k nesmrtelnému, věčnému životu, pozdvíhoval ducha svého k Bohu, aby tak duše i tělo odpočívaly v Božím pokoji. Protož zhusta na něm pozorováno, že v mysl se modlil, když se zdál pokojně dřímati, takže okolostojící říkali: Sarkander buď dřímaje se modlí aneb modle se dřímá.

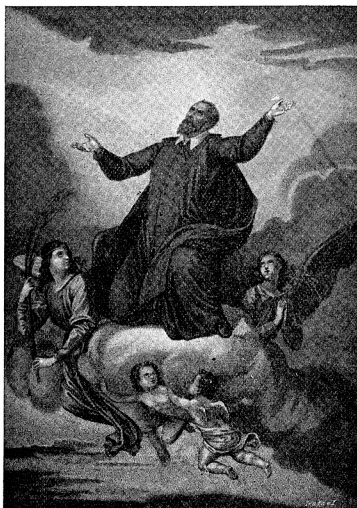
Nemohl ovšem Jan kolena k modlitbě skláněti; vždyť ani sám bez pomoci seděti ani z jedné strany na druhou se obrátiti nemohl; musil tudíž leže modlitby konati. Chtěje však přece breviář čili hodinky církevní se modliti, prosil přistojící, aby jej poněkud v lůžku k sedění pozdvihli, aneb na nízkou lenošku posadili, aby z breviáře na stoličce před ním položeného modlitby říkati mohl, které církev svatá na každý den kněžím ukládá. Listy v breviáři mu obracel spoluvězeň Rudolf Mandel aneb jeho šestiletá dceruška, která později, když už vdovou byla, vše životopisci Sarkandrovu, faráři Švarcovi, vypravovala; a když ani tato

ani otec přítomen nebyl, tedy mučedník Boží nemoha rukou obracet listy, činil to jazykem, což vidouce přítomní spoluvězněvé k hojným slzám pohnuti byli.

V témže žaláři byli tehdáž držáni řeholníci kartuziánští, kteří od stavů odbojných z kláštera ve Štípě vyhnáni a do žaláře uvrženi byli. Ti spolu se modlíce hodinky církevní, nemalou tím působili radost Janu Sarkandrovi. Když viděli jeho náramnou zemdlenost a mizení životní síly, prosili jej, aby sobě ulevil,

zamlčí jeho chválu. Nejmilejší otcové, chvalte se mnou Hospodina a oslavujte jméno jeho bez ustání.« Těmito a podobnými výňatky ze žalmův nejednou je pohnul k slzám a k horlivému spolumodlení s ním.

Bylo zjevno, že přirozeným během Jan vyléčen býti nemůže, byť i sebe dovednější lékařové nejvýbornějších prostředků k tomu byli použili; nebo každým dnem hnily víc a více jeho vnitřnosti a každým dnem přikvapoval rychleji

Bláh. Jan Sarkander.

že pro tak slabého kněze není více závazku, hodinky říkati, že pro něho pouhé povzdechy k Bohu postačí. On však brzy bolestným pohledem, brzy snahou, polibiti jejich roucha, brzy lahodnými prosbami hleděl je od takového zrazování odvrátiti, a i hlasitě volal se žalmistou Páně: »Zpívati budu Hospodinu, dokud živ budu. K Pánu v trápení volati budu, a on vyslyší mne. On vyvede duši mou z jezera strasti. Jazyk můj po celý den pamětliv bude spravedlnosti jeho a ne-

poslední zápas smrti. Čtyry neděle takto v bolestech a modlitbě strávil mučedník Páně. Tu přistoupil k němu na jeho požádání farář Vincenc Šípek z Velkého Týnce a podal mu nebeskou posilu ve svatých svátostech, při čemž přísluhovali jmenovaní kartuziáné a farář Jakob z Charvát. V jejich přítomnosti, dne 17. března 1620, v noci mezi desátou a jedenáctou hodinou modlil se ještě polosrozumitelně slova žalmistova: »Obrátíš se duše má v odpočinutí své, nebo Ho-

spodina dobře učinil tobě. Nebo vytrhl duši mou od smrti i oči mé od slz, nohy mé od pádu. Líbiti se budu Hospodinu v krajině živých.« Domodliv se to, vypustil tiše duši svou a zesnul v Pánu, maje 43 let.

»Tak se stal Jan,« dí pěkně jeho životopisec, farář Švarc v Holešově, »katolíkům ctí a slávou, kacířům a mučitelům svým zahanbitelem a přemožitelem; slabým u víře učiněn silou, stojícím pevným sloupem; zápasícím a trpícím vzorem, vítězitelům radostí, holešovské církvi a ovečkám chloubou a potěšením; všem tamějším nástupcům svým učitelem, chrámu Panny Marie v Olomouci, počestné radě a obci tamější drahocenným pokladem, žalářův zaslíbeným; pastýřům duší obrazem čili vzorem; městu Skočovu ve Slezsku drahou památkou; slavnému rodu Lobkoviců miláčkem; rodu šlechtického Rotalův předmětem lásky a úcty, celé Moravě drahým rubínem; Bohu, andělům a světu divadlem.«

Druhého dne po smrti zanesli katolíci tělo mučednickovo do domu pobožné vdovy Světlíkové, oblekli ho v ornát barvy červené, do rukou mu voskový kalich a patenu dali. U rakev zpívali žalmy a vše k pohřbu na třetí den chystali. Když už vše připravili a rakev na ramena vložili, aby ji zanesli do kaple sv. Vavřince ve farním chrámě Panny Marie, tu potkal přívod Buchheim a rozkázal, aby lid se vrátil domů, tělo pak Janovo aby na předešlém místě se ponechalo, až by stavové o pohřbu rozhodli. S bolem velikým zanesli katolíci tělo mučednickovo nazpět do domu vdovy Světlíkové a uložili je s všelikou úctou ve světnici. Ale bolest jejich byla brzy zmírněna nenačalým potěšením; tělo mučednickovo totiž, které v žalářích dlouhými bolestmi ve tváři zbledlo a pro hnutí údů téměř nesnesitelný zápach vydávalo, nyní po sedm dní nejsouc pohřbeno a zrakům všech vystaveno, nabylo barvy živější, červené a vydávalo zvláště libou vůni.

Konečně došlo z Brna povolení k pohřbu. Shromáždili se tedy katolíci dne 24. března ráno o 6. hodině a zanesli tělo mučednickovo do kaple svatého Vavřince, kde obět nejsvětější a pohřební smelkby vykonány a tělo sluhý Páně s velkou pobožností k odpočívání uloženo. Už při tomto pohřbu oslaveno tělo Sar-

kandrovo mnohými divy a zázraky. Nebo žena nabyla zraku, muž na rameně ochromělý dřívějšího zdraví a mnozí jiní dosáhli jiných dobrodiní.

16. Jan prohlášen za blahoslaveného.

Hned po smrti začal lid uctívat Jana Sarkandra. Záhy po hluku války třicetileté, r. 1672, podzemní mučírna, kde Jan náš na skřipci roztažen trpěl, nákladem zbožných dobrodinců proměněna v kapli; pečlivě zachovaný dřevěný sloup, k němuž mučedník byl přivázán, a kolo později mřížemi ohrazeny, aby nikdo jich ořezati nemohl.

Přemnoho se vypravuje zázračných uzdravení a osvobození od nezhojitelných chorob na přímlyvu Jana Sarkandra; zvláště dlužno uvést troji uzdravení nemocných přímlyvou Jana Sarkandra, která jako zázračná v Římě uznána byla.

Jan Jiří Kimel ze Slezska trpěl pakostnicí, které r. 1736 na místě umučení Janova náhle zbaven byl.

Dvouletý Filip, syn Jana Jindřicha Kunerta z Hrubé Bystřice u Olomouce vyléčen r. 1747 na přímlyvu Jana Sarkandra od polypa (nárůstek masa) v pravé chřipí.

Lazebník a ranhojič Josef Winkler z Prostějova na přímlyvu Jana Sarkandra uzdraven od horší žloutenky, když okamžitě zmizela černá a žlutá barva a úplné zdraví se vrátilo.

Po mnohých přípravných pracích vyhlášen Jan Sarkander papežem Piem IX. slavnostně za blahoslaveného v chrámě sv. Petra v Římě na čtvrtou neděli po velikonoci, dne 6. května 1860.

Tak církev svatá nabyla nové ozdoby a vlast naše nového mocného přímlyvce a orodovníka u Boha! Kéž by zvláště Moravané a Slezané, radující se z oslavení svého krajana, příkladu jeho bedlivě šetřili, život jeho často rozjímali a srdcem i jazykem jej vzývali, jeho přímlyvu zvláště k tomu se domáhali, aby svatá víra katolická, pro kterou tak hrdinsky trpěl, utěšeně ve vlastech našich rozkvétala a hojné ovoce svatých skutků vydávala! Kéž by jej věřící vzývali zvláště v těchto nebezpečných dobách, aby všeliké pohromy od drahé vlasti odvrátil a nám míru nebeského i zemského a všeho pravého dobra na Bohu vyprosil!

Blahoslavený Jene Sarkandře,
oroduj za nás!

P. V. Viraig :

Milostná novena.

(Část další).

Tři prosebníci.

Prosebník III. Viš-li, co jest duše? V písmě sv. stojí psáno: »Učinil tedy Hospodin Bůh člověka z hlíny země, a vdechl v tvář jeho dechnutí života, i učiněn jest člověk v duši živou.« I. Mojž. 2, 27.

Od Boha jest duše, ze země jest tělo. Tot původ duše; a její cena?

Vzácnější jest než celý svět se všemi poklady a rozkošemi. »Co prospěje člověkoví, kdyby celý svět získal, ale na duši škodu utrpěl?« Bůh hledí na tento svět jako my na skořápku; ale duši lidskou miluje nade všecko stvoření, ano, Bůh »žizní« po ní.

V pohanském kraji přišel pastor (methodista) ke katolíkovi, obrácenému pohanu. Přemlouval ho, aby přistoupil k jeho ovečkám. »Buď methodistou, dám ti mnoho peněz«.

»Kolik mi dáš?«

»Chceš 200 dollarů?«

»Více! — »500?«

»Více! — »1000?«

»Více!«

»Kolik tedy?«

»Tolik, co duše má stojí; neboť ztratil bych duši, kdybych odpadl«. Zahanben odešel protestantský kazatel.

Za druhé cenou duše lidské jest nejsv. krev Krista Pána. Bylať krev Boha-člověka jediným výkupným duše z okovů ďábelských. Za třetí cenou duše jest Bůh sám. Všemohoucí opustil nebe a stal se člověkem, aby získal duše lidské. Pro ni dal se celý v pokrm, aby ji oblažil, neboť Bůh toliko může ukojiti všeliké touhy její. Proto řekl sv. Augustin: »Nepokojné jest srdce naše, o Pane, dokud nespočine v Tobě«.

Jedna z nejvážnějších vlastností duše jest její nesmrtelnost. Duše začala žiti a věčně žiti bude. Má začátek, ale nikdy konce. Mysli si 100 let, 1000 let, milion a piš celý rok každou minutu »million roků«, zdaliž to bude věčnost? Ani začátek věčnosti! O tento věčný život duševní se mnozí pramálo anebo nic nestarají.

Víra sv. nás učí, že dvoji bude život věčný: šťastný a nešťastný. Proto také

dvě cesty vedou do věčnosti: cesta široká a pohodlná ke bráně života věčně nešťastného, cesta strmá a trnitá ke bráně života věčně šťastného. Pán Bůh poprává duši času zkušebního v životě pozemském. Má se rozhodnouti, chce-li býti věčně blaženou či nešťastnou. Kdo si přeje věčně přebývati v domě Otce nebeského, musí kráčet cestou úzkou a trnitou, musí bojovati a zápasiti s nespočetnými nepřáteli: s tělem, s ďáblem a se světem.

Zkažená přirozenost lidská táhne ducha k zemi; tělo se vzpouzí úmrtvé oči, uši, jazyka, hledí každý dobrý skutek pro bližního zameziti, nenávidí ctnosti; Tomáš Kempenský pravi: »přirozenost nerada umírá, aniž se potlačiti dá; nechce býti přemožena a poddána, aniž se samovolně podrobuje«; »přirozenost pracuje pro svou pohodlnost, k tomu hledíc, co by si na jiném vyzískala«.

Tu zase rejdí člověkoví hlavou nepřátelská vojska zlého ducha a světa: myšlenky ješitné, ctižádostivé a posuzovačné, štiplavé a mstivé, nezřízené a nečisté, závistné a nepřátelské. Světýsky duch hledí člověka strhnouti do svého proudu poživavosti, všelikých radovánek a rozkoší.

Mocní a hrozni jsou v pravdě nepřátelé lidské duše. S nimi všemi jest jí zápasiti a nad nimi zvítěziti. Třeba tudíž, aby byla silná, udatná a stále svěží.

Tuto sílu a svěžest čerpá z častého sv. přijímání. Boha samého přijímá, s Bohem kráčí mužně do boje proti všem nepřítelům. »Kdo jest jako Bůh« volá na bojišti, a vítězně poráží škůdce života věčného.

Kéž bychom často chodívali ke stolu Páně! pak bychom jistě tolikrát a tak hluboko neklesali. Proto volá k nám duše: »Přijímejte často svaté přijímání. Posilněte se chlebem nebeským, abyste zdárně bojovali.«

Sv. přijímání, ano toť pokrm duše lidské pravý a jedině přiměřený! Vždyť Kristus Pán ustanovil nejsvětější Svátost oltářní právě za tímto účelem. »Častěji, velmi zřetelně a srozumitelně dokazuje, že nutně třeba často jísti tělo a pít krev

jeho; jasně zní slova: »Toť jest chléb, který s nebe sestoupil: ne jako otcové vaši jedli mannu, a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.« (Sv. Jan, 6, 59.) Tělo Páně se přirovnává k chlebu a manně. Z toho snadno vyrozuměli učedníci, že duše křesťanská smí denně požívatí nebeský pokrm a jím se posilovati podobně jako tělo lidské se denně živi chlebem a jako Židé na poušti se denně posilňovali mannou. Jelikož Kristus Pán v Otčenáši nás učí prositi o denní chléb, praví sv. Otcové jednohlasně, že se více tím mini denní chléb v nejsv. Svátosti oltářní než chléb náš vezdejší tělesní. Tak píše výnos o častém sv. přijímání.

Jsou ovšem ještě jiné prostředky, jimiž duše život nadpřirozený udržuje, sílí a rozmnožuje, jako modlitba o dobré skutky; než nejvydatnější a nejlepší, jak říkáme »pravý chlebiček« naší duše jest a bude časté sv. přijímání.

Ký div, že kdo zkusil sílu andělského toho chleba, nemůže bez něho žíti. Nedávno psal jistý chovanec z ústavu duchovního: »Měl jsem hojný užitek z exercicií a hlavně ten, že chodím denně k sv. přijímání. Divím se, proč jsem už dávno nezkusil toho výborného léku proti všelikým nemocem duševním. Daří se mi tisíckrát lépe v duchovním životě než loni.« Kdo vůbec nechodí ke stolu Páně, žije životem pouze přirozeným. Kristus Pán pravil: »Amen, amen pravím vám, nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete mítí v sobě života.« (Sv. Jan 6, 54.) Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den nejposlednější. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.« (Sv. Jan 6, 55, 56.)

Účinky sv. přijímání ličí cti. Tomáš Kempenský takto: »Jest tato vznešená a převelebná Svátost spása duše i těla, lékařství vši duchovní nemoci. Tou nejsv. Svátostí poklesky moje se léčí, vášně se krotí, pokušení se přemáhají a potlačují, milosti se mi větší vlévá, započatá ctnost se rozmáhá, víra se utvrzuje, naděje se posilňuje, láska rozněcuje se a rozšiřuje. (Následování Kr. P. IV., čl. 4.)

Dobré a časté svaté přijímání jest nejlepší prostředkem proti neřesti, jejíž

jméno ani vysloviti se nemá mezi křesťany. Jestli chléb nebeský »chlebem panny plodícím.«

V missii africké na Zambezi pravil černoch k P. Loubiérovi T. J.: »Naši pohlaváři myslí, že dáváš děvčům a hochům křesťanským zvláštní lék proti nečistotě.«

»Proč?« tázal se missionář.

»Poněvadž není u nich slyšeti již špatných řečí, nezpívají oplzlých písní, nýbrž jenom zbožné hymny.«

»Dítě, pověz mi přece z katechismu, které jsou prostředky proti nečistotě!«

»Vystříhati se špatných společností, pobožnost k blah. Panně, a zvláště svatá zpověď a sv. přijímání.«

Kdyby se mě někdo tázal: »Ale jak často mám tedy chodivati ke stolu Páně?«, pak mu odpovím: »dle možnosti a dle rady zpovědníkovy.« Mnozí chodivají aspoň třikrát do roka, jiní horlivější každý měsíc v první pátek, jiní zase týdně nebo denně. Budme přesvědčeni, že Kristus Pán s radostí nás přijme každý den, že církev svatá ráda vidívá četné zástupy věřících u stolu Páně, že konečně duše naše plesá, kdykoliv přijímáme nejsvětější tělo a krev Boha člověka!

Na konec stůž zde recept proti utrhačným jazykům!

Když se tebe, Bohumilo, svět bude tázati, proč tak často přistupuješ ke stolu Páně, odpověz: »Abych se učila milovati Pána Boha; abych se očistila z nedostatků a sprostila se neduhů duševních; abych se v zármutku potěšila a sebe posilnila. Řekni též, že jsou dvě třídy lidí, kteří často chodivati mají k svatému přijímání: dokonalí, neboť by to nerozum, aby, jsouce k tomu uzpůsobeni, se vzdalovali zdroje dokonalosti; nedokonalí, aby dospěli k dokonalosti. Silní, aby nezeslábli, slabí, aby zesílili; nemocní, aby se uzdravili, zdraví, aby neomrocni. Pověz světu, že, kdo se málo zaměstnává světskými záležitostmi, často se má nebeské hostiny účastnit; nebo skýta se mu snadno přiležitost; kdo však jest pracemi zahrnut, má totéž činiti, neboť namáhavá práce vyžaduje častější a silnější stravy.« (Svatý František Saleský v Bohumile II, 21.)

Otčenáš a pozdravení andělské.

Napsal *Albán Stolz*. Česky podává *Fr. P. Kostk*, katecheta.

(Část další).

A tmavý horský les, vysoký dub, košatá lipa, topol a olše u mlýnského potoka, trní, vinný keř, žitné pole, polní kvítí a jeteliště, přivětivá fialka a vonná růže, to vše není pouze pro užitek a rozkoš člověka, toť vše jsou písmena tajemného, podivuhodného písma, Bohem napsaná, a jsou v těchto věcech myšlenky Boží ukryty.

A srnka se svýma lahodnýmýma očima, slavík v lese na Dyji, ropucha v mechovité příkopě, roháč, slepýš, hra jednodenních jepic nad starým potokem: ano všechna tato i ostatní zvířata a zvířátka nejsou proto pouze na světě, aby jedla, pila, rostla a konečně padla a skonala, nebo nenadále byla sama od jiných sežrána, jsouť všechna živými, běhajícími a létajícími písmeny Stvořitele. Náš milý Pán Bůh napsal je na tabuli světa dříve, než lidé na světě byli, aby tito, až na svět přijdou, hned v nich slabikovati a se učiti mohli; tak jako horlivý učitel věci své na tabuli napíše dříve, než děti do školy přijdou, aby se tyto ihned, jakmile do školy přijdou, učiti mohli. Lidé ztratili však hříchem pravý smysl a porozumění a zevluji jako slabomyslní a slepí po přírodě v jejich podivných výtvorech, aneb si vůbec přírody nevšímají a domnívají se, že všechno na světě je pouze k jídlu a ke spálení, ku hotovení plátna a sukna nebo pro řemeslo. Poněvadž všechno porozumění a pravý výklad zanikl, poslal Bůh svého Syna, učitele světa, »skrze něhož vše učiněno jest a bez něhož nic učiněno nebylo.« Tento nás opět poučil a vycvičil, navykl nás slabikovati, sám mnohé věci vložil a do pravého světa postavil, bychom věděli, co kterou věcí míněno bylo, bychom jí rozuměli. Sem také patří tedy onen příběh o vrabci. Mnohý asi diví se tomu, jak mohl Spasitel tak prostá podobenství vykládati; ovšem co učinil Otec, to jest jistě vhodné Synu, aby toho ku výkladu použil. A proto ani my nebudeme tak upjatí a povznešení, bychom se při onom poučení o vrabci ještě nějakou chvíli nepozdrželi.

Hle, Bůh ví tedy o tomto vrabci a bere ohled na něho; to potvrzuje i sám Ježíš Kristus, to vidíme i my na tomto zvířátku, když jeho oblek, způsob života a vše, co má, nestranně pozorujeme. Ovšem, kdo tělem i duší jenom úředními listinami se zabývá nebo s řemeslnickými nástroji obchoduje, ten se domnívá, že Bůh svým rozumem a svoji mocí jedná asi jako nějaký starosta nebo vyšší úředník; že snad nemůže na vše dohlížeti a dokračovati, jako by mu snad nestačilo síly a důmyslu, nebo že snad je příliš zaneprázdněn, že tedy může snad jen hlavní věc na starost a v ochranu svou vzíti, malé nepatrné věci jako na př. vrabčí rodinu, že snad ponechává pouhé náhodě. Kdo však tak o Bohu smýšlí, ten nevěří v pravého Boha, všemohoucího Stvořitele nebe i země, ten věří v modlu, kterou si sám ve své duši vytvořil, která ovšem nevidí, neslyší, ramenem svým nemůže pohnouti, nemá života.

Co by to bylo za Boha, kdyby více nevěděl, více by nemohl a nečinil, více by nemiloval, než nepatrné, úzké srdce a omezený mozek obyčejného smrtelníka se domýšlí! To by byl velice chatrný Bůh, oproti pravému Bohu jako hořící kahánek oproti nádheře červencového slunce. Proto pravím: kdo obrovská tělesa nebeská i zemi řídití může, ten musí také mítí moc, řídití i maličkosti ve světě; neboť kde jsou hranice pro oko, rámě a srdce Boží? Kde přestává Bůh viděti, kde přestává působiti, kde přestává milovati a se smilovat? Kdyby skutečně hranice byla, až po kterou pouze Bůh vidí, působí a se stará, tu by Bůh byl malým Bohem; ano nebyl by žádným Bohem, svět by byl větším než on, ač celý svět v Bohu jest ponořen a v Bohu se pohybuje, jako malá houbka v moři.

Vždyť již prorok praví k Bohu: »Všecky věci, které jsou, miluješ a nižádného z tvorů tvých nenávidíš, neboť jsi ničeho nestvořil, bys toho nenáviděl.« A když tedy

Bůh o vše pečuje dle slova Božího, dle rozumu a dle toho, co pozorujeme, tu pravím dále: je to možno, aby Bůh o nepatrného, pošetilého ptáčka, který o Bohu ničeho neví a nikdy Bohu díků nevzdává, tak starostlivě pečoval, a na tvora nejvznešenějšího na zemi, na svůj obraz, na své dítě, na člověka tak draze a těžce vykoupeného aby zapomněl?

Neboť bláhovým a pošetilým, netrap se v srdci svém pro nedostatek potravy na zítřek nebo na tři dny. Vždyť ani osel sám není v této věci oslem, nesvěšuje uši a nepřemýšlí starostlivě o zítřejším dni, kde asi sobě potřebné bodláčí a seno opatří. Jistá paní dala v tom ohledu svému muži dobré ponaučení.

Žil řemeslník, ale v řemesle dařilo se mu špatně. Zákazníci neplatili a mající dluh svůj na mysli ani se mu neukazovali. Nájem z bytu nebyl placen, domácí pán již několikrát huboval a cosi o »žebrácké holotě« prohodil, ano vyjádřil se, že jim dá nábytek na ulici vyházet, nezaplátí-li do 14 dní. Ještě k tomu skoro celé léto nepršelo, takže metrák bramborů až za 10 K a mouka 1 kg za 24 h byla, — vše bylo hrozné drahé, takže bohatí naříkali na drahotu, chudí pak i nouzi trpěli. To vše velice ubohého řemeslníka trápilo; naříkal na svoji bídu, takže ho bylo až hrůza poslouchati, ano mnohdy hrozně mluvil, jakoby si snad i život vzít chtěl. — Žena jeho byla rozvážná osoba, statečné, mužně myslí; — mělať pevnou, živou víru. Snažila se muže svého v bídě a strasti povzbudit, trdnomyslnost jeho zapudit; a byla-li sama v duši své skličena, zarmoucena, nedala toho nikdy na jevo, by muž její tím spíše snad v malomyslnost neupadl a na mysli úplně neklesl. — Než, vše bylo marné. Jednou seděla i žena celá smutná u stolu, netkla se ani jídla, ba ani jí nebylo do řeči. Muž její ještě nikdy ji v takové míře neviděl a proto se jí ptal, co se jí stalo, co je jí? — Manželka nechtěla s počátku svému muži ani odpovědi dáti, poněvadž však muž její nedal jí pokoje a stále se vyptával, tu konečně řekla: »Dnes v noci měla jsem hrozný a smutný sen; zdálo se mně, že náš milý Pán Bůh umřel, na pohřeb šli všichni andělé ve smutečním oděvu a usedavě plakali, a také já jsem citila

v srdci svém hrozný bol a tíseň nad tím, že Bůh musil umřít, a posud mě to hrozně tíží v duši.« — »Hlouposti,« řekl muž, »jak ti může jen něco podobného napadnouti? Co pak může Bůh umřít?« Tu vyjasnila se tvář ženy, a oči jí zářily jakoby paprsky slunce z nich šlehaly. Žena vzala obě ruce svého muže do svých, pohlédla mu láskyplně a přívětivě do očí a řekla: »Žije tedy dosud ten starý, dobrý Bůh?« Udiven touto neobyčejnou řečí své ženy, řekl muž: »Ovšem, že žije dosud Bůh, jak jen můžeš tak dětinsky mluvit?« — Tu pohlédla žena ještě ostřeji a pronikavěji do plachých a zmatených očí svého muže a zvolala: »Nuže, když dosud žije starý, dobrý Bůh, ten Bůh, který již po 40 a 50 let až do této chvíle nás zachoval na živu, proč pak chceš zoufati a proč v něho nedůvěřuješ? Tak jako že nezemřel, tak se také nezměnil, je tentýž; a jako se o nás staral, když jsme oba byli malíčkými dětmi, tak stará se o nás i teď a stará se také o naše malé děti. Ne-dělej mu hanbu a nehřeš tím, že bys důvěry v něho pozbyl.« A tak jak žena k muži mluvila, tak v jeho duši mluvil k němu Bůh, v duši jeho rozptýlily se mraky těžkých, smutných myšlenek, posmál se zase jednou po dlouhé době a řekl: »Máš pravdu, ženo má, ty jsi rozumnější a lepší křesťankou než já; chci nyní i budoucně více v Boha důvěrovati.« A také tak skutečně učinil; a jeho důvěra v Boha ho nesklamala.

Řekni sám: Kdyby panoval hlad, a ty bys měl dvě nebo tři nebo více dětí a pouze jeden pecen chleba, jak pak bys jej rozdělil? Hle, dítka stojí kolem tebe, pohlíží na tebe úslzenýma očima, zdvihají k tobě prosebné svoje hubené ruce a volají: »Otče, matko, milý otče, dejte mně také, dejte mi aspoň krajíček chleba, já mám velký hlad!« Byl bys schopen a mohl bys to učiniti, patřiti na bledý, utrápený obličej dítka, slyšeti jeho bolné a trapné naříkání, a zůstatí chladným, v srdci nepohnutým? Nevstoupila by ti při tom krev do hlavy? Mohl bys kousek chleba ukrojit sám pro sebe, jisti jej a ostatní odnésti do špižirny na druhý den a dětem ničeho nedáti? A mohl bys patřiti na to, jak tvé vlastní dítě, dítě, které kromě tebe

nikoho nemá, opře hlavu svou o zeď a usedavě pláče, že je i venku slyší, a pláče proto, že se nad ním ani otec ani matka nechtějí smilovati, že mu ničeho nechtějí dát? Byl bys něčeho takového schopen? Jistě, něčeho podobného schopen bys nebyl. Spíše bys jednal tak, jako jistá matka na opuštěné lodi, která nedaleko Škotska bouří na skalisko byla vržena. Loď se ztroskotala; kdo mohl, zachránil se na lodiče, ale i tato byla bouří zničena, — a jenom kus lodi velké zůstal naražený na skále a vyčníval nad vodu. Na pevnině ovšem z daleka zpozorovali, že loď zahynula, nemohli však pro zuřící bouří po osm dní k lodi se přiblížiti a vyšetřiti, co z ní zbylo. Na vyčnívajícím kusu lodi našli lodníci mrtvou mladou paní, která na svých prsou držela malé děvčátko. Na prsou měla ránu, asi hřebíkem učiněnou, z níž dosud krev tekla, a tuto krev hltavě ono děvčátko pilo.

Táží se tebe: Kdo jest laskavější a milosrdnější, matka nebo Bůh? Zdaž všechna tvoje láska, tvoje milosrdenství a dobrota v tvé duši nejsou jen malou jiskrou, práškem slunce, spadlým s láskou planoucím srdce velkého Boha? Představ si miliony a miliony otců a matek na zemi, a onu lásku, kterou všechny tyto miliony rodičů ke svým dětem mají; představ si lásku milionů rodičů, kteří od počátku světa až po dnešní den žili. A co nutilo rodiče, i zlé, aby dítky své tak velice milovali? A co Bůh dobrého do srdcí rodičů vložil, co i tvému otci a matce dal, zdaž nemusí mít to i sám, vždyť láska tato jest něco tak krásného a dobrého? Či stvořil by člověka s větší láskou, než sám má? Proto pevně věř v nezměrnou lásku Boží; a proto není možno, když se modlíš: »Otče náš, chléb náš vezdejší dej nám dnes!« aby Bůh ti dal odpověď: »Nechci tak učiniti, dej mi pokoj!«

Ó Bože, všeho zlého duši chraň!

KDYŽ Z RÁNA SLUNKO Z LOŽE VSTANE
A LUZNOU SVĚTU VYPRAVUJE BÁJ,
MÉ SRDCE JÁSAT NEUSTANE
A LETÍ VZHŮRU V NADHVĚZDNÝ RÁJ.

A LETÍ V KRAJE NEPOZNANÉ,
KDE ANDĚLÉ SVŮJ ZLATÝ MAJÍ STAN,
KDE ČISTÝ ZÁBLESK ŠTĚSTÍ VANE
A VOLÁ: »KVĚSTI NIKDY NEPŘESTAŇ!«

KDYŽ VEČER SLUNCE V ZÁPAD SPĚJE
A ČERVÁNKEM SE ZARDÍ NEBES BÁŇ,
TU SRDCE ZBOŽNOU PÍSEŇ PĚJE:
»O BOŽE, VŠEHO ZLÉHO DUŠI CHRAŇ!«

A. M. Kadlčíková.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XVIII. Svatyně Marie Panny v Efesu. (č. d.)

Po slavnosti prohlédli jsme sobě zbytky starého města. Nedávno byly objeveny trosky nádherného chrámu. Učený anglický stavitel Wood, jenž již třetí rok vykopávky na zříceninách efeských řídí, míní, že jsou to zbytky slavného chrámu Diány, který byl Herostrat ze cizídosti zapálil a zničil, a který Efesané znovu zase vystavěli. O pravdivosti této domněnky nelze dnes více pochybovat. Pan Wood sám byl tak laskav, že nás po zříceninách provedl a sám vše vysvětlil.

Naše pozornost byla záhy obrácena na jinou památku, totiž na zbytky chrámu, který stával v bezprostřední blízkosti chrámu Dianina. Na sloupových hlavicích vidět podnes vytesané kříže a není pochybnosti, že to byl chrám křesťanský. Možná, ano pravdě podobno, že je to tentýž, ve kterém konán byl církevní sněm efeský a kde důstojnost Marie Panny jakožto rodičky Boží za článek víry byla prohlášena. Mezi zříceninami je také kamenná ruka, na které jsou vytesány kříž a byčí hlava. Někteří znalci starožitností domnívají se, že to rakev sv. Lukáše, bezpochyby však mylně, ježto všeobecné mínění mučednickou jeho smrt a pohřeb jeho na jiné místo klade.

Zatím co si poutníci zříceniny dále prohlíželi, vrátil jsem se do dvora mešity, kde jsem byl sloužil mši sv., abych se pomodlil breviř. Nebylt jsem ve starém Efesu ponejprv. Teprv k večeru zavezl nás rychlík zpět do Smyrny.

Jak už svrchu pověděno, věřili horší obyvatelé kolem Efesu od pradávna, že zvláštní uctívání Rodičky Boží v jejich kraji má v tom svou příčinu, že Marie na jejích tichých horách kdysi přebývala. Nicméně zpráva o tomto starobylém podání, kterého nejen křesťané, ale i Turci oněch krajin se drží, dostala se k nám teprv před nedávnem. Cestovatelé, kteří tu a tam na ony odlehle hory zavítali, věnovali všechnu svou pozornost starým zříceninám efeským, o podání však a pobožnosti tamějších obyvatel se nestarali. Než od několika let obrací se pozornost širšího světa i na ony osamělé hory,

kde Rodička Boží se sv. Janem bydlela a kde prastará svatyně »panagia-kapuli«, t. j. obydli Marie objeveno bylo.

První podnět k tomuto důležitému objevu zavalil popis domku a krajiny, který v »Životě Marie podle vidění blahoslavené Kateřiny Emmerichové« se nalézá. Nábožná věštkyně z Dülmenu vypravuje totiž ve svých viděních o životě a smrti Marie na horách jižně Efesu a popisuje její obydli a jeho okolí do nejmenších podrobností. První, kdo vážně na to pomýšlel, toto popsání krajině a místu samému přirovnati, byl zbožný francouzský kněz Jean Gouyet. Pohnut čtením »Života Marie« odebral se do Smyrny a provázen mladým bohoslovcem, nyní pak knězem při stoličním chrámu sv. Jana v Efesu, Donem Markem Armaem, okolí Efesu bedlivě prozkoumal. Tak přesvědčili se oba na místě, že popsání a skutečnost úplně se shodují. Bohužel nedošel tento dobrý výsledek tehdy ani ve Smyrně náležitěho povšimnutí.

Deset let později zavalilo čtení téže knihy podruhé podnět k pátrání a hledání v okolí Efesu několika mužům ze Smyrny, kněží i neknežím, kteří za vedení lazaristy P. Jindřicha Junga, profesora bohosloví ve Smyrně, s největší bedlivostí hory jižně Efesu prozkoumali. Třikrát po sobě odebrali se tam v měsících červenci a srpnu r. 1891, aby místa Kateřinou Emmerichovou poznačená důkladně prohlédli a vyměřili a k jejímu popisu přirovnali. Již při první návštěvě našli starý domek na Bulbul-Daghu, t. j. hoře Slaviči, který obyvatelé okolní »panagia-kapuli« t. j. branou naší milé Paní nazývají. Po pátrání co možná nejbedlivějším nebylo více pochybnosti, že popis Kateřiny Emmerichové a poloha i okolí domku úplně se shodují. Tento výsledek byl také církevní vrchností výslovně potvrzen. Horlivý arcibiskup smyrnenský Polykarp Timoni, odebral se 1. prosince r. 1892 v čele komise sestávající ze 12 nejčelnějších katolíků smyrnenských k starobylé svatyni na hoře Slaviči. Po opětě důkladné zkoušce potvrdila komise vesměs výsledek dří-

vějších prohlídek a uveřejnila o tom protokol, který ode všech členů byl podepsán.

Od té doby bylo toto rozhodnutí z nejrůznějších stran vždy znovu potvrzeno. Sami protivníci označili správnost a přesnost, s jakou chudobná klášternice z Dülmenu všecko popsala, jako podivuhodnou a nevysvětlitelnou. A skutečně každý návštěvník tohoto starobylého, posvátného místa musí k tomutož závěru dospět. Podle velkého zbořeníště starého Efesu vede cesta jižně do hor. Brzy scházíme se široké silnice a po úzké pěšince vystupujeme až skoro na vrchol hory Slaviči 610 m vysoké. Kdybychom vystoupili až na temeno, přesvědčili bychom se, jak důkladně vyhlídka z této výšiny od věštyně je popsána. Na jedné straně je viděti moře a ostrov Samos se svými četnými špičatými skalisky, a sice tak, že moře blíže u Panaglia Kapuli než-li u Efesu leží. Na druhé straně leží starý Efesus na úpatí pohoří. Chceme-li se dostat k posvátnému domku, nemusíme vystoupiti až na vrchol hory Slaviči. Nově zřízená cesta vede nás tichou, osamělou, divokou sice, ale přece ne pustou krajinkou do malého, vlidného údolíčka. Radostně překvapení spatříme tam, kde údolíčko začíná, u svěžího pramene skupinu vysokých, nádherně se zelenajících stromů na úpatí příkrě vystupujícího pahorku. Ve stínu těchto stromů v tichém a pokojném úkrytu stojí malý, ctihodný domeček naší milé Paní.

Je to docela neúhledný, malý a jednoduchý příbytek, do kterého vstupujeme. Vnitřní prostora je pouze 4¼ metrů široká a 11 metrů dlouhá; je rozdělena ve tři části, z nichž přední od ostatního domu stěnou je oddělena a toliko malými dvířkami s ním spojena. Byla to vlastně přední malá svatyně a byla teprv později k domku přistavěna, jak patrně dosvědčují její zdi s domkem nespojené. Není tedy divu, že Kateřina Emmerichova o této předšni se nezmiňuje, kdežto ostatní její popis co nejzvěrubněji na domek se hodí. Prostřední místnost jest jednoduchý čtyřuhelník; od třetí části je oddělena dvěma sloupky a příční tenkou stěnou mezi nimi. V třetí části je vřadu okrouhlý přístěnek; tam stojí nyní jednoduchý kamenný oltář, na kterém se

sloužíva mše sv. Podivuhodná vlastnost přístěnků poukazuje na zázračnou téměř důkladnost omíloštěné věštyně. Pravi totiž, že přístěnek uvnitř okrouhlý zvenčí má tři strany a rohy. A hle! když 23. srpna r. 1894 ssutiny a kamení bylo odstraněno, jímž zevní strana byla zasypaná, ukázalo se, že i toto udání se skutečností úplně se srovnává.

Z poslední místnosti vedly kdysi v pravo a v levo dvěře do postranní komůrky na obou stranách. Zdi pravé komůrky se částečně zachovaly; tam podle vidění Kateřiny Emmerichové byla ložnice nejsvětější Panny. Vyvýšené místo u stěny ukazuje, kde stálo lůžko. Protější komůrka, která byla šatnou, je nyní zbořena. Podobně nezůstalo ze střechy celého domku skoro nic mimo některé okraje klenby v třetí části. Na zdech, majících podnes výši 4 metrů, nalézáme stopy prací z nejruznějších dob. Nicméně lze zcela dobře poznati, že jejich nejstarší části skutečně z doby Rodičky Boží pocházejí. Potvrzuje to s dostatek přirovnání cihel, malty a kamení ke stavivu budov, které v Efesu v letech 30. až 40. po Kristu byly vystavěny.

XIX. První missijní sestry na horním Kongu.

Minulého roku přibýlo několik nových sester z Evropy na missijní stanici v osadě Baudouville na horním toku afrického veletoku Konga. Osada sama jest již z větší části křesťanská a proto bylo také jejich uvítání od domorodých křesťanů velkolepé a nadmíru srdečné. Všechno obyvatelstvo z blízká i daleka shromáždilo se, aby „bílé paní“ uvítalo. Také mnozí pohané přišli ze zvědavosti. Radost v srdci, zvědavost zračící se ve velkých černých očích, hlasitý křik a jasot ze všech úst — to byla přivítaná.

„V Paříži,“ vypravuje jedna ze sester, „viděla jsem jednou, kterak zvědaví Francouzi stojíce v zástupech okolo několika afrických černochů, je obdivovali, ani oka z nich nespoustějíce. Zde se úlohy zaměnily. Z pozorovatelů stali se pozorovaní. Mezi jinými přišli i sirotci. Sotva se mohli prodrati k těm, které mají nyní býti jejich matkami. Přes 200 děvčátek tlačí se kolem sester a hledí

se jim zalichotit. Jejich bystrozraku neušlo, že »bílé matky« mají každá prsten na prstě. I vzpomínají si, že takový prsten měl také biskup, jenž nedávno missijní stanici navštívil, a že tehdy biskupský prsten líbaly. Chtějí i nyní totéž učiniti, ale sestry brání se, poučující nevědomé, že taková pocta přísluší toliko vrchnímu pastýři.

Ostatně staré ženy chovají se ještě více po dětínsku jako malá děvčátka. A ostatní přítomní v zástupu ulevují svým citům podle svého nejlepšího vědomí. Někteří diví se, že bílé paní nejsou v obličeji tetovány. Jiní míní, že by měly nositi více šperkův. Ovšem kdyby šlo po přání černochů, musily by chuděrky sestry celý arsenál starých železných a měděných kroužků na krk, ramena a ruce si zavěsiti. Čím více zdejší dáma unese, tím více jest vážena. Nicméně některé hlasy ze zástupu, náležející bezpochyby těžce zkoušeným tatínkům, míní skromně, že jednoduchý kraj jest přece lepší a že strojivost jejich drahých polovic přesahuje často všechny meze. Ale na sestry zaznívá z celého zástupu jedna chvála, slyšeti mnohé hlasy řkoucí: »Věru bílé paní, které k nám přišly z Evropy, nejsou pyšny; snížily se k nám a budou naše děti vyučovati a naše nemocné ošetřovati.«

Než po radostném nadšení prvních dní dostavilo se brzy chladné vystrízlivění všedního života. Sestry daly se ihned s chutí do práce. Vyšly černochům vstříci přívětivým, laskavým chováním, se stejnou obětavostí ošetřovaly nemocné, bohaté i chudé, a snažily se bolesti všech mírniti a slzy všech sušiti. To působí na hrubé myslí neodolatelným dojmem. Sestry používají této dobré nálady, aby zvláště ženy pohanství tak hluboko snížené poučovaly a ke ctnostnému životu nabádaly. Kde se v této příčině missiionářům staví nepřekonatelné překážky v cestu, tam nalézají řeholnice často náležitě pochopení a vlnité přijetí. Za hlavní úkol vytýkl sobě sestry vštepovati rodinám křesťanského ducha, tak aby rodičové jednak spolu v lásce a svor-

nosti živi byli, jednak své děti pro Boha vychovávali. Zvláště důležitý jest výchov malých děvčat. Rozumí se, že se nesmí vychovávat po evropsku. Jsoutě Afričanky, a těmi musí zůstat i stravou i oděvem. Vzdělanost nezáleží v pestrém kabátě anebo ve sklenici pálenky. Dívky musí se učit, lenivost černochům vrozenou přemáhati, práci milovati, vrtlochy a vášně krotiti. To je cíl, který missijní sestry mají před očima. Těžká to zajisté práce, které vydatné podpory milosti Boží svrchované je třeba!

XX. Jak soudí Roosevelt o katolických missiích.

Za pobytu svého v Africe navštívil bývalý prezident Spojených Států missie Otců sv. Ducha. Ještě než odjel z Ameriky, vyptával se podrobně amerického missionáře P. Mara Dermotta na africké náboženské poměry. V osadě Nairobi, odkud podnikal své lovecké vycházky, sešel se s missionáři. O této své návštěvě vyjádřil se potom mimo jiné takto: »Návštěva v missii sv. Augustina způsobila mi mnohou zábavu. Poznal jsem tam, že missionáři jsou praktičtí muži, kteří nejen náboženské pravdy hlásají, nýbrž také domorodce k práci nabádají, je pracovati učí. Budu-li mítí příležitost, abych v této věci podal svůj úsudek, jejich způsob, nakládat s černochy, doporučím.« Potom pravil: »Černoch musí býti přesvědčen, že běloch jest lepší než on sám. Kdyby všichni běloši dobrý příklad dávali, měl by k nim černoch větší důvěru a bylo by jim pak snadno černocha z jeho duševní bídy pozvednouti a řádného člověka z něho učiniti.« A podle svých slov Roosevelt také jednal. Za svého pobytu v Nairobi šel každou neděli do protestantského kostela a divil se velmi, že tam viděl jen málo bělochův obcovati službám Božím. Učinil tak, jak sám pravil, aby bělochům i černochům ukázal, že osada toho kterého vzdělaného národa mezi národy nevzdělanými jen tehdy může prospívati, jestliže náboženství, mravnost a zákon jsou jejím základem.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Orlové. Dle učiněného slibu vroucné díky vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše, Panně Marii ustavičné pomoci, sv. Josefu a sv. Antonínu za odstranění překážek zdržujících mne od svatého přijímání, jakož i za jiná mně a mým drahým udělená dobrodíní duchovní i tělesná. *F. G.*

Od Bučovic. Srdečné díky vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše za uzdravení dítěte od neduhu v řeci, který již 4 leta trval. Modlitba má byla vyslyšena. Ctitelé božského Srdce Páně, rozšiřujte úctu k tomuto nejsv. Srdci, modlete se za ty, kteří nevěří, aby zase víry nabýli a k Bohu se obrátili. *Čtenářka „Školy B. S. P.“*

Z Nepomuku. Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Páně, nejbl. Panně Marii za vyslyšení mé prosby v těžké nemoci. Budiž jméno Páně pochváleno! *J. F.*

Od Vel. Meziříčí. Díky nejsrdečnější vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše, bolestné Matce Boží za uzdravení milovaného dítěte svého a zároveň prosím za zdraví své matičky. *J. D.*

Z Prahy. V obtížné nemoci bylo dvěma sestrám na přimluvu sv. Antonína Pad. spomoženo, když slíbeno uveřejnění ke cti a chvále Boží s slíbeným darem na „chléb chudých“. *J. V.*

Oslava prvního pátku v měsíci.

(Hlavní úmysl).

Nad nikdy nebylo proti víře sv. a církvi Boží tolik a tak zarytě bojováno, jako za doby naší, doby liché osvěty, čiré nevěry a duchovní slepoty. Co se dalo na hoře Kalvarii při smrti Pána Ježíše, že se nepřátelé Pánu rouhali a posmívali, děje se i nyní. Jako dříve podle přípovědi Páně svaté apoštoly pronásledovali nepřátelé, tak činí i dnes. Po všechny věky bojovalo peklo proti církvi Boží, ale za dnů našich rozpoutal se boj nejkrutější. Tehdy bojovali nepřátelé násilím a v jednotlivých krajích, ale nyní povstal boj proti Bohu a církvi svaté na celé čáře, nikoliv mečem a ohněm a vražděním, ale slovem, nevěreckým tiskem, špatnými knihami, veřejnými schůzemi, čímž víra sv. bývá v lehkost uváděna a věřící sváděni k bludům anebo k nevěře. Ba již ty malé dítky, které nejsv. Srdce Pána Ježíše tolik miluje, odvrací od Něho. Bývají zdržovány od služeb Božích, od svatých svátostí, ba nechtějí mnozí rodiče svedení, aby dítky jejich byly ctičeny ve svatém náboženství. Žádost oči a pýcha života zaslepují mysl všech, kdož jim hovi, tak že stávají se nepřáteli tajnými a veřejnými učení Pána Ježíše a jeho sv. církve. Služby Boží se zanedbávají, sv. svátosti se opouštějí, slovo Boží padá na skálu srdce lidského. A co máme říci o urážkách, které se dějí Pánu Ježíši v nejsv. Svátosti?! Co to rouhání, jaká to neuctivost, jak nesčetná svatokrádežná přijímání. Jaká to chladná nevšímavost i od křesťanů k nejsv. Svátosti! Jak lze tyto křivdy spáchané napravit? Jak lze za všechny tyto urážky Pánu Ježíši zadost učiniti? Na to odpovídáme slovy smiřující modlitby k božskému Srdci Páně:

Čím více zmatkují Tvá se hanobí, tím více v ně budeme věřit, o Srdce Pána Ježíše, Ty posvěcování srdcí našich!

Čím více srdce odporují Tvé lásce božské, tím více Tě budeme milovati, o neskonalá krásno, neskončené milování hodné Srdce Pána Ježíše!

Čím více na božství Tvé útoky se činí, tím více se mu budeme klaněti, o božské Srdce Pána Ježíše!

Čím více svátosti Tvé se zapovrhují a opouštějí, tím více je budeme s láskou a uctivostí přijímati, o nejsv. Srdce Pána Ježíše!

Čím více se pohrdá Tvou svatou církví, tím více se chceme snažiti, abychom věrnými dítky jejími byli, o sladké Srdce Pána Ježíše!

Než nezůstávejme při pouhých slovech a citech, ale co tuto slibujeme, skutkem konejme! K tomu nás vede tento měsíc červen, zasvěcený božskému Srdci Páně a též každý první pátek v měsíci ukažme veřejnou oslavou, že jsme věrnými přáteli Pána Ježíše, Spasitele našeho. Zdá se, že právě za doby naší jest úcta nejsv. Srdce Páně příhodná a potřebná, aby se srdce naše rozežářala větší láskou k Tomu, který nás

miloval a až do konce nás miloval! Proto oslavme co nejlépe možno slavnost Božího Těla a svátek nejsv. Srdce Páně hojnou účastí na službách Božích a pobožnostech, které se budou konati, kajme se za sebe i za jiné, přistupujme ke stolu Páně, obětujme sv. přijímání jako dostičinění za urážky Pánu Ježíši činěné; hlasme se vždy a všude ke společné své matce, církvi katolické a konejme, k čemu nás vede svými biskupy a jich pomocníky, kněžími.

Tuto slavnost nejsv. Srdce Páně můžeme však opakovati po celý rok, a to zejména každého prvního pátku v měsíci, jak si toho přeje Pán Ježíš a jak to vyslovil své služebnici blah. Markétě Alacoque. Čím častěji tuto pobožnost konati budeme, tím lépe bude pro nás a snad i pro nepřátele Boží. Tázete se, jak lze oslavit první pátek v měsíci? Na to snadná odpověď; neboť láska jest vynalézavá a najde dosti prostředků na oslavu božského Srdce Páně. Může býti slavnější mše sv. před vystaveným Nejsvětějším, po mši sv. litanie o nejsv. Srdci Páně, smírující modlitba a zásvětná modlitba, pak sv. požehnání. Před mši sv. nebo den před tím mohou kajícíci přijmout svátost pokání, aby mohli při této mši sv. přistoupit v hojném počtu ke stolu Páně a tímto sv. přijímáním dostiuchiniti za všechna zneuctění, jakáž se Pánu Ježíši stávají. Nebude na škodu, když se bude zpívati při mši sv. též píseň příhodná o nejsv. Srdci Páně. Kde možno a poměry jsou příznivé, může býti odpoledne nebo na večer pobožnost nesoucí se zase k účtě nejsv. Srdce Páně. Jistě se touto pobožností a oslavou prvního pátku v měsíci velmi zavděčíme nejsv. Srdci Páně, potěšíme je v zármutku jeho, prospějeme duším svým a duším ubohých spolublžních našich. Mnozí budou touto pobožností povzbuzeni k větší horlivosti, mnozí budou ze sna probuzeni, mnohým otevrou se oči, aby poznali pravdu Boží a lásku Boží k nám, mnohá srdce dosud chladná rozpálí se žárem lásky nejsv. Srdce Páně a mnohé duše zbloudilé budou zase na pravou cestu uvedeny. Proto před svatostánkem klečíc, z plna srdce volejme: Uchovej, ó Pane, církev svou vši pohromy a propůjč jí bezpečné svobody; propůjč všem národům klidu a pokoje; učiň, aby se všech stran zazníval jeden hlas: Pochváleno budiž božské Srdce Páně, skrze které věčnou spásu máme; jemu čest a sláva na věky!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indul. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za oslavu prvního pátku v měsíci usmírujícím svatým přijímáním a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michæli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Horliti pro oslavu prvního pátku v měsíci.

Úmysl v červenci: Katolické náboženství v Americe.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červnu modleme se za oslavu prvního pátku v měsíci.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. St.	Sv. Fortunata , kn. — Pobožnost k nejsv. Srdci Páně. Oslava prvního pátku v měsíci. Obrácení hříšníků. Kněžské povolání. Pobloudilý. † syn.	
2. Č.	Sv. Blandiny , p. m. (177). — Ochrana nevinnosti. Odvrácení pohoršení. Přemáhání lenosti. Věrné plnění povinnosti. Odevzdanost do vůle Boží.	
3. P.	Nejsv. Srdce Pána Ježíše. Sv. Klotildy , král. (545). — Za lásku k nejsv. Srdci Páně. Obnova řeholního ducha. Napravení poměrů. Školní mládež.	
4. S.	Sv. Františka Caracciolo (1608). — Křest. láska k bližnímu. Svornost v rodinách. Dobrodinci chudých. † kněz. † sestra. Mládež. Duše v očistci.	
5. N.	<i>Neděle III. po sv. Duchu. Nejčistšího Srdce Panny Marie.</i> — Úcta blah. Panny Marie. Zvelebení poutních míst. Pokoření nepřátel Božích.	
6. P.	Sv. Norberta , zakl. ř. prem. (1134). — Lásky ke chvále Boží. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Řád premonstrátský. Stavba kostelů. Lidové misie.	
7. Ú.	Sv. Roberta , op. — Dar pravého povolání a bázně Boží. Křest. výchov. dítek. Katolíci učitelé. Zemřelý církevní hodnostář. Sestra. Umírající.	
8. St.	Sv. Medarda , bisk. (545). — Naši velepastýřové. Horlivost v dobrém. Odvrácení zlého. Úcta ke stáří. Trpělivost nemocným. Nemocní. † otec.	
9. Č.	Sv. Prima a Feliciano , m. (286). — Díky za dobrodiní. Křesťanské sdružení dělníků. Ochrana Boží. Překážení pohoršení. Naše omladina.	
10. P.	Sv. Markéty , král. (1093). — Zbožnost v rodinách. Nádražní misie. Sdružení křesťanských dívek a paní. Duchovní a svěřenci jeho. Škola.	
11. S.	Sv. Barnabáše , ap. P. (I. stol.). — Apoštolát katolického tisku. Šíření dobrých knih. Horliví kazatelé. Povolání ke stavu kněžskému. † rodiče.	
12. N.	<i>Neděle IV. po sv. Duchu. Sv. Lva III.</i> , pap. (816). — Sv. Otec Pius X. Pokoření nepřátel církve. Řeholní sestry a jejich ústavy. Katol. misie.	
13. P.	Sv. Antonína Pad. (1239). — Úcta a důvěra k tomuto svěťci. Chléb sv. Antonína. Péče o chudé a hladové. Ústavy slepých. Dar štědrosti.	
14. Ú.	Sv. Basilia , bisk. uč. cirk. (379). — Časté přijímání sv. svátostí. Katolíci v Číně a v Japonsku. Ochrana více osob. Zbožný výchov. dítek. Sirotek.	
15. St.	Sv. Víta a spol. muč. (300). — Přemáhání zlosti a nenávisti. Smíření nepřátel. Svornost v rodinách. Polepšení jisté osoby. Katol. misie.	
16. Č.	Sv. Bennona , bisk. — Katolíci v severních krajinách. Sjednocení národů slovanských v katolické církvi. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. † dcera.	
17. P.	Sv. Františka Reg. , řeh. (1640). — Uzavření manželstev. Vzpříčení ducha katolického. Napravení rozháraných poměrů. Obrácení hříšníků.	
18. S.	Sv. Marka a Marcellina , muč. (286). — Trpělivost v protivenství. Statečné vyznání víry. Snášlivost a svornost. Řeholní dům. † matka.	
19. N.	<i>Neděle V. po sv. Duchu. Sv. Juliány z Falcon</i> , p. (1340). — Bratrstvo nejsv. Svátosti. Požehnání Boží katol. podniků. Smírující sv. přijímání.	
20. P.	Sv. Květušky , p. — Ostražitosť smyslu. Přemáhání pokušení. Potírání opilství. Odvrácení pohoršení. Sdružení panen. Statečnost a vytrvalost.	
21. Ú.	Sv. Aloisia z Gonzagy (1591). — Dar nevinnosti. Studující mládež. Bohoslovci. Ochrana dítek. Křesťanské školy. Svornost a smír v obci.	
22. S.	Sv. Paulína , bisk. (431). — Obrácení pohanů na víru katolickou. Lásky k povolání. Podpora katol. misí. Dobročinné ústavy. Odvrácení zlého.	
23. Č.	Sv. Ediltrudy , abat. (679). — Dar vroucné modlitby. Ženské řehole. Řád benediktinský. Obětování se Bohu. Odvrácení pohoršení. † kněží.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. P.	Narození sv. Jana Křtitele. — Dar kajcnosti a sebezapírání. Děkčinněni za dobrodiní. Horliví kazatelé. Za Boží požehnání. † rodiče. Umírající.	
25. S.	Sv. Viléma , opata (1142). — Katolické řády ve vlasti naší. Povolání ke stavu duchovnímu. Ochrana mládeže. Zmaření podvrtných živlů.	
26. N.	Neděle VI. po sv. Duchu Sv. Jana a Pavla , muč. (362). — Křesťanská horlivost. Katolické jednoty. Křesťanské sdružení mužův a žen. Nemocní.	
27. P.	Sv. Ladislava , krále (1095). — Císař a král náš. Stavba chrámů Páně. Obhájci sv. víry naší. Pokoj a mír v zemi naší. Láska k práci. Sirotci.	
28. Ú.	Sv. Lva II. , pap. (683). — Sv. Otec Pius X. Pokoření odpůrců církve. Katoličtí spisovatelé. Podpora katolických missií v zemích pohanských.	
29. St.	Sv. Petra a Pavla , apošt. (67). — Poslušnost a věrnost k církvi svaté. Časté přijímání sv. svátostí. Apoštolát modlitby. Svěcení dnů Páně. Dobrodinci.	
30. Č.	Sv. Pavla apošt. památka. Horlení pro slávu Boží. Obnova lidské společnosti skrze Krista. Spása duší. Zemřelí údové katolických bratrů.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Spasitel náš Ježíš Kristus, zjeviv se ctihodně služebníci své Markétě, žádal, aby každý první pátek přijímal sv. svátosti, aby se úplně Jemu obětovala a napravila urážky, které v nejsv. Svátosti snášeti musí. Tež přislíbil Spasitel všem, kdož po devět pátků (prvních v měsíci) tak činiti bude, že nenechá je umříti ve hříchu. Opravdu mnoho potupy jest Pánu Ježíši snášeti od nepřátel, ba i od jeho věrných. Proto máme hledět všemožně zadostičiniti jeho bolestiplnému Srdci, které nás tolik miluje. To můžeme učinit častým sv. přijímáním na usmíření obětovaným. Konejmež tak tento měsíc a širně a podporujme ze všech sil pobožnost k nejsv. Srdci Páně vždy a všude, aby ve všech kostelích, ve všech ústavech se co nejslavněji konala a po celý rok tato slavnost na první pátek v měsíci se opakovala. Tak vyplníme aspoň částečně přání božského Spasitele. Tak oplatíme jeho nezměrnou lásku k nám, budeme-li i my Jej milovati, pro jeho čest a slávu na zemi horliti. Pojistíme sobě posvěcení a konečné spasení duší svých.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za oslavu prvního pátku v měsíci usmířujícím svatým přijímáním a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Horliti pro oslavu prvního pátku v měsíci.

Úmysl v červenci: Katolické náboženství v Americe.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

ČERVENEC 1910.

O národe slovanský, národe můj svatý, kdy dojdeš pokoje, kdy dojdeš míru přec? Kdy otevře se Tvůj svět pouty spjatý, kdy šťastný opoví nám blaho žrec? Kdy úsměv vzletne, věčný trpiteli, nad sсутinami minulosti tvé?
G. Pfeiffer-Mor.

P. DANIEL KUBIS:

Pevně, věrně...

zhůru k nebi lidstvo zvedni
srdce své a svoje ruce,
přisabaje lásku věčnou
Kristu rozpjatému v muce.

K jeho chvále rozezvučme
srdcí našich zlaté struny,
po staletí chrání Kristus
oltáře a králů trůny.

V jednom šiku stůjme pevně
k Spasiteli na kříži,
naše věrnost chlad a zlobu
bližních našich usmíří.

Neochvějná věrnost naše
i přes zlobu nepřitele,
pevně stůjme v hustých řadách
pode křížem Spasitele.

Rozjímání pod křížem.

od křížem když zastavím se,
zahlobám se v přemítání,
Spasitel proč k hrudi svojí
ubodanou hlavu sklání?

Hlavou k srdci ukazuje,
jak by říci chtěl duši mojí:
„Srdce k srdci, lásku k lásce,
ta mé srdce s tvojm spojí.

Nic jsem neměl jen to srdce,
láskou svět jež obejmula,
a tvá duše truchlá celá
v hoři že by utonula?

V srdce mé se ponoř celý,
spochť v mém zas objetí,
a mé tělo, krev má svatá
duši tvoji posvěť.

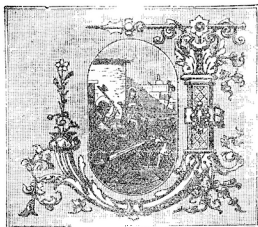

Navštěvujme Matku Páně.

Ke slavnosti Navštívení Panny Marie.

Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého.

Luk. 1, 42.

edním z nejněžnějších a také u lidu věřícího nejoblíbenějších svátků Mariánských je svátek Navštívení Panny Marie, který připadá na 2. července, světvívá se však obyčejně v neděli potom. V těch dnech viděti je zástupy zbožných katolíkův, ani spěchají do chrámů Matce Páně zasvěcených, obzvláště na slavná její poutní místa, aby ji tam uctili a srdce své u Matičky nebeské potěšili. Oplácejí takto zbožní věřící Matce Páně to, co učinila ona příbuzné své Alžbětě, když byla po zvěstování andělském horlivě spěchala na hory Judské, aby tetě své, kterou jako matku ctíla a milovala,

svěřila svaté tajemství Bohem jí zvěstované, že se stane Matkou Páně. Jakou radost způsobila návštěva tato v domě Zachariáše a Alžběty! Jakou milost přinesla vyvolená Matka Spasitelova Alžbětě, když sdělila s ní, že už vtělil se onen očekávaný Messias, jehož předchůdcem měl býti Jan, syn Alžbětín. A milost ta sdělila se i synáčkovi v lůně mateřském, neboť praví evangelista: »I stalo se, jakž uslyšela Alžběta pozdravení Marie, zaplesalo nemluvítko v životě jejím a naplněna jest Alžběta Duchem svatým.« (Luk. 1, 41.)

Ejhle, takovou radost celému domu, takovou milost přinesla návštěva vyvolené Matky Spasitelovy, přecisté Panny Marie! Již tehdy byl Bůh s ní, již tehdy působil skrze ni dobré všem, s nimiž Maria ve styk přišla. A proto tuto pokornou a milostiplnou lásku Mariinu chceme odplatiti na místě Alžbětíně tím, že pokorně a s důvěrou putujeme k jejím chrámům, poutním místům, abychom tam jsouce Matce Boží takřka blíže, dosáhli spíše darů její mateřské lásky a dobroty. A věru vlast naše jest na Mariánské chrámy velebohatá, neboť největší počet jich zasvěcen jest Hospodinu jménem blahoslavené Panny Marie. Co chtěli asi naši zbožní předkové tím ukázati, že tolik chrámův a tak krásných a nádherných zasvětili účtě Rodičky Boží? Zajisté dvojí věc. Svou pokoru katolickou a svou katolickou víru.

Nekatolíci, kteří se v hlubokých tajemstvích učení církve katolické nevyznají, nezřídka se tomu rouhají, čemu nerozumějí a proto nám také vyčítají, že prý Pannu Marii nad samého Pána Boha vynášíme a velebíme a že na její počest chrámy a oltáře budujeme. Ve chrámě prý, tak oni myslí, nemá býti žádného jiného obrazu ani sochy nežli Pána Ježíše, a proto i kostely mají býti zasvěceny jménem Boha trojjediného anebo Ježíše Krista, Spasitele světa. To jest ovšem lichá a bezdůvodná výčitka. Každé dítě katolické ví, že my budující chrámy a oltáře k počtě blahosl. Panny Marie nikterak Bohu nejvyššímu účty neubíráme, nýbrž naopak že to k většímu oslavení Božímu přispívá. Vždyť nazýváme chrámy svatyněmi Božími, stánky, chrámy Páně atd. a vyznáváme, že službě Boží věnovány a zasvěceny jsou, což také všecko z obřadův i modliteb při svěcení chrámů vysvítá.

Zasvěcujeme je Bohu ovšem jménem nejsv. Panny Marie nebo jiných svatých, čímž chceme říci, že si zásluhami a orodováním miláčků Božích jakoby cestu k Bohu klestíme; že Bohu dary naše jménem jeho vyvolených, svatých a světic přinášíme, aby se jemu tím více líbily, proto že my sami o sobě nedostateční a hříšní jsme. Zdaž se v úmyslu tomto nejeví pravá katolická pokora? Nestavíme službu Boží na základě své slabosti, hříšnosti, ale přibíráme ku pomoci zásluhy osvědčených a Bohu také již milých svatých, zvláště Královny jejich neblah. Matky Páně. Předkům našim nebylo tajno, co Bohu náleží, také dobře zajisté věděli, co náleží jeho svatým. Byli sobě dostatečně vědomi, že jen Bohu náležeti má ta svatá oběť mešní, která se v kostele přináší, věděli, že si člověk vyprositi má, čeho potřebuje k životu tělesnému i duševnímu, že ve všem a všude chvála a čest náleží Bohu Otci, Synu i Duchu svatému, jakož na počátku tak i na věky věků.

Mimo to však také dobře věděli, že členové synů lidských hříchem a vinou více méně poskvrněni jsou, že modlitby hříšného člověka a jeho chvalozpěvy mdlé jsou a nedostatečné, zkrátka že člověk vlastně toho hoden není, aby Pán Bůh z ruky jeho přijal dar a oběť na své oslavení a na smíření. Proto zasvětili chrámy své jménem Rodičky Boží a nechtěli tím nic jiného vyznati nežli vlastní porušenost a nehodnost svou; nechtěli než upřímně Bohu říci, že nejsou toho hodni, aby Bůh přijal tento stánek, tyto dary z rukou jejich; nechtěli leč vyprositi sobě, aby Bůh tuto svatyni přijal, jakoby mu ne rukou lidskou, nýbrž milovanou a vyvolenou pannou Marií obětována byla. Slovem, oni chrám takorč obětovali a darovali Matce Boží, aby se tou příčinou Bohu dokonale zalíbil; aby ho Bůh považoval za dar, který mu sama Panna Maria přináší. A tím zajisté jeví se katolická pokora, základ modlitby, oběti a života křesťanského ve světle nejjasnějším.

S pokorou, touto Bohu zajisté milou ctností, vyznali však předkové naši, zasvěcující chrámy Rodičce Boží, také svou pravou katolickou viru, ctnost to ze všech první.

Bohu dobrotivému a milosrdnému se zželelo pokolení lidského hříchem prvotným zavrženého, proto ustanovil dáti Syna svého jednorozrozeného na svět, »aby žádný, kdož v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« Proto zajisté hledělo oko Boží od počátku s velikým zalíbením na tu vyvolenou dceru a požehnanou mezi ženami, z níž Syn jeho milý v plnosti času na sebe přijal požehnané člověčenství a přirozenost lidskou. Z té příčiny zachránil Marii od

poskvrny hříchu dědičného, obohatil ji všelikou milostí, posvětil ji takovou měrou, že na ní nebyla nalezena ani skvrna ani vráska zádná. Proto také zajisté spravedlivé jest, aby nebe i země spolčily se v neustálé oslavě toho vzácného díla, kteréž Bůh sám zdělati ráčil v Marii, Matce Páně. Proto také pozdravil ji archanděl z rozkazu Božího v její chatce nazaretské: »Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou.« Proto i Alžběta naplněna jsouc Duchem svatým, velikým hlasem při návštěvě její zvolala: »Požehnaná Ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého.« (Luk. 1, 24.) Proto Maria tehdy prorockým duchem osvícena jsouc, předpověděla: »Velebí duše má Hospodina a zplesal duch můj v Bohu. Spasiteli mém, že zhlédl na ponížení dívky své; neboť, aj, od této chvíle blahoslaviti mne budou všichni národové, neboť veliké věci mi učinil Ten, jenž mocný jest a svaté jméno jeho.« jest. (Luk. 1, 46.)

Ježto tedy se naši zbožní předkové přidružili k archandělu a k Alžbětě, aby dosvědčili pravdu prorockého chvalo zpěvu Mariina a aby dle příkladu Božího velebili nejkrásnější dílo rukou jeho a oslavovali spolu milosrdenství jeho, kteréž nám ukázati ráčil sesláním jednorozrozeného Syna svého na tento svět skrze Marii; tím vyznávali viru svou, vyznávajice Marii. vyznávali Krista Pána.

Dobře zaznamenal sv. Lukáš, že blahoslavená Alžběta naplněna jsouc Duchem svatým, pozdravila Marii Pannu. Tak i církev svatá právě proto, že Duchem svatým naplněna jest, ctíla od počátku Marii, panenskou Matku Boží, a jakmile věřící v duchu církve pozdravují Rodičku Boží, ihned bývají také naplněni Duchem svatým.

Proto svatí mužové, jako na př. svatý Bernard, jsou toho přesvědčení: »Kde Maria, tam i Kristus a Duch svatý.« Sv. Alfons z Liguori nazývá velou a velikou úctu k Matce Boží jádrem víry katolické.

Proto radujme se z našich chrámův, oltářův, obrazů, soch blah. Panny Marie, zejména pak z jejích poutních míst; radujme se z modliteb a písní ke cti její složených, radujme se ze slavností a svátků jejích, neboť to vše jest odkazem právě katolické víry, jest krásným dědictvím věřících a zbožných předků, Marianských ctitelů. Proto oslavujice Marii, Matku Páně, v jejím domově, tam s ní chvalme a velebme Boha, od něhož tak vyvýšena jest, tam u Matičky své hledejme útechy, pošly, pomoci ve všech potřebách těla i duše. A Matka Páně, dobrá naše Matka, přijme laskavě nás děti své a vyprosí nám, abychom i my naplněni byli Duchem svatým. Pak i na loži smrtelném vyjasní se oko naše a okřeje srdce, když naši přátelé s námi se modlíti budou: Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná Ty mezi ženami a požehnaný plod života Tvého Ježíši, jemuž čest a chvála na věky věků!

Boh. Hendl.

Kapitol.

Pahorek slávy pohanských vůdců
výstražně mluví k naší době,
tolik kdy dítek Kristových v mdlobě
zdeptáno hlasem zlotřilých škůdců!

Otroků jména v triumfu znikla
klientův ani patronů není;
světlo když vzešlo Kristovo denní,
pohanství stěžen celý se viklá.

V rodinách láska triumfy slaví,
společnost celá k životu vstává
rovnosti právě, pravého práva!

Naše ty dobo, trefky chceš dáti
náhradou místo římské nám Máti?
Těm dás jen, kteří ztratili hlavy!

Jos. Al. Vlastimil-Římský.

Ignát Zlíněš:

Farizeus a publikán.

Rozjímání na 10. neděli po sv. Duchu.

Dně z obrazů a slov, jichž užil náš božský mistr, jsou jako člověk na světě, tak se vžili mezi lidstvo, že všeobecně se jich užívá, že všem jsou známy. Kdo z nás neslyšel již mluvit o farizeovi, o publikánovi? Farizej je vždy odstrašujícím příkladem nadutosti,

pokoře ani oči k nebesům pozdvihnouti a pronášel jen slova: Ó Bože, buď milostiv mně hříšnému. Viz tu odstrašující příklad, kterak nikdy nemáš po způsobu pyšného farizea poukazovati na jiné, sebe zanedbávati; viz vzácný příklad upřímné pokory u mírného publikána; pýchy se vystříhej, pokoru si zamiluj!

pýchy, pokrytectví, publikán pak naopak bývá nám povzbuzením k pokoře. Farizeus modlil se v chrámě a užil slov: Děkuji ti Bože, že nejsem jako jiní lidé, nespravedliví, cizoložníci, dráči a jako tam onen publikán. A publikán, který zároveň s ním byl v kostele, netroufal si ve své

I. Bůh pyšným se protiví.

Farizeus stojí pyšně v kostele, jakoby chtěl Boha samého volati před svůj soud. Má sám sebe za perlu všeho lidstva, všichni ostatní lidé, srovnávali je se sebou, nestojí za nic. Je sám se sebou

velice spokojen, ostatními pohrdá, sebe a své skutky stále chválí, o jiných soudí opovržlivě. Přivlastňuje sobě ctnosti, jichž nemá, jiným připisuje hříchy, ač neví, jsou-li opravdu hříšníci. Pýcha je prvním ze sedmery hlavních hříchů.

Kdož z nás neslyšel o pyšných andělích, kteří se v nebi Bohu protivili a chtěli mu býti rovni, pravice: »Budeme podobni Nejvyššímu?« V ráji svedl ďábel první rodiče, předstíraje Evě: »Budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.« První hřích, který byl spáchán v nebeském i pozemském ráji, byla pýcha, proto jmenuje se jako první ze sedmery hlavních hříchů.

Mnozí slyšíce mluvit o pýše, říkají u sebe: Díky Bohu, to se mne netýče, nejsem nadutým a pyšným, ale často se klamou; neboť pýcha jeví se v nejrozmanitějších způsobech. Není nade mne chytřejšího, šikovnějšího člověka: těch zkušeností jako já, nemá nikdo jiný; kdyby mne neměli v naší obci, nevěděli by si často rady. Tito a podobní lidé pozorují sebe pomoci zvětšovaciho skla, své hříchy a nedostatky svázali do uzlu a dali si ho na záda, proto ho nemohou viděti. Jiní zase nemohou slyšeti, aby si někdo o nich myslil, že jsou hříšníci, říkají: Vždyť chodím každou neděli do kostela, vykonávám každoročně velikonoční svatou zpověď, nikoho jsem nezabil, nikomu nic neukradl, nikomu nic nedlužím, kdo pak mne může čítati ku hříšníkům, tak a podobně plní rozhorčení volají a zapominají, že za našich dob musí každý katolík veškeren svůj život zaříditi podle svaté víry, že nesmí na příklad odbírat, čísti nevěreckých knih, protináboženských časopisů, že nesmí navštěvovati takových spolků, přednášek, že musí voliti za poslance do obecního výboru právě a věrné syny katolické církve. O, jak často jsme nuceni, pozorující svůj život zvolati: »Pravíme-li, že nemáme hříchů, sami se podvádíme a není v nás žádné pravdy.«

Pýcha bere na sebe často škrabošku různých jiných hříchů a nectností. Někdo na př. řadí jako šilený ve svém domě, domácí mu nemohou pranic udělati po chuti, pro každou maličkost se rozlobí a křičí, jakoby byl posledlý zlym duchem. Často bývá při takovéto zlosti příčinou

uražená pýcha, neboť kdyby měl v sobě drobet pokory, uznával by sebe za chybujícího a měl by sespolubližním trpělivost. Jindy běže na sebe pýcha na příklad škrabošku bázně před lidmi. Mnohý muž šel by do kostela, přiklekl by ke zpovědnici, ale — nevyšel by se mu přátelé, nenazvali by ho »modlářem«, »pacholkem kněží?« Nestoupne si některý mladík raději za zeď kostelní, než by šel na kázání, protože dělají tak jeho kamarádi? Mnohá dívka byla by zbožnější, chodila by častěji ku stolu Páně, ale co by řekli lidé? Mnohý přijde do města v postní den, nezdrží se z licheho studu před lidmi a jí maso. V těchto a v jiných nesčetných případech pýcha zabraňuje, že nekonnáme svědomitě svých náboženských povinností.

Ano, »Bůh pyšným se protiví« (I. Petr, 5, 5.), čehož důkazy najdeme všude, kam se poohlédneme. Již dříve zmínili jsme se o pýše andělů a o pádu prvních lidí, které Bůh pro pýchu zavrhl; andělé svrhli s nebe a Adama i Evu vyhnal ven z ráje. Co učinil Bůh s lidmi, když ve své pýše chtěli nebe dobyti a stavěli obrovskou věž? Obr Goliáš má za potupu bojovati s malým Davidem a hle! Bůh popřeje vítězství pokornému Davidovi a zničí nadutého a sebevědomého obra Goliáše. Císař Napoleon zjal papeže, smál se, když vyřkl papež nad ním klatbu, posměšně promluvil ke svým věrným: »Uvidíme, zda nyní, když mne vyloučili z katolické církve, vypadnou mým vojákům z rukou pušky?« A nedlouho na to vypravil se Napoleon do Ruska se svým, až do té doby vítězným vojskem a tam doslovně padaly jeho vyhladovělým vojákům pušky z umrzlých rukou.

A kdyby někdo z nás vychloubatí se chtěl, ať si jen vzpomene na slova Písma svatého: »Co máš, ó člověče, co jsi nepřijal? a když nic nemáš sám ze sebe, co se vychloubaš, jako bys to od nikoho nedostal?« Či máš ze sebe a od sebe své zdraví, nadání, dovednost, rozum, paměť, krásu, jmění a jmenuj co chceš, kdo ti vše dal? Kdo jiný, než náš všemohoucí Tvůrce, náš Zachovatel, náš Pán a Ředitel, Bůh? Nikdo tedy nemá prazádné příčiny býti pyšným a vynášeti se nad jiné. Svatý Augustýn praví: »Od-

měňuje-li Bůh naše zásluhy, korunuje své vlastní dary.« Je velká domýšlivost, vychloubá-li se někdo svými přednostmi a ctnostmi, neboť když je pozoruje ve světle víry, rozpadnou se jeho dobré skutky v niver; Bůh mu dal milost, že je mohl vykonati, člověk je nástrojem a vykonavatelem vůle Boží. Ovšem nesmi však nikdo složit rukou ve klin a mysliti si, děj se vůle Boží; neboť práce je naším údělem, jen tehdy nám Bůh požehná, když se řídíme pravidlem: »Přičiň se a Bůh ti požehná.«

II. Bůh pokorným dává milost.

Publikán také přišel do chrámu Páně, ale počínal si docela jinak než farizeus. Zdaleka stál někde v pozadí, ve stínu sloupů; farizeus byl se sebou velice spokojen, jiné posuzoval, sebe vychvaloval. Publikán však o nikom nesoudí, nikoho nenávidí, je se sebou nespokojen, bije se s lítostí v prsa a proniknut pokorou, volá: Bože, buď milostiv mně hříšnému. A Kristus Pán doložil: Tento sestoupil do domu svého ospravedlněn, onen (farizeus) však nikoliv, neboť kdo se povyšuje, bude ponížen a kdo se poníží, bude povýšen. Kéž bychom si zamilovali pokoru!

Chceme-li pochopiti jak vzácnou ctnost je pokora, představme si v duchu, jak osklivým hříchem je pýcha. Co je v obecném životě, platí též v životě duchovním! Kdo chce pochopiti, co je tma, představ si, jak vypadá překrásný sluneční den, kdo chceš poznati hrůzy kruté zimy, uvaž, jak libezné je zlaté jaro; kdo chceš vžiti se do svizelů stáří, vmysli se jak ti bylo, když jsi byl bujarým mladíkem, zdravím kypící děvou. Skrze pýchu prvních lidí přišel na nás hřích, z pokory sestoupil Kristus s trůnu nebeského a vzal na sebe lidskou podobu. »Všechn život Kristův navádí nás k pokoře,« píše svatý Basilius. Kdybychom si vyvolili k rozjímání kteroukoliv událost ze života našeho Spasitele, každá by nás učila pokoře! Proto milujme pokoru a varujme se vsi pýchy! Jako je pýcha pramenem mnohých hříchů, tak vychová nás pokora v hodné ditky naší svaté víry, naučí nás zapíratí sebe samy, býti poslušnými, nevynášeti nad druhé, býti skromnými v řeči, v šatstvu,

v chování, v jednání, ano jako je pýcha hlavou mnohých jiných hříchů, tak bude nám pokora, zamilujeme-li si ji matkou mnohých dobrých vlastností a ctností.

Papež Innocenc III. tázal se kdysi. proč se vynášíš? co jsi vlastně? Srovnej se se stromem, dává ze sebe libezný květ, zelené listy, chutné ovoce, uštěďuje nám olej, víno, balsám samé pro lidstvo užitečné, ba skoro k živobytí nezbytně potřebné věci. A jaký užitek má z tebe člověče svět, tvoji spolublížní? Již tento jediný příklad měl by nás poučiti, jak důležitou ctností je pokora. Nikdo nemůže se tedy pyšnití přednostmi svého těla, neboť »řekl jsem shnilině: Otec můj jsi i matka má a sestra má, červům« (Job 17, 14.)

Mnozí lidé mají zvyk, že nikdy nejsou pokorní ve svých řečech. Mluví-li o sobě, vždy užívají největších ctností, nejvybranějších slov, největších pochlebenství. Ale již staří Řekové říkali: »není protivnější řeči, jako samochvály.« Král David vyprávěl s nadšením, kterak přemohl obra Goliáše a stal se z neznámého pastýřského pacholika králem israelským. Ale nijak sebe nevynášel, nechlubil se statečností, která mu otevřela cestu k nejvyšší důstojnosti, nýbrž pokorně přiznal: »Bůh mne silil, Bůh mne vyvítil.« Podobně smýšleli všichni světci a světice Boží; vykonali-li něco dobrého, nikdy se nevychloubali a neřekli: já zachránil jsem duši, smířil jsem nepřátele, udělal to, ono, dobré, ale vždy vzdávali Bohu chválu a čest, Bůh mne silil, a říkali, milost Boží stála při mně a napomáhala mi! Ke králi španělskému přistoupil kdysi pochlebník a vynášel jeho skutky nad nebe a hvězdy. Tu vyslechnuv tuto řeč odpověděl zbožný a pokorný král: Mluvíš-li pravdu, buď za to pochválen Bůh, jemu budiž čest a chvála na věky; lžeš-li, kéž dá Bůh, bych já se obrátil, by stala se slova tvá pravdivými.

Kdo často o sobě a svých skutech uvažuje, pozná, že má mnoho příčin býti skromným a pokorným. Čteme v životopisech mnohých světců, že když je chtěl svět vyznamenati, na př. povolati na stolec biskupský anebo papežský, ukryli se, aby jich nikdo nenašel. Tež čteme, že mnohý muž, mnohá žena, ač

pocházeli z nejvznešenějších rodův, uchýlili se často buď do poustevnení anebo do klášterův a tam vykonávali i ty nejtěžší práce, ano mnohdy objevilo se až při jejich smrti, čím vlastně dříve ve světě bývali. Je jistě důkazem pravé pokory, čteme-li na hřbitově nejpršínějších mužských i ženských klášterů, že přemnozí ze zemřelých jejich členů ve světě náleželi k vysokým stavům anebo zaujímali dříve než se uchýlili do klášterní samoty vysoká postavení. Ovšem, dočítáme se také o výkonech pokory u světců, kdež lze užití zásady: »magis sunt admirandi quam imitandi,« možno se jim více podívat, než je následovat; ale vžijeme-li se do pojmu pravé pokory, pochopíme velikost této ctnosti a sebezapření, jakého k tomu výkonu bylo potřeba. Tak na př. vzal sv. František na záda velký pytel a chodil s ním po městě; sv. Juniper potkal-li děti, sedl si k nim na zem a hrál si po dětsku s nimi; sv. František Borgiáš, rodem vévoda, dostal od dobrodinců pro klášter, v němž bydlil, za dar dobytče, dosti velké prasátko, vzal ho na ramena a zanesl do kuchyně.

Proto pokořujeme se, cvičme se v pokoře; sv. Augustýn nás napomíná: brána, vedoucí k věčnému ráji je úzká a nízká; kdo chce skrze ni bez úrazu projít, musí hlavu svou hluboce skláněti; což znamená, musíme se neustále

cvíčit v pravé a bohumilé pokoře: Věz: není žádné ctnosti bez pokory; bez pokory není žádné víry, neboť kde vládne pýcha, tam nechce se vůle podrobiti zjevení Božímu a pyšný raději od víry odpadne. Bez víry není žádné naděje, neboť Bůh pyšným se protiví a milost svou dává jenom těm, kteří jsou pokorní; kdo nemá pokory, nedoufá v Boha a neočekává od Něho, co slíbil. Bez pokory není žádné pravé lásky ani k Bohu, ani k bližnímu kdo nemá pokory, nemůže Boha milovati, který z lásky k lidem vzal na sebe lidskou podobu a stal se nám podobným, jediný hřích vyjímaje. Kdo vynáší se nad druhé a jimi opovrhne, nemůže mít pravé lásky k bližnímu. Bez pokory není žádné spravedlnosti, žádné poslušnosti, žádné moudrosti, žádné ctnosti.

Chceš-li zříditi v sobě velkolepou budovu ctností, zříd' především její základ, na němž bys mohl dále stavěti, cvič se hlavně v' pokoře! — napomíná sv. Augustýn. Nuže, budiž farizeus svatého evangelia pro tebe odstrašujícím příkladem, varuj se vši vypínivosti, chvástivosti, pýchy; následuj pokorného publikána, i ty klekni, bij se lítostně v prsa a z plna srdce volej: ó Bože, buď milostiv mně hříšnému! Neboť »kdo se povyšuje, bude ponížen a kdo se poníží, bude povýšen,« řekl Ježíš Kristus, jemuž čest a chvála na věky.

A. M. Kaděčková :

Růže.

V zahradě vzkvetlé na dne sklonku,
když zlaté slunko zhasíná,
houpá se růže na něžném stonku,
přizvolna také usíná.

Spí růže krásná v sladkém lůně,
spí růže v noci — nedýchá,
až zase ráno skrytá vůně
omamné vstříc mi zadýchá.

Je růže symbol lásky žhoucí,
ji proto ráda nad vše mám,
po jejími květy v touze mroucí
ruce své ráda rozpínám.

Předobrazy Vykupitele.

Pro katolickou mládež vybral a uspořádal P. DANIEL KUBIS, kaplan a katecheta.

Kdekoli vznikne nepřátelství, vždy se jedná o nějaké dobro, majetek, který jeden má, druhý ho postrádá.

První nepřátelství bylo v nebi. Trůn Boží stojí nekonečně vyvýšen nad trůn andělů. Mnozí z nich chtěli být jako Bůh a nenáviděli ho. Byli svrženi v propast pekelnou.

Druhé nepřátelství bylo v ráji. Místo padlých andělů stvořil Bůh jiné tvory, lidi, aby zaujali místa uprázdněná v nebi. Proto satan byl naplněn závistí a pokusil se lidské pokolení hned v kořeni zkazit.

Adam a Eva zhřešili. Dobrotivý, milosrdný Bůh jich nezavrhl, hned v ráji slibil Vykupitele.

Celý Starý Zákon je přípravou a předobrazem vykupitele a jeho církve. Zlatá nitka táhne se celým Starým Zákonem, toť úřadek Boží: vykoupit lidstvo. Bůh Vykupitele slibil a naznačil, z kterého národa, z kterého kmene, z které rodiny Vykupitel vyjde. V proroctvích a předobrazu naznačil a jasně ukázal osudy a celý život jeho.

Sestavil jsem vám, milé dívky a čtenáři »Školy«, předobrazy Vykupitele, Spasitele našeho.

Předobrazy Messiaše-Vykupitele jsou buď osoby nebo věci.

Předobrazy-osoby jsou: 1. Abel, 2. Noe, 3. Melchisedech, 4. Isák, 5. Josef Egyptský, 6. Job, 7. Mojžiš, 8. Josue, 9. David, 10. Salomoun, 11. Jonáš, 12. Eliáš. Ještě mnoho jiných by bylo možno uvést, těchto dvanáct však jsou ti nejhlavnější.

Tyto osoby jmenujeme předobrazy Pána Ježíše, poněvadž s nimi se něco podobného stalo, co později s naším Vykupitelem.

I. 1. *Abel* byl první pastýř. Ježíš je pastýř dobrý.

2. Abel byl nevinně z nenávisti od svého bratra Kaina zavražděn; podobně byl Ježíš od židů, svých soukmenovců, usmrcen.

3. Krev Abelova volala k nebi o pomstu; krev Ježíšova volá k nebi za odpuštění a milosrdenství.

II. *Noe* vystavěl archu, ve které zachráněni byli, kteří do ní vešli; Ježíš založil církev, do které vstoupit musí, kdož chtějí být spaseni.

III. *Melchisedech* je svou obětí chleba a vína předobrazem Ježíšovým.

IV. 1. *Isák* byl milovaným synem otce svého Abrahama; Ježíš je Synem Otce nebeského, ve kterém se jemu zalíbilo.

2. Isák trpělivě nesl dříví na horu Moria; Ježíš nesl trpělivě svůj kříž na horu Kalvarii.

V. 1. *Josef* byl od svých bratří nenáviděn, vysmíván a za 20 stříbrných prodán; Pán Ježíš byl od Židů pronásledován, vysmíván a za 30 stříbrných prodán.

2. Josef byl nevinně odsouzen; stejně Pán Ježíš.

3. Josef byl se dvěma zločinci v žaláři; Ježíš visel uprostřed dvou zločinců na kříži.

4. Josef slibil číšníkovi svobodu, pekaři smrt; Ježíš slibil zločinci na pravici ráj, onen na levici zahynul na věky.

5. Josef vyšel ze žaláře a dospěl až na trůn faraonův; Ježíš s kříže vládně světu a sedí na pravici Boha Otce.

6. Josef byl prohlášen zachráncem Egypta; Ježíš je Spasitel světa.

7. Josef dal svým bratřím obilí, aby je uchránil smrti hladu; Pán Ježíš v nejsv. Svátosti oltářní nás sytí tělem svým a krví k životu věčnému.

VI. *Josue* uvedl Israelity řekou Jordán do země zaslíbené; Pán Ježíš uvádí nás křtem do říše Boží, do církve a do nebe.

VII. 1. *David* narodil se v Betlémě; Pán Ježíš též.

2. David prožil mladistvý svůj věk ve skrytosti a poníženosti; stejně Pán Ježíš.

3. David přemohl obra Goliáše; Pán Ježíš ďábla.

4. David byl král a prorok; Pán Ježíš též.

VIII. 1. *Šalomoun* svou moudrostí a spravedlností je předobrazem Páně.

IX. 1. *Jonáš* byl pro usmíření hněvu Božího nevině vhozen do moře; Ježíš, obtížen hříchy světa, dobrovolně šel na smrt. Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa.

2. *Jonáš* byl tři dny v břiše velryby; Pán Ježíš tři dny v hrobě.

X. *Elías* svými zázraky a svým naubevzetím je předobrazem Páně.

XI. *Job* svou trpělivostí je předobrazem Ježíšovým.

XII. 1. *Mojžíš*: Při narození Mojžíše byli všichni novorozenci chlapci israelští usmrceni; Mojžíš byl zachráněn. Při narození Ježíšově byli novorozenci hoši betlémské pobiti; Ježíšek byl zachráněn.

2. Mojžíš vysvobodil Israelity z otroctví egyptského; Ježíš vysvobodil lidstvo z poroby hříchu a ďábla.

3. Mojžíš se postil a modlil 40 dní a nocí na hoře Sinai; Pán Ježíš na poušti.

4. Mojžíš — zakladatel Zákona Starého; Pán Ježíš Nového.

Věci — předobrazy: 1. Archa, 2. beránek velikonoční, 3. manna, 4. voda ze skály, 5. měděný had, 6. chleby předkladné, 7. sedmiramenný svícen, 8. chrám, 9. všechny oběti, 10. všechny slavnosti Starého Zákona.

Archa. 1. Kdo nevešel do archy, zahynul; kdo vlastní vinou nevejde do církve katolické, zahyne.

2. Archa nebyla zničena, církev nezahyne.

Beránek velikonoční. 1. Ježíš je pravý Beránek Boží, jenž na kříži se obětoval, aby nás věčného zahynutí uchránil.

V nejsvětější Svátosti oltářní živí nás tělem a krví svou.

2. Krev Beránka velikonočního zachránila prvorozence israelské před smrtí časnou; krev Ježíše Krista chrání nás před smrtí věčnou.

Manna, kterou israelští po 40 let v poušti živeni byli, je předobrazem nejsv. Svátosti oltářní, kterou živena je duše naše na cestě poušti pozemskou do zaslíbené země nebeské.

Skála znamená Ježíše Krista; voda ze skály tekoucí jsou hojné milosti, kterých nám Kristus zasloužil.

Had, kterou udeřeno bylo ve skálu, znamená kříž, který Pánu vtlačil svaté rány.

Měděný had je předobraz na kříži vyvýšeného Krista.

Chleby předkladné předobraz nejsv. Svátosti.

Sedmiramenný svícen předobraz sedmi sv. svátostí.

* * *

Jak krásné a významuplné jsou události Starého zákona. Čtěte, uče se jím, milí čtenářové, rádi a s porozuměním!

A. M. Kadlěčková:

Bůh, otec můj!

O Stvořiteli, Pane Bože milý,
Ty laskavý a dobrý Otče můj;
vyslyš vroucí hlas, který v této chvíli
vysílám k Tobě tam, kde trůn je Tvůj!

Dej srdci mému lásku, naděj, víru
ó Pane, svatý Bože, Otče můj,
svým ohněm lásky rozněť moji lyru,
mou dětskou duši stále ochraňuj!

Ó Bože, pro Tebe chci žítí pouze
a Tobě kořit se jak andělé,
dej, vroucně prosím, žítí mojí touze,
bych ctila Tvoje jméno zvěčné!

Ó Kriste!

Ó Kriste můj, spěchám za Tebou
Tvou stopou plnou jasných tuch,
jdu za Tebou a vroucně prosím,
bych došla v nebeský Tvůj luh!

Ó Kriste můj, slyš bolné vzdechy,
jež vysílám tu v tichých snech,
má duše tichým bolem pláče
a tone v krutých bolestech!

Ó Kriste můj, svít v srdce moje
a láskou svojí naplň hruď,
ó svít mi, svít, ať nezahynu,
mým těšitelem v bolu buď!

Vznešenost a moc stavu kněžského.

(Ku svěcení kněžstva.)

»Na místě Kristově poselství konáme jakoby Bůh skrze nás napomínal, na místě Kristově prosíme, smíte se s Bohem! (2 Kor 5. 20)

měsíci červenci, obyčejně na svátek svatých apoštolů slovanských, Cyrilla a Metoděje, bývá udělována čekancům stavu duchovního svátost svěcení kněžstva. Jest to úkon pro církev veledůležitý, neboť tu dostává se jí pracovníků na vinici Páně, dostává se jí náhrady za kněze zemřelé, lidu pak katolickému dostává se pastýřů, otců duchovních, kteří jej vésti mají jak slovem, tak příkladem ke Kristu na zemi a tím také k věčné spáse na nebesích. Proto také nazývá církev svatá, aby věřící ve dnech, kdy se svátost svěcení kněžstva uděluje, vroucně se modlili k božskému Pastýři nejvyššímu, Kristu Ježíši, aby jen hodné, horlivé sluhy sobě povolal na vinici svou a také je svou božskou pomocí podporoval a požehnáním svým všechny jejich práce provázeti ráčil. Kněžství katolické jest zřízením božským, jest stavem, založeným samým Spasitelem Kristem Pánem, proto také uvádí se do něho svátostí zvláštní, svěcením kněžstva.

Vyvolil si Spasitel z těch, kteří jej všude následovali, dvanácte mužů apoštolů — jimž odevzdal moc svou nad ostatními, jež učinil představenými, učinil učiteli druhých a také prvými kněžími, čili obětníky v užším slova smyslu. Oni měli býti prostředníky mezi lidem věřícím a Bohem, milost, kterou Kristus lidstvu zasloužil a ozdobil, měli rozdávatí skrze sv. svátosti, ve všem a všudy měli býti zástupci Kristovými na zemi, pokračující tak ve vykupitelském úřadě jeho, a to až do skonání světa. Tak pravil Kristus: »Ne vy jste mne vyvolili ale já vyvolil vás, a ustanovil vás, abyste šli a užitek přinášeli, a užitek váš aby zůstal! Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás.« Proto dobře praví sv. apoštol: »Na místě Kristově zde působíme.« Tentýž troji úřad, který Kristus Pán na světě vykonával: Učitelský, kněžský a královský, svěřil apoštolům svým a jejich nástupcům biskupům a kněžím, proto tak vznešený

jest stav a povolání kněžské v církvi katolické. A přece není stavu, který by za dob našich více byl nenáviděn, více byl osočován, pomlouván a haněn nad stav kněžský. Všecka ta zloba a zášť proti Kristu, Bohu, církvi a náboženství spadá nyní na stav kněžský a věru jest velikého sebezapření a hrdinského ducha potřebl, jestliže přece kdo se stavu tomu věnovati chce. Z té příčiny, aby lid náš a zejména čtenářové »Š. B. S. P.« lépe poznali co ve stavu duchovním mají, jak vznešený a potřebný to stav pro ně všechny, psány jsou řádky tyto.

Když Kristus Pán byl jednou hostem u Lazara a obě sestry Marie a Marta se z jeho příchodu těšily, dávala každá z nich svou radost jinakým způsobem na jevo. Marta pečovala horlivě o pohostění Pána, kdežto Maria seděla u nohou jeho a pozorně naslouchala slovům jeho. A hle, Pán Ježíš pochválil obě, více však Marii, o níž pravil, že nejlepší stránku sobě vyvolila, která nebude odňata od ní. Podobně se to má se stavy lidského povolání na světě, všechny jsou dobré, všechny jsou potřebné, všechny pečují pro blaho člověčenstva, avšak jeden jest stav, který nejlepší stránku má a to jest stav duchovní, kněžský, neboť ač se kněžství působí na zemi, přece musí se počítati k věcem nebeským, tak praví svatý Jan Zlatoustý. Proto také sv. Otcové a spisovatelé církevní nenalezají dosti slov, aby stav kněžský vychválili; tak praví o něm svatý Ignác mučedník, že jest »vrcholem důstojnosti«, že jest podivuhodným zázrakem velkým, nesmírným a nekonečným, soudí sv. Eřem. A Kassian volá ku kněžím takto: »O, kněží Páně! jestliže vznešenost všech tvorů nebeských uvažují, věz, že vznešenost tvá všechny převyšuje, neboť jen Bůh stvořitel a Pán Tvůj stojí nad tebou.« A svatý Ambrož dí: »Jest to veliké ale pravdivé slovo, že kněžství úřadem božským jest.«

Proto převyšuje důstojnost kněžská daleko důstojnost krále a knížat této

země. Moc těchto tyká se jen věcí hmotných, pozemských, moc kněžstva však duši a duchovních statků, které zajisté větší cenu mají, neboť trvají, kdežto vše hmotné, tělesné a světské hyne a přestává. A svatý Jan Zlatoustý praví také, že vznešenost kněžství převyšuje i vznešenost andělů, neboť kněz může i to co andělovi nemožné jest; vždyť všichni andělé dohromady nejsou s to, aby jediného hříšníka z hříchů rozhřešili, mu je odpustili jménem Božím, jak to může kněz. Sv. Alfons praví dobře: »Svatí andělé strážní stojí člověku po boku a mají o to péči, aby zhřešil-li, ku knězi šel a od něho rozhřešen byl, avšak žádný z nich nemá moci ani rozvazovati ani svazovati.« Ba tak velká jest soudcovská moc kněží, že úsudku jeho přenechán jest i snad božský, praví sv. Maximin. Věru velká jest to moc, přesahující moc a důstojnost královskou a andělskou, moc kněžská, proto nadšený kardinál Hugo vkládá samému Spasiteli v ústa tato slova ku kněžím našeho Zákona: »Já jsem stvořil nebe i zemi ale tobě ponechávám ještě krásnější a ušlechtlejší stvoření; učin z duše hříšné duši novou, učin totiž, aby z otrokyně ďablovy stala se dcerou mou. Já poručil jsem, aby země vydala plody své, tobě však přenechávám lepší tvoření, aby duše totiž ovoce přinášela. Neboť bez milosti Boží podobá se duše uschlému stromu, který živého ovoce již přinášeti nemůže; jakmile však duše taková nabude skrze kněze milosti Boží, může hned přinášeti ovoce pro život věčný. Když kněz rozhřešuje od hříchů kajícího, zastupuje úřad Ducha svatého, uděluje posvěcující milost Boží.« Vždyť tak pravil Kristus Pán k apoštolům: »Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpustěny jsou. Kterým zadržíte, zadržány jsou.« (Jan 20, 22). Kněží katoličtí jsou tedy spolupracovníci Boží a jiný žalnísta Páně o nich praví: »Bůh stojí v shromáždění bohů.« (1. 81). (Toť jsou kněží Páně).

Moc kněží novozákonních převyšuje i moc nejl. Panny Marie, neboť, ačkoli Maria, matka Páně většími přednostmi ducha obdařena byla, přece nedal Spasitel jí klíče království Božího, nýbrž kněžím svým. »O požehnaná Panno,« volá proto sv. Bernardin Sienský, »odpusť mně, neboť

nechci proti Tobě mluvit; avšak Pán sám povýšil moc kněžskou nad moc Tvou. A jak to? Dále to praví sám. Maria přijala Ježíše jednou, kněz pak kolikrát posvěcuje, tolikrát přijímá Krista a sice dle vůle své.«

Proto volá sv. Augustýn s údivem: »O, jak úcty hodná jest moc kněží, v jejichž rukou Syn Boží jako v lůně panenské matky tělem učiněn bývá. Jakou důstojnost svěřil vám Bůh! Jak význačné místo zaujímáte ve světě! Bůh vám přednost dal před císaři a králi, ano co ještě více jest, před anděly a archanděly! Neboť jako ne anděly, nýbrž sině Abrahámovy za nástroj spásy si vyvolil, tak ani andělům, nýbrž lidem a sice jen kněžím svěřil proměňování chleba a vína v Tělo a Krev Krista Pána.«

Důstojnost kněžská tedy převyšuje všechno, praví svatý Efrem; kněz jest uprostřed mezi Bohem a lidmi, pod Bohem, ale nad lidmi. Krásné o tom promlouvá zbožný Klaudius Aivisenet, který uvádí promluvu Pána ku knězi: »Co jest člověk, synu? a k čemu jest stvořen? Zajisté, aby Boha se bál, přikázání jeho zachovával, jemu se klaněl a jemu samému sloužil. A co jsi ty, táže se Pán kněze. Co jsi, ty, synu a k čemu jako kněz ustanoven jsi? Zajisté k tomu, abys v tomto nejpřednějším dile lidem byl vůdcem a je učil mne se báti, mně se klaněti a mne uctívati. O, jak velká to důstojnost, jak vznešené to povolání! Já pánem jsem v nebi, stádce moje ale na zemi jest, tys pastýřem jeho, aby skrze tebe prospívalo a se množilo. Není o synu pod nebem ani moci ani vznešenosti, která by se s tvou porovnávali mohla. Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.« Jest-li však tak velká jest moc a tak vznešená důstojnost stavu kněžského, tu zajisté vyplývá z toho také veliká, ba ohromná jeho zodpovědnost a proto také veliké břímě. Neboť komu Bůh víc svěřil od toho také bude více požadovati a knězi svěřil nejvíce — sama sebe. Proto každý, kdo svátost svěcení kněžstva přijímá, přijímá se ctí také břímě a jest se mu co báti, aby břímě to nebylo pro duši jeho tuze těžké, a nerozmačkalo ji. Tím si můžeme vysvětliti jednání tak mnohých svatých a velkých mužů, kteří se ukrývali,

aby jen břemenu kněžství ušli, tak svatý Cyprián, sv. Falgus, sv. Atanáš, svatý Ambrož, sv. Řehoř Veliký a jiní. Svatý Marek, Ammonis, Efrem se raději zohavili, aby nemusili se dáti vysvětliti a svatý Epifanius, biskup. nařiká, že nemá koho by na kněze vysvětlil. Tak veliký býval strach před přijetím těžkého břemene kněžství. A to vše ze slov apoštoloých, který pravil: »Nikdo neber sobě sám čest, nýbrž jen ten, jenž povolán jest od Boha jako Aron. Taktéž Kristus sám sebe neoslavil, aby stal se veleknězem, nýbrž ten jej oslavil, jenž k němu řekl: »Syn můj jsi ty, já dnes splodil jsem tebe.« (Žid. 54). V církvi staré proto i ti, kteří dokonalejší život křesťanský vedli, mniši a poustevníci nebyvali kněžími, a za pýchu se to pokládalo, pakliže některý takový se nabízel ku přijetí svěcení na kněze. Proto také sv. Basil, opět chtěje zkoušet poslušnost jistého mnicha, mu nařídil, aby veřejně o kněžství žádal. Mnich poslechl a pokládalo se mu to za velkou ctnost, že se tak veřejně vydal v podezření pýchy duchovní. Každý kněz, který cítil v sobě povolání k stavu tomuto, věděl také dobře, že na sebe bere břímě přetěžké, zodpovědnost velikou, proto s bázni a třesením přijal svěcení, nemoha se vzpouteti vůli Boží, která jej byla k tomu povolala. Kdo by snad jen tu skvělejší stránku stavu kněžského na očích měl a bez povolání svěcení přijal, zklamal by se brzy a sténal by pod tíhou břemene tohoto. Svěcením zajisté povýšen bývá kněz, ale přece nepřestává býti člověkem křehkým a slabým tvorem jako jsou jiní lidé a cítí tuto slabost svoji pod tíhou stavu svého dvojnásobně. Proto i kněz může klesnouti, a pád jeho má v zápětí hrozné účinky. Hrozné pro něho, hrozné pro stav jeho a církev. Hrozné pro něho samotného, neboť klesne-li dobrý, bývá trest horší pro stav, neboť nepřátelé číhají na každý sebe menší pokles kněze, aby pošpinili celý ctihodný stav a pro církev, poněvadž pád kněze má za následek pohoršení a tím také škodu církve a náboženství. Nepřátelé víry Kristovy nemají útrpnosti ani shovívavosti. Sami topí se takřka v neřestech všeho druhu ale na knězi vidí hned skvrnu nejmenší a zveličují ji nespravedlivě, majíce ďábelskou radost z toho, jakoby snad to

bylo potvrzení jejich zloby, zašti proti Kristu, víře a církvi jeho. Nedovedou rozlišovati mezi božskou stránkou církve a lidskou a u kněze mezi jeho úřadem a osobní slabostí. A tak se stává, že některé skutečné poklesky se nespravedlivě zveličují, mimo to však častěji domnělé a lživé kněžskému stavu na vrub bezě vsí příčiny a bezě všeho práva se přičítají. Pomluva hraje v tom velikou úlohu a vykoná úkol, který jí nepřátelé přiklí, zhanobí stav kněžský mezi lidem věřícím a tím také okrade jej o úctu a důvěru lidu. Tím ovšem trpí víra a náboženství, neboť ztrácí-li lid úctu a důvěru k svým kněžím, nutně pozbyvá i víry zbožnosti a mravnosti a to je to čeho nepřátelé Kristovi dosáhnouti chtějí.

Lid katolický zajisté prohlédne tuto lest a pozná tuto léčku a nesedne na lep nepřátelům své víry; bude si vědom co ve svých kněžích má: učitele pravd nejsvětějších a nejvznešenějších, těšitele v trudech duševních nejhorších, smířovatele s Bohem, prostředníky Bohem samým ustanovené a věrné své přátele, kteří s lidem cítí, lid milují, pro jeho dobro duchovní i hmotné pracují, neboť z lidu vyšli a blaho lidu leží jim na srdci. Lid katolický, jsa sobě vědom křehkosti vlastní, i s knězem chybujícím bude mít útrpnost a bude shovívavý, neboť ví, že dosti jinak potrestán bývá takový kněz ve vlastním svědomí a i jinak. Doufáme všichni v milosrdenství Boží, proto budme vespolek jeden k druhému milosrdní. Lid katolický vída, že i kněz některý chybuje, nebude přenášeti odpor svůj, který by snad měl k chybě kněze, na úřad jeho, který vždycky jest svatým, vznešeným, neboť jest to Kristus, který skrze kněze působí. Vždyť mše svatá sv. svátosti, slovo Boží zastávají vždycky tytéž přesvaté věci Boží ať je koná, hlásá, rozdává kněz svatý nebo hříšný. Ale ovšem, jest lidu třeba kněží dobrých, poctivých a také pokud lze dokonalých, ti jsou pravým darem Božím; ale za tento dar se lid také modlití musí. Proto každý věrný katolický křesťan modlí se za své duchovní otce, jak je to povinen podle čtvrtého Božího přikázání, aby milost Boží naplnila je a oni hodnými byli rozdavači tajemství Božích. Nezapomíná na ně, ani po smrti, neboť mnoho

dobrého přijal z ruky jejich; jest to ovšem smutný osud kněží že se tak brzy na ně zapomíná. I ten kněz, jenž za živa byl ctěn a vážen v osadě, jakmile zemřel, upadá v krátkém čase v zapomnutí. Rov kněžův bývá nejvíce opouštěn.

Celý život skoro věnoval stádeci svému a hle, po smrti naň nikdo, neb jen málo kdo vzpomene. Ovšem nevďek světem vládne! Katolický křesťan, milující svou církev a své náboženství, modlití se bude vroucně k nejvyššímu pastýři Kristu za církev Boží na zemi, že všechny ty, kteří ji řídí a vedou, papeže, biskupy a kněze, aby řídili věřící tak, jak to sám Pán Ježíš žádá. Modlití se budou obzvláště ve dnech, kdy se svátost svěcení kněžstva uděluje, aby oni mladí muži, nastupující úřad tak vznešený ale i tak těžký, vyzbrojeni byli posilou Ducha svatého a ohněm lásky k Bohu a k bližnímu, aby rozdělilo se srdce jejich. K tomu také jsou čtyřikráte v roce ustanovené postní dny, čtvero suchých dnů, čili Quatember, ve kterýchžto dnech se za dob starých svěcení udělovalo. Tu církev Páně celá posty a modlitbami obrací se k Bohu, aby hodné dělníky poslal na vinici její. Věrný katolik bude lnouti ke svým kněžím, bude jich poslušen ve všem duchovním ohledu, bude si vážiti i jejich dobrých rad v ohledu hmotném, rád bude přijímati služeb jejich skrze sv. svátosti, zastane se cti jejich před protivníky a nikdy nepřipojí se k těm, kteří i nejlepšího kněze haní a tupí jen právě proto, že knězem jest. Hodný katolik cítí vždycky s církví. Kdykoli nepřátelé na ni dorážejí, kdykoli ji kdo haní, tupí, ji laje, ji opovrhuje, cítí bolest, neboť se to týká také jeho

samého. Církev jest matka a špatný by to byl syn a dcera, kteří by s matkou necítili. Pak i nehodný jest katolik, který necítí s církví, matkou svou duchovní. Až vše člověka opustí, až umění lidské řekne skrze ústa lékaře »není už pomoci, musíš zemřít«, tu nepomůže nám nikdo jiný než-li kněz. Ten potěší, ten posílí, ten smíří úzkostlivou duši naši s Bohem, usnadní nám odchod z tohoto světa, podá nám nejsv. pokrm Těla a Krve Páně a tak odevzdá duši očištěnou a smířenou milosrdnému Bohu. Jaká to dobrodíní! Tu poprvé se oceňuje moc a působení katolického kněze. A i když již katolik zemřel a po letech nikdo naň nevzpomíná, jest to kněz, jenž den co den při nejsv. oběti vzpomíná všech zemřelých, zejména těch, kteří kdysi mu byli svěření a doporučí je lásce Boží.

A co kněží vykonali pro národnost. co vykonali v oboru lidumilství, dobročinnosti, jak často pomáhali starati se, o tom svědčí dějiny a každý, kdo není zaslepen, uzná velké jejich zásluhy i na poli tomto.

Dalo by sě mnoho ještě pověděti o předmětu tomto, než řádky tyto zajisté postačí, aby čtenářové »Š. B. S. P.« zase obnovili v sobě vědomí o vznešenosti, moci a blahodárném působení katolického kněžství, aby tedy jak povinnost jim káže, jeho si vážili, je ctili a s ním co nejúžeji spojení byli. Tak budou spojení i s nejvyšším knězem naším. Ježíšem Kristem. Užívající na zemi služeb zástupců jeho, kněží novozákonních, dojdou bezpečně tam, kam je Kristus svými kněžími volal a vedl, do nebe. Novým pak kněžím přejeme z plna srdce hojnost Božího požehnání pro všechno jejich budoucí konání, a jednou velkou odplatu na věčnosti.

Boh. Hendl

Na Sionu.

•Vejdu k oltáři Božímu, k Bohu,
jenž obveseluje mladost mou.«
Žalm 42. 2.

Zvlastní pocity jímaly pokaždé duši mou, kdykoli ministrant dal znamení zvonek u sakristie, varhany se rozezvuly a kněz vážným krokem krácel za ministrantem, nesa kalich v rukou. Jakmile kněz vykročil ze sakristie, nespustil jsem s něho oči po celou dobu, v níž stál u oltáře, a bedlivý pozor jsem dával na každý jeho pohyb. tak že oku mému pranic neušlo. Bohužel, že mnohé věci, které se dály u oltáře, byly mi knihou, uzamčenou sedmým zámekem, a proto jsem mnohým věcem neporozuměl. Jak bych byl vděčen tomu, kdo by mi byl obřady mše sv. objasnil a vysvětlil.

Jako mně, tak se zajisté děje i mnohým jiným, kteří zbožně a uctivě jsou přítomni mši sv. I jim mnohé věci jsou hádankou nerozluštitelnou, a zajisté s větší vroucností a zbožností obcovali by mši svatě, kdyby obřadům při svatě oběti rozuměli. Z té příčiny umínil jsem si, že po něčem ve «Škole Božského Srdce Páně» budu uveřejňovati příspěvky, jimiž obřady mše sv. pilným čtenářům ořejší a spolu je pobídnou, aby z této nepřeborné studnice milosti, jež nám božské Srdce Páně každodenně na všech místech okrsku zemského otevírá, hojných milostí pro čas i pro věčnost načerpali.

Nápis hořejší označuje, že první svatá oběť novozákonní konána byla Kristem a apoštolý ve večeradle na hoře Sionu v Jerusalemě, a že oběť mše sv. jest stálou a nepřetržitou obnovou této oběti Kristovy.

Odměřeně, vážně a důstojně vychází kněz ze sakristie za ministrantem k oltáři Božímu. Nejde s chvatem, nejde také loudavě; neboť by tak nikterak nepřispěl k tomu, aby úkon, který konati má, provázen byl věřícím lidem s patřičnou vážností. Příchod kněze k oltáři mimoděk připomíná příchod Kristův na svět. Konečně přijde a neoklame nás. Habakuk 2, 3.

Ano, jako Kristus kdysi přišel na svět, tak přichází i dosud po vykonaném

díle vykoupení lidského, do lůna církve a do srdce věřícího lidu. A jako tehda patriarchové a proroci toužebně na příchod Kristův čekali, tak i nyní lid věřící čeká na příchod Kristův, jež kněz představuje. Příchod kněze připomíná toto veliké tajemství, a spolu se oznamuje křesťanské osadě, že Kristus přebývá uprostřed ní, aby vylil na ni plnost svých milostí.

Kněz již se přiblížil k oltáři. Buďto se hluboko sklání před křížem, umístěným uprostřed oltáře, anebo kleká, je-li velebná Svátost vystavena anebo ve svatostánku ukryta. Začíná pak svatou obětí znamením sv. kříže, z něhož jako ze stromu rajskeho hojně milosti řinou nejenom ze svatě obětí, nýbrž i ze svatých svátostí. Jakmile kněz sv. křížem se poznamená, začala svatá oběť, a kněz musí v oběti pokračovati až do konce, neohlížeje se a nevšímaje si ničeho, cokoliv se kolem něho děje.

Pak začíná stupňovou modlitbu, jižto střídavě koná s ministrantem, zastupujícím věřící lid. Že pak nejenom tento žalm, nýbrž i četné výroky žalmů při mši sv. se vyskytují, nebude na škodu, budeme-li rozjímati:

1. důležitost žalmů při mši sv. vůbec,
2. důležitost žalmu Judika zvlášť.

1. Důležitost a význam žalmů při sv. oběti vůbec.

Kniha žalmů, také žaltář zvaná, jest sbírka písní svatých, které byly sepsány z vnuknutí Ducha sv. částečně Davidem a částečně jinými svatými spisovateli, a v nichž se opěvují vlastnosti trojjediného Boha. Žalmy zaznívaly z neporušených úst Marie Panny, když od třetího roku prodlévala v chrámě až do té chvíle, v níž se sv. Josefem byla zasnoubena. Ano, žalmy zpíval i sám jednorozený Syn Boží. Při poslední večeri zpíval Pán žalm střídavě s apoštolý. Žalmy pěl Pán i tehda, když pěl na kříži. Také apoštolové pěli žalmy a doporučovali je i věřícím. «Slovo Kristovo přebývej ve vás hojně se vši moudrostí.

Vyučujte a napomínejte se vespolek žalmy, chválami a písničkami, prozpěvující Bohu v srdci svém.* Kol. 3. 16.

Jestliže Kristus, Maria Panna, apoštolové a první křesťané žalmův užívali, pak nesmíme jich postrádati ani v církevním životě, ale třeba, aby zaznívaly i u oltáře při oběti novozákonné po celém okrsku křesťanském. Zvuky, jež vyluzoval Duch sv. na harfě Davidově, ozývají se lučněji a činí dojem hlubší, pomníme-li, že Kristus vyplnil dopodrobna, co v žalmech jen nastíněno. Mše svatá jest obětí smírnou, obětí chvály, dikův a prosby. V žalmech jest srdce lidské, kteréž se Bohu klaní, Bohu děkuje, Boha chválí a velebí, harfou, do níž Duch svatý zasahuje, aby z ní zvučely nebeské melodie. Jako matka žvatlavému dítěti vkládá slova v ústa, tak i Bůh vkládá člověku v ústa slova, která dorážejí k božskému Srdci a lidem pomoc Boží zajišťují.

Sv. Otcové, kteří Duchem svatým byli naplněni, ať nás poučí o významu žalmů.

»Ačkoli celé Písmo svaté proniknuto jest milostí Boží, přece popředně platí to o milostné knize žalmů. Neboť tato kniha, v níž nejjasněji Duch svatý promlouvá o božství, narození, činech, utrpení, vzkříšení Páně, o zákonu milosti, o evangeliu, jest nad to čistým zřídlem božských pravd, jest souhrnem mravouky, jest všeobecným a nevyčerpatelným pokladem života, jest pramenem sladké výmluvnosti, jest pravou nebeskou poesii, která hojí i nejhlubší rány duchovní. Jest knihou knih. Jest knihou pro každého, kdo chce opěvovati velebnost, všemohoucnost, moudrost a prozřetelnost Boží, kdo chce vzývati milosrdenství svrchovaného soudce, anebo kdo chce vyprositi pomoc v tísní a soužení, kdo chce vzdáti díky za dobrodiní Boží, kdo se chce poučiti a vzdělati.* Sv. Ambrož.

»V žalmech Kristus nejen se znovu rodí, nýbrž nanovo trpí, odpočívá v hrobě, vstává z hrobu, vstupuje na nebesa, sedí na pravici Boží. Žalm jest hlasem církve.* Sv. Ambrož.

Z toho vysvítá: Jestliže v žalmech slabý člověk s dobrotivým Bohem se setkává, musí věneč žalmový i svatou obětí se proplést, protože i na oltáři

lásky Boží s nicotou lidskou se setkává. A pakli žalmy živě připomínají učícího a trpícího Spasitele, náleží tudíž právem k té oběti, v níž život, utrpení a smrt Páně se obnovuje.

»Žalm«, praví sv. Basil, »uklidňuje duši, zjednává pokoj, tiší bouři a neklid myšlenek. Víze a utvrzuje přátelství, spojuje odpůrce, smířuje nepřátele, udílí napomenutí k zbožnému žití a napomíná k svědomitému plnění povinností. Nemocné duši vlévá zdraví, duši zdravou udržuje a zachovává, odstraňuje zlé návyky z duše a učí ctnostem.*

Dle sv. Efrema zapuzuje žalm zlé duchy a volá dobré anděly k ochraně. Jestliž záštitou nezkušeného mládí, jest ozdobou mládenců, jest útěchou starců, jest nejkrásnější ozdobou žen. Žalm povznáší slavnosti, vlévá svatou žalost a vyluzuje slzy i ze srdce zkamenělého. Žalm vyučuje nováčky, jest oporou pokročilým a silou dokonalým. Žalm jest písní andělů, jest hudbou nebeskou a vonným kadidlem.

A věru takové-li hojné poklady v žalmech jsou ukryty, tuť třeba, aby i u oltáře zaznívaly, tuť třeba použití jich, by nejsvětější úkon našeho svatého náboženství byl zveleben a oslaven, aby modlitby a zpěvy staré úmluvy sloučily se s úmluvou novou na stupních oltáře, a aby nebeský souzvuk velebil a slavil božského Vykupitele. Je-li konečně žalm, jak sv. otcové církevní dosvědčují, mlouvou Ducha svatého, pak musí Duch svatý touto mlouvou mluvit, církev hlasu svého pozvednouti, nevěsta ženicha hlasem tímto na oltáři velebiti, protože na oltáři odpočívá Kristus zahalen a ukryt, a láska Kristova tam divy tvoří.

Nuže tedy ať harfa Davidova, dotknuta prstem Božím, hrá, ať zvuk její při svaté oběti zní, a ať nás poučí, abychom hlouběji vnikli v tajuplný souzvuk, jemuž andělé naslouchají a nad nímž celé nebe plesá a se raduje.

A nyní již chceme naslouchati žalmu čtyřicátému druhému, kterýž kněz střídavě s ministrantem na stupních oltáře se modlí.

2. Žalm Judika.

Kněz: Vejdu k oltáři Božímu.

Ministrant: K Bohu, jenž obveseluje mladost mou.

Kněz: Suď mne, Bože, a rozsud' při mou s národem nesvatým, od muže nepravého a lstivého vytrhni mne.

Ministrant: Neboť Ty, Bože, jsi síla má. Proč jsi mne zavrhl? Proč jsem smuten, když mne svírá nepřítel.

Kněz: Vyšli světlo své a pravdu svou; tyto mne povedou a dovedou na svatou horu Tvou a ve stan Tvůj svatý.

Ministrant: Já pak vejdu k oltáři Božímu, k Bohu, jenž obveseluje mladost mou.

Kněz: Oslavováti budu Tebe na citeře, o Bože, Bože můj! Proč se rmoutíš, duše má, a proč jsi smutná?

Ministrant: Doufaj v Boha; neboť já budu ještě oslavovati Pána, jestiž spasením obličej mého a můj Bůh!

Kněz: Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému!

Ministrant: Jakož byla na počátku, nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

V jaké náladě byl David, když žalm tento psal anebo k citeře zpíval? Byl na útěku před svým synem Absolonem. Odevšad naň dorážejí nepřátelé. Život jeho jest ve velkém nebezpečství. Jak šťasten byl dosud na Sionu, kde před archou úmluvy se kofil, čelem země se dotýkaje; ale nyní jest vzdálen od archy úmluvy, v níž Hospodin uprostřed lidu svého bydlí a modlitby a prosby jeho vyslýchá. Život Davidův byl tehda podoběn životu cizince, jenž dlí daleko od vlasti, jsa mnohé nesnázi a mnohemu nebezpečství vystaven.

Cirkev vkládá knězi tento žalm do úst dříve, než-li k oltáři vystoupí. Kněz v duchu jest v náladě Davidově. Onť se pokojuje před Bohem, a uznává, že pro hříchy své jest odloučen od Boha. Prosí, by byl vyproštěn z ruky nepřátel, by byl vysvobozen ze všeobecné záhuby, prosí o světlo a milost a pohružuje se důvěrně v Boha, který jest dosti mocen a laskav, aby všechny vytrhl a k sobě přivinul.

Avšak i nám platí ten žalm. Jestliž věrným obrazem našeho vzdějšího putování. Člověk vzdychá a pláče v tom slzavém údolí, jestliž odevšad nepřáteli obklopen, podlehl by útrapám, kdyby nemohl s plnou důvěrou pozírat k nebeské hoře, ze které očekává spásy. Na stupně oltáře klademe veškerý útrapy a svízele,

a odtud pohlížíme důvěrně k Otci milosrdnému a k Bohu utěšujícímu. Bez útěchy nikdy od oltáře neodcházíme. Leč třeba, abychom dopodrobna rozjímali krásný obsah žalmu. Neboť slovo svatého Jana Zlatoustého platí i o tomto žalmu: »Každé slovo žalmové zahrnuje v sobě nezměrné moře důmyslného obsahu. My ovšem s nepovšimnutím spěcháme od jednoho žalmu ke druhému. Kdybychom každé slovo žalmové uvažovali, veliké poklady bychom v žalmech našli.«

Vejdu k oltáři Božímu. Význam slov těchto: Důležitý okamžik se přiblížil, chci konati hluboká tajemství, a srdce mé touží, bych je mohl dokonati. Oltář Boží. oltář věčný obětní jest v nebi zřízen před Božím trůnem. Avšak i uprostřed církve nového zákona jest oltář takový, jehož odznak byl již v zákoně starém. Před Kristem mohlo lidstvo, dosud nevykoupené, spásu jen tím si zajistiti, když s věrou pevnou ke krvavému obětnímu oltáři budoucího Vykupitele se obracelo. Také pro věřící Nového zákona dosahují smíru a spásy z oltáře, na němž Vykupitel se obětuje. Aby smysl tento byl určitěji vyznačen, nepraví kněz; chci přikročiti k oltáři Božímu, nýbrž vejdu k oltáři Božímu, jinými slovy: chci s touto obětí, která na oltáři se koná, úzce se spojití, chci milostí, které z oltáře plynou, hodným se státi, pak mohu též doufati, že také k oltáři Božímu v nebesích vejdu.

K Bohu, jenž obveseluje mladost mou. Pro mladost tělesnou povznáší Duch svatý varovného hlasu: »Pamatuj na Boha ve dnech mladosti své, nežli se přiblíží čas souzení, a až se přiblíží léta, o nichž řekneš: Nelíbí se mi!« Kazatel 12, 1. Člověk, znovuzrozený z vody a z Ducha svatého, rozvíjí se k nové mladosti. Oběť Kristova na kříži rozproudila nový život do pokolení lidského. Kletba a zlořečení bylo z tvorstva snato, a tvářnost země byla obnovena. Jednotlivá srdce lidská byla obveselena a omlazena Duchem svatým a posvěcující milostí.

»Kterí doufají v Hospodina, povznesou se jako orlové, obnoví sílu svou, poběží a neustanou.« Isaiaš 40, 31. Platí-li výrok tento o každém člověku vůbec, platí o knězi zvlášť. Jako orel vznáší

se duch jeho u oltáře k nebesům. Jak hojně proudí tam milosti, jak se omlazuje a obnovuje veškerá jeho bytost! Tam stařec mění se v mladíka, tam čerpá znova občerstvení pro duši a mladický zápal, tak, že nedbá trampot a svízeli, které apoštolská činnost má v zápětí; tam nová krev proudí žilami. Proč by tedy neměla mladost jeho se obveseliti, proč by neměl život milosti Boží se obnoviti? Proč by nemělo srdce kněžské býti rozplameněno, an božský zář v útrobu jeho se klade! Avšak nejenom kněz, nýbrž i věřící lid má při svaté oběti obveselen býti mladostí. Když na křtu svatém voda křestná na nás byla vylita, když duše naše po křtu sv. zářila před tváří božskou jako čistý průhledný křišťál, o křesťané milí, to byla naše mladost! Když jsme poprvé jako dítky chyby a křehkosti své náměstku Kristovu vyznali, a rozhrěšení dosáhli, a když andělé svatí s větší zálibou na nás s nebe patřili, to byla naše mladost. Když přiblížil se den prvního sv. přijímání, na nějž jsme se nejenom my, nýbrž i rodiče naši těšili, tehda obnovila se naše mladost! A kdykoliv ve svátosti oltářní Spasitele svého přijímáme, anebo při mši svaté duchovním způsobem přijímáme, obnovujeme mladost svou, obohacujeme se milostí a zásluhami; obveselujeme Vykupitele svého. A Pán obveseluje nás. Pak následuje verš:

1. Sud mne Bože, a rozsud přimou s národem zlým, od nepravého a lstivého muže vysvoboď mne!

Světlo zápasí stále s temnotou. Synové Boží jsou odděleni od synů toho světa. Tito první jsou s knězem u oltáře pravého Boha sjednoceni a shromážděni; onino však od svatyně se vzdalují, pobíhajíce za marnými modlami světskými. Zbožní křesťané bývají vždy a všude od synů toho světa pronásledováni. V nitru našem hledí nepravý a lstivý člověk, lhář od počátku, bouře a pokušení vyvolati. Boj náš jest nejenom protivniterným, nýbrž i proti vnějším nepřátelům, a boji tomuto nemůže ani kněz se vyhnouti. I svět i peklo spojují se v jedno. jde-li o to, aby kněze od pravé cesty odvrátili. Avšak marné jest úsilí toto při knězi, jenž veškeru naději na Boha klade.

2. Neboť Ty, o Bože, jsi síla má. Proč jsi mne zapudil? Proč

jsem smuten, an mne sužuje nepřítel?

Bůh posiluje kněze, posiluje i věřící lid. Jeho všemohoucnost může nám pomoci; jeho dobrota chce nám pomoci. Vkročíme-li do svatyně, blížíme-li se zbožně k oltáři, když jsme tak blízcí věčnému vítězi, jak bychom mohli i jen na okamžik se třásti a báti? Je-li Bůh s námi, kdo bude proti nám?*

3. Vyšli světlo své a pravdu svou; ty mne povedou a přivedou na svatou horu Tvou a ke stánku Tvému.

Na oltáři jest světlo, jest pravda, jest milost; neboť na oltáři jest Kristus. Uvedl nás na svatou horu, t. j. do své církve, kdež si vybudoval stánek. A pakli jsme se od tohoto stánku vzdálili, pak zase milostí svou nás ke stánku svému přivádí.

4. Oslavovati budu Tebe na loutně, Bože, Bože můj! Proč se rmoutíš duše má, a proč jsi smutná?

Ano, vejdu-li k oltáři Tvému, budu Tě chváliti a velebiti; a jestliže přispěním milosti Tvé od oltáře pozemského vyšinu se k oltáři nebeskému, budu Ti věčně díky vzdávati; tam kde plesání andělů a svatých se rozléhá, budu věčně se radovati. Krátký jest život pozemský, nezměrná však radost, která nám jest uchystána na věčnosti. Proč tedy jest člověk smuten, a proč se rmoutí duch jeho? Proč není srdce jeho loutnou, které, dotkne-li se ruka Páně, vyluzuje z ní nebeské libozvuky? Nedůvěra v Boha jest příčinou největšího rozladění.

5. Doufej v Boha; neboť já budu Pána ještě chváliti. Jestli spásou mou a Bohem mým.

Nikoliv, nesmíme klesati; ale musíme setrati; byť i zde zápas byl krutý; byť tomu od dávna tak. Království nebeské trpí násilí; záhy dostaneme se k Bohu. U oltáře klaníme se Pánu. Ve svatém přijímání poznáváme svou nestatečnost; v nebesích teprve budeme patřiti na slávu Boží věčně. Pán vede nás pevnou rukou pozemským zápasem tak dlouho, až se do výšin nebeských vyšinem.

Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému! Jakož bylo od počátku, nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.

Tomuto výroku říká se slavořečení. Skoro veškerý církevní žalmy a hymny končí se tímto slavořečením. Oslava trojjediného Boha jest cílem všech našich obětí a modliteb, ba našeho veškerého žití a bytí. Po oslavě Boží zde na zemi životem svatým a právě křesťanským, neustoupí oslava Boží v nebesích k našemu blahu věčnému. Bohoslužba těmito slovy žalm končí a ozdobuje; neboť jsou-li zápasy, nebezpečnosti a trampoty života našeho oslavou trojjediného Boha,

pak jsme došli svrchované blaženosti. Pokorně uklání kněz hlavy, an vyslovuje nejsvětější jména. Otcí obětuje myšlenky, Synu slova, Duchu sv. skutky. Vše, cokoliv kněz koná, směřuje k oslavě Boží, k této oslavě hledí po vzoru a příkladu Krista Pána. Tak chceme jednati i my, abychom, až ocitneme se před branou věčnosti, ještě jednou a naposledy zvolati mohli: »Vejdou k oltáři Božímu, k Bohu, jenž obveseluje mladost mou.«

Marie Kadlčáková:

V bouřlivé noci.

Noc kolem tmavá
duše sní;
na černém nebi
blesky se šklebí,
v dálce hřmí.

Smutně ba smutně
zní ten sten;
povstanu s lože
zašeptám „bože“
a jdu ven!

Na tichý dvorek
v pustý sad;
z očí i tváře
divná plá záře
šílím snad?

Bouře zní z dálky
zní již blíž!
Duše má v žasu
chví se v tom hlasu.
cítí tíž!

V besídku sklesle
usednu;
v myšlenek davu
umdlanou hlavu
pozvednu.

Bouře se blíží
čím dál víc;
pospíchám donů
v rachotu hromu
rychle pryč.

Noc kolem tmavá
v dálce hřmí;
tichounek vánek
přines mi spánek,
duše sní!

Usedám k oknu
v světničce;
pohlédnu výše
modlím se tiše
k Matičce.

Matičko Boží
při mně stůj!
Milostí Tvoji
srdce mé zhoj
pohled Tvůj.

Buď mojí hvězdou,
přej mi klid;
jdu se já k Tobě
v této zlé době
pomodlit...

P. V. Virsig:

Milostná novena.

(Ostatek.)

Tři prosebníci.

Vidím tři prosebníky přicházeti ke každému z ctitelů božského Srdce. Tlukou na srdce a prosí, aby jim popřáli sluchu. Jsou to prosebníci vzácní, každému z nás velice blízcí a známi. Všichni tři mají tutéž prosbu, zvláště důležitou a tklivou. Nebojme se, že snad běží o peníze, o podporu hmotnou; ani nejsme pod hříchem povinni vyplniti, oč žádají.

Dnes bych toliko o jednom prosebníku promluvil.

První, jenž k nám přichází, jest muž; žil v nadbytku, ve slávě a radostech, jsa šťasten mezi šťastnými, veleben a slaven od svých poddaných. Než láska k nuzným a nešťastným pohнула jeho srdcem, oheň vzňal se a pálił ho doma; i opustil město otcovské, paláce nádherné, slávu a radovánky, odešel na venkov mezi nuzné a nešťastné; tam bydlel v domku chudobném, pracoval, tesařil; tam sloužil sousedům, pomáhal, kde mohl, a poučoval; posléze oheň lásky tak srdcem planul, až puklo — a on život skončil za své milované druhy. Ale i na tom nepřestál. Rouškou chleba přioděl se, aby vždycky přebýval v svých milých v domku tak úzkém a nízkém jako nikdo z nás.

Tento šlechetný muž je Ježíš Kristus, náš milý Spasitel. Jeho božské Srdce jest naším prvním prosebníkem. Uvažme jenom klidně: Bůh a Spasitel náš — prosebníkem u nás!

Oč prosí? »To číňte na mou památku« (Luk. 22, 19). Co pak? »Totot jest tělo mé; vezměte a jezte. Toto jest kalich krve mé; vezměte a pijte. To číňte na mou památku. (I. Kor. 11, 24—25). Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný: a já ho vzkřísím v den nejposlednější. Nebo tělo mé jest právě pokrm a krev má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm« (Jan 6, 55—57).

»Vezměte a rozdělte mezi sebou! To číňte na mou památku«.

Jsou slova Krista Pána toliko přání a prosba či příkaz? Obé, příkaz i prosba.

Příkazu dosti činíme, když aspoň jednou za rok přijímáme sv. přijímání, a to o velikonoci; pak též na smrtelném lůžku a kdykoliv sv. přijímání jediným jest prostředkem od hříchu.

Než slova božského Spasitele, tak laskavá, nejsou toliko příkazem, nýbrž také tklivou prosbou; neboť tu nemluví jako přísný pán, jenž velí a příkazuje, nýbrž v pravdě jako prosebník. Slovy »to číňte na mou památku« praví nám jasně: »Dítky, nečíňte tak pouze jednou za dlouhý rok, nýbrž častěji. Pozvete a přijímejte mne často, pokud jen můžete, jako milého hosta do srdcí svých. Číňte to na mou památku, jenž jsem vás miloval a miloval až do konce«.

Kdo však tak tklivě mluví, kdo tak vroucně prosí? Spasitel náš, Bůh nejvyšší svrchovaný, jenž stal se dítkem, Spasitel náš, Tvůrce všehomíra, jenž stal se tvorem pro nás. Bůh všemohoucí, jenž stal se slabým pro nás, Spasitel náš, jenž vyrval nás drápkům satanovým! Nejsvětější srdce Ježíšovo prosí a přeje si (právem mohlo by požadovati a přikazovati), ale jenom prosí, dovolává se naší lásky: »Přijímejte mne často do srdce ve sv. přijímání. Číňte to na mou památku«.

Kdo jest naším prosebníkem? — Náš prosebník — tot Spasitel, jehož srdce bilo láskou; čest a pohodlí zaměnilo za pohanu a potupu, za chudobu a kříž, a probodnutí se dalo, aby vycedilo poslední krůpěj krve.

Či byl jeho kříž a utrpení lehkým a vnaďným? Či nebyl do krve zbičován, trnám korunován, uplván, políčkován a hřeby na dřevo přikován rukama i nohama tak nemilosrdně jako když tesař nebo stolař zaráží hřebíky do dubového dřeva? Nebyla to maličkost, všecka muka přetrpěti, a to nevinně a dobrovolně za nepřátele. Jaká oběť, jaké hrdinství lásky božského Srdce!

Vždyť byl Kristus Pán šťasten a nemusel trpěti, než on chtěl trpěti za nás a nechtěl býti šťasten bez nás.

Božský Spasitel tedy přichází k nám s prosbou: »Přijímejte mne často, hodně často do srdce. Čiňte to na mou památku«.

Mili ctitelé božského Srdce! Nej-světější Srdce nás prosí o časté sv. přijímání. Toť nejlepší uctěním božského Srdce! Častější sv. přijímání jest prosbou a přáním Spasitelovým.

Zdaž mu popřejeme sluchu?

Vizte! myšlenka: »Ježíš můj tomu chce« stala se pohnutkou všech heroických činů vyznavačů Kristových. »Ježíš tomu chce«, toť síla mučedníků, že šli mužně na smrt; »Ježíš, ženich duše mé tomu chce«, toť hlas, za nímž spěchali ve sv. čistotě panicové a panny; »Bůh tomu chce« toť oheň, který hořel v srdcích apoštolských mužů jako na př. sv. Františka Xaverského, aby každou oběť přinesli, jmění, vlast, příbuzné a přátele, i život položili na oltář božského Srdce.

Překoná-li božské Srdce i nás? Nedejme se zahanbiti! neboť prosbu jeho oslyšeti jest mít srdce nedosti šlechetné. Ale taková skvrna nesmí lpěti na ctiteli nejsvětějšího Srdce.

A vskutku! mnozí a mnozí porozuměli přání božského Srdce, které tak tklivě prosí o sv. přijímání na usmířenou; a mnozí přistupují ke stolu Páně měsíčně. Blaze jim všem! Dobrotivé Srdce božského Spasitele odmění jim tuto ochotu stonásobně.

Než více jest asi těch, kteří jenom jednou nebo třikrát do roka přistupují ke stolu Páně, i chvalně tak činí. Božské srdce ale prosí, aby častěji ho pozvali a slibuje jim milosti hojných. Vzpomeňme si toliko na veliké zaslíbení«.

»V nekonečném milosrdenství svého srdce slibují, že jeho všemožná láska propůjčí milost kající smrti všem, kdož první pátky devíti měsíců přijmou sv. přijímání; nezemrou v jeho nemilosti aniž bez sv. svátosti: a božské Srdce bude jim jistým útočištěm v posledním okamžiku.«

Jak štědře se odmění asi laskavé Srdce Páně, když ho častěji, každý měsíc nebo každý týden přijmeme! O! žiti budeme s Kristem, v Kristu a pro Krista, neboť »kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm« (Jan 6, 57). Pak bude božské Srdce kralovati v srdci našem.

Kralovati chce nejsv. Srdce v srdcích všech. A to možná jest toliko častým sv. přijímáním. Jinak není prostředku, aspoň v naší době od Boha odvrácené. Proto právě otevřelo nám božské Srdce svá bohatství, zjevilo nám ohnisko lásky, abychom svá ledová srdce ohřáli a zapálili. Ve sv. přijímání přichází k nám Spasitel se zaniceným srdcem, tu odpovídá srdce na srdci, a tu přeměňuje se srdce lidské, takže božské Srdce jím vládne a kraluje. Abychom tedy vždycky s Kristem byli spojeni a věrní poddaní zůstali, přeje si božské Srdce častější sv. přijímání.

Modlívané se: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, kraluj v Čechách«. Sv. Otec Pius X. propůjčil té modlitbě 300 dní odpustků dne 20. května 1908. Než pravím opět, že kralovati tam nebude leč častějším sv. přijímáním.

Namítne mi někdo, že není možná, aby věřící častěji, snad měsíčně anebo týdně, a teprve každodenně, přistupovali ke stolu Páně. Tolik překážek stavi se v cestu, neznámý to obyčej a nesnadný. O tom si povíme někdy jindy. Dnes vyvrátíme námitky příkladem.

O arcivévodu Maximilianovi z Este, velmistru německého řádu, se vypravuje:

Meškal na letním bytě v Ebenzweieru u jezera Gmundenského. Znal tam jako starostlivý otec všechny sedláky a služebníky jménem. Jednou při stole vypravoval tehdejší dvorní kaplan, redemptorista Zirrig, že právě onemocněla Josefa, služebná od krav; ale že nemožno jest převésti ji do nemocnice; musí tedy zítra ráno ji zaopatřit a jest mu jíti chlévem, neboť komůrka nemocné stála na konci chléva.

Arcivévoda setrochu zamysliv, pravil: »Dobře tedy, když božský Spasitel můj musí jíti chlévem, nepůjde sám, já půjdu s ním a všichni budeme čestnou stráž, abychom poněkud dosti učinili jeho dobrotě a pokoře.«

Stolovníci divili se takové řeči, než nikdo neodmlouval. Toliko starý hofmistr odvážil se: »Ale cis. Výsosti! Co si pomyslí na cizích dvorech o takovém snížení? Vždyti služebná obouvá dřeváky do chléva, a tam by ráciolo vykročiti Vaše Veličenstvo s celým dvorem, — a to k vůli chudé služebné?«

A co arcivévoda na to?

»Když Pán nebes a země se neštítí jíti chlévem k nuzné a chudé služebné, není asi nedůstojné pro smrtelníka, jako jsem já, jeho tam doprovázeti, třebaš jsem Maximilian, arcivévoda z Rakouska — Este; ani páni důstojníci si v ničem nezadáji ani nepozbudou cti, když půjdou se mnou. Ostatně poručím, aby se celá čeleď sešla ve dvoře. Nejkrásnější květiny ať se donesou do komůrky a komorník ať ustrojí oltářík.«

I stalo se. Ráno o 7 hod. bral se slavnostní průvod z kaple do chléva. Napřed nesl kněz Nejsvětější, za ním krácel uctivě arcivévoda. Ač byl milovníkem jednoduchosti, oděš se dnes ve svátečný oblek velmistrovský: bílý plášť se všemi odznaky. Pak následovali důstojníci; všichni v gala s hořícími svíčkami. Jak se asi divili a hleděli služebníci a služebné a sedláci, vidouce průvod tak četný a slavný! To nikdy ještě nebylo! Takové počty božského Spasitele ještě nezažili!

Ted šli dlouhou chodbou chléva až ke komůrce nemocné. Nevešli všichni a proto zůstali ve chlévě. Kněz pozdvihl sv. hostii, aby ji podal nemocné; a arcivévoda poklekl, za ním důstojníci; klečeli na slámě, kterou spěšně prostlali na chodbu. Na tvářích všech bylo viděti uctivost a údiv. Po svatém přijímání

potěšil arcivévoda několika slovy nemocnou. Když odcházel, hleděli za ním sedláci a čeledínové se zarosenýma očima a nejeden se tiše modlil: »Zachovej nám, Pane, dobrotivého a zbožného arcivévodu.«

Tak uctil arcivévoda Maximilian; božského Spasitele. Nebyl k tomu zavázán, než myslil si: »Pán si toho přeje.« Nedbal soudů lidských, jak o něm budou smýšleti a mluvit, nýbrž vůle Boží.

Na dobré vůli tedy záleží všechno. Dobrá, šlechetná vůle překoná s milostí Boží všechny překážky a obavy. Zpytuj, milý čtenáři a ctiteli božského Srdce, zpytuj své srdce, zdaž nežádá, abys častěji přistupoval ke stolu Páně než posud. Pakli tomu tak, věz, že hlas onen přichází z božského Srdce; jdi a učiň tak.

Jsi-li trochu apoštolem, jdi a přiveď své sousedy, svého přítele na hostinu nebeskou, abys nešel sám. Vezmi si příklad z jiných, kteří často, ano denně přistupují ke stolu Páně.

Nebuďme hluchými, nýbrž slyšme hlas božského Srdce Páně; jděme a vy-konejme, oč prosí tak vroucně. Řekněme sobě: »Ano, půjdu, již jdu; Ty voláš Pane! Ať mne to stojí nějakou obět, Ty, o nejsv. Srdce, jsi toho zasloužilo.«

»Vezměte a jezte; to činite na mou památku.«

Jedno jméno.

Já chtěl bych napsat něco,
co věčnou cenu má,
neb všechno jiné podnikání
jen čas si krátit znamená.

Já milovat chci něco,
co věčně zůstane,
neb všechno, všechno jiné
čas větrem odvane.

Já pozvednout chci žití své
ku břehům věčnosti,
neb svět se svojí pýchou
je lichou marností.

A proto píši jedno jméno,
jež z srdce miluji.
pro jméno toto žiji,
jež Ježíš jmenuji.

Konfiteor, neboli veřejné vyznání.

Synu můj, vzdej čest Hospodinu a vyznej,
cos učinil. Jos. 7, 19.

Kdykoliv jsem jako ministrant při stupňové modlitbě patřil na kněze, modlícího se konfiteor, a viděl jsem, jak hluboko se uklání k zemi a po dvakráte se obrací k nám ministrantům, mimoděk mi napadlo, jak i Pán Ježíš v zahradě Getsemanské modlil se tváří k zemi nakloněnou, a po dvakráte ustal v modlitbě, aby nahlédl, co apoštolové v zahradě činí. Mimoděk mi tanulo na mysli, že i mé hříchy Pána Ježíše tak tlačily, že tvář jeho až k zemi se skláněla, a zdálo se mi, jakoby i na mne pohlížel a mne se dotazoval: Synu můj, co jsem měl ještě učiniti, abych ti dokázal nezměrnou lásku svou a spolu označil cenu duše tvé?

Napomenutí, které dal Pán spícím apoštolům, nemohli-li aspoň hodinu s ním trvati na modlitbě, tanulo mi na mysli, kdykoliv při ministrování bořela mne kolena od klečení anebo kdykoliv v zimě drkotala mnou zima. I pravil jsem sobě: tak bys nechtěl pro spásu duše své nic trpět, vida, že Pán Ježíš trpí dosud potupu a hanu v chrámu Páně při mši svaté i od těch, za něž umřel, a kteří by měli Pána milovati celým srdcem?

Stupňová modlitba, kterou kněz u oltáře střídavě s ministrantem koná, zahrnuje veškeren obětí život. Modlitba tato upomíná na stánek Boží na hoře Sionu, na oltář novozákonný a na oltář nebeský, k němuž všichni povolání jsme. V této vznešené rozmluvě obrazy se veškerý pravé a šlechetné pocity lidského srdce. Bol, láska, ošklivost nad hříchem, smutek, nehodnost, důvěra, naděje; veškerý tyto pocity derou se v nitru lidském na povrch a pohroužejí se v duši lidskou před oltářem, na kterém božské tajemství se koná. Hrozná jest přítomnost Boží, tajuplný příchod i odchod Páně při svaté oběti. Především pak jest to pocit nehodnosti, který i srdce kněze i srdce lidu pronikati má. Nejenom kněz, nýbrž i veškeren přítomný lid musí se hluboko pokoriti, v prachu země vinu svou uznati, před tváří božskou a před celým dvorstvem

nebeským nehodnost svou veřejně vyznati! Jak krásný jest obsah modlitby konfiteor na začátku mše svaté na stupních oltářních! Uvažujmež hluboký význam této modlitby.

1. Obsah.
2. Způsob vyznání.
3. Jaké pocity má v nás vzbuditi.

1. Obsah.

Často zněl konfiteor v uších našich. Nuže, slyšme, jak konfiteor v naší mateřské řeči zní:

»Vyznávám se Bohu všemohoucímu, nejblahoslavenější Marii Panně, svatému Michaelu archandělu, sv. Janu Křtiteli, sv. apoštolům Petru a Pavlu, všem svatým, a vám bratři, že jsem velmi hřešil, myšlením, slovy a skutky, svou vinou, svou vinou, svou největší vinou. Proto prosím přebleshlavenou Pannu Marii, sv. Michaela archanděla, sv. Jana Křtitele, sv. apoštoly Petra a Pavla, a všechny svaté, a vás bratři, orodujte za mne u Pána Boha našeho.«

Vyznávám se Bohu všemohoucímu. Vyznání hříchů děje se Bohu všemohoucímu; vždyť Bůh všemohoucí bývá hříchem uražen, proto také třeba, aby se Bohu vina vyznala. O, kdyby člověk pokaždé se rozpomenul, že hřeší před Bohem všemohoucí, jehožto rámě mocné může člověka v každé době uchopiti a před svou soudnou stolicí předvésti, před Bohem hřeším všemohoucí, který mne může okamžitě zničití anebo do propasti pekelné svrhnouti, bez něhož nemohu ani mysliti, ani dýchat, ani žiti; pak by vědom si své křehkosti a slabosti spravedlnosti Boží proti sobě nevztyčoval. V hřích lidském vězí nesmírně bláznovství. »Proč se pozdvihuje hlína a popel?« Sir. 10, 9. Hřích jest nesmírnou urážkou Boha všemohoucího a nad to i nepochopitelnou zlobou; neboť člověk hříšný vypovídá Bohu, svému nejlepšímu Pánu, poslušnost, nevšímá si obdržených dobrodiní a snaží se, jak by přehorkle utrpení Kristovo ba i veškeré dilo vykoupení zničití mohl. »Tys přetřhl svazky mé a pravils: já nechci sloužiti.« Jeremiáš

2, 20. Mnozí chodí jako nepřátelé kříže Kristova, jejichžto konec jest zahynutí. Philipp 3, 18—19. Ano, konec každého hříchu jest zahynutí. Odtud radost a veselí, které panuje v nebi i na zemi nad hříšníkem, jenž se opravdu obrátil k Bohu. Proto také právě blaženým jest, kdo dle příkladu marnotratného syna ve svatyni se objevuje, aby z upřímného srdce zvolal: Vyznávám se Bohu všemohoucímu. Máje konati obět převznešenou, k níž třeba pravé ctnosti a zářící neporušenosti, rozpomíná se i kněz, že patří tolikéž ku hříšnému pokolení lidskému, že může hřešiti a hřeši. Nazírá do srdce svého, zhlíží se v životě svém, staví se do řady hříšníků a žalem a lítostí přemožen, volá: Vyznávám se Bohu všemohoucímu!

Kněz jest ustanoven, aby dobrým příkladem křesťanské společenosti zřídil. Jestliže kolem kněze při sv. oběti shromážděna buď úplně anebo částečně. Všude, kde třeba před Bohem se pokořiti, kde třeba Bohu povinnou čest prokazovati, kde třeba cti a slávy Boží se zastati, musí býti kněz na prvním místě, musí kněz první začíti. Proto jest zajištěn vznešeným znakem bohoslužby, když kněz první se poníží a z celého srdce vyznává. Vyznáváme se Bohu všemohoucímu.

Všem svatým. Také před svatými v nebesích vyznává se kněz ze hříchů svých. Nelze oddělit Krista od svatých. Kde jest hlava, tam jsou i nejušlechtilejší údové; oniť obklopují Krista jako zářící věnec; ano více ještě, oni zároveň s Kristem panují. Panují přemocnou láskou, panují velmohoucí přimluvou. »Vy, kteří jste následovali mne, budete při znovuzrození, až se posadí Syn člověka na trůnu velebnosti své, také seděti na dvanácti trůnech, abyste soudili dvanáctero pokolení israelské.« Mat. 19, 28. Kdo s Kristem panuje, také bude s Kristem souditi. Souditi s Kristem na nebi budou všickni, kteří následováním Krista na zemi se posvěcovali. Musíme tedy i před těmito soudci k vině své se přiznati.

Vyznáváme se i před svatými ze hříchů, jelikož svatí pocítili tatáž pokušení, tytéž boje a zápasy, jaké máme i my, a proto mají s námi útrpnost. Proto se obracíme v konfiteor i k těmto správným zástupcům, jelikož Pán Bůh, dle výroku sv. Jana Zlatoustého, jedněm pro zá-

sluhy druhých milosti a milosrdenství uděluje.

Čím byli svatí, dokud na pozemsku putovali? Čím jsme my, jimž týchž milostí měrou přehojnou se dostává jako svatým Božím? Jak veliký tu rozdíl, jak hrozná protiva! Jak daleko jsme ještě od svatých, a jak mnoho nám třeba, nežli do řad jejich budeme připočteni? Ba nelze ani porovnání toho začíti. Jsouť to pocity zahanbení, které se nám u oltáře do srdce derou. Dobře nám tedy, pokoříme-li se i před svatými. Samozřejmě, že v popředí svatých Božích stojí neblahoslavenější Maria Panna; vždyť jest Maria Panna korunou všeho tvorstva, královnou andělů a svatých. Ke komu kromě Boha, měli bychom se tedy nejprve obrátiti? Jestli Matkou Boží a Matkou naší, jest první a nejmocnější přimlůvkyni u trůnu Božího za lid křesťanský. K Matce této utíkají se ubozí hříšníci, aby před tvář její oplakávali hříchy své. Církev nemůže při oběti Syna Božího zapomenouti na obět srdce Matky jeho přemilé. K Marii se všickni utíkáme.

Církev Páně rozblíží se dále v zástupu vyvolenců Božích, a tu mimoděk padá zrak její na zástupy andělské, mezi nimiž jest na prvním místě sv. Michael archanděl. Andělé jsou nám dáni od Boha jako průvodci na pouť pozemské. Knižetem sborů andělských a ochráncem a záštitou celé církve jest svatý Michael. Ont byl vítězem v kruté seči proti duchům zlým, a zápas tento začal a vítězně skončil s heslem: Kdo jest jako Bůh? A pyšní andělé byli svrženi s nebe. Proti luciferovi a přivržencům jeho zápasí a bojuje dosud církev Páně na zemi pod mocnou záštitou sv. Michaela archanděla. Také kněz jest vojínem a zápasníkem. Všude bojuje a zápasí s drakem pekelným. Kéž vždy v boji tomto vítězí jako Michael archanděl! Proč by se nesměl kněz pokořiti před mocným knížetem, který draka pekelného přemohl! Nyni ještě následují tři svatí, kteří v životě vezdejším jsou knězi velmi blízci. Jan Křtitel zastupuje patriarchy, proroky a spravedlivé Starého zákona. Jestli posledním v řadě starozákonních a prvním v řadě novozákonních milácků Božích. Jestli největším mezi všemi, ze ženy narozenými. Jaký byl úkol Jana Křtitele? Měl upravovati cesty Pánu.

Takový úkol má i kněz. Všude má Kristu upravit cestu; všude má upravit učení, život a příkladný život Kristův, aby lidstvo vždy více křesťanstvím bylo proniknuto. Kněz jest hlasem, volajícím na poušti. Před takým předchůdcem Páně vyznává kněz vinu. Zvlášť se uvádí ještě i knížata apoštolská sv. Petr a Pavel.

Sv. Petr pro svou vrchnopastýřskou hodnost a pro své ctnosti. Petrova živá víra, jeho hluboká pokora a jeho třikrát projádrěná ohnivá láska jsou vzornými ctnostmi kněžského života.

Sv. Pavel, zvláštní nástroj v rukou Kristových, apoštol pohanů, který mohl veřejně o sobě vysvědčiti, že více pracoval nežli ostatní apoštolé, jest vzorem horlivosti o spásu duší. Jako Pavel procestoval mnohé země, aby získal duše, tak i kněz má všude o to dbáti, aby duše z moci ďáblovy vyrval a Kristu je získal.

A vám, bratří. I před služebníky, kteří zastupují křesťanský lid, vyznává kněz své viny. Kráčí-li k oltáři, jest první ve svatyni, ale pokorně se staví i pod nejposlednějšího, uznává viny své přede všemi.

Abyste se za mne přimluvíli u Pána Boha našeho. Jména svatých, jimž vyznává kněz viny své, opakují se ku konci konfiteor. Ale tentokráte je to vroucí prosba, kterou k nim kněz vysílá. Kdo o vině své je přesvědčen, zajisté rád bere k pomoci ty, kteří mu pomoci mohou. Ve šlechetné součinnosti začínají nyní i sluhové a s nimi i celá osada křesťanská přiznávají se ke své vině. Všichni jsou hříšníci, leč odřikají se hříchu před oltářem Páně.

2. Způsob, kterým se má konfiteor modliti.

Zevnější způsob a poloha kněze, kdy se modlí konfiteor, souhlasí s tím, co jsme právě slyšeli. Co vidíme a slyšíme při této modlitbě?

1. Hlubokou úklonu kněze.

Řád bohoslužebný předpisuje hlubokou, střední a malou úklonu. První jest úklona těla, druhá úklona ramen a hlavy, třetí prostá úklona hlavy. U stupňův oltáře kloní se kněz hluboko až k zemi. Skloněné tělo znamená skloněné srdce. Srdce však jest jenom tehdy skloněno, je-li naplněno pocitem úcty, nehodnosti

a pokory, tak že sotva se opovažuje k nebi pohlédnouti. Kéz jsme všichni tímž pocitem naplněni, kdykoliv se nalazáme na místě svatém!

Kéz uctivý zevnějšek v chrámu Páně vydává svědectví o skroušeném srdci, abychom druh druhu nevyrušovali, nýbrž vzdělávali!

2. Skládání rukou na prsa.

Jaký význam má složení rukou? Kdo skládá ruce, nedoufá ve vlastní sílu a pomoc, vzdává se moci a síly své a odevzdává se úplně a dokonale v moc cizí. Kdo skládá ruce na prsa, ukazuje, že odevzdání se do vůle Boží vychází ze srdce a že srdce jeho se Srdcem božským chce býti sloučeno. Takové pocity mají naplňovati srdce kněze, stojícího u stupňův oltáře a pokořujícího se před Pánem. Také naše ruce mají býti ve svatyni složeny ve vroucí zbožnosti. Složené ruce jsou znamením zbožnosti. Kéz touto zbožností oplývá srdce naše!

3. Pokorná slova knězova.

V modlitbě se praví: »Vyznávám se, že jsem hřešil velmi, myšlením, slovy a skutky.« Jeví se v tom stupňování. Hřích povstává v duši, pokračuje slovem a dokonává se skutkem. Tak rozeznáváme hříšné myšlenky, hříšná slova a hříšné skutky. Tomuto stupňování rovná se i stupňované kajicné vyznání: Má vina, má vina, má největší vina!

4. Kněz bije se v prsa.

Tímto úkonem připomíná nám církev pokorného a kajícího publikána, jenž proti pyšnému fariseovi v chrámě jerusalemském bil se v prsa volaje: »Bože, buď milostiv mně hříšnému!« Bije-li se kdo v prsa, chce tím naznačiti kajicné smýšlení, které hřích na sobě trestá a o to se přičiňuje, aby škodu učiněnou nahradil. »Bijeme se v prsa, abychom naznačili, co v srdci jest ukryto, a aby hřích utajený bitím byl trestán.« (Aug. řeč 48.) »Bijeme se v prsa, kdež je sídlo zlých myšlenek a žádosti, a přejeme si, aby byly odstraněny, aby srdce bylo očištěno.« (Sv. Jeronym.)

Trojí věc poji se v jedno při úderu na prsa: rána, zvuk a dotýkání. Tím jsou označeny tři částky, kterých k pravé kajivosti jest nezbytně třeba: skroušenost srdce, vyznání ústy, náprava zlého činu. Poněvadž trojím způsobem hře-

šíme, musíme i trojím způsobem činit pokání. Srdcem projevem bolesti, ústy projevem zahanbení a skutkem neboli opravdovým předsevzetím polepšiti života svého. (Innocenc.)

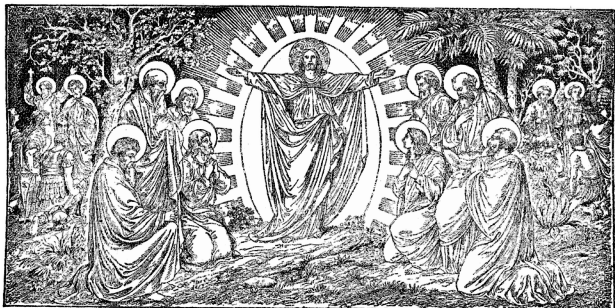
3. Úmysly, které konfiteor v nás vzbuditi má.

Se srdcem radostným vycházíme záhy z rána z příbytků svých a spěcháme do svatyně k oltáři Páně, k Bohu, jenž obveseluje mladost naši. Jako skřivan z rána třepetá křidloma, aby do výše se vznesl, tak by i duše naše před oltářem Páně jásavě do výše se povznescila, aby se sbory svatých nebešťanů Bohu propěvovati mohla. Avšak tento ranní jásot ochabuje při vzpomínce, že ještě putujeme slzavým úbolem. V nitru našem ozývá se nad to i bol, že mnohé hříchy máme oplakávati. Kdybychom život uplynulý mohli nahraditi životem novým, jistě bychom mnohým věcem se vyhnuli, mnohé jinak zařídili. Můžeme pouze poklesky minulého života oplakávati, byť i byly odpuštěny; neboť pravá láska k Bohu vždy v tom se jeví, můžeme-li jako sv. Petr po celý život poklesků svých litovati a nad nimi plakat. Takými myšlenkami zaujati vidíme kněze u stupňův oltáře, anhluboko skloněn modlí se konfiteor, i bijeme se mimoděk v prsa volající: »Má vina, má vina, má největší vina!« Ó totéž věru svatý začátek dne! My voláme k Bohu, ale nejsme osamoceni. Za nás volá i kněz, který mši sv. slouží. Za nás volá i Matka Páně, pomocnice křesťanů. Za nás volá i veliký hlasatel pokání, který kdysi u Jordánu hýbal srdcem lidu židovského. Za nás volají k Bohu i knížata apoštolů svatý Petr a Pavel, kteří církev Páně mnohými pracemi a smrti mučnickou oslavili. Za nás volají k Bohu i přechtné zástupy svatých, kteří po hrdinném boji pozemském nyní u trůnu Božího za nás se přimlouvají. Ano kdykoliv o milosrdenství a smilování Boha prosíme, neprosíme nikdy sami, ale jsme obklíčeni tisícemi zástupem, kteří spolu s námi k nebi volají. Jestliže to mohutný konfiteor, který se země k nebesům se nese, v nebi Srdce Boží proniká a nové milosti a nebeský pokoj duši přináší. My se modlíme spolu se svatými v nebesích, a

proto jsou modlitby naše podobny proudu, který město Boží obklíčuje. Konfiteor jest pro všechny.

Všichni křesťané, byť i svatými byli, nejsou nicméně hodni, aby před trváří Páně se objevili. Proto se modlí spolu s knězem konfiteor, vyznávající svou vinu, svou největší vinu. Kdo jest čist před okem Páně, které všechno proniká? Před ním koří se člověk, před ním se v prachu koří každé stvoření. Pokořuje-li se tedy kněz a všichni zbožní křesťané a odprošují-li Boha před oltářem, pak konfiteor zvláště sluší těm se modlití, kteří buď veřejně nebo tajně se prohřešují a tak církví Páně jsou k nemalému pohoršení. Jsou napomináni a vedeni, aby se modlili konfiteor. Mají se modlití na stupních oltáře a mají tam viny své vyznávatí, aby byli hodni také před knězem skutečně ze hříchů se vyznati a pak hodně přistoupiti k oltáři a přijmouti tělo a krev Páně. Proto pojdte sem všichni, poklekněte, bijte se v hříšná prsa a modlete se přede mší sv. zbožně a vroucně s knězem konfiteor.

Církev nabádá nás vesměs k pokání, k lítosti nad hříchy Církev modlí se za nás na stupních oltáře. Kněz kloní se k zemi, předmodlivá se konfiteor, máte se modlití s ním, abyste konečně poznali, v jakém stavu se nalzáte a dle toho poznání také jednali. Můžete-li ještě déle otálet? Ó jen pozdvihněte hlav svých! Na hoře Olivetské klečí Ježíš jako ubohý hříšník ve způsobě pokorné, čelo skloněné k zemi, zahalen zármutkem smrtelným s tváří zkrvavenou! Sám ovšem hříchu neučinil, ale hříchy veškerého světa i hříchy naše sklonily jej k zemi. A tak modlí se mohutně, spásonosně konfiteor hříšného světa. Modlí se konfiteor na hoře jako kněz u oltáře. Neníť již daleka chvíle, ve které vstoupí na oltář kříže, aby krvavou mší sv. konal a touto obětí krvavou hříchy všeho světa usmířil. Takový vzor dává nám Spasitel; také my chceme kajícím životem žiti, aby nám v den poslední nebyl čten seznam hříchů našich k velikému zahanbení před celým světem. Před tímto hrozným neštěstím ochraň nás všemohoucí a milosrdný Bůh Otec, Syn i Duch svatý.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER.

XXI. Svatyně Marie Panny v Efesu. (O.)

O nejbližším okolí posvátného domku vypravuje blah. Kateřina Emmerichová, že nejsvětější Panna si založila křížovou cestu o dvanácti zastaveních, u kterých rozličná tajemství utrpení svého Syna od zahrady Getsemanské až k hrobu rozjímal. Má se za to, že blíže domku devět nebo deset těchto zastavení se zase našlo, na které popis věštyně velmi dobře se hodí. Nyní jsou poznačeny jednoduchým dřevěným křížem a číslem. Ačkoli dotyčné pátrání není ještě ukončeno, nelze nicméně o jsoucnosti a směru křížové cesty Matky Boží pochybovati.

Úplný souhlas podivuhodných zjevení Anny Kateřiny Emmerichové se vším, co v »panagi a kapuli« nalézáme, působí na návštěvníka onoho místa tak přesvědčivě, že se vidí nucena v chudobném domku bývalé okydlí vznešené Bohorodičky uctívati. Nicméně nebyla to jediné ona zjevení, která ctihodného biskupa smyrnenského pohnula, že ke svatyni putovati nejen dovolil, ale i sám v čele mnohých poutníků nejednou tam putoval. Jiná, důležitější toho příčina spočívala ve zmíněném již místním podání, které se mezi prostosrdečnými okolními obyvateli udrželo. Arcibiskup nařídil také důkladné šetření v této příčině, zvláště mezi obyvateli dědiny Kirkindže, jedinými to křesťanskými potomky starých Efesanů. Tito věří totiž

pevně v podání svých předků, že nejsvětější Panna nějaký čas po nanebevstoupení Pána do Efesu přišla. Tam bydlela prý skryta v jeskyni západně od města; proto nazývá se ona jeskyně podnes »kryphi — panagia« t. j. naše milá Paní v úkrytu. V době, když vypuklo pronásledování vyznavačů Kristových, uchýlila se hodinu dále na jih na místo, které nyní »Kavakili-panagia« t. j. naše milá Paní mezi topoly se nazývá. Odtud odebrala prý se na západní stráň hory slavičí, kde ve svém domku »panagia Kapuli« zesnula!

Toto místní podání obyvatelů Kir-kindžských dalo také podnět k častým poutím, které se k chudobnému domku z blízkého i dalekého okolí od nepaměti konají. Křesťané z Kirkindže na příklad putují tam každoročně dva- i třikrát pěšky, konají v chudém příbytku »panagia-Kapuli« služby Boží a vracejí se pak do své dědiny. I okolní Turci chovají posvátné místo ve velké úctě; často přichází otec nebo matka s nemocným dítětem, aby u pramene velké »pomocnice Marie« hledali pomoci.

Přesně historicky, t. j. dějepisně nelze ovšem pobytu nejsvětější Panny v Efesu nebo jeho okolí dokázati. Tomu se však nemusíme diviti, povážíme-li, že o životě Marie Panny po nanebevstoupení Páně a o její smrti žádných písemných zpráv z oněch nejstarších dob nemáme.

Nicméně nemůže ani dějepis proti pobytu Rodičky Boží na osamělých horách u Efesu, o kterém vypravuje ústní starobylé lidové podání, nic podstatného namítnouti. Naopak je známo, že mnozí a to nejučenější dějepisci takový pobyt za zcela pravděpodobný pokládají.

Ostatně můžeme dodatečně připojit, že Rodička Boží sama již kolikrát ukázala, jak příjemné jsou jí poutě k tiché, neúhledné její svatyni. Jak mnohý z neštětných poutníků, kteří posvátné ono místo navštívili, vrátil se potěšen a šťasten domů! A nejednou byl tichý domek jevištěm zázračných obrácení, jaká na místech mariánských tak zhusta se vyskytují.

Poslední pouti v minulém měsíci květnu účastnilo se nejméně 2000 poutníků. Z Efesu šlo se pěšky po nově založené silnici k chudobnému domku na hoře slavičí. Biskup byl jako vždycky tak i tenkrát v čele průvodu. Plni zbožnosti obcovali všichni mši sv., která v malém, neúhledném domku byla sloužena; jenom několik málo přítomných poutníků našli uvnitř mezi čtyřmi úzkými zděmi beze střechy místo. Mezi těmito několika šťastnými byl však někdo, pro něhož tento poutní den měl se stát nejsladnějším jeho života. Byl to vysoce postavený pán z blízkého města, jenž již 30 roků nebyl přijal sv. svátosti a jenom k vůli své paní a pak ze zvědavosti pouti se účastnil. Při vstupu do svatyně stihl paprsek milosti Boží jeho ubohé srdce. Led se prolomil, najednou se všecek změnil. Od toho okamžiku obrátil se úplně a od té doby přijal již dvakrát v chudíčkém obydlí Marie Panny svaté svátosti. »Jsem-li opět katolíkem,« pravil, »nuže, budu jim docela.«

Tak působí Rodička Boží i tam v zemi Turecké blahodárně ke spáse duší jako všude jinde.

XXII. Vyučování katechismu v Seifabadu.

Seifabad je vojenská stanice v Indii. Seifabad býval kdysi bohatým městem. Nádherné zahrady obepínaly krásné domy indických velmožů. Konaly se tam slavnosti, jejichž popis připomíná povídky z »Tisíce a jedné noci«. Sama knížata z hlavního

města Haidarabadu přicházeli tam občas v průvodu svých dvořanů, aby se slavnost účastnili anebo i jinak pobavili.

Po této stkvělé minulosti nezbylo ani stopy. Seifabad jest nyní obyčejnou vojenskou stanicí. Panující nyní kníže má tam část svého vojska: šest pluků sestávajících z Indů, Arabů a Afričanů. Jako všechny domorodé tlupy mají i vojáci knížecí své ženy a děti u sebe. Valná část vojáků jsou pohané, četní jsou i mohamedáni, katolíků je málo jen.

Missionář P. Malberti, jenž byl nejstarším missionářem v oněch krajinách a od domorodců ctěn a vážen jako světec a milován jako otec, jenž však bohužel před třemi roky zemřel, vyhledal brzy všechny katolíky, kteří k oněm plukům náleželi. Bylo jich asi 250. Byli beze vší duchovní pomoci a také se o náboženství pramálo starali. Horlivý missionář přišel k nim. Svou otcovskou dobrotou, svou apoštolskou horlivostí získal v krátké době všechna srdce. Podařilo se mu vystavěti skrovný kostelíček. To bylo před šesti lety. Kostelíček byl zasvěcen Matce Boží. Každý měsíc slouží tam některý missionář mši sv. a udílí svaté svátosti. Přes to zůstávali přemnozí katolíci v politováníhodné nevědomosti ve věcech náboženských. Proto ustanovil biskup Viganò pro muže katechistu, pro ženy a děti sestry františkanky. Dne 24. června minulého roku odebraly se čtyry sestry ponejprv do malé obce křesťanské.

»Při našem příchodu«, vypravuje jedna ze sester, »zazněl zvonek na malé vížce kostelní. Ženy a děti sběhly se, aby naslouchaly našemu vyučování. Počet našich posluchačů páchl se na 96. Ale co do nevědomosti předstihovali se navzájem. Většina neuměla ani kříže dělati. Od té doby chodivají vždycky dvě sestry dvakrát v týdně do Seifabadu, aby ženám a dětem konaly křesťanská cvičení. Netřeba dokládati, že je sestrám neobyčejné trpělivosti a nevšedního sebezapírání třeba, neboť dobrá vůle jejich žákyň je mnohem větší nežli jejich paměť a chápavost.

Kéž by snahy a námahy missionářů a též naše skrovná působnost také pohanským soudruhům našich křesťanských vojáků byla na prospěch!«

XXIII. Jeden den v africkém sirotčinci.

Ještě je tma, ale už svítá. V útulné kapliče misijní klečí už dávno misijnáři a modlí se. Tu zazní z vládní stanice — missie leží totiž v německém osadním území — povel pro černošské vojáky, aby vstávali.

Jest půl šesté z rána. Tiše odchází jeden z misijnářů z kaple a vchází do ložnice chlapců. Jsou to chudobné, ale dobré děti. Skoro všichni nemají už rodičů, mají-li však, bylo jejich vychování v chýži pohanských rodičů velmi nedostatečné. Starší z chlapců chodí do školy a kteří z nich jsou hodní a nadaní, budou svým časem posláni do misijního semináře v městě Gbin Bla, aby se tam připravovali na úřad učitelův a katechistů.

Misijnář vešel do spárny zatleskal rukama a na rohožkách rázem vše oživilo. Černí spáčí pokleknou a modlí se: »Ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého. Amen.« To jest jejich první krátká modlitba. Potom svinou své rohožky, dva chlapci očistí ihned podlahu, ostatní přivádějí obydlí misijnářův a školní místnosti do pořádku. O šesti hodinách zvoní se Pozdravení andělské a školní děti pospíchají, aby v misijní kapli obcovali společné ranní modlitbě a mši svaté. Následuje ranní koupel v blízkém potoce. Tak, nyní leskne se černá kůže zase, jako kdoby ji byl ševcovský učeň vyležil. Hodina po koupeli jest věnována rannímu učení se školním úlohám.

Bije osm hodin. Možná, že mnohý kudrnatý černohlávek potajmu již dlouho po tomto okamžiku toužil. Již stojí na stole misky s mlékem a na velkých dřevěných talířích krajíčky z bobové mouky. Jak těm dětem všechno tak dobře chutná! V missii je vždy víc a více živo. Přicházejí do školy městské děti a s nimi i mnozí dospělí opírajíce se o hůl nebo berle, aby si své rány dali obvázáti.

O půl deváté zazní zvonek na znamení, že počíná vyučování. Vstupme také my do některé ze školních světnic. Žáci nás přívětivě pozdraví srdečným »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Jsou to žáci třetí a čtvrté třídy. Všichni mají vzezření svěží a veselé, neboť mrzoutův mezi nimi není. Žáci čtvrté třídy byli již ponejprv u sv. přijímání, žáci třetí třídy se teprve na ně připravují. Vyučování počíná mo-

dlitbou, potom vyučuje se katechismu nebo biblické dějepřevě. Když jsem jako nováček ponejprv do naší chlapecké školy vstoupil, žasl jsem, jak plynne malí černoši biblické příběhy dovedli vypravovati.

Velkou schopnost mají naše děti přiučiti se cizím jazykům. Hoši sotva pětiletí mluví dvojím i trojím nářečím. Menší schopnost jeví pro počty. Za to tím více milují zpěv. Největší radost působí jim, jako vůbec všem černochům, mohou-li zpívat, tančiti, k tomu bubnovati a rukama tleskati. Za jasných měsíčních nocí nemívá taková zábava konce. Již naši malí slabikáři odkoukali všechno od starých a snaží se i za zpěvu svých dětských písní pohyby a posušky při černošských tancích obvyklé napodobiti. Vůbec je to veselý nářudek ti naši malí žáci. Zpívající přicházejí do školy, zpívající odcházejí ze školy.

Po škole pospíchají žáci k blízkému potoku, aby smyli se sebe pot, který jim bylo žhavé africké slunce při namáhavém »studiu« z těla vytlačilo. Následuje oběd. V tlupách po čtyřech nebo pěti sedí chlapci na zemi. Vidličky a nože neznají. Svými pěti prsty sahají do misky a loví, co tam dobrého. O dvou hodinách ubírají se zase do školy, aby tam pracovali své úlohy. Následují menší práce ruční: plejí koukol, zalívají záhony, donášejí vodu a dříví a pod. O šesti hodinách zvoní se »Anděl Páně« a již se potom stmívá. Naši křesťané shromažďují se ještě jednou v kapli k večerní modlitbě. Daleko za město ozývá se zpěv věřících.

Večerní modlitba jest u konce. Chlapci poskočí si ještě a zazpívají si některou ze svých veselých písní. Potom večerí, vykonají ještě krátkou modlitbu děkův a jejich denní zaměstnání jest u konce; brzy uléhají na své rohožky k nočnímu odpočinku.

XXIV. Misijnář učenec.

V Ci-ka-vei v Číně zemřel 8. října 1909 P. Petr Hcang, misijní kněz, rodem Číňan. Byl stár 80 let, 50 let byl knězem a prokázal jako tajemník apoštolského vikáře v Nankinu katolickým misii neocenitelné služby. Všecka téměř písemná vyjednávání s čínskými úřady

prošla jeho rukama. Vedle toho věnoval se s velkým úspěchem učenému bádání, sbíral horlivě vzácné a cenné staré listiny a provozoval plodnou činnost spisovatelskou. Jeho čínsky psaná díla obsahují 6 svazkův obrany víry, 1 svazek o Písmě svatém a 5 svazkův listů. Francouzsky napsal cenná pojednání o čínském majetkovém právu, o právu manželském,

o správě politické a p. Latinsky vyšla od něho srovnávací stat' o čínském a evropském kalendáři. Mimo to byl spolupracovníkem mnohých jiných učených děl. Povážíme-li, že Hoang i v duchovní správě pilně vypomáhal, musíme opravdu žasnouti nad pracovitostí tohoto muže. Na něm jest viděti, čeho vzdělaný čínský kněz je schopen.

Různé zprávy

Duchovní cvičení pro učitelky všech kategorií konati se bude v Přerově na Moravě. Počnou v pondělí dne 22. srpna o 5 hod. odp. a skončí v pátek 26. srpna ráno. Poplatek za ubytování a stravu obnáší 8 K. Nemajetným učitelkám bude poplatek částečně nebo úplně prominut. Žádoucnó, aby každá účastnice včas, nejdéle do 15. srpna se přihlásila u ctihodné sestry představené kláštera Školních sester v Přerově. Po ukončení duchovních cvičení bude schůze družiny.

Svitá? V Plzni otevřeli Otcové dominikáni novou faru, v městě čítajícím na sto tisíc duší jistě nezbytně potřebnou. Dáno jim na 40 tisíc katolických duší a jsou tam prozatím farář dominikán, známý z missií P. Bárta a tři kaplani, též kněží dominikáni. Bůh je sil v jejich práci a zjednej dobrodincev, aby nový chrám Páně i s klášterem brzy mohli si postavit, což, jak očiividno, vyžadovati bude obrovský náklad. — V Žižkově, v předměstí pražském, začal stavěti spolek sv. Bonifáce na svůj náklad nový kostel. — Na Král. Vinohradech v Praze darovala obec pozemek pro stavbu nového kostela. Doposud má tamních 72 tisíc katolíků jen jeden kostel farní. Proti tomuto usnesení obecní rady podalo 300 volno-myšlenkářů protest a nazývají usnesení toto nezákonné.

Německý ministr vyučování proti špatným knihám. V Německu vystoupil proti špatným knihám ministr vyučování a vydal oběžník, v němž zevrubně poukazuje na jejich zhoubný vliv. Zvláště doporučuje chovancům učitelských ústavův, aby četli dobré, duševně povznášející a zušlechťující knihy; učitelům ukládá, by mládeži zázornili ráz a upozornili na nebezpečí plynoucí ze špatné a nemravné četby.

Nemravná literatura. Ve Sternově knihkupectví ve Vídni bylo zabaveno několik tisíc svazkův pornografické (necudné) literatury. S majitelem Vilémem Sternem bylo zahájeno trestní vyšetřování. Nyní zabýval se touto záležitostí ústřední spolek knihkupectvů v Lipsku a jednohlasně se usnesl, že vyloučí ze svého středu Viléma Sterna pro rozšiřování necudné literatury.

Rušení při birmování. Ve Rjece uděloval biskup ze Zengu svatě birmování ve farním kostele, v němž bylo shromážděno na 5200 dětí i s jejich průvodčími. Najednou povstal velký hluk a do chrámu Páně vnikli socialističtí dělníci, kteří počali řvati: „Ať zhyne církev! Pryč s kněžími!“ Mezi dítkami povstal hrozný zmatek, vše tlačilo se ven z kostela, při čemž bylo několik osob nebezpečně zraněno. Jednomu dítěti byla zlomena ruka, jiné bylo ušlapáno. Biskupa zatlačili socialisté až k oltáři, kdež unaven a rozechvěn omdlel. Podářilo se ho však brzy přivésti opět k životu.

Poškozený obraz. V Mnichově strhla se počátkem dubna prudká bouře, která řádila hlavně v noci; vichorem bylo vyraženo ve staré obrazárně okno s vrchním světlem a padlo na vzácný umělecký obraz Van Dyckův, představující „Uložení Krista do hrobu.“ Kus skla zasáhlo rukáv Madonny a tuto část obrazu valně poškodilo. Je však oprávněná naděje, že umělci opraví obraz tak, že nebude žádné stopy po jeho poškození.

Rázni katolíci. V luxemburském zemském sněmě dopustili se demokratičtí a anarchističtí poslanci drzých urážek proti katolickému náboženství a církvi. Tu protestovali předeštní katolíci a z 446 obcí došly k vládě protesty podepsané asi 40.000 dospělými muži.

Děkuvzdání božskému Srdci Paně.

Z Tašova. Plně svůj slib vzdávám díky Ježíši svátostnému, Matičce svato-hostýnské, svatému Antonínu Pad. za uzdravení dítěte a prosím o další pomoc u Boha pro duši i pro tělo.

Čtenářka „Školy B. S. P.“

Sezemice. Plním učiněný slib a vzdávám tisícere díky božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie, svatému Josefu a sv. Aloisi za vyslyšení prosby.

K. Ch.

Z nemocnice. Onemocněl veliký lidumil, lékař, zánětem plic. Soustrast s trpícím byla všeobecná, zvláště ti, kteří zakusili jeho obětavé

lásky. Všechna pomoc lékařská ukázala se marnou a smrt byla neodvratná. Milosrdná sestra ošetřující nemocného trvala celou kritickou noc na modlitbách, zasvěcující nemocného nejsv. Srdci Páně se slibem uveřejnění, bude-li nemocný uzdraven. A nemocný přímo zázračně z nebezpečí vyvázl. Pokládám tedy za svou povinnost tímto veřejně poděkovat božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby.

Milosrdná sestra.

Z Frýdlantu. Srdce díky vzdávám nejsv. Srdci Páně a nejbl. Panně Marii, ustavičné pomoci, sv. Josefu, sv. Antonínu a sv. Klementa Hofbauerovi za vyslyšení prosb našich. *T. T.*

Katolické náboženství v Americe a Equadoru.

(Hlavní úmysl).

Jako u nás v Evropě povstal boj proti církvi sv. a proti katolickému náboženství, tak ne-li hůře daří se katolické církvi v Americe vůbec a v republice Equadorské zvláště. U nás v Rakousko-Uhersku na všech stranách povstávají nepřátelé, pokrokáři, volnomyšlenkáři, nevěříci a všeho druhu podobní lidé a nejspínavější zbraní bojují proti církvi katolické, čili proti „klerikalismu“ špiníce a tupice církev a její služebníky, katolické kněze. Nemohouce mnohdy ničeho vypátrat, vymýšlejí se věci víře nepodobné, hanebné lži a rozšiřují se v novinách a plátech lidových a pokrokářských, jen aby kněží a s nimi náboženství bylo zostuzeno a lid od kněží a církve odvrácen. K tomu statečně napomáhá úisk židovský, noviny protestantské a socialistické. Podporováni jsou od bohatých židů a zednářů, jimž záleží velice na tom, odstraniti církev s povrchu země. Ve Francii zednářská vláda oloupila církev o kostely a školy a všechny zbožné nadace, řeholníky vyhnala ze země, kláštery a kostely zavřela a jmění takto nabyté ztenčilo se a rozuteklo se do různých kapes vysokých úředníků, kteří církevní jmění zabavovali a sepisovali. Utržila si Francie tím veliký škandál před celým světem. Ale to nic, jen když se zbavila klerikalismu. Nyní povstává takřka nová církev, církev obrozená a nebude zničena, byť i brány pekelné proti ní bojovaly. Ve Španělsku přičiněním zednáře Ferrera, povstalo krvavé pronásledování katolíků a kněží, loupeže a krádeže kostelů a klášterů a za to ještě nerozumní lidé třeba i u nás Ferrera jako hrdinu oslavují. Jen tak dále! Tak přijdeme k pěkným koncům. A v Itálii nemá se církev lépe než jinde. Tam to víří a kvasí ustavičně. Oheň vzpoury rozdmýchávají zednáři. V městě věčném, v Římě, sídle nejvyšší hlavy všech katolíků, jest starostou žid-zednář. Z toho lze posouditi, jak se mají katolíci dobře.

Tento zlý duch zasáhl až za moře do nového světa, do Ameriky. Tak krásné zde missie prospívaly a tu povstávají nepřátelé víry katolické, zednáři, a kaží vše. Takové neštěstí stihlo republiku Equadorskou, kde všechen pořádek převrácen byl, čímž velmi smutné nastaly poměry obyvatelům této republiky. Tu vzbudil Bůh muže neohroženého katolického, který stal se záchráncem této republiky. Byl to Garcia Moreno, veliký státní a církevní reformátor. Zemřel 6. srpna 1875 v Quito. Od roku 1844 jsa advokátem zasáhl mocně do politického hnutí, a to novinami. Po třiletém vyhnanství (zdržoval se té doby v Evropě) vrátil se opět do Quita, bojoval proti naprosto zkažené liberální vládě a po jejím pádu stal se 1861 až 1865 prozatímním představeným vlády a r. 1868 až 1875 presidentem republiky. Jako takový byl neunavně činným pro časné i věčné blaho lidu svého. Usiloval hlavně církví katolické získati potřebnou svobodu a obnovu duchovenstva. Povzněl republiku v každém oboru, hmotném i mravném. A víte, jaká byla toho všeho úspěchu příčina? Garcia Moreno, president republiky Equadorské byl zbožným, rozhodným katolíkem a cítelem nejsv. Srdce Páně. Ze Srdce

Páně čerpal všecku moudrost, sílu a vytrvalost. Srdce Páně žehnalo všem pracím a snahám jeho, tím více, když slavným způsobem sebe i celou republiku zasvětil nejsvětějšímu Srdci Páně.

Než po smrti toho muže podle Srdce Páně domohli se opět časem nepřátelé vlády republiky Equadorské a počali bořit, co s pílí dříve zbudováno bylo. Nepřátelé počali s tím větší zuřivostí bojovati proti církvi svaté a jejím příslušníkům, nastal kulturní boj a nyní dospěl již vrcholu svého. Proto třeba prositi nejsv. Srdce Páně, aby nedalo hynouti zemi sobě zasvěcené a vzbudilo opět v lidu svém muže, podobného velikému Garcia Morenovi, který by opět zachránil lid této republiky od jisté záhuby. Záhuba ta se rychle blíží. Katolíci všude ztrácejí půdu, kostely se jim zavírají a olupují, řeholníci a řeholnice vypovězeni jsou ze země, kláštery jejich vyloupeny a světským účelům odevzdány, katolické školy proměněny ve státní, bez náboženství; zednáři řadí bez milosrdenství a pronásledují katolíky všude, rádi by se jich naprosto zbavili. Poměry Francie a Španělska se zde věrně opakují. Neschází mnoho a bude totéž i u nás se dít, dostanou-li vrch nepřátelé Boží, jakými jsou liberali, radikali, pokrokáři, lidovci, volnomyšlenkáři a jiní téhož braku. Či nešťvou lid slovem i tiskem proti kněžím, aby se od nich odvrátil, je dle jich příkladu nenáviděl a jimi pohrdal? Či nechtějí obmezit působení kněze jen na kostel a brzo i zde bude jim nepohodlným? Či nechtějí školu odtrhnout od církve, odloučit ostatní vyučování od náboženství? Či nesnaží se, aby ze školy odstranili kříž a vše, co s ním souvisí? I posvátné svazky rodinné chtějí roztrhnouti, snažíce se dosáhnout, aby manželství bylo rozvízitelné. Vše, všechno směřuje k tomu, aby vypukl kulturní boj, abychom nezůstali za jinými pokrokovými zeměmi.

V této tísní hledejme útěchu a posilu tam, kde ji nalezl veliký státník Garcia Moreno, totiž u nejsv. Srdce Páně. Uctíváme je co nejvroucněji, snažme se zalíbiti se jemu, pracujeme ke cti a slávě jeho, věnujme mu srdce své, pak jistě nás neopustí, ale bude slíti a chrániti v boji o zachování sv. víry, naděje a lásky, kteráž plápolá z nejsvětějšího Srdce Páně. Nejsvětější Srdce Ježíšovo smiluj se nad námi a nedej nám zahynouti v bouři, která proti nám povstává!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymáhám, za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za neohrožené katolíky, zasvěcené Srdci Tvému, by příkladem svým zářili všem a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiš rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliti se a pracovati na rozšíření království Božího na zemi.

Úmysl v srpnu: Duchovní cvičení dělníků.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně

Úmysly apoštolátu modlitby.

V červenci modleme se za katolické náboženství v Americe.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Theodora , op. (533). — Vytvrzení v úctě nejsv. Srdce Páně. Zachránění úrody. Za ochranu Boží. Ochrana mládeže. Odevzdání se do vůle Boží.	
2. S.	Navštívení Panny Marie . — Křesťanská láska k bližnímu. Zbožnost v rodinách. Konání skutků milosrdných. Bratrstva Mariánská. † rodiče.	
3. N.	Neděle VII. po sv. Duchu. Nejdražší krve Páně . — Zbožné obcování mši sv. Horlivé poslouchání slova Božího. Mír a bázeň Boží v rodinách.	
4. P.	Sv. Prokopa , opata (1053). — Řád benediktinů. Pohrdání světem a láska k samotě. Dar sebezapírání. Přemáhání pokušení. Vítězství nad sebou.	
5. Ú.	Sv. Cyrilla a Methoda, apošt. slov. (869 a 885). — Sjednocení národů slovanských v církvi katolické. Velehradské poutě. Jednota a svornost v národě.	
6. St.	Sv. Bohumila , m. kn. (1070). — Pronásledování křesťanů. Živí a zemřelí dobrodinci. Bohulibé podniky ve vlasti naší. Zamezení veřejných pohoršení.	
7. Č.	Sv. Vilibalda , bisk. (786). — Věrné plnění zákona Páně. Sesílení zásad křesťanských. Vytrvalost v dobrém. Katolické školy. Duše v očistci.	
8. P.	Sv. Alžběty , král. port. (1336). — Dobročinnost k chudým. Náprava zanedbané mládeže. Křesť. obětavost. Trpělivost v protivenství. † císařovna.	
9. S.	Sv. mučedníků gorkum. (1572). Podpora katolických misii. Věrnost v povolání. Vítězství církve katolické. Pokoření nepřátel Božích. † otec.	
10. N.	Neděle VIII. po sv. Duchu. Sv. sedmero bratří muž. (150). — Statečné vyznání víry. Missie v Africe. Život podle svatě víry. Obrácení hříšníků.	
11. P.	Sv. Antonia Maria Zaccaria . — Úcta k nejsv. Svatosti. Bratrstvo věčného se klanění. Šíření katolického tisku. Třetí řád sv. Františka.	
12. Ú.	Sv. Jana Qualb. , op. (1073). — Za lásku k nepřátelům. Smíření se s nepřátele. Napravení mládeže. Odvrácení pohoršení. Nevěrci a odpadlíci.	
13. St.	Sv. Markéty , p. a m. — Časté sv. přijímání. Ženské kláštery a jejich ústavy. Vytvrzení v dobrém. Křesťanské sdružení paní a dívek. Nádražní missie.	
14. Č.	Sv. Bonaventury , ř. uč. círk. (1274). — Bohoslovné ústavy. Odvrácení strannictví. Zamezení nesvornosti. Dar pravé moudrosti a bázně Boží.	
15. P.	Sv. Jindřicha , cis. (1024). — Císař a král náš. Zachování čistoty srdce. Zbožná a svorná manželstva. Vzpružení ducha katol. v národě našem.	
16. S.	Karmelské Panny Marie . — Zdar Mariánskému kongressu. Bratrstvo sv. škapuliře. Zachování postu. Horlivost v konání dobrého. Umírající.	
17. N.	Neděle IX. po sv. Duchu. Sv. Alexia , žebr. (417). — Dobročinné ústavy. Sirotčince. Trpělivost v nedostatku. Slitování se nad chudinou. † bratr.	
18. P.	Sv. Kamilla , zakl. ř. (1614). — Ošetřovatelé nemocných. Včasné zaopatření nemocných. Nemocnice milosrdných bratří a sester. Dobrodinci chrámu.	
19. Ú.	Sv. Vincence Paul , zakl. ř. (1660). — Spolky sv. Vincence Paul. Štědrost a dobročinnost. Ochrana nevinné mládeže. Napravení zkažené mládeže.	
20. St.	Sv. Jarolima Aemil , vyzn. (1587). — Zbožné vychování dítek. Přemáhání zlosti a hněvu. Cvičení se v pokoře. Za napravení jisté osoby. Nemocní.	
21. Č.	Sv. Praxedy , p. (164). — Bázeň Boží mládeži. Podpora katol. misii. Dar pokory a skromnosti. Čekatelé kněžství. Dar živé a stálé víry. Sirotci.	
22. P.	Sv. Maří Magdaleny , kajíc. (69). — Dar pravé kajcnosti. Odvrácení pohoršení. Náprava lehkomyšlného života. Horlivost ve službách Božích.	
23. S.	Sv. Apollináře , bisk. m. (81). — Obrácení zpustlých rodin. Velepastyřové naší. Čekatelé stavu kněžského. Zdar pouti do Svaté země. † kněží.	

Odpuštění 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. N.	<i>Neděle X. po sv. Duchu. Sv. Kristiny</i> , p. m. (300). — Služebné v rodinách nevěreckých. Obcování službám Božím. Záchrana mládeže. Dar štědrosti.	
25. P.	<i>Sv. Jakuba</i> , apošt. P. (44). — Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Horliví kazatelé slova Božího. Novosvěcení. Zdar katol. pódniku. Více farností.	
26. Ú.	<i>Sv. Anny</i> , matky Panny Marie. — Úcta sv. Anny. Láska k povinnosti a a práci. Křesťanské matky. Křesť. jednoty žen. Zbožné vychování dítek.	
27. St.	<i>Sv. Pantaleona</i> lék. m. (305). — Trpělivost v nemoci. Včasné zaopatření nemocných. Ošetřovatelé nemocných. Křesť. sdružení jinochů. † matka.	
28. Č.	<i>Sv. Nazaria, Celsa</i> a spolumuč. (56). — Vítězství svaté cirkve nad nepřáteli. Šíření katol. tisku. Sv. Otec Pius X. Odvrácení neštěstí a pohromy.	
29. P.	<i>Sv. Marty</i> , p. (84). — Zbožnost v rodinách. Dobrý duch v domácnostech. Povinnost hledati nejprve království Božího. Pohostinnost slovanská.	
30. S.	<i>Sv. Abdon a Senen</i> , muč. (250). — Náležitě svěcení nedělí a svátků. Zdar velehradským slavnostem. Rozkvět katol. cirkve po celém světě.	
31. N.	<i>Neděle XI. po sv. Duchu. Sv. Ignáce z Loyoly</i> , zakl. ř. (1556). — Poutí velehradské. Tovaryšstvo Ježíšovo. Zemřeli údobé katolických bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Jako u nás tak i v daleké Americe hrozí veliké nebezpečení katolickému náboženství. Nepřátelé jsou titíž jako u nás tak i v zámořských zemích. Jsou to svobodní zednáři, kteří se rozlezli po všem světě a podřívají vše, co jim překáží, nejvíce však církev katolickou. Zednáři jsou velmi mocní, mají vliv všude veliký a nyní vládnou takřka ve všech zemích. V zemi svobody mohou též větší rozvinouti činnost a zášť proti nenáviděné církvi Kristově. Ukázalo se to v republice Equadorské. Tu malý hlouček nadšených katolíků podnikl tuhý boj proti zednářům a zasvětil malou republiku nejsv. Srdci Páně. Delší dobu slavili katolíci vítězství, kteréž bohužel opět ustoupilo přesile nepřátel a sektářů, kteří vyvolali kruté pronásledování katolíkův, a sice vypuzením a vražděním řeholníků, zavřením katolických škol, zničením katolických misíí mezi Indiany a podobnými ukrutnostmi. Prosmo nejsv. Srdce Páně, aby se slitovalo nad svými věrnými, zjednálo pokoj a spásu svým věrným ctitelům.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymajajíc, za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za neohrožené katolíky, zasvěcené Srdci Tvému, aby příkladem svým zářili všem, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učňi, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Řešení apoštolské: Modlití se a pracovati na rozšíření království Božího na zemi.

Úmysl v srpnu: Duchovní cvičení dělníků.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

ROČNÍK XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

SRPEN 1910.

Tři jsou stupně lidí: Jedni jsou, kteří vše snášejí s trpělivostí, druzí rádi, třetí baží po protiventvích. První trpí bolest, druzí radují se z ní, třetí touží po ní. První stupeň jest dobrý, druhý lepší, třetí nejlepší.
Kardinál Hugo.

A. M. Kadléřková :

Matce Boží.

P Maria, rajska růže čistá
do nebe jsi vzata anděli,
tam před trůnem Boha nejvyššího
všichni se Ti, Panno, klanějí!

Ježíš Kristus. Syn Tvůj nejmilejší
před všemi Tě nejvíc oslavil,
po pravici Otce, na trůn zlatý
Tebe, Máti svoji, posadil.

Na hlavu Ti korunu dal vložit,
jmenoval Tě v nebi královnou,
a na zemi všichni národové
císařovnou svoji Tebe zvou.

Proto, Panno, Matko nejmocnější
neopouštěj siré děti své,
ale dej, by cíle svého došli
tam, kde každého Tvá láska zve!

Pozdrav Matce Boží.

Slavně zvony hlaholily
k nebi letěl jejich hlas,
Matce Boží k počtě pělý
tklivou píseň svoji zas.

Zdrávas budiž, Matko svatá,
se Synem svým na nebi,
Zdrávas budiž vyvolená,
celý svět Tě velebí!

Ty jsi Panna požehnaná,
v nebi je Tvůj svatý stan,
k Tobě volá kmet i dítě:
„Matko Boží, vždy nás chraň!“

Chraň nás dnes i v každé době,
v nebe vzatá matičko,
bludným duším v srdce zasviť,
jasná nebes hvězdičko.

Dej, by víra, ctnost a láska
objímala celý svět,
a pak v říši nadehvězdou
Máti svatá, všecky ved!

Boh. Hendl:

Slavnost „Porciunkula“.

(2. srpna.)

Den pokání.

Rok co rok ožívují odpoledne dne 1. srpna a po celý den 2. srpna útulné a tak ku pobožnosti nabádající kostely řádu svatého Františka, neboť v tom čase slaví se v nich největší slavnost řádová »zasvěcení totiž kostelíčka Panny Marie, královny andělů. zvaného porciunkula« nedaleko města Assisi. Slavnost tato proto tak oblíbená jest u věřícího lidu, že nemá důležitost jen pro řád svatého Františka, nýbrž pro celou církev a to důležitost velikou. Vyprosíť si totiž veliký miláček Boží, pokorný František z Assisi na Pánu Bohu, aby kdo toho dne chrámeček jeho pobožně a kajicně navštíví, je-li prost těžkých hříchů, došel také odpuštění časných trestů, kterých by buď zde neb v očistci vytrpěti musil, t. j. dosáhl plnomocných odpustků a to ne jen jednou, nýbrž kolikrátkoli v tom dni chrámeček, Porciunkula zvaný, v tom úmyslu navštíví. A Pán Ježíš sv. Františkovi vyhověl. Stalo pak se to následovně. Jedné noci bděl František jak obyčejně na modlitbách a zbožném rozjímání ve své celi; asi o půlnoci přiběhli k němu někteří bratři a vyprávěli, že kostelíček porciunkula září jakoby ve světle slunečním a že slyšeti jest tam nebeský zpěv andělských kůrů, kteří obklopují samého Spasitele a jeho panenskou Matku. I spěchal František do kostelíčka a hle, nalezl vše tak, jak bratři byli pravili. Padna na tvář svou, klaněl se Velebnosti Boží a modlil se v prachu pokory. Tu uslyšel hlas poroučející mu, aby si vyprosil nějakou milost, která by ku spáse a pozhnání lidstva sloužila. A František, jehož největší pozemské přání bylo všechny lidi obšťastniti a ku Kristu Pánu přivésti, prosil za odpuštění všech časných trestů pro všechny, kteří v pravé kajicnosti toto posvátné místo navštíví. Přání jeho bylo vyhověno a František napomenut, aby papeži o tom zprávu učinil, a všickni věřící o milosti té poučeni byli. Tehdejší papež Honorius III. přesvědčil se přímým seřetěním o pravdivosti slov Františkových

a dal potvrditi vše a celému křesťanstvu novou milost tuto od Františka vyprošenou s radostí oznámili. Zprvu museli věřící, chtějící dojíti těchto plnomocných odpustků putovati do kostela Porciunkule u Assisi. Později však církev svatá, dobrá a pečlivá matka věřících, rozšířila plnomocně odpustky tyto na všechny kostely řádu sv. Františka po celém světě na den 2. srpna a sice od prvních nešpor dne 1. srpna až do západu slunce dne 2. srpna tak, aby všem věřícím přístup ke studnici takových hojných milostí ulehčen byl. A až po doby naše spěchá věřící lid v těch dnech do chrámu řádu svatého Františka (františkáni, minoriti a kapucini), aby došel velikých těchto milostí pro spásu duší. Jest to v pravdě den pokání, neboť nelze plnomocných odpustků dojíti bez odpuštění hříchů a věčných trestů, které se toliko ve svátosti pokání odpouštějí. Proto třeba jest vykonati sv. zpověď a přijmouti nejsv. Svátost oltářní pobožně a hodně, aby duše naše připravena byla pro milost odpuštění všech časných trestů. Proto zajisté vyslyšel Kristus Pán Františkovu modlitbu a splnil jeho přání, aby povzbudil nás ku pokání, jehož nám tolik jest třeba. Vždyť jsme nemocni, malomocni na duši a uzdravení hledati lze jen v pokání; Naaman, nejvyšší vůdce vojska syrského, muž to velmi udatný, bohatý a vážený, byl malomocný; malomocenství bylo nemocí zlou, horší ještě, nežli u nás jsou neštovice. Na radu své israelské služby odebral se Naaman ku proroku Eliseovi, vzav s sebou mnoho vzácných darů. Když přijede k prorokovi, vzkáže mu tento po svém sluhovi, aby se umyl sedmkrát v řece Jordáně, že bude čist! Že k němu Elisei sám nepřišel, nýbrž jen po služebníkově vzkázal co dělati má, rozmrzel se Naaman a řekl: »Proč bych se měl právě jen v Jordáně umýti. Nejsou-liž naše syrské řeky lepší? Konečně se přece k tomu odhodlal a umyl se v Jordáně sedmkrát, byl uzdraven. Naše malomocenství, hřích, daleko jest horší

a nebezpečnější nežli bylo malomocenství Naamanovo; vždyť jest to nemoc duševní. A tu sám Bůh nám podává prostředek a lék k uzdravení, také koupel, ale ne v řece Jordáně, nýbrž v krvi Kristově a v slzách svých upřímně kajících, t. j. pravé pokání v němž skrze zásluhy smrti Spasitele našeho a jeho pro nás vylitou přesvatou krev od hříchů sprostěni býti můžeme. A k pokání volá nás Syn Boží a Pán náš, řka: »Nebudete-li pokání činiti, všichni v hříších svých zahynete.« (Luk. 13, 3).

K pokání vybízí nás církev svatá a to přecasto, k pokání nás pobízí vlastní svědomí, k pokání nás pobádají kříže a strasti, kterými Bůh nás navštěvuje, k pokání nás vybízí vzpomínka na smrt, na soud a celou věčnost, na nebe i peklo! O poslechněme přece, a umyjme se, očistme se, čiňme pokání bez odkladu, neboť nevíme, zda-li nám později času zbude. Nesvádějme samy sebe, vždyť přece hříšníci jsme všci, když ne velcí, mali přece. Právě dobře sv. Jan: »Díme-li, že hříchu nemáme, sami se svádíme a není v nás pravdy.« (1 Jan 1, 8). Ne-klamejme se, jakoby hřích nebyl tak velkým zlem; hřích jest zlem největším; na kříži svatém jest napsáno, že nekonečnou urážkou Boha jest hřích, že jest nejvyšší ohavný a trestuhodný, a když nejsvětější Ježíš za cizí hříchy tolik trpěl, což teprve čeká nás za hříchy naše vlastní? A když dnes Pán Ježíš ve své převeliké lísce nám podává mimo odpuštění hříchů a věčných trestů, také ještě milost odpuštění trestů časných — a tak úplně nás s Bohem smiřuje, a nám nebe zabezpečuje, nechopíme se této vzácné příležitosti a nebudeme pravé pokání činiti? Kdo sebe miluje učiní zajisté jak mu svědomí káže a k čemu jej Bůh volá. Avšak pravé, bohumilé a pro nás užitečné pokání vyžaduje, abychom měli probuzené svědomí, bez tohoto není pokání možné. Pěkný příklad máme na králi Davidovi. Byl to muž hrdý, ve službě Boží horlivý, jak o něm Písmo dí, že byl muž podle srdce Božího. A hle, přece ve slabé chvíli, když nedal na oči a žádosti těla svého pozor, dopustil se těžkého hříchu cizoložství a následkem tohoto i vraždy. Nelitoval však hned hříchu toho, neboť hřích jej

zatvrdil a zaslepil. Avšak Bůh nechtěl, aby David, jinak to muž výborný, bez pokání zemřel. Proto poslal k němu proroka Nathana, aby svědomím jeho otfásl. A Nathan volil k tomu cíli krásné a dojemné vypravování a řekl: V jednom místě žili dva muži, boháč jeden a druhý chudáš; boháč měl četná stáda, chudáš toliko jedinou ovečku; tu přišli přátelé boháčovi jej navštívit. Aby je pohostil, šel k chudásovi, ukradl mu jedinou ovečku, zabil, přistrojil ji a tak častoval přátele své. Sotva David uslyšel slova tato, zvolal ve spravedlivém hněvu: »Člověk ten jest hoden smrti; ať mu to čternásobně nahradí.« Tu odpověděl prorok, řka: »Člověk ten jsi ty, o králi, neboť jsi vzal Uriášovi manželku a jej samého velel jsi zavraždit.« Slova tato zatřásla svědomím krále Davida a probudila je; přivedla jej k poznání velikosti, ohavnosti a trestuhodnosti hříchu spáchaného. Od doby té začal David pokání činiti; litoval a uznával hřích svůj; skládal kající písně, žalmy, kterými hřích svůj oplakával. Boha za odpuštění a smilování prosil. Žalmů těch kajících jest sedmero, z nichžto dva zpívají se při pohřbech dospělých křesťanů; jest to žalm: »Z hlubokosti volám k Tobě, o Pane« a »Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého.« Žalmy těmi za duši zemřelého se modlíme, aby ji Bůh byl milostiv, jako se jimi hříšný David za sebe modlil. Kdyby nebyl Bůh proroka k Davidovi poslal, nebylo by se svědomí jeho probudilo, nebyl by poznal hřích svůj a nebyl by činil pokání. Proto je k pokání potřebí probuzeného svědomí, jinak nelze pokání činiti. Vidíme to skoro den co den, kolik je velikých hříšníků, kteří veřejně Boha urážejí všelijakými nepravostmi, hřích takřka jako vodu piji, ale nečiní pokání, k zpovědi nejdou, nelepší se ba ješle se na mnoze hříchy svými vychloubají. A co příčinou tohoto smutného stavu? Svědomí jejich spí; umlčeno utlumeno, usnáno jest; jest pokažené a jako pokažené hodiny dobře nejdou a neukazují, a nebijí anebo docela stojí, tak i ospalé a umlčené svědomí hříšníka k pokání nevolá; ono jest jako ten němý pes, který neštěká, když zloděj se blíží.

A co jest to svědomí? Svědomí jest vědomí naše, vědomí našeho stavu, našeho

jednání, jest to hlas Boží v nás, hlas, kterým Bůh mluví k nám. Dal nám je Bůh, aby nás k dobrému povzbuzovalo, před zlem varovalo a odstrašovalo; dal nám je, aby nás při skutku dobrém chválilo a blažilo ale, zlé-li jsme učinili, znepokojovalo, výčitky činilo, pronásledovalo, bázní Spasitelovou naplňovalo a tak ku pokání a polepšení se obracovalo, a neustávalo, až je vykonáme. Není-li svědomí uspané, není-li pokazené, mluví jim Bůh k nám a to ku prospěchu našemu, neboť nechce smrt hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl. Proto jest svědomí velikým darem Božím a jest velikým naším dobrem. Ale právě proto nasazuje ďábel všechny páky, aby svědomí naše uspal, utlumil, uchlácholil, jen aby mlčelo, k dobrému nepovzbuzovalo a ve zlém nekáralo.

A jak se uspává a umlčuje svědomí v nás? Chce-li ještě nepokazený křesťan dobré činiti, ponouká ho ďábel, aby tak nečinil, že má k tomu ještě času dost anebo že není nyní vhodná doba, anebo, že by se mu lidé smáli atd., atd. Chce-li dáti almužnu, vnučí mu, aby nedával, aby šetřil, pamatoval na budoucnost, že neví, nebude-li toho potřebovat a že ten chudšák je nehodný. Uposlechně-li jednou, dvakrát, třikrát, stává se lakomcem a to již má svědomí utlumené, umlčené, a čím dál tím hůře, svědomí spí, nevyčítá mu potom ani největší zatvřelost a nemilosrdnost. Jak jinak jednalo svědomí sv. Františka, když ještě byl ve světě a jednou nedal žebrákovi almužny. Ihned ho vyburcovalo, pokáralo a to tak důkladně, že František všecko opustil a stal se sám skoro žebrákem pro Krista. Ale ďábel také ponouká k hříchu, a nastrojuje příležitost k hřešení. Svědomí se ozývá, ale ďábel říká: »Pro jednou nebude tak zle, vždyť i spravedlivý častěji klesne; Bůh je milosrdný, zásluhy Kristovy jsou nekonečné, pro ně odpustí Bůh kajícím; a kdo ví konečně, je-li nebe a peklo.« A tak dovede ďábel hezky mluvití uvnitř duše naší a běda, jest-li člověk hned se nevzchopí a ho nezažene, upadne v jeho tenata a svědomí se umlčí. Ďábel, aby zaslepil a umlčel svědomí, svádí nás k marnosti a nestřídmosti, k prostopášnosti a marnotratnosti, neboť, brodí-li se člověk v těchto věcech, nespává

svědomí své brzy; ponouká člověka, aby nekonal povinnosti svých vůči Bohu, modlitbu, mši sv., kázání, nepřijímal sv. svátosti, nezachovával půst, neobcoval s hodnými, zbožnými lidmi, nečetl nábožné knihy a tak člověka zbavuje opory, poučení a posily, a člověk jsa sám sobě zůstaven, lehce upadá v osidla ďáblova a svědomí jeho brzy se upokojuje. Běda člověku takovému, je v tom hůře, než-li nemocný na smrt. Neboť tento zmirá smrtí těla ale onen zmirá smrtí duše i když podle těla zdrav a silen jest. Upadá ubožák vždy hlouběji a hlouběji ve hřích, hřích se mu stává druhou přirozeností, a nemá už ani síly ani chuti se z něho vzmúžiti. Největší neštěstí člověka jest tedy uspané, umlčené svědomí, neboť vede ke zkáze.

A což tedy nelze svědomí takto pokazené napravit, uspané probudit? Samo sebou se neprobudí, nenapraví; popud musí býti dán zvenčí tak jako u Davida krále. Jediná milost Boží může zde člověka zachrániti, jako zachránila Davida hřešícího. Proto nezbyvá, než-li Boha za milost tuto prositi. Avšak bude hříšník sám v hříších zatvřelý, ponořený, uspaný, Boha jako milost tuto prositi? Nikoli! K tomu nemá síly. Proto modleme se všickni za sebe vespolek, aby Bůh tolik milostí jednomu každému dal, kolik jí potřebuje, aby svědomí se ku pokání probudilo. Utikejme se proto k nejsv. Srdci Páně a přečistému Srdci bl. Panny Marie, neboť Srdce Páně rádo se otvírá hříšníkům kajícím za útočiště a Srdce Panny Marie, jest láskyplné srdce mateřské, které zajisté ubohé hříšníky jako nezdárné syny a dcery své přece miluje a o spasení jejich pečuje. Modleme se za ně růženec, aby Panna Maria, jakožto »útočiště hříšníků« u Pána Ježíše vyprosila jim milost probuzení svědomí a uzdravení. Pozorujeme-li sami, že nemáme svědomí v pořádku, modleme se tím úpěnlivěji, aby i nás Pán Bůh navštívil, našim svědomím zatřásl, je zase na pravou cestu uvedl, abychom pokání včas činiti mohli. Blaze ještě jest hříšníkovi, který alespoň nějaký dobrý skutek činí, buď dává rád almužnu chudým, neboť to staré: »Pán Bůh zaplat« z úst chudiny, mu vyprosí milost obrácení, jak již v Písmě psáno stojí, že almužna

„přikrývá množství hříchů“ Dobře mu, jest-li od mládí podržel obyčej modliti se alespoň k Matce Páně, neboť nezavrhně dobrá matička Marie takové dítě a neustane prositi u trůnu Božího, až se ho milost Boží dotkne a jej obrátí. Máme dosti příkladů, že hříšníci, kteří od mlada Matku Páně ctili i v hříšném stavu obyčej ten zachovávali a od Rodičky Boží za to odměnění byli. Vyprosila jim milost, aby svědomí jejich vyburcováno bylo a oni nahlédli, v jak bídném se nacházejí stavu. Mnohdy to bývá těžká nemoc, která na hříšníka přikváčí, ať mu nějakou smrt připomene, anebo to bývá smrt některého člena rodiny neb milého přítele, mnohdy zase nějaké neštěstí, ztráta, utrpení a podobné, nebo nějaké nebezpečí velké, ze kterého jen pomocí Boží zázračně vyvážnou. To vše otřese člověkem a upomene zase na Boha a potom svědomí nedá už pokoje, až hříšník s Bohem pořádek udělá.

Církev sv. také přispívá nám ku pokání a to udělováním veliké milosti

plnomocných odpustků. Chceť zajisté horlivost naši v pokání povzbuditi a také odměniti; chce, abychom hodně přijali sv. svátosti pokání a oltářní, horlivě se pomodlili, v dobrém úmyslu posilnili a tak i odpuštěním časných trestů úplného klidu v duši nabyli. Jest to zajisté veliké dobrodíní, velká láska, a veliká péče, kterou jeví zde církev o naši spásu i o náš vnitřní pokoj, který jest základem štěstí a spokojenosti naší. Užíjme proto příležitosti dnešní o slavnosti porciunkule, příležitosti tak vzácné a drahocenné, vyzpovídejme se kajicně, přijmeme velebnou svátost zbožné, vykonejme předepsané modlitby za církev sv., na úmysl sv. Otce a navštívme při tom některý kostel řádu sv. Františka, a Bůh udělí nám odpuštění netoliko hříchů a věčných trestů, nýbrž i časných. Tak budeme smířeni s Otcem nebeským, budeme zase jeho dětmi, z milosti jeho a pomocí odoláme zlému a s pokojným svědomím šťastně žíti budeme dokud l'án nám dopřejí!

SVÉ MATCE!

DYŽ VEČER VZPOMÍNKOU JDU V DĚTSTVÍ ZPÁTKY,
TU OBRAZ ZÁŘIVÝ ZŘÍM, MILÝ, SLADKÝ,
MÉ DRAHÉ, DOBRÉ, MILOVANÉ MATKY.

ZDE TIŠE V KOLÉBCE SI HOVÍ DÍTĚ
A MATKA USPÁVÁ JE V ZLATÉ SÍTĚ,
TEN OBRAZ VYNOŘÍ SE V MYSLI HBITĚ.

A SOTVA USPALA JE, K PRÁCI SPĚJE,
RET JEJÍ MODLITBOU SE VROUCÍ CHVĚJE,
V NÍŽ ZDRAVÍ OD BOHA PRO DÍTĚ PŘEJE.

A NEJEN V KOLÉBCE JE DÍTKU MATKOU,
JE VŠUDE PROVÁZÍ TOU CESTOU VRATKOU
A STÁLE ROZVÍRÁ MU NÁRUČ SLADKOU.

A PROTO VZPOMÍNKOU MI DĚTSTVÍ BLAHOU
A MATKA ÚTĚCHOU TAK NĚŽNOU, PRAVOU,
KDYŽ SKRÝTI SMÍM SE V NÁRUČ JEJÍ DRAHOU.

Igndt Zhdncl:

O vděčnosti.

(Rozjímání na třináctou neděli po svatém Duchu.)

Ruský spisovatel Turgeněv byl velmi měkkého srdce. Měl dar, že dovedl použití každé všední zkušenosti, každého praobyčejného příběhu a oditi jej ve zlato básně a nadšení.

Jednou napsal ve svých spisech následující zajímavý příklad: Pán Bůh pozval kdysi do ráje všechny ctnosti ke slavnosti. Přišly všechny a byly plny radosti; dostavily se ctnosti božské, ctnosti hlavní, ctnosti mravné, ctnosti velké i malé, ctnosti přísné i mírné, všechny bez výjimky došly plny nadšení a radovaly se, že se mohou objeviti před trůnem všemohoucí, věčné, neskonale Dobrotý a Lásky. Všechny byly oblečeny veskvnostné, běloučné, žádnou poskvrnou nepotříštěné šaty, vždyť zde nedostihla jich bladá závist a jejich největší nepřítelkyně, ješitnost, nemohla jim u přítomnosti Boží nijak úklady strojit.

Všechny ctnosti znaly se vespolek; zanotily velebné chvalozpěvy a točily se v lepém kruhu ke cti a chvále svého nebeského Hostitele. Ale dvě vznešené, soudě dle zevnějšku převážné dámy, se neoznaly, cize se na sebe dávaly. Milý Pán Bůh jaksi byl zaražen a divil se, že se neznají a proto představil je vespolek: dobročinnost byla ta první a — vděčnost, ta druhá z nich — a obě tyto výtečné ctnosti slavně prohlásily, že se zde v nebi, před trůnem Božím ponejprv setkaly vespolek a poznaly.

Událost tato je básnické vyličení příběhu, který se nám předčítá v evangeliu na třináctou neděli po svatém Duchu. Ježíš Kristus ubíral se středem Samaří a Galileje; když vcházel do jednoho městečka, potkalo se s ním deset malomocných a od zdaleka volali: »Ježíši, smiluj se nad námi!« Uzřev je, řekl jim: »Jděte a ukažte se kněžím!« I stalo se, když šli, očištění jsou. Jeden pak z nich, Samaritán, když uzřel, že jest očištěn, přišel k Ježíšovi, padl před ním na tvář a díky činil. Ježíš pak řekl: »Zdalich jich není deset očištěno? a kdez jejich devět?« Protože je vděčnost ctností

tolik vzácnou, mnohým z nás úplně neznámou, chceme o ní něco uvažovati a poučiti se. bychom nevďěčnosti se varovali a vděčnost skutky svými dokazovali. Poznáme-li důvody, proč máme býti vděční, snad si pak zamilujeme vděčnost a uznáme, že je potřebna i nutna k životu věčnému.

I. Bůh je nejvýš dobrotivý.

Bůh je nejvýš dobrotivý, jest pln lásky ke svým tvorům, všechno dobré máme od něho. Kdo si aspoň poněkud uvědomí, čím je Bohu povinen, že vše od Boha má, je nucen volati se zbožným Davidem: »O milosrdenstvích Hospodinových na věky zpívati budu.« (Žalm 88, 1.) Kdo nebyl by dojat, uvažuje, že Bůh jest náš první a největší dobrodinec, že jeho láska k nám nemá konce, ať pohlédneme, kam chceme, všudy vidíme důkazy jeho božské, neumdlévající, neskonale dobrotivosti a lásky. Není věru potřeby žádného dlouhého uvažování a pátrání, chceme-li si uvědomiti: Bůh je nejvýš dobrotivý! Každý tvor, každý okamžik života, vše, nač pohlédneme, volá k nám: »Oči všech v tebe doufají, ó Hospodine, ty otvíráš ruku svou a naplňuješ každého živočicha požehnáním.«

Vše je odkázáno na dobrotivost Boží, i onen tvor, který žije jen několik okamžiků, i kdyby byl odkázán jen na jedinou kapku rosy; každý tvor má své potřeby a je závislý od neskonale lásky Boží. A což teprve ten nejdokonalejší tvor zemský, člověk? Ve všech případech svého života jest odkázán na nesmírnou lásku, na nesmírné milosrdenství, na nekonečně velkou dobrotivost Boží. Čím více se liší člověk od nerozumných tvorů, čím více cítí a nabývá přesvědčení, že je miláčkem Božím, kterého Bůh vyzdobil a významem nade všechny ostatní tvory, tím více má různých potřeb, které mu může vyplniti jediný Bůh. Požehnání Boží dává zemi úrodu, slunce, světlo, vzrůst, déšť, jsou dary Boží, které dávají všemu tvorstvu potřebnou výživu. Kdo může půdě zemské poručiti: zrod

byliny, dej vzrůst ovoci? Kdyby všechny mocnosti zemské člověka poslouchaly, kdyby si podmanil všechny zákony všehomíra, země se svými silami jej neposlouchá. Jediný Bůh dává vzrůst všemu.

Vše jest v rukou všemocného Boha, od jeho dobrotnosti vše je závislo, dal původ všemu, vše dále udržuje, všichni obyvatelé všehomíra, ať žijí, ať nežijí, vše ve velkém i v malém, vše jest odkázáno na všemocnou ruku Hospodínovu. Předpisuje dráhy zemi, hvězdám, slunci, měsícům; působí největší zázraky, jichž si proto, že je vidíme každoročně a každodenně ani hrubě nevšímáme, ale i každý vrabec, každý vlas lidské hlavy — vše spočítal Bůh, vše dilem rukou jeho, vše předmětem jeho dobrotnosti. «Každý dar dokonaly s hůry jest.» (Ep. sv. Jak. 1, 17). Často bývá nám úzko v srdci, pozorujeme-li svůj život a vidíme-li, že není vše uspořádáno dle zákona Božího; dívá-li se rolník na svá pole, kteráž s veškerou potřebnou pílí obdělal a od nichž doufá obdržeti další výživu, často neví, zda práce jeho bude odměněna? Kdo nevěří v Boha, odkazuje na přírodu a říká: však příroda si pomůže, kdo pochybovač je, zapomíná na všemocného Otce, ale zbožný se těší: Bůh může vše obrátiti v dobré a z toho, co zdá se nám býti bezúčelné a neprospěšné, může vykvést nejurodnější strom, který dá nám, oč jsme prosili, oč jsme se s bolestí strachovali.

Často měl sice snad Bůh příčinu odkládati svou dobrotu a vyčkávat, zda jsme ji hodni, snad zkoušel nás, ale «milosrdenství nemá konce,» smíloval se, budtež mu za to vzdány tisíce díky. Nikdy, ať přijde na nás co chce, nezapomínáme na dárcu všeho dobra, na našeho milého Pána Boha, po dlouho-trvajícím zkoušce pak volejme k němu s prorokem Isaiášem: «Ať, tentot je Bůh náš, očekávali jsme ho a vysvobodil nás, on je Hospodin.» (25, 9).

Bůh je k nám lidem nejvyšší dobrotný, od něho máme vše, co svým nazýváme, máme tedy nekonečně mnoho důvodů, abychom ukazovali a dokazovali Jemu vděčnost svou slovy i skutky. Každý člověk má mnoho příčin, by zpíval o milosrdenstvích Božích na věky. «Ano, náš Bůh nejvyšší dobrotný jest, vše dobré máme od něho!

II Budme vděční.

Vzorem vděčnosti budíž nám Samaritán, o němž čteme v evangeliu třinácté neděle po svatém Duchu. V těch málo slovech, v nichž je řeč o tomto muži, máme znázorněno, co žádá a v čem spočívá pravá vděčnost. Předně uznal, že je očištěn, za druhé: velebil Boha hlasem velikým a za třetí: běžel ke svému dobrodinci, padl na tvář svou u jeho nohou, díky čině. I my máme každé dobrodění uznati, uvážiti a poděkovati.

a) Uznej dobrodini. Samaritán přišel se svými soudruhy ke Kristu a když dle rozkazu Ježíšova šli všichni ke kněžím poznal, že jest očištěn od své ohavné nemoci, od malomocenství. Velkou radostí bylo naplněno jeho srdce, přesvědčil se, že pověst ho nesklamala. Dávno již slyšel o dobrotě, laskavosti, všemohoucnosti Ježíšově, a nyní se sám na sobě přesvědčil, že je pravda, že Ježíš je divotvůrce. Cítil v sobě novou sílu, zdálo se mu, jakoby nyní mohl počítati nový život; prohlédl-li dříve na své tělo, viděl je znetvořeno ošklivými boulemi, cítil, že má otrávenou krev, nyní však byl přesvědčen, že úplně ozdravěl. Dříve bál se podívat se na sebe a nyní bylo proniknuto celé srdce jeho velikou radostí; dříve byl obrazem smrti a hrobu, nyní však cítil v sobě znovu probuzený život. Dříve bál se sejíti s někým, nyní však může opět býti užitečným členem lidské společnosti. Snad sám počátku pochyboval, je-li jeho uzdravení úplné, zda se mu brzy zase nenavráti, ale přesvědčil se, že je docela zdráv.

Mileiád uznal všemohoucnost Boží a povinnost, že se musí ukázati vděčným. Nezahanbuje-li tento Samaritán mnohého nevďěčníka? Ve starém pohanském Římě žil senátor (vysoký úředník), který měl tolik dluhů, že upadl v úplnou mizinu a přišel skoro na žebrout. Tehdejší císař, Oktavianus Augustus se to dozvěděl, ustrnul se a ač bylo potřeba velikých obnosů peněz, aby věřitelé mohli býti uspokojeni, nařídil, by se vše urovnalo penězi z císařské pokladny. Senátor byl mezitím uvřazen do vězení. Když však císař sám vzal tuto smutnou záležitost do ruky a vše zaplatil, byl dlužník vy-

veden ze žaláře. Jak pak se poděkoval svému velikému dobrodinci, který přinesl pro něj tolik obětí? Napsal psaní a poslal je císaři, který úplně překvapen prohlížel dopis, neboť očekával, že přijde osobně dik vzdáti, ale nepřišel, nýbrž jen písemně to učinil. Císař otvírá dopis a pln podivu vidí a čte jen dvě slova, která tam byla napsána: »Mně nic?« Senátor chtěl říci: Zaplatil's, císaři, sice všechny mé dluhy, jsem zbaven těch trapičů-věřitelů, ale mně nic nedaruješ? Ó, nevděčníka! Nebyl spokojen, že císař ho vyrval z vězení a daroval mu svobodu, chtěl ještě více. Podobně jednají mnozí nevděční křesťané, Bůh dokazuje jim svou lásku, prokazuje jim velká, nesčíslná dobrodíní, ale nikdy nemají dosti, vždy touží po více.

b) Veleb Boha. Ukazuj slovy vděčnost; nestačí tedy jenom uznati, že jsme obdrželi dobrodíní, ale nutno za to velebiti Boha a jemu dik vzdávati. Či nezádame my lidé, aby, když jsme někomu pomohli, nás za to pochválil, častěji se zmínil a jiným vyprávěl, jaká dobrodíní jsme mu prokázali? Či najdeme někoho, kdo by nekladl tohoto požadavku? Uzná-li tedy náš rozum, že je slušno chváliti dobrodince, nutno též býti přesvědčena, že potřebí chvály vzdávati a velebiti Boha, našeho největšího dobrodince.

Proto byly již ve starém zákoně známy oběti díkůčinění, jež byly Bohu přinášeny na poděkování za obdržená dobrodíní. Bohu, jako jedinému prameni všech našich dobrodíní přísluší sláva a velebnost: volejme s Davidem: »Nikoliv nám ó Pane, ale Tobě a Tvému jménu přísluší sláva.« Malomocný Samaritán uviděl a přesvědčiv se, že byl očistěn, velebil Boha; podobně činme i my, vzdávejme Bohu chválu, velebme jeho svaté jméno!

c) Dokazujeme vděčnost skutky. Samaritán byv očistěn, přišel ke Kristu, padl na svá kolena a díky činil. Jaká příkladná vděčnost! Hned jak zpozoroval, že úplně ozdravěl, vstal a šel se poděkovat. Neodkládal cesty, nerozvažoval dlouho, má-li jíti či ne, ale okamžitě učinil, k čemu se cítil zavázaným. Vděčnost je bohužel velmi řídkou a vzácnou ctností.

K moudrému Simonidesu přišli někdy přátelé a známi a žádali o pomoc. Často mnohý z nich chvástal se svou vděčností a nebyv ani vyzván, sliboval hory doly svému dobrodinci. Do smrti nezapomenu, stále budu mít na paměti, tak a podobně zněla ujišťování vděčnosti. Takovým vychloubačům odpovídal Simonides takto: Mám ve své světnici dvě skřínky, v jedné je všecken můj majetek uschován, v druhé je zamknuta vděčnost těch, kterým jsem něco dobrého vykonal. Když něco potřebuji a náhodou se zmýlím a otevru druhou skříňku, tu ji však vždy najdu prázdnou.

Velká a mnohá jsou dobrodíní, která nám prokazuje nejvyšší dobrotivý Bůh! Často jsme pochybili, ale Bůh dal nám milost, že jsme uznali své poklesky a použili prostředků, jež nám udělil ve svatých svátostech. Božský Spasitel uzdravil deset malomocných a očekával, že se přijdou poděkovat za uzdravení svého těla; jaký dik očekává Ježíš od nás, když duši naši očistil a obdařil ji tolika milostmi! Jsme zajisté z celého srdce přesvědčeni, že je Bůh našim prvním a největším dobrodincem; je tedy také naší svatou povinností, by byl celý náš život ustavičným díkůčiněním za vše, co nám proukázal a ustavičnou prosbou. by nás i na dále chránil svou všemocnou rukou. Modlíme-li se často za den: Chléb náš vezdejší dej nám dnes, modleme se též rovněž zbožně a rovněž často: Děkuji Tobě, ó Bože, neopouštěj nás, stůj svou pomocí při nás! Když pak Hospodin přikryje nás pláštěm svého nevystihlého milosrdenství a dští na nás svou lásku, děkujeme mu tedy za vše a tyto díky dokazujeme životem, vpravdě křesťanským, vždyť »ne ten vejde do království nebeského, kdo říká Pane, Pane, ale ten vejde do říše nebeské, kdo plní vůli Otce mého nebeského.«

Svatý Vincenc z Pauly říkával: »Nic neotevře nám snaze srdce Páně, jako vděčnost.« Vděčnost otvírá nám tedy největší poklady milosti Božích, staví nám stupně ke trůnu Božimu a dovede nás ku převeliké odměně, která jest uchystána těm, kteří se bojí Boha.

Boh. Hendl:

Stětí sv. Jana Křtitele.

(K 29. srpnu.)

írkve svatá slaví památku svatých a světic Božích, ustanovuje k tomu den smrti jejich, neboť ne den narození — nýbrž smrt jest rozhodujícím okamžikem pro věčnou spásu či záhubu. Člověk přichází na svět obtěžený hříchem prvotním a teprve v životě svém má ukázati svatost, má ukázati lásku a poslušnost k Bohu a jeho sv. přikázáním a blažená smrt v milosti Boží jest teprve branou, kterou se vchází do nebe a křesťan připočten bývá ke sborům svatých a vyvolených Božích. Jedině u dvou osob činí církev výjimku, slaví jak den narození tak den smrti jejich, jakožto milou a svatou památku a osoby tyto jsou: Blahoslavená Marie Panna a sv. Jan Křtitel. Proč slaví církev narození bl. Panny Marie, ví zajisté každý z nás; vždyť bylo narození její neposkvrněné, bez hříchu prvotného přišla Marie Panna na tento svět, ani okamžik nebyla poddaná ďáblu, neboť početí její bylo neposkvrněné. Proto její svaté narození bylo počátkem svatého života. Jímž končí blaženou svatou smrtí, kterou církev oslavuje svátkem nanebevzetí blahoslavené Panny Marie. U svatého Jana Křtitele vidíme něco podobného. Tento veliký světec a Kristem Pánem samým chválený prorok, by již před narozením svým zasvěcen milostí Ducha sv. i jeho narození bylo podivuhodné, neboť zázrak stal se s otcem jeho, který pozbyl řeči, při narození syna ji zase nabyl. Ještě než se narodil, byl od Boha posvěcen za proroka a za předchůdce Spasitele, aby jeho příští lidem zvěstoval a je tak na něho bezprostředně připravil. Důkazy toho máme ve sv. evangelium. Sv. Lukáš vypravuje nám, kterak se anděl ukázal v chrámě Zachariášovi, muži Alžběty, když měl dle pořádku přinášeti obět Bohu a zvěstoval mu jménem Božím, že dostane syna, z něhož on i mnozí se radovati budou. Že bude veliký před Pánem, přísny v životě, neboť vína a opojného nápoje pít nebude, a že naplněn

Zlý nemiluje toho, kterýžto tresce, aniž jde k moudrým. (Přisl. Šal. 15, 12.)

bude Duchem sv. ještě v životě matky své. Že mnohé ze synů israelských obrátí ku Pánu Bohu jejich a v moci velikého proroka Eliáše že bude připravovati cestu i srdce lidská Pánu. A když naplnil se čas a Alžběta porodila syna a dáno mu bylo jméno Jan, jakož byl anděl Zachariášovi přikázal. tu zase rozvázal se jazyk jeho a on v prorockém nadšení nad dítětem svým krásný zpěv zanořil, v němž velebil Pána za milosrdenství jeho, že má brzy přijíti Spasitel, a o svém synu pravil: »A ty dítě, prorokem nejvyššího slouti budeš; nebo půjdeš před tváří Páně připravovat cest jeho, aby dáno bylo umění spasitelné lidu jeho na odpuštění hříchů jejich.« (Lukáš 1...)

Tak byl určen Jan za posledního ale největšího proroka, za předchůdce Páně a sám Spasitel dává mu krásné vysvědčení, řka: »Nenarodil se ze ženy větší nežli Jan Křtitel.« A sám nazývá Jana brzy »andělem«, řka: »Tentof jest (Jan) zajisté, o němž psáno jest: aj, já posílám anděla svého před tváří tvou, kterýžto připraví cestu tvou před tebou.« (Mat. 11, 10). Brzy největším prorokem, neboť děl: »Nebo pravím vám, není žádného většího proroka mezi syny lidskými nad Jana Křtitele.« (Luk. 7, 28). Jak slavný, jak svatý to byl tedy muž, ten Jan, když sám Spasitel byl jeho chvalofečníkem. A život jeho to také dokazoval. Již v mládí oblíbil si samotu, poušť, do níž rád se uchýloval, aby se vzdálil víru světa a připravoval na své důležité poslání. A když dosáhl 30 let, což bylo tehdy podmínkou, aby kdo veřejně jako učitel vystoupiti mohl, opustil otce i matku i rodný dům a odebral se do krajiny jordánské, kázat lidu pokání. Slovy nehledanými. ale důraznými mluvil k lidu, jenž se odevšad k němu hrnul, mluvil jako posel nejvyššího z moci Boží o hříších a o trestu Božím, nehleděl na stav, nýbrž všechny stejnou měrou vybízel k pokání. Ty pak, kteří dojatí jsouce v duši slovy jeho,

se obrátiti a polepšiti hodlali a své hříchy vyznávali, křtil vodou jordánskou na znamení jejich vnitřního obrození, hlásaje při tom křest jiný pravý, jenž očisťuje duši od hříchů a smíruje s Bohem, křest, který měl udělití ten, jehož předchůdcem byl, Ježíš Kristus, Spasitel světa. Právě k lidu: »Jáť zajisté křtím vás vodou, ale přijde silnější nežli jsem já, kterémuž nejsem hoden rozvázatí řeménku u obuvi

dle rozkazu Ježíše pookřil jej, při čemž Bůh sám veřejně před lidem dosvědčil slovy: »Tentof jest můj milý syn, v němž se mi dobře zalíbilo«, že Ježíš synem Božím jest... Tak byl křest Janův příležitostí, při níž zjevil se Kristus Pán lidu jako Boží syn a předpověděný Messiáš.

Sám pak Jan vedl život přísný, v pravdě svatý a bezúhonný; co jiným kázal, na sobě ukazoval. Roucho jeho

jeho, tent vás křtiti bude Duchem svatým a ohněm (Luk. 3, 6), t. j. křest jeho bude mít za účinek milost Ducha sv.

A v šestém měsíci svého kazatelského úřadu měl Jan milost, že mohl pokřtiti i samého Ježíše, který přišel k němu, pokřtěn si býti žádal. Duchem sv. v duši osvěcen jsa Jan, zpěčoval se a za nehodna pokládal svého Pána a Spasitele křtiti, jenž přišel, aby hříchy světa sňal, ale

bylo prosté, zhotovené z velbloudi srsti, pokrm jsa prostý, kobyly a med lesní, jako pokrm tanější chudiny, poušť byla jeho domovem, a modlitba a kázání, pokání jeho zaměstnáním. A hle, ani tento tak slavný a svatý a od lidu vysoko vážený muž (vždyť jej měli za Krista samého) neušel zlobě lidské, ba zloba ta přivedla jej nejen do žaláře, nýbrž i na smrt. Pro pravdu, kterou hájil,

a čistotu manželství, kterou zastával, stal se Jan Křtitel mučedníkem. Stalo se pak to takto: Král Herodes Antipas zapudil svou řádnou manželku a pojal Herodiadu, manželku svého ještě žijícího bratra Filipa, a to proti všem božským i lidským zákonům. Nikdo netroufal si krále pokárati, že tak veliké dává lidu pohoršení a dopouští se veřejně těžkého hříchu. Jen Jan Křtitel došel si k němu a přísně zahřměl naň: »Není tobě dovoleno mít manželku bratra tvého.« Herodes vážil si Jana velice a dle rady jeho kolikráte se řídil, také kolikráte snesl výčitky jeho, kdykoli něčeho se dopustil. I tentokráte by byl jistě Janovi otevřenost jeho nezazlival, kdyby úskočná a rozmařilá Herodiada jej k zlosti nepopuzovala. Na její ustavičnou žádost svolil král konečně, aby byl Jan jat a do žaláře uvržen. Tím však nebyla ukojena pomstychtivost cizoložné ženy; přísný a obtížný kazatel musil býti ze světa zprovozen.

Asi rok již seděl Jan v žaláři, když se Herodiadě naskytla výšeňá příležitost k vykonání černého úmyslu, kdy mohla svou zášť v krvi světcově shladiti. Král slavil své narozeniny slavnou a velkou hostinou, k níž sezval všechny vznešené muže království svého. Když byli hosté rozjařeni, vstoupila mezi ně Salome. Herodiadina sličná dcera a tanečla před nimi tak, že král zapomínaje na rozvahu, přísahal a sliboval, že jí dá, cokoli žádati bude, byť by to byla i polovina království jeho. Jak neprozřetelný to byl slib, jak ukvapený přísaha, která v zápětí měla hrozný zločin, vraždu světcovu! Salome se dříve poradila s matkou, co by na králi žádati měla, a Herodiada vidouc hodinu pomsty své bítí, řekla: Žádej hlavu Jana Křtitele. I vběhla zase Salome ke králi a pravila: »Dej mi, o pane, hlavu Jana Křtitele na mise.« Tato hrozná žádost otrásla i otrlým Herodem; avšak z falešného studu, že přísahal před knížaty, povolil a odeslal pochopy, aby vyplnili přání princezny. Zde vidíme, kterak jeden hřích plodí druhý. Nestřídnost zplodila vilnost, vilnost vynutila mu nerozmyšlenou přísahu a taková přísaha vedla jej k vraždě. Přísaha ovšem nebyla platná, splnit ji neměl — neboť k zlému se nepřisahal, avšak zaslepený Herodes nerozvažoval a stal se vrahem.

Na tvrzi Macheroně v žaláři strádal ubohý Jan. Slyší kroky, myslí, že snad blíží se osvobození, a hle, vejde voják a bez dlouhých okolků srazí mu hlavu, kterou potom donese dceři Herodiadině, která ji zase odevzdala matce své. Jak sv. Jeroným vykládá, jistě po smrti instila se Herodiada na hlavě Janově, neboť probodla jazyk jeho jehlicí. Tak zlým může býti člověk zášti a msty plný.

Tak skončil Jan život svůj ve věku mladém, asi 32 let, kolem svátků velikonočních. Jakým Jan byla a jaké vážnosti u Israelitů se těšil, vysvitá ze slov spisovatele židovského, Josefa Flavia, jenž o něm takto píše: »Jan byl muž všemi ctnostmi ozdobený, jenž židy napomínal, aby byli spravedlivými k lidem, zbožnými k Bohu; zval je také, by přijali jeho křest, ujišťuje je, že se tím Pánu Bohu zalíbí. Odřeknou-li se hříchů a spojí-li čistotu duše s čistotou těla.« A svatý tento kazatel musil zhynouti na přání zločinné ženy.

Když se učedníci jeho dozvěděli o smrti mistra svého, odnesli tělo jeho a pohřbili je, a zvěštovali to Ježíšovi.

Bůh však potrestal oba vinníky. Jak Herodes tak Herodiada zemřeli bídou ve vyhnanství. Tak ztratili oba čest svou, jmění, život i duši! Tam vede nezřízená vášně lidská.

Jan však stojí před námi po tolika stoletích jakožto vznešený muž, hájící pravdu a hájící ctnost. On byl mučedníkem čistoty — jako mučedník čistoty žil, krotě sebe co nejprísněji. Tak také jako mučedník čistoty zemřel. Výmluvným byl kazatelem pokání, ale ještě větším kajníkem sám. Byl nevinný, neboť Duch svatý byl s ním a přece tak tuhé činil pokání! Zajisté za jiné, aby slovo jeho spíše se dotklo srdcí jejich k polepšení se a pokání. Zdaž není nám hříšným lidem krásným vzorem? My pokání potřebujeme, ó následujme ho v horlivé kajčnosti, když jsme jej nenásledovali v nevinosti! Byl mučedníkem pravdy! Raději život položil, nežli by zákon Páně, který pravdu hlásá, zapřel. Mohl býti od Herodesa poctěn, kdyby byl jen mlčel k jeho hříchu, ale Jan nechtěl býti jak ten mlsný pes, který mlčí i když nepřítel naň jde. S hříchem se nesmlouval, hříchu nelichotil, ani u velkých ani u malých

hříchu netrpěl, hledě jen na Boha, jenž hřích nenávidí, a nehledě na lidi, kteří tak rádi v hříchu si hoví. Lidé milují jen tehdy pravdu, když jim lichotí, pakli však se jim v cestu staví, nenávidí ji. Ale pravda zůstává vždy tatáž a jsouc vůli Boží, vždy zavazuje stejnou měrou k poslušnosti; proto se jí podrobiti musíme. Jan byl hrdina pravdy Boží a že manželství jest Bohem stanovené spojení muže a ženy a že dokud jeden žije, druhý se znovu zasnoubiti nesmí. Byl tedy Jan již mučedníkem nerozlučitelného manželství, které by za našich dob tak mnozí rádi rozloučili.

Proto za dob našich třeba poukázati na největšího proroka starozákonního, který hájil to, co Kristus na svátost byl povýšil, manželství, jakožto spojení nerozlučelné, a zavrhoval cizoložství. Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj. Toto slovo Boží dává manželství pevný podklad, a činí je základem a ochranou rodiny a celé společnosti lidské. Nerozlučným manželstvím staví se hráz vášním a náruživostem, zamezuje nespravedlnost a škoda jednoho z manželů, učí manžele snášeti chyby vespolečné trpělivě, učí je spolu se radovati i teskniti, spolu se starati i užívat; nerozlučným manželstvím jest teprve dosaženo to, čeho si Kristus na manželích přeje, aby byli jedna duše, jedno tělo. Jen nerozlučné manželství může býti dle slov sv. Pavla obrazem spojení Krista s církví, neboť se Kristus od církve nikdy neodloučí. Jen nerozlučné manželství podává manželům příležitost, aby své povinnosti řádně plnili, dítky dobře vychovávali Bohu i vlasti, aby jeden v druhém oporu měl ve dnech strasti a zejména ve stáří, aby jeden druhého ve všem dobrém a spasitelném podporoval, a tak mu pomáhal dojíti i spásy věčné.

Je pravda, že nejsou všechna manželstva šťastná — buď že lehkomyšlně, bez rozvahy nebo ze světských ohledů, snad jen pro statek a peníze, bez lásky byla uzavřena, pak je to zasloužený trest, který manželé sobě sami připravili a kajicně ho nésti mají, anebo, že později vyskytnou se vady u jednoho neb druhého, které se nepředvídal, buď opilství, karban, lenost, surovost atd., což zajiště manželství činí nešťastným a nespokojeným; ale na

paměť si uvéstí musejí oba dva, že každý člověk chyby má, že dobrovolně se zavázali všechno vespolek, zlé i nepříjemné trpěti a snášeti až do smrti. Vidi-li, že manželství zrušiti nemohou, lépe se vpraví do svého osudu, nežli kdyby se rozloučiti mohli. A konečně nelze-li pospolu býti nikterak, tu i církev a stát za jistých podmínek manželům od sebe žiti dovoluje, ovšem bez nového sňatku. Za našich dob však hárá vašeň lidstvem. Mnohým jest zákon o nerozlučném manželství velikou překážkou, aby volně, rozpustile žiti mohli, jak se jim uráčí, aby měnili muže a ženy dle libosti a proto předstírajíce tvrdost a těžkost zákonu toho, žádají, by odstraněn byl a rozluka manželská povolena.

A jsou tu tací, kteří si říkají katolíci, ač vědí dobře, že katol. církev nikdy k rozluce manželské nesvolí i kdyby tisíce svých věřících ztratiti měla. Nesvolila, když král anglický Jindřich VIII. žádal, aby rozveden byl se svou řádnou manželkou Kateřinou a mohl za ženu pojmuti milenkou Boleynovou. A hle, celé království následkem toho odpadlo od církve, přičiněním rozněvaného krále. Církev raději to ztrpěla, nežli by porušila přikázání Boží, „co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.“ Nepřátelé míří nyní na základ rodiny, na nerozlučitelné manželství šipy své. A tu je třeba, aby veškeren katol. věrný lid se své víry a církve ujal, ji bránil, neboť tak brání a hájí sama sebe. Rozlukou manželství bude brána otevřena všem neřestem, nespravedlnostem jednoho k druhému. Dítky pozbudou matky, otce, přijdou o teplý krb rodinný, o jednotné vychování, odcizí se otci nebo matce, oloupeny budou o krásné mládí a radost jeho, a utrpí na duši škodu špatným příkladem rodičů samých. Nelze zde vše vypočítávati co zlého přikvačí na lid, bude-li zbořena bašta, která chrání svatost stavu manželského, nerozlučitelnost jeho; příklady jiných zemí protestantských, kde rozluka je přípustná, zejména v Americe a nejnověji i v úbohé Francii, která bojuje proti Bohu a církvi, příklady ty nám praví, že nic dobrého od rozluky té očekávati nelze. Ke všem bidám přidruží se potom ještě tyto a národ náš odnese to škodou jak hmotnou tak mravní. Proto je na čase, abychom si

představili bojovníka, mučedníka za manželské právo nerozlučitelné, svatého Jana Křtitele a seč jsme proti nepřítelům víry naši bojovali, nepopřavajíc jim sluchu, byť by sebe krásněji vyličovali výhody rozluky, kterou si přejí. Jablko to jest na pohled pěkně červené, ale uvnitř shnilé a plné škodlivého hmyzu, proto pryč s ním. Jako svatý Jan volal

k Herodesovi; »Není tobě dovoleno mít manželku bratra tvého za jeho živobytí.« Tak i my volejme — nedopustíme, aby katolický zákon Boží o nerozlučném manželství byl odstraněn, neboť není nám dovoleno, aby »kdo jinou sobě manželku bral za živobytí manželky své.« Neboť rozlukou se pracuje vlastně k cizoložství a to je hřích. Katolíci buďte na stráži!

A. M. Kadlčáková:

Boží divy.

Kol do kola Boží divy,
Pán Bůh všechny tvory živí:
slona, krávu, ptáčka
i ta kvítků poupatá.

Jeho vůlí ryba pluje
čest Mu ptactvo prozpěvuje,
v poli slyšet odevšad:
„Bůh nám zelený dal šat!“

Kvítků vůni vydechuje,
duše má jej oslavuje,
Bože, Tys všech světů Pán
v nebi je Tvůj svatý stan!

✓ polích.

Do polí za vísku
nohy mé kráčí,
v ubledlé tváři bol
krutý se zračí.

Do polí za vísku,
kde hvězdne nebe,
chodívám vzpomínat,
matičko, Tebe.

Do polí za vísku,
kde bol můj sládlne,
dotud chci choditi,
až tělo schladne.

Co mi tu zůstalo?

Nic mi tu nezůstalo, než ten smích,
než trpký smích a trocha trpkých slov,
dni minulé i vše, co bylo v nich,
vše zaniklo a padlo v chladný rov.

Uvadla láska, zvadl něhy květ
neuzřím její krásy ani stín,
vše shroutilo se v neznámý mi svět
a padlo kamsi černých do hlubin.

Však v srdci ožívá se dosud hlas
jak vlny rozčeřených v moři vol,
že žár a oheň v duši neuhas,
leč vše to mrtvé touhy doprovod!

Klekání.

Slunce se za hory sklání
na nebi hvězdička již,
zvoneček tklivě vyzvání
zažene s duše mé úž.

Po kraji zní „Anděl Páně“
přes hory, doly i háj,
přes pole, luka i stráně
nese se zvonu hlas v kraj.

V myšlenkách ráda tu prodlí
duše má, když zvonek lká,
ret zbožně „Zdrávas“ se modlí
blahem srdce umlká.

O poutích.

Rozhlédneme-li se po vlasti naší Moravě, a všimneme-li si poutních míst, shledáme, že většina z nich a právě největší a neznámější jsou poutními místy mariánská. Na severu Brünelheide, na jihu Žarošice, Tuřany, Mašůvky, na západě Křtiny, Vranov, a východě Štípa, svatý Hostýn a uprostřed Moravy svatý Kopeček. To jsou veliká, z celé aneb z veliké části vlasti naší navštěvovaná místa mariánská. Menších, jen ve svém okolí známých míst, na kterých nacházejí se též milostné obrazy neb sošky Panny Marie, jest mnoho. Počítá se na Moravě 75 milostných obrazů a sošek mariánských. A ptáme-li se na starší jednotlivých, sahají některé původem svým aspoň dle podání až do dob sv. Cyrilla a Metoděje, jak se vypravuje o sošce tuřanské, zvané »Štít víry katolické na Moravě« a o sošce žarošické, kterou nazývají »Stará Matka Boží v Žarošicích«, a obrazu pak Panny Marie v klášteře augustiniánském na Starém Brně. O obraze onom darovaném klášteři od Karla IV. a do Čech přivezeném králem českým Vladislavem jako kořist válečná z Milánu r. 1162 zároveň se zmínacenným svícenem, soudí se všeobecně, že pochází od sv. Lukáše a do Milána darován byl samým císařem Konstantinem. Historického původu ovšem těchto, jakož i některých jiných starých obrazů a sošek neznáme; neboť, co o nich zaznamenáno jest, jsou zbožná podání a pověsti pozdější; ale jisto jest, že obrazy ty jsou staré, z nejstarších dob křesťanských na Moravě pocházející a že k nim ode dávna pouti se konaly a před nimi mnohé zázraky se daly.

A míst poutních mariánských s každým stoletím přibývalo, ani předkové naši lnuli k Rodičce Boží, k ní v neštěstích a těžkých dobách se utíkali a byvše vyslyšení, snažili se, aby památka na to zůstala, aby Panně nebeské poděkovali a jiné na pomoc její upozornili. A zvěst o takových místech brzy se rozšířila mezi lidem, lid putoval tam vždy ve větším a větším počtu, zvláště když Panna Maria novými vyslyšenými potvrzovala a uka-

zovala, že chce býti na těch místech zvláště uctívána. I můžeme říci, že vlast naše stala se mariánskou zahradou, obsahující nejrůznatější květy tajemství ze života Panny Marie, když tu uctívána je jako Matka bolestná, tam její Narození ctěno, jinde Zvěstování, jinde Nanebevzetí a všude se potvrzuje, že právem voláme k ní, uzdravení nemocných, pomocnice křesťanů, Potěšení zarmoucených, Útočiště hříšníků. A kromě těchto velikých poutních míst s milostným obrazem nebo soškou je mnoho jiných aspoň s kaplí mariánskou, neb jak v poslední době hojně se zařizuje, jeskyni se soškou Panny Marie Lourdské.

Srostla tedy úcta mariánská s duší lidu našeho, lid zůstává věrný Panně Marii i v dnešní době nevěry, k ničemu snad nedá se tak snadno nadechnouti, jako k účtě mariánské. Snad proto jest lid věrný Matce Boží, že i ona byla jemu věrnou pomocnicí v mnohých těch vlasti naší těžkých dobách. Pravím věrný, neboť ještě každoročně na všech poutních místech bývá mnoho poutníků a kajícníků, přes to, že i proti poutem, jako proti všemu katolickému se brojí, jak od nevěře, tak také od vlašných katolíků.

Nebudu vyvracetí námitky plynoucí z čiré nevěry, pokusím se odpověděti na výtky a vyvrátiti předsudky plynoucí z neporozumění, jež zdají se míti do sebe cosi pravdivého a jež mohou snadno i dobrého křesťana mýlití a naproti tomu chci ukázati na užitek z poutí plynoucí.

Tak říká se: »Nač choditi kdesi daleko, utráceti čas i peníze, když Bůh i Panna Maria všude slyší když se často na poutech ledaco provádí, tak že poutník třeba horší se vrátí, než odešel.«

Všimněme si jednotlivě tu shrnutých výtek a předsudků: Utrácení času a peněz! Pout trvá dva, nejdéle tři dny a za tu dobu nikdo nemusí mnoho utratiti. A řekneme-li, že to přece stojí a chudobnému člověku každý krejcar drahý a každá chvilka vzácná, tu otázkou se, kolik jest těch, kteří přišli na mizinu proto, že chodili jednou neb dvakrát za rok na pout a počet jich bude asi

velmi malý, snad nikdo, a my můžeme tu dobře podotknouti s každým zbožným poutníkem, že netřeba litovati toho, co člověk ke cti a slávě Boží obětuje a co ke spáse duše své podniká. Nejen pracovat, ale též modliti se, káže staré osvědčené přísloví, chceš-li, aby ti Bůh požehnal. Že Bůh a Panna Maria všude slyší jest pravda, a nikdo ani poutník toho nepopírá, ale je též pravda, že ne všude koná zázraky a vyslyší. Již svatý Augustín praví: »Dobře vim, že Bůh místem není uzavřen. On, jenž vše stvořil, chce, aby od pravých ctitelů svých byl vyzván v duchu a v pravdě. Avšak, kdo může prohlédnouti nevyzpytatelný jeho úmysl, když — což očividno — na některých místech své zázraky ukazuje, na jiných ne?« A sv. Otec Pius VI. zamítl usnesení synody Pistojské, zakázati zvláště uctívati některé obrazy, jak se to děje o poutech, řka, že usnesení to jest příliš smělé, škodlivé, bezpráví obsahující proti zbožnému křesťanskému zvyku a proti prozřetelnosti Boží, dle níž nemá se dít na všech místech totéž, nýbrž Bůh přiděluje každému jak chce. A příkladů jest zajisté velmi mnoho, kde dlouholetá modlitba v soukromí byla bez výsledku a teprve na určitém místě došla vyslyšení.

Provádějí se o poutech nepřístojnosti. Předem musíme se ohraditi proti zlo-myslnosti, která právě jen o pouti vidí v každé maličkosti hrozné věci a která se často nešťití podkládati úmysl hříšný poutníkům neb těm, kteří pout řídí. A pak stane-li se někdy něco, zneužije-li někdo dobré věci k hříchu, zda musíme ji proto zavrhnouti? Kolik by se muselo zavrhnouti dobrých věcí k vůli jednotlivým zneužitím, kdyžž zneužití dá se všeho! Ne tedy zavrhovati, ale snažiti se, aby se co možná každému přestupku zabránilo. A co se tkne různých zbožných zvyků při poutech, jimž nepřátelé rádi se smějí jako pověrám, tu třeba říci tolik: Je-li někde nějaký zvyk, na němž jest něco pověřeného, neb který by mohl snadno vésti k pověře, pak bude si každý přát, aby to bylo odstraněno, a ten, jemuž možné a příslušné to je, kněz, bude se snažiti všechno pověřené odstraniti a před tím varovati; avšak nikdo moudrý a vzdělaný nebude se lidu proto vy-

smívati. dokonce ne už násilně mu to bráti. Vždyť lid často si to ani vzíti nedá, když zvyk jest druhá přirozenost, a když zevnější zbožné úkony jsou pro prostého člověka velmi důležité, ale dá si říci, dási věcrozumně, mírným způsobem vysvětliti. A konečně nicotnost všech výtek ještě lépe vynikne, když uvážíme, jaký prospěch plyne z pouti.

Lidé prostí, chudobní, nemohou si dovoliti jeti na výlety, aby si odpočinuli, aby se osvěžili, zapomněli na ty trampoty životní a útechy našli, aby při tom též svůj obzor v cizích krajích a mezi cizími lidmi rozšířili. A toho všeho poskytuje se jim při pouti bez velikých výloh, když pěšky putují a něčím z domu se zaopatřiti mohou. Již s toho stanoviska jest pout doporučení hodna. Což teprve se stanoviska náboženského. — Pout jest veřejně oslavován Boha, Panny Marie neb svatých. Jest to tedy veřejný projev víry, jest to též příležitost viru svoji upevniti a utvrditi. Neboť poutník koná zbožné skutky a pak hlavně vidí, že tisíce lidí stejně s ním věří a cítí, že tisíce jiných poslouchá kazání, účastňuje se mše svaté, přistupuje k sv. svátostem a před oltářem veřejnou modlitbou Kristu a Panně Marii se zasvěcuje. Jak krásně se tu jeví jednota víry! Je možno, aby vše to zůstalo bez mocného dojmu na člověka? Však skutečnost nejlépe dokazuje. Kolik srdcí tvrdých změklo právě na poutních místech, kolik kajníků vypravuje, že nebylo jim lze odolati, že puzeni byli neodolatelně ke zpovědnici! A tak dostane se každému nějaké milosti a všem útechy. Či jak jinak máme si vysvětliti to, že lidé, kteří jedenkrát pořádně pout vykonali, neodolají, aby nešli po druhé a po třetí, že těší se a čekají na den pouti, že na pouti takřka mládnou?

A církev svatá, znajíc význam pouti, vědouc, že nejlépe vyhovují duševním potřebám lidu věřícího, schvalovala a doporučovala je vždy, ba i za pokání je ukládala. Slyšeli jsme o papeži Piu VI., slyšme též, co odpověděl Pius IX. francouzským poutníkům roku 1874, když sdělovali mu, že 40 tisíc poutníků za 1 měsíc navštívilo svatyni nejsv. Srdce Páně v Parý le Monial: »Pouti, toto veliké a významné katolické zařízení,

musejí nejen pokračovati, nýbrž se zdvojnásobniti.* Papež Lev XIII. oznamuje v jedné encyklice: »Napomínáme všechny věřící, aby zbožně putovali na místa posvátná.* A nynější svatý Otec speciálně k poutem marianským nabádá, když káže kněžím: »Povzbuzujte věřící, aby se zbožným úmyslem k svatyním marianským putovali.* A konečně, čím jsou pouti a co znamenají, zvláště pouti marianské v dobách nevěry, nejlépe naznačuje církev svatá v breviáři v 6. lekci II. Nokturna v officiu na den »Zjevení Neposkvrněného Početí P. Marie v Lurdech.* »Jest všeobecně známo, že takové pouti roznitily víru v chladnoucí naší době, povzbudily k vyznání zákona křesťanského a účtu

Neposkvrněné Panny ku podivu rozšířily.* Tak tedy, když posvítíme si na různé ty výtky a předsudky proti pouti, když uvážíme co jest pout a jaký z ní plyne prospěch, když uvědomíme si, že církev svatá pouti schvaluje, ba poroučí, nezbude nám než dbáti o to, pokud možná jest (již nyní, zvláště pak až bude nám to možno), aby pouti neutuchaly, aby počet poutníků nejen se zvětšoval, nýbrž, jak jsme slyšeli, zdvojnásobňoval. Platí to zajisté o všech poutech, ale když vlast naše jest marianskou, tedy nabádejme k pouti marianské, ať skutečně každý křesťan jest dítkem Mariiným a tak zároveň věrným bratrem Kristovým podle hesla: »S Pannou Marií k Pánu Ježíši.*

A. M. Kudláčková.

S Bohem tu buď!

Přikloniž hlavu na moji hruď
obejmi šíji, s Bohem tu buď,
zlužej čelo, zlužej i líce,
vždyť se tu spolu nesejdeme víc!

Odejdu odtud v překrásný svět,
kde lidem slastným rozvil se květ,
květ lásky čisté bez stínu běd,
k němuž i já chci zvednout svůj hled

Pozvednu oči, popluji dál
tam, kde je láska, srdce dvou král,
zaletím v myslí v nejkrasší říši,
za kým, to sama nejlépe víš!

Přikloniž hlavu na moji hruď,
obejmi šíji, s Bohem tu buď!
S Bohem buď, šeptá umdlený hlas,
snad se kdys spolu sejdem zase!

Večer.

Za ticha večera polem
chladivý větřík vane,
oko mé dívá se kolem
a noha chvíli stane.

Po nebi měsíček jasný
ku předu volně plyne.
mír leje do duše spasný,
života den když hyne.

Ret šeptá překrásné Zdrávas
ku počtě Matce Páně,
přimluv se, Matičko, za nás,
k nebeské veď nás bráně.

Nedej, by zhynula víra
naděj a ctivosti láska,
zpěvem ať zvučí má lyra
víra buď pevná páska!

Však přece vyjde!

šak přece vyjde!« totiž velká výhra, na kterou se čeledín Petr tak dlouho těšil. Jenom počkejte, těšil sám sebe, když se mu kamarádi posmívali, kdo se směje naposledy, směje se nejlépe. A já vím jistě, že jednou vyjde!

Čeledín Petr zasadil si brouka do hlavy, že jednou vyhrá na velký los, a dnem i nocí obíral se touto blahou myšlenkou, ba trápil se skoro nad tím až vyhrá nevěda, jak by měl těch peněz nejlépe užít. Tak se stalo, že byl mnohdy jako ve snu pohroužen. Ano zlí lidé jednou i pomluvili Petra říkajíce: »Přeskočilo mu kolečko« a při tom dotýkali se čela. Ale kdo Petra lépe znal, nevěřil takovým řečem. Petr jenom někdy tak se zabíral do té velké výhry, že zapomněl, co právě nyní činí.

Samo sebou se rozumí, že musil Petr dříve los mít, neboť jinak nebyla naděje na výhru ani možná. Prozatím byl Petr jenom čeledínem u hospodáře s nepatrným ročním služným. Ale i z té malé služby si vždy tolik užít, že mu zbylo na los, a s losem zároveň dostavila se i naděje na výhru, která potrvála tak dlouho, až los nevyšel a Petr výhry neshrábl. Ale Petr nedal se mýlit, jeho heslem bylo: »Však výhra přece přijde!« Ačkoliv tak často byl napálen, přece zase šetřil nanovo, aby si mohl los koupiti.

»Petře, kdy pak konečně vyhraješ?« škádliho Petra jinoši vrstevníci, kdykoliv se v neděli odpoledne scházeli v hospodě, aby si u hospodského uložili na věčnou oplátku zbytečné peníze, kdežto Petr nevycházel z domu, leč když po práci si usedl na lavičku, aby si nacpal a zapálil dýmku. máje u sebe věrného druhá, psa Karo. Pro hospodského neměl Petr nikdy zbytečných peněz; neboť službu svou donášel pravidelně své staříčké matce, aby na svá stará leta mohla si přilepšiti, jelikož v mládí se musila přesprávit dřít, aby dětem opatřila živobytí. Jenom několik korun si podržel, které právě stačily, aby si mohl měšec tabákem naplniti a los koupiti, bez něhož nikdy nebyl. Nový los kupoval teprve tehdy, když

věděl, že na starý nevyhrál. Leč hodným, věrným a pracovitým čeledínem byl Petr vzdor své náruživosti, a ač odevšad býval ponoukán a drážděn, kdy asi los jeho vyjde, přece nedal si vzít naděje. Vzdor všemu škádlení měl Petra každý rád a nebylo člověka v širém okolí, jenž by byl Petrovým nepřítelem. Byl Petr švarný jonák, a kdykoli v neděli před službami Božími chasa stála na hřbitově a vesnické krásy se ubíraly do chrámu Páně, zaslíhala nejedna očkem po Petrovi. Ale Petr nemiloval zástěrek a vyhýbal se kráskám vesnickým kde jen mohl. Jemu dostačila jeho stará matička, kterou miloval po Bohu nejvíce. Matka také nedala na Petra nic dopustiti a často mu říkala: »Pán Bůh ti to jednou hojně odmění, že si své staříčké matky tak vážíš!« A požeňnání rodičů stávi dětem domy.

Také dcera rolníka Lípovského na jedinou po Petru posílhalá. O posvěcení poprvé spolu rozmlouvali. Místo aby byl Petr jako ostatní chasa v hospodě dupal, šel se svou staříčkou matkou na procházku, aby na sluníčku trochu pookřála. Při tom bylo jim jíti okolo dvora Lípovského, kde právě Markétka stála mezi vraty.

»Jak pak, nemohli byste se u nás trochu zastaviti?« zvala Markétka Petra i stařenku.

Takovému vlídnému a laskavému pozvání nemohl Petr odolati. Markétka donesla k občerstvení kávu a koblíhy, na nichž si oba znamenitě pochutnali.

»Mohli byste se u nás častěji zastaviti,« loučila se Markétka s hostmi.

Kdož se více ze slov těchto těšil nežli Petr, zvláště když upozoroval, že Markétka svým milým modrým okem na něm spočinula.

Netrvalo dlouho a Petr i Markétka se shodli, když i matky jim v tom nepřekážely. Hospodář již odpočíval pod drnem a nového hospodáře bylo nezbytně třeba. Nežli se přiblížilo nové posvěcení, hospodařil Petr s Markétkou na malém statečku a žili blaženě a spokojeně. Ve výmince žila matka Petrova s matkou Markétčinou a obě radovaly se ze štěstí hodných dítek.

Avšak naděje na výhru z velkého losu nevzdal se Petr ani ve stavu manželském a jeho zamilovanou myšlenkou zůstalo: »Počkejte, počkejte, až vyhrám ten velký los.« Manželce, která jej pro tuto řeč nejednou škádlila, říkával: »Já vím, že přece jednou vyhrám!« až i sama Markétka konečně hudla tutéž melodii a spolu s Petrem se těšila na jistou výhru. Los měl vždycky Petr ve skříni uložený, neboť bez něho a bez naděje na výhru nechtěl by ani býti na světě. Nezřídka stalo se, že na sobě ušetřil tolik, aby si mohl los koupiti.

Když pak po roce objevil se v kolébce buclatý Petříček a později za ním zavítala kadeřavá Markétka, říkávaly obě matky: »Děti, po čem pak ještě toužíte? Vždyť jste již velký los vyhrály.« Ale Petr pošilhával, kdykoli Petříčka políbil, ke skříni, kde měl los uložený, těše se blahou nadějí: »Však ona výhra přece přijde!«

Tak uplynulo několik let. Již dávno byl výminek prázdný a obě staré matky odpočívaly klidně pod drnem na blízkém hřbitově.

Zase se slavilo posvícení a Petrova usedlost vypadá jako pěkná klicka. Ale to snad není ten švarný Petr, jenž sedí před domem na lavičce; vždyť má již hlavu šedivou a tvář vráskovitou. A ta klidná a tichá hospodyně, jež vedle něho sedí, již není ta hezká a veselá Markétka? Každý snadno uhodne, že pouhé stáří není příčinou této nenadálé změny. Zármutek, neštěstí a nehody zbrázdily tvář Petrovu a proměnily švarnou a hezkou Markétku v churavou a slabou starušku.

Jak rychle uplynulo deset let šťastného manželství! Ale pak nahrnulo se neštěstí ráz na ráz.

Bylo parné letní odpoledne. Úroda byla šťastně svezena do stodoly a byla hojnější nežli leta předtím. Petr s Markétkou a s dětmi seděli ve světnici počítajíce, co všecko ušetří v tomto roce, aby si mohli něco uložit na stará leta. Ani nepozorovali, že obloha zatahuje se černými mraky a že z dálky duní rachot hromu.

»Až vyhrám na los,« pravil Petr, »pak vystavíme novou stodolu.«

»Až vyhrá tatíček z loterie,« těšily se dívky, »pak nám koupí hřibátko.«

»Až vyhrám na los,« pokračoval Petr objímaje při tom Markétku, »pak ti koupím stříbrný řetězek.«

Markétka se upřímně zasmála. Najednou se zablesklo — hrozná rána!

»Ven, ven, uhedilo!« zvolal otec poděšen, a uchopiv děti i ženu, vyšel z příbytku.

Druhého dne stál u spáleniště prolévaje hojné a hořké slzy.

Petrovi sešedivěly vlasy v krátké době; Markétka nedala se však neštěstím zastrašiti, těšila manžela, aby se neoddal zoufalství.

»A přece jednou vyhráš,« pošeptala mu do ucha, když nic nepomáhalo, a Petr se opět rozveselil a byl spokojen.

Znova se starali a pracovali, a Pán Bůh pomohl a požehnal práci jejich. Zase se radovali ze života a těšili se z dítěte. Ale přes noc stihlo rodinu nové neštěstí. Petříček vrátil se domů ze školy nemocen.

»V krku mne bolí, maminko,« naříkal si, když matka ukládala miláčka na lož.

Po třech dnech vynášeli Petříčka na svaté pole. Také Markétka chodila nyní s nachýlenou hlavou, jelikož postřádala všude milého bratříčka, a za několik dní ustlali Markétce vedle Petříčka. Rodiče prolévají u hrobu miláčků hořké slzy. Tyto rány nenadálé a bolestné zarýly se do tváře Petrovy tou měrou, že tam zanechaly patrné stopy přestálého bolu, a Markéta od pohřbu miláčků podobala se více stínu nežli rozšafné a mužné hospodyně. Pomýšlel-li kdy Petr ještě na velkou výhru, která kdysi bývala jeho útechou, říkával: »A pro koho?«

Opět uplynula leta. Markéta rozloučila se také s Petrem a odpočívá na hřbitově vedle Petříčka a Markétky. Nyní byl Petr zase sám jako kůl v plotě. Stateček odevzdal příbuzným, jelikož hospodářství ho pranic netěšilo. Svět ho již nevábil a netěšil, žil na světě jako na poušti. Jenom jednoho zvyku nemohl se nikterak zhostiti: ve skříni přechovával stále nějaký los; vždyť jinak by mu něco scházelo. Ovšem plánu pro budoucnost již neměl žádných. Co by si s výhrou počal, jak by ji upotřebil, o tom nyní

ani nepřemýšlel. Jeho denní zaměstnání bylo jednotvárné. Ráno šel pravidelně na mši svatou. Že pak starouškové mívají s Pánem Bohem obyčejně delší a důvěrnější rozmluvy, sedával ještě Petr v lavici, když ostatní z kostela již odešli. Pak se rozhlížel po kostele, do něhož již přes šedesát let chodil, o nějž dříve tak se nestaral a nevšímal jako nyní, kdy mu připadal velmi starý a malý; ano malý byl již před lety pro farnost tak rozsáhlou. Ale zároveň mu napadlo, že je kostel také velmi zanedbán a že nehodí se za přibýtek pro Pána tak vznešeného. A což pak dříve toho nepozoroval? Ano pan farář měl pravdu, když před nedávnem s kazatelny veřejně farníkům vytýkal, že jest hanbou osady farní, když pro chrám Páně nic nečiní.

»Ano hanba je to,« přisvědčoval Petr sám u sebe. »Kdybych jen mohl,« mluvil k sobě, »dal bych se do toho. Pánu Bohu bych postavil řádný palác. Ano, ano, jen kdybych mohl! Ale což pak skutečně nemohu? Nyní ještě ne! Ale kdybych tak vyhrál, pak by to šlo. Komu bych také mohl tu velkou výhru doporučiti? Děti nemám... Ano, tak bych mohl výhry nejlépe užít; zůstane při tom. Pánu Bohu zbuduji nádherný chrám. Vím, že jistě vyhrám!«

Dnes se zdálo Petrovi, že značně omládl. Vrátil se z kostela, ihned otevřel skříň, aby se přesvědčil, má-li tam ještě ten zatrolený papír, na který takovou značnou sumu může vyhrát. Markéta mu ještě za živa pomáhala, aby potřebný obnos mohl nastrádati.

Od té doby, kdy v něm uzrál záměr zbudovati nový kostel, byl jaksi nepokojný. Ale nikomu se nesvěřil, co miní učiniti. Vždyť by byl lidem jenom pro smích jako v dřívějších letech! A věděl jistě, že vyhraje. Chrám Páně zdál se mu den ze dne horší a špatnější. Ano činil si předhůzky, že dříve chrámu Páně tak málo si všímal. Až jenom přijde vhodná chvíle!...

* * *

Potrásající hlavou, pohlíželi dnes vesničané podivně na Petra. Proč pak jde právě dnes ve všední den v oděvu svátečním k panu faráři? Toť se ještě nikdy Petrovi nepřihodilo. Vždyť křtiny

u něho již nebudou, a na svatbu snad Petr také již nepomyslí. Ovšem nemálo zvědavá byla celá osada, a co by byli za to dali, kdyby byli mohli vypátrati, o čem Petr s panem farářem tak dlouho ve farni vyjednával. Že v tom něco vězí, to si každý na prstech mohl vypočítati. Ale kdož ví, snad přece mu vjelo ženidlo do hlavy. A nebylo by divu. Jelikož ani stáří před hloupostí nechrání! Tu vidíme, jak člověk někdy je pošetilý. Kdo by byl cos podobného o Petru pomyslí! Vidíte ho, starého blázna!

Petr z fary vracel se domů rozradostněn, když si byl s farářem na rozloučení po přátelsku ruku podal.

»Tedy zůstane při naší úmluvě, já sám všechno objednáám a o všechno se postarám. Ale hojnou odměnu dá vám Pán, milý Petře, i vaši Markétě i dětem vašim, o tom nepochybujte!«

Tak mluvil farář, louče se s Petrem, a vrátiv se do fary, byl radostí celý rozjařen.

»Takové štěstí, taková radost na má stará léta! Kdybych se toho jen dočkal, a Petr také, až by nový chrám byl zbudován. Přál bych mu té radosti z plna srdce. Ale slibu danému musím dostáti! Musím mlčeti! Krásné jest to od něho, že nechce, aby to bylo vytrubováno, co si umíní. Jaké to slechetné smýšlení pod tou prostou venkovskou halenou!«

Tak rozmlouval duchovní správce, přecházející světnicí semotamo.

Stará Marianka však ničemu z rozmluvy farářovy neporozuměla, ačkoliv pilně přikládala ucho k oknu, které vedlo z kuchyně do jídelny farářovy. A kdož by jí to měl za zlé, že i ona byla zvědavá, co as neobyčejná návštěva Petrova u pana faráře znamená? Vždyť by byla mohla za tepla tetičkám, které ji často navštěvovaly a rovněž tak zvědavé byly jako ona, pověděti a vysvětliti, co vlastně Petr u pana faráře chtěl? Ó, kdyby jen mohla té věci nějak přijíti na kloub! Však zaklepe u pana faráře, až mu v poledne jídlo přinese na stůl. Jak je ráda, že dnes může panu faráři předložití pečené kuřátko! Ale zmýlila se a přepočítala ubohá Marianka. Ani kuřátko nebylo sto, aby ji bránu do srdce pana faráře otevřelo, aby zvěděla, co tam vězí. A podiv její dostoupil vrchole, když pan farář úsočně

a krátce Mariance oznámil, že zítra pojede do sídelního města, kde má nutné a neodkladné řízení.

Nyní míra trpělivosti přetekla. Můj Bože, do hlavního města pojede pan farář a hospodyně nepoví ani, proč tam jede! Ne, to není hezké od pana faráře! Skoro že jí bylo do pláče nad tou uzavřeností a neuznalostí farářovou.

Avšak pan farář pranic nedbal alternace, ve které žila Marianka, ale časně ráno druhého dne jel vlakem do sídelního města, proč — věděl pouze on a Petr.

Příští neděli po kázání oznamoval pan farář s kazatelny, že se bude stavěti nový chrám Páně, jelikož se našel dobrodinec, který potřebný obnos ku stavbě daroval.

»Buďme tomu šlechetnému dobrodinci za to vděční, a pamatujme naň v modlitbách.«

Petrovi zdálo se, že po těchto slovech se musí do země propadnouti. Ani si netroufal pozvednouti zraků ke kazatelně. Avšak nebylo toho třeba: kdo pak by si byl pomyslnil, že právě za peníze Petrovy bude se stavěti nový chrám Páně.

* * *

Uplynula léta. Zase bylo posvěcení a zdálo se, že nikde nebude tak slavné jak v osadě, v níž Petr přebýval. Již v předvečer houkaly rány z hmoždířů, rozléhající se po vřkolehých horách, a kde kdo v osadě se činil, aby domy ověnil chvojí a květinami. Nad to skoro na každém domě byly prapory, kterými vitr pohrával.

A co bylo příčinou takové neobvyklé radosti?

Mělit obyvatelé dosti příčin, aby právě letos z posvěcení se radovali a těšili. Vždyť toto posvěcení mělo pro ně hluboký význam. Uplynulo právě pět let od té doby, kdy pan farář s kazatelny veřejně prohlásil, že dobrodinec, jenž nechce býti jmenován, postaví v osadě nový chrám Páně. A hle, uprostřed osady vypíná se k nebesům nádherná gotická budova, a o posvěcení právě rukou biskupovou má býti nový stánek Boží službě Boží posvěcen a odevzdán. Proto panuje v celé osadě radost a plesání.

A Petr?

Den ze dne se radoval, vida, že stavba utěšeně pokračuje, a denně vroucně, zbožně a pokorně se modlival: »Pane Bože, dej mi se dočkati té radosti, abych zaslechl milý hlas zvonů, až budou poprvé svolávat lid Tvůj do domu Tvého.«

Konečně přiblížil se den tak toužebně a vroucně čekáný. Každý spěchal v ten den do nového chrámu Páně, sotvaže zvony na věži se rozezvučely. A kostel byl přeplněn zbožnými osadníky.

»Nyní rád umru, Bože můj,« modlil se Petr v novém chrámu Páně, a zraky jeho zářily svatou radostí a nebeským nadšením.

»A přece jednu vyhrám,« tak se těšil skoro šedesát let — a: »Přišlo to právě v pravý čas, když toho bylo nejvíce třeba,« pravil si Petr a těšil se, až již byl jednou nohou v hrobě.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXIMILIAN WEINBERGER

XXV. Katoličtí Indové v Lurdech.

Proslulé poutní místo Lurdy je již dávno cílem katolíků všech zemí evropských. Než před nějakým časem přišli tam také čtyři katoličtí Indové. Dva z nich byli bývalí chovanci jesuitské koleje svatého Josefa v Tričinopoli, dva ostatní byli katoličtí kupci z Kolomba na ostrově Ceylonu.

Jejich pout vedla je nejprve do Sv. země, kde v Jerusalemě ztrávili týden pašiový. Odtud odebrali se do středu křesťanstva, do Říma, kde byli svědky velkolepé slavnosti svatořečení Panny Marie leánské a připuštění byvše k soukromé audienci sv. Otce, milovanému velepastýři církevnímu, slzice radostí ruku políbiti směli. Po návštěvě poutních míst Loreta a Pompeji putovali dále do Lurd. Tam zastali P. Heraudeana z tovaryšstva ležíšova, starého to missionáře z Madury v Indii, a mohli se s ním ve své mateřštině pobaviti. Před davem poutníků 1000 hlav čítajícím zpívali naši čtyři indové u jeskyně písně mariánské v řeči indické. Biskup tarbský, msgr. Schoepfer, poukázal ve svém kázání na tyto poutníky z dalekých končin říka, že jejich přítomnost ak krásně dosvědčují prorocká slova nejsvětější Panny: »A od této chvíle blahoslaviti mne budou všechna pokolení.«

S rostoucím nadšením súčastnili se Indové večerního světelného průvodu, viděli na vlastní oči nemocné zázračně uzdravené a četné votivní dary, které vděčnost uzdravených a vyslyšených tam byla pověsila.

Z Lurd objeli Indové krásnou Francii, klečeli v Paray-le-Monial ve chrámu božského Srdce Ježíšova, obdivovali pařížskou kathedralu Notre-Dame a basiliku na Montmartru a radovali se, že v pověstné nyní Francii všude ještě tak mnoho a tak krásných svědectví katolického smýšlení a náboženského života nalezli. Plní pobuzujících dojmů vrátili se poutníci do své daleké vlasti a vypravovali tam svým souvěrcům nadšeně, co byli v Evropě viděli a čeho byli zažili.

XXVI. Africkou pustinou.

Cestopisná číra, vypravuje sestra Benedikta.

Šťastně přestály jsme dlouhou plavbu z Evropy do Afriky a byly jsme srdečně rády, když se blížil člun s dvěma sestrami k našemu parníku. Byly jsme v přístavu. Byly to sestry představená Tekla a sestra Magdalena, které nám k parníku přišly naproti a do kláštera Marie Panny dopravily. V klášteře všechny sestry radovaly se, že nové čtyry Afričanky uviděly ve svém středě.

Ale radost ta netrvala dlouho. Sotva jsme se všechny navzájem pozdravily, velel rozkaz sestry představené: Dvě z přibylých sester zůstanou zde, dvě však musí ještě dnes na loď a vydati se na cestu na odlehlou stanici v Peramiku. Rozkaz týkal se sestry Žofie a mne, k nám pak se přidružily ještě sestry: Magdalena, Konstantia a Gabriela. Všecky tři měly se nyní navrátiti na drahou sobě stanici v Peramiku, kterou byly před čtyřmi roky za vzpoury černochů musily opustiti. Po krátkém, ale srdečným loučením vstoupily jsme večer téhož dne do člunu, který nás dopravil na parník. Následujícího dne okolo 10. hodiny vyjel parník z přístavu a 13. srpna přijely jsme do přístavního města Lindi, odkud vede cesta do Peramika. Přívětivý kraj, úředník do východo-africké plavební společnosti, přijel pro nás na parník a doprovodil nás do domu naší missii náležejícího, kde jsme zůstaly půl druhého dne a připravovaly sebe a svá zavazadla na cestu. Tam čekali již na nás nosiči, kteří měli naše zavazadla nésti. Mnozí z nich byli křesťané a pozdravovali nás srdečným: »Pochválen buď Ježíš Kristus«. Bohužel nespaly jsme rozčilením skoro celou noc; trápila nás starost, jak se nám na daleké cestě povede.

Dne 15. srpna, na slavnost Nanebevzetí Marie Panny, nastoupili jsme, odvezdavše se do ochrany matere Boží, na cestu, ovšem pěšky. Za zpěvů a veselých žertů nosičů vyšli jsme z města. Po šesti-hodiném pochodu došli jsme prvního noclehu. Za dozoru bratří Isidora a Hermenegilda byly postaveny stany, což se opětovalo každodenně na všech stanicích, kde se nocovalo. Z rána se stany složily, uspořádaly a svázaly na způsob zavazadel. Také my sestry musily jsme ovšem při práci pomáhati.

16. srpna blížíme se stanici Mtue; tamější křesťané přicházejí nám naproti a radostně nás pozdravují. Cestou potkali jsme bratra Mauritia, jenž v obchodních záležitostech jel na kole do Lindi. Cesta vede nás širou rovinou, porostlou stromy gumovými a bavlníky. Právě přeběhla nám přes cestu hyena. Škoda, že žádný z nosičů neměl pušky po ruce. Nejsouce zvyklí tak dlouhým pochodům přicházejí na večer unaveni a vysílení do ležení.

17. srpna. Dnes jsme na cestě na stanici Nyangao, která za posledního povstání černochů velmi trpěla. Pospíchali jsme toho dne velmi, neboť slunce strašně na nás páliło. V poledne jsme tam dorazili, ale pohled na kvetoucí kdysi křesťanskou osadu byl přemutný. Zříceniny kostela a ostatních stavení připomínaly nám smutnou dobu, kdy tam řádili povstalci. Navštívili jsme místní hřbitov, kde odpočívají naši drazí zesnulí.

18. srpna. Srdnatě kráčíme po široké silnici dále. Dnes necháme nosiče jíti svou cestou, my sami odbočíme s cesty, abychom v Namupě navštívili missionáře P. Willibrorda a bratra Kamilla. Skoro, že by byli oba, dověděvše se o našem příchodu, ve své zoufalosti prchli do pustiny, ježto právě toho dne neměli ani mléka, ani mouky, ani chleba ani masa, a vůbec ničeho, čím by nás pohostili. Zde vidíme patrně, jakých obětí vyžaduje život missijní. Přes to jsou missionáři v dobré míře a veselí, a dělí se s námi po bratrstvu o to, co mají. Jejich missijní dům je z rákosí a slamou kryt. Na blízku stanice táhne se úrodné údolí, kde se daří cukrová třtina, banány a evropská zelenina. Odpoledne o dvou hodinách vydáváme se na další cestu. Oba missionáři vyprovodili nás hodný kus cesty. Za nastávající noci přicházíme do ležení. Bohužel nedal nám tehdy velký požár lesní klidně spáti.

19. srpna. O 5 hodinách z rána jsme vyrazily. Dnes cestujeme s chutí a zápalem, neboť cílem našim je stanice Ndanda, kde žijí naše spolusestry. Co chvíle jdeme kolem venkovských škol, které náležejí zmíněné stanici a černými učiteli jsou spravovány. Učitelé vítali nás všude přívětivě a podávali nám čerstvý nápoj, banány nebo vejce, což jsme s díkem vděčně přijímali, neboť žhavým vedrem slunečním byl každý z nás všech vysušen. Krátce před Ndandou vyšla nám naproti čilá mládež školní, aby nás přivítala. Třicet děvčat bylo oděno bílými šaty, která byla před několika dny na křtu sv. obdržela. Velká byla naše radost, když jsme své spolusestry zase spatřily. Chuderky přičinují se, seč jsou, aby nám den pobytu našeho mezi sebou hodně zpříjemnily. Tam nám bylo konečně dopřáno obcovati zase jednou mši svatě

a přistoupiti ke stolu Páně. Večer byla společná modlitba sv. růžence. Po té zanotily černé děti krásný chvalozpěv »Magnificat« a my zpívaly radostně s nimi. Po večerní pobožnosti obveselil nás fonograf svými veselými kousky. Ani zde není žádného mléka. Kdo chce maso, musí si ho napřed uloviti. P. převor Klement udělil nám ještě mnohé dobré pokyny pro další cestu. Mnohá naše zavazadla musila býti rozdělena ve dvě až tři části, poněvadž nyní počíná úzká pěšinka, na které s velkými břemeny nelze projíti.

Dne 21. srpna jsme již o 4 hodinách z rána přítomni mši sv. Potom rozloučili jsme se s missionáři a našimi milými spolusestrami. Sestra Hieronyma vyprovázela nás kus cesty a sestra Helena šla s námi až do Lukuladi. Dorazili jsme tam o 1 hodině společně. Tamější missionáři přišli nám naproti a počastovali nás jak mohli. V neděli jsme odpocívali a obcovali službám Božím. Jednoduchý a skrovný je zdejší kostelíček a přece v něm Pán nebes a země svůj trůn byl postavil. Naše průvodkyně, sestra Helena, onemocněla náhle zimnicí. Starostlivý otec převor objednal ihned nosiče, aby ji zanesli zpět do Ndandy a sám ji tam doprovodil. Tentýž den skončil však veselou příhodou. Jeden z nosičů ztratil kuře, které si byl koupil k večeři. Poněvadž pak do večera bylo ještě daleko, uvázal je na dlouhou šňůrku, aby si samo krmivo hledatí mohlo. Ale nastojte, milé kuře se najednou ztratilo. Zarmoucený nosič nechal všecko na holičkách a dal se do hledání svého ztraceného klenotu. Vrátil se do našeho ležení teprv po třech hodinách, ale záře radosti, neboť byl ztracené kuře šťastně nalezl.

Dne 23. srpna loučíme se s poslední stanicí, na které jsme se na své cestě zastavili. Srdečný dík budiž vzdán všem, kteří nás byli na naší dlouhé pouti pohostili! Nyní vydáváme se na cestu vždycky časně z rána, ježto nám měsíc touze dobou stezku osvětluje. O, jak vesele se to vykračuje v čerstvém, chladném ranním vzduchu! Také sluníčko to s námi dobře miní, neboť při každém kroku přívětivým a teplým pohledem se na nás dívá. Vody bylo Bohu díky vždycky s dostatek. Ovšem mnohdy jest její chuť prapodivná a barvu

má zrovna kávovou. Ale my jsme nechali barvu barvou a pili jsme. Hlad je nejlepší kuchař a žízeň nejlepším čišníkem.

25. srpna Úzká stezka vede nás nyní krajinami neobydlenými. Po obou stranách vyčnívají kuželovité kopce a jaksi pyšně na nás pohlíží. Když jsme dorazili do ležení, řečeno nám, že na velmi vysokou skálu blíže ležení před několika roky vystoupili dva missionáři. Naši dva průvodci uminili si, že též hrdinský kousek vyvedou a učinili se svými druhy sázku v této příčině, kterou i vyhráli. Ani ne za celých deset minut vyšplhali se na vrchol skály a zasloužili si za to celých deset růženců. To byla totiž cena sázky. My jsme se však domnívali, že k obtížnému výstupu na skálu budou potřebovatí nejméně půl hodiny. Ještě několik dní ubírali jsme se hornatou krajinou, takže našim bodrým Tirolanům, kteří s námi cestovali, zastesklo se po hornaté jejich domovině.

(O. p.)

XXVII. Smutný obrázek z misii perských.

Podle zprávy missionáře z řádu Lazaristů P. Salomona, jenž po smrti apoštolského vikáře msgr. Lesného katolické missie v Persii řídí a spravuje, vypadá to v zemi smutně. Podobně jako v Turecku jsou v Persii dvě nesmířitelné strany, Staro- a Mladoperšané. Mladoperšané dělí se opět na dvě strany, jednu vpravdě svobodomyšlnou, která upřímně svobodu pro všechny, tedy i křesťany, miti chce, a stranu despotickou, jak ji P. Salomon jmenuje, která touží po samovládě a ke křesťanům se chová nepřátelsky. Přejde-li tato strana k veslu, je pronásledování a vypovídání missionářů jisté.

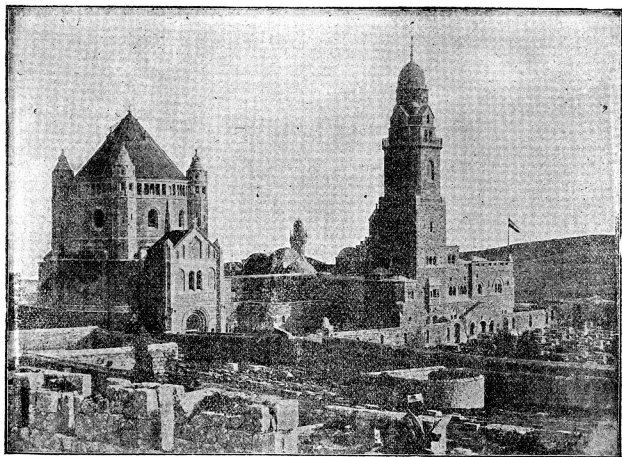
Vnitřní rozbroje daly oběma sousedním zemím, Rusku a Turecku, příležitost a záminku, do záležitostí perských se míchat i část perského území obsaditi. Zakročení Ruska učinilo divoké válce občanské přítrž a mělo tak blahodárný účinek. Turecko pomýšlí na rozšíření svého území a obrátilo zraky své zvláště na solné jezero v Urmii a tamější solné doly. Jeho nástrojem jsou divoké pohraniční kmeny Kurdů, které od mnoha let celou zemi udržují ve strachu a zvláště křesťanských osad jsou postrachem. Ubohý venkovský lid může se toliko vysokými

daněmi proti lupičům chrániti. »Zaplatte nám tolik a tolik,« zní obyčejně výzva lotrů, »a necháme vás na pokoji.« Tak druzí se k těžké beztoho vládní dani toto nelidské výpalné.

Jak drze si tito horští lupiči vedou, ukazují následující příklad: Nedávno konal missionář v malé kapličce vesnické služby Boží. Mezi kázáním zazní pojednou poplašný výkřik: »Kurdové jsou tu!« A skutečně stáli brzy na to lupiči u dveří kaple a vyvolali velitelsky čelnější muže z osady k rozmluvě. »Zítra,« zněl jejich příkaz, »dostavíte se do té a té osady. Agha, t. j. hejtman vám řekne, kolik musíte zaplatiti. Běda vám, jestliže nepřijdete.«

Co mají ubozí obyvatelé v takovém případě činiti? Jaký div, že lid hledá svou spásu ve vystěhovalectví a že země jindy tak krásná a úrodná, víc a více chudne a pustne.

Vedle vyssávání lidu loupežnickými četami kvete i lupičství páchané na lidech. Nedávno teprv byly uneseny dvě katolické ženy s dítětem a pravoslavná Ruska. Na rozhodné zákročení tureckého konsula Šerefa Eddin Beye byly ženy s dítětem od loupežníků vydány, ale Ruska je dosud v jejich zajetí. Že se chudobná beztoho missie za takových okolností nemůže vyvíjeti a prospívati, leží na biledni.

Nový kostel Panebevzeří Panny Marie v Jerusalemě.

Provolání

k VII. všeobecnému sjezdu rakouských katolíků

do Innomostí od 9. do 11. září 1910.

Katolíci rakouští! Podruhé během roku volá katolický ústřední výbor ke katolíkům rakouským všech zemí a jazyků: **Vzhůru k VII. všeobecnému sjezdu rakouských katolíků!** Jak známo, stanoven byl tento sjezd původně na měsíc září minulého roku do Vídně, a musil býti v poslední chvíli odvolán, krok to, k němuž byl přípravný výbor donucen velmi vážnými důvody, jimiž se tehdy zabývala celá veřejnost. Byť i rozhodnutí ono bylo velikou většinou katolíků schvalováno, ozývaly se brzy z nejrůznějších končin říše hlasy, naléhající na opětné svolání katolického sjezdu, které svým množstvím přehlušily ojedinělé rady opačné. Leč nikoliv, že by potřeby bylo takového naléhání! Katolický ústřední výbor neodchýlil se ani na okamžik od náhledu, že tradice všeobecného rakouského katolického sjezdu nesmí býti již přerušeny, nemají-li býti citelně poškozeny společné zájmy rakouských katolíků. Kde rozum a klidná rozvaha převládá, tam musí také clementární silou proniknouti přesvědčení pravdy, že moment, spočívající v rozdílu mateřské řeči — přes svůj plně ocenitelný význam — nemůže býti nikdy dosti silným, aby uvolnil ony svazky, jimiž společná věrnost k Bohu, císaři a říši, vedle četných totožných názorův o úpravě společenských a hospodářských poměrů ve smyslu křesťanských nauk, spojila národy rakouské. Či měl by snad někdo z rakouských katolíků té smutné odvahy, že by — a byť i jen neúčasti — nápomocen byl oněm neblahým činitelům, kteří brzy zřejmě, brzy skrytě, vždycky však stejně horlivě jsou při díle k rozražení těchto svazků?

Tyto úvahy přiměly katolický ústřední výbor ve schůzi dne 17. prosince 1909 k jednomyslnému usnesení svolati VII. všeobecný sjezd rakouských katolíků v době od 9. do 11. září 1910 do Innomostí, zejména když tamní diecesní výbor s uznání hodnou ochotou nabídl se ku přípravným pracím sjezdovým.

Innomostí, stejně vábívé jak krásami přírodními a polohou města, tak vzpomínkami na slávyplnou minulost této země vzorné věrnosti, pohostinu přijme všechny účastníky katolického sjezdu ze všech končin říše.

Katolický ústřední výbor rakouský:

Arnošt hrabě Sylva-Tarouca, předseda. — Místopředsedové: *Dr. Ludvík svob. pán Fuchs*, *Dr. Mořic Hruban*, říšský poslanec, *Ferdinand děd. hr. Trauttmansdorf*.

Předsedové diecesních (zemských) výborů:

Čechy: *Vojtěch hrabě Schönborn*, přisedící zemského výboru. *Bruno Pammer*, opat vyšebrodský. — **Vratislava:** *Tom. Dudek*, farář. — **Brixen:** *Dr. Julius svob. pán Riccabona*. — **Brno:** *Dr. Ludvík hrabě Belcredi*. *Cyrill Riehl*, místní děkani *Dr. Josef Kupka*, professor — **Gurk:** *Quido Bittner*. — **Krakov:** *Dr. Lad. z Chotkovski*, prelát. — **Lublaň:** *Fr. Povše*, říšský poslanec. — **Štýrský Hradec:** *Dr. Fr. Fuchas*. — **Lvov:** (arm.) *Čud. Bilecki*, arcipřebýter; (arm.) *Dr. L. rytíř Czaykowski*. — **Linec:** *Antonín Pinzer*, probošt. — **Olomouc:** *Zikmund hrabě Ledochowski*. — **Přemyšl:** (lat.) *Dr. Leo Pastor*, říšský poslanec; (arm.) *K. Woloszynski*, arcipřebýter. — **Sy. Hypolit:** *J. Plöchl*, ředitel zemského učitelského semináře. — **Solnohrad:** *K. Perkmann*, kanovník. — **Tarnov:** *Dr. Stanislav Dutkowiec*. — **Trient:** *Dr. Kvido de Gentilli*, professor. — **Terst:** *Dr. Hektor Conte de Ferra*.

Výdej vstupenek počal dne 15. června t. r. Objednávky dějí se nejlépe buď u diecesních výborů nebo přímo v kanceláři sjezdové: Innsbruck (Tyrolsko), (Akademikerhaus).

Cena vstupenky pro účastníky 2 K, se zprávou 4 K.

Různé zprávy.

To má býti dobročinnost! Kdesi uspořádal spolek přátel pro československou vzájemnost večírek, k němuž sezení z celého okolí dráteníci staří i mladí. Ale hostitelé je tak spili, že byli jako nemá zvěř. Nemají ti ubozí synové Slovače doma dosti alkoholu? a něco takového nazýváme dobročinností?

Kam dojdeme? V Praze byl pořádán dne 1. května letošního roku průvod dělnictva. Dle obrázku, který byl uveřejněn ve Světozoru, šli v průvodu v uniformě zřizenci železniční (nelze rozeznati, zda to nebyli snad zřizenci městské pouliční dráhy) a v jejich čele byla nesena tabulka s nápisem: Žádný otrok, žádný pán!

Pomník knězi! Na Vyšehradě v Praze pořídil svým nákladem nádherný pomník probošt dr. Karlach na památku spisovatele, národního buditele a probošta Václava Štulce. Je to osm metrů vysoká mohyla z tvrdého kamene nučického, poblíže českého Brodu. Kámen tento je barvy bledě červené a je naděje, že odolá všem změnám povětrnosti. V polovici výše pomníku jest umístěno velké bronzové poprsí Štůlcovo.

Jinak katolíci, jinak evangelíci. V Čáslavi v Čechách mají evangelický učitelský ústav. Nedávno jej navštívil c. k. ministerský rada Dr. Fr. Heintz, který je referentem učitelských ústavů v ministerstvu vyučování. Když bylo ministerskému radovi sděleno, že budou ve slavnostním sále denně konány ranní pobožnosti se všemi chovanci, velice takové zařízení z paedagogických ohledů schvaloval, řka, že mají v Čáslavi i v této věci něco krásného, čehož není na žádném jiném ústavě. — Což, kdyby byly podobné ranní pobožnosti zavedeny i na našich učitelských ústavech? Tu spustil by liberální tisk veliký křik, o evangelických však mlčí.

Nepřítel kříže. V Českých Budějovicích šel nedávno k večeru řeznický pomocník D. po silnici a potkal paní M., vdovu po radovi zemského soudu. Když šla tato paní právě kolem klášterní kaple a udělala kříž, rozzuřil se D. tolik, že ji povalil na zemi a skopal ji, čímž napadená utrpěla lehká

poranění. Lidé, kteří to pozorovali, přiběhli a v hněvu nad zuřivostí surovice D., na místě ho citelně ztrestali; zuřivec může děkovati jen policii, že ho vzala v ochranu a že nebyl od rozzuřeného lidu lynčován. D. byl zatčen a odevzdán soudu.

Drobnost, ale zajímavá. Čestí akademici židé pořádali v letoším masopustě v Praze elitní ples, na něj pozvali rektora magnifika vysokého učení Karloferdinandského profesora dra Krále a Jeho Magnificence — počtla ples navštěvou. Čestí pražští akademici katoličtí pořádali brzy na to svůj masopustní ples, k němuž uctivě pozvali J. M. rektora dra Krále a J. M. — poslala omluvný přípis.

Nová fara v Husovicích. Na svátek božského Srdce Páně byl v Husovicích, předměstí brněnském, slavnostně Jeho Exc. biskupem drem Huynem konsekrován velkolepý románský kostel, jehož duchovní správu převzali kněží salvatoriáni. Po dvacetileté přípravě přikročeno ke stavbě, která trvala tři léta a o níž má největší zásluhu emeritovaný farář a nynější husovský katecheta Fr. Venhuda. Husovice mají nyní na 12.000 duší a 42 tříd ve školách. Kéž brzy i blízké Židenice s 15.000 dušemi a přes 50 třídami budou moci postaviti si svůj chrám Páně a zříditi samostatnou faru.

Naše moderní mládež. Naše nynější mládež nechce uznati, že by měl někdo právo jí poroučeti. Ve Š. u Brna byla nedávno muzika, při níž jak zvykem na venkově, setančilo; a že při těchto „muzikách“ nikdo ničemu dobrému se nepřiučí, je také všeobecně známo. Z. byl též s dcerou u této muziky a když chtěl jíti domů, vyzval dceru, by zároveň s ním odešla, podotknuv, že ji zde bez dozoru nenechá. Dcera nechťela poslechnouti, nad čímž otec rozzloben, dal jí pohlavek. Otec, hodný a rozšafný muž, byl za to od tanečníků stlučen a s nadávkami doprovázeli ho až k jeho domku, kde mu rozbili okna. Dcera pak se otráвила doma a zemřela.

Obrázek z Čech. V Ž. na Mladoboleslavsku zakázalo obecní představenstvo průvod Božího Těla na obecním pozemku;

to jest po obyčejné veřejné cestě. Rozhořčení všech katolíků nad tímto jidášským skutkem je v celém okolí všeobecné. Čeho se doposud u nás ani demokraté neodvážili to páchají lidé, kteří přináleží k úctyhodnému stavu rolnickému, který výhradně žije z ruky Boží a úplně závisí na Božím požehnání. Ó, ty neblahá pýcho, kam přivedeš rolnický stav, kterému Kristus tolik přál.

Úcta sv. Jana v Praze. Letos ponejprv nebyla v Praze na mostě Karlově u sochy sv. Jana Nepomuckého postavena přenosná kaple z nařízení a nákladem obce pražské. Na návrh stoupence volné myšlenky pana Štěpánka obec pražská kapli nepostavila, ač když volnomyšlenkáři měli v Praze roku 1907 sjezd, při němž vedle češtiny užívalo se oficielně i němčiny, obec pražská tehdy povolila k účelům tohoto sjezdu tisíc korun.

Kam spějeme? V červnu t. r. šli večer cestou od Skotnice do Příboře čtyři mladíci kolem nové posvěceného hřbitova. Sotva byli u něho, z ničeho nic počali kamením, kterým měli nacpané kapsy, bít do hřbitovní brány! Byli však vyrušeni lidmi, kteří šli právě okolo; což vidouce zlosyni, dali se na útěk. Ve dvou poznání studenti, studující v Příboře! Není tento úkaz přímo hrozný! Brzy nám budou naši studenti snad bořit i bombardovati i kostely! Co bude z takových studujících? A jací budou teprve žáci, až tito studenti sami se stanou vychovateli mládeže? Přímo hrozné pomyšlení!

Mládež se organizuje. Katolický dorost mládeže na Moravě má 12 tisíc členů. Dorost agrární, nám nepřátelský, má 4000 členů.

Pocta Kosmákovi. Dne 15. srpna t. r. bude postaven v rodišti Kosmákové, v Martinkově, na jeho počest pamětní kámen. při čemž má být uspořádána národní slavnost k uctění jeho památky.

Zbytečná šetrnost. Dne 13. května t. r. usnesla se pražská obecní rada, že odepře plynové světlo při večerní slavnosti u sochy Jana Nepomuckého na Pohořelci, vyžadující nákladu 49 korun. — Tak oznamovaly některé pražské listy. Všeobecně zarazilo, že v této zprávě opomenuto slovo „svatý“; kdežto na jiných stranách dbá se až úzkostlivě všemožných i malicherných titulatur, upírá se tato v úředním dopisování i jmenům světců přívlastek jejich nejvzácnější. A téhož dne, kdy odepřen tento příspěvek,

zaslán lordmayorovi (starostovi) do Londýna z pražské radnice sáhodlouhý soustranný telegram za přičinou úmrtí krále Edvarda VII.

Klakovitost naší dorůstající „intelligence“. O Božím Těle, v době průvodu stálo v Praze na Karlově náměstí asi dvacet mladíků před budovou české techniky. Úsměšky a různými poznámkami snažili se urazit v průvodu kolem jdoucí dívky a paní. Když se blížil kněz s Nejsvětějším, zašli někteří, patrně ti slušnější, do průjezdu techniky, ostatní pak zůstali smeknouti před vraty a nechali ostentativně klobouky na hlavě, ano jeden z nich kouřil s viržinkou v ústech a prohlížel si kněze s pohrdlivým úsměvem. Strážník se sice díval na tohoto klacka, ale šel dále, patrně ho „neviděl“. Ptáme se, dopustil by se takového sprostáctví kterýkoliv inteligent, byť by byl kteréhokoliv vyznání? Když by nechtěl smeknouti, tož by raději odešel. Bohužel právě český student to musí být, který veřejně dokazuje, že surovost a sprostáctví jest ovoce, které sklídl se stromu volnomyšlenkářské výchovy.

Professorfrantiškánem. Tajný dvorní rada, bývalý ředitel gymnasia v Hlohově, v pruském Slezsku, dr. Vilém Schulte, vstoupil jda do výslužby v Nise ke františkánům. Po skončení nyní ročním noviciát učinil sliby klášterní a připravuje se k vysvěcení na kněze.

Protestant o Kristu. Protestantský učenec Harnack pravil o Kristu v jednom shromáždění: Tricet let studuji život Kristův a nevidím, že by se zatemnil jeho obraz. Pravý opak jest pravda; z evangelií hledí Kristus přímo do našeho moderního života. Populární spisovatelé tvrdí ovšem něco jiného, ale to jsou nezralé fantasie a fantastické kombinace, třeba že mají tisíce tisíců čtenářů. Ať se oddává nyníšší doba požitkářství a pohlavním výstřednostem, ať jde svou cestou smrti, my se budeme držeti historického Krista, jak k nám mluví z evangelií.

Císař německý a benediktini. Císař Vilém II. věnoval benediktinskému opatství v Beuronu drahocenný kříž. Císařský dar doručil opatovi dvorní maršálek, kníže Fürstenberg s vlastnoručním listem císařovým, v němž císař Vilém píše, že chce tímto darem projevit úctu, uznání ndp. opatovi i celému řádu benediktinskému a proto posílá kříž, dílo mistra Ignáta Weyricha, který zaslavil všechny své práce umění církevnímu

Obětavost milosrdné sestry. Do nemocnice v Carskoje Selu u Petrohradu bylo "dovezeno čtyřleté dítě, které utrpělo velmi těžké popáleniny. Za ředitelku mají tam paní, doktorku Cedrovičovou; ta prohlédnuvši dítě prohlásila, že může být jen tehdy zachováno na živé, jestli bude nabazena spálená kůže na jeho těle kůží vzatou ze zdravého člověka. Přítomná milosrdná sestra ihned ochotně svolila, že poskytne kůži se svého těla a podrobila se také bolestné operaci, kteráž se úplně zdařila. Stav dítěte se pak zlepšil.

Kněz mecenáš. V Charvatsku v městě Velká Bystřice žije farář, jménem Jan Žerajevič, který zdědil po rodičích velké jmění. Vystavěl své rodné obci na svůj náklad dvě velkolepé školy; nyní pak daroval svůj rodný dům v ceně 200.000 K pro charvatskou techniku, k níž takto položil základ. Akademii věd založil Charvatům slavný jejich biskup Šrossmajer.

Ohrožená šikmá věž v Pise. Není snad na světě památnějšího náměstí jako v Pise. Jsou tam v bezprostřední blízkosti čtyři památnosti, požívající světového jména. Dóm, šikmá věž, baptisterium a hřbitov. Bohužel se proslýchá, že šikmá věž je ohrožena, poněvadž se objevilo v půdě pod základními zdmi posunutí. Věž tato, jakož i dóm i baptisterium jsou celé provedeny z překrásného, bílého mramoru. Věž má osm pater a byla stavěna v letech 1174 až 1350. Má výšku 54 metrů a lze na ni vyjít pohodlnou, překrásným sloupovým ozdobenou galerií. S vršku je rozkošný rozhled. Naklonění činí 4·3 metrů.

Odkřesťanování lidu protestantského. V Prusku nařikají, že odkřesťanují se davy, což lze poznati z velikého přibývání odpadů ze zemské církve a z ubývání kandidátů k úřadu kazatelskému. Roku 1900 bylo odpadů 222, r. 1909 10.000. U večere Páně bývá pravidelně 12 ze sta. Roku 1895 bylo hotovo nastoupení úřad kazatelů 312 mladíků, r. 1907 jen 187. Mnoho far je neobsazeno. — A přece neustávají prusáci evangelíci oblažovati (?) nás rakouské katolíky svými kazateli, aby u nás blásali „přýd od Říma“.

Když mizí víra, bují nevěra. V Berlíně je mnoho tisíc (snad na deset tisíc) vykladaček karet, které výborně žijí a tyjí z lidské hlouposti. Ale je tam ještě na 90 tisíc spiritistů a 300 medií.

Anděl strážce V květnu jel nedaleko Chebu v Čechách osobní vlak. U jednoho vozu otevřely se z neznámé příčiny dveře a za jízdy vypadl náhle na trať tříletý chlapec, který stál u dveří a díval se ven. Matka jeho zastavila vlak pomocí šňůry signálové, dítě bylo nalezeno v bezvědomí na trati a po příjezdu do Chebu prohlédnuto lékařem, který shledal, že se nic nestalo dítěti. Anděl strážný je neopustil.

Výsledky nevěrecké školy ve Francii. Následky a výsledky nevěreckých škol ve Francii jsou rok od roku strašlivější, což jasně dokazuje francouzská kriminalistika. Dle statistiky, sestavené poslancem Raibertim stoupl počet mladistvých zločinců do šestnácti let ze 9509 roku 1906, na 11 401 roku 1907 a na 12 348 roku 1908. V témže období stoupla číslce odsouzených mezi rokem 16. a 20. takto: 12 226, 13 806 13 866. Počet trestanců vojenských stoupl v téže době o 58 procent.

Obyvatelstvo ve Francii. Obyvatelstva ve Francii stále ubývá. Kdežto ve všech státech bývá počet ročně narozených mnohem větší, než počet zemřelých, není ve Francii tak velkého rozdílu. Roku 1901 narodilo se ve Francii 858.000 dětí, roku 1907 jen 774.000. Roku 1909 bylo jen o 13.500 narození více než úmrtí.

Loď rakví. Ve Francii potopil se nešťastnou náhodou ponorný člun „Pluviose“, při čemž zahynulo třicet lodníků. Podářilo se tento člun ze dna mořského vyzdvihnouti. Plechová střecha byla pak vrtacím strojem odstraněna a mrtvoly nešťastníků mohly být vyzdvihnuty. Ač ve Francii odstranili ze všech veřejných a státních podniků všechno náboženství, přece nikdo lodníkům nezbraňoval, že dali na loď „Pluviose“ malý dřevěný kříž, na znamení, že stala se hrobem tolika statných námořníků.

Mniši na hoře Athos. Na hoře Athosu je mnoho klášterů, v nichž bydlí řečtí a ruští pravoslavní mniši. Od pradávných dob je mezi oběma těmito národnostmi velký spor, který často vypukne až v krvavé boje. V celku se počítá na Athosu dvacet velkých klášterů, v nichž žije asi šest tisíc mnichů. Nedávno vypukl mezi nimi opět velký spor, při němž dva mniši byli zabiti a 16 těžce poraněno.

Otrávené hostie. Až kam sahá zloba lidská! Ve Švýcarsku sloužil v Rebenelleru kněz mši svatou. Po ní klesl mrtev k zemi.

Hostie, jíž použil k tomuto svatému úkonu byla totiž otrávena. A hostie, jež byly v sakristii přichystány, byly též všechny otráveny. O původci tohoto ďábelského skutku není nic známo.

Pryč s kříží. V Andreyes ve Francii usneshl se v obecní radě, že budou odstraněny všechny polní kříže, postavené v obvodu této osady. Prefekt schválil toto neslýchané a násilné usnesení. Za několik dní potom najal starosta několik dělníků a rozbil s nimi všechny kříže v osadě i po celém okolí.

Jubileum vídeňských Alžbětinek. Vídeňský klášter Alžbětinek slavil ve dnech 22.—25. dubna t. r. dvoustoleté jubileum. Dne 25. dubna 1710 přišly totiž ze Štýrského Hradce první sestry Alžbětinky do Vídně, kdež založily nemocnici pro ženy a dívky. Nyní mají sto postelí pro nemocné, jež vesměs zdarma ošetřují. Z Vídně byly pak založeny jiné kláštery Alžbětinek a sice v Praze, Presburgu, Linci, Brně a Budapešti. Ve Vídni je nyní 53 sester klášterních. První klášter Alžbětinek zřídila sv. Anděla z Corbary roku 1395 ve Foligno v Itálii, v 17. století rozšířil se řád tento do Německa, a roku 1696 povolala kněžna Maria Terezie Lichtensteinová sestry tyto do Štýrského Hradce.

Jubileum zvonu. V Litoměřicích slavila se v letoším červnu čtyřstiletá památka velikého zvonu na městské věži. Zvon daroval roku 1501 soused litoměřický Václav Zlatník. Devět let na to byl přelit kutnohorským zvonařem Tomášem. Je to starodávna česká práce.

Nevíme ani dne, ani hodiny. Dne 10. února t. r. jel z Marseilu parník do Alžírsku a blíže ostrovu Minoriky se úplně ztroskotal. Na lodi byl mezi jinými též katolický kněz P. Billot, který jel do města Alžíru, aby měl postní kázání. Jak sdělil krátce před odjezdem lodi svému bratru, profesorovi dogmatiky v Římě, měl již připravené a nastudované první postní kázání, které mělo jednat o smrti. Zatím ve čtvrtek před první nedělí postní se utopil a kázání o smrti neměl.

Jeptiška pro vojína. Ve Španělsku ve vojenské nemocnici v Melille nabídla se hrdinsky obětavá sestra klášterní Petronie, že obětuje proužek své vlastní kůže, aby mohl být zachován na životě raněný voják. Utržil si totiž ve válce v Africe těžkou ránu, která se nijak nechtěla hojit. Lékaři

vojenští nabídku jeptišky přijali, odňali jí dva proužky kůže na levé ruce a našli je na ránu nemocného. Nyní vede se chorému vojákovi mnohem lépe a je naděje, že brzy se úplně pozdraví.

Mniši a kněží jsou lenoší? V červnu měl v Turině, v Itálii, přímo královský pohřeb představený Salesianů, kněz Michael Rua. Za rakví kráčeli všichni členové městské rady, generálové, poslanci, ozbrojené a občanské sbory, náboženské spolky, kapitula, biskupové, veliký počet kněží a řeholníků, jakož i zástup lidí, odhadnutý od znalců co do počtu na dvě stě tisíc. Došlo přes tři tisíce soustrastných telegramů ze všech končin světa; poslali je všichni italsí princové a dvorní dány královské rodiny, ministerský předseda, senátoři, poslanci, generálové, ministři jihoamerických republik a celá řada městských rad. Rua dosáhl 73 let, z nichž 50 obětoval opuštěné mládeži. Byla to nejpřitažlivější, největší, nejctíhodnější, milování nejhodnější postava několika desetiletí. Mužové všech politických stran se před ním uklaněli. V městské radě turinské promluvil o něm hrabě Rivando, řka mezi jinými: Dnes nám zemřel muž, v němž byla vtělena idea praktického vzdělání lidu. Turin ztratil velkého organisatora, učitele, kněze, dobrodince. Naše město může být hrdé, že tento muž z lidu vstoupil tolika dětem lásku k práci. Celé občanstvo, i to, které nevyznává jeho náboženského přesvědčení, cítí v sobě povinnost, vyjádřit společnosti Salesianů nehlubší soustrast. Turin truchlí po muži, který byl z největších dobrodinců člověčenstva. Je vůbec k neuvěření, co tento svatý muž, tento nástupce a dobrý přítel Don Bosca za půl století vykonal! Don Bosco založil roku 1855 s několika soudruhy ústav ku vychování nejhodnějších dětí ze stavu dělnického. A roku 1906, 51 let po založení, čítala kongregace tato 4000 členů, kteří působili ve 302 domech, rozdělených ve všech dílech světa. Počet odchovanců jejich páčí se na půl milionů. Působí členové při 298 kostelích, ve 74 farnostech, na 27 misijních stanicích, v 225 pracovních domech, na 40 gymnasiích, v 18 misijních mezi jinověrci, v 75 seminářích, 7 učitelských ústavech, 280 vychovatelnách, 16 školách technických, 240 školách lidových, 76 školách řemeslných, 7 nemocnicích atd. Když Don Bosco r. 1888 zemřel, stal se Rua jeho nástupcem; bylo mu heslem:

Věrně církvi a vlasti! Pak prý jsou kněží a mniši lenochy, nic prý nepracují!

Vášeň. V T. byly svaté missie. Nejraději poslouchali kazatele K., který vždy úchvatně mluvil a všem se velice líbil. Jednou měl kázání o vášni a živými barvami líčil, jaké hrozné následky má každá vášeň, ať je to hra v karty, sázení do loterie anebo něco jiného. Jako příklad pravil: někdo uvidí třeba ve snu nějaká čísla, ať je to 8, 24, 54 a sotva ráno vstal, hned utíká a poslední groš, který třeba utrhne od úst i svým dětem, vsadí a pak nedočkavě čeká, zda jeho čísla vyjdou. Nevyjdou-li, vsadí je podruhé, je-li zase sklaman, vsadí je potřetí, po čtvrté a prosadí třeba několik desítek. Kazatel mluvil přes půl hodiny a zdálo se mu, že posluchači jsou dojatí. Když skončena pobožnost svatým požehnáním, přišla do sakristie stařenka, šla ku kazateli, políbila mu ruku a pravila: pane missionáři, prosím vás odpusťte, já trochu nedoslýchám, jaká byla ta čísla, co jste řekl na kazatelně, já je zítra vsadím do loterie a jistě vyhraju. Kněz zůstal zaražen státi a nevěděl, má-li se smáti či zlobiti či plakati, vida tak živý důkaz vášně, která nechce porozuměti ani nejkrásnějším slovům výstražným.

Následky špatné četby. Pod dojmem četby detektivních románů založili si žáci gymnasia v Šoproni v Uhrách tajnou lupičskou bandu „Spolek černých srdcí“, která byla ozbrojena a páchala různé neplechy, ano dopustila se i vloupání v obchodech a uschovala kořist v podzemním doupěti, kde dlel vůdce jejich osm dní. Zde ho našla policie a zatkla. S ostatními žáky zavedeno vyšetřování. — V Kerči na jihu ruském vydali se tři gymnasté pod dojmem fantastické četby na cestu do Sibiře — hledat zlato. Jejich spolužáci však záměr prozradili. Sbor profesorský vyloučil uprchlíky z ústavu.

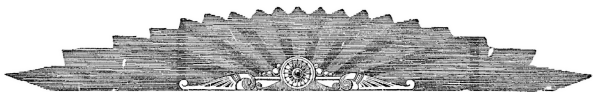
Vědecká výprava. Letos byla na jaře vypravena vědecká výprava z Jerusalema k Mrtvému moři, která má za úkol vyzkoumati místopis, přírodu, starožitnosti a vše, co souvisí s Mrtvým mořem. Společnost tato sestává z dvaceti účastníků, z nichž je 9 dominikánů a 11 je členů různých řádů z Francie, Belgie, Německa, Holandska, Anglie a Ameriky. Mají najatý parník, na němž z dne podnikají výlety a v noci

jim slouží za byt. Všechn vzdělaný svět s velkým napětím očekává výsledek dalšího zkoumání těchto učenců.

Vzorný kapitán. Anglický čtyřtřezník „Provence“ z Liverpoolu plul v březnu t. r. do Kristianie a narazil u Lindenaes na mělčinu. Loď byla sice uvolněna, ale měla tak velikou trhlinu, že se počala potopovati. Kromě kapitána Jonesa opustily loď všechny osoby v záchranných člunech, mezi nimi též choť a tříleté dítě kapitánovo a žena kormidelníka. Před jejich očima potopila se loď do hlubiny a zmizela. Ostatní všichni byli zachráněni. Věru hrdinná statečnost a hrdinné plnění povinností!

Katolíci v severoamerických Spojených státech. Počátkem roku 1910 je v těchto státech 14,347,027 katolíků; od loňska jich přibýlo 111,576. Počítají-li se se kolonie, ostrovy Havajské, Filipíny a Portoriko žije pod vlajkou Severoamerických států 22,587,079 katolíků (asi tolik jako v Německu). Kněží katolických je 16,550; od loňska jich přibýlo 457. Kostelů se stálo duchovní správou je 8849, v 4355 kostelích vykonávají bohoslužby okolní kněží, v celku jsou tedy 13,204 kostely; od loňska jich bylo vystaveno 366. Ústavů bohosloveckých je 83, s 6182 bohoslovců, akademií pro hochy je 217, pro děvčata 709, sirotčinců je 289 s 51,541 sirotky. Farních škol je 4845 s 1,237,251 žáky, od loňska přibýlo 142 škol a 39,338 záků. Ve všech katolických vyučovacích ústavech je 1,450,448 dětí, oproti loňsku je přírůstek 53,101. Biskupů je 88, arcibiskupů 13, 1 kardinál, 1 apoštolský delegát. Nejvíce katolických kostelů má město Chicago, totiž 187, pak následuje Nový York s 138 kostely, Brooklyn s 110, Filadelfie s 83. Katolických listů a novin vychází 322 v 12 různých řečech.

Katolíci Indiáni. Počátkem letošního roku žije v severoamerických Spojených Státech 229,870 Indiánů, z nichž je 55,711 katolíků. Mezi těmito katolickými Indiány působí 138 kněží; pro ně je vystaveno 197 kaplí a 70 škol. Minulého roku (1908) obrátilo se 818 dospělých Indiánů a bylo pokřtěno 2769 dětí. Bylo požehnáno 571 manželským sňatkům a bylo pohřbeno 1157 katolických Indiánů.

Duchovní cvičení křesťanského dělnictva.

(Hlavní úmysl).

Případné ku hlavnímu úmyslu jest podobenství o dělnících, které pán povolal na vinici svou. Povolal jedny o hodině třetí, jiné o hodině šesté, opět jiné o hodině deváté a vyplatil pak všem umluvenou mzdu za práci jejich. Co tuto řečeno o vinici, můžeme též obrátiti na duchovní život, k němuž povolání jsme všichni. Všichni povinni jsme pracovati na spáse duše své. Jednou z těch duchovních prací jsou též duchovní cvičení, v nichž uvažujeme v tichosti a ústraní o pravdách sv. náboženství a přenášíme je na duchovní život svůj. K těmto duchovním cvičením volá Pán nebeský všechny lidi, všechny stavy, netoliko kněze, ale laiky, netoliko muže, ale i ženy, nejen bohaté i chudé, vzdělané i nevzdělané. Pro každého člověka, kněze i laika jest potřebí, aby se na čas odloučil od svého zaměstnání denního, od vezdejších starostí, a v samotě rozmýšlel o spáse duše své, jednak by ji očistil, k Bohu se obrátil a cestu dokonalosti křesťanské nastoupil.

Kněží a řeholníci i řeholnice ode dávna konávají každoročně taková duchovní cvičení za vedení osvědčeného duchovního, aby nabyli opět nového ducha, nové horlivosti v povolání svém. Za příkladem kněží konají i laikové taková duchovní cvičení v některém duchovním domě jako u nás na Velehradě, a všichni účastníci si to pochvalují. Každoročně bývají na Velehrad pozváni učitelé, akademikové i studující k duchovním cvičením, jako vojíní povolání bývají ke cvičení se zbrani. Do Přerova zase chodivají učitelky konat cvičení duchovní a jak se mnohá těší na tyto duchovní hody! Již i naše katol. omladina byla povolána k duchovním cvičením, jichž se ve slušném počtu účastnila. Dojde snad i na křesť. matky a naše děvy, aby též se shromáždily v některém duchovním domě ku zbožnému cvičení. Než na jeden stav a to velmi důležitý nesmíme zapomenouti. Stav ten právě potřebuje duchovní potěchy a posily. Je to stav dělnický. Bude snad povolán až o hodině poslední, ale přece bude povolán; i jemu dostane se zasloužené mzdy po takové duchovní práci. V některých zemích již začali apoštolští kněží s dělnictvem konati duchovní cvičení, na př. v Belgii, ve Francii, ba i v Itálii. Roku 1909 dne 26. září udělil sv. Otec Pius X. ve Vatikáně slyšení zástupu dělnictva, uvedeného knězem z tovaryšstva Ježíšova. V řeči pravil kněz sv. Otec: Svatý Otče, představuji Vaši Svatosti dělníky, kteří sem přišli konat duchovní cvičení, první to duchovní cvičení dělníků v Římě.« Slova tato naplnila radostí sv. Otce a obrátiv se s otcovskou laskavostí k dělníkům, pravil: Vpravdě nemohl jsem více býti potěšen, než tím, že slyším o Vaších duchovních cvičeních. Jste bezpochyby chudáci a musíte pracovali svými rukama a živobytí sobě vydělávati těžkou prací, ale milost Boží, kterou jste nyní obdrželi, učiní Vás bohatými! Neztraťte ji! A udělil jim své požehnání. Již kardinal Guibert, arcibiskup pařížský, pravil: »Kdyby křesťané každoročně jen 3 dny obětovali pravdám věčným, změnila by se tvářnost země a stala by se křesťanskou.« Duch křesťanský se ztrácí víc a více a to nevědomostí o pravdách věčných. Duch lidský se rozptýluje ustavičnou prací, každodenním zaměstnáním, starostmi vezdejšími, nebo i zábavami, jakoby lidé neměli ani času pomyslet na svůj pravý cíl, k čemu jsou od Boha stvořeni, ustanoveni a povoláni. Proto je třeba, aby lidé tito se trochu od svého povolání světského odtrhli a s duší svou a s Bohem se zaměstnali aspoň po 3 dny. Ani dělníkům by to neškodilo, kdyby

v takovou dobu, kdy nemají práce, duchovním cvičením se zabývají. Právě dělníci bývají sváděni falešnými hesly, bývají odcizeni sv. náboženství a bludným učením socialistů napájeni. Právě proto potřebují býti ozbrojeni pravým a čistým učením sv. náboženství, aby se ubránili svodům falešných vůdců svých. Čím více ducha křesťanského nabudou, tím šťastnější, spokojenější budou. Vidět to již na členech Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva. Jaký to rozdíl! Křesťanský dělník a sociální demokrat! Jako den a noc. Sociální demokrat ztratí viru v nebe nadzemské, hledá je na zemi, hledá je v požitech, v nestřídmosti, v opilství, ve hříšných zábavách a práce je nenajde. Stává se čím dále nespokojenějším. Schází mu něco, co mu nepřátelé ukradli, oč jej hříšný život připravil; schází mu víra v Boha, víra v život věčný, v odplatu věčnou. Křesťanský dělník má víru v Boha i v život věčný, také pracuje, také je stížen starostmi, ale má útěchu v Bohu, má naději na odplatu v životě věčném a to jej silí v těžkém jeho povolání.

Duchovní cvičení mohou obnovit ducha křesťanského u všech stavů, tedy i u dělnictva. Velikou by vykonal práci a záslužnou, kdyby se této věci ujal a pro dělnictvo duchovní cvičení zařídil. Podnět k tomu mohl by vyjít z ústředí spolku Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva. Konati by se mohla cvičení ta v některém klášteře, který k tomu jest již zařízen jako na staroslavném Velehradě a sice v dobu zimní. Velikou by si zásluhu získal v této věci též spolek Apoštolát modlitby nebo Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda, který beztak pořádá četné missie lidové, na nichž také dělnictvo může podíl bráti. Mohli-li dělníci v jiných zemích duchovní cvičení konati pro spásu duše své, proč by se nemohlo tak díti též u nás? Srdce Páně by jistě zaplesalo!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsí vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkrvněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lidstvo, hlavně dělnictvo, aby hledalo, a Tebe nalezlo v duchovních cvičeních a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati duchovní cvičení modlitbou a almužnou.

Úmysl v září: Missie v Indii.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V srpnu modleme se o duchovní cvičení dělnictva.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. P.	Sv. Petra v okovech (430). — Osvobození z pout hříchu. Slavnosti velehradské. Zdar pouti do Svaté zemi. Časté sv. přijímání. Novosvěcenci.	
2. Ú.	Sv. Alfonse Lig. , bisk. a uč. cirk. (1748). — Řád kazatelský. Vysoké školy. Horliví zpovědníci. Šíření katol. tisku. Vítězství církve nad nepřáteli.	
3. St.	Nalezení ostatků sv. Štěpána , prvomuč. (415). — Úcta k ostatkům svatých. Láska k nepřátelům. Třetí řád sv. Františka. Dobrodinci chudých.	
4. Č.	Sv. Dominika , zakl. ř. (1221). — Za sv. Otce Pia X. Řád kazatelský. Lidové missie. Přemáhání bludů nynějších. Setrvání v dobrém. Duše v očistci.	
5. P.	Panny Marie Sněžné (366). — Bratrstva Mariánská. Poutě Mariánské. Pobožnost sv. růžence. Naše mládež a ochrana její. Čistota srdce. † syn.	
6. S.	Proměnění Páně . — Touha po nebi. Pohrdání světem pro Krista. Úcta nejsv. Svátosti. Věrné plnění příkazání Božích. Ochrana poutníků.	
7. N.	Neděle XII. po sv. Duchu. Sv. Kajetána , zakl. ř. (1517). — Horlivost pro spásu duší. Ošetřování a včasné zaopatření nemocných. Stářím sešlý otec.	
8. P.	Sv. Cyriaka a spolumuč. (303). — Neohrožené vyznání víry. Svěcení nedělí a svátků. Přemáhání zlého. Odvrácení neštěstí. Horlivost v dobrém.	
9. Ú.	Sv. Romána , muč. — Svatý Otec Pius X. Napravení zlých poměrů. Vítězství církve svaté nad nepřáteli. Vracení se do církve katolické.	
10. St.	Sv. Vavřince , muč. (258). — Zdar pouti do Svaté země. Dobrodinci chudých. Dar pravé lásky k Bohu. Vítězství pravdy nade lži. † matka.	
11. Č.	Sv. Filomeny , p. a m. (300). — Mládež dospělejší. Povolání k životu duchovnímu. Křesť. dělnice. Přemáhání pýchy a lenosti. Obrácení neverců.	
12. P.	Sv. Kláry , zakl. řeh. (1257). — Spolek křesť. dívek. Úcta nejsv. Svátosti. Nádražní missie. Obhájci katol. víry a církve. Vzbuzování dobrého úmyslu.	
13. S.	Bl. Gertrudy , abat. ř. prem. (1397). — Za ochranu Boží. Zdar duchovnímu cvičení. Odvrácení neštěstí. Obnova lidské společnosti skrze Krista Pána.	
14. N.	Neděle XIII. po sv. Duchu. Sv. Eusebia , kn. m. (3. stol.). — Úcta ke kněžím. Vítězství ctnosti nad hříchem. Odvrácení pohoršení. Nevinná mládež.	
15. P.	Nanebevzetí Panny Marie . — Následování ctností Panny Marie. Kongregace Mariánské. Poutníci do Svaté země. Poutě Mariánské. Horliví duchovní.	
16. Ú.	Sv. Rocha , poust. (1327). — Odvrácení zlých nemocí. Přemáhání moru kořalečného. Svornost v rodinách. Apoštolát modlitby. Obrácení hříšníků.	
17. St.	Sv. Liberáta a spolumuč. (483). — Utvrzení víry katol. Apoštolátem. Dar obětavosti. Polepšení mládeže. Zaopatření opuštěných. † bratří. Sirotek.	
18. Č.	Sv. Agapita , muč. — Vznešený jubilant císař pan. Za ochranu Boží. Pokoj a mír mezi národy. Smíření se různých stran. Zbožnost v rodinách.	
19. P.	Sv. Ludvíka , bisk. (1296). — Velepastýřové naší. Šíření katolického tisku Apoštolátem. Povolání ke stavu duchovnímu. Katoličtí missionáři.	
20. S.	Sv. Bernarda , zakl. řeh. a uč. cirk. (1153). — Katol. řády. † kněz P. B. Návrat do lůna církve svaté. Sjednocení národů v církvi katolické.	
21. N.	Neděle XIV. po sv. Duchu. Sv. Joachima . — Obnova lidu Kristem. Nábožné vychování dítek. Zbožní otcové a matky. Svornost v rodinách.	
22. P.	Sv. Timothea , bisk. m. — Štastné vrácení se do vlasti. Věrné plnění povinnosti. Za ochranu Boží. Zdar katolickému podniku. Za nemocné.	
23. Ú.	Sv. Filipa Benit. , řeh. (1285). — Církev sv. na východě. Zbožné vedení mládeže. Přemáhání a zapírání sebe. Missie mezi pohany. Dar zbožnosti.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	St.	Sv. Bartoloměje , apošt. P. (71). — Bohoslovné ústavy. Horlivé kněžstvo. Povolání k duchovnímu stavu. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. † bratr.	
25.	Č.	Sv. Ludvíka , krále (1270). — Dobrý tisk katolický. Vznešený panovník náš. Dar moudrosti a opatrnosti. Napravení veřejných poměrů. † kněží.	
26.	P.	Sv. Genesia , muč. (268). — Spolky křesť. omladiny. Ovoce duchovních cvičení. Síla v povolání. Horliví naši obhájci. Dar bázně Boží. † sestra.	
27.	S.	Sv. Josefa Kalas , zakl. ř. (1649). — Školní bratři. Křesť. ústavy učitelů. Spolek rozšíření katolické víry. Sjednocení Slovanů v církvi katolické.	
28.	N.	Neděle XV. po sv. Duchu. Sv. Augustina , bisk. a uč. círk. (430). — Řády ve vlasti naší. Duchovní a jeho svěřenci. Zdar pouti Mariánské. † kněží.	
29.	P.	Stětí sv. Jana Křt. (31). — Pohrdání radostmi světa. Šíření dobrých knih. Ochrana Boží. Obnova ducha křesť. Napravení poměrů veřejného života.	
30.	Ú.	Sv. Růženy Lim. , p. (1017). — Křesťanské služby v rodinách nevěrců. Křesťanské dělnictvo. Zaopatření chudých. Dobročinné ústavy. † rodiče.	
31.	St.	Sv. Rajmunda , kard. (1240). — Díky za všechna dobrodíní. Zachování zbožnosti v rodinách. Lidové missie. Zemřelí údobé katolické bratrstev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.			

Prospívají-li duchovní cvičení kněžím, prospějí též i jiným stavům. Mnozí toho již na sobě zakusili, konajíce duchovní cvičení. Nelze upřít, že je třeba vytrhnouti se nějaký čas z pozemského života k životu duchovnímu; třeba v době nevěry uvažovati o věčných pravdách Božích; třeba v době hříchův a neřestí cvičiti se ve ctnosti a v sebepřemáhání. Rozličné stavy konají již duchovní cvičení na př. na Velehradě, a prospělo to všem. Nesmíme tedy zapomenouti na jeden stav, který vystaven jest ustavičnému nebezpečí, který nejvíce toho potřebuje, aby se trochu vzpamatoval od denního zaměstnání svého. Je to stav dělnický. Ó jak by to krásné bylo, kdyby v době, kdy není tolik práce, aspoň někteří z dělníkův odhodlaně v některém domě duchovním konali duchovní cvičení! Jistě by zakusili dobrého ovoce a jiní by snad následovali dobrého příkladu svých spoluředníků. Sv. Otcí Piu X. byli představeni roku 1909 dělníci, kteří konali v Římě duchovní cvičení, a jakou měl radost! Napomenuv je, aby milosti Boží neztratili, požehnal jim z plna srdce svého. Nejsvětější Srdce Páně, zachraň křesťanské dělnictvo! Učiň, aby Tvým bylo a zůstalo!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevýjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Decr. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvlášť Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lidstvo, hlavně dělnictvo, aby hledalo a Tebe nalezlo v duchovních cvičeních, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methoda, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati duchovní cvičení modlitbou a almužnou.

Úmysl v září: Missie v Indii.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

ZÁŘÍ 1910.

• Zdráva buď, Rodičko Boží a Matko naše, ty přibytku nebeský, v němž sám Bůh přebýval, ty trůne milosti, s něhož Pán všechny milosti vydává. • Sv. Jan Zlatoústý.

Jos. Al. Vlastimil-Římský:

Vůle Páně.

Křesťanů krví potoky tekly,
římští kdy vládci rozkoš svou zřeli,
kati-li k smrti tisíce vlekli —
Usnul Pán tehdy — křesťané mřeli!

Arius vládl křesťanským světem,
schismatu páry bahnitě vřely,
burácel Luther chorobným retem —
Usnul Pán tehdy — duše Mu mřely!

Dnes chmury také církve jas stíní,
„moderní“ lidstvo Kristu se rouhá —
Zoufáš snad, duše, mrazné že jíní

rozhrěje stěží světlo nám dané?
Víru měj! Znikne mlha ta pouhá
na pokyn Páně! — „Zachraň nás, Pane!“

Konstantinův oblouk.

Vedle pohanské „areny“ stojí
těšné znamení period různých:
krvavých bojů v areně hrůzných,
křesťanských ctností v mučení znoji.

Nápis senátu národem tkaný
jasné hlásá již smýšlení jiné —
k božské nauce duch se jich vine
s Augustem slaví křížem mír daný!

Ducha je síla mocnější těla
před ní se sklonil římský také svět,
před ním poklesla lidstva vlast celá.

Zvláště duch Kristův božstvím jenž dýše,
života dal nám nebeského vznět —
lidstvo dnešní však — ještě chce výše!

Při mši svaté.

Rájem průvod kráčel sněžně-bílý
nevinností ozdobených panen,
kam je vede Matičky zrak milý,
prvotním jenž hříchem nebyl zkalen.

V údolí béd utrpením znaven
pozvedá kněz tajemný jas Krista,
Tělo s Krví, potěchy vši pramen:
obětuje se tu obět čistá —

Hle, Pán všehomíra mocným okem
obrací se na pozemské nivy,
Syn kde Jeho za svět Krev svou leje ...!

Duše kněžská, co se v tobě děje,
slovem svým když tvoříš pravé divy?
Není ti to věčné slasti tekem?

Písmo svaté.

Zde máš sílu, potěchu a statky,
by jsi rád vždy budoval chrám Páně,
zde jen čerpej nadšení a pýchu,
zde hojivý balsám pro své rány!

Tak se tobě zdaří zorať lány.
na nichž dosud koukol roste hříchů,
věčné Slunce zas osvítlí stráně,
po nichž bloudí bludů temné zmatky!

Základ stavby slovo budiž Boží,
hlavní kámen pokora a víra,
hlavní zdobou láska nebes výšin!

Ten ideál mír ti v srdce vložil,
vše pozemské když i dobro zmírál,
slast pak věčnou do záhrobních tišin!

Slovo k našim rodinám!

(K svátku Narození bl. Panny Marie.)

Svátek Narození Panny Marie připomíná nám onu svatou rodinu bl. Jáchyma a svatě Anny, v níž Maria Panna, za budoucí Matku Spasitelovu vyvolená, mládí své strávila. Byla to zajiště rodina svatá, zbožná, spravedlivá, rodina žijící podle vůle a příkázání Božího, neboť by ji zajiště Bůh v moudrosti své nebyl svěřil takový poklad, jakým byla Marie Panna od počátku života svého.

Jest sice pravda, že Bůh vyvoliv si Marii za matku Syna svého, ji přehojnými nadal přednostmi podle duše, neposkvrněnou čistotou na prvním místě, avšak také pravdou zůstává, že tento svůj něžný kvítek zasadil do zahrady rodiny Jáchymovy, aby tam byl pěstěn, zaléván, opatrován a chráněn tak, aby ctností Bohem vlité v duši Mariinu tam nacházely potravu, povzbuzení, vypěstění a tak Maria uzpůsobena byla k úkolu tak vznešenému a důležitému, jakým bylo mateřství Boží. Z toho vidno, že rodina Jáchymova, otec, matka i sourozenci Mariny měli povinnosti k Marii a že tyto povinnosti také věrně vyplnili. Jak svatá to byla rodina, že svatě a tak bohumilě dítka vychovala, neboť i druhé děti byly zbožné a spravedlivé. Nepřipomíná nám tedy dnešní svátek povinnost křesťanských rodičů k dětem a dítek k rodičům? Nesmí každá naše rodina sobě dnes říci: Mám býti podobnou rodině Jáchymově, aby i ze mne vycházeli zbožní a bohumilí křesťané a já tak pozhnání Boží rozsávala po zemi? Ověsem, tak by všichni členové rodin křesť. mluvit, tak by se povzbuzovali měli! Ale bohužel, co vidíme za našich dob? Čím dále tím více mizí ten starý duch křesť. z rodin našich, mizí zbožnost, se zbožností mravnost; rodičové na mnoze zanedbávají povinnosti náboženské vůči Bohu a také povinnosti k dětem ohledně křesť. výchovy, a děti ty vidouce zlý příklad na otcích neb matkách anebo cítíce, že slabá jest ruka jejich, vyrůstají ve zlém, záhy poznávají hříchy, které se jim zdá býti sladkým, vrhají se ve vír požitků tělesných a konec

bývá smutný pro oba díly. Nevděk, neláska dětí k rodičům trápi tyto, špatná výchova mstí se na dětech a nespokojenost ba i zoufalství zmocňuje se tak často jak rodičů tak dětí, jestliže zase nenajdou cestu k Bohu, ježž byli opustili. Proto stůjtež zdeněkteráslovaupřímná k rodičům a dětem na uvážení, aby alespoň ctitelé Nejsv. Srdce Páně v rodinách našich povinnosti své vzájemné brali vážně a hleděli jim co nejlépe obstáti. Základem lidstva jest rodina, která se zakládá křesťanským, nerozlučitelným manželstvím podle vůle Boží, jak je byl při stvoření člověka ustanovil, jak je byl Kristus Pán očistil, posvětil a na svátost povýšil. Jen řádným manželstvím se zakládá řádná rodina a jen z takovéto řádné rodiny mohou vzejíti řádní křesťané a občané. A hlavou této rodiny a nejvíce zodpovědným členem jsi ty, manželé a otče, kolem tebe točí se život rodiny, z tebe vychází život její a celé konání. Tys její hlavou, vůle tvá jest jejím zákonem. Kde tak tomu není, tam není pořádku, není také výsledku. Na otce musí vše dbáti, vše hleděti, co k domu patří a na štěstí rodiny pracovati chce. Jde-li každý člen svou cestou nedbaje druhých, není jednoty, není svornosti a také není štěstí a spokojenosti vespolečné. Jak důležitou tedy úlohu má otec v rodině! Otec jest zástupcem Božím v rodině a proto chce-li býti důstojným zástupcem, musí to cítiti, věděti a také tomu rozuměti. A proto co je tvou povinností jakožto zástupce Božího u tvých? Máš zajiště tak jednati, tak vládnouti, tak všecky věsti, jak to Bůh žádá. Manželka tvá není tvojí otrokyní, nýbrž tvou spolupracnicí a pomocnicí, Bohem tobě danou. Jest tobě ve všem jako člověk i křesťanka rovná, proto s úctou s ní zacházej, ji chraň a braň, s ní poraď, ber, a na dobrou její přání dbej, ve zbožnosti jí nepřekážej a v domácnosti svobodu jí popřej. Máš ji milovati jako sebe, neboť spojení vaše jest obrazem spojení Krista s církví svatou, proto jako své tělo ji chovej, si ji važ, a nikdy od ní neodstupuj, jí nikdy neopouštěj, nýbrž

az do smrti vše dobré i zlé i odporné s ní rád a ochotně snášej a sdílej.

Čeládce své buď pánem dobrým, mírným a spravedlivým, ale kde toho blaho její vyžaduje, i přísným, zvláště co se týče její mravnosti a pobožnosti; neboť i u čeládky zastupuješ místo Boží a místo jejich rodičů. Netrp špatné, rouhavé a rozpustilé řeči, toulky, známosti hříšné čeládce své, dej jí, co jí patří, s ní rozumně nakládej, co nemožné jest nežádej a ve stáří se o ni a v nemoci jako otec starej. Zvláště však pečliv buď výchovy svých dětí; nejsou tvoje, nýbrž Boží, nesmrtelné duše dal tobě Bůh k výchově, smrtelná těla jejich k výživě. Obě musíš co nejpilněji zachovávat. Pomni, že základem vsí výchovy a moudrosti jest bázeň Boží. Tu vštip v duše svých dětí, úctu k Bohu a poslušnost, lásku k sv. víře a zbožnost, potom poroste i poctivost, spravedlnost, mravnost v dítkách tvých, pilnost bude jejich okrasou, čistota života jejich ctí, zdatnost v povolání jejich chloubou, a věř, dočkáš se na nich radosti a vděčnosti. Rozmnožíš takovými dětmi počet dobrých lidí na zemi a počet vyvolenců na nebesích. Jak mnoho hřeší se nyní v ohledu tomtó? Na vše se hledí, na tělo, aby bylo zdravé, silné, vše se mu poskytuje, čeho potřebí k tomu, ale na duši hledí se málo. Mnozí rodičové ani do školy pilně neposílají děti, do kostela teprve ne, ba jsou i taci zaslepení, že do kostela je nepustí, i když děti je o to prosí. To je ovšem už krádež na majetku Božím, neboť takový otec ukrádá Bohu nesmrtelnou duši dítku, která mu přece náleží. Co si na takovém dítěti vychová? Nepozná ono později, kterak na něm bylo hřešeno, a nebude se za to na vlastním oči mstít? Odkud nyní ta veliká nevážnost dítek k rodičům? Odtud, že je nevedou k vážnosti a úctě Boží. Příkázání Boží ztrácí potom u dětí takových na své váze, a jestli že se příkázání Boží neplní, co mohou rodičové od svých dětí očekávat? Jediná přísná a rozumná výchova náboženská zajistí rodičům lásku a vděčnost dětí, a dětem šťastný, mravný a na dobré činy bohatý a spokojený život. Bez výchovy této jest vše marné, ani vzdělání sebe větší ji nenahradí, neboť neřídí srdce a vůli, což jedině Bůh může svou věrou a svými příkázáními.

Ovšem by zde výchova toliko slovní málo pomáhala. Otec, rodiče musí, k čemu děti vedou, také sami dříve plnit, neboť příklad táhne. Otec musí především sám pilně vůli Boží plnit. Děti musí na otci vidět, že se zbožně modlí, neděle a svátky světi, mši sv. obcuje, kázání rád poslouchá, sv. svátosti zbožně přijímá, musí vidět, že vede mravný život, střeží se nestřídmosti a opilství, karbanu, že je pracovitý, poctivý, rozšafný a vážný ve svém jednání. Musí vycítit, že je vše miluje i když je někdy trestati musí, a že blaho jejich mu na srdci leží. Zkrátka děti musejí otce cítit a si ho vážit pro jeho vzácné vlastnosti, proto rády potom budou se podle jeho slov i příkladu řídit. A když otec již dlouho bude v hrobě hnit, tu vděčné děti, i dorostlé, mile budou naň pamatovati a řeknou často »tak jednal, tak a tak mluvil náš dobrý tatíček a já řídím se podle něho.« Věru, jak krásné jest takové vysvědčení pro zemřelého otce! Požehnání jeho výchovy a jeho příkladu trvá i po smrti ještě a přináší hojné ovoce.

A pomocníci mužovou a otcovou jest manželka a matka.

Matka, jak sladké, libé to slovo! Lásce její nevyrovná se nic na světě, a důstojnost její mateřskou převyšuje jen důstojnost přemilé matky Boží, Marie. A mateřské povinnosti jak jsou svaté, jak jsou důležité! Těm se neučí, ty se vycítují, neboť srdce mateřské jest jich plné. Proto také není snad člověka trochu jen citlivého, jenž by s radostí, vděčností a láskou nevzpomínal drahé matky své a nezabloudil v mysli do těch zašlých dob, kdy pod laskavým vedením a mateřskou péčí doma díval. Byly to doby rajske pro každého.

Manželka a matka! Kolik je tu velikých a mnohdy těžkých povinností! Kolik lásky vyžaduje to být věrnou družkou mužů, mnohdy nevěrnému, tvrdému, nespravedlivému! Kolik trpělivosti vyžaduje péče o malé děti, o hospodářství a domácnost, zvláště tam, kde muž se o to málo nebo nic nestará. A kolik útrap snese se mnohdy na hlavu manželky a matky, jak často pláče srdce její bolesti plné, jak často sňaseti musí, rozmarný muže a nevďek dítek! A věru, to srdce mateřské by mělo být ze skály, aby vše

snese, a hle, ono jest měkké, citlivé, laskavé, soucitné, rádo odpouští, všechny miluje, všem se obětuje, jest pravým andělem strážným rodině. Kdo vyzpytuje tuto vznešenost mateřského srdce? Avšak jen tehdy může býti srdce manželky a matky tak vznešené a účtyhodné, je-li spojeno s Bohem skrze svůj nejkrásnější vzor, srdce Rodičky Boží, Marie Panny. Jen matka věřící, matka zbožná, matka všecku svou důvěru skládající v pomoc Boží skrze přimluvu Rodičky Boží; jen taková matka a manželka dostojí povinnostem svým poctivě, jen taková matka také navrácuje děti Bohem sobě svěřené Bohu zpět. Za dob našich však bohužel i manželky i matky některé již tuze světského ducha mají, světu se zalíbí snáží, na Boha a povinnosti k němu zapominají, světských radostí se nabažiti nemohou; říkají si podle mužů »pokrokové«, »osvícené« což stejné jest skoro s nevěřící »světáckou«; což divu potom, že taková manželka a matka kruhu rodinnému se odcizuje, že péče o děti i domácnost ponechává jiným, neboť je jí to obtížné, že se stará tuze o veřejné věci a své domácí zanedbává, že zanedbáváním povinností k Bohu často zanedbává i povinnosti k muži svému a k dětem; z toho vznikají spory, sváry, neshody, muž i děti tím velice trpí a konec bývá, že jeden druhého opouští, ač si přísahali, že se neopustí, až smrt je rozloučí. O jak tedy nutné jest, aby žena a matka držela se pevně kotvice víry — Boha, Matky Páně, modlitby, kostela, sv. svátostí, aby obrněna byla nadpřirozenou posilou a pomocí a byla pravou manželkou a matkou křesťanskou, podle Srdce Páně! To svaté občerstvení Boží příkazání neukládá tolik dětem povinností k rodičům, nýbrž i rodičům vůči dětem a vespolek i manželům, jakožto hlavám rodiny, a kde to se nezachovává, jest rozvrat v rodině. Nebude se ovšem zachovávat přesně čtvrté Boží příkazání, ač je tak potřebné pro blaho všech členů rodiny, když se nebudou zachovávat první tři příkazání desatera, která všem ukládají povinnosti k Bohu. Tu je tedy zase víra a bázeň Boží základem rodinného života spořádaného a šťastného.

Krásný jest zajisté a významný obraz sv. Anny, matky bl. Panny Marie,

kterak učí malou dcerušku svou z knihy zákona Páně. Ille, jaký to příklad pro křesť. matky! Tak mají matky naše učiti děti své již záhy Boha znáti, věděti, co pro ně učinil, kterak je miluje, znáti Ježíše Krista Spasitele a matičku jeho Marii, mají vstoupiti v útla srdčka děti zbožnost a lásku k modlitbě a k chrámu Páně, mají jim ukazovati krásu ctnosti a ohavnost hříchu, zkrátka býti jim učitelkou slovem, ale i více ještě vlastním příkladem. Mile mne vždy dojmá, vidím-li, kterak matka maličké své do kostela vede, tam je učí pokleknouti, ručky spínati a ukazuje na kříž. Tu je matka andělem strážným dětí svých, neboť vede je k Bohu, aby je vytáhla z osidel ďábových. Tak to činily vždy matky křesťanské. Tak sv. Ludmila si vychovala sv. Václava, tak matka bl. Klementa Hofbauera nám vypěstovala v něm velikého světce. K tomu je ovšem potřebí, aby matky samy byly proniknuty duchem křesť., duchem víry a zbožnosti, samy žily život ctnostný, bohubilý a také velice se modlily za své dítky. Bez pomoci Boží nelze dobře vychovávat. A když děti dorůstají a všelijaké jim ve světě hrozí nebezpečí zkázy na těle i duši, tu je to úkol matčin, aby moudře na vše je upozornila, poradila, seč sama je, pomáhala, těšila, silila a do ochrany Boží je poroučela. A když i syn neb dcera klesne, kdo je má pozvednouti, je to matka, a blaze jim, jestliže se k srdci matčinu přitulí. Tu matka strpělivostí, shovívavostí a soucitím najde zase s pomocí Boží prostředek, který by je povzbudil a na cestu dobrou zase uvedl, a děti potom po letech ještě budou žehnati dobré a laskavé své matičce.

A děti? Ó když by se podobaly Marii Panně, která tolik radostí působila rodičům svým. Kéž by zdobily je ctnosti, kterých Bůh na nich hledá! Úcta k rodičům, poslušnost, láska a vděčnost, kéž by splácely jednou rodičům v stáří a nouzi, co jim prokázaly dobrého v mládí, kéž by je poctivě až k smrti dochovaly a po smrti na ně nezapomínaly!

O vy synové a dcery křesť., dávejte na sebe pilný pozor! Dokud jste v rodině, tu bdí nad vámi oko otce a hlídá vás srdce matky; ve světě však číhá na vás všudy pokušení všelikého druhu; o vzpomínejte těch dobrých slov a příkladů,

jež jste slyšeli a viděli doma. Nezapomínejte na přítomného Boha, na důstojnost svou křesťanskou, na spásu duše nesmrtelné; nespolečujte se s lidmi bezbožnými, sice se takovými stanete sami, plňte povinnosti své k Bohu a církvi, zachovejte si srdce čisté a poctivé, střežte smysly své a tak připravíte si sami život spokojený, šťastný, pokoj v srdci, požehnání Boží k pracím a vědomí dobře vykonané povinnosti. Zachovávejte ale také vespolek jako bratři a sestry lásku upřímnou a svornost, pomáhajte sobě navzájem, neopouštějte se, vždyť jste sobě z lidí nejbližší, jedna krev koluje v žilách vašich. Smutné jest, když tato silná páska příbuzenství se stihá pro leckdy malicherné příčiny a když místo lásky nastupuje nenávisť místo svornosti, nepřátelství mezi bratry a sestrami. Tam ovšem nemůže býti požehnání Toho, jenž velel: Milujte se vespolek!

Kéž by rodiny naše byly podobny rodině Marie Panny, o jaké štěstí, jaká radost by v nich panovala! Jak obrodily by se naše obce i celý národ! Čtností bykvetly, zločiny by se ztrácely a i blahobyt vezdejší by vzrůstal, duše pak by zajisté došly svého cíle, věčné spásy.

Spojme se všichni, na nichž záleží, aby tento krásný úkol rodin křesťanských byl také vyplněn a štěstí pozemské i věčné všem členům se zajistilo. Stůjme všichni pevně na základě víry Kristovy, jeho vůle a přikázání budtež nám cestou a potom jeho pravda a jeho cesta dovedou nás k životu. Kéž svátek Narození bl. Panny Marie oživi ducha křest. v rodinách našich, připomene zase povinnosti manželům, rodičům a dítkám, a to povinnosti jak k Bohu tak navzájem; pak zajisté Rodička Boží s radostí pomůže jim svou mocnou přimluvou a vyprosí hojnost potřebných milostí pro život i věčnost!

A. M. Kadlěčková :

Matce Boží.

Jen prosté kvítí z lučiny
Tvůj, Matko, zdobí chrám,
to každého dne v podvečer
sem Tobě nosívám.

Zde ráda chvíli pokleknu
a dám Ti vše, co mám,
ten krásný, svatý růženec
a píseň zazpívám.

Ty ráda slyšíš modlitbu,
ó, vím to, Matko, vím,
a proto k Tobě s důvěrou
sem denně pospíším!

Vždyť vím, že nikdo neodešel
od Tebe oslyšán,
kdo k Tobě přišel prositi
před milostný Tvůj stan.

Nuž, ráda spěji ve stan Tvůj,
zde bol svůj dám Ti znát,
ó chtěj mne za to, Matičko,
aspoň Ty, milovat!

♡ poli.

V poli šumí žito zralé,
větřík si s ním pohrává,
a pod mezí na sluníčku
malý cvrček vyhrává.

Komár, muška, motýl pestrý
i ten brouček zlatohlav,
radují se všichni spolu,
že je z nich tu každý zdrav.

A skřivánek k nebi letí,
zpívá píseň milostnou,
a křepelky k odpočinku,
pod mezu mne mile zvou.

Usedla jsem v hebkou trávu
snila zašlé lásky sen,
mysl rychle zalétala
za Tebou, matičko, jen!

A pak jsem se navracela
domů z pole blažena
a jen toho litovala,
že jsi Ty tak vzdálena!

Svátek naší nebeské Matky.

(Ku „Jména Panny Marie.“)

írkve katolická dobře zná duši křesťana; ví, že touží po lásce, a to nejčistší, nejnezištnější, nejobětavější, a tuto lásku může dáti jen jedno srdce, srdce matky. A děti vědí dobře, co v matce své mají, jaký pro ně poklad skrývá srdce mateřské a proto rády spěchají k ní i tehdy, když za povoláním životním opustily krov otcovského domu a roztroušeny jsou v cizině. A jeden jest den, který poskytuje jim příležitost k tomuto shledání se s matkou a vespolek; je to svátek drahé matky. Jak slavný, jak radostný to bývá den pro matku i pro děti! Matka vidí vděčnost dětí a děti vidí, že ustavičně pro ně bije to dobré srdce matčino.

I veliká, po světě roztroušená rodina křesťanská touží po společné drahé Matce své, touží sejiti se v domě jejím, touží povědět jí, kterak ji miluje, kterak cítí její lásku a dobrotu, chce jí radost udělati a přeje si míti k tomu zvláštní den. A proto církev katolická ustanovila svátek nebeské Matičky naší na neděli po jejím narození, aby netoliko oslavila krásné jméno „Maria“ po jméně „Ježíš“ nám nejmilejší, nýbrž aby také poskytla nám příležitost k důkazům lásky, úcty a oddanosti, jež srdce naše chová k Matce Páně. Proto je svátek Rodičky Boží pravým svátkem rodinným katolických křesťanů, proto plní se toho dne chrámy její, proto ozývá se chvála její při poutních průvodech a milá její poutní místa nemohou pojmouti zástupy věřících, putujících k Matce nebeské. Je to den radosti, den lásky, den darů. S radostí spěcháme k Matičce své, plesáme nad její vznešeností, moci a láskou, blahopřejeme jí a na důkaz toho všeho srdce naše jí otvíráme, aby viděla až na dno jejích a poznala, že ona tam panuje, že naše srdce jí náleží, aby je zaslíbila a obětovala Srdci onomu, které nejvíce milovala, Srdci Páně. A jak s posvátných obrazů svých tak s výšin nebeských shlíží nebes Královna na věrné své poddané, shlíží nebeská Matička na milované děti své, klečící před oltáři jejími, a srdce její

otvírá se, aby vylilo na ně důkaz, že jest jejich opravdovou matkou, a to darem nejkrásnějším: 1. mateřskou láskou, 2. mateřskou ochranou, 3. mateřským požehnáním.

1. Ve slově mateřská láska je všechno obsaženo, co lidské srdce oblažuje. V srdci Mariině jest pak láska mateřská stupně nejvyššího. Jak milovala Syna svého! Od počátku života jeho na zemi až po smrt na kříži snášela s ním všechno dobro i zlo, radovala se z lásky, kterou Spasitel nalezal u tak mnohých, a trpěla bolesti nad záští, kterou nepřátelé ho pronásledovali. A když vše jej opustilo a Kristus veden byl jako zločinec na popraviště, tu Matička jeho nedbajíc posměchu a potup zloajného lidu, provázela se slzami v očích drahé dítě své a postavila se pod kříž jeho, jako kdysi stála u jeho jesliček v Betlemě. A tu právě v bolestech hrozných jak Syna tak Matky stala se Matkou naší; tuto lásku její k sobě daroval umírající Spasitel nám, odevzdáváje ji milému učedníkovi Janovi slovy: »Ejhle, matka tvá!« za matku a Jana slovy: »Ejhle, syn tvůj!« matce za syna. A Jan nestál tam jen za svou osobu, nýbrž byl zástupcem všech těch, kteří Krista milují, jemu věrní zůstávají ve víře, byl zástupcem všech pravých křesťanů, všech národův a všech věků. Hle, jako byla Maria Matkou Kristovou, tak jest i Matkou naší, a to z poslušnosti k božskému Synu svému, neboť to byla jeho poslední vůle, a z lásky nezměrné k němu. Proto jsme dítkami jejími a máme lásku mateřského srdce jejího, lásku největší, neboť tkví v lásce k Srdci Páně. A tuto lásku věnuje nám Matka naše nebeská, tof její dar za naší oslavu jmenin jejích.

Pravá láska však nezáleží ve slovech, nýbrž v činech. Protože nás Maria miluje jako Matka, proto také ubezpečuje nás svou 2. mateřskou ochranou. Co vše matka podstoupí, čeho schopna jest, aby dítě své v nebezpečí ochránila, ukazuje nám tento příklad:

Jistá matka v Tyrolsku vyšla na pole žiti obilí a vzala s sebou malé

ditko své, které na mez položila. Jak žala, vzdalovala se od dítěte vždy víc a víc, a tak se stalo, že ostříž, jenž nad dítětem kroužil, náhle jako střela se spustil, dítě do drápů chytil a je odnesl do skalního svého hnízda. Jaká to rána pro srdce mateřské! Co nyní činiti? Přece nenechá matka dítě své tak lehce zahynouti. I vzchopila se matka a spěšně vyšplhala se po skalách až k hnízdu ostříže, aby zachránila dítko své. Ille, čeho se neodvážila láska mateřská! Nedbala vlastního nebezpečí, jen ochranu dítka měla na mysli.

U Matičky naší nebeské nejedná se tak o naše tělo, nýbrž o naši nesmrtelnou duši; tu chce vytrhnouti z drápů netvora pekelného ďábla, onoho lva řvoucího, jenž obchází hledaje, koho by sežral, jak dobře píše svatý apoštol Petr. A ti, na něž číhá, jež do svých klepet a tenat chce chytiti, jsou její děti; ona však dobře ví, jak cenná jest duše jejich u Boha, co musil Syn její podstoupiti, aby je spasil, že všecku svou drahocennou krev vycedil a na kříži v bolestech největších zemřel a že Matička jeho tyto bolesti ve svém žaluplném srdci s ním cítila. Proto můžeme býti toho jisti, že nás neopustí, že nás ochrání, kdykoliv a kdekoli toho bude třeba, ovšem jestliže my ji neopustíme a ji o tuto ochranu prositi budeme. A této ochrany jest nám ustavičně třeba. Neboť den co den hrozí nám nebezpečí, mnohdy ani sami ho nepozorujeme, mnohdy sami se v ně vrháme, a pak jest nám třeba, aby starostlivé oko Matky nebeské nad námi bdělo a ruka její mateřská nás vytrhla z propasti, do níž již již se řítiti můžeme! Ochrana její jest jistá a mocná, vždyť jest Maria netoliko Matkou naší, nýbrž i nebes a země Královnou!

Abychom na světě spokojeně žiti mohli a také Bohu sloužili, jak si toho přeje, dává nám Maria, Matička naše nebeská, k tomu své 3. mateřské požehnání. Co vše nezávisí na požehnání otce a matky! Často celý život časný i věčný ditek jejich. Vždyť Písmo sv. samo praví: »Požehnání otcovo staví dětem domy, zlořečení matčino však bourá je.« Na požehnání matčino záleží tedy mnoho. Jak spokojeně opouští syn nebo dcera rodnou střechu, žehná-li jim matička

jejich; jdou beze strachu do ciziny, neboť vědí, že požehnání toho dobrého srdce je provází, a požehnání to jest pro ně přímlovou u Boha. A když matička k smrti pracuje, děti ještě prosí: »Požehnej nám, matičko, požehnej!« A tu hnoucí ruka matky zvedá se a dělá nad dětmi kříž a srdce matky volá k Bohu: »Pro Tvůj svatý kříž a pro Tvou svatou smrt žehnej i Ty, Bože, dítkám mým jako já jim žehnám, zachovej je, ať se Ti neztratí, ať se jednou s nimi shledám u Tebe!«

A mohl by Bůh, tento přelaskavý Otec, takovou prosbu žehnajícího srdce mateřského oslyšeti? Nikoliv! Proto jest požehnání matčino dětem tak drahé, tak cenné. A hle, více nežli pozemská matka miluje nás Matička nebeská, více nežli požehnání pozemské matky platí požehnání její. Vždyť jest Královnou nebes, veliké milosti a dary odevzdal jí Kristus Pán, a komu z nich raději bude udělovati nežli dětem v nouzi a bidě jak tělesné tak duchovní postaveným. Svatý Bernard proto dobře praví a s ním mnozí církevní učitelé: »Bez Marie není milosti, všechny milosti skrze Marii.« A to vším právem. K otci přišlo dítko, aby mu dal ovoce. Otec odkázal je k matce řka: »Jdi k mamince, ta má větší ruku nežli já.« To platí o Marii, Královně nebeské. Má velkou ruku, kde se jedná o rozdávání milosti a darů potřebných. Proto také svatí apoštolé do svého vyznání víry pojali článek: »Jenž (Ježíš) se počal z Ducha svatého. Narodil se z Marie Panny«, chtějice nám ukázati, že skrze Marii přišel Vykupitel na svět, tedy že Bůh skrze Marii dal nám dar největší. Proto jest Maria hvězdou jasnou lidstvu zářící na cestě životem, proto onou útěchou a onou nadějí, s níž Adam a Eva po spáchaném hříchu, skrze nějž nevýslovnou bídu na potomstvo uvalili, se loučili s rájem. Maria, předpověděná Matka Messiašova, oslazovala jim tento hrozný trest a uchovala je zoufalství. Proto ji tak často pozdravuje naše svatá církev slovy: »Ó milostiplná, ó přivítivá, ó přelaskavá Panno Maria!« Její ruka žehnající jest ruka mocné Královny a nejlepší Matky, která vždy hotova jest dětem dáti, co jim prospívá na těle i na duši.

A tato Matka se zove »Brána nebeská«. Její láska, její ochrana a její požehnání jest nám přislíbené na tak dlouho, až dojdeme k bráně nebeské, což jen tehdy se stane, jestliže věrnými díkami jejími zůstaneme. Matka to vidí ráda, když hodné jsou děti její, když řídí se rády příkladem jejím. Tu poznává v nich sebe a miluje je tím více, že ji také čest dělají před světem. Ó toho žádá si také Matička nebeská. Žádá si, abychom i my následovali ji v plnění vůle Boží v její poslušnosti, lásce, oddanosti k Bohu. Jestliže svatý apoštol Pavel mohl volati ku svým: »Následovníci moji buďte, jakož já následovník Kristův jsem«, tím více může k nám volati Matka Páně: »Následovníky moji buďte, neboť já jsem

následovnicí Kristovou.« Její radost, její přání jest, aby všichni činili vůli Syna jejího; tak to řekla sluhům při svatbě v Káni Galilejské řkouc: »Učiňte vše, co vám Syn můj rozkáže.« Toto slovo mateřské platí i nám. A jestli je budeme zachovávat, nejlépe se zavedeme mateřskému Srdci jejímu. Tento slib, tento úmysl přinesme dnes Matičce nebeské k svátku a bude jí milejším nad ztato, stříbro i nad sebe krásnější slova. Za to snese se na nás její láska, její ochrana, její požehnání, a my provázeni jsouce Matkou Páně skončíme šťastně život pozemský a po této dojdeme tam, kde nás očekává, abychom ji tam řekli: »Matko, zde jsme, nyní slavíme s Tebou svátek Tvůj na věky!« *Boh. Hendl.*

J. Al. Vlastimil-Římský :

Církev Petrova.

„Nad velebou Tvoji, požehnáním,
šťastný syn se, matko svatá, skláním,“
Bůh vždyť sám Tě lidu, světu nechal
po z mrtvých když vstání v nebe spěchal.

Sotva jeden Petr vrací tělo zemi,
druhý vládne dětmi Tvými všemi,
ať se vlna bludů jak chce, kdy chce čeří,
vždy syn pravý, Tobě, Matko, věří.

Věřil, věří, věřit bude vezdy,
za Tebe je hotov zítí svoje dátí,
ježto dvě jen předně září hvězdy:

Láska Otce, Stvořitele, Pána,
Tyje, církvi, svatá naše Máti,
Ty's jediná Bohem světu dána.

Okovy sv. Petra.

Kovová clona — okovy halí —
Hle, světlo svící s oltáře plane,
přístup jen blíže, Petrův duch vane,
každý mrak mizí, duši jenž kalí!

Svět se ti směje, nedbej však toho!
S láskou vše snášej vroucně se modlí,
kdyby i smrt ti strojil svět podlý —
modli se za něj — tím získáš mnoho!

Pozvedni oko: zříš řetěz celý:
spoutal jím hříšník samého světce —
Naše by snahy spáti teď měly?!

Ustat my máme ve slově Božím?
Ne! Strasti všechny strpíme lehce,
srdce by lidská nehyla hlozím!

Jeroným H.:

Božské Srdce Páně.

(Rozjímání o Božském Srdci Páně, předrahocenném pokladu všech ctností.)

a nynějších rozháraných poměrů jest velmi těžkým křesťanský život a vytčeného posledního cíle dosáhnouti. bez pevného duševního základu a patřičné ochrany, kterých nám jest v nejsv. Srdci Páně hledati. Tento pramen života i svatosti jest jediné s to ve všech životních okolnostech nám pomoci poskytnouti, jakož i každého před nevěreckou a mravně sešlou přítomností ochrániti. Právě z něho jest nám čerpati posily ve víře proti vši nevěře; ono jest i sídlem nekonečné lásky Boží a věrnosti k církvi, která nás v dobrém utvrzuje a od zlého chrání; než i pravá výchova srdce, pokora, čistota srdce a obětavost křesťanská, kteréž křesťana dle jména v křesťana dle skutku přeměňují, v božském Srdci Páně svůj základ naleznou. Vše toto tudíž necht jest předmětem následujícího rozjímání.

Zajisté není pochyby, že by si kdo z milých čtenářů nepřál onen předrahocenný poklad blíže seznati a tím i účtu k němu dle možnosti zdvojnásobiti, pročez přistupme blíže k nejsv. Srdci Ježíšovu, a blíže je pozorujme. Především v něm uvidíme hlubokou ránu, z níž krev vytéká; ono samo pak jest obtočeno bolestnou trnovou korunou, jakož i z něho ohnivými plamenky obklopený kříž vyčnívá. Nyní je prosme za přijetí do jeho školy a slibme mu, že svá srdce dle nejsvětějšího vzoru vzdělávati zamýšlíme, abychom se totiž, v jeho příkladě vychováni, i království božího účastnými stali. Toto budiž východiskem i cílem následujících rozjímání, v nichž se nám především jedná o získání pevné víry dle božského Srdce Páně. Abychom však tohoto žádoucího cíle dosáhli, poohlédněme se předem na původ a předmět účty k nejsv. Srdci Páně, z kterýchžto dvou pak prvý cíl našeho rozjímání vyplyne.

I.

Jedna z největších milostí, kterých Bůh člověku prokazuje, spočívá v tom,

»Pochváleno budiž božské Srdce, naše spása.
Sláva a čest mu budiž na věky.« (Leo XIII.)

že mu poklady svého nejsvětějšího Srdce otevře a ho i účtou k tomuto naplní. Takové milosti se všem dostalo prostřednictvím sv. Margarety Maria Alacoque (1647—1690), která po několikaletém pobytu v klášteře Paray (ve Francii) touto neskonale milostí obdařena byla. Zjevil se jí totiž Pán, ana se před oltářem modlila, a odhaliv své Srdce takto k ní promluvil: »Mé Srdce jest láskou k lidstvu tak přeplněno, že plameny lásky již déle v sobě zadržeti nemůže. Ono musí je Tvým prostřednictvím lidem oznámiti, aby všichni těmi poklady, které toto v sobě obsahuje, obohaceni byli. Proto tě seznamuji s cenou těchto pokladů; jsou to uzdravující i posvěcující milosti, které lidi od věčné záhuby zachrániti mohou. Přes tvou nehodnost a nevědomost jsem si tebe k vyplnění svého úmyslu vyvolil, aby to tím jasnějším bylo, že vše mým činem jest.«

Po tomto pak i více jiných zjeveních následovalo, a tím dán i pokyn k rozšiřování a upevňování oné pobožnosti. Chybným by však bylo, domnívali by se kdo, že před tím prázdné účty k nejsv. Srdci Páně nebylo. Neboť již při onom pamětihodném večeru, kdy Ježíš Kristus nejsv. Svátost oltářní ustanovil, spočíval jeden z apoštolů na jeho božském Srdci, poněvadž byl přesvědčen, že toto tajemství lásky, které se zde odehrálo, z tohoto nejsv. Srdce Páně vyšlo. Jan a Maria, Matka Páně, byli prvními ctiteli božského Srdce Ježíšova. Později se dovidáme, že o něm s největší láskou mluvili a je též uctivali sv. Augustin, Bernard, Bonaventura, František Saleský, sv. Matilda, Klára z Assisi, Kateřina, Terezie a mnoho jiných. Ovšem jedná se zde pouze o samé v životě duchovním vynikající osoby.

Když pak v novější době ona zjevení Margarethy Alacoque známa byla, neomylná církev naše vše s neobyčejnou přísností a zevrubností prozkoumala a

konečně i pobožnost tuto po veškerém křesťanském světě rozšířila jsouc si vědoma bohatého požehnání pro všechny, kteří by onen žár božské lásky uctívali, v srdci chovali, jakož i rozšiřovali. Dnes již každý, kdo dějiny této pobožnosti, všechny milosti, které se nám jí dostalo, zpytuje, musí doznati, že se zde nejedná o dílo snad i vynikajícího muže, nýbrž jest nucen vyšší autority za tím vším hledati, totiž lásky Boží.

Než nepostačí znalost dějin této pobožnosti, nýbrž jest obzvláště zapotřebi jasného názoru o uctívání; jinak stavíme na písku a i v nebezpečí se nacházíme, že se vše při nejmenším ořesu sítí a tím octnuvše se v ssutinách stěží svůj život zachráníme. Abychom se tomuto vyhnuli, stavme na skále a snažme se co nehlouběji v božské Srdce Páně proniknouti. K tomu nám budiž především nápomocno odlišování hmotného Srdce Páně od nadmyslného.

V původním smyslu rozumíme slovem srdce středisko celého fyzického života. V přeneseném pak smyslu znamená srdce všechny smyslné duchové pocity, vůli a všechny její kony, kteréž v něm svůj základ mají. Tak mluvíme na př.: »Mé srdce tě miluje, touží po tobě; daruj mi své srdce; žádám jenom tvé srdce.« Též i zde. Božské Srdce Páně obsahuje bytostně dvojí: hmotné srdce a božskou i božsko-lidskou vůli Ježíše Krista se všemi kony, mezi nimiž obzvláště božská i božsko-lidská láska vyniká. Tělesné Srdce Páně a láska jeho tvoří jeden celek — božské Srdce Páně — v dvojnásobném významu. Vůle Boží Margarethou vyslovená jest, abychom nejenom samotnou lásku uctívali, nýbrž lásku pod symbolem srdce; též ne pouze srdce, nýbrž srdce jako odznak lásky. Tyto obě veličiny, láska a materiální srdce, jsou si bytostně i co do nutnosti rovný. Hledíme-li však při porovnání na to, co na prvním místě naší pozornosti poutá, má přednost srdce hmotné; se stanoviska pak vznešenosti a důstojnosti onoho předmětu zaujímá láska prvé místo a srdce jest podřadné. Co se oněch vlastností týká, k vůli kterým Srdce Páně účty hodno jest, jest hlavně pozoruhodna nekonečná důstojnost a

vyšost, které mu jakožto Srdci druhé božské osoby jsou vlastní.

Bude zajisté výhodno a ku zvěštění účty k nejsv. Srdci Páně i prospěšno, obrátíme-li zřetel na některé vynikající vlastnosti. Především jest uvéstí několik předností hmotného Srdce Páně, které nám k dosažení vytčeného cíle velmi nápomocny budou.

Srdce jest jednou z nejvznešenějších a nejpřednějších částí každého těla a tudíž i těla Kristova. Jaký význam tělo Spasitele našeho má, vysvitá ze síly, která z těla vyvedla, i mrtvé křísila, nemocné na pouhé dotknutí uzdravovala a o němž svatý apoštol Lukáš vypravuje, že jakási síla všechny uzdravující z něho vychází. I sám Ježíš Kristus nás upozorňuje slovy: »Tělo mé vskutku jest pokrm« (Jan 6, 56). »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já jej vzkřísím v den nejoslednější« (Jan 6, 55). Když toto vše o těle Pána našeho Ježíše Krista platí, kdo dovede vypsati moc v Srdci jeho spočívající, neboť toto značně nad tělo vyniká.

Veliký význam má srdce též jakožto středisko celého života. Od něho závisí oběh krve; přestane-li tlouci, přestane krev obíhati a tím i žití skončeno. Ale mnohem důležitějším, drahocenným jest pro nás Srdce Páně, neboť ono jest obětním pouzdrem, a drahocenná krev, která jím 33 let obíhala, obětním darem za hříchy naše. Než nepostačila nezměrná lásce Boží jedna obět, nýbrž se při mši svaté tato obět stále opakuje. Jak drahocenným nám tudíž toto vše musí býti pro tak úzký poměr k nejsv. Srdci Páně!

I na celém vnitřním životě má srdce každého jednotlivce podíl. (Toto jest pravda od filosofů a fyziologů uznána.) Sem patří obzvláště všechny radosti i žalosti, kterých jest každému v tomto slzavém údolí možno zakusiti. Majít nám pomoci k dosažení posmrtného cíle, proto nevyhnutelné a nenahraditelné. Ba i božskému Srdce Páně jich bylo zakusiti a to v míře největší. Právě toto nejsv. Srdce za nás nejvíce trpělo a přes to stále i nevjroucnější láskou k lidu, svému nepříteli bořelo. Nemáme tudíž snad i my v tomto božském pří-

kladu celý život našeho Spasitele viděti a dle Srdce Páně stále se řídit?

Mimo to jest i srdce symbolem lásky. Proto i králové a vévodové z různých dob své srdce zvláště milým národům na znamení veliké milosti odkazovali. Právě jako srdce, středisko celého života, veliký význam pro žiti má, jest i láska pro morální stav jednotlivce velice důležitou. Sv. Augustin praví: »Miluješ-li svět, jsi světský; miluješ-li nebe, jsi nebeský; miluješ-li Boha, dovolují si říci, jsi Božím.« Jest následkem toho Srdce Páně vším právem za předmět úcty předloženo, jelikož se v něm ona neskonala a obětující láska nejlépe poznává.

Konečně nemenší zmínky zasluhuje i ono spojení se Srdce Páně s druhou osobou božství Ježíše Krista. I lidská srdce, zalíbila-li se Bohu, bývají od něho po smrti neporušena, zachována a předmětem úcty učiněna. Co jest ale toto srdce lidské (na příklad sv. Terezie) v poměru k božskému Srdci Páně? Není snad toto největší úcty a lásky hodno?

Co se nadsmyslné, neviditelné stránky Srdce Ježíšova týká, musí i tato za nejsvětější uznána býti. Neboť on jakožto člověk nepřestává býti Bohem, nýbrž naopak, ono nižší lidské jest všestranně protknuto oním vyšším, samým božstvím. Z toho též vysvítá, že nelze najiti při něm ani nejmenší záhady, která by svatost jeho omezovala. On jediný může říci: »Kdo z vás mne může viniti z hříchu?« Jeho nejsvětější Srdce jest i lásky nejhodnější. Jedině jeho láska, kterou nás obdařil skutkem, jest ta pravá, čistá, svatá. On jest, který po 33 let na této hříšné zemi poslušně vůli Otce svého nebeského plnil a korunu mučednickou na se vzal. Jeho nevýslovná láska jest i toho vinna, že se, umíraje na kříži, za nepřátele své modlil. Ano, láska byla příčinou celého toho příkladu, z něhož jakožto ze zřídla všech ctností a milostí čerpati můžeme, chceme-li jen; neboť jest opět láska, která toto zřídlo obklopuje, nad ním bdí, ale i nás k němu přivádí. Jak lehko jest nám přání božímu vyhověti!

Naše úsilí však má dle přání božského Srdce Páně hlubší kořeny zapustiti. Vůle jeho jest, abychom nejenom Srdce Páně uctívali a svá srdce dle něho budovali, nýbrž i svého bližního pamětlivi byli. Kromě toho, že téměř 600 milionů pohanů žije, kteří o lásce, obětavosti, vůbec o Spasiteli svém ničeho nevědí, ještě veliký počet z jeho vyznavačů mu život strpčuje, ba i mnozí z oněch, již se mu dobrovolně zasvětili. Nuže přičiňme se aspoň my, sebe sama mu obětující, i přání jeho, za všechny nevěrné i ubohé pohany náhradou mu býti vyhověti se snažme. Jak vznešeným jest ideál tento! Jak účehyplným v Srdci Páně žiti, pod ochrannou rouškou lásky jeho se nalézati a z tak hlubokého pokladu všech ctností čerpati.

Nabyli-li jsme tímto aspoň částečně pojmu o této tak blahonosné úctě k nejsvětějšímu Srdci Páně, zajisté se nebudeme již zpěčovati mocnou podporu a utvrzení, ve víře jako první cíl, první plod této úcty k božskému Srdci Páně uznati. Neboť kdo vidí tuto obětavost a lásku, aby se neobětoval a nemiloval? Neboť kdo by nechránil svého pokladu, zná-li prostředků k záchraně jeho? Kdo by netoužil po léku, který by jej najisto všech strastí zbavil? Kdo by nepřinesl důvěru a viru tomu, o němž ví, že je cesta, pravda a život sám?

Toto vše máme v nejsv. Srdci Páně, které se z lásky obětovalo, aby si opět lásky, víry získalo; které nám přístup k svým pokladům učinilo, aby nás při životě zachránilo; které svým zamilovaným a milosrdným okem nad námi bdí, aby nás do věčné blaženosti přivedlo. Stěží kdo odolá tomuto magnetu všech ctností a milostí, bez kterých jsme prach a popel. Nezdářejme se tudíž, nýbrž upevněme most mezi sebou a Srdcem Páně poutem lásky a víry, a pak i tolika milostmi obdaření, vši bezbožnosti a všem nástrahám nejenom lehko odoláme, nýbrž i onen výrok Boží: »Totot je Syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo«, i nám platiti bude, poněvadž nepemohitelným štítem božského Srdce chráněni tam dospějeme, kde již mnohý z věrných synů Božích věčné blaženosti požívá.

Andělé strážní, naši nejlepší přátelé.

Rozjímání. Tapsal Ignát Zhaněl.

Již ve Starém Zákoně ubezpečuje Bůh: »Neboť andělům svým přikázal o tobě, aby ostříhali tě na všech cestách tvých.« (Ž. 90, 11.) Každého roku slavíme první neděli v měsíci září slavnost Andělů strážných, čímž nás chce církev svatá povzbudit, aby nikdo z nás nezapomínal na tyto nebeské duchy, kteří nás po celý život náš ochraňují; proto uctivejme je vroucí modlitbou, dbejme jejich dobrých vnuknutí; jestli jsme snad někdy těchto povinností zanedbali, učiňme si, že se polepšíme. Proto »šetři ho (anděla svého) a poslouchej hlasu jeho.« (II. Mojž. 23, 21.)

Andělé strážní jsou naši nejlepší přátelé, neboť chtějí, aby duše byla spásena, aby náš život po smrti byl šťastný a blažený. Na světě vážíme si dobrého přítele, jsme přesvědčeni, že upřímný, dobrý přítel jest velký poklad, vzácnější nad zlato. »Blahoslavený, kdo nalezl přítele dobrého.« Vždyť »přítel věrný jest obrana mocná, a kdo jej nalezá, nalezá poklad. K příteli dobrému není žádného přirovnání, přítel věrný jest lékařství života a nesmrtelnosti.« (Sir. 6, 14—16.) Jak krásná jsou slova tato! Vzpomeňme si na zbožného Tobíase, kterému Bůh poslal anděla svého, aby ho doprovázel na dlouhé a nebezpečné cestě. I my jsme zde na světě poutníci, neboť nemáme zde stálého bydliště a stálé vlasti, cílem našeho života je získati si zásluh, které by nám otevřely bránu šťastné věčnosti.

Andělé strážní jsou nám v této práci nápomocni, jsou našimi nejlepšími přáteli, vším způsobem se snaží, aby každý z nás svého cíle dosáhl; kde mohou, vedou nás k cestě spravedlivosti a napomáhají nám, abychom kráčeli po cestách pravých, rovných a varovali nás všeho křivého, nerovného. Jak mohou, přičiňují se tito dobří duchové, abychom my, jejich svěřenci, věrně zachovávali hlavní pravidlo křesťanské spravedlnosti, v němž všechna přikázání jsou obsažena: Varuj se zlého a číň dobré.

I. Varuj se zlého.

Protože hřích jest dle učení naší svaté církve jediné a pravé zlo, které se protiví zákonu Božímu, jest potřeba, abychom si napřed uvědomili a poučili, jakou velkou urážkou Boží jest každý těžký hřích.

Nero, římský císař, byl dle jednohlasného svědectví všech spisovatelův a svědků své doby pravou oblodou v lidské podobě; vždyť zavraždil svou vlastní matku, na jeho rozkaz bylo zapáleno skvělé město Řím, z jeho vůle bylo obrovské množství krve křesťanské prolito. A přece byli lidé, kteří Nerona, když zemřel, uctívali jako boha, přinášeli mu oběti a dary, jakoby byl býval nejlepší, nejrozsáhlejší, nejlidumilnější vladař, ač byl ve skutečnosti nejhorší tyran. U hříchu pozorujeme ještě něco více nemožného a neobyčejného.

Hřích, největší ohavnost ze všech ohavností, vraždí duši, otravuje zemi, na níž žijeme, převrací všecken zákon božský i lidský, co stojí na nohou, stavi hřích na hlavu. A přece je tolik lidí, kteří hřích uctívají více než Pána Boha samého, jsou lidé, kteří dobrovolně, nikým nenucení stávají se nejvěrnějšími služebníky hříchu, kterého na slovo a přeochoťně poslouchají, všem jeho i nejmenším přáním vyhovují, nijak se nerozmýšlejíce jsou jeho otroky, z lásky k němu obětují všechnu blaženost a vrhají se v propast věčného ohně.

Toto uvažuje, volá jistý zbožný muž: »Kéž bych měl tolik síly, tolik výmluvnosti, tolik ochotných posluchačův, abych dovedl svrhnouti tuto ohavnou modlu s oltáře, který mu hříšníci v srdci svém upravili! Kéž by mezi mými čtenáři a posluchači nikoho nebylo, který by před hříchem, touto nedůstojnou modlou, sklánil své koleno!«

Uposlechněme rady, kterou dal anděl, jsa průvodcem mladého Tobíase. Tento dobrý mladík šel k řece, aby si umyl nohy od celodenní cesty zaprášené, ale tu plovla k němu ryba obrovských rozměrů, tak že se ulekl a pln hrůzy

volal o pomoc obávaje se, aby ho ryba snad nevtáhla do vody. Avšak věrný jeho průvodce, anděl, zvolal: »Neboj se, ale srdnatě chytni rybu za ploutve a táhni ji k sobě, vytáhni ji z vody a hoď na sucho, do prachu zemského. A vykuchej rybu, schovej si pak její žluč, srdce, jakož i játra, neboť ty věci jsou potřebné a k lékařství užitečné.« Použijme i my nyní tohoto návodu andělova; vždyť hřích jest onou rybou ukrytou v hlubině vodní, kdež jí nikdo nevidí; když přijde někdo a chce se vykoupiti, připlave ryba blíže a chce koupajícího se vytáhnouti k sobě do hlubiny a utopiti. Ale i my vytáhněme v duchu tuto rybu z vody a vykuchejme její vnitřnosti, to jest pozorujme všechnu tu ošklivost, bláznovství, zlo, které jest ve hříchu obsaženo a ukryto.

Hřích jest urážkou, kterou se provínuje tvor proti nejvyššímu Majestátu Božimu, jest proto největší zlo. jest bezednou propastí, ošklivostí, neohrazeným mořem nespravedlnosti, je zlo, jímž se uráží čest Boží. Písmo svaté staví nám tuto hroznou zlobu hříchu jasnými slovy před oči; neboť praví se tu výslovně, že hříšník opovrhne Bohem. Skrze ústa proroka Ezechiela nepraví Bůh: »Překročil hříšník jenom má příkázání«, ale praví výslovně: »Opovrhl mé rozkazy, potupil mé soudy.« Jinde praví Bůh: »Pohrdli jste všelikou radou mou a zanedbali jste domlouvání mého.« Podobně nařiká Bůh v Novém Zákoně ústy apoštola sv. Pavla, že, ač dosáhli lidé již odpuštění hříchů, přece znova hřeší a opovrhují bohatstvím Boží dobroty. »Pohrdáš bohatstvím jeho dobrotivosti a trpělivosti, pohrdáš jeho dlouhým čekáním? Nevíš-li, že dobrotivost Boží tě vede k pokání?«

Hříšník uctívá místo pravého Boha modlu, kterou si postavil do svého srdce. Proto píše sv. Jeronym: »Bohem jest každému to, co miluje, ctí a sobě přejí.« Kdo hřeší, vyhání Boha ze svého srdce a dává si do něho buď nějakou věc, nějakou osobu, nějaký předmět, jehož si více váží než Boha, ježž více poslouchá, ježž více miluje, jenž jest mu vším. Což zapomináš, hříšníku, že Bůh všechno ví, že jest nejen svědkem tvého hříchu, ale že je též soudcem, který vše

zlé trestá? Nikdo by se neodvážil, i kdyby ho sebe více zlá žádostivost ovládala, před jinými něco hanebného učiniti. A Boha, který vše vidí, se nebojíš; neděsíš se, že je svědkem všech tvých skutků? Král Antiochus ve svém polním staně uslyšel, kterak několik vojáků, stojících poblízkou, jež slovy tupí. Tu vyzdvihl poněkud plachtu stanu a pravil klidně: »Jděte trochu dále, aby vás král neslyšel.« Ale Bůh jest nejenom svědek všech našich hříchů, nýbrž jest i naším soudcem, který nepřipouští žádného odvolání od svého výroku.

V některých kostelích jsou obrazy, ježichž hled na tebe hledí ať stojíš na pravé ať na levé straně, ať jdeš v tom prostoru na kterémkoliv místě, odevšad oči obrazu hledí na tebe. Podobně Bůh tě vidí, ať jsi kdekoliv, vidí tě za světla, ale i za tmy očí Božím nikde neunikneš.

Jak často používá anděl strážný všech prostředků a varuje tě před zlým! Kéž uposlechněš hlasu jeho, vždyť z těchto několika vět již vidíš, jaké zlo je hřích, jakou urážkou Boží jest hřích, jak proto potřebí, bys každého hříchu se varoval a nikdy Boha žádným hříchem neurážel.

II. Čiň dobře.

Dobré jest, co se srovnává s vůlí Boží, totiž dobré skutky a snaha po křesťanské dokonalosti. Mnoho je prostředků, pomoci nichž můžeme se udržeti ve stavu milosti Boží a pokračovati v dobrém. Jedním z těchto prostředků je častější svatě přijímání, k čemuž tuto povzbuditi chceme.

Srdce lidské a žádosti jeho jsou věru mnohdy nevyzpytatelné, co je zakázáno, to činí, a co je příkázáno, toho se varuje. Bůh poručil v ráji Adamovi, že nesmí jísti ovoce, »ze dřeva pak vědění dobrého a zlého, ať nejíš; neboť v kterýkoliv den bys z něho jedl, smrti zemřeš.« A Eva i Adam vztahují ruce po tomto zakázaném ovoci a pojídají je. Jindy poručí Bůh: chcete-li uchovati život milosti Boží, požívejte často Tělo Páně v nejsvětější svátosti Oltární: »Vezměte a jezte,« »tak i ten, kdo mne jí, živ bude pro mne« — a křesťan se zlomyslně, vytrvale vyhýbá tomuto pokrmu! Hledají výmluvy, aby nemusili k tomuto stolu přistoupiti a ač hladem umírají a žizní hynou, přece

vytrvají ve svém odporu a zdržují se svatého přijímání. Kdyby byl Kristus zakázal, že nesmíme přistoupiti k této nebeské hostině, byli bychom nuceni stále a vroucně ho prositi, by nás přijal na milost a dovolil účastniti se těchto hodů. Kristus nás zve, chce nás u sebe míti, u sebe uvítati — a my lehkomyslně s nicotnými záminkami se vzdalujeme! Kterýsi velký myslitel pravil, že nemohlo by býti vřelejšího a srdečnějšího přátelství jako mezi bohatstvím a chudobou. Čím více by dávalo bohatství, tím radostněji by přijímala chudoba a s neupřímnější vděčností přicházela by vstříc neumdlějící a nikdy neustávající štědrosti svého dobrodince. Ale lidé počínají si v našem případě obráceně, největší štědrost odplácují největším nevďekem, ač ruka Boží ráda by jim uštědřila a přebohatě je ze svých pokladů obdarovala, odvracejí se a nic nechtějí přijmouti. Bohatství chce se rozdělití, ale chudoba nic nechce přijati, Bůh chce sám sebe dáti a člověk odmítá.

Rtut je pro nás obrazem pohyblivosti, zdá se, jakoby rtut nemohla býti ve klidu. Podobně je ve stálém pohybu láska Ježíšova k nám lidem, je stále plna přání, plna touhy, proto jest v srdci Ježíšově přání, zcela se oddati nám lidem; přání toto stále měl, co živ byl zde na světě, chtěl se nám dáti za pokrm, což i učinil při poslední večeři. V čistém křišťálu odrážejí se všechny paprsky sluneční, podobně chtěl Ježíš všechny paprsky a touhy svého srdce umístiti v pokladu, který nám dává k požívání v nejsvětější svátosti Oltářní, vyzývá nás: »Pojďte, jezte chléb můj a pijte víno, jež jsem vám nalil, opusťte dědictví a živi buďte.« (Přísloví 9, 5 a 6.)

Má někdo z nás tak tvrdé srdce, že by splácel lásku nevďekem, že by neuposlechl vyzvání Ježíšova a nepřicházel častěji ku hostině, ku které ho Ježíš zve?

»Bůh poručil andělům svým, aby tě ostříhali na všech cestách tvých.« Kéž bychom si více všímali slov těchto a andělů, své strážce, více ctili upřímnou modlitbou, více dbali jejich vnuknutí, více varovali se všeho zlého a více byli horliví v používání všech prostředků pokročiti v dokonalosti. Jak často bdí u nás anděl strážný, aniž si toho více povšimneme! V Německu v osadě Oberhunden žil myslivec, který byl ve své službě sice přísný, ale spravedlivý. Měl svůj revír v Alpách a proto byl nucen častěji v chatě, která byla v horách, noclehovati a přebývati. Proto že svědomitě hájil práva svého chlebodáře a hlavně pytlákům dohlížel na prsty, umínil si kterýsi z nich, že se na něm krvavě pomstí. Přišel na věru ďábelský nápad, dal totiž do kamen chaty, v níž onen lesník obvykle prodléval, velkou dynamitovou patronu. Lesník přišel jednoho dne opět do chýše a chtěje si uvařit kávu, rozdělal oheň; ale mluví však k tomu potěbné vody a proto dříve než se oheň rozhoří, šel ku blízké studánce se džbánem pro vodu. Sotva však zašel za roh skály, kdež byla studánka, uslyšel ohromnou ránu a když pln hrůzy se vrátil k chatě, uviděl, že vyletěla do povětří. Kdyby se byl jen o několik sekund opozdil, byl by bídně zahynul. — Kéž uposlechneme vždy okamžitě volání svého anděla strážného, kéž chováme se k němu jako k nejlepšímu a jedinému příteli, který nás miluje z celého srdce svého a přičiňuje se, aby nás vedl jen na cestách dobrých! Budeme-li ho ctíti, uposlechneme-li vždy jeho vnuknutí, přesvědčíme se o pravdivosti slov Pisma svatého: »Kdož nalezl přítele dobrého, nalezl poklad, k příteli dobrému není žádného přirovnání.« Anděle Boží, buďte strážce můj, mne vždy opatruj, ode všeho zlého mne chraň; veď mne, abych jednou veden ode tebe mohl předstoupiti před trůn Boží!

Dobrotivé Srdce Pána Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní, výheň láskou planoucí.

Rozjímá Dr. Rudolf Zhaněl.

V druhém roce veřejného svého působení Pán Ježíš vyšel z končin týrských, přišel skrze město Sidon k moři Galilejskému, kde obklopilo ho veliké množství lidu. Vidouce divy, které tvoří, a slyšíce učení, které hlásá, nemohli se ani odloučiti od něho. Nýbrž následovali ho tři dny; proto také vyšla jim zásoba pokrmů, které byli s sebou vzali z domu, mnozí pak, jsouce chudí, neměli, co by jedli.

Pán Ježíš vida to, pravil ke svým učedníkům: »Lítost mám nad zástupem: neboť aj, již tři dny trvají se mnou, aniž mají, co by jedli; a rozpustím-li je lačné do domů jejich, zhynou na cestě: neboť někteří z nich z daleka přišli.« A odpověděli mu učedníci: »Odkud je bude moci kdo nakrmiti chleby zde na poušti?« I otázal se jich: »Kolik chlebů máte?« Kteríž řekli: »Sedm.« I kázal zástupu se posaditi na zemi: a vzav sedm chlebův a díky učiniv, lámal a dával učedníkům svým, aby předkládali; i kladli před zástup. A měli rybiček maličko; i těch požehnal, a kázal před ně klásti. I jedli a nasyceni jsou a sebrali, což pozůstalo z drobtů, sedm košů. Těch pak, kteří jedli, bylo okolo čtyř tisíc: i rozpustil je. (Marek 8, 1—9.)

Jak dojemně jeví se v biblické této události nesměrná dobrota a láska nejsvětějšího Srdce Ježíšova! Nasytiv lačnou duši lidu spasným učením pečuje také o potravu zemleného těla, ba koná zázrak, aby nasycen býti mohl lid, který neměl potřebného pokrmu.

Zázračný děj tento byl však pouhým předobrazem ještě většího divu, který v neskončené lásce své vykonal chtěl božský Spasitel; odnášit se zajisté příběh vyličený jako krásný typ k nejsvětější Svátosti oltářní, v níž dalo nám nej-laskavější Srdce Pána Ježíše vše, co mělo. Proto uvažujme:

I. nevystihlou lásku, kterou plá k nám nejsvětější Srdce Pána Ježíše ve velebné Svátosti oltářní,

II. kterak máme se snažiti, bychom odplaceli lásku láskou.

»Ejhle, ó můj nej-laskavější Ježíši, kam jsi v nesmírné lásce své dospěl! Připravils mi svým tělem a svou předrahou krví božskou hostinu, abys se mi docela daroval. Kdo Tě povzbudil k tak převeliké lásce? Zajisté nikdo jiný, leč Tvé přelaskavé Srdce. Ó klanění nejhodnější Srdce mého Ježíše, nejzářnější ohnisko božské lásky, přijmi duši mou do svaté rány své, abych v této škole se naučil spláceti lásku tomu Bohu, jenž mně tak podivné důkazy lásky své dáti ráčil. Amen.«¹⁾

I.

»Všelike dání výborné a každý dar dokonalý shůry jest, sestupující od Otce světla.« (Jak. 1, 17.) Kdož vypočítati by mohl všechny ty dary nesmírné lásky Boží? »Ty, ó Pane, miluješ vše, co jest, a ničeho nenávidíš z toho, co jsi učinil!« (Moudr. 11, 25.)

Kdo za letního rána ubírá se polem, lukem, hájem, spatřuje na zelené trávě a lepých kvítkách jasné křišťálové krůpěje, lesknoucí se v ranním svitu slunečním, jako vzácné dýmky a drahocenné perly: jsou to kapky rosné, jimiž dobrotivý Bůh obcerstňuje denním parnem vyprahlé květiny. A jak o ten květ planý, tak pečuje Bůh o všechny tvory. »Oči všech v Tebe doufají, Hospodine, a Ty dáváš jim pokrm jejich v čas příhodný; otvíráš ruku svou a naplňuješ všelikeho živočicha požehnáním.« (Ž. 144, 15—16.) »Navštívil jsi zemi a opojils ji: hojně obohatils ji. Řeka Boží naplněna jest vodami, připravil jsi pokrm jejich; neboť tak je spravování její. Potoky její nápoj,

¹⁾ 100 dní odpuštěk jednou za den. (Pius VII. dne 9. února 1818.) Dle Korcovy »Poutní knihy«, str. 309.

rovněž plody její: v krupkách deště jeho veseliti se bude plodící. Požehnáš koruně roku dobrotnosti své, a pole tvá naplněna budou hojností. Rozlučnejíť krásná místa pustiny: a pahrbkové plesáním přepásání budou. Odíni jsou beraní ovec a údolí rozhojní se obilím: křičeti budou, neboť píseň chvály vzdají.» (Žalm 64, 10—14.)

»Pactvo nebeské neseje ani žne ani shromažďuje do stodol: a Otec váš nebeský krmí je. Zdalíž vy nejste dražší nežli ono? Poněvadž trávu polní, kteráž dnes jest a zítra do peci vhozena bývá, Bůh tak (spanile) odívá: čím více vás, vy malovérní?« (Mat. 6, 26—30.) Obzvláštním předmětem dobrotné lásky a péče Boží jsou lidé. Kdož vypočísti, ba jen pomyslití si může všechny ty nesčetné důkazy lásky Boží k nám? Snáze sečísti hvězdy na blankytě nebeském a písek na břehu mořském, než vyjmenovati dobrodiní, kterými nás láska Boží obmyšlí. Či nedal nám daleko více než poklady všeho světa, ano darů tak velikých, že nemůže, třebaž jest Bohem, dáti větších?

»Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jediného dal.« (Jan 3, 16.) Dobrotivé Srdce Ježíšovo zjiste říci může ve vsí pravdě: »Co jsem měl vinici své ještě učiniti, co bych byl neučil?« (Is. 5, 4.) Tak zjiste volati mohlo, když leželo ve tvrdých jeslech v chudinkém stáji; Bůh všemohoucí sestoupil s nebe a vzal na sebe podobu křehounkého dítěte! Byl již v dětství pronásledován, musil před neuvěřivým nepřítelem prchatí nehostinnou pouští do země cizí a neznámé, prožil všecken mladistvý věk svůj v práci v chudé chýši prostého tesaře! Když pak veřejně vystoupil procházeje vlast svou, co mu bylo zakusiti, ač usiloval jen o dobro všeho člověčenstva? Dokonav strastiplnou dráhu života umřel smrtí bolestnou na potupném dřevě svatého kříže.

Ale to všechno nepostačovalo veliké lásce jeho, která mocně plápolala ve svatém Srdci jeho. »Mojí rozkoší jest dlíti u synů lidských.« (Př. 8, 31.) Láska jest vynalezavá; nebylo prostředku toho třeba ke spasení lidstva, které bylo dokonáno obětí smrti na dřevě kříže; nicméně chtěje dlíti s námi na světě až do skonání světa, ustanovil nejsvětější Svátost oltářní. Ustanovil ji v takové

způsobě, že může v ní býti na každém místě přítomen, že i nejchudší otec může býti oblažen vzácnou jeho přítomností.

I z účelu ustanovení nejsv. Svátosti oltářní vysvitá nekonečná láska nejdobrotivějšího Srdce Pána Ježíše.

Cheť mezi námi ve svatostánku přebývati, aby slyšel prosby naše. Věčné světlo, hořící před křesťanskými oltáři, má nás k nejsv. Srdci volati, jako vedla kdysi hvězda mudrce z Východu k nověrozenému Spasiteli. Nejsv. Srdce žije tu v ústraní životem modlitby, rozjímání, odříkání a sebezapření.

Bývá na oltáři vystavován; oko lidské nevidí ničeho, než bílou kulatou způsobu sv. hostie. Ale víra snímá clonu s očí, takže spatřujeme tam a klaníme se Pánu svému, dobrotně k nám se snižujícimu. Proto také ozdobuje zbožná věřící ruka oltáře, na nichž vystavuje se velebná Svátost, nevinnými květinami, rozžihá bílá světla, zrobená z vosku nestrádaného pilnými pracovníci včelíčkami, kněz pak zapaluje vonné kadidlo. Po tisících mřeli Israelité na poušti, jediný důvěrný pohled na měděného hada vracoval jim však přehající život! Podobně otvírá nejsv. Srdce Pána Ježíše zřídlo života v nejsv. Svátosti oltářní.

Nejsvětější Srdce Ježíšovo obětuje se za nás při mši svaté. V tisíci a tisíci křesťanských městech a osadách zaznívají každý den z rána zvučné zvony, volající velebným hlasem svým věřící k nejdraší oběti mše svaté. Oběť na Golgotě je středem dějin světa; k ní odnášejí se všechny události Starého Zákona, z ní prýští všechny milosti Zákona Nového. Mše svatá je touže obětí, jen že nekrvavým způsobem; jest proto také středem vsí bohoslužby církevní.

V nejsv. Svátosti oltářní dává nám dobrotné Srdce Pána Ježíše největší důkaz své lásky dále tím, že stává se ve svatém přijímání naším pokrmem. Na svatostáncích, v nichž se přechovává velebná Svátost oltářní ku přijímání věřících, maluje se často pták pelikán, jak drásaje svou hruď živí vlastní krví svá mláďata. Tot pouhý obraz toho, co činí vskutku nejsv. Srdce Ježíšovo v tajemné této Svátosti. Na kříži bylo zraněno až k smrti, vyhlíží za nás draho-

cennou krev svou až do poslední kapky. Divotvornou Krví tou a svatým Tělem svým živí nás opět tajuplně ve Svátosti oltární.

Proto jest i pokrmem našim na poslední cestě do věčnosti. Když člověka vše opouští, přátelé před ním utíkají, mizí život pozemský, oči hasnou, srdce přestává tlouci, duše prochází z těla, tu vine nás Ježíš Kristus v nejsv. Svátosti na láskyplné Srdce své, sílí slabou mysl v posledním zápase a dovádí očištěnou duši do blažené věčnosti.

Ó v pravdě! Co ještě mělo nejsvětější Srdce Ježíšovo učiniti vinici své, co by bylo neučinilo?

II.

Slavný umělec Rafael Santix (ve 14. století) namaloval překrásný obraz, jemuž se říká »Disputa«, který bychom však případněji nazvatí mohli »Klanění se nejsvětější Svátosti oltární«. Nádherný obraz ten, který dodnes je ve Vatikáně v Římě a v četných reprodukcích rozšířen po všem světě, dělí se ve dvě části. V horní části představuje se nebe s nejsvětější Trojicí uprostřed, s Pannou Marií, svatými apoštolů a nescetnými zástupy plesajících andělů. V dolní části je vymalována země, jež středem je nejsvětější Svátost oltární. Po obou stranách stojí a klečí zástupy učitelů a otců církevních, zbožného lidu, papežů, biskupů a kněží, jak koří se velebné Svátosti. Oči a mysli všech nesou se k nejsvětější Svátosti, někteří s důrazem vykládají a obhajují učení církevní, jiní ve svatém zanicení rozjímají o nezměrné lásce Boží, projevené v této Svátosti, jiní zirájí plni sv. nadšení a víry na sv. tajemství novozákonní.

Monumentální obraz Rafaelův představí tu ideál toho, co má být na zemi: Nejsvětější Srdce Pána Ježíše ve velebné Svátosti oltární jakožto zářný střed všeho života, snah, a tužeb pozemských. »Přišel jsem vyslati oheň do světa a co přeji si, než aby hořel?« praví božský Spasitel. Ó kéž by z nehasnoucí výňné lásky nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše ve velebné Svátosti oltární rozplamenila se i ledová srdce naše! Stane se to, když pilně navštěvovati budeme svátostného Spasitele, klanět se jemu ve vystavené velebné Svátosti, rádi obcovati budeme mši sváté,

nábožně ho přijímati a tak se připravovati na šťastnou smrt.

Zbožný křesťan, kdykoliv jde kolem chrámu Páně, pozdraví Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti, a je-li možno, vstoupí do kostela, aby vykonal tu alespoň krátkou modlitbu. Jak krásným vzorem jsou nám tu naši nábožní předkové! Na slovutném hradu Karlovu Týně ukazuje se dodnes kaple, v níž slavný náš otec vlasti, Karel IV., každý rok trávil několik dní, odloučen od všeho světa, obcuje pouze s Pánem Ježíšem v nejsvětější Svátosti oltární. Jiným důkazem zbožné úcty k nejsvětější Svátosti oltární jsou ve vlastech našich četné fundace, které nábožní předkové naši na vydržování věčného světla před Nejsvětějším učinili. Buďme hodnými následovníky svých slavných předkův, ctíme velebnou Svátost oltární, často ji navštěvujeme, nejsvětější Srdce Ježíšovo bude zajisté hleděti na nás se zálibou.

Jiný způsob, kterým rozněcuje se v nás láska k nejsvětějšimu Srdci Pána Ježíše, je návštěva a súčastnění se při slavných výstavách velebné Svátosti. Ve vlastech našich je zavedena výstava nejsvětější Svátosti skoro všude a bývá lidem také hojně navštěvována.¹⁾ O slavném patronu našem, sv. Václavovi, je všeobecně známo, že byl velikým ctitelem velebné Svátosti. Nejen že připravoval chléb a vino k předražené oběti mše sv., nýbrž i v noci vstával navštěvuje kostely; kdykoliv se slavila někde poutní slavnost, dostavoval se k ní i svatý kníže, klaněje se pokorně Spasiteli v nejsvětější Svátosti oltární. Buďme horlivými jeho následovníky, rádi navštěvujeme vystavenou velebnou Svátost.

Uctíváme dále láskyplné Srdce Pána Ježíše, jsouce pobožně přítomni mši sv. Kterak vážili si předkové naši drahocenné oběti novozákonní! Kníže Bořivoj přibyl v r. 894 na Velehrad byl tam od sv. Methoděje pokřtěn; sv. biskup pak dal mu s sebou kněze, který by sloužil mši sv. a kázal evangelium. Proto vystavěl

¹⁾ V Praze je zřízena 40hodinná pobožnost, která koná se střídavě ve všech chrámech. Obzvlášť závěr bývá velmi starý; dostavují se k němu katolické spolky, jdou s hořícími svíčkami v průvodu. Nejsvětější nese se chrámem, někdy i také okolím. Pobožnosti ty navštěvují Pražané velmi pilně. Také v diecézi brněnské má být tato pobožnost zavedena.

kníže Bořivoj na svém sídle, Levém Hradci, první chrám na počest svatého Klimenta, v němž sloužena první mše svatá. S jakou vroucností obcovali jí tenkrát naši předkové! Budme i my přítomni mši sv. každou neděli a svátek; přikázání, ukládající nám toto za povinnost, není nikterak obtížné. Vždyť žádá se po nás, abychom obětovali Pánu Bohu pouze půl hodinky! Činíce tak, konáme jistě skutek Srdci Páně nejmilejší.

Přijímejme také hodně a často velikou tu Svátost. Jak otec rád vidí děti své u svého stola, děti pak, i odrostlé, rádi navštěvují rodiče, zasedajíce s nimi za stůl, podobně raduje se Srdce Pána Ježíše vidouc, že důvěrně utíkáme se k němu hodným přijetím nejsv. Svátosti oltářní. Jakou horlivost jevíli v tom naši předkové! V touze své zašli až příliš daleko: domnívajíce se, že by více přijali, kdyby velebná Svátost byla rozdělována pod obojí způsobou, žádali toho nálehavě, ba dokonce i proti vůli církve zavedli přijímání pod obojí, podnikajíce proto odvážné půtky a dlouholeté boje s celým světem. Litovati jest ovšem, že smutné doby ty byly a tolik zpusťování způsobily v zemích našich. Nám jsou tu jen ukázkou, jak horliví bývali Čechové u přijímání nejsv. Svátosti. Nebudme ani my řídkými hosty u tohoto stolu nebeského.

Kdo často, rád a důstojně přijímá v životě, tomu dá Bůh i milost, aby posílen býti mohl nebeskou mannou v hodinu poslední. To budiž také předmětem našich úpěnlivých proseb. Proto naši předkové volali s důvěrou ke sv. Barboře a vypravují se podivné příběhy, jak svatá Barbora ctitelce své vyslyšela. Tak na Hradčanech viděti kapli sv. Barbory a v nedalekém chrámě svatého Benedikta viděti 3 obrazy, vztahující se k ní. Bylť asi r. 1512. utracen na Pohořelci lupič, který se modlival každý den ke

sv. Barboře. Na sloupě jsa naražen šel do sebe a úpěnlivě volal ke sv. Barboře, aby nedala mu zahynouti bez přijetí sv. svátostí. A hle! Kůl se pod ním přelomil, nešťastník doplzl se až ke chrámu sv. Benedikta, kde mu z rána kněz podal Tělo Páně. Kajcník brzy na to umřel a byl pohřben na hřbitově u sv. Benedikta.

Závěr.

Smutně bolestných okamžiků bylo nejdobrotivějšímu Srdci Pána Ježíše zažiti na konci svatého života. Učedník zrádce prodal ho za bídný peníz, fariseové a zákonníci zapřísahli se, že musí zahynouti, čekali na vhodnou chvíli, aby ho polapili. Již blížila se noc, ve které černé záměry ty měly se provést; měl býti spoután, před soud postaven, posmíván, a konečně přibit na potupný kříž. Tak odměňovalo lidstvo dobré, které mu Ježíš prokazoval. Nebude konečně vyčerpána míra trpělivosti Jeho?

Ne, nikoliv. Právě v těchto bolestných chvílích podal nám Pán Ježíš největší důkaz, jakou láskou hoří k nám nejmilostnější Srdce Jeho, an ustanovil nejsvětější Svátost oltářní, v níž chce býti neustále mezi námi přítomen. Sedí nyní na pravici ve slávě Boha, Otce svého nebeského, kde andělé, Cherubíni i Serafini, v pokoře se mu klanějí; ale zároveň chce býti s námi. Budmež mu proto vděční, obětujeme mu své srdce!

Nejsvětější Svátost oltářní jest nám na zemi zárukou věčné blaženosti; kdo pilně navštěvuje Pána Ježíše na oltáři, klaní se mu, přijímá ho a pobožně je přítomen mši sv., ten vejde jedenkrát zlatými branami do slávy věčné, kde stane před trůnem nebeského Beránka a pěti mu bude hymny a chvalo zpěvy po věky věkův. Amen.

Bl. Markéta uherská.

I.

polovici třináctého století trůmal žezlo uherské Arpadovec Bela IV., bratr svěťice vznešené, Alžběty Durinské. Než nijak klidná nebyla vláda jeho. Divé hordy Tatarů plenily zemi, pláč a nářek lidu zazníval i v komnaty královské a často, přechasto zahalila těžká chmura žalu jasné čelo královny Marie, dcery Lascaria, císaře řeckého. Útlé srdce její pukalo nad ukrutnostmi páchanými od sveřepých Tatarů lidu. jehož matkou se byla stala a duše její, proniknutá zbožností nejvroucnější ustavičně prosila Pána o pokoj a mír v zemi.

Než zdálo se, že neslyší Bůh toužných jejich proseb. Hůře a děsněji trval loupežný boj. Již i utíkati jim bylo z Budy daleko na jih a strádati v zemi cizí nedostatkem a hladem. Než ani v těžkostech tak mnohých neklesala zbožná královna Marie, důvěryplně pohlédnuvši jednoho strastného dne k nebesům, pravila králi Belovi:

»Četla jsem včera v Písmě svatém o Mojžíšovi, že přinutil prosbami úpěnlivými a obětováním sebe i Boha samého k odpuštění lidu israelskému a ku smilování se nad ním. Což kdybychom i my přinesli nějakou velikou obět Pánu, kdybychom mu tak obětovali a jeho službě zasvětili dítko nejprvnější, kterým obdaří nás, — zdaž by mohl odvrátiti od nás oči svých? — Jistě že ne!«

I žaroval se Bela z řeči ctnostné manželky své a slibem zavázali se Bohu, že obětují dítko své, jež dosud paprsků světla nespatrilo, Bohu, v řadě svatého Dominika.

Líbila se Pánu obět jejich a pro zásluhy budoucího čistého a kajícího života dcerušky, již dáno na křtu svatém jméno Markéta, odvrátil metlu hněvu svého! Tataři opustili po tříletém pustošení a vraždění náhle Uhry a zbytek jejich vymřel v národě.

II.

Jest nedělní odpoledne. V kostele kláštera panenského ve Vesprimě u Bla-

tenského jezera pěji právě řeholnice nešpory. Hlasy jejich jasné, zanícené láskou k ženichu panen nesou se klenbou chrámovou a v lahodný, jako tóny Eolovy harfy, splývají souzvuk. Tu radostně jásají: »Veselil jsem se z toho, když mi jest pověděno, do domu Hospodinova půjdeme...« Tu něžně vinou se k Matce své v překrásném chvalozpěvu

»Zdravas, hvězdo strážná,
Matko Boží vážná,
Panno ustavičná,
nebes bráno sličná...«

A po chvíli zase spojeny páskou lásky sesterské hlaholi: »Hle, jak jest to dobré a jak utěšené, když bratří přebývají v jednotě!« Dopěvše pak kompletář ubírají se v řadách do presbytáře a tam pozdravují ochránkyni řádu svého věčně krásným »Salve Regina«. Jsou tak pohrouženy v přítomnost toho, jenž mezi lilijemi pase, že neznamenají, jak chrám plní se panstvem vzácným, jež s účtou zírá na bělorunný panen chor. Řeholnice odcházejí z presbytáře pějice ku počtě velkého svatého O. Dominika »O lumen ecclesiae« odcházejí tak tiše jako mlžný zjev faty morgany, jako stádo oveček po mírném svahu louky. —

Odešly. Však panstvo se nehýbá, jim zní dosud v uších: »Praedicator gratiae, nos iunge beatis!« — »Kazateli milosti, spoj nás s blaženými na věčnosti!« A v jich středu dívčinka divukrásná, malinká, asi tříletá, natahuje ručky ku královně klonící se k ní a šeptá plna blaženosti: »Doveď mne, drahá matičko, již k nim; pospěš, již pojď!« A za chvíli vstává královna Marie a jako ve Starém zákoně Anna, matka Samuelova, ubírá se k oltáři a tam obětuje dcerušku svou, tříletou Markétu — zaslíbenou obět — navždy službě Pána.

Na to dává se ohlásiti u brány kláštera. — Plesají přisedší řeholnice, berou maličkou Markétu, dceru krále svého, z náruče královniny a slibují pečovat o dítko Bohu zasvěcené a jim svěřené. Malá Markétka rozplývá se radostí, vždyť dosáhla toho, čeho dušinka její — nad stáří daleko vyspěvší si přála:

„Již v útlém věku poznala jest Pána a láskou k němu vzplanula jí hrud.“

Nikoliv bez slzí a těžkosti rozloučila se královna s pokladem srdce svého a ponechavši ji ctihodným dcerám svatého O. Dominika i přidělivši jí k výchově ze středu svých dvorních dam kněžnu Olympiádu, velmi ctnostnou, osvěcenou a vzdělanou paní, odjela s komonstvem svým, děkujíc Bohu, že přijal obět její i manžela jejího — krále Bely.

III.

Veselo a hlučno jest na nádvoří kláštera vesprimského. Chovanky klášterní právě se po obědě baví ve společném zotavení a na radosti zářících očkách jejich a svěží zdravé pleti můžeš viděti, jak šťastnými se cítí pod vedením ctihodných sester. Hrají si hry podobné našim královnickám, zahradnicí, na barvy, na ptáky a jiné, ale vše ladně a způsobně, i při největší veselosti jsi ovanut jakýmsi duchem jemnosti a vznešenosti i při vši naivnosti dětské. A jak by také ne? Vždyť chovanky tyto jsou dívky z vyšších tříd lidu, jsou to šlechtičny, tu vyšší, tu nižší.

Byly tenkrát časy, že pokládali si králové a knížata, rodičové vznešení, za zvláštní vyznamenání Bohemjím uštědřené, když mohli dcerušku svou dáti na výchovu pod klášterní krov, do rukou Bohu zasvěcených panen, aneb když dokonce zalíbilo se dítku jejich zítí život klášterní a rozhodlo se přijati posvěcený závoj. Věděli, že dceři své pojistili tak budoucnost nejkrásnější, že zaopatřili ji ženicha nejvznešenějšího, a že bude ona celé rodině andělem obětním a ku pozhnání. Než ty časy prchly, nynější rodičové jen zřídka smýšlí podobně a domnívají se většinou, že by dceru svou za živá zakopali, kdyby, jak oni praví, do stěn klášterních ji uzavřeli. Ovšem. Není každému dáno pochopiti, ale, komu dáno — pochop!

V kruhu šveholicích děvčátek ubírá se sestra vychovatelka, již všechny matkou cť. Vlivně hovoří se zástupem dívek, jež svěřeny péči její a mírné oko bdí nad všemi svěřenkami. Vždyť dobrovolně uvázala se v břemena mateřská, aniž by některého z dobrodřiní mateřských požívala. Vzdělává laskavě s andělskou trpělivostí

srdce maličkých, které po krátkém čase nebude více viděti. Jiní budou ranné ovoce ctnosti a s nimi ovoce její pečlivosti trhati, aniž by ji znali. Ale to všechno jí ani na mysl nepřipadne. Její srdce je plno hrdinství o tom ani nevědouc. Ona jen na to myslí, že tato malá děvčátka budou snad jednou matkami, jež své dívky vychovají tak, jako samy byly vychovány: v šlechetné a něžné bytosti a že tím bude Bůh oslavován a na tom má dosti. Jí tkví na zřeteli účel svatého řádu jejího: posvěcení vlastní a vychování dívek v povahy pevné a duše šlechetné, způsobilé zastávati ve světě zmužile povinnosti křesťanské dívky a paní, — a to jí postačí.

Nedaleko od hloučku tohoto hrají si a zpívají druhé chovanky, v jejich středu rovněž sestra dlí a zahledíme-li se více ve tvář její, zdá se nám, že jsme ji již kdysi viděli. A skutečně, je to kněžna Olympiáda, již královna Marie ponechala v klášteře ku výchově klenotu svého, malé Markétky, a která po neunavných prosbách konečně roucho řeholní obdržela.

Ji za ruku drží Markétka a zdá se, že nebaví ji hry a veselosti, jak chovanky druhé, ale že o něco prosí. Již obdržela dovolení. Jako malá laňka běží po nádvoří a zahybá do kapličky. Zde poklad její — zde její ráj. Zde prodlévala by celé hodiny — ona, dítko sotva čtyřleté. Zde praví Ježíškovi, že jej přišla navštívit, že jej miluje. Zpěv a jasot družek se veselících zalétá v klenbu chrámovou, ale dušička její, osvěcená světlem vyšším, raduje se jinak.

Již skončeno zotavení, dívky ubírají se v síně učební i pracovní — i vstává Markétka, pozdravuje ještě Pannu Marii Zdrávaskem a ubírá se za ostatními. Jest poslušna, ale nejraději dlí u oltáře. Místo povídek spíše věci vážné jsou s to ji upoutati a jen záležitostem duchovním věnuje pozornost. Jednoho dne pozorujíc kříž, tázala se sestry Olympiády, co značí to znamení. I vysvětlila jí vychovatelka její, kterak vzal Syn Boží na se tělo lidské a jak krev svou za nás prolil na tomto loži kříže. Tu vrhla se Markéta na něj a pokrývajíce jej polibky, zvolala: »O Synu Boží, věnuji a zasvěcuji se tobě na věky!«

Od té chvíle s jakousi svatou závisí pohlížela na řeholnice Bohu zasvěcené a když čtvrté jaro přeletělo přes toto svěží poupátko, bylo svědkem, jak zaprosila malá Markéta o roucho řeholní. Bylo jí uděleno, ale k sv. professi připuštěna být měla až u věku dospělejší.

Ó jak zajásala nad milostí jí udělenou, s jakou úctou a vážností přijala oděv svěcený! Pro nevyspělý věk svůj nebyla povinna zachovávat pravidel řeholních, ale na snažnou prosbu její bylo jí to dovoleno. Ačkoliv čisti doposud neuměla, naučila se pouhým nasloucháním za půl roku hodinkám mariánským z paměti. Dle velikosti byla ze všech nejmenší, ale na ctnostinejvětší. Zpozorovala-li u některé sestry žíněné roucho pokání — zdvojnásobila své prosby, až sestra Helena, slavná svými zázraky, kteráž cvičila ji ve ctnostech a úkonech duchovních, vyhověla tužbám srdce jejího. Modlitba za hříšníky byla jí nejmilejším výkonem a aby vyslyšení dosáhla, prosívala často ona, dítko něžné a útlé, o dovolení, by směla tělo své za svoje a bližních hříchy mřskati.

Jak slzy sestry, vidouce mladičkou svou spolusestru tak hrdinsky proti sobě bojovat, jak povzbuzeny se cítily, když toto dítko královské ty nejnížší práce, jež útlé ručky dověsti mohly, si vybíralo. Tak blahými byly počátky v řádě naší nevinné panny. Mnohoslibné poupě dávalo naději na bohatou růži Páně.

IV.

Mocný Dunaj protéká žirnými rovinami nížiny uherské tvoří více ostrovů. Na jednom z nich, míli od Budína postavil Bela útlý, rozsáhlý i nádherný klášter pro panny bělorunné. Sem zavezl s jinými 70 pannami z rodů nejvznešenějších poklad svůj: dcerušku svoji Ioletou. Za dva roky zříme její přícházení v průvodě královny a panstva opět, nikoliv pouze návštěvou, ale k obřadu vznešenému, jehož svědkyněmi mají být stěny posvátné: Markéta dvanáctiletá skládati má svaté sliby.

Král chťže, aby významný tento úkon důstojně byl oslaven, pozval ku provedení jeho samotného velmistra řádu kazatelského, bl. Humberta. Do rukou jeho složila rozradostněná Markéta svaté sliby. Po sv. professi v tnovém věnečku

na posvěceném závoji zdála se být jen tělem na zemi, duší v nebi a nepřála si ničehož více, leč jediné: aby den ode dne v dokonalosti prospívala a milému ženichu svému se připodobnila.

A můžeme říci, že během málo let byla ozdobena všemi ctnostmi a všemi dary i milostmi Ducha svatého. Svatými sliby byla takřka přikována na kříž a její zapírání neznalo mezi. Žíněné roucho přepásané železným pasem obepínalo to panenské tělo její a obuv uvnitř ostrými hroty naplněná, každým krokem působila jí nemalých bolestí. Než, co bylo toto vše proti veliké touze její po utrpení!

»Bud' trpěti, neb zemřítí!« volávala. — A odkud čerpala světice velkodušná tuto lásku k utrpení. Odkud taková touha? Odkud toto ocenění křížův a trampot?

— Z lásky k Ukřižovanému čerpala onu nadměrnou lásku kříže, netrpělivá utrpení touha pocházela od onoho, jenž se učitelem a vzorem trpělivosti být objevil. Neboť všecek jí byl přibit v srdci, jenž všecek pro ni visel na kříži. Duch chudoby a umrtvování zračil se již v jejím oděvu, jenž byl drsný a hrubší než ostatních. Byla-li nucena pro chatrnost jej zaměnit, tu pro lásku k Ukřižovanému prosila, by ten nejšpatnější jí byl dán.

Tak rostla v úkrytu lilie tato po několik let, neznáma světu a milá Bohu, klášter byl jí rájem, o svět se nestarala. Zalehl-li až na tichý ostrov, jenž později na památku její, ostrovem sv. Markéty nazván — hluk a ryk válečný, pak nevyrušila se z klidu, ale mírné oči k nebi pozvednuvši, modlila se za pokoj a mír v zemi a mezi knížaty.

A nemodlila se nadarmo; po pátkách a bojích s okolními knížaty smířil se Bela se všemi, zvláště s králem železným a zlatým, našim Přemyslem Otakarem II., jenž jej byl 12. července 1260 u Kressenbrunu vítězně porazil. Po míru zjednaném stali se důvěrnými přáteli a Přemysl Otakar II. sešed se v březnu roku následujícího ve Vídni s Belou, přijal jeho pozvání a vydal se s ním a četným dvorem na návštěvu do Uher.

Komonstvo jeho bylo skvostné. Chťel ukázati světu svoji nádheru a bohatství. Věru nezvala neprávem Evropa Přemysla králem zlatým, nebo v té době, kde bylo heslem, že král má mít ruce děravé,

byla štěstí krále českého podivuhodná a obecně velebná. Od vítězství pak Kressenburského zván králem železným jednak pro ocelové výzbroje a brnění vojsk, jednak pro osobní neohroženost a statečnost, kterou nad všechny vynikal. Všudy oslavován, všudy veleben ubíral se do Budy a z Budy s Belou na zelený ostrov bílých panen míli od Budína, kde navštívit chtěli dceru královskou, pokornou sestru Markétu.

Oba králové byli se již úplně sprátelili i svěřil se Přemysl Belovi, co při vši slávě kali mu jasné dny, tu svoji těžkou starost o budoucnost říše. Rod Přemyslův byl zatím uvadl ve všech větvích a ten hlavní kmen, který se posud zelenal, trval jedině osobou krále Přemysla.

Zatím došli kláštera, kde Markéta zvěděvši o příchodu otce milovaného, spěchala mu v ústřety a vítala i vzácného hostě. Přivětivost její, ušlechtilé způsoby zvýšené ještě více klášterní kázní, vnada i sličnost mladosti okouzily Přemysla tak, že nehlédě na posvátné roucho a její sliby, zažádal Belu za ruku její, nechť je žádného věna. Marně poukazoval Bela na nemožnost sňatku tím, že Markéta s prvním paprskem slunce Bohu již zasvěcena byla a slibem neodvolatelným Bohu a řádu se zasvětila. Král český navrhl, že si vymůže dovolení od svaté Stolice římské a plán svůj stůj co stůj provéstí musí.

Po dlouhých a mnohých omluvách pochopil Bela těch velikých výhod a prospěchů, jež by sňatek tento říši jeho zvláště při možném vpádu Tatarů přinesl a rozhodl se: »Svolí-li Markéta po obdržené dispensi, jsem ochoten žádost tvoji vyplnit.« Odejeli. Přemysl nelenil a pobádán láskou ku spanilé Markétě, vypravil posla se snažnou žádostí do Říma, odkud po krátkém čase dovolení přišlo. Rodiče sami donesli list Markétě a poukazovali na výhody, jež sňatek tento bude mít.

Nyní záviselo vše od Markéty. Jak se zachová Bohu zasvěcená panna? Jest nyní volná. Sliby rozvázány. Co zvolí, zda-li lesk a přepych na dvoře královském a lásku velikou Přemysla? — Či snad zůstane v úkrytu, hrubým rouchem se odívajíc a v kázní řeholní žijíc pro lásku toho, který dříve vyvolil ji?

Markéta zvolila stránkulepší. Důrazně návrh odmítla. Ale rodiče nedali se odstrašiti a při častějších návštěvách obnovovali své naléhání. Jednoho dne při opětném přemlouvání pravila Markéta laskavě, ale odhodlaně k otci: »Drahý otče, proč se namáháš těmito marnými pokusy? Zda-lijsi sám mne Bohu nezasvětil od prvního okamžiku? Mám věřiti, že mohl jsi tak změnit smýšlení své a znesvětiti slib Bohu učiněný tím, že mne vyzýváš, bych opustila Ježíše pro člověka. Vstoupila jsem do řádu a nikdy jej neopustím; zasvětila jsem se Bohu a dostojím slovu. V mládí mém odpíral jsi sám návrhům činěným a nyní svoluješ; nemohu nikdy podvoliti se vůli té, neb nespravedlivá jest. Poznala jsem velikou milost Páně a učiněna jsem hodna přízně jeho. Nikdy, nikdy, dobrý otče, nesnaž se zviklati mé rozhodnutí. Nekonečně více si vážím království nebeského a nepochopitelného štěstí býti s Ježíšem Kristem než koruny nabízené. Raději zemřít, než v tomto tobě po vůli býti.« Na tuto rozmluvu pravil král: »Jsme tvoji rodiče a zda-li nekáže evangelium poslouchat otce a matky?« »Ano,« odvětila blahoslavená »uznávám autoritu otcekrále, matkykrálovny, již nade mnou máte ve věcech Bohu milých a k jeho slávě směřujících. V tomto případě však poslouchajíc vás, urazila bych Boha. Zapomenu jména otce a matky, krále a královny, jež mi nyní milými a ctihodnými jsou a volím jednati dle slov evangelia: »Opustí-li kdo otce a matku pro mne, stokrát více vezme a životem věčným vládnouti bude.«

Královští rodiče opustili Markétu, však nebyl ještě všemu konec. Král český vyslal slavné poselství ke dvoru uherskému, jak věc vyřízena. I povolala královna do Budy P. provinciála a pravila k němu: »Otče, následkem závažných příčin jest určeno, by Markéta se provdala za krále českého. Dispens z Říma již došla. Jděte k ní a oznamte jí naši vůli a podporujte naše příčiny!« P. provinciál přišed do kláštera dal zavolati sestru Markétu, sestru představenou Kateřinu, jež byla učitelkou její v jazyce latinském a sestru Olympiádu, její vychovatelku dřívější. U přítomnosti těchto ctihodných řeholnic rozmlouval o záležitosti naň vznesené

s Markétou. Než ona laskavě, ale rozhodně odvětila: »Raději chci vše strpěti, ano i umřít, než v této věci býti svým rodičům po vůli. Žádné násilí nepřinutí mne, bych upustila od svého povolání, od toho, jemuž andělé slouží, jehož krásu slunce i měsíc obdivují. On položil znamení na tvář mou, abych mimo něho žádného milovníka nepřipustila. Jeho jsem a jeho budu na věky.« Blesk lásky čistě zářil z oka jejího a otec provinciál vida její neohroženost a pohlížeje na vše niterným okem víry, pochválil ji v jejím úmyslu a žehnaje té libě a vonné růži v zahradě své, opustil slze klášter, by požádal rodiče

i vyslance krále českého, aby jinde se poohlédli, Bohu zasvěcená Markéta že trvá při prvním svém úmyslu.

Markéta pak děkujíc vše Bohu za dar vítězství, obnovila za nedlouho po druhé u přítomnosti arcibiskupa z Granu a více duchovních knížat slavné sliby dle ritu římského misálu u oltáře zasvěceného svatě tetě její, svatě Alžbětě Durinské.

Zarmoucený otec i matka později se uklidnili a našemu Přemyslu Otakarovi zasnoubili vnučkou svou, Kunhutu, dcerušku své dcery Anny a manžela jejího Rostislava Michaloviče.

Z lesa.

a naší dědinou
lesíček leží,
v něm rostou jahody,
travička svěží.

Každý den pospíchám
do toho lesa
zde srdce, duše má
radostně plesá.

Projdou se cestičkou,
jahody sbírám,
a Boží Matičce
písníčku zpívám.

Pak sednu do trávy
naslouchám písni,
která mne naplní
pravzvláštní tísni.

Zpívá tu pěnička
na vrbě bílé,
že jí kdos rozházel
hnízdečko milé.

Zpívala pěnička,
v písni své lkala,
že s hnízdem rodinku
svou pochovala.

Tak se i lidem nám
ve světě děje,
že místo radosti
žalost k nám spěje.

A proto v truchlení
píseň mne jala,
když malá pěnička
na stromě lkala.

Pospíchám k domovu
kol kaple bílé,
modlím se modlitbu
k Marii milé.

Vyslyš mne Matičko,
prosím tu Tebe,
bych se kdys dostala
k Tobě do nebe!

A. M. Kadlčáková.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi. (Č. d.)

Vítězství svatého kříže.

Krutě a nemilosrdně zuřili císař Diokletian a jeho spoluvladaři na počátku čtvrtého století proti církvi Boží a během desíti let zprovodili tolik obětí ze světa, že měli za to, že křesťanství zcela vyhubili. Diokletian prý dokonce postavil pomník, na němž se chlubil, že křesťanskou pověru vymýtil a jméno křesťanské zahladil.¹⁾

Všemohoucí Bůh však ukázal o několik málo let později, že všechny mocnosti světa nejsou s to, aby církev jím založenou přemohly a křesťanské jméno zahladily. On oslavil tak dlouho pronásledovanou a pokořovanou nevěstu Kristovu konečným vítězstvím svatého kříže. Moudrá prozřetelnost Boží povolala na císařský trůn římský muže, který třístaletému pronásledování křesťanů konec učinil a křesťanské náboženství za náboženství státní prohlásil.

Mužem tímto byl Konstantin, syn Konstantia Chlora, jednoho z spoluvladařů císaře Diokletiana. Konstantin byl při dvore císařském vychován a byv po smrti svého otce a odstoupení Diokletianově ve věku 30 let císařem povolán, vládl spolu s Galeriem, jenž r. 311. zemřel. Tuto hodnost jeho však popíral Maxentius, jenž byl synem Maximiana, bývalého spoluvladaře císaře Diokletiana. Konstantin shromáždil ve Francii své vojsko a vedl je do Itálie. Nahlížeje však, že bez vyšší pomoci se svým nepatrným vojskem vítězství dosáhnouti nemůže, prosil o pomoc Boha křesťanů. Když k večeru v čele svého vojska v horní Itálii postupoval, viděl při čistém a jasném počasí na jasném nebi znamení kříže, z paprsků utvořené a vznášející se nad sluncem a kolem něho nápis: »In hoc signo vinces!« (V tomto znamení zvítězíš!) S ním i celé vojsko vidělo toto zázračné znamení.²⁾

V noci na to zjevil se mu ve snu Kristus a rozkázal mu, by dle tohoto

vzoru dal zhotoviti korouhev a ji pak v boji před vojskem nésti. Časně ráno dal císař zhotoviti tento prapor. Byl zhotoven na způsob kopí, zlatými deštičkami pokryt, s příčkou na způsob kříže, s níž zlatotkaná rouška splývala; nahoře na kříži byl věnec z drahokamů; uprostřed věnce byla vetkána dvě začáteční písmena jména Kristova.¹⁾ Prapor tento nazván byl »labarum«. Konstantin vyvolil ze své tělesné stráže padesát nejchrabřejších vojinů, kteří prapor s křížem střídavě měli nositi.

Pln důvěry v pomoc křesťanského Boha, podnikl Konstantin u Ponte molle, nedaleko Říma, dne 27. října 312. útok na Maxentia, jež na hlavu porazil. Maxentius dav se na útěk utonul v Tibeře. Řím otevřel brány vítězi; za jásotu lidu vtáhl Konstantin ve vítězoslávě do Říma. Prapor s křížem nesen byl v předu. Konstantin prohlásil se veřejně za ochránce křesťanského náboženství a ještě téhož dne vydal řadu zákonů, jimiž křesťanům svobodně vykonávání jejich náboženství přičkl a velké výhody povolil.

Nelze vylíčiti jásot, v jaký propukli křesťané římské, když došla zpráva o vítězství a když uveřejněny byly jim příznivé císařské výnosy! V zimním rozechvění kvapili na ulice a veřejná náměstí, by radostnou zvěst zaslechli; když císař Konstantin v čele vítězného vojska s křížovým praporem v předu do města vstupoval, tu neznal jásot mezi a ze zástupu lidu zaznívalo hlasitě radostné volání: »Christus vincit! Christus imperat!« (Kristus vítězí! Kristus vládne!)

Ted již nebylo žádnou hanbou slouti křesťanem; nyní již nehrozila věrným vyznavačům Ježíšovým žádná mučidla a útrapy, ani žalář a meč, ani plameny a divé šelmy; nyní nebyli již nuceni do hlubin země zalézati, by tam svému Pánu a Bohu sloužili, mohli to bez ostychu a s radostí veřejně činiti; nyní mohli všude Bohu živému svatyně a chrámy

¹⁾ Nápis tento nalézáme u Baronia při roku 304. a chová se až podnes ve Španělsku. O jeho pravosti však se pochybuje.

²⁾ O události této vypravuje vrstevník Konstantinův, dějepisec Eusebius.

¹⁾ Dvě začáteční písmena řeckého jména Kristova jsou tak postavena, že tvoří kříž; neboť X = CH a P = R. Znamení to bylo prvním křesťanům dobře známo; často je nalézáme na nápisech v katakombách.

stavěti, hodné jeho cti a velebnosti; nyní musily zmizeti i ty ošklivé pomluky, jimiž křesťanská víra hanobena a její vyznavači tak dlouho v podezření uváděni byli. Ano, pohanstvu smrtelná rána zasazena, Kristus zvítězil!

To pociťovali i pohanští kněží, slyšíce jásot lidu, jenž se dnes poprvé hlasitě a veřejně za lid křesťanský prohlásil; zrakem zakaboněným pohlíželi na jedoucího císaře a kletbami odpovídali na jásavé volání lidu: »Christus vincit! Christus imperat!«

Brzo po slavném přijezdu Konstantinově do Říma objevil se na náměstí, foru, císařský hlasatel; dav trubkou daleko se ozývající znamení, oznamoval lidu, že všichni, kteří pouze pro své vyznání křesťanské do žaláře byli uvrženi, ihned mají býti na svobodu propuštěni. S jásotem byla zpráva přijata; veškeré množství hrnulo se k mamertinskému vězení. Brány se otevřely — vyznavači Ježíšovi, vychrtlí od přestálých útrap, avšak se zářící tváří, spěchali ven z hrozného vězení na jasné světlo denní, do objetí svých rodičů a sourozenců, svých příbuzných a křesťanských bratrů! Jásot neznal mezí; nikdy nezřel starý Řím tak radostného dne jako 27. října r. 312., jenž oznamoval slavné vítězství svatého kříže!

Ještě téhož večera odeslali křesťané římské loď na Sardinii, by bratřím do dolů odsouzeným radostnou zvěst přivezla, a ty, kteří útrapám ještě nepodlehli, nazpět do vlasti dopravila. Jako posel

z jiného světa objevil se tento vyslanec ubohým trpitelům pod zemí; zlomené postavy ožívovaly a oko zalesklo se radostí, když i do hlubokých dolů proniklo vítězné volání: »Christus vincit! Christus imperat!« A když po několika dnech loď s vysvozenými v přístavu římském, v Ostii, zakotvila, tu shromáždilo se tam pět Říma, by věrné vyznavače Ježíšovy uvítali, a je ve vítězoslávě do Říma doprovodili. Konstantin vydal pak roku 313. v Miláně zákon, jímž křesťanství bylo trpěno.

Císař sám dal se nyní v křesťanské víře vyučovati a veřejně se k ní přiznal. Též povolal k sobě svou matku Helenu. Tato pocházela z měšťanské rodiny v Niši (Naissos) v dnešním Srbsku; neobyčejná její spanilost a půvabná milostnost okouzila kdysi vojevůdce Konstantia Chlora tak, že nedbaje rozdílu stavu, ji za choť pojal. Když se však později stal spoluvladařem císaře Diokletiana, musil ji na rozkaz jeho zapuditi; Helena žila až doposud ve vyhnanství v Trevíru v Německu. Konstantin povolav nyní svou matku z místa jejího dlouholetého vyhnanství k císařskému dvoru do Říma, přidelil jí titul »císařovna« a daroval jí rozsáhlé statky. Helena přijala rovněž r. 314. křesťanskou víru a podporovala svého syna ve zvelebování křesťanského náboženství.¹⁾ (P. 4.)

¹⁾ Počítá se mezi svěťce; církev uctívá její památku 18. srpna.

A. M. Kadlěková :

Pojďte ke mně!

Pojďte ke mně, volá Kristus,
kteří jste již znaveni,
pojďte ke mně, občerstvím vás,
klesáte-li umlání!

Pojďte ke mně, pomohu vám,
otevru vám štědrá dlaň
podám léku duši vaší,
schladím žalem zmdlenou skrání.

Pojďte ke mně, nebojte se,
pojďte ke mně, křesťani,
pojďte ke mně, díky moje,
ve mně máte zastání.

Pojďte ke mně, pojďte blíže
volá s kříže Kristus Pán,
až budete umíratí,
веду vás ve svůj stan!

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXVIII. Africkou pustinou. (O.)

Cestopisná čísla, vypravuje sestra Benedikta.

28. srpna. Dnes jsme minuli dvě arabské vesnice. V jedné prosili jsme Araba, jenž měl ve své chatrči velké džbány čerstvé vody, aby nám dal pít. Ale pohostinství je, jak se zdá, v onom kraji věci neznámou, neboť Arab odepřel nám čerstvého nápoje dáti. Tak jsme musili vyčkat až do nejbližšího ležení. Avšak běda! na místě, kde jsme měli pracovat, nebylo též žádné vody. Teprv po dlouhém hledání a hrabání byla nalezena studánka. K večeru přinesli naši nosiči do tábora zvláštní zvíře s dvěma dosti dlouhými tesáky a s malými růžkami na hlavě, které nazývají »bagolem«. Svým děsným pokřikem vyrvali je lvu, který je usmrtil. Tu noc spali jsme nepokojně, domnívajíce se, že si lev pro svou kořist přijde. Ale velké ohně kolem ležení nevídaného hosta zahnaly. Černoši se o maso zvířete po bratrsku rozdělili. Každý napichl svůj kousek na dřívko a držel nad ohněm, až se upekl, načež vešele hovořice pečení za jasného svitu měsíce pojídali.

29. srpna. Přicházíme nyní do území kmene Ungoni. znamení to, že se blížíme cíli. Tato krajina je bohatá na vodu a nouze o vodu je tedy, chvála Bohu,

u konce. Každodenně překročíme několik říček, jejichžto čerstvá a jasná voda údolními proudí. Bohužel po dnech strašně horkých následují velmi chladné noci. Domnívali jsme se, že se dostavuje zima a náš teplý oděv konal nám výbornou službu.

5. září. Je neděle, slavnost svatých Andělů strážných. Dnes přijdeme do ležení Nombala. Počasí je chladné. Sotva jsme dorazili do ležení, dalo se do deště. Sestra Helena nalezla u samého ležení umrlčí hlavu. Také nosiči našli rozličné kosti lidského těla. Byly při nich nalezeny i perly, znamenito, že nebožtík byl čínoch.

6. září. O 5. hodině z rána vydáváme se na cestu, ačkoli jest ještě přítí. Cesta je kluzká a máme co činiti, abychom se udrželi v rovnováze. K osmé hodině otevřelo nebe svá stavidla a mohutný lijavec spustil se na nás. Za čtvrt hodiny byli jsme vzdor našim deštníkům až na niť promoklí. V mokřem oděvu bylo nám pak jiti ještě čtyry hodiny cesty, a to přes hory své jako věže vysoké. Kdo rád po horách spouzí, mohl toho užiti do syta. Zdálo se nám, jakoby ležení před námi utíkalo. Odpoledne vyprali jsme v blízkém potoku své zablácené šaty a večer jsme je na ohni usušili. Odtud poslali jsme do Peramika posla, aby nás ohlásil. Nosičů bylo dnes v ležení málo viděti; ze strachu před deštěm ukryli se všichni v blízkých chatrčích.

7. září. Po šestihodinovém pochodu přicházíme k čerstvému, čistému potoku, u něhož přenocujeme. Nemocní s velkými ranami dostávají se k nám, hledající u nás pomoci a obvazování ran nemá konce. Dvě sestry navštívily také nemocnou ženu. Když poskytnuvše nemocné pomoci odcházely, dali jim srdeční obyvatelé chatrče pytlík mouky. Radost, že jsme již tak blízko cíle, způsobila, že jsme na únavu docela zapomněli. Také naši nosiči velmi se radovali. K večeru dali se radostí do zpěvu a zpívali dlouho do noci, takže jsme věru jejich vytrvalost v této příčině obdivovali.

8. září byly na počest narození Rodičky Boží vypáleny tři rány z pušek, což nás všechny veslavnostní náladu uvedlo. Opouštěli jsme toho dne tábor za zpěvu mariánských písní. A vesele šlo se dále přes hory a doly.

9. září. O 5 hodinách vyšli jsme z ležení. Z blízké hory, kterou nám překročiti jest, vidíme již cíl své cesty: Peramiku. Ve vojenské stanici Somgle přivítal nás velitel a propůjčil nám celý dům k obývání. Minili jsme odpoledne táhnouti dále, ale páni z vojenské stanice vybidli nás, abychom zůstali, ježto poslední část pochodu je velmi namáhavá. Poslechli jsme rádi, ježto nás byla cesta přes hory a doly velmi unavila. Bylo nám dovoleno prohlédnouti sobě stanici a její okolí. Chovají zde mnoho dobytku a drůbeže. Také zahrada pěstuje se bedlivě. Na kávovém křoví visí zralá zrna v krvavě červené slupce. Daří se zde i citrony a pepřovníky. Ano pěstují se velmi pečlivě i smrčky a jedle, aby i v Africe mohl o vánocích postaven býti vánoční stromek. Velmi dobře daří se i evropské zeleniny: salát, okurky, boby, zelí, kapusta, brambory a podobné.

Dne 10. září rozloučili jsme se s přívětivými hostiteli. Celou hodinu nás na další cestě doprovázeli. V údolí Ruvasi pásli se dobytek naší stanici náležející. Díky Bohu, že jsme všichni cestu šťastně přestáli. Zdraví a dobré myslí přijdeme do svého nového domova. Nosiči stávají se do řady, zpívajíce píseň již dávno nacvičenou a tlukouce podle taktu každý na svou bednu. Ze všech stran nás naši nastávající spoluobytelé obklopují a srdečně nás pozdravují. Nahoře na kopci

očekává nás velký zástup dítek. Pestré praporečky vlají v jejich rukou. Představený missie P. Šimon má co dělati, aby je udržel v pořádku, ježto každé by rádo novým matkám ruku podalo. Nejprve zavedli nás do kostela, kde za příčinou našeho příchodu bylo sv. požehnání. Děkovali jsme vroucně milému Spasiteli, jenž nás na dlouhé cestě tak pečlivě byl chránil. Jak šťastní jsme nyní, že dlíme stále u toho, jenž nás na svou vinici povolal. Obohaceni požehnáním Božím odebrali jsme se, provázeni otcem převorem a čilým zástupem dítek, do našeho útulného přibytku, jenž bile olicen a ověnčen nás přívětivě vítal a zval do svého středu. Ano, stříleno nám na počest i z hmoždířů, aby i celé okolí se dovědělo o našem příchodu.

XXIX. O jedenácté hodině.

(V Puoli v Číně na Hromnice 1910)

Právě jeden rok — píše missionář P. Rudolf Pieper — schází naší dobré stařence, která dnes pokřtěna byla, aby byla tak stará, jako věštkyň Anna v dnešním sv. evangeliu. Je jí totiž teprv tři a osmdesát let. Nabožná vdova Anna, která postem a modlitbou ve dne v noci sloužila Bohu, měla dnešního dne to štěstí, že toužebně očekávaného Vykupitele na své vlastní oči viděla. Naše stařena Marie Lin jest sice také vdovou již čtyřicet let, avšak nesestarála se postic a modlic se, neboť před rokem byla ještě pohankou a vyžebravala si své živobytí ode dveří ke dveřím. Také u dveří našeho kostela bylo jí častěji viděti, neboť Puoli leželo v obvodu její »činnosti«. Tři hodiny odtud byla domovem.

Jednoho dne, bylo to v poslední léto, objevila se opět u dveří kostelních, ale tentokrát chopila se kliky chtějíc vejíti. Chtěla se státi křesťankou vážně a upřímně a všechna výmluvnost vrátného nebyla s to, aby ji v úmyslu jejím zvrátila. Ježto však v útulně pro stařeny žádného místa nebylo, byla ochotna bydleti pod schody anebo s drůbeží ve stájí. Avšak láska křesťanská je vynalézavá a dobré sestry našly přece pro ni místočko a toto bylo od té doby jejím rájem zde na světě. Nyní se mohla aspoň najisti do syta, ačkoli stále nařikala, že si nemůže na chléb sama vydělati. Přes svoje vysoké

stáří pokoušela se aspoň přísti na přeslici a tak prací rukou svých stravy a nápoje si zasloužiti. Mimo to snažila se naučiti se všem modlitbám, které v domě zavedeny byly, a její učitelkou v této příčině byla čtyřletá Saenniöl. V poslední době však minila a byla pevně přesvědčena, že se blíží její konec, a neměla proto jiné starosti, než aby byla co nejdříve pokřtěna. Často i v noci dorážela na sestry, aby se za ni přimluvíly a kněz křest sv. jí udělil.

Dnešního dne konečně, na slavnost Hromnic, její zbožné přání se vyplnilo a nebeské světlo, o kterém mluvil stařec Simeon, vylilo paprsky svého požehnání i na tuto ubohou pohanku a zdá se, jakoby odlesk onoho božského světla se odrazil v její tváři — tak blaženě a spokojeně dnes vypadá. Nyní se už smrti nebojí a je ochotna umřítí právě jako šťastný Simeon, když byl na loktech svých nesl Spasitele světa.

Různé zprávy.

Votivní chrám Páně ve Vídni. Zmínili jsme se, že kámen z něhož kostel tento vystaven, nápadně vyvětral. Kostel byl od znalců prohlédnut a naznáno, že jest důkladná oprava nezbytná. Všechny kamenné okrasy z venku kostela musejí býti nahrazeny novými, což bude velmi namahavá a nákladná práce, neboť bude vyžadovati času aspoň pěti let a náklad je vypočten nejméně na milion korun. Vše prý má býti uhrazeno z peněz náboženské dolnorakouské matice.

Kdy se vzpamatujeme? V české řeči vycházejí tři katolické deníky, protestantských listů a časopisů je 15, listů, majících za účel boj proti každému náboženství a šíření pohanství je 12. Soc.-demokratická „Zář“ vychází v 120.000, „Plameny“ v 80.000, „Kopřivy“ v 20.000, „Jaro“, časopis pro mládež v 12.000 výtiscích. Kdy se dáme do účinné podpory našich katolických listů?

Šikmá věž v Pise. Celá Itálie byla trapně dojata zprávou, že světoznámá šikmá věž v Pise hrozí sesutím. Když znalci ohledávali věž, seznali, že nemá dostatečných základů. Od roku 1820 naklonila se věž o 20 centimetrů, ba sloupky její sklesly o 35 cm. Nyní není již pochybnosti, že věž nebyla původně stavěna ve směru nakloněném, ale že spočívá na nedostatečných základech, jež během let ustoupily. Nyní chtějí věž podezdít.

Protestant o našich milosrdných sestrách. Proslavený německý lékař, protestant dr. professor Fischer, vydal knihu o vzpomínkách a zkušenostech na východoasijském bojišti. A tu píše mezi jiným ve stati „řeholnice anebo diakonisky“ následovně: Časy se změnily, což smutně dosvědčují i diakonisky. Bylo postaráno, aby jim byl ponechán světský ráz, aby prý mohly poznati svět. U ošetřování nemocných platí: Poslušnost, ustavičné sebezapírání, obětování své vůle — a toho diakonisky neznají. Vždyť i v mateřnících si musíme příliš shovívavě počínati, aby se nám kandidátky diakonisek nerozutekly. Docela jinak je u katolických sester. Tyto zůstávají pevný, neochvějný jako základy jejich kostelů. Duch času k nim nemá přístupu. Co do nezbytně potřebné kázně, hlavně co do sebezapírání, daleko převyšují katolické sestry diakonisky. U sester není těch přerůzných denních potřeb, libůstek, světských požadavků. Pevná katolická výchova je připravila k veliké úloze jejich. Později jest jim hračkou obětovati svou osobnost, ba i svět se všemi svými požadavky; ony se zavázaly svatým slibem. Proto třikrát šťastny ony nemocnice, lazarety, v nichž vládnu katolické milosrdné sestry. Zajisté nanejvýš pozoruhodná slova lékařského odborníka a výtečníka a — protestanta.

Přepych školních dívek. Varšavský školní inspektor vydal všem ženským ústavům ve svém okrese nařízení proti přepychu školních dívek, v němž se zakazuje nositi do školy děvčatům velké, nádherné klobouky. Klobouky nesmějí býti připschnuty jehlicí, nýbrž mají se z bezpečnostních důvodů nositi na gumě. Kromě toho pomýšlí prý se na zavedení jakéhosť stejnokroje pro dívky gymnasiální. Ačkoliv zdá se býti toto nařízení trochu snad podivné, dlužno uznati, že takový přepych, jako u nás některé školní dívky vedou, již ve škole příkře rozděluje děvče chudé od bohatého, a zároveň odvrací pozornost, která by měla býti věnována učenému předmětu, na parádění a fintění. Zajisté by neškodilo podobné nařízení i u nás.

Obětavost španělské jeptišky. V Melile, kde byly před nedávnem velké boje mezi vojskem španělským a domorodci, byla ozdobena záslužným křížem klášterní sestra Algeria, při čemž byli přítomni všichni důstojníci úředníci. Španělský těžceporaněný voják mohl býti zachráněn od jisté smrti jen tím, když by mu někdo obetoval několik větších kousků své zdravé kůže. Přítomná sestra Algeria ihned prohlásila, že tak učiní. Voják se uzdravil mnohem dříve, než jeho zachránitelka, která si dlouho poležela.

Císař Vilém a náboženství. Při církevní visitaci v Schiermenici přednesl protestantský superintendent Stolte výrok německého císaře Viléma II., který mu řekl následující. Císař pravil: Rád a často čtu v bibli, která leží na mém nočním stolku. Nejkrásnější místa si v ní podškrtnávám. Nemohu pochopiti, že tak málo lidí se zaměstnává slovem Božím. Kdož by, čta evangelia, nestál pod dojmem událostí zazítých a dosvědčených? Při všech svých skutcích, čteních a řečech předkládám si otázku, co tomu říká bible? Je mi zdrojem, z něhož čerpám sílu a světlo. Ve chvílích úzkosti sahám po této útěše. Mám pevně přesvědčení, že mnozí v naší době od Boha odpadlí lidé opět dojdou k pevné víře a že se jim opět upřímně zasteskne po Bohu. Nemohu si představití život Bohu odcizený. My všichni musíme prožítí chvíle getsemanské, v nichž bývá pokořena naše pýcha. Pokora nám připadá tolik těžká. — Zajisté vzácná slova z tak vznešených úst. A ještě jeden vzácný příklad! V letoším červenci vypravil

se císař Vilém na lodi „Hohenzollern“ na cestu okolo břehů mořských. Měl k lodníkům přednášku, „žil Kristus?“, v níž se vyslovil velice ostře proti těm, kteří popírají existenci Kristovu.

Zajímavý rozsudek. Majitel pokro-kárského listu, vycházejícího v Neberlingenu u Kostnice, žaloval 59 katolických kněží. Vydali totiž veřejné osvědčení, v němž varovali, aby nikdo tohoto listu pro jeho nestoudný a nevěrečný obsah neobdával, následkem čehož ztratil několik set odběratelů. Majitel žaloval kněze a žádal velkou náhradu. Soud však obžalobu v celém dosahu odmítl a odsoudil žalobce k zaplacení útrat, jež dosáhly výše 10 tisíc marek.

Oblíbený kněz. Ve Vídni je velmi oblíben kněz jesuita P. Jindřich Abel, kterého nazývají apoštolem vídeňských mužů. V letoším létě onemocněl zápalom mozkových blan. Lékaři ho poslali do Karlových Varů, kdež však mu nesloužilo, proto brzy odjel odtud. Na zpáteční cestě onemocněl v Linci. Právě toho času byla v Mariacelli, světoznámém poutním místě, pouť vídeňských mužů. Plni nadšení pro svého vůdce, který s nimi doposud konal všechny poutě na toto mariánské místo, poslali účastníci svému miláčku P. Abelovi dva tisíce pohlednic do Lince. Zajisté je to zmínky hodná událost, že lid je tolik vděčen svému knězi!

Hřbitov sestátněný? Mezi spoustami návrhů na zavedení nových daní, kteréžto návrhy buď se zrodí v ministerstvu financí anebo se tam posílají od vynalezavých, horlivých úředníků — nachází se také návrh na zdaňování mrtvol a hrobů. V návrhu tomto se totiž doporučuje sestátnění všech hřbitovů a zřízení státních hrobek, kam by se pochovávali nebožtíci a z nichž by pozůstali — podle svých prostředků — platili stálou daň. A hned dotyčný navrhovatel vypočetl, že by tento nový způsob daní ročně státu vynesl sto milionů korun.

Francouzské kostely. Nikoho není, kdo by nyní ve Francii opravoval kostely, proto jsou mnohé z nich na spadnutí. Nedávno ustanovil se zvláštní výbor na ochranu a opravu ohrožených kostelů, v jehož čele jest člen francouzské akademie Borres. Tyto dny obdržel příspěvek 25 tisíc franků od nejmenovaného dobrodince, aby ihned nejnutnější opravy mohly býti provedeny.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Brna. Díky a chválu vzdávám svatému Antonínu Paduanskému za vyslyšení modliteb, jež jsem konala za vyhojení z mnohaleté nemoci, a k oslavě sv. Antonína a svému potěšení vyslyšena byla. *F. J.*

Z Brna. Vrone! a srdečné díky vzdávám nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše za jistou pomoc v nedostatku a velké nesnáz, po vykonání devítidenní pobožnosti, a plnic dauf slib, rozmnožení slávy nejsv. Srdce Páně toto uveřejňuji. Čest, sláva a blahobřečení budiž na věky. *F. J.*

Z Vel. Pavlovic. Jistí manželé vzdávají sedmibol. Panně Marii a sv. Antonínu Paduanskému nejvroucenější díky za vyslyšení a vyplnění tak velkých milostí v jejich hrozných křížích a nesnázích po celý jejich život stíhaných, a zvláště v poslední době. Vyplňující tímto slib svůj, že to uveřejní, povzbuzují každého milého čtenáře, by ve svých úzkostech a potřebách s plnou důvěrou to samé učinil, ujišťující jej, že bude jistě vyslyšen. *F. B.*

Od Olomouce. M. Ch. z Hlusuovic děkuje nejsv. Srdci Páně a Panně Marii svato-kopecké za uzdravení z nemoci a plní tímto slib, že uzdravení uveřejní ve „Škole B. S. P.“

Z Křelova. Jistý muž děkuje bl. Panně Marii na sv. Kopečku za uzdravení dítky z prudkých křečí.

Z Holice. Jistá osoba děkuje bl. Panně Marii na Sv. Kopečku u Olomouce za podivuhodné uzdravení z dlouhé a těžké nemoci žaludeční.

Z Jindřichova. Jistá osoba vzdává díky sv. Antonínu Paduanskému za uzdravení z těžké nemoci. Kde lidská pomoc nestačila, pomohl sv. Antonín přimlouvaním svou. *T.*

Ze Znojma. Nejvroucenější díky nejsv. Srdci Páně a nejčistšímu Srdci bl. Panny Marie za vyslyšení prosby v jistých záležitostech vzdává *E. P.*

Z Prahy. V těžkých chvílích života, v nichž nemohl jsem hledati pomoci u lidí, vzal jsem vždy útočiště k velkému Učiteli lásky, Ježíši Kristu a neklamal jsem se nikdy ve své důvěře. Pokládám proto za svou povinnost sdělit to s čtenáři „Školy Božského Srdce Páně“, aby byli utvrzeni v důvěře k božskému Mistru, který dokázal nám velikost lásky své svým životem i smrtí, a aby oslavovali tuto jeho lásku úctou božského Srdce Páně. *F. P.*

Z P. u Prahy. Podle slibu svého vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Páně za to,

že podivuhodně vyslyšelo mou devítidenní pobožnost za uzdravení z těžké nemoci, když za přimlouvu vzýváno bylo sladké Srdce Panny Marie, jako brána do Srdce Ježíšova, jakož i sv. Josef, sv. Antonín Paduanský a duše v očistci, zvláště duše rodičů. Kéž by se každý s důvěrou ve svých utrpeních obrazel k nejsv. Srdci Ježíšovu! *K. M. N.*

Z N. u Prahy. »Jeden pak z nich vida, že jest uzdraven, navrátil se, hlavem velikým velebě Boha, a padl na tvář k nohám Jeho, čině Mu díky.« (Luk. 17, 15–16.) Též i já ptícházím k nejsv. Srdci Ježíšovu a k Matičce Boží, abych díky činila za pomoc v důležité záležitosti rodinné, které se mi téměř zázračným způsobem již po tři roky nepřetržitě dostává. Několikrát již blížilo se rozhodnutí v této záležitosti, a tu vždy jsem vyžádala mnohonásobně se opakující devítidenní pobožnosti nejsvětější Srdce Ježíšovo o pomoc a rovněž jsem mnohokrát obžetovala různé noveny blah. Panně Marii, a vždy se rozhodnutí již téměř již rozplynulo v nirvě. Později vždy poznala jsem jasně, že by uskutečněním této záležitosti, které se mnohdy zdálo býti velice váhivé a skvělé, bylo přišlo na rodinu naši velké neštěstí. Nyní však, když konečně po třech letech se záležitost moje zcela jiným způsobem uskutečnila, nestavěla se provedení též žádná překážka v cestu jako dříve a jak mohu dle lidského mínění souditi, povede vše s pomocí Boží, v níž pevně doufám, k šťastnému konci. Není to náhoda, ale je to jasně, posvitně pomoc Boží na přimlouvu blahoslavené Panny Marie, sv. Josefa a sv. Antonína. Několikrát během tří let se opakující předivné přerušování a tím zamezení velkého neštěstí a konečně příznivé rozřešení — vše bez pomoci lidské — to zřejmě pomoc Boží jako vyslyšení častých prosb a devítidenních pobožností. To již není žádná nevědecká náhoda, toť zřejmě řízení Boží, toť důkaz o jsoucnosti neskonale dobrotivého, trojjediného Boha a o láskyplném přimlouvání se Matky Boží a svatých vyvolených Božích. Jak mám ukázati vděčnost svoji? Tu slova nestačí! Láskou k Bohu trojjedinému chci vděčnost svoji projevovati za prokázané milosti. Kéž slova diků mých vzbudí i v jiných srdcích lásku a důvěru k nejsv. Srdci Ježíšovu, k blah. Panně Marii a k svatým za nás se přimlouvajícím! Největější Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti jsme všichni obdrželi, nejvyšší Srdce Ježíšovo, bohaté ke všem, kteří tě vzývají, smiluj se nad námi a přijmi upřímné díky od

Marie R.

Missie v Indii.

(Hlavní úmysl).

o seslání Ducha sv. na apoštoly rozešli se títo po všem světě, aby hlásali všem národům pohanským Ježíše a jeho sv. učení, jak dí svatá církev o svátcích apoštolů: »Po vši zemi rozešel se zvuk jejich a po všem okrsku země slova jejich.« Jedni z apoštolů zůstali v Palestině, jiní opět odešli do sousedních zemí, k Římanům a Řekům a k židům, někteří až do dalekých krajin afrických, ba o sv. Tomáši praví se, že hlásal evangelium až v Indii. Byl tedy zakladatelem křesťanství v Indii východní. Po sv. apoštolech, kteří pravdu učení božského smrti svou zpečetili, hlásali opět jich nástupci, biskupové a jich pomocníci kněží učení Kristovo a zakládali nové a nové cirkve křesťanské, snažíce se, aby co nejvíce duší nesmrtelných Kristu Pánu získali. Lépe se dařilo hlasatelům víry Kristovy, jakmile se římsí císařové stali křesťany. Ještě více podporovali missie v pohanských zemích králové Frankův a němečtí panovníci. Missiím věnovali se ponejvíce řeholníci sv. Benedikta, sv. Dominika a sv. Františka. V nejnovější době jest to řád tovaryšstva Ježíšova, který nejvíce působí v missiích a to nejen v zemích pohanských, ale i katolických. Papež Řehoř XV. založil roku 1622 zvláštní ústav missijní »Propaganda« v Římě a papež Urban VIII. založil seminář pro missie, v němž mladí kněží učí se potřebným jazykům a jiným vědám k hlásání sv. víry potřebným. V době nejnovější povstaly rozličné kongregace, které působení své soustřeďují na missie. Všechny missie katolické po celém světě řízeny jsou z ústředního ústavu v Římě, z kongregace pro rozšíření víry katolické. Rozdělují se pak takto: 1. missie levantské, zahrnující řecké souostroví, Turecko, Krim, Syrii, Armenii, Persii, Egypt a Etiopii; 2. missie v Indii, obsahující oba poloostrovy a ostrovy; 3. missie čínské se sousedními zeměmi Siam, Kochinčina, Tonkin, Korea atd.; 4. missie americké a 5. missie australské. Tentokrát obrácíme pozornost čtenářstva našeho na missie v Indii. Mezi horami himalajskými a dvěma moři indickými na východ a na západ, rozprostírá se ohromná země 3000 kilometrů dlouhá a přes 800 km široká. V zemi okolo 4,100.000 km přebývá okolo 287.000 000 obyvatel. Zde prvním missionářem byl sv. Tomáš, apoštol. Po něm největším apoštolem Indie byl sv. František Xaverský. Obrátil přes 1 milion pohanů na víru křesťanskou. Po něm přicházeli jiní a jiní apoštolští mužové z tovaryšstva Ježíšova, aby dále šířili sv. evangelia rozsévati, takže v roce 1700 čítalo se v Indii 2,500.000 katolíků. Pro rozličné neshody evropských států, od nichž missie byly podporovány, nastal úpadek missií. Některé se zachovaly, jiné pak zanikly. Než nescházelo nikdy heroických duší, obětavých kněží, kteří opět a opět do těchto krajin indických přicházeli, aby co zbylo z katolíků zachovali a jiné opět církví sv. získali. Roku 1832 založil papež Řehoř XVI. apoštolský vikariat v Madrase a r. 1835 v Kalkuttě. Roku 1886 zřídil znovu papež Lev XIII. hierarchii v Indii, jak jest podnes — vyjma Ceylon a Birmansko — s 1,467.155 katolíky, rozdělenými takto: diecese pod ochranou krále portugalského čítá 574.736, apoštolský vikariat syrsko-malabarský 385 000, a jiné diecese a prefektury apoštolské 507.419 katolíků. Než což jest to! Asi 2 miliony katolíků proti 280 milionům pohanů a mohamedánů! Slabý to výsledek prací a obětí tolik missionářů a za tolik let! Zde vidět patrně veliký boj pekla proti pravdě Boží. Staví se missionářům přes jejich veliké oběti, ohromné překážky: Často nepřístupnost, nehostinnost krajin a lidu, který je nedůvěřivý proti Evropanům, nebo svedení jinými náhončími protestantismu, plný pohanského fanatismu, šířené indickými kněžími, brahminy, kteří nepřejí katolickým missiím. Proto často bývají missionáři od zaslepené luzy pronásledováni, usmrceni, zahnáni, missie zpusťovány. Co nezkaží divokost rozvrátného lidu, to zkaží nemoci, zimnice, takže missionářů zde stále ubývá. Na rozloze o 300 milionech obyvatel, roztrošených po zemi sedmkrát větší než Francie, jest jen 1100 missionářů, tedy ještě méně než u nás na Moravě. Na jednoho missionáře připadá 25.800 křesťanů. Zde opravdu platí

slova Páně, že žně jsou veliké, ale dělníků málo. Proste Pána žní, aby poslal dělníků na zeň svou!

Největší překážkou šíření se katolické víry v Indii jest náboženství indické či hinduismus, brahmanismus, buddhismus, džajnismus. Indové jsou rozděleni na jednotlivé třídy, kasty, každý se drží věrně své kasty a tím i svého náboženství. Tím stává se jaksi nepřístupným novému náboženství. Mimo to bohužel Evropané, ať jsou z kterékoliv země, dávají špatný příklad Indům, kteří pak ze špatnosti lidí soudí též na jejich náboženství. To vše má missionář kněz přemoci a svým životem a bezměrnou obětavostí ukázat náboženství v jiném, příznivějším světle. Také jest missionářům katolickým třeba veliké a všestranné vzdělanosti, aby čelili mohli indickým brahmínům a buddhistům. Velikým missionářem v Indii byl P. Nobili, velmi vzdělaný kněz tovaryšstva Ježíšova. Aby si zjednal přístup mezi brahmíny, stal se sám brahmínem od severu a počal s brahmíny indickými učenou rozpravu, takže se divili a mnohé z nich získal katolickému náboženství.

Proto prosíme Pána Ježíše, aby vzbudil v církvi své zase obětavé a apoštolské kněze, kteří by převzali na se těžký úkol missionáře a vydali se na dalekou cestu na východ k Indům, by tyto pohany vytrhli z moci pekla a přivedli ke světlu víry křesťanské. Prosíme nejsv. Srdce Ježíšovo, aby vzbudilo v srdcích lidských povolání ke stavu duchovnímu, aby poslalo mnoho dělníků, kněží, na vinici svou, aby pod Jeho ochranou a s Jeho pomocí hlásali učení božské a obrátili ty miliony pohanů na víru křesťanskou. Modleme se, aby Pán žehnal missionářům a podporujme je vydatně v potřebách jejich. Každý peníz na missie vydaný přinese hojně požehnání.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zvelebení missií v zemích indických a vzbuzení missionářův, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modlitbou a dary podporovati missie.

Úmysl v říjnu: Svoboda církve na Rusi.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V září modleme se za missie v Indii.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Č.	Sv. Jiljí , op. (700). — Obnova řeholního ducha. Věrné plnění povinností. Poznání dobra i konání. Dar pobožnosti. Zachování řeholních pravidel.	
2. P.	Sv. Štěpána , kr. uh. (1038). — Císař a král náš. Ovoce duchovních cvičení. Odevzdání se do vůle Boží. Pomoc Boží v nesnázích. Sirotci.	
3. S.	Sv. Serafie a Sabiny , p. a m. (121). — Jednoty panen. Katol. učitelky. Studující a jich učitelé. Zdar poutím Marianským. Nevinná mládež.	
4. N.	Neděle XVI. po sv. Duchu Sv. andělů strážců . — Úcta sv. andělů strážných. Duchovní záležitost. Záchrana mládeže. Odvrácení pokušení. Umirající.	
5. P.	Sv. Vavřince Just. , bisk. (1155). — Velepastyřové naši. Časté svaté přijímání. Zdar duchovním cvičením. Vítězství sv. kříže. Stavba chrámu.	
6. Ú.	Sv. Magna , op. (655). — Představení řeholí. Mír a bázeň Boží v rodinách. Za křesťanskou horlivost. Armáda sv. kříže. Duše v očištění. † spolubratři.	
7. St.	Sv. Reginy , p. a m. (251). — Pohrdání světem a radostmi jeho. Upřímná horlivost po spáse. Úcta nejsv. Srdce Ježíšova. Za dary Ducha svatého.	
8. Č.	Narození Panny Marie . — Obrození ducha Kristem. Bohulibé podniky. Sjednání národů slovanských v církvi katolické. Odvrácení pokušení.	
9. P.	Sv. Petra Klavera , ap. ind. (1654). — Missijní spolek pro Afriku. Dar tichosti v obcování. Úcta k autoritě. Napravení poměrů v osadě. † syn.	
10. S.	Sv. Mikuláše Tolet. , řeh. (1309). — Touha po dokonalosti křesťanské. Za ochranu Boží pro více osob. Příbuzenstvo. Dar pokory a zbožnosti.	
11. N.	Neděle XVII. po sv. Duchu. Iména Panny Marie . — Vítězství církve katol. Zamezení pohoršení. Hojní kajníci. Láska, jež snáší všechno. † matka.	
12. P.	Sv. Quidona , vyzn. (1012). — Pomoc Boží v povolání. Dar moudrosti a snášlivosti. Apoštolát modlitby. Školy katolické. Dobrodinci. † sestra.	
13. Ú.	Sv. Notburgy , p. (1312). — Svěcení nedělí a svátků. Milost Boží do skonání. Služebné v městech. Sesílení zásad křesťanských. Duše v očištění.	
14. St.	Povýšení sv. kříže (629). — Spolek armády sv. kříže. Hojná svatá přijímání. Vytrvalost v dobrém. Napravení rodinných poměrů. † bratr.	
15. Č.	Sv. Nikomeda , muč. — Za lásku a trpělivost. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Obrácení více osob. Sirotek na studiích. Přemáhání sebe.	
16. P.	Sv. Ludmily , patr. české (927). — Křesťanské matky a vdovy. Zbožné vychování dětí. Dobrodinci chudých. Ochrana nevinnosti. Duše v očištění.	
17. S.	Sv. Hildegardy , abat. (1179). — Ženské řehole a jich školy. Pohrdání světem a radostmi jeho. Zdar katolickému podniku. Mravnost mládeže.	
18. N.	Neděle XVIII. po sv. Duchu. Sedmero bolestí Panny Marie . — Úcta bolestné Matky Boží. Křesťanské školy. Obrácení hříšníků. Duše v očištění.	
19. P.	Sv. Januaria a spol. (303). — Za křesťanskou šlechetnost. Ochrana mládeže. Studující mládež. Díky za dobrodiní. Choromyslná manželka.	
20. Ú.	Sv. Eustachia a spol. (120). — Vítězství katolické věci. Obrácení nepřátel našich. Zamezení hříchův. Obětavé sestry. Síla v povolání.	
21. St.	Sv. Matouše , apošt. Páně (90). — Apoštolát slova a tisku. Smíření se národů. Spolek rozšíření katolické víry. Věrnost v povolání. Umirající.	
22. Č.	Sv. Mořice a spol. (330). — Statečné vyznání víry. Obrácení nepřátel církve katolické. Dobročinné ústavy. Zaopatření sirotků. Dar střídmosti.	
23. P.	Sv. Tekly , p. a m. (1. stol.). — Přemáhání zlého. Výchova a zaopatření sirotka. Za pomoc Boží. Pobloudilý mládenec. Šťastná volba. † rodiče.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. S.	Sv. Jaromíra , bisk. m. (1046). — Horlivost křesťanská. Dar skromnosti a mírnosti. Obrácení nevěrců. Za dar lásky Boží. Dva zbloudili bratři.	
25. N.	Neděle XIX. po sv. Duchu. Sv. Pacifika , řeh. (1721). — Pokoj a mír mezi národy. Povolání ke stavu duchovnímu. Bázeň Boží v rodinách. Nemocní.	
26. P.	Sv. Cypriana a Justiny , p. a m. (304). — Obhájci víry a pravdy. Úcta k nejsv. Svátosti. Spolek armády sv. kříže. Zachování církevních předpisů.	
27. Ú.	Sv. Kosmy a Damiana , m. (303). — Zdraví duše i těla. Družiny Mariánské. Křesťanské dělnictvo. Dar kajcnosti. Lidové missie. † kněží.	
28. St.	Sv. Václava , patr. země české, m. (935). — Úcta svatých patronů. Pokoj a mír a ve vlasti naší. Zachování víry a zbožnosti. Šíření katol. tisku.	
29. Č.	Sv. Michaela , archand. — Vítězství církve katolické. Sv. Otec Pius X. Obrácení Anglie na víru katolickou. Obnova společnosti lidské. Sv. dětství.	
30. P.	Sv. Jarolíma , učit. cirk. (420). — Katoličtí učenci. Horlivé kněžstvo. Šíření katolického tisku. Katoličtí misijnáři. Zemřeli údobí katolických bratřev.	
Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.		

Třeba víra katolická ustavičně se šíří po všech končinách země, přece ještě jest většina národů na zemi pohany. Čím to jest? Tím, že katolické náboženství žádá na lidech právě to, co se jim nelíbí: pokoru, trpělivost, sebezapírání, lásku k nepřátelům, mravný život a jiné ctnosti. Mnohým se to přičítá a proto nechťejí přijmout učení Kristova a sedí raději ve tmách nevěry a nepravosti. Jinou příčinou, proč ještě tolik jest pohanů na světě, jest, že nestačí misijnáři plniti těžký úkol svůj. Missie v Indii jsou nad míru rozsáhlé, a tedy ani nelze při nedostatku kněží očekávati lepších výsledků. Co pak je to pro 280,000,000 pohanův a mohamedánů, pracuje-li jen 1100 katolických misijnářů? Co je to 2,000,000 katolíků proti 280 milionům pohanů? Kolik misijnářů zmírá dílem přirozenou, dílem násilnou smrtí v těch dalekých zemích! Proto prostě Pána, aby poslal hojně dělníků na vinici svou. Prostě Pána za hodné a horlivé kněze a apoštolské misijnáře pro východní Indii.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr.) Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zvelebení misii v zemích indických a vzbuzení misijnářův, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Hešo apoštolské: Modlitbou a dary podporovati missie.

Úmysl v říjnu: Svoboda církve na Rusi.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

ŘÍJEN 1910.

„Jelikož nějaký díl času býti musí, v němžto se věci božské cítiti mají a úctu Bohu patřící vzdávati náležejí, vyvolili apoštolé co nejlépe ze sedmi dní ten, kterýž první jest, nazvali ho dnem Páně.“ Sv. Augustin.

K srdci Pána Ježíše.

O Srdce božské, plné lásky, vděků,
ty zřídlo dobroty od dávných věků!
Nad hříšníky se stále smilováváš,
a požehnání nové zas jim dáváš.

Ó blaze těm, již trpí pro Tvé jméno,
jak ubozí jsou ti, jimž to odepřeno!
Jich srdce zaslepeno pýchou, vzdorem,
se nechce řídit Tvoji lásky vzorem.

To jejich chladné srdce neocení,
tu velkou obět Tvého utrpení,
jež světu dalo srdce Tvoje zlaté,
co podstoupil jsi pro ně z lásky svaté.

Haní Tě, tupí milou Tvoji Máti,
za co? Že nechtějí se k pravdě znáti!
Leč Ty je přece neopouštíš, Pane,
neb Srdce Tvoje láskou pro ně plane!

Ty odpouštíš jim onu velkou bídost
jim ukazuješ vznešenost a vlídnost,
jim v těžkém boji nikdy klesnout nedáš,
leč z neštěstí a bídy zas je k štěstí zvedáš.

Ó, dej nám patřit v nebi ve tvář jasnou,
až žití naše světla nebes shasnou,
dej, Kriste drahý, k dětem svým se znáti,
až jednou bídní budem umíratí!

Matko Boží.

Matko Boží, Matko svatá
veď mne v hlučném reji davu,
dej, bych přes tu světa zlobu
vplula k Tobě do přístavu.

Matko Boží, Matko Krista,
pamatuj mne v hněvu, zlosti,
dej, bych žila bez úhony
v tichém klidu, v lásce, ctnosti!

Matko Boží, Matko lásky
zmírni žal, když srdce zkruší,
neodvracuj svojí tvář
miluji Tě celou duší!

Matko Boží, Matko moje,
slyš mé vzdechy, slyš i lkání,
sešli milost v duši moji
dej mi svaté požehnání!

Buď pozdravena, Matko má!

Dnes duše má se tolik, tolik chvěla,
jak vyzpívat by všecko hned Ti chtěla,
co v srdci pro Tě chovám citů,
až v nejtajnějším koutku, v skrytu!

Tys Matkou mojí, ke komu jít tedy,
než k Tobě, ještě aspoň naposledy,
než opustím zde kapli Tvoji,
v níž moje srdce vždy se zhojí!

Tak volám k Tobě, Matce, svaté Panně,
jež usmíváš se s oltáře tu na mne,
tak volám z hloubi srdce mého
bys ujala se dítě svého!

Buď pozdravena Panno, Matko svatá
má duše vděcností je zaujatá,
a hoří láskou k Tobě, Synu
Tvému, jenž smyl s nás hříchu vinu.

A. M. Kadlěková.

Kostel, výmluvný kazatel.

Rozjímání na Posvěcení chrámu Páně. Napsal Ignát Zhdněl.

Naráká se všeobecně na zlé časy; hlavně lidé starší stále tvrdí, že bývaly dříve lepší časy, než jsou nyní. Ale časy samy v sobě jsou úplně indiferentní (netečné); časy jsou lidé; jsou-li lidé hodní a dobří, jsou i dobré časy; jsou-li lidé zlí, jsou i časy zlé. Proto jsou nyní tolik zlé časy, protože bohužel žije nyní mnoho zlých lidí. Kéž bychom všichni lidé dobré vůle sjednoceně kráčeli a sjednoceně čelili všem útokům proti naší svaté víře. Jen v jednotě a svornosti je naše síla a též naše vítězství.

Cirkev svatá používá každé příležitosti, by nám připomněla spásu naší nesmrtelné duše. O slavnosti Posvěcení chrámu Páně máme si upamatovati, že každý kostel, v němž se konají bohoslužby a kdež se obětuje nejsvětější oběť, byl posvěcen k tomu účelu od biskupa. Kolik milostí uděluje se nám v kostele, chceme-li se jich jen účastnými státi! V dnešním rozjímání povšimněme si budovy kostelní z venku i ve vnitřku.

1. Budova. Povšimněme si z venku budovy kostela! Zda již stavbou svou nepoukazuje nás k nebi, k naší pravé vlasti? Často stává kostel na vyvýšeném místě, aby již polohou svou pobízel. Kdykoliv, třeba i od daleka, uvidíš chrám Páně, vzpomeň si na slova božského Spasitele: »Dům můj je dům modlitby.« Kostel bývá vždy vyšší než ostatní budovy v osadě, převyšuje je všechny svou velikostí; podobně vzpomeň si, že důležitější je duše nad tělo; tělo smrtelné jest, když umřeš, položí je v chladný hrob; duše tvá však má žítí životem věčným, přičiň se proto ze všech sil, aby život tento byl pak věčně šťastný. Již z venku hlásá ti kostel, jak důležitá jest modlitba. Ježíš sám nás vybízel k ustavičné modlitbě, říká: »Proste a vezmete; budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dáť vám!« »Tlučte a bude vám otevřeno, hleďte a naleznete, proste a obdržíte.«

Skoro všechny kostely v našich osadách byly zbudovány od našich zbožných předků; velmi málo jest u nás

kostelů, které byly vystavěny za našich dnů. Vždyť jsou často veliké, mnoho tisíc duší čítající osady, kde nemají doposud žádného chrámu Páně; a kde se starají, aby měli důstojný stánek Boží, není mnoho dobrodinců, dlouho trvá, než možno dáti se do stavby. Přispěj každý z nás dle možnosti, aby chrámy Páně mohly býti stavěny! Každý se přičiň, abys přispěl k důstojnější výzdobě svého kostela, vždyť tolik je potřebných předmětů, nádob, jež jsou nezbytné v chrámu Páně, tolik potřebí kostelního prádla a jiných a jiných věcí; kdo má dobrou vůli, lehce může pomoci, aby byly opatřeny. Není-li smutné znamení, že naši předci vystavěli, hlavně v městech, nádherné budovy kostelní a my jejich potomci často nemáme ani tolik obětavých rukou a srdcí, abychom tyto pomníky jejich velké lásky k Bohu a k nejsvětější Svátosti oltářní udrželi v pořádku a uchovali je i příštím pokolením.

2. Oltář. Ale vstupme již dovnitř kostela a tu sotva dvéře otevřeme, utkví zrak náš na oltáři, na němž obětuje se nekrvavá oběť nového zákona, mše svatá. Oltář připomíná nám především onen svatý stůl, při němž náš Spasitel Ježíš Kristus seděl se svými apoštoly při poslední večeři, ustanovil nejsvětější Svátost oltářní a řekl: »To čiňte na mou památku!« Oltář připomíná nám dále kříž, na němž Syn Boží se obětoval krvavým způsobem; táž oběť se opakuje na oltáři způsobem nekrvavým.

Proto bývá také na každém oltáři větší nebo menší kříž, který nám hlásá: čím byl kříž na Golgotě, tím je oltář v kostele; kříž i oltář jsou místa, na nichž se Ježíš obětoval a ustavičně dále se obětuje. Na oltáři obnovuje se utrpení i smrt našeho Spasitele. Oltář mívá podobu čtverhraného stolu, což upamatuje nejen na stůl, při němž Ježíš ustanovil oběť mše svaté, ale i na hrob, do něhož uloženo bylo jeho přesvaté tělo.

Kdykoli přicházíš do kostela, pamatuj na svatost tohoto místa a dle toho zaříd všechno své chování. Jak krásné bylo by uctění Ježíše, skrytého ve svatostánku, kdybys vždy přijda do kostela nejprve

poklekl, pak pozdvihl oči své, upjal je na oltář, bil se pokorně v prsa a při tom říkal: »Ó Ježíši, pevně věřím, že jsi zde přítomen a vidíš v srdce mé! Mnoho jsem zhřešil, buď milostiv mně hříšnímu!« Jak krásné bylo by toto uctění, které by přinášelo tvé srdce lásce Boží uvězněné na oltáři! Kéž by nikdo z nás, jsa v kostele, nezapomínal na přítomnost Ježíšovu; pak bude se jistě chovati slušně, zbožně, pln důvěry přednese všemohoucímu a nejvyšší milosrdnému Bohu vše, co ho tíží, a tím spokojeněji ponese dále kříž, který mu Bůh ve své moudrosti udělil. Kéž nás stále doprovází myšlenka: Na oltáři bydlí ustavičně mezi námi náš Pán a Spasitel!

Všichni svatí a světice Boží, kteří jsou nyní u trůnu Božího a tam provolávají: »Svatý, svatý, Hospodin Bůh zástupů!« živili duši svou tímto chlebem andělským, připravovaným na oltáři a ve svatostánku uschovaným. Je tedy též oltář obrazem nebeského Jerusalema; též Ježíš, který přebývá nyní na pravici Boha Otce všemohoucího, je též přítomen na oltáři, je to též Bůh-člověk, v jehož jméně kolena svá sklánějí, kdož jsou na zemi, pod zemí i nad zemí. Jediný rozdíl jest, že na nebesích ukazuje se svým vyvoleným ve vši slávě nebeské tváří v tvář, zde na světě vidíme Ho v nepatrné způsobě chleba. Ale jen z lásky se tolik ponižil! Kdož by se mohl odvážit a přiblížit se k oltáři, kdyby tu byl přítomen ve vši své božské slávě a velebnosti? Jak by bylo možno přijímati Ho ve svaté Svátosti oltářní, kdyby se nebyl sám ponižil a nebydlil mezi námi ve způsobě chleba?

Protože jest oltář stálým obydlím našeho Vykupitele, můžeme ho nazvat nebem na zemi. Každodenně prokazuje nám Bůh neskončeně mnoho dobrodiní, chce nás upozorniti, abychom pohlédli k nebesům a zatoužili po radostech, které »Bůh připravil těm, kteří se ho bojí.« Ač jsme Boha často urazili svými čestnými hříchy, přece chce se smilovati, chce nás mít u sebe. Proto učíme sobě heslem: Vše pro nebe! Kéž bychom nikdy nezapomněli na toto své předsevzetí!

3. Kazatelna. Poblízkou oltáře bývá obyčejně kazatelna, poněvadž vyvýšená,

jednak aby lid lépe slovům kazatelovým rozuměl, jednak aby naznačovala důstojnost kněze, který mluví jako vyslanec Boží a káže nám slovo Boží s vyzváním, abychom srdce svého nedarovali světu, ale povznášeli je vzhůru k nebesům, ke trůnu Božímu.

Nikdo neupře, že zvláště za našich dnů jest užitečno a potřebno poslouchati kázání. Nevědomost náboženská jest veliká; jsouť věřící, kteří neznají učení církve, nerozumějí jejím obřadům, nevědí, proč to neb ono se koná. Lhostejnost tak dalece pokročila, že věřící odbírají a podporují časopisy, v nichž se hanobí naše svatá víra, tupí se biskupové a kněží, štvře se proti všemu, co by nám mělo býti svaté a nedotknutelné. V těchto pohnutých dobách nelze dosti doporučovati horlivě a pozorně poslouchání slova Božího. Vždyť kdo něčemu nerozumí, má se dáti poučiti. Nikdo by v obecném životě nestrpěl, aby, kdo nerozumí nějakému řemeslu, odborníka poučoval; hned se mu vytkne: »Ty jsi ignorant, tomu nerozumíš, ty mlč!« Jen o naši svaté víře mluví bohužel každý nevědomec, každý, i když třebas neumi ani čísti ani psátí, víře a jejím zvykům chce rozuměti, míní, že se má vše řídití podle jeho hlavy.

Kterak můžeme takovým útekům čeliti, když bychom neznali učení naší svaté víry? Proto opakujeme: Nezbytně jest potřebí pilně a pozorně poslouchati slovo Boží! Svatí učitelé církevní výslovně učí: »Jest umění ze všech umění největší křesťanský žití a zbožné umřítí.« Svatý Jeronym píše: »Všem řemeslům, všem uměním musíme se pracně vyučiti; je snad jediné umění, křesťanský žití a zbožné zemřítí, tolik snadné, že by tu nebylo třeba žádného mistra, žádného učitele?« Doposud se nikdo nezrodil, aby ihned byl učený. Následkem hříchu dědičného jest rozum náš zatemněn; pravdu tuto dosvědčují všichni rodičové i učitelé. Co trpělivosti potřebí, nežli se dítky vyučí a vycvičí, aby si samy mohly dohýbat chléb svůj? K tomu účelu zřizeny jsou školy nižší, vyšší, aby žáci v nich dosáhli potřebných vědomostí. Mnozí lidé uběhali by si nohy, hlavu by si pomátli, ruce upracovali starostmi o vezdejší chlebiček, stery oči mají, jak by něco vy-

dělali, každá lež, každý podvod jest jim něco obyčejného, dobře rozumějí všem úskokům v obchodě, ale ptejte se jich po víře, po ctnostech, po křesťanském životě, tu se odmlčují, v tomto ohledu panuje u nich čirá tma. Srovnajte život jejich s příkázanými Božími i církevními; ó jaké tu nedbalosti, jaké nedokonalosti, jak četné hříchy!

4. Hřbitov. Ale odejděme již z kostela a poohlédněme se okolo něho. Skoro všude na venkově jest kostel uprostřed hřbitova, na mnohých místech býval kdysi tento zvyk; ale v nynějších dobách, kdy svět nechce býti upamatován na smrt, byly často hřbitovy od kostelův odstraněny a položeny hodně daleko za osadu. Docílilo se tím, že smrt nekosi kdekoho, že snad na někoho zapomene nebo přijde si pro něho později?

Není výmluvnějšího kazatele o pomijitelnosti všeho na světě nad hřbitov. »Každý člověk, krátký živ jsa čas, naplněn bývá mnohými bidami, kterýžto vychází jako květ a setřen bývá a utíká jako stín a nikdy v téměř stavu nezůstává.« (Job 14, 1—2.) Ve světě bývá velký rozdíl mezi bohatým a chudým, chodívají okolo sebe jakoby se neznali; učený opovrhne neučeným, mladý nevšímá si starého. Ale jde k hrobům, tu vidíš, že není žádného rozdílu; nikdo s sebou nic nevzal do hrobu, vše, co jeho bylo, zanechal na zemi. Smrt učiní všemu konec, roztrhne přátelství, uvolní nepřátelství, neptá se, zda někdo chce anebo nechce umřít. Často ušetří smrt třesoucího se stařečka, o něhož se nikdo nestará, který nemá čím by nahoty své ukryl, čím by hladu ukojil, čím by studenou výměnkářskou světnici vytopil; a třeba v téměř domě žije jedináček, mazlíček, o jehož život se třese celá rodina, kde který lékař se volá, aby pomohl — ale vše marno. Výměnkář, jehož smrti si všichni žádají, žije dále a mazlíček, o nějž se všichni strachují, zemře.

Hřbitov připomíná nám onu hodinku, v níž uslyšíme hlas: »Vydej počet z vladaření svého.« Pak se vyplní slovo Páně: »Co bude člověk sítí, to bude žiti; tedy pokud čas máme, čiňme všechno všechněm.« (Ku Gal. 6, 8—10.) Kdesi je na hrobu nápis: »Dnes já, zítra ty.« V klášterích užívají často hodiny snápisem: »Mors certa, hora incerta — smrt jistá, hodina nejistá. Co mrtví přetrpěli, očekává tebe, mrtví prodělali již ten hrozný zápas smrtelný, při němž ještě naposledy se namáhá náš nepřítel, ďábel, aby uchvátil duši umírajícího pro svou říši. Hřbitov nás napomíná, abychom se k boji tomu připravovali zbožným a kajícím životem. Smrt zlých bývá obyčejně zlá, smrt dobrých bývá dobrá. Všichni přejeme si zajisté smrt dobrou, totiž takovou, aby nás Bůh přijal do věčné spásy.

Nuže, žijme životem dobrým, pak můžeme mít oprávněnou naději, že, když Bůh nás zavolá, řekne: »Pojď, služebníče věrný, pojď, služebnice věrná, vejďte do království nebeského, kteréž pro Vás připraveno jest.«

O svátku Posvěcení chrámu Páně veselí se často svět až příliš rozpustile a nevázaně. My odebrali jsme se v duchu do kostela a poněkud ho pozorovali z venku i z vnitřku. Nepovšimli jsme si všech předmětů, jež tu zříme, ale jen některých, zvláště významných. Přivedly nás na vážné myšlenky, hlásaly nám vážné pravdy, kéž vstřípíme si je v srdce své písmem nesmazatelným! Budova kostelní hlásá nám obětavost, zbožnost našich předků, oltáře pobízejí nás k častému a hodnému svatému přijímání, kazatelna připomíná nám slova našeho Spasitele »ne ten, který říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo plní vůli Otce mého nebeského,« hřbitov káže: »Dnes já, zítra ty.« Je tedy kostel pro každého, kdo uší má k slyšení kazatelem výmluvným, — kéž ho uposlechneme!

Božské Srdce Páně.

II.

Po rozvinutí pojmu a částečně i vlastností nejsv. Srdce Páně jest k bližšímu jeho poznání nevyhnutelno i onen pramen všeho dobra důkladnému rozjímání podrobiti. Poněvadž se v trpícím Srdci Páně vše nejlépe a nejjasněji zrakům našim jeví, volme je v následujícím v té podobě dle vzoru svaté církve, která je tímtež způsobem znázorňuje, jak nám od Krista Pána Markétou Marií Alacoque zjeveno bylo. Než však k podrobnostem přistoupíme, věnujme celkově svou pozornost převelikému jeho utrpení. Podaří-li se nám aspoň částečně o hořkosti a prudkosti oněch nevyslovitelných bolestí se přesvědčiti, teprve budeme s to jednotlivé bolesti trochu pochopiti a užitek z pokladu toho bráti.

Snažme se tudíž prozatím jistoty sobě získati, že Srdce Páně skutečně nevýslovně trpělo. Tím dospějeme k druhému vytyčenému cíli — k lásce Boží. Právě tak jako jsme minule Srdce Páně pramenem vši posily ve víře uznali, zde opět přijdeme o krok dále, totiž ke zřídlu lásky jeho, z něhož čerpajíce, této nejpřednější a nejdůležitější ctnosti křesťanské se domůžeme. Právě jako půda bez vláhy, bez slunce žádných plodů nevydává, i náš celý život bez lásky není životem, poněvadž pozbýváme základu i cesty ke dosažení posledního cíle. Tím ztrácíme i vsi vláhy, všeho slunce, jež ducha zušlechťují, vysušují, Bohu milým činí, ba i v každém utrpení, zkoušce a přípravě p o onen život nových sil dodávají, abychom totiž takto ozbrojení po pevném mostě, jenž nás od příští budoucnosti dělí, stále v před kráčeli prosti vsi obavy, že se zřítí a nás uvede v záhubu. Máme-li v sobě pravou lásku křesťanskou, můžeme vždy v pomoc Boží doufati, i když o sebe větší kámen na mostě zakopneme a milosti posvěcující na okamžik ztratíme, neboť láskou v Boha, v jeho božské Srdce opatření máme ve své moci i onu sílu, která nás i z nehlubší propasti vyzdvihnouti může. Hledme si této síly, blahonosné lásky v božské

Srdce Páně, jež pro nás tolik vytrpělo, získati, a pak se jistě cíle nemíneme.

Je to však možným, aby náš Spasitel tak hrozných bolestí trpěl? Zajisté! On trpěl mnohem více nežli bychom na jeho místě my trpěti mohli. Onen totiž Duch, ona božská Výsost, která jej k sestoupení na tuto zemi přiměla, i nadále s ním nerozlučně zůstala a vše, co mu bylo na se vzíti, velmi zvětšovala. Právě tato nekonečná láska, která byla původcem našeho spasení, utrpení Ježíše Krista, jeho božského Srdce, nevýslovně se množila. Čím kdo více miluje, tím s ním více cítí a jeho bolest za svou pokládá, aby mu v utrpení ulehčil. Kdo však nás miloval více nad božské Srdce Páně? Kdo byl ochoten z nekonečné lásky nejenom na zemi sestoupiti, nýbrž i na potupném kříži mezi dvěma lotry zemřít? Poněvadž láska jeho tak veliká, i utrpení jí odpovídající se podrobil. Božské Srdce nás již vidělo v pekelných mukách se svíjející, a proto v nesmírné své lásce, nevýslovnou soustrastí jato, samo za nás, za naše hříchy v lásce trpělo a zemřelo.

Apoštol národů sv. Pavel nás ujišťuje, že se nám Ježíš Kristus kromě hříchu ve všem rovným stal. Není tedy pochyby, že i jako člověk trpěl. Ba spíše musíme uznati, že trpěl více než obyčejný člověk trpěti může. Naše hříchy byly tak veliké, že nikdo ze smrtelníků nebyl s to, aby Boha tak milosrdného usmířil. Urážka Boží byla nekonečná, nepochopitelná, proto i smírná obět té samé velikosti vyžadovala. Poněvadž je srdce centrum, kde se všechny radostné i žalostné city scházejí a pocítují, nikdo si zajisté nedovolí pochybovati o nesmírných bolestech a úzkostech božského Srdce Páně.

My ovšem, kteří se nejvíce a nejraději o sebe staráme a neobyčejně pro své zdánlivé strasti citlivými jsme, nevidíme, mnohdy ani neuznáváme, neboť nám vůbec ani nezbývá soustrastných citů pro bližního. I sám Spasitel, o němž slovy snad i nadmiru láskyplnými mluvíme, nalezá v našem nitru náležitého porozumění, ba spíše nevšímavosti pro

své duševní bolesti. My pozorujeme jeho vnější tělesné rány, jakož i při pomýšlení na okamžiky, kdy mu zasazeny, na utrpení, které mu způsobily, jsme i soustrastí jati. Při tom však zůstává. Vidíme pouze, co se naším smyslem skýtá, a nesnažíme se proniknouti na dno, do stínu těchto ran, za nimiž se skrývá onen plamenný žár, ona nekonečná spousta milostí, z tohoto nevýslovného žáru lásky těmi ranami k nám plující. Právě to jest hlavní příčinou, proč tak malého požitku z utrpení božského Srdce čerpáme, ba mnohdy i necitelností mu splácíme.

Pozorujeme-li dva lidské charaktery, z nichž jeden spočívá na pevných, jemně vyvinutých základech, druhý pak se hrubosti, zatvrzelosti blíží, zajisté nám bude lehké v tomto případě patrného rozdílu najíti. Čím totiž prvý vznešenější, vysokomyslnější, citlivější si počíná, tím více se jeví opak na druhém. Snáze je rozdíl tento sledovati mezi dvěma hudebními nástroji, z nichž jeden, dobře naladěný, sluchu našemu spíše i sebe menší odchylku ve hře poznati dá, kdežto druhý, špatně naladěný, mnohem hůře své chyby při hře sledovati dá, poněvadž zvuky špatně brané nestojí v tak protikladném poměru proti druhým tónům též špatně znějícím. Celý akkord zní nepěkně a nelze jej ani ztatečně vycítili.

Vězme však, že tento příklad jest pouze nepatrným odstínem Srdce Páně, které ve své vznešenosti, výši a vůbec všech ctnostech právě tak nad všechny i ty nejvzdělanější charaktery vyniká jako nebe nad zemí, jako nekonečné moře nad kapku vody. V božském Srdci Páně není hříchu, není nevázaných žádostí, které celý náš vnitřní život pronikají a tím i vývinu duševních citů, bolesti v plné své síle zabraňují. Než přece se nám vlastní strasti zdají někdy nesnesitelnými býti. Jak to však musí býti v božském Srdci Páně, kde jest jen jediná, z onoho moře lásky pučící tužba, totiž po našem spasení. Právě tato touha, tento výplod oné nevýslovné lásky je to, co všechny Bohu od nás učiněné urážky, způsobené bolesti pohlcuje, v onom moři omývá, a opět v ohromných vlnách ku břehu pluje, aby nám v mnohonásobném počtu bezpráví jemu učiněná dobrem splatilo. Proto i ono moře lásky množství vln

přes břehy vypouští, nám ve svém nevystižitelném milosrdenství všechny naše špatné skutky přeměněné v milosti vrací, za naše hříchy, za utrpení od nás mu způsobená nám život nový, život posvěcující milostí dává. Takový jest poměr náš k božskému Srdci Páně.

Snad se táže někdo z milých čtenářů: Proč toto všechno? Jenom z lásky, z nevýslovné soustrasti, beze vší zásluhy. Než i více v tom vězí. Božské Srdce Páně totiž ví o všech strastech a bolestech našich; ono zakusilo vše v míře největší; ono i zná onen zločin, jenž se děje nebeskému Otci našimi špatnými činy. Z těchto důvodů vše na sebe vzalo, za vše trpělo a dosud nás, ač mu hříchy stále ubližujeme, všeho zlého uchrániti se snaží. Božské Srdce Páně to bylo, které vycitilo ony bolesti, jež mu naše hříchy v zahradě utrpení, před Pilátem, Kaifášem atd. způsobily. Srdce Páně ví, jakým přetínem jest každý hřích proti Bohu, a proto tato hrozná muka na se vzalo, aby všechny do svého bolestného, krutostí rozdrásaného srdce přijalo, v lásce své opět hojilo a tak od věčné záhuby zachránilo. Dovíme-li se časem o nějakém nelidském činu, pocítíme i někdy velikou soustrast s oním ubožákem, který onen čin spáchal. Než co je to všechno v poměru k samému Bohu! Jakých bolesti muselo božské Srdce Páně přestáti pouze při pohledu na nesčíslné množství mnohem větších nešťastníků. Jsou-li tresty tohoto světa i za jednotlivé činy příliš bolestnými, jakých asi bolestí bylo Srdci Páně zakoušeti za zločiny celého světa, kdež se nejednalo snad o čest nebo majetek pozemský, nýbrž o spásu duší.

Tento spasitelný úkol vzal Ježíš Kristus na sebe a dovršil jej na kříži slovy: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.« Ani v největším utrpení nezapomnělo Srdce Páně svého úkolu, svého poslání, nýbrž i umíraje, posledním pozdravem lásky nám milosrdenství Božího vymohl. Jak veliká musela býti ona láska, jež vše to podstoupila, a jak veliká naproti tomu ošklivost hříchu, jež takové srdce až v potupnou smrt na kříži uvrhla!

Ptejme se nyní dále, nemělo-li by božské Srdce každého ještě dnes nevěrného z dosahu své milosti odstraniti, milostných svých zraků od něho od-

vrátiti? Ó zajisté! Po tak mnohonásobné oběti způsobí-li mu někdo opět bolest, vsadí-li Srdci jeho nové rány, nezaslouží již ničeho než jako vyvrhel ve vši potupě, beze vsi milosti žiti a věčné zkázy dojiti. To by bylo zcela oprávněným, poněvadž jednou z největších povinností každého jest Boha znáti, ho milovati, jemu sloužiti a tak věčné spásy dojiti. Toto jest nej přednějším povoláním všech lidí a obzvláště křesťanů. Sám Spasitel nám to naznačil ve slovech: »Milovati budeš Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vsi myslí své, ze vsi síly své. To jest první a největší přikázání.« Jak lehko jest těmto požadavkům vyhověti v takovém bohatství milosti!

Dále nás i ujišťuje o svém povolání slovy: »Já jsem přišel, abych oheň na zem přinesl, a co chci jiného než aby hořel.« Onen plamen jest jeho božské Srdce, které pro nás tolik vytrpělo, všech hříchů nás zbavilo a stále s toužebným přáním mezi námi přebývá, abychom

totiž jeho lásku svými hříchy nehasili, nýbrž hořeti nechali a tak Bohu milými se stali a věčné spásy dosáhli. Jsme-li již od přírody povinni Stvořitele svého milovati, čím více nyní, když takový příklad před sebou máme a víme, že i poslední kapka krve z božského Srdce Páně za nás. naše blaho vyceděna byla.

Vše toto však nepostačilo božskému Srdci Páně, ono i Ducha sv. seslalo, aby tuto nejsvětější lásku v srdcích našich uchoval, zkpřoval a rozmnožoval. On nás má stále upozorňovati, že »Boha milovati« znamená »věčně žiti«. »Kdo však Boha nemiluje, zůstává věčně mrtev.« (Jan 314.) Mrtev pro lásku božského Srdce, pro jeho milosti, mrtev na věky. Volme tudíž mezi božským Srdcem Páně a mezi smrtí, mezi láskou, věčným životem a věčnou záhubou. Jenom dvě cesty jsou nám na tomto světě možnými: buď se Srdcem Páně v čele v lásce Boží k životu spěti anebo v lásce světské, v sebelásce smrti hledati.

A. M. Kadlčáková:

Smiluj se!

Smiluj se, Matičko Boží,
volá chvějný hlas,
osud hází v cestu bloží,
zlý nám nastal čas!

Smiluj se, Matičko svatá,
často slychávám,
když je duše bolem jatá
pomoz, Máti, nám!

Smiluj se a nedej zhynout
duši uštvané,
když se k Tobě chce přivínout
dítě zklamané!

Smiluj se, ať slunce svítí
lásky, naděje,
hvězda víry ať se třpytí,
duše okřeje!

K Pánu Ježíši.

O můj milý Spasiteli,
drahý Kriste Ježíši,
poklekám zde před Tvůj oltář
dej, ať bol se utiší!

Zmítána jsem v kalném moři
lidské zloby, pohany,
proto spěchám vyprositi
Tvoji sobě ochrany.

Veď mne k sobě přes tu zlobu
přes všecko to kamení,
v krutém bolu ať zvitězím
V svatém kříže znamení.

Zapuď z duše stopy bolu
drž svou ruku nade mnou,
dej, ať jednou po svém žití
vejdu ve vlast blaženou!

O tajemstvích.

(K slavnosti Posvěcení chrámu Páně.)

Jedna z výtek, kterou dělají nepřátelé našeho svatého náboženství, jest, že prý v naší víře jest velmi mnoho tajemného, co rozum náš nikterak pochopiti nedovede, a proto se mu prý dělá násilí. Oni prý proto k naší církvi náležitě nemohou. Ovšem jest výtko tato jen omluvou, dosti však slabou, jejich zlé vůle, jejich neochoty a také jejich nevědomosti. Schází lidem této láska k Bohu a láska k věcem božským a pravdě čistě; proto také jim protivné jest něco pro Boha učiniti a také trochu i sebe pokoriti. Zapomínají také, že nic není v životě našem tak krásného, vábívého a velikého jako právě věci tajemné. Nejdivnější, citové a nám také nejmilejší bývají ty, které námi vládnou poněkud temně, nejasně, ba řekl bych zmatečně. Stydlivost, láska cudná, přátelství čisté jsou pocity plné tajemství. Můžeme právem říci, že srdce, která se milují, rozumějí sobě na půl slova a že jsou jaksi jen pootevřena. Nevinnost, která není nic jiného nežli blažená nevědomost mnohých věcí, není-liž ona jedním z tajemství nevyslovitelných? Věk dětský bývá jen proto tak šťastným, že téměř ničeho neví; stáří bývá nešťastím mnohdy proto, že příliš mnoho ví. Ovšem je zase štěstím pro stáří, že když se dokonávají tajemství tohoto života, nastávají mu tajemství pouti a věčnosti.

Podobně jako s našimi city má se to i s ctnostmi; nejkrásnější jsou ty, které jako na příklad láska přímo a bezprostředně pocházejí od Boha, ale rády se slídivému oku ukrývají jako pramen, z něhož se vyvinují. A přejdeme-li ještě k úkonům ducha našeho, poznáváme, že nejkrásnější naše myšlenky bývají také tajemstvími. Jestliť tajemství rázu tak božského a povaze lidské tak přirozené, že první lidé mluvili takřka v samých obrazech a podobenstvích, což se z velké části ještě posud uchovalo u národů východních. Proto také nalezáme tolik podobenství i ve sv. evangeliích.

Tajemství vábí mysl lidskou k sobě mocí velikou. Kdybychom zabloudili na

širošíře pouští, zajisté nás to puditi bude, abychom se co nejdříve z ní dostali ven, ač tam lze okem přehlédnouti všecko; za to však vábí nás lesy, háje a jejich stín, vábí nás tajuplné hvězdy, skalnaté jeskyně, v nichž staří svatí poustevníci si tolik libovali, že volali: »Dosti, Pane, neumím snášeti rozkoše, umru blažeností.« Také nikdo dlouho se nepozdržuje u novověkých výrobkův uměleckých, jejichž původ jest dobře známý; ale kdyby někdo uprostřed moře na ostrov opuštěný se dostal a tam nalezl kovovou sochu, jaký zájem by vzbudil nález takový netoliko u nálezce, nýbrž i v širší veřejnosti, a to právě svou tajuplností.

I v přírodě jest nám mnohé tajemství. Vždyť vše, co poznati se snažíme, uniká nám a skrývá se před námi. Proto dobře pravi apoštol: »Vidíme jako v zrcadle a v podobenství.« A není-li všechna naše bytost velikým pro nás tajemstvím?

I počátek našeho života i konec náš pluje temností. Naším početím vzniká nepochopitelný náš život, který udržuje se zase silou tajemnou, až světlo jeho uhasíná v rovněž tajemné noci, kterou nazýváme smrt. Nikdo ještě nevyzpytoval, co je to život, tato tajemná moc a síla, která netoliko tolik milionů lidí udržuje, nýbrž i nesčíslné tvory jiné. Co je to hmota? Co je to síla? Kdo nám odpoví na to tak, abychom byli spokojeni? Nikdo, neboť jsou to samá tajemství.

Jestliže tedy v oboru přirozeném tolik tajemství jest a my sami sobě tajemství zůstáváme, což divu, že i náboženství tak mnohá v sobě tajemství chová. A věru ať vezmeme náboženství kterékoli, pohanské, židovské, mohamedánské i křesťanské, ani jedno není bez tajemství. Řekové, Indové, Peršané, Skytové, Gallové a staří Slované mívali svoje hory svaté, háje i doby posvátné, kde věštcí, magové, dinudi a u Slovanů žreci pronášeli věšty »bohů nesmrtelných a věkožících.« V chrámě židovském v Jerusalemě bylo božství zahaleno tajemnou

rouškou ve »svatyni svatých,« jiným leč nejvyššímu knězi nepřístupným.

A kolik tajemství chová v sobě naše pravěsvaténáboženství křesťanské! Ovšem nedají se tato nikterak porovnat s tajemstvími pohanskými, neboť velký jest mezi nimi rozdíl, neboť tajnosti pohané žádné skutečné blaho nepůsobily, neměly vlivu na jeho mravní vzdělání, zúšlechťení a vnitřní svatou radost; sloužily nanejvýše jen jednotlivým mudrcům a snivým básníkům za předmět rozumování a písní. Tajemství křesťanská jsou vznešená, odnášejí se k lidem všem, nesou se k blahu a spáse člověčenstva a působí k jeho zúšlechťení a umravňení. A tato naše tajemství měla by býti kamenem úrazu víry pro mnohé? Člověk, jenž se musí denně přiznávat k slabosti své a veliké neznalosti věcí kolem něho a v něm jsooucích, ten by směl povrhovati tajemstvími náboženství křesťanského? Což neznali všichni velikáni křesťanské církve, Origenes, Augustin, Ambrož, Pascal a jiní, jež právě náboženství toto tak velikými učinilo, tajemství jeho? Jak se obdivovali a jak se klaněli velicí tito mužové tajemstvím posvátným? Tak svatý Augustin tajemství nejsv. Trojice Boží, sv. Tomáš Akvinský, sv. Bonaventura tajemství přítomnosti Kristovy v nejsvětější Svátosti oltářní a j. Postavte tyto naše velikány víry na jednu stranu a na druhou tak zvané veličiny nevěry a uvidíte ten rozdíl jak v počtu obou tak ve váze a důležitosti. Či snad velikáni nevěry věděli a vědí více nežli velikáni víry naší? Kdyby nebyli tak domýšliví a pyšní, musili by se dáti poučiti a svou nevěru opustiti, ale takto nechťejí, aby nemusili sestoupiti se své zdánlivé výše. Kdo hloubá a zpytuje vše svědomitě a poctivě, přichází k poznání, že jsou a musí býti tajemství v náboženství, neboť Bůh sám tajemstvím jest nejvyšším, a dospějí proto k víře pokorně a dětinně; povrchní však lidé utonou ve své nevědomosti, pyše a nadutosti a ztratí víru, která také jest darem Božím, dávaným pokorným a pravdu hledajícím. Proto dobře dí Bakon Verulamský: »Málo filosofie (mudrců) odvádí od Boha a náboženství, mnoho filosofie k němu vede a nikdo nepochybuje, že není Boha, leda komu na

tom záleží, aby Ho nebylo.« A to je pravda! Kdo by se životem a smýšlením svým báti musil Boha spravedlivého, vytáčí a vymlouvá se všelijak, že co víra káže, pochopiti nelze atd. Kdo však čisté má svědomí nebo alespoň dobrou vůli je očistiti, ten v Boha věří a rád věří, neboť víra ho jedině uspokojuje a šťastným činí dle slov sv. Augustina: »Srdce lidské jest pro Tebe, Bože, stvořené a nemá pokoje, dokud nespočine v Tobě.«

A na největší naše tajemství víry upomíná nás chrám Páně; ba v něm se veliká tajemství konají a chovají. Chrám náš jest nám učitelem o tajemství nejsv. Trojice Boží, vždyť toť jest základem našeho sv. náboženství. V chrámě koná se přesvatá oběť mešní, tajemství to veliké, v němž Kristus nyní kralující v nebi, sestupuje na zemi a ukřývá se ve velebné Svátosti; v chrámě našem uchovává se velebná Svátost, tajemství to převeliké přítomnosti Boha-člověka Ježíše Krista v tak prosté způsobě chleba. V chrámu stává se tajemné očistění duše naší ode hříchů — jak na křtu svatém tak ve svátosti pokání, udělení posvěcující milosti Boží, této tajemné rosy, která s kříže Kristova stéká do duší našich a obrozuje je tajemně a činí je zase dítkami božími a dává jim právo na nebe. Jaký to tajemný děj tedy odehrává se v duši dítěte, když se nad ním říká: »Já tě křtím ve jménu Otce, Syna a Ducha sv. a leje se naň křestní voda!« Jak dojemný jest to pro duši okamžik, když po důkladné sv. zpovědi a při dobré a upřímné lítosti kněz kajcníkovi praví: »Já tě rozhrěšuji z hříchů tvých!« A což teprve říci máme o tajemném spojení Krista Pána s duší naší ve sv. přijímání? Kdo vyzpytuje to vše? Děj je skutečný, ale přece zahalený tajemnou rouškou, kterou zvednouti zde nemůžeme, kterou zvedne jednou před námi sám Spasitel, ač-li tak šťastni budeme, že se k němu do nebe dostaneme. Chrám Páně jest místo tajemné, posvátné, neboť jest místem milosti Božích a milost ta jest pro nás tajuplné působení Boží na duši naší. Jak tajemné bylo obrácení sv. Pavla, svatého Norberta, pobožného Ratisbona a j. více? Mnohdy jediná myšlenka prolétla duší a přivodila obrát v životě, odkud přišla?

Kdo to vyzpytuje? A jaký jest to tajemný život duše zcela oddané Bohu! Svátí a svěťice to prožili a přece jen v obrazech a podobnostech o něm mluvití mohou. Na příklad sv. Pavel, sv. Terezie, svatá Gertruda, sv. Mathilda. Kdo vysvětlí tu vnitřní radost duší Bohu oddaných i při největších utrpeních a bolestech? Důkazem toho jsou sv. mučedníci. Sv. Vavřinec ještě žertoval na rožni, na němž pečen byl a pravil ke katanům, »obratte mne už, na straně jedné už jsem upečen.« Kdo pochopí, kterak svatý František Assiský a sv. Antonín mohli i s tvory nerozumnými obcovati jak s lidmi? Jaký vliv tu měla duše světců na tvory jiné! A ta tajemnost zázraků! Proto že jich nepochopují, zavrhuji je zkrátka lidé neprozíraví a pyšní, a vydávají je za nemožné, ač je nad slunce dokázáno, že se staly.

A náboženství naše, poněvadž je pravé, musí mítí tajemství a to tím vznešenější, vyšší, než-li jsou jiné. Věru, jaké by to bylo náboženství bez tajemství a to jako by byl Bůh rovným nám, ve všem nám, a našemu rozumu a poznání přístupným byl by menším než-li jsme my, neboť my sami jsme sobě v mnohém ohledu tajemstvím, byl by méně cenným než-li věci mimo nás, neboť i ty mnohdy dobře nepoznáváme. Mnohé jsou v nich záhady. Bůh jest neproniknutelný, přebývá ve světle nepřístupném a proto i v poznání jeho mnoho musí býti, co prozatím zastřeno jest rouškou tajemnou, a jen věrou dětinnou a pokornou přijato býti může. Proto jest víra naše a tajemství rozumové na základě pravdy stojící a proto jediné pravá. Kolik nám je potřebí věděti nezahaleně, tolik nám také poskytl Bůh, co pak věděti nám jest o nejvyšších pravdách, i to zjevil nám Bůh a žádá, abychom slovo jeho za pravdu přijali a s ním se spokojili, neboť slovo Boží nelze aniž klame. Víra v tajemství náboženství našeho jest zkušeným kamenem každého katolíka. Zde přestává hloubání,

zpytování rozumu našeho, tajemství tato jdou nad rozum, zde tolik zkoušeti musíme ducha svého a volati: »Pane věřím, podporuj slabou víru mou!« A víra tato má veliké od Boha zaslíbení, nevěra pak velký trest slíbený. »Bez víry nelze se líbiti Bohu« praví Duch sv. v Písmě — a kdo se Bohu nelíbí — kterak spasen bude a k němu přijíti může? Za to: »Kdo ve mne věří, spasen bude« jsou slova Spasitelova. Ne proto, že něco z náboženství poznáváme, přijímáme to za pravdu a držíme, ale že to Bůh, věčná pravda, zjevil, proto za pravdu to máme, to jest ta pravá Bohu se líbící víra. Marta uvěřila v Krista a hle, za to vzkřísil ji Pán bratra Lazara. Farizeové nevěřili a hle, zavrženi jsou.

Važme si tedy tajemství sv. víry naší, kořme se jim, vždyť jsou to tajemství nejvznešenější, tajemství Boží!

Važme si chrámu jakožto místa posvátného, kde se nám tajemství víry hlásají, kde tajemně Bůh na duši naší působí, kde sám tajemně Spasitel za nás se obětuje, mezi námi přebývá a s duši naší tak tajemně se snoubí. V hluboké pokorě klaňme se v chrámu Prozřetelnosti Boží, která vše tak krásně zařídila, složme co pyšného jest v nás a nepoddajného, aby tím více vládl námi Pán. Potom bude chrám Páně pro nás opravdu místem posvátným, milostivým, místem vnitřní ušlechtilé radosti a také proto branou nebeskou. Pak by také ta účta, kterou domu Božímu povinni jsme, zase vyrostla, neboť u mnohých bohužel upadla velice; nerozlišují dům Boží od domu lidského. Kdo však ztrácí účtu před chrámem, ztrácí ji i před Bohem, tak učí nás zkušenost. Kéž zejména rodičové toho dbají, aby dětem již záhy vštípili účtu a lásku k chrámu Páně, tím zajisté velice pomohou, aby bázeň Boží usídlila se v srdcích jejich, která ochrání je před zlým a naváděti bude k dobrému, neboť jak dí Písmo, »počátek moudrosti jest bázeň Boží.«

Srdce Ježíšovo, pokoj a smíření naše.

Rozjímá Dr. Rudolf Zhdněl.

zelené hornaté Galileji ne- daleko modravého moře Ge- nezaretského vypíná se k nebi nevysoký, ve dva díly rozeklaný pahorek, jemuž domorodí Arabové nyní ří- kají proto »Dvojroh«.¹⁾ S hory této otvírá se libezná podívaná do zelených hor Galilejských s útulnými žleby a milými zákoutími, na modravé pásy vzdálených pohoří, na jasnou hladinu Genesaretského moře a lepě břehy jeho lemované šum- nými háji palmovými, štávnatými vini- cemi, tučnými lesiky olivovými, rozto- divnými kmeny fíkovými. Na hoře té, obklopen lahodnou přírodou, často pro- díval božský Spasitel, s hory té pro- mluvil také překrásnou, vzácnými my- šlenkami přebohatou horskou řeč.

Není věru v celém Písmě svatém dojmavějších kapitol, než kde líčí se úchvatné kázání na hoře (Matouš 5—7). Z každého slova, z každé věty a řádku vane svěží duch čistého evangelia, jako jasná a průzračná jest horská atmosféra spanilého pahorku; co dávno skryto bylo v Srdci Ježíšově nejlaskavějším, to při- oděl tu v lahodnou formu velkolepé řeči božský Učitel. Proto také číší a překypuje každá myšlenka nádherné řeči onou ve- likou láskou, kterou zná jen Srdce Ježí- šovo a kterou káže svaté evangelium.

Nelze věru vyličiti jediným rozjí- máním vzácné řeči té; proto budiž ná- mětem dnešní úvahy ctitele nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše jen jediná myšlenka z bohatého a obsažného textu toho, totiž: »Blahoslavení tiší, neboť zemi vládnouti budou« (Mat. 5, 4).

Abysrdce naše povzbuzeno bylo snažiti se po vzácné křesťanské ctnosti mírnosti, laskavosti, lahodnosti k bližnímu, budeme ke cti a slávě nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše rozjímati:

I. Oškřivost hněvu.

II. Spanilost tichosti.

»Ježíši, tichý a pokojný Srdcem, učiň srdce naše podle Srdce svého.«

»Ježíši nejmilosrdnější, vyslyš mne! Milosti Srdce Tvého, naprav mne! Lesku Srdce Tvého, osvět mne! Krvi ze Srdce Tvého, posilni mne! Do rány Srdce svého uschovej mne! Duchu-Srdce Tvého, oživ mne! Záře Srdce Tvého, rozněť mne! Plameni Srdce Tvého, stráviž mne! Lásko Srdce Tvého, uchvátiž mne! Do sladkého Srdce svého ponoř mne! Dejž mne tam žíti a umříti, abych Tebe vždy víc a více miloval zde na světě a jednou tam na věčnost!«

I.

V královském hlavním městě družné Moravy stojí nedaleko řeky Svratky »na Křenové« zajímavý sloup zvaný »Zde- radovým«; starobylý pomník tento je smutným památkem hněvu a prchli- vosti krále českého Břetislava. Když otec jeho, král Vratislav, obléhal město Brno, prohodil při rozkládání vojska Zderad o králevici Břetislavovi uštěpačnou po- známku. Mladý Břetislav nemálo se rozlobil na Zderada, že ho přede všemi tak zahanbil. Neřekl nic, ale srdce jeho vřelo hněvem. Druzí ho ještě podněco- vali, aby se Zderadovi pomstil. I pozval si Břetislav druhý den Zderada, a když viděl se ho blížiti, vyjel mu naproti na koni a začal mu jeho uštěpačnost prudce vyčítati a s ním se vaditi, až ho ve hněvu mrštil rukavicí do tváře. Hned potom se i s koněm od něho odvrátil, a sluhové jeho vyskočivše na Zderada zabili ho.¹⁾ Na smutném místě příšerného zločinu byl postaven sloup, který na výstrahu stojí tam dodnes.

Děsný jsou spousty, které v srdcích lidských působí hněv a zlost. Všichni lidé bez rozdílu jsou »synové jednoho Otce, jenž jest v nebesích: jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i nespra- vedlivé« (Mat. 5, 45). Proto má vzájemná láska spojovati všechny lidi, povinností každého jednotlivce je, přičiníti se, aby páska tato sílila, a varovati se všeho, co by ji rušilo. Ale bohužel denní zku-

¹⁾ »Rohové Hattinovi« dle *Susila*, Evang. sv. Mat. S. 65.

¹⁾ *Hlavinka*, Kronika českomoravská.

šenost ukazuje, kterak často a smutně je přerušeno toto vzácné pouto v rodinách, osadách, vesnicích i v městech; a která jiná bývá toho příčina, než hněv, který nikdy nečiní nic šlechtetného před tvářmi Hospodinovou.

Kolik smutných pohrom přivedl již na lidstvo nezmírněný hněv! Z hněvu, zlosti, pomstychtivosti prolita na zemi první lidská krev; zlověstný hněv to byl, který naplnil divé srdce Kainovo, tak že přemožen vášní zdvihl ruku svou proti nevinnému bratru Abelovi a zabil ho! Tatáž nezkročená náruživost pobádala Esaua, aby zabil bratra svého Jakuba, který jen rychlým útekem do daleké ciziny spasil život svůj. A co přimělo bratry Josefovy, věkem starší, že zapomenuvše na vlastní krev, chtěli prolít krev bratra svého a pak proradně prodali ho do mrzkého otroctví? Byl to opět hněv, týž hněv, který později uchvátil rozvážného krále Saula, tak že mrštil ostrým kopím po nevinném Davidovi. Jazyk lidský nemůže vypověditi, péro lidské vypsatí hrozných spoust, které způsobil nekročený hněv! Svatí apoštolové Jan a Jakub, dvě to duši tichých a mírných jako dvě holubičky, vrací se z městečka samaritánského, které nechtělo Mistra přijati. Rozhorlení pravi: »Pane, chceš-li, ať dime, aby oheň sestoupil s nebe a spálil je?« Načež odpovídá Ježíš, tichý a pokorný Srdcem: »Nevíte, čího jste ducha! Syn člověka nepřišel duši zatracovat, ale spasit!« (Lukáš 9, 52—56.)

Proto varuje také Písmo svaté velmi úsilovně člověka před hněvem. »Závist a hněv ukracují dnův a přemýšlování přivádí před časem stáří« (Sirach 30, 26). »Těžký jest kámen, a vážný písek: ale hněv blázna těžší jest nad obé. Hněv nemá milosrdenství, ani prudká prchlivost: a útok popuzeného kdo bude moci snést?« (Příslóví 27, 3. 4.)

»Muž hněvivý vzbuzuje sváry: a kdo k rozhněvání snadný jest, bude k hřešení náchylnější« (Příslóví 29, 22). Jako černá skvrna zohyzďuje umělecký obraz, tak že každý s nevolí jen hledí na zlomyslného škůdce, podobně zohyzďuje hněv a zlost nejdokonalejší obraz Boží, lidskou duši.

»Varujme se hřívu,« napomíná proto sv. Augustin (sermo 9. ad Frat.), »neboť hněv zatemňuje rozum, dusí cit spra-

vedlosti, činí příkoří právu, ruší poklid duševní, přetruhuje svazek přátelský, mění moudrost v bláznovství, působí bouři v nitru našem.« Starý mudrlec pohanský Seneka pak říkával: »Kdo přemáhá zlost, přemáhá největšího nepřítele; čím méně ovládáš hněv, tím více ovládne tebe; koncem zlosti je vždy lítost. Řecký filosof Athenodorus, louče se s dvorem císaře, který vyžadoval si od něho něco na památku, pravil: »Dávám ti tu radu, kdykoliv zachvátí tě hněv, abys nikdy dříve nejednal ani nenařizoval, dokud si potichu neodfíkáš všech písmen v abecedě.« Císaři líbila se rada tato tak, že nechtěl filosofa toho od sebe ani pustiti.

Mnozí omlouvají hněv svůj různými způsoby: říkají, že urážka jim učiněná jest příliš veliká, než aby mohli ji odpustiti; jiní zase uvádějí, že trpěla by jejich důstojnost a vážnost, kdyby nedali hněvu volného běhu; jiní opět míní, že chudoba a nepatrné postavení dávají jim právo alespoň nevolí potrestati toho, kdo je uráží. Prohlédneme si tyto námitky každou zvláště.

4 »Urážka, jež se mi stala, příkoří, které mi učiněno, jest příliš veliké, než abych mohl odpustiti,« tak ospravedlňují někteří nevčasné výbuchy svého hněvu.

Ale komu dělo se větší příkoří, než nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše? Pln jsa nejčistší lásky k ubohému pokolení lidskému, volal z hloubi svého soucinného srdce: »Pojďte ke mně všichni, kteří ztrápeni a obtíženi jste,« proto volal k sobě hříšníky, obcoval a za stolem sedal s nimi, vedl zatvrzelá srdce jejich k pokání, odpouštěl kajícím hříchy. A přece fariseové a zákonníci, kteří se vychloubali, že jsou pravými a jedinými učiteli vyvoleného lidu, pomlouvali Ho — až zpěčuje se péro napsati slova ta — jako »člověka jedlíka a pijana vína, přítele publikánův a hříšníků« (Mat. 11, 19). Když pak ubožáky, kteří hynuli pod jhem zlého ducha, vysvobozoval z této bídné poroby, vykládali veřejně o něm, ba i vepsali to do knih svých, jak čísti lze do dnešního dne, že »nevymítá zlých duchů leč Beelzebubem, knížetem zlých duchů!« (Mat. 12, 24.) Zdaž mysl lidská může najíti pohanění větší než tato? A přece dí svatý Petr (I. list 2, 21—24): »Kristus trpěl za nás pozůstaviv vám

příklad, abyste následovali šlépějí jeho; kterýž hříchu nečinil, aniž jest nalezena lest v ústech jeho. Kterýžto když mu zlořečili, nezlořečil; když trpěl, nehrozil, ale vydával se soudícímu ho nespravedlivě; kterýžto hříchy naše sám na svém těle vnesl na dřevo, abychom hříchům zemrouce spravedlnosti živi byli; jehožto zsinalostí uzdraveni jsme.»

Snášel-li Spravedlivý trpělivě všechno, což ho potkalo, zdaž sluší nám se hněvati nebo dáti se unéstí zlosti? Proto kdykoliv nás potká něco nemilého, stane-li se nám bezpráví, jsme-li pohaněni, rceme s kajícím hříšníkem (Lukáš 23, 41): »Zajisté spravedlivě, neboť co náleží za skutky naše, bereme!« Tak nejlépe následovati budeme Pána Ježíše, tichého a pokorného srdcem.

B. »Zaujímám ve veřejném životě důležité postavení, neshoduje se to s mou důstojností, abych mlčky snášel urážky metané mi v tvář,« tak omlouvají zase jiní svou přílišnou horlivost v odmítání urážek činěných.

Než kdo má větší důstojnost než vtělený Syn Boží? Či nevydal o něm sám Otec nebeský svědectví veliké řka: »Tentot je Syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo.« (Mat. 3, 7.) Neproukázal se Ježíš Kristus sám nespočetnými zázraky a velikými skutky, že je Syn Boží? »Ty jsi Kristus, Syn Boha živého« (Mat. 16, 16), vyznává o něm sv. Petr veřejně, sv. Jan evangelista (1, 3. 4) hlásá zřejmě: »Všecky věci skrze něho učiněny jsou, a bez něho nic není učiněno, cò učiněno jest: v něm je život a život je světlo lidí,« apoštolé, učedníci, posluchači jeho klaní se mu vidouce veliké věci, které koná, a volají s nadšením: »Jisté Messiáš, Syn Boží jsi Ty!« (Mat. 24, 33), a Ježíš přece trpělivě snáší krivdy sobě činěné. Když v zahradě Gethsemanéské proradný Jidáš ho zradil a najatý dav žoldnéřský se ho chápál, tu pravil Ježíš k horlivému Petrovi táto velevýznamná slova, plynoucí z hloubi srdce jeho tichého a dobrotivého: »Zdaliž mniš, že bych nemohl prositi Otce svého,

a dal by mi nyní více, než dvanácte plukův andělův! Ale kterak se naplní Písma, že tak musí býti? (Mat. 26, 53.)

Ježíš Kristus, jednorozený Syn Boží, pravý Bůh, Král králův, spravedlivý Soudce na soudě posledním snášel po všechen život všechna příkoří tiše a trpělivě; kdo chce býti věrným následovníkem jeho, zda jednati může jinak?

C. »Jsem chudás, neoplývám statky pozemskými, přidělen mi skromný úkol mezi malými, a měl bych si nechat vše líbiti? Ne a ne!« tak mudrují zase jiní, vyrazějice všude klín klínem!

Kdož trpěl více, než Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus? Proto dí svatý Pavel milým Filipenským (2, 5—8): »To zajisté cítě v sobě, což i v Kristu Ježíši; kterýž jsa ve způsobě Boží, nepoložil sobě toho za loupež, že jest rovný Bohu: ale sebe samého zmařil, přijav způsobu služebníka, k podobenství lidí učiněn, a v způsobu nalezen jako člověk. Ponížil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.« V ponížení svém trpělivě snášel Pán Ježíš vše, co mu způsobila neláska lidská. A když ho spoutali, vedli za nočního povyku jako nějakého zločince do města, když ho odsoudili k potupné smrti bolestného kříže, když ho vláčeli od vysoké rady k Herodu a Pilátovi, když ho bičovali, trním korunovali, na kříž přibíjeli, když »viděli ho pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolesti... neotevřel úst svých: jako ovce k zabítí veden jest a jako beránek před tím, jenž ho stríže, oněměl a neotevřel úst svých« (Isaiáš 53, 2—7).

Jako božský Spasitel trpělivě snášel všechny strasti, podobně i křesťan nikdy nereptá, nýbrž čím skromnější zaujímá místo ve společnosti lidské, tím snaží se také býti ke spolubratřím svým laskavějším a mírumilovnějším. Chudoba a nouze nikdy neomlouvá hněvu a zlosti; hříchy tyto znehodnocují nejen boháče a vznešeného, nýbrž i chudáka a nuzného.

(O. P.)

Křesťanská výchova mládeže.

Syn moudrý obveseluje otce, ale syn bláznivý je zármutkem matce své.
(Přísloví 10.)

Cím dál více nařiká se na děti a odrostlou mládež pro jejich chování. Vytyká se jim lehkomyslnost, vzdorovitost, neposlušnost, nemravnost, nevďěčnost, rozpustilost a prostopášnost. A bohužel v mnohých, mnohých případech všim právem. Jsme toho sami svědci, kterak si mládež namnoze počíná, a nejeden otec, nejedna matka stěžuje si na nezdárného syna a nevďěčnou dceru. Bědují a nařikají sobě, že místo vďěčnosti se dočkali hrubého nevďěku, místo radosti, kterou čekali, trpí bol a žal, místo cti že děti jsou jim na hanbu v pokročilém jejich věku. A nenařikají nadarmo, děje se tak namnoze skutečně. A mimo to vidíme smutný zajisté zjev, že mládež se odcizuje Bohu, že ztrácí svatou víru a nábožnost, že si dělá posměch z věcí svatých, že ztrácí úctu i před chrámcem a nejsvětějším tělem Páně, že se dopouští i rouhání a svatokrádeže. Dokazují to soudní výsledky nadbytečně. To jsou ovšem smutné, velmi smutné zjevy, které pudí k přemýšlení, odkud to, že se to vůbec tak dít může a skutečně tak často děje. Poměry nynějšího světa, o nichž se sv. Janem možno říci, že »veškeren svět postaven jest ve zlém,« poměry tyto ovšem často nesou vinu, že mnohý nadějný syn, mnohá dobrá dcera kráčí ve zkázu a záhuby; jest pravda, že ve světě mnoho zlých příkladů, které za sebou táhnou, mnoho svědků, mnoho pokušení na mládež číhá, to vše jest pravda, ale také pravda jest, že namnoze rodičové sami nesou vinu na zkáze svých dětí. Kdyby rodičové, jichž se to týká, bedlivější bývali v povinnosti své, kdyby byli věrněji a svědomitěji o to se starali, aby děti jejich záhy již Pána Boha a Ježíše Krista dobře poznali, kdyby byli všecku možnou pili o to měli, aby děti křesťanského vyučování a křesťanské výchovy účastny byly, o zajisté pak by to nebylo s milostí Boží tak daleko přišlo, že teď s hořkostí srdce svého musejí na děti své nařikati.

A jak je to hrozné neštěstí pro rodiče, mají-li zkažené, nezdárné děti!

Ó kéž by Bůh všechny rodiče tohoto neštěstí ochrániti ráčil! Avšak jen tehdy je ochrání, pakli sami ruku přiloží k dílu důležitému, nad vše ostatní užitečnému, k dílu křesťanské pravé výchovy mládeže, a to záhy, od počátku. Čím více zla svět poskytuje dětem, tím více rodina poskytovatí má jim dobra, čím více svět je hledí od Boha odtrhnouti, tím více se mají rodičové snažiti je k Bohu připoutati, neboť »počátek moudrosti jest bázeň Boží.« Ne výchova jakákoliv, ne tolik zevnější uhlazené způsoby, ne tolik učení potřebné jest mládeži k životu, nýbrž i zušlechtní srdce, aby toho, co umí a čemu se naučila, také dovedla k dobrému, ke cti Boží, sobě k prospěchu užívati a aby při všem pilná byla křesťanské spravedlivosti a poctivosti.

Ža našich dob vyhazuje se svatě náboženství z prostředků výchovných, a přece je to základ každého dobrého vychování; proto tím více mají rodičové na náboženství váhu klásti, aby se v útlých srdcích dítek pevně zakořenilo a utkvělo, aby se dětem pro celý jejich život stalo pravidlem všeho jejich jednání a bylo jim vůdcem bezpečným a ostražitým na cestách života tohoto do života věčného.

Náboženství musí býti základem a počátkem veškerého cvičení a vyučování, mají-li děti nejen věkem prospívati, nýbrž také, což důležitější jest, i moudrosti a milosti před Bohem i před lidmi. Všichni dobří a moudří vychovatelé tak soudí. Svatý Bonaventura dosvědčuje to řka: »Daremně jest vše, co svět staví, není-li toto základem, poznání Boha.«

Užitečné, ano pro vezdejší život nevyhnutelně potřebné jest rozličné umění světské a kdo ho nenabude a hned záhy v mladistvém věku svém se nepřičiní, aby ducha svého jimi obohatil, a těch vědomostí sobě opatřil, jichž potřebí jest, aby živobytí uhájil, nedodělá se zajisté žádného úspěchu. Proto jsou rodičové povinni děti své buď sami cvičiti anebo je jiným na cvičení dáti ve všem důležitém a potřebném umění a vědění světském, ve všem, co směřuje k životu časnému a slušnému jich popatření. K tomu pomáhá

rodičům škola a proto je potřebí, aby toho dbali, by děti školu nezanedbávaly, ale také toho dbali, aby pilně se ve škole učily. Za našich dob právě dělají se veliké požadavky ve všech oborech lidského zaměstnání a lidské práce, a proto tím potřebnější jest učení všem, čeho člověk v pozdějším životě užívatí má. Avšak i zde platí slovo sv. Bonaventury, i zde musí býti základem poznání Boha. Cvičte, učeťe děti ve všem tohoto světa umění, ať vědí třebaš kolik je hvězd na nebi, a jak mnoho vody je v moři, ať umějí zemi měřiti a z hlubokosti její zlata a stříbra a rudy užitečné dobývatí, ať mluví řečí kolikou, a mistry jsou v umění všem: marné, marné jest vše, pak-li nevědí, čeho každému člověku potřebí k ctnostnému a blaženému životu, neboť vždy pravdivými zůstávají slova Páně: »Co platno člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své škodu trpěl?« Vidíme ve světě lidi velice učené, vidíme zběhlé ve všelikém umění, že se dílům jejich obdivujeme, ale jaký někdy bývá jejich život? Pravý opak učenosti a umělosti jejich. Odkud to? Vina jest jednostrannost. Byli naváděni jen k učení, rozum se vzdělával, ale srdce zůstávalo pozadu, náboženství neproniklo duši jejich, a tak žijí podle pudu a zvrácené své vůle, a kazí nesmrtelnou duši svou. Byť by i svět je chválil a do nebes vynášel, co jim to na konec prospěje? Marná chvála světská neplatí u Boha nic, a konec bývá potom velmi smutný. Proto vy, otcové a matky, milujete-li dítky své, starejte se o duši jejich co nejvíce můžete. Onať jest dle obrazu Božího stvořena a proto podle Boha vypěstována býti musí. Starejte se o jejich zaopatření světské, to také povinnosti vaší jest, ale starejte se i o zaopatření věčné, to jest jejich spásu věčnou, neboť k té určeny jsou. Víte, v čem život věčný záleží a kterak ho lze dosíci? Miláček Páně, sv. Jan, odpovídá vám, an takto píše: »Tentof pak jest život věčný, aby poznali Tebe, samého pravého Boha, a kterého jsi poslal, Ježíše Krista.« Jsou to slova samého Spasitele, tedy moudrost Boží. V poznání Boha stvořitele, zachovatele, zákonodárce, v poznání Syna Božího Ježíše Krista Vykupitele, v poznání vůle Boží a přikázání jeho, v poznání milostiplných

prostředků, ve cvičení se ve zbožnosti, v dobrých skutcích a všelikých bohubilých ctnostech mají děti vaše den ode dne víc a více prospívatí, toť pravá výchova křesťanská. Takovým způsobem dokážete nejlépe, že je milujete a také Bohem uložené vám povinnosti nejlépe dostojíte. Nejen děti budou z toho mítí prospěch veliký, nýbrž i vy, neboť dočkáte se na dětech svých hojné radosti, budou vám ke cti, budou podporou vašeho stáří a vy před soudnou stolicí Boží řeknete: »Ó Pane, zde jsou všichni, které jsi mi svěřil, naší vinou ani jedno dítě nezahynulo.« Přidružte záhy proto děti své k modlitbě, a to důstojně a zbožně; navykejte je choditi do chrámu Páně a tam se uctivě chovati, přijímati častěji svaté svátosti pokání a oltářní, milovati a uctívati blahosl. Rodičku, svatého anděla strážce a svatého křesťanského patrona a do jejich ochrany se poroučeti; vštípte jim pravdu, že Bůh všude přítomný jest, všude je vidí a slyší a skutky i myšlenky jejich dobře si pamatuje; ukazuje jim krásné vzory svatých a světců Božích, jejich život, jejich práce, jejich lásku k Bohu a k bližnímu a jejich příkladnou smrt; učeťe je, jak osklívá a zhoubný je hřích, jak hrozný trest ho stihá, a jak krásná je ctnost křesťanská, jaké má zaslíbení a odměnu u Boha.

Položte-li takový základ záhy v srdcích dítek svých a také svým vlastním příkladem jim svítiti budete, pak zajisté pozhná Bůh všemu snažení a vychováváte děti na věčné křestany, dobré vlastence, užitečné členy společnosti lidské, a děti samy později vám za to vše žehnati budou. Avšak ke všemu jest potřebí pomoci Boží, tak také k tomuto nesnadnému a velikému dílu křesťanské výchovy. Proto modlete se, rodičové, aby vás Bůh Duchem svatým osvititi a vám při vychování dětí pomáhati ráčil. Modlete se i za děti. To opomíjí tak mnohý otec a matka, nemodlí se za děti své, a to je zajisté chyba. Modlete se za ně, aby je Bůh sám vésti ráčil, dobré jim dával vnuknutí, je chránil, je silil v dobrém, doporučuje je den co den do ochrany Rodičky Boží a svatého anděla strážce, a modlitba taková zajisté dojde vyslyšení. Tak učiníte vše, co v moci vaší jest. Ostatní doporučte lásce a milosrdenství Božímu.

Boh. Hendl.

Bl. Markéta uherská.

V.

Bouři na moři přestála Markéta šťastně a vplula nyní v klidný přístav nerušeného klidu a svaté samoty s Bohem. Vybojovala si klášter a ten byl jí nyní dvojnásobně milým. Srdce Markétino proniknuto bylo veskrze láskou ke svému povolání v řádě Dominikánek: Posvětití sebe modlitbou křovou, rozjímáním, umrtvováním, vzdělání se ve vědách času — a pak dle této osnovy práce další ke spáse divčího dorostu, klášteru svěřeného.

Ten účel pojala v sebe hluboko vnímavá duše Markétina a dle zvláštní milosti Bohem jí dané, jehož van věje, kde a jak chce, nejvíce milovala ducha umrtvy a život rozjímavý. Nám, změkčilým dítkám devatenáctého století jest věru až hrozná čísta o tom, jak neúprosnou byla k sobě tato něžná panna. Považujíc se poslední osobou v domě, sloužila všem, zametala, vodu a dříví jim nosila. Plna opovržení samotné sebe nemohla snést vypravování o vznešenosti své rodiny, ale vždy se snažila upoutati pozornost na některou sestru, která ctností vynikala.

Kající skutky byly jí rozkoší a když tak zeslábla, že sama se bičovati nemohla, prosívala spolusestru Alžbětu, neť svou a dceru potomního krále Štěpána V., aby jí tento skutek prokázala, slovy: »Bij mne bez milosrdenství!« Když jedné noci ku bičování se připravovala, bylo viděti na tom místě po celou noc zářící světlo jako slunce a teprve s ranním úsvitem zmizelo. Jedna sestra vidouc Markétu zesláblou a zničenou oznámila to sestře Heleně, načež obdržela v odpověď: »Budete-li nositi roucho pokání, trávití celé noci na modlitbách, bičovati se, jisti chléba pít vodu, budete také tak utrápená.« To když zaslechla Markéta, rděla se velmi, neboť to vše mělo býti tajemstvím a pouze sestra představená, sestra Helena a Alžběta věděly o skutech jejích kajících.

Když jí vyzývaly, by se méně umrtvovala a tím si život prodloužila, odpověděla: »Nedomnívejte se, že snad nadarmo máme dlíti uzavřeny v klášteře; proč

bychom zde žily, kdybychom chtěly tělu hověti? Klausura se nehodí pro ty, jež starají se o pohodlí a věci pomíjející, nýbrž jen pro ty, již snaží se o blaho věčné.«

Ve všem i v nejnepatrnější věci byla poddána nejen sestře představené, ale i sestře Olympiádě, již matkou svou svěřena byla; poslouchala ji ochotně a se srdcem radostným za příkladem toho, jenž jsa Bůh, byl prostých lidí poslušen. — Když jednou ji sestra Olympiáda na tváři ležící a se modlící nalezla, pravila: »Neviděti vás jinak než na zemi klečeti aneb dokonce ležeti jako zvířátko, zda-li tímto způsobem hledáte toho, jenž tak vysoko jest?« Hned povstala Markéta a skromně odvětila: »Nemyslela jsem, že tím někomu ubližuji, ale kdybych věděla, že tímto způsobem někoho urážím, ihned bych jej na kolenou odprosila.« — Z úst jejích nebylo nikdy slyšeti slovo hořké neb nevoli.

Její láska sesterská neznala mezí. Dostala-li nějaký dar od královských svých rodičův, ihned jej buď k okrase chrámu, buď chudým rozdala, s dovolením svého duchovního otce P. Marčela, tehdejšího provinciála. Spatřila-li chudé oknem, již vstoupily jí slzy v oči a spěchala, by něco pro ně obdržela a se zářícím okem rozdávala pokrm i nápoj, připojujíc slova vlídná a těšivá. A co napsati o lásce její k nemocným? Ta převyšovala skutečně míru. Sestra jedna onemocněla a ježto ošetřovatelka nemocných právě zaneprázdněna byla, nabídla se Markéta. Neumdlévajíc byla péče její. I v noci vstávala a spěchala k nemocné s otázkou, potřebuje-li služeb jejích. Když pak nemoc se protáhla, prosila Markéta, by jí úřad ošetřovatelky nemocných trvale svěřen byl. Povolena jí žádost její a k ruce přidělena jedna sestra. Než tato brzy nemohla snést odporného zápachu a odešla. »Milá sestro, ponechejte mne samotnou,« pravila Markéta »chci sama starati se o potřebu nemocných.« Nemocné sestry, které trpělivě a odevzdaně nemoc svousnášely, považovala za poklad v domě, za příčinu zvláštního požehnaní Božího.

V nich viděla a obsluhovala samého Krista Pána a proto jim sloužila s takovou laskavostí, ochotou a vynalézavá její láska odkrývala i ta nejtíši jejich přání a je něžně plnila.

Všem radost působila, nikoho nezarmoutila a ne jeden, ale nesčíslný počet skutků jsou důkazy hrdinské lásky a obětavosti její.

VI.

Ačkoli v srdci Markétině všechny ctnosti půdu úrodnou nalezly, přece nejvíce ve všech úkonů cvičila se v modlitbě, ano modlitba byla takřka životem jejím a její život ustavičnou modlitbou. Dlouho před hodinkami klekávala u lože a když zvonek jiné ze spánku budil, rychle ulehla, by tajným zůstalo její noční bdění.

V kůru byla první, aby tak dle zbožného podání obdržela požehnání svatého O. Dominika. Při modlení hodiněk takřka hořela sv. záplem roznicena, že sestry neodvážily se na ni pohlédnouti právě jako kdysi Izraelité snést nemohli pohledu Mojžíše s hory Sinaj sestupujícího. Po hodinkách pokračovala ve svých modlitbách až do oběti mše sv. Nelze vylíčiti účtu bl. Markéty k nejsv. Svátosti oltářní. Od pozdvihování až k přijímání plakávala hořce a podobala se vicemrtvému tělu než člověku, ztrávena jsouc ohněm lásky a touhou. Ku svatému přijímání připravovala se den před tím postem, modlitbou, úmrtvou a bičováním. Po sv. přijímání bývala obyčejně u vytržení, načež často po celý den bez pokrmu vydržela.

Ostatní čas, kromě modlitby a časté návštěvy nejsvětější Svátosti oltářní ztrávila v pracích, v službách těch nejnížších, v obsluze nemocných, obětujíc se pro všechny a přísné mlčení zachovávajíc. K večeru pak spěchala již nedočkavě před svatostánek a tam vrhnoucí se na kolena, šeptala:

„Jak po studnici laň, tak práhla duše má:
Aj, přilétla jako pták občerstvit se v zřídla Tvá.
Miláčku můj, touha mne po Tobě vyvolala z práce.
Zda nesmutnáš v samotě, přicházím Tebe přát se.

Já slyšela jsem klepání Tvé do našich bran:
Aj, přicházím otevřít Tobě dokořán.
Pojď, pastýři dobrý, pojď na nivy srdce mého:
Popásej myšlenky mé a chraň je zlého!

Pas všechny lilie v zahrádě mojih dnů;
a rozpívej ji celou písní Svojich rtů!
Otci i Synu i Duchu svatému buď sláva:
Před věky zkvětila a po věky neustává!...¹⁾

A nemohouc se odloučiti od předmětu své lásky, prosívala sestru zamatající kapli, by sečkala ještě chvíli.

Vesvatvečer Narození Páně pomodlila se tisíc Otčenášů, ve svatodušní svátky tisíc »Příjd svatý Duše« a ve svatvečery čtyř hlavních svátků tisíc pozdravení andělského. Při každém Zdrávasu padla na tvář, až od častého klekání měla celý šat na loktech rozedraný a u spodu odřený. Na Velký pátek při libání svatého kříže nemohla se slzí zdržeti a plakala, jakoby sama byla původkyní utrpení Páně. Na svátek Nanebevzetí Panny Marie modlíc se se sestrou Helenou, usnula. Sestra Helena prála zemdlené sestře odpočinku a modlila se sama. Jaké však bylo její zděšení, když na Markétu pohlédnuvši, spatřila, že ani známky života nejeví. Ulekána spěchala hned k sestře Olympiádě, jež v tento čas představenou byla, a oznámila ji smutnou novinu. Obě chvátají do kůru, volají Markétu jménem, než marně. Teprve po několika hodinách vzpomatovala se Markéta a odvětila měkce: »Jen tak malý okamžik nechaly jste mne obíratí se s tím, jehož miluje duše má!« Okamžikem nazývala dlouhé ony hodiny ve zjevení ztrávené.

Jednou v adventě pohroužila se v tak vroucí obcování se Ženichem svým, že ničeho vůkol sebe neznamenala; již sešly se sestry k společné modlitbě, ale Markéta jich neviděla. Udiveně hleděly všechny na ni, neboť nad hlavou její zpozorovaly ohnivou kouli, od níž Markéta celá jako roznicená se zdála. Svatý plamen lásky čistě ztravoval srdce její, kudy chodila, tudy myslila na Ježíše nebo na přecistou Matku jeho a často popěvky vroucí linuly se ze rtů zbožných.

Jméno Ježíš stále bylo na rtech jejích a za nepožehnané měla vše, při čemž nebylo vysloveno jméno to. Slyšela-li je, padávala na kolena, aby uctila toho, jehož s blahem »Nadějí světa« nazývala. Kdykoliv šla mimo obraz Ukřižovaného nebo Panny Marie, vždy, byt sebe více spěchala, poklekla a stříelnou modlitbičku zašeptala.

¹⁾ Království Boží na zemi. — K. Dočkal.

Se svatou vášní četla Písmo svaté, životy svatých a zvláště těch, kteří její rodinu proslavili. Byli to sv. Štěpán, král a apoštol uherský, sv. Ladislav, který zachránil království a bohatými ctnostmi se skvěl, sv. Emerich, jehož čistota zdobila trůn. Nejvíce však Inula duše Markétina k svatě tetě její, sv. Alžbětě Durinské. Životopisy svatých příbuzných skýtaly potravu duchu jejimu, jich následovati se snažila a takřka ve svatý zápas se s nimi pouštěla.

Jednoho dne duchovní otec její, P. provinciál Marcel, vypravoval jí zjevení, jež měl brzy po vstoupení svém do kláštera: »V noci byl jsem náhle probuzen a spatřil jsem knihu zlatým písmem psanou a slyšel hlas: »Vezmi a čti!« Vzav třesoucí se rukou knihu, četl jsem: »Staří otcové řídili se na cestě ku dokonalosti tímto pravidlem: Miluj Boha, nenávid sebe, nesuď nikoho, nezhrdej žádným!« — Tato slova věru zlatá a uvážení hodná vryla se tak hluboko v srdce Markétino, že při všem zaměstnání na ně nezapomněla a co nejvíce se snažila ve skutek je uvést, čímž dospěla nejvyššího stupně svatosti.

Sestry obdivující se na ctnosti tak bohaté spoludružce své, žádaly si naučiti se od ní vroucímu způsobu modlitby. I poučila jich světice takto: »Obětujte Bohu tělo i duši tak, by ani hrůza, nátlaky, ano ani smrt vás od něho odloučiti nemohly, to jest ta nejlepší modlitba.«

VII.

Význačným rysem v povaze každého světce jest vělá a účinná láska k svaté církvi, láskyplné a láskyhodné matce všech národů a horlivost o spásu duší.

Zvláště rád (náš) kazatelský povždy touto ctností se skvěl. Co jenom (náš) veliký patriarcha sv. O. Dominik pro sv. církev a pro hříšníky vykonal; jak následovala jej v tom (naše) serafinská matka sv. Kateřina a onen velký počet svatých a světic řádu (našeho). Ani naši světici nechyběl onen duch horlivosti pro spásu duší a nemohla-li přímo jako bratři kazatelé působiti, činila tak nepřímě. Stala se obětí pokání za hříšníky, zvláště národa svého.

Jí bylo dáno znáti tajemství života obětního, v kterém duše z lásky k Bě-ránkovi všeho se zřiká, co jí milého jest

na tom světě, srdcem všemu odumře, co by jí jen těšiti mohlo a tak pro vše lhostejnou se stává. Takové všeho pozemského prázdné srdce naplní Bůh v nejvyšší míře milostí svou a neodolá prosbám jeho. Toť ta síla oběti, že přemáhá i nepřemožitelného Boha.

Bl. Markéta obětovala se láskou hrdinnou úplně za druhé. Sestry vidouce ji zarmoucenou nad bídou jiných, pravily: »Proč se staráte o věci vás se netýkající?« Než světice s údivem jim odpověděla: »A není snad církev svatá matkou všech křesťanů? Ona kvílí, neboť údobí její jsou ranění a vy se tážete, co mi je po tom? Zdaž nejsem i já dcerou její? Dříve zapomenou na pravici svou než-li na tebe, církvi svatá; dříve zahyne srdce mé než-li bych tebe nemilovala a tebe neměla největší svou radostí a ctí!«

Světici nepostačily jen obyčejné modlitby za sv. církev a za hříšníky, ale ukládala si nové a nové úmrtvy. Udělala si z kůže dvou ježků pás kolem beder a neslychané bolesti, jež jí působil, obětovala za hříšníky. Teprve před smrtí svou jej odevzdala představené a za tři léta později Janem Vercelským, generálem řádu při sjezdu řádovém r. 1273 veřejně byl ukázán. Všechna utrpení, jež si jen vymysleti a způsobiti mohla, byla jí ničím, hořela touhou po koruně mučednické za sv. víru. Když jednou slyšela, kterak sv. Jakub z rozkazu krále na kusy byl rozsekán, tu s nadšením pravila k sestře Heleně: »O proč nebylo možno nám v této době žíti? Jaké to štěstí viděti pro svatou víru nad hlavou svou moč se blýskati!« A čtouc o sv. mučednicích plála zánícem a volala: »Kdybychom i my mohly býti pronásledovány, spaleny, dravcům na pospas vydány.«

Tam se nesla touha její, tak vysoko svítily hvězdy její, a lemy ubozíchoulstivci již bledneme při slově sebezapření, kříž! Světice byla člověkem jako my, náruživostem podrobena jako my, proč tedy považujeme za těžko alespoň v něčem následovati ji! Zastydme se! Není sice každému dáno tolik milostí jako jí, není každý pro takový stupeň svatosti určen jako ona a tudíž nežádá Pán od nás neobyčejných skutků, jakými světice vynikala, ale alespoň to málo: v pravdě křesťanský život ve svém povolání a na

svém místě! A v čem koření? Zajisté jenom v ustavičném odporu proti zkažené přirozenosti, v neustálém podrobování nižšího člověka a jeho choutek, v ničení sobectví, vlastní vůle a samolásky, v rozhodném »ano« pro vše dobré, byť by to bylo i hořkým a těžkým; v rozhodném »ne« pro vše zlé a špatné, byť by to bylo sebe sladším — v tom ustavičném boji proti sobě.

Bl. Markéta bojovala zmužile tento boj a nemalých zásluh získala si za to v nebi, jež všechny obětovala již napřed za ubohé hříšníky. A Pán v odměnu života jejího obětího mnoha milostmi ji obdaril a s ní jako Otec a nejmilejší přítel obcoval, ano i darem prorockým ji obmyslil.

Sestra Petronilla, původem ze vznešeného rodu velmožů Tongajských, byla znepokojována pokušením, že mohla by v domě otcovském stkvíti se drahokamy a rouchem nádherným a nyní zde v drsný šat se odívá. Markétě neušel vnitřní stav duše její a povolavši novickou, povzbuzovala ji, by zapudila podobných myšlenek a nelibovala si v marné nádheře oděvu. Sestra Petronilla zahanbena, za odpuštění prosila a od toho dne v dokonalosti vzrůstala. Jiná pojala hořkost k spolusestře a obírala se myšlenkami pomstychtivými, aniž by byla změnila klidný výraz tváře své. Markéta pozorovavši stav duše její, odhalila ji vnitřní smýšlení a poučila ji, o nebezpečí, v němž se nalézala. Uzarděná řeholnice děkovala dobrodítelce své za upozornění.

Ismrť svou předpověděla dne 8. ledna ve zdraví bez známky nebezpečné nemoci, pravic: »Během 10 dnů nebudu více s vámi.« V tomto čase umřela jedna sestra; Markéta dle u mrtvol, řekla k sestře Olympiádě: »Já první budu sledovati zesnulou, prosím vás, pochovejte mne u oltáře svatého Kříže, tam nebudu nikomu překážeti.« Bolem zachvělo se srdce věrné Olympiády při slovech svaté svěřenky a sestry její. Na druhý den zachváčena byla Markéta silnou horečkou, ulehla, by více nepovstala.

Smutná zpráva roznesla se ihned po všech klášterích provincie a duchovní otec její, P. provinciál Marcel s bratrem Michaellem, svým nástupcem, spěchali navštívit těžce nemocnou a posloužit ji

svátostmi umírajících. Tklivě rozloučila se se svým zpovědníkem, za prokázaná duchovní dobrodini vřele mu děkujíc, se zvláštní nebeskou radostí rozloučila se i se spolusestrami povzbuzujíc je, by pohrdaly světem a těšily se na odměnu, již Bůh připravuje těm, kteří se mu celou duší oddaly. Poděkovala i představené, prosila o požehnání a odevzdala do rukou jejích klíč od skřínky, kde uloženy byly její klenoty: zíněné roucho, železný pás, opasek z kůže ježků a jiné nástroje pokání.

Ostatní dni ztrávila v rozmluvách duševních se svým nejmilejším Ježíšem, pro něhož opustila své rodiče, povrhla korunou a vzdala se štěstí světa. Čím bližší byl okamžik smrti, tím mocněji pnula se touha její po spojení s předrahým Spasitelem a odlehčovala si výrony lásky:

»O touží, touží zaletět
má duše Miláčkovi vstříc
na sladkých lásky perutěch,
tam spatřit krásnou jeho líc ...«

A nedal dlouho na sebe čekati vyvolený z tisíců. Když zasvítl jas ranního slunka 18. ledna 1270, políbil naposled úbělové čelo dcery královské, pokorné řeholnice Markéty, a vraceje se nazpět k výšinám, nesl s sebou i duši čistou Markétinu a odevzdal ji tomu, jemuž byla od prvního paprsku života náležela, věrně po 28 let sloužila, z nichž 23 v rouše řádovém.

Samo nebe vydalo skvělé svědectví o svatosti její. Tvář zářila po smrti krásou nevyličitelnou, celé tělo vydávalo libeznou vůni. Drahocené ostatky nesený v průvodu do chrámu, kdež po 4 dni dlely vystaveny. S plácem přichvátala královna Marie k rakvi dcery své, v hlubokém bolu zehnal čisté čelo dcery své křížkem otec-král. Mnoho biskupů, knížat a členů řádu (našeho) přišlo jí vzdati poslední úctu a u dveří i kolem kostela tlačil se nesmírný dav chudiny, oplakávaje štědrou dobrodítelku svoji. Arcibiskup z Ostřihomu slyšev nářek sester i přítomných, odhalil závoj zesnulé, jež byla zrcadlem dokonalosti a vida odlesk slávy její, jenž z ní zářil, děl: »Ustaňte oplakávati dceru krále nebeského! Spíše radujte se s tou, která požívá slávy blahoslavenců!«

Po sv. obřadech uložena do krypty u oltáře, aniž by byla zemí přikryta,

vydávajíc libeznou vůni, jež vábila všech. Po 14 dnech byl hrob kamenem uzavřen a za 3 měsíce vloženo tělo do mramorové rakve a vůně naplnila chrám.

Zbožná pověst vypravuje, že několik dní před smrtí bl. Markéty viděla jedna sestra praemonstrátka z blízkého kláštera nejsvětější Pannu doprovázenou anděly a svatými, nesoucí v ruce korunu nevidané krásy a spěchající k loži Markétině. Zde sklonila se k ní, vložila na hlavu její skvoucí korunu a pojmuvši ji za ruku vznesla se za zpěvu andělského s ní do nebes vlasti. Praemonstrátka uchváčena krásou táže se andělů, již Královnu nebes provázeli, co to má znamenati, i odpověděno jí: »Markéta, dcera krále uherského, opouští zemi, by přijala korunu slávy.«

Nelze ani vypočítati zázraků, jež se udály na přímluvu její. Slepí, chromí

a nejrozmanitějšími neduhysklíčení dosáhli zdraví na hrobě jejím; proto r. 1409 udělil blah. Jan Dominik 40 dní odpustků těm, kdož hrob její navštíví a za Matiaše Korvina papež Pius VII. rozšířil její úctu v celém řadě Dominikánském a ustanovil svátek její dne 26. ledna.

Celý národ uherský, zvláště konventy III. řádu sester Dominikánek vzpomínají vděčně bl. Markéty, za přímluvu ji prosí, neboť vědí, že nyní před obličejem Páně v té nové blažené otčině ještě mocnější jest její láska k řádu Dominikánskému, že tam vřele oroduje za ty, které tytéž stanovy jako ona zachovávají a tímž duchem velikého Patriarchy provanuty jsou. Z vděčnosti zvolily si sestry III. řádu bl. Markétu zvláštní ochranitelkyní a nazývají se sestry III. řádu sv. O. Dominika z kongregace bl. Markéty.

Bouře.

Obloha temná,
v dálce hřmí;
na nebi mraky
ztrhané zraky
zatemní.

Po nebi blesky
šlehají!
ku zemi ztichlé
střely své rychle
metají.

Hyneme, Bože,
slyš hlas náš!
Tys všemohoucí
slyš prosby vroucí,
vyslyš nás!

Volají lidé,
slyš ten hlas:
nebeský Pane,
ať slunce vzplane
v nebi zas!

Žene se příval
dědinou;
sem vody kalné
z nížiny dalné,
rychle jdou.

Na poplach zvony
vyzvání;
Matičko Boží
v dědině hoří,
pláč tu zní!

Netrestej více
národ svůj;
Tys nad oblaky
odvrat ty mraky,
při nás stůj!

Vyslyšel Pán Bůh
lidu hlas;
nebe je jasné
a slunce krásné
svítí zas!

A bouře dále
burácí;
příval tu domy,
ploty i stromy
vyvrací.

Na nebi duha
promluví:
zde vizte slova,
jež Boží chová
úmluvy;

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi. (Č. d.)

Ještě jednou sestupme do mamertinského vězení; tentokrát neplatí naše návštěva uvězněným tam křesťanům, nýbrž pohanům, kteří tam za své zločiny úpi v okovech. Ve chmurné myšlenky pohřížení prodlévali na tomto místě; byli odsouzeni do dolův; očekávali příchodu žalárníka, jenž jim se svými pomocníky měl vpáliti obvyklé znamení na čelo; plni hrůzy pomýšleli na hanbu jim hrozící. Tu odrazily se závory železných dveří a žalárník s pochodní v ruce vstoupil do vězení. S hrůzou ohlédl se zajatci. »Přicházíš nás mučit?« otázal se jeden z pohanů. »Kde máš své pomocníky?«

Žalárník odvětil: »Náš vznešený císař zakázal jednou pro vždy vpalovati na čelo do dolův odsouzených obvyklá znamení; lidská tvář jest k obrazu Božímu stvořena a nemá proto od nynějška lidmi býti hanobena!«

Chmurná tvář zajatců vyjasnila se poněkud a jeden z nich se otázal: »Je to též nauka křesťanů?«

»Ovšem,« pravil dozorce, »každý člověk jest k obrazu Božímu stvořen, otrok jako svobodný, a všichni jsou určeni pro věčný, blažený život.«

»To bych chtěl býti též křesťanem,« odpověděl onen; »nauka tato lahodí!«

»Pak bys musil svůj dosavadní život úplně změnit,« poznamenal žalárník, chystaje se sestoupiti nám již známým otvorem v podlaže do druhého oddělení ve vězení. Tam bylo jich několik, kteří pro spáchané vraždy k smrti kříže byli odsouzeni.

»Máš i těm podobnou zvěst přinést?« tázel se jeden z vězňů nahore se nalézajících. »Snad jim dokonce udělena milost?«

»Nikoli,« pravil žalárník, »ti musí za své hanebné činy zaslouženou smrt podstoupiti, nikoli však na kříži, ježto náš jasný císař z úcty k našemu na kříži zemřelému Spasiteli tento trest smrti odstranil!«

»Zcela nová zařízení,« bručel jeden z vězňů.

»Patrně, že nyní Kristus vládne!« pravil druhý.

»Trvalo to dosti dlouho,« smál se první.

»Jeho vláda však nebude mít konce!« řekl nadšeně křesťanský žalárník, do vězení Tulliova sestupuje.

I okolí římskému, pusté, bažinaté krajině, učiníme ještě jednu, poslední návštěvu. Jakási žena, dle oděvu chudobné třídy lidu náležející, nese v koši nějaké břemeno a ubírá se k místu v bažině hustě vrhami porostlému. Ohlédnouc se, vysype břemeno z koše do bažiny. Jsou to dvě dítky ve stáří půl a dvou roků. Aniz by jediný ještě pohled dítkám věnovala, chce žena odkvapiti. Náhle však zastaví ji rameno silného muže.

»Co jsi to tu učinila?« osloví ji přísně muž.

»Co mi zákon dovoluje!« vzdorovitě odpovídá žena. »Zbavila jsem se svých dítek, ježto jich nemohu uživiti!«

»Což může býti matka tak bezcitnou, aby své vlastní dítky nejhroznější smrti v šanc vydala?« zvolal muž a jeho hlas chvěl se vnitřním pohnutím.

»Což nedovolují to zákony, jež nám dali božští císařové?« tázala se žena.

»Božští císařové, jež ty miniš, bídne zhynuli,« odpovídá muž; »náš vznešený, nyní panující císař Konstantin zakázal pod přísnými tresty odkládání dětí!«

»Zakázal?« zvolala udiveně žena. Kdo pak nám pomůže živiti děti, stanou-li se nám břemenem?«

»Císař!« pravil důrazně muž, ve kterém jsme již křesťana poznali; »vzdvihni zase své děti z bažiny, nežli se tam udusí, a jsi-li chudobná, pojď za mnou; ze státních prostředků bude ti vykázan roční důchod,¹⁾ abys mohla svou rodinu uživiti.«

»Je to pravda?« tázala se žena, ve které, ač pohance, se láska mateřská ozýváti počala.

¹⁾ Kde státní prostředky nestačovaly, dával Konstantin ze svého soukromého jmění, aby odporný zvyk usmrcovati a odkládati dítky odstranil.

»Je to pravda,« odpověděl muž. »Jsem císařským úředníkem; pojď a následuj mne!«

Rádostně vzala opět žena dítka k sobě a šla za svým průvodcem na Palatin, kde císař sídlil; brzo mohla se přesvědčit, jak vznešené jest náboženství křesťanské!

Obraťme se také na druhý břeh Tibery a přidružíme se k muži, jenž bujnými vinicemi a olivovými sady k Vatikánskému pahorku se ubírá. Již z dálky pozoruje shluk lidí; četní dělníci pracují na jakési mohutné stavbě. Již zdvihaají se základy nad půdu; kamene a jiného staviva hojně leží kolem a jemně pracované mramorové pilíře prozrazují, že zde státi bude nádherná budova.

Udiven rozhlédl se muž. »Co je to za budovu, jež se zde staví?« otázel se jednoho z nejbližších stolicích, jenž se zdál býti dozorcem dělníků.

»Zdáš se býti cizincem v Římě,« odpověděl oslovený, »an nevíš, že vznešený císař na tomto místě basiliku staví ke cti apoštolského knížete Petra, jenž na tomto místě byl pohřben.«

»Zde?« podivil se přichozí; »byl jsem již jednou před lety v Římě a slyšel jsem tehdy, že svatý apoštol byl pochován před appijskou branou.«

»Tam odpočívalo ovšem jeho svaté tělo, ale jen krátkou dobu; bylo to, když spolu s tělesnými ostatky apoštola národů, sv. Pavla, bylo uloupeno.«

»Uloupeno?!« zvolal udiven cizinec. »Kým? Proč?«

»Budu ti vyprávěti o tom,« odpověděl dozorce. »Ille, tam dole stál cirkus Neronův, a tam podstoupil apoštol Petr smrt mučednickou; věřící pohřbili pak jeho svaté tělo na tomto místě na Vatikáně pod řečíkem. Později vystavěl zde nástupce sv. Petra, papež Anaklet, kostelíček, kde se často křesťané k slavení jeho památky scházivali. A zde byli též téměř všichni papežové až skoro do roku 200 pochovávaní.«

»Jak památným místem je tento pahorek!« zvolal cizinec. »Než promiň mi moji zvědavost, jak pak se to má s uloupením svatých ostatků našeho prvního papeže?«

»To se stalo takto,« pokračoval dozorce. »Hrob svatého knížete apoštol-

ského Petra byl křesťanům římským místem velice svatým, k vůli čemuž mnozí, obzvláště křesťané z východního židovstva, byli velice žárlivi; proto ukradli jedenkrát těla svatých apoštolů Petra a Pavla, chtějíce je jakožto drahocenný poklad na východ odvézt. Byli však prozrazeni a tři míle před branou appijskou dostiženi; drahocenný lup byl jim odňat a v tamních katakombách uložen.¹⁾ To trvalo jeden rok a sedm měsíců: na to bylo tělo svatého Petra opět do svého původního hrobu přeneseno, kdež odpočívá až podnes.«

»A bude zde odpočívati až do skonání světa,« pravil přesvědčivě cizinec: »Kristus zvíťazil a Kristus bude od nynějška panovati nad Římem a nad zemským okrskem — a tento chrám, jež císař Konstantin nad ctihodným hrobem náměstka Kristova na zemi staví, bude prvním a nejpřednějším chrámem světa, bude pevností, odkud svatá, Kristem zjevená pravda po všechna tisíciletí Urbi et Orbi — městu a okrsku — hlášána bude!«

Nádherný byl chrám sv. Petra císařem Konstantinem zbudovaný; na 96 pilířích z drahocenného mramoru spočíval pozlacený krov; pod oltářem nalézala se komůrka s rakví knížete apoštolského, ježž víko dal Konstantin ozdobiti křížem z ryziho zlata, 75 kilogramů těžkým. Když pak tento chrám během staletí hrozil sesutím, byla roku 1450 na základech téhož nová stavba nynějšího chrámu sv. Petra započata, jež na desíti mohutných pilířích spočívá a spojená je s dvojítm mocným sloupovým, jež dohromady 284 sloupův a 88 pilířů čítají a jichž střechu 162 soch světců zdobí. Jest nejkrásnějším a nejvelikolepějším chrámem světa.

¹⁾ Tak vyprávělo se v pozdější legendě. Faktum jest, že v létě roku 258 při vypuknutí pronásledování Valerianova těla obou knížat apoštolských ze svých brobek byla na tajné místo při appijské silnici přenesena. Pravděpodobně zůstala tam až do doby, kdy Konstantin ke cti obou apoštolů chrámy na Vatikáně a na ostijské silnici vystavěl. Na místě, kde svaté ostatky byly ukryty, zbudoval papež Damasus kolem roku 370 basiliku, jež »chrámem apoštolů« slula. Stojí až podnes, avšak pod jménem sv. Sebastiana, jenž byl pochován v katakombě založené kolem hrobův apoštolských. Chrám ten počítá se mezi sedmi hlavními chrámy.

Ano, pravdu měl cizinec, když zvolal: »Sem putovati budou křesťané ze všech dílů světa, aby se na hrobě apoštolově pomodlili, aby vyznali jednotnost své viry s virou církve Kristovy na Petru založené; sem putovati budou biskupové světa, aby svou úctu k vrchní hlavě církve osvědčili a své spojení s ním dokázali; sem přijdou císařové a králové, aby tu drahocenné dary složili.«

Pln obdivu naslouchal dozorce slovům cizincovým, a když umkl, za dlouhou chvíli potom odvážil se promluvit: »Jdi tam«, ukázal rukou směrem k Ostii, k moři, »a uvidíš, kterak i tam nesčíslní dělníci jsou zaměstnáni, aby štedrostí císařovou druhou stavbu vytvořili, jež důstojně této po bok se staví, basiliku ke cti apoštola národů sv. Pavla, jenž na onom místě byl pochován.«

»Tam stál kdysi statek šlechtetné Luciny, jež tělo svatého apoštola pohřbila?«

»Ano, jeho popraviště však leží o něco dále, v prohlubině Tibery, kde

jistě též svatyně brzo bude zbudována.«

»Tak se to sluší a patří,« pravil cizinec; nyní není již vypovídáno náboženství světla a pokoje do temných prostor katakomb; svobodně a bez překážek bude šířiti svůj lesk po světě; nyní nadešla doba, o níž praví prorok: Na každém místě obětuje se Pánu oběť čistá a neposkvrněná!«

»Čest však budiž vzdána našemu slavnému císaři Konstantinovi,« pravil dozorce s ušlechtilým citem, »jenž takovýmto způsobem křesťanství podporuje a pro slávu Boha živého horlí.«

»Pán mu to odplatí, a vděčné potomstvo bude ho nazývati Velikým!« pravil cizinec dozorce ruku na rozloučenou podávaje, chtěje dospěti do města, jež jako žádné jiné na světě na krvavý boj pohanství s křesťanstvím pohlíželo a jež první účastno bylo požehnání, jež pokoj národům přinést měl. Christus vicit — Christus imperat! (Kristus zvíťazil — Kristus bude vládnouti věčně!)

Duha Boží.

Zahřmělo a zatmělo se
s nebe hustý déšť se lil,
blesky žluté, fialové,
hrom tu hrozně rachotil.

Ustrašení na zem padli
a volali rolníci:
odvrať od nás zhoubné mraky,
Bože náš, svou pravici!

Dej, ať mírný deštík svaží
pole naše, schnoucí klas,
odvrať od nás přival s kroupy
vyslyš prosby naší hlas!

A hle, Pán Bůh lid svůj slyšel
černý mrak se rozpptýlil
a na nebi v malé chvíli
jasný pruh se zasnivil.

Vzpálá duha v sedmi barvách,
úmluvy to Boží znak,
že již zemi nikdy více
potopy nestihne vrak!

A. M. Kadlčíková.

Nádoba pobožnosti.

Napsal Jarolím St. Pavlík.

Svaté evangelium sice nepraví, čím se Maria Panna právě zabývala, když přišel k ní archanděl Gabriel s radostným poselstvím, že si ji nebeský Otec za matku svého Syna vyvolil. Kde však je zvěstování Panny Marie vyobrazené, všude vidíme ji v modlitbu pohříženou. Co se modlí? Nevíme; pravděpodobno, že se modlí, aby Bůh brzo poslal na svět zaslíbeného Vykupitele. Loretanská litanie dává jí titul „nádoba výborná pobožnosti“.

Pobožnost může býti dvojího druhu: zevnější a vnitřní. K zevnější pobožnosti se vyžaduje všeho nechati, co by pozornost od modlitby a od zbožného výkonu odvrátili mohlo, tedy ku příkladu nepsati, nečísti, nebaviti se s druhými, nepohrávati, neohlížeti se atd. Ještě dokonalejší je zevnější pobožnost, když si uctivě při ní počínáme, klečme, ruce máme sepnuty, a vůbec ukážeme, že se modlíme. Vnitřní pobožnost je tenkrát s modlitbou spojená, když skutečně na Boha myslíme, srdce své k němu povznášíme, s ním mluvíme. Pobožnost může dále pozůstávati buď z ústních modliteb nebo z rozjímání. Toto poslední je sice nejtěžší, ale nejlepším druhem modlitby. Rozjímání znamená nějakou událost ze života Ježíšova nebo jeho svatých, nebo nějakou náboženskou pravdu si živě před očí představit, o tom přemýšleti, si ji roztržiti, sobě samému jakoby kázání udělati, život svůj se životem Ježíšovým nebo s naporučenou ctností srovnati, chyb, jež se přihodily, litovati, dobré předsevzeti učiniti, mezi to střelné modlitby vložit a na konec o milost prositi, aby nám Pán Bůh síly dodal k vyplnění toho, co jsme si před sebe vzali.

Maria Panna je nádobou výborné pobožnosti; ona uměla výborně se modlit, vnitřní pobožnost spojit s pobožností zevnější; cvičila se v obojím druhu modlitby, ústní i rozjímavé. Její chování při modlitbě bylo příkladné, její myslí sebranost dokonalá. Zaviněné roztržitosti byly jí neznámé, neboť byla bez hříchu, prostá i všedních hříchů, k nimž roztržitou

modlitbu počítáme. Smíme i předpokládati, že ani nezaviněně nebyla v modlitbě roztržitou. Vykonyvala ústní modlitby, modlila se a zpívala žalmy a svaté písně, ku př. u Alžběty. Svaté Písmo poznává, že i rozjímavé modlitbě se oddávala; neboť čteme o ní: Maria však přechovávala všechna tato slova ve svém srdci. Modlila se dlouho, modlila se často, aniž by při tom zanedbávala své domácí práce; jistě však kořenila a posvěcovala práci nábožnými vzdechy a dobrým úmyslem proměňovala ji v modlitbu. Vsobotu modlila se v synagoze Nazaretské, ve svátky v chrámě Jerusalemském; výroční pouť do svatého města patřila k jejím obvyklým pobožnostem. Už za mládí byla si zvykla modlitbě, neboť je prožila na blízku domu Božího jako panna Bohu zasvěcená. My si ji nemůžeme ani jinak představit jak příklad nevroucnější pobožnosti. Pobožně se modlila, když k ní anděl přišel, pobožná byla při návštěvě Alžběty, zpívajíc krásnou duchovní píseň, již sama složila; žádná jiná píseň nezpívá a neřiká se tak často jako Magnificat blahoslavené Panny; kněží modlí se je každý den, v biskupských a opatských chrámech zpívá se takéž den jak den. Klečíc, modlila se Panna Maria u jeslíček a zachovávala všechna slova pastýřů v srdci svém; modlila se v chrámě, když Dítě božské obětovala; modlila se pod křížem; modlila se s apoštoly, očekávajíc Ducha svatého; neboť čteme v Písmě svatém: Trvali jednomyslně na modlitbách se ženami a Marií, matkou Ježíšovou.

Symbolem neb odznakem pobožnosti je kadidelnice. Doutnající uhlí znamená žár srdce v Bohu pohříženého. Ve Zjevení sv. Jana čteme: I přišel jiný anděl a předstoupil před oltář, máje zlatou kadidelnici, a bylo mu dáno mnoho kadidla, aby položil z modliteb všech svatých na zlatý oltář, jenž je před trůnem Božím; i vystoupil dým kadidlový modliteb svatých z ruky andělové před Boha. Panna Maria též náleží k svatým, ba ona je královnou všech svatých; její modlitby mají mezi ostatními modlitbami, jež sbíral anděl

v kadidelnici přední místo a lepší účinek. Vůně kadidla, v němž modlitba panenské Matky stoupá před Nejvyššího, musí mu býti obzvlášť líbezná. Jako skořice a balsám vydala jsem vůni, jako vybraná myrrha, čteme v Písmě svatém. — Kadidelnice visí na třech řetězech; představují nám tři božské ctnosti, jimiž blahoslavená Panna Boha se drží. Lne k němu pokornou a pevnou vírou; věří všechno, co Bůh ve Starém zákoně zjevil, věří i to, co Bůh jí samé zjevil, věří všemu, co jí anděl Gabriel vypravuje, ačkoliv toho nechápe, věří všechny články víry, jež souvisí dohromady jako kroužky řetězu; vytáhni jeden kroužek, řetěz je roztržen; zavrhuje-li kdo jeden jediný článek víry, zavrhuje celou víru. — Maria drží se Boha pevnou nadějí, to je druhý řetěz. Myslí stále na Pána Boha, doufá v něho, ukazuje svou naději v něho ustavičnými modlitbami a projevy dobrého úmyslu, jež se řadí k sobě jako perly růžencové, jako články řetězcové. — Maria lne k Bohu věrnou láskou. Kdo mne odloučí od lásky Kristovy? Ani soužení, ani bolest, ani pronásledování, ani meč, může říci se sv. Pavlem. Pouta lásky, jež ji k Bohu pojí, jsou tak pevná, že nic není v stavu, je přetřhnouti.

Právem se nazývá tedy Rodička Boží nádobou výborné pobožnosti, zlatou kadidelnicí, plnou vonné a líbezné modlitby. Následujme ji! Buďme zbožného smýšlení! Pravidelná pobožnost nechť náleží k našemu dennímu pořádku. Malé dítky nechť si navykají modlitbě, jakmile začnou nějaká slova vyslovovati; s modlitbou mají takřka růsti. Co si Jeníček nenavyl, Jan si nenavyl. Dávejme jim dobrý příklad. Odrážejme roztržité myšlenky, setřepme je jako prach s oděvu. Svatý Alois modlil se často celé hodiny, až se mu podařilo hodinu bez roztržitých myšlenek se pomodliti. Toho sice nedokážeme, ale pokusiti se můžeme, jak daleko to dovedeme. Sebeřme mysl před modlitbou, obrátivše ji na Boha. Moudrý Sirach nás napomíná: Dříve než se modlíš, připrav se na to a nebuď jako člověk,

jenž Boha pokouší. Udělejme v modlitbě sem tam přestávku malý odpočinek, zatím co oči na nějakém nábožném předmětu ku př. obraze spočívají; všední myšlenky se zatím vytráť a mysl se sebere. Kdo ještě v rozjímání se necvičil, nechť udělá pokus v rozjímavé modlitbě. Tato jde více od srdce než ústní modlitba nebo modlitba z knížek. Tak jako kněz udělá kázání na nějakou větu, nějaké slovo z Písma svatého, tak nechť pro sebe udělá ten, kdo chce rozjímat. Věc ta není sice tak lehká, půjde však lépe, než by člověk myslel. Ku příkladu: Blahoslavení tiši. Představíme si Spasitele, jak přednáší osmero blahoslavenství, a prosíme Ducha svatého za osvícení. Potom se tážeme: Kdo je tichý? Jak si počíná tichý? Proč máme býti tiši? Kdo to přikazuje? Kdo mi dává příklad tichosti? Jak jsem si počínal dosud v tom ohledu? Kde chybuji? Teď přijde lítost a předsevzetí, ale určité, ku př. k té neb oné osobě budu snášenlivý. Mezi to rozjímání prohodíme několik stříelných modliteb a zakončíme rozjímání modlitbou ústní.

Maria Panna je zlatou kadidelnicí plnou horoucích modliteb; nejsou to jenom její vlastní modlitby, jež koná sama pro sebe a za sebe; jsou mezitím i modlitby, jež koná za nás, totiž její přímlyvy. Maria je naší přímlyvkyní u svého Otce, u svého Syna, u svého Ženicha. »Otčenášky« u ní může si každý přímo objednat; nestojí to nic jak modlitbu. Všechny zavírá do své modlitby, všechny osoby, všechny potřeby; v její otčenáškové knize shromážděny jsou potřeby a prosby z celého světa. Jaká to útěcha pro nás! S důvěrou bez velkého strachu můžeme vstříc své smrti hleděti; neboť Maria je při nás jak za života, tak i při smrti, vždy pohotově se svou přímlyvou, se svou pomocí, již nám chce poskytnouti. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko! Nezamítej v potřebách prosb našich, o milosrdná Matko, blahoslavená Panno Maria!

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXX. První oběť mladé missie.

Napsal P. Ludvík Beckert, představený katolických missií na ostrovech Filipínských.

Nejvyššímu zalíbilo se v jeho nevyzpytatelném úradku v oktávě Neviňátek, 4. ledna, povolati k sobě náhle a neočekávaně mého milého spolubratra a jediného druhá ve zdejší naší nové missii.

P. Jan Scheiermann narodil se 1. října 1883. Dlouho kolísal ohledně volby svého povolání. Po dlouhých vrocích modlitbách rozhodl se konečně u milostného oltáře na poutním místě v Kevelaeru stát se missionářem. Několik neděl později, 4. října 1897, vstoupil ve Steylu v Belgii do missijního ústavu sv. Michala, kde dokončil svá studia gymnasiální. Vyšší studia konal v missijním ústavě svatého Gabriela a přijal tam 14. února m. r. svěcení na kněžství. Původně byl ustanoven pro missii čínskou, ale v polovici března dostal rozkaz, aby se odebral na Filipíny, kde měla založena býti nová missie. Dne 12. července odestoval ze Steylu a parník »Bülów« dopravil jej do Hongkongu, kde jsme se 10. srpna sešli.

Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie vystoupili jsme na filipínskou půdu a 23. srpna dorazili jsme do Pilaru, nového to našeho působistě. Pln horlivosti dal

se P. Scheiermann hned s počátku do práce, aby se naučil řeči domorodců; od časného rána do pozdního večera ležel v knihách anebo se cvičil rozmluvou s domorodci. Věrně a svědomitě konal své povinnosti. Brzy podnikal malé vycházky do nejbližších vesnic, aby tam sloužil mši sv. nebo uděloval křest svatý. O vánocích měl první kázání v řeči domorodců a zpovídal věřící. Nový rok chtěl slaviti v osadě Villavieji, 4—5 hodin odtud vzdálené. Ježto náš konik ochuravěl, vydal se již ve středu po vánocích pěšky na cestu a zastavil se prve ještě ve vsi Nagkanasanu, aby tam požehnal sňatku manželskému. Následek těchto námah byla velká zemdlenost. Na Nový rok napil se na lačný život studené vody a brzy na to dostavilo se prudké bolení hlavy a nechuť k jídlu. Následujícího dne, v neděli po mši sv., vydal se na zpáteční cestu, udělil na cestě ještě křest sv. a přišel teprve večer o 7 hodinách všecek znaven a s horečkou v těle domů. S počátku nedal na sobě ničeho znáti a volal na mne podle domácího obyčeje: »Apo, umaykami!« t. j. Pane, právě přicházíme. Bylo mně však ihned nápadno, že jeho hlas zněl zvukem zcela neobvyklým.

V pondělí sloužil ještě mši svatou, ale držel se jenom s největším namáháním na nohou. Na mé doléhání odebral se

brzy na to na lůžko. Nicméně trápila jej i tam silná horečka a všechno co pojechl, v krátkce zase vyvrhl. Teploměr ukazoval o 3 hodinách odpoledne 40,5 stupňů tělesné teploty a stoupl brzy na 41 stupňů. Poslal jsem pro lékaře do vzdálené osady Bangueda, ale lékař nebyl doma. Ježto se nemocnému horko stalo nesnesitelným, posadil jsem ho na lenošku a podal jsem mu trochu vína s vodou, což jej poněkud občerstvilo. »Jenom ne příliš mnoho,« žertoval ještě, »abych snad neumřel podnapilý.« Zatím dodával jsem mu myslí a řekl jsem mu, že jsem právě poslal pro lékaře. »To je drahá věc,« mínil, »a umřít musím přece.« Vůbec neztratil v ony dny přese všechn svůj bidný stav své obvyklé veselosti, naopak snažil se svými vtipnými žerty i mne obveseliti.

Zvláště po sv. zpovědi byl vesel a pravil: »Tak, nyní jsem rád, nyní rád umru.« Vždyť v nebi je tak krásně; je lépe pro mne, abych nyní umřel než-li později; je mi líto, že tě zde samého zanechat musím, ale buď ubezpečen, že v nebi za tebe i všechny obyvatele této země modlití se budu.« Potom opětoval častěji některé krátké modlitbičky a vzýval Ducha sv. Najednou vzpomněl si, že se ještě nemodlil nešpory, i prosil mne snažně, abych mu je hlasitě předfíkával, aby se potíchu se mnou modliti mohl. Potom jsem ho opět uložil na lůžko. V noci byl velmi nepokojný a mluvil často nesrozumitelná slova. Následujícího rána udělal jsem mu sv. pomazání. Bohužel Tělo Páně přijati nemohl, ježto ani pokrmu ani nápoje nesnesl; jenom stěží podařilo se mi jeho žízeň poněkud uhasiti.

Brzy ztratil řeč; nicméně poznal ještě představené okolních obcí, kteří ho přišli navštívit. Na jeho obličej spočíval nepřetržitě něžný úsměv. K dvanácté hodině dostal se pot. Doufám, že se tím jeho stav zlepší, ale horečka nepopustila. K páté hodině večer stával se dech rychlejším a namahavějším; pohlédl na mne ještě několikrátě přívětivě a pak

ležel tiše a pokojně. Seděl jsem vedle něho a utíral jsem po chvilkách pot s čela. Najednou pozoroval jsem — bylo několik minut před šestou hodinou večerní — že dech jeho se krátí; udělal jsem mu generální absoluci, rozsvítil hromničku a vyzval přítomné k modlitbě. Za několik minut na to vrátil svou duši Stvořiteli.

Postavili jsme rakev s drahou mrtvolou do naší chudícké kaple a celou noc měli naši křesťané u něho stráž, modlice se za něho. Nemohli to ani pochopiti, že by P. Juan byl skutečně mrtev. Následujícího dne o 8 hodinách měl jsem slavné requiem. Celý den zazníval umíráček a konaly se za zemřelého modlitby. Ano i pohané přicházeli z okolí, aby svého missionáře ještě jednou viděli. Odpoledne o 5 hodinách byl pohřeb, k němuž i dva světští duchovní se dostavili. Místodržitel sám omluvil se delším listem soustrastným, že pro úřední své povinnosti přijiti nemůže.

Pohřební průvod konal se za zvuků smuteční hudby na náš nový hřbitov. Strmívalo se už, když jsme na hřbitov přišli. Naši křesťané stáli s hořícími svícemi kolem čerstvého hrobu. Žádné oko nezůstalo sucho a ani já nemohl jsem se slzí zdržeti; byly to první po 22 letech, od smrti mé zvěčnělé matky.

Tak odpočívá nyní dobrý P. Scheiermann na úpatí mohutného kříže hřbitovního, v přírodě věčně zelené a kvetoucí. Před ním prostírá se pole jeho činnosti, v pozadí vyčnívají mohutné hory, které ještě nesčetnými pohany jsou obydleny. Aby je všechny zachránil, opustil zvěčnělý svou milou vlast, avšak již za několik málo měsíců nalezl zde svůj chladný hrob. Sám a plačky stojím nyní u tohoto hrobu; poslední dny zdají se mi býti hrozným snem. Mlčky klaním se božské Prozřetelnosti. Doufám však pevně, že můj dobrý spolubratr, jenž tak rád svůj mladý život Pánu obětoval, v něm našel velkomyslného odplatitele. Kéž by však ani on na nás nezapomněl, ale, jak byl slíbil, s nebe nám všem a zvláště naší mladé missii mocným byl přimluvcím!

Různé zprávy.

Zápis do I., II., III., IV., V. a VI. třídy českého dívčího gymnasia s právem veřejnosti, dívčí dvoutřídní obchodní školy, kursu ku vzdělání industriálních učitelek, kursu ku vzdělání vychovatelek jakož i do vedlejších předmětů: klavíru, houslí, zpěvu, němčiny, francouzštiny, angličtiny, všech druhů praktických i ozdobných ručních prací jakož i malby, koná se ve dnech 9. a 10. září v ředitelnáoh ústavu na Král. Vinohradech, Korunní tř. č. 4. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Informace udělují se každodenně. — Školské sestry ř. sv. Fr.

Devátka v životě našeho svatého Otce. Panující svatý Otec byl devět let knězem, když se stal kanovníkem, devět let byl biskupem, devět let kardinálem. Devátka hraje tedy v životě papežově významnou roli. Jelikož v roce 1903 stal se papežem, věří, že bude jen do roku 1912, kdy zemře. Doufáme, že proroctví toto bude falešným a tentokrát se nepotvrdí.

Anglický král Jiří II. K novému králi anglickému přišla deputace kněžstva, aby mu blahopřála. Král poděkoval delší řečí, v níž doslovně pronesl tato velmi pozoruhodná slova: Základem slávy národa jest jeho domácí krb. A tento základ bude jen tehdy pevně státi, jestliže rodinný život našeho lidu bude jednoduchý a jistý. Uprostřed různých snah dnešního sociálního života získává si církev vždy většího a většího významu. Kéž by její učení vždy hlouběji a hlouběji vnikalo mezi lid a kéž by srdce lidské zachovalo a povznášelo. To bude vždy mojí modlitbou. — Jsou to zřejmě zlatá slova, jež pronesena byla z tak vznešených úst.

Maria Celli. Nyní působí v Maria Celli farář se šesti kaplany a třemi zpovědníky, kteří jsou benediktini z opatství svatého Lambrechta. Roku 1907 bylo tam 80 tisíc komunikantů, r. 1909 však 130 tisíc. Téhož roku přišlo 250 větších processí a přes tisíc cizích kněží sloužilo mši svatou. Farnost má 5521 duší a 7 škol, z nichž Gollrad je vzdálen 19, Aschbach 16, Greith 15, Wallstern 12 kilometrů.

Neohrožená slova. Bavorský následník trůnu princ Ludvík, pronesl při svěcení základního kamene při kostelu svatě Anny ve Starém Öttingu mezi jiným následující pozoruhodná slova: „Děkuji Pánu Bohu, že jsem se narodil z katolických rodičů. Vždycky jsem hájil naše katolické náboženství, poněvadž jsem přesvědčen, že pouze toto jediné je pravým náboženstvím. Katolické náboženství dovoluje každému katolíkovi, aby byl snášenlivým k jinověrcům. Ale totéž žádáme i my, aby naše přesvědčení bylo váženo. My dobře víme, že ne Matka Boží, ale sám Bůh v nebesích vyplňuje anebo zamítá naše prosby, poněvadž sám nejlépe ví, zda je nám splnění přání k prospěchu anebo ku škodě. Ale přes to spěcháme s radostí k blahoslavené Panně Marii a s důrazem vyzýváme její pomoc u Boha. I já mám veliké starosti a bolesti, položil jsem je na oltář svatě církve. My všichni jsme svědky, co během století bylo docíleno příměnou nejvyšší Panny.“ Bavoráci mohou být pyšní na tato mužná slova svého statečného následníka trůnu.

Posmívál se. V Mnichově byl zaměstnan v hlavních železničních dílnách katolický dělník, na něhož kterýsi sociální demokrat vždy posměšně pokřikoval: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ Věc udána ředitelstvu a to propustilo rudého posměváčka z práce. Zřejmě zajde mu podruhé chuť k podobným surovostem. Jestli pak by u nás v Rakousku úřady podobně jednaly?

Král a pastýř. Mladistvý král portugalský Manuel léčil se v letošním létě v okolí města Busaca. Jednou, jeda v automobilu, potkal velmi slušné a čistě oděného pastýřského chlapce. Král se hoch zalíbil, dal zastaviti a rozmlouval s ním delší dobu. Pastýř zodpovídal všechny otázky beze všeho ostychu. Každý však z přítomných byl si jist, že dítě neví, s kým mluví. Když se tázal král, zda umí již čísti, odpověděl hoch poctivě: Nikoliv, ale matka mne naučila modlitbě: „Zdrávas Maria“ a každý den večer mne napomíná, bych se pomodlil jedno „Zdrávas“ za duši mrtvého otce a jedno „Zdrávas“ za našeho ubohého

krále, kterého zastřelili v Lisaboně. Mladý vládce byl při těchto slovech hluboce dojat, vyňal své kapsní poznámky, napsal na jeden list několik slov, vytrhl jej z knížečky, dal chlapci a řekl, by si vše dala matka přečísti od jejich faráře. Hoch odevzdal matce lístek, a kněz sdělil jí, že sám král mluvil s hochem a na lístek napsal: Požehnání buďtež všichni rodičové, kteří takto vychovávají své děti. Zároveň odevzdal kněz chudé ženě větší peněžitý obnos, který byl král mezitím zaslal na faru.

České kostely v Chicagu. V předměstí Chicagu Oak Park byl v letoším červenci vysvěcen nový český kostel. Připome-li ho k počtu dřívějších českých kostelů v Chicagu, je desátý. V Chicagu počítá se padesát ústic českých katolíků a ti tedy mají deset svých kostelů. V každé farnosti této jest též škola katolická.

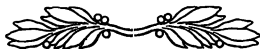
Turecký sultán a milosrdné sestry. Turecký sultán Abdul Hamid měl po čas svého panování veliký strach před atentáty na svůj život a hlavně se bál, že bude jídlem otráven. Nevěřil ani svým kuchařům. Aby si byl zcela jist, povolal do své kuchyně milosrdné sestry, které si vyprosil u apoštolského delegáta, když byl u něho v audienci. Sestry bydlely v Jildizu a mohly zcela nerušeně vykonávat všechny své náboženské povinnosti. Nedůvěřivý sultán měl k nim neobmezenou důvěru a nejednou říkal, že je přesvědčen, že tyto „slušné paní“ za žádnou cenu nedají se získati k špatnému činu. Abdul Hamid vážil si velice sester a neoslyšel žádné jejich prosby. Proto se také často na ně obraceli mnozí, když chtěli něco u sultána dosáhnouti. Jednou zrušil sultán na žádost sester rozsudek smrti nad odsouzcencem, za něhož marně orodovali nejvyšší hodnostáři dvorní. Sultán řekl: Vám nemohu nic odepřít, protože vaše prosba pochází ze zbožného srdce.

Chudoba v Londýně. V Londýně žije tolik chudých, že případně na 33 osob vždy jedna nemajetná; 20 procent lidí umírá v pracovnách, ač bývá ročně vypláceno přes

200 milionů korun v chudinských podporách a ač mají londýnští občané zajištěný majetek v obnosu 24.545 milionů korun. V Londýně je 28.265 velkých továren, 5 mil. obyvatelstva v městě samém a v předměstích 3 miliony. Každou hodinu narodí se 14 Londýňanů a osm jich umíre.

Pomník Adamovi. Američan John Brady, podnikatel staveb, bydlící v Baltimore, přišel na zvláštní myšlenku — postavil pěkný pomník praotci Adamovi; je to obelisk, na němž jsou sluneční hodiny, jméno vděčného „pravnuka“ Adamova a nápis: „Tak mizí sláva světa.“ Přátelé radili panu Bradymu, aby též postavil pomník pramáti Evě, což však tento pán nechce učiniti.

První „Anděl Páně“. Dojemné a na věky nezapomenutelné jsou výjevy, jež se odehrávaly na ponurých, hroznou katastrofou stížených místech Sicílie. Pohnutý příběh se vypravuje z Faro, městečka u Messiny, kdež též vše bylo zničeno. Obyvatelé bydlejí prozatím v bídně zařízených stanech. Ve zbořeníších pracovalo se pilně motykou, sekerou a lopatami. Náhodou našli v sutinách kostela zvon, úplně neporušený. Rychle zřídili jakés takés lešení a umístili na něm zvon. Zavolali 70letého zvoníka a vyzvali, aby zase zazvonil — bylo to k večeru — „Anděl Páně“. Slunce pomalu zapadalo. Stařeček přichvátav nechtěl ani svému zraku věřit. Slze klesl na kolena vedle nové zřízené zvonice, pomodlil se vroucně a pak, maje smeknuto, počal zvonit. Byly to první zvuky zvonu, které ponejprv po dvacetidenním mlčení zahlaholily zase na místě neštěstí. Dále a dále nesly se mocné zvuky zvonu a vůkolní pahorky opětovaly slábnoucí echo. A tu stalo se něco neočekávaného. Ze všech stran běhali lidé, udiveně a strnule hleděli na zříceniny, jeden druhého se ptal: Nejsou to zvuky z městečka; anebo povstává ve zříceninách nový život? Všichni, muži, ženy, děti a starci pospíchali k starému zvoníkovi, který zbožně zvonil „Anděl Páně“. A zvuky ty jakoby opět v srdcích všech vyvolaly nový život, nové naděje.

U matičky.

Sedíme tu spolu samy
zase, jak to mezi námi
bylo před rokem;
matička se na mne směje,
srdce radostí se chvěje,
šťastná doma jsem!

Duše naše plna touhy,
vypovídá za rok dlouhý
vše, co tajila;
dej Bůh, bys tu dítě drahé
prázdniny své v chvíli slabé
u nás prožila!

Povíme si, co nás tísní,
žal ukryjem v tklivé písni
lásky objetí;
a až jednou dokonáme,
co si ještě říci máme,
klid nás posvětlí!

Svoboda církve katolické na Rusi.

(Hlavní úmysl).

Ačkoliv jest Rusko zemí Slovanů nám blízko spřízněných, ačkoliv tolik se četlo o Rusku, války se s ním vedly a často i našimi turisty procestováno bývá, přece jest ještě u nás málo známo. Neznáme všichni jeho rozložitost po Evropě a Asii, neznáme všichni veliký počet jeho obyvatel, kteří povětšinou vyznávají víru »pravoslavnou«, řecko-slovanské obřady zachovávají a hlásí se k východním církvím, které se neblahé paměti od církve římské odtrhly. Tito pravoslavní zachovávají, až na některé rozdíly, tytéž nauky víry jako my katolíci. Známo jest, že i na Rusi žijí katolíci, kteří však netěší se dosud plné svobodě u vyznání své víry. Jsou jen trpěni za jistých podmínek a okolností. A proto se máme modlit, aby církev katolická nabyla v Rusku úplné svobody. Z následujícího poznají čtenáři lépe poměry v Rusku.

Rusko má ohromnou rozlohu v Evropě i v Asii, má asi 16 rozličných národů, kteří se dělí zase na menší kmeny. Čítá asi 130,352.583 obyvatel, a číslce tato stoupá víc a více, protože porody převyšují úmrtí. Katolíci jsou v ruském Polsku a v jihozápadní části evropského Ruska asi 9-12%, ale jsou též v Sibiři katolické missie. Katolíci jsou vždy u velikém nebezpečí odpadnouti k pravoslaví, protože vláda ruská k tomu vši mocí svou působí. Též schází v Rusku katolíkům kněží a proto jsou více méně sami sobě ponecháni, tak že obcováním s pravoslavnými, vlivem ruských úřadův a jinými poměry snadno se nakloní k církvi ruské, totiž stanou se pravoslavnými. Ruská církev povstala tehdy, když křesťanské diecése Ruska odpadly od patriarchy cařihradského, odkud Rusko dostalo první missionáře, a od obrácení kněžny Olgy (939) a knížete Vladimíra (989) i první biskupy pod vrchní správou patriarchy. První biskupské sídlo bylo v Kyjevě, pak bylo přeloženo do Moskvy 1328 a nastalo krátké smíření s Římem. Metropolitů Isidor kyjevsko-moskevský na sněmu florentském 1439 spojil se s Římem, ale byl proto brzo sesazen. Ruská církev nabývala více mocí proti cařihradské, až

patriarcha Jeremiáš II. povýšil Moskvu za sídlo patriarchy a metropolita Jan byl carem slavně za patriarchu ustanoven. Za Petra Velikého byl založen svatý synod, nejvyšší duchovní vrchnost ruské církve. Sestává ze 12 carem jmenovaných členů duchovních i světských. Nejhlavnějším jest vrchní prokurator. Svatý synod řídí všechnu církev ruskou a všechny její kláštery.

Církev katolická má v říši ruské 12 biskupův, a sice 5 v Rusku samém a 7 ve starém království polském. Počet katolíků páčí se na 15 milionův, a sice v Polsku, na Litvě, v Bílém a Malém Rusku a přistěhovalci z Rakousko-Uherska a Německa. Nejvíce vynikají Poláci co do spořádanosti mravův i co do vzdělanosti. Poláci mají polské kázání a modlitby, ale při službách Božích jest latina zavedena. Pro svou lásku k polské vlasti i pro svou katolickou víru jsou však Poláci velmi utiskováni od Ruska pravoslavného. V Rusku panuje pravoslavi nad všemi ostatními vyznáními, ostatní vyznání, tedy i katolické, jsou jen milostivě trpěna.

Tak roku 1875 událo se násilné obrácení maloruských unitů (sjednocených) v guberniích sedlecké, lublinské, mohylevské a minské. Kněží sjednocení vypuzeni z far a kostelů, které odevzdány pravoslavným. Věřící prostě přepsáni k nové víře. Kdo zůstali věrni víře staré, pronásledováni, týráni, na Sibiř deportováni. Scházeli se tajně v lesích v noci na katolické bohoslužby. Kněží katolíci s nebezpečím býti vyvezeni na Sibiř jim přisluhovali slovem Božím a svátostmi. Většina jich během celé té doby utrpení vytrvala při katolictví. Čítání každý rok svatým synodem pravoslavným jako »úporní« (vzdorovití). Zůstávalo jich až do posledních let na sto tisíc.

Ostatní katolíci mezi tou dobou, mimo Polsko, v Rusku byli jen trpěným vyznáním, ne sice pronásledováni, ale v mnohém omezovali.

Na Poláky pohlíženo i v náboženském ohledu nedůvěřivě, neboť za každým hnutím jejich viděny pikle politické a katolictví Poláků bylo v očích všech Rusů hlavní překážkou, proč Poláci s Rusy splynouti nemohou a proč jich nenávidí. Kněží jako služebníci katolické církve byli proto vždy dvojnásob podezřelí.

Hlavní správa katolické církve, metropolita mohylevský, přeložena do Petrohradu, tam byla úřadům blíže. Úroveň vzdělání kněžského snížena. Do bohosloví přijímati se musilo už po odbyti nižšího gymnasia; biskupské semináře špatně vypraveny vědecky, jen aby nevynikaly nad pravoslavné. Studium kněží katolických v cizině kladený veliké překážky, a jen zřídka dovolováno.

Konečně úkazem o svobodě náboženské 30. dubna 1905 všecky křesťanské církve učiněny stejně svobodnými. Dovoleno i přestup od pravoslavi ku katolictví, což dříve se nedovolovalo. Všichni, kdož násilím při pravoslavi byli držáni, najednou začali odpadávati. A tak během čtyř let přestoupilo na 300 tisíc duší nazpět ku katolictví, jmenovitě v oněch dříve unitských diecesích. Tohoto odpadání se pravoslavná církev polekala a tak brojeno proti úkazu o svobodě vyznání. Říšská rada, již úkaz dán ve formě zákona k projednání, dosud ho nevyřídila, ale jednala o něm a čím dál více svobody ty sůžuje a ruší, takže se zdá, že z nich na konec nezůstane ničeho.

Úřady zavádějí znova podobné poměry, jaké byly před úkazem 30. dubna 1905. Stíhají a pronásledují katolické kněze za každý projev proti pravoslavi, za každý stín podezření z propagandy. Zvláště často se to děje na Litvě a Malé Rusi, oně sporné půdě mezi Rusy a Poláky. Na Rusi chopili se dychtivě po-

blouzení několika kněží a hrstky katolíků polských a založili mezi Poláky sektu Mariavitů, podobnou starokatolíků u nás, a všude ji podporují, a běda katolíkově, který by této sektě se posmíval nebo proti ní vystupoval.

Poměrně klidněji se dívají Rusi na katolíky německé, francouzské a jiné, jimž i více dovolují. Protivenství víry katolické zaviněno v Polsku, na Litvě a Malé Rusi z velkého dílu politickým sporem mezi Rusy a Poláky. Církev odnáší si tu, co politika od staletí zavinila.

A proto modleme se vroucně, aby katolíci na Rusi víc měli svobody u vyznávání svaté víry, aby nebyli pronásledováni a podezříváni. Modleme se, aby unie (sjednocení) církve ruské s církví římskou se brzo stala, aby lid ruský, který beze své viny byl stržen do rozkolu, zase se vrátiti mohl k pravé matce své, církvi katolické.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za svobodu církve Tvé na Rusi, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modlití se za pokoj a sjednocení církvi.

Úmysl v listopadu: Smíšená manželství.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V říjnu modleme se za svobodu církve katol. na Rusi

(Ustanoven a zehánán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. S.	Sv. Remigia , bisk. (533). — Pobožnost růžencová. Podpora nešťastných. Časté přijímání svátostí. Horlivost v dobrém. Obnova křesť. společnosti.	
2. N.	Neděle XX. po sv. Duchu Sv. růžence Panny Marie. — Družiny Mariánské. Missie v Indii. Katolíci ve Svaté zemi. Dobrodinci nešťastných. Umírající.	
3. P.	Sv. Diviše , b. m. (273). — Katolíti učenci. Náležitě svěcení nedělí a svátků. Svoboda církve katolické. Ochrana katolíků ve Svaté zemi. Duše v očistci.	
4. Ú.	Sv. Františka Seraf. (1226). — Císař a král náš a jeho rod. Katolické školy. Duchovní cvičení vojáků. Ústav pro obrácení židů na víru katol.	
5. St.	Sv. Placida a spolumuč. ř. sv. Bened. (541). — Řád benediktinský ve vlasti naší. Věrné plnění povinností stavu. † P. Pl. Mathon. Požehnání kat. podniku.	
6. Č.	Sv. Brunona , bisk. (1102). — Naši velepastýřové. Pronásledování katolíci. Duchovní cvičení dělnictva. Bohoslovné ústavy. Církev katol. na východě.	
7. P.	Sv. Justiny , p. m. (III. stol.). — Pomoc Boží v nesnázích. Missie mezi pohany. Jednota křesťanských žen a dívek. Přemáhání zlého. † kněží.	
8. S.	Sv. Brigity , vdovy (1373). — Dobročinné ústavy církve. Duše vlažné. Nádražní missie. Katolíti učitelé. Pokoj v rodinách. Křesťanské matky.	
9. N.	Neděle XXI. po sv. Duchu. Bl. Gunthera , poust. (1045). — Odřeknutí se světa. Panovníci a státníci. Dar kajcnosti. Pokoření nepřátel Božích.	
10. P.	Sv. Františka Borg. , řeh. (1572). — Pohrdání marnostmi. Tovaryšstvo Ježíšovo. Úcta nejsv. Svátosti oltářní. Lidové missie. Nemocní. † bratr.	
11. Ú.	Sv. Germana , bisk. m. (407). — Láska k utrpení. Spolky křesťanského dělnictva. Dobrodinci sv. Hostýna. Přemáhání zlého příkladu. Dar pokory.	
12. St.	Sv. Maximiliana , bisk. m. (283). — Dír síly křesťanské. Zbožné vychování dítek. Za účtu ku kněžím. Denní sv. přijímání. Návštěva služeb Božích.	
13. Č.	Sv. Eduarda , krále (1066). — Katolíci v zemích protestantských. Obrácení Anglie na víru katolickou. Podpora strážců svatých míst v Palestině.	
14. P.	Sv. Kalixta , pap. m. (222). — Svatý Otec Pius X. Sjednání Slovanů. Dobrý katolický tisk. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Katolíci na Rusi.	
15. S.	Sv. Terezie , p. řeh. (1585). — Řád karmelitů. Bratrstvo sv. škapuliře. Úcta sv. Josefa. Dar sebezapření a pokory. Zachování postu. † sestra.	
16. N.	Neděle XXII. po sv. Duchu. Posvěcení chrámů Páně. — Úcta k domu Božímu. Častá návštěva chrámu Páně. Dobrodinci domu Božího. Dar zbožnosti.	
17. P.	Sv. Hedviky , vévod. (1243). Bl. Markéty Alacoque (1690). — Úcta nejsv. Srdce Páně. Svornost v činnosti katolíků. Svornost v rodinách.	
18. Ú.	Sv. Lukáše , evang. P. — Porozumění sv. evangeliím. Stranění se světa. Šíření katolických novin a knih. Přemáhání hněvu. † Msgr. Šťastný.	
19. St.	Sv. Petra z Alkant. , řeh. (1562). — Odvrácení mnohých pohoršení. Láska k chudině. Dobrodinci nešťastných. Horliví kazatelé. Dům řeholní.	
20. Č.	Sv. Jana z Kentu , vyzn. (1172). — Ostražitost nad smysly. Přemáhání podvrtných zásad. Katolíci v Anglii. Statečné vyznání víry. † matka.	
21. P.	Sv. Uršuly a soudr. (238). — Ženské kláštery a jich ústavy. Probuzení vlažných katolíků. Přemáhání marnivosti. Tichost a mírnost v povolání.	
22. S.	Sv. Korduly , p. m. (238). — Zbožné vychování dívek. Úcta k posvátným obřadům. Přemáhání nestřídmosti. Dar čistoty srdce. Ochrana nevinnosti.	
23. N.	Neděle XXIII. po sv. Duchu Sv. Jana Kapistr. , řeh. (1456). — Horlivost ve slyšení slova Božího. Boj proti nevěře. Vyléčení choroby duševní.	

Odpuště 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne		Na slavnost:	Úmysly:
24.	P.	Sv. Rafaela , archand. Sv. Gilberta , op. ř. prem. (1152). — Úcta sv. anděla strážce. Katoličtí učitelé. Přemáhání smyslnosti. Trpělivost v nemoci.	
25.	Ú.	Sv. Křišpina a soudr. (III. stol.). — Statečné vyznání víry. Katol. vysoké školy. Sdružení katolické mládeže. Odvrácení pokušení. Příbuzní. † syn.	
26.	St.	Sv. Evarista , pap. m. (112). — Úcta ostatků svatých. Křesťanské matky. Církev katolická ve Španělsku. Dar víry jisté rodině. Bázeň Boží ve škole.	
27.	Č.	Sv. Frumencia , bisk. (IV. stol.). — Důvěra v Boha. Spása křesť. mládeže. Podpora sv. Otce Pia X. Katoiči v Japonsku. Pobloudilý manžel. Siroteci.	
28.	P.	Sv. Simona a Judy , apošt. P. (I. stol.). — Horlivé kněžstvo. Apoštolát laikův. Apoštolát modlitby. Horliví zpovědníci. Za dary Ducha svatého.	
29.	S.	Sv. Narcisse , bisk. jerus. (213). — Vysvobození svatých míst z moci nevěřících. Štěstějši podpora strážců Božího hrobu. Vůdcové duší. Studující.	
30.	N.	<i>Neděle XXIV. po sv. Duchu.</i> Sv. Alfonse Rodrig. T. J. (1617). — Vítězství katol. zájmů. Trpělivost v souzení. Za jednotu a svornost. † spolubratři.	
31.	P.	Sv. Wolfganga , bisk. (994). — Svornost v národě našem. Dar zbožnosti naší mládeži. Missie mezi pohany. Zemřeli údové katolických bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Škoda, že Rusko není katolické, že se neblahé paměti odtrhlo od pravé církve Kristovy! Přece i na této půdě pracoval sv. Metoděj; zasel semě učení Ježíše Krista. Bohužel, že vlivem sousedních pohanův a vlivem panovníků církev katolická vždy byla na Rusi utiskována, zejména tehdy, když povstal rozkol mezi církví západní a východní. Tenkrát Rusie se přidala k východní církvi. Byla doba někdy katolikům příznivější, ale nikdy netrvala dlouho. Ano všichni vystěhovalci přišedši na Rus museli se státí pravoslavnými, jinak by nebyli obstáli. Byla doba, kdy mohli přívrženci jiných vyznání přestoupiti k víře katolické, avšak z pravoslavi nesměl nikdo přestoupiti, a učinil-li tak, byl ze země vypovězen. Nyní opět vláda ruská přiosťila zákon proti katolikům, a proto se modleme, aby církev katolická a věrné její ditky na Rusi větší požívaly svobody ve vyznávání víry své, aby tato rozsáhlá země vrátila se opět do pravé církve Kristovy.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr.) Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za svobodu církve Tvé na Rusi, a na všechny úmysly, jež doporučený jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlašť naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buďž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patronu citelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Hezo apoštolské: Modlití se za pokoj a sjednocení církví.

Úmysl v listopadu: Smíšená manželství.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

LISTOPAD 1910.

Čiň na světě, jako bys jej nikdy neměl opustiti a o duši svou se starej tak, jakoby každá hodina měla býti tvojí poslední.

Marie Kadlěčková:

Nejmilejší Ježíši!

Vždy Tvoji, Pane, konat vůli
je touhy mojí pravý cíl,
leč přijdou-li myšlenky hříšné,
Ty dodej nových opět sil!

Jak častokráte s retů chvějících
se dere sten a bolný vzdech;
ó Kriste, Pane nejmilejší,
chraň duši moji hříšů všech!

Svým požehnáním práci moji
provázej, dobrý Kriste, sám,
ať jedenkrát duše šťastně
se vznese k nebes výšinám!

Zdrávas!

Zdrávas, zdrávas, Panno čistá,
volám s hlasem anděla,
která Tobě v Nazaretě
z jeho retů zazvoněla!

Zdrávas, zdrávas, Matko Boží,
volá k Tobě, chvějící ret,
starce, ženy, muže, dítky,
zdrávas volá celý svět!

Zdrávas, zdrávas, nebes hvězdo,
tříkrát denně zvonek zů,
duše lidská klidu najde,
srdce v sladkém snění sní!

Modlitba.

Klaním se Ti, Hospodine,
volám k Tobě každý den,
aby z duše unavené
prehl krutých bolů sen!

Slyš mne, Bože, nad hvězdami,
 neodvracuj svoji tvář,
dej, ať srdce rozervané
uzří lásky Tvoji zář!

Dej, ať v srdci pokoj sídlí,
tak se denně modlívám,
když za noci k hvězdné výši
kalné zraky upírám!

Vlast pozemská a nebeská.

(K slavnosti Všech svatých.)

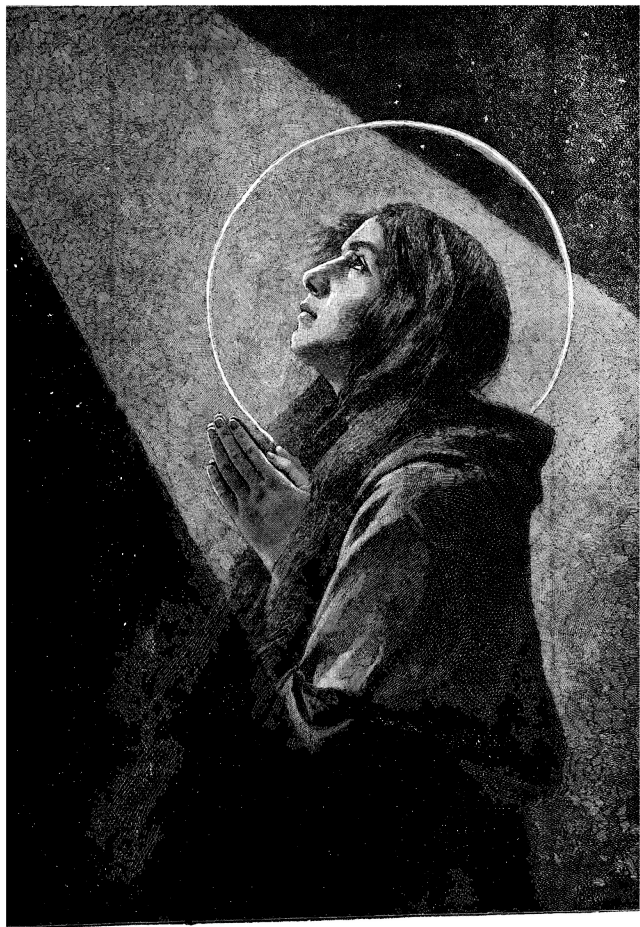

Dnešního dne staví nám církev svatá krásné vzory na oči, vzory života v pravdě křesťanského, zásluh plného, obětavého a kajícího, a vzory tyto jsou svatí a svěťci Boží, jichž svátek dnes slavíme. Žít kdyś jako my na téže zemi, mnozí byli s námi spřízněni týmž jazykem, touž rodnou zemí, ba i četné rodiny naše mají mezi svatými dosti zástupcův a členů; sdíleli s námi tytéž starosti, konali tytéž práce, strádali a trpěli mnohdy daleko více nežli my; při tom všem však dovedli moudře spojit péči o pozemský život s péčí o život věčný. Jsouce pilní, pracovití jako Marta v evangeliu, nezapomínali dle příkladu Mariina na »jedno potřebné«, a tak šťastně s pomocí Boží i vlastní píli přešli z vlasti pozemské do vlasti nebeské. Milá jim byla vlast pozemská, milejší vlast nebeská, a proto i v lásce k těmto vlastem našim jsou nám vzorem a zářným příkladem. Uvažujme tedy dnes poněkud o lásce k vlasti pozemské a k vlasti nebeské dle příkladu našich svatých bratří a sester, abychom i my jednou přišli z této pozemské vlasti šťastně do vlasti nebeské a k připojení byli k duchům blaženým.

Zemi, v kterou nás prozřetelnost božská postavila, abychom v ní trávili dny života, zemi, v níž nás matka na svět zrodila, zemi, v níž prožili jsme šťastné doby mládí a starostiplnou dobu dospělosti, kde nám i vlasy zešedivěly, kde první modlitby jsme k Bohu vysílali, kde mnohé štěstí nás potkalo, ale také mnohé soužení na nás dolehlo, zemi, kde předkové naši odpočívají, zemi, v níž žije národ, jehož členy jsme, jehož řeč mluvíme, na jehož osudech podíl bereme, tu zemi nazýváme vlastí svou. A jakou moc má slovo vlast na citlivého člověka! Zeptá-li se severana, jehož pole věčný sníh pokrývá, jenž po několik měsícův ani hřejícího slunce nevidí, jehož obydlím jest bídná jeskyně nebo hliněná bouda a jehož celé bohatství v několika kusech dobytka záleží, anebo zeptá-li se obyvatele horkých krajín, jenž vydán jest

nejprudším paprskům žhavého slunce a dny bídného života tráví na písčitéch pustinách — zeptá-li se jich, proč svůj domov neopustí a lepší bydlo si nevyladají, věz, že každý s jakýmsi vznešeným, milým a oddaným citem ti odpoví: »To jest má vlast.« Ano láska k vlasti je to, která nedopouští mu odloučení se od oněch krajín, ať jsou jakékoli. Tuto přirozenou lásku k vlasti nemůže nikdo ze srdce lidstva vykořeniti; bez citu by byl a sobcem největším ten, kdo by zapomněl na vlast svou. Proto vyhasne-li v některém národě láska k rodné půdě, k vlasti, národ takový zajisté hluboce klesá. Národové, kteří, jak dějiny nás učí, zaměnili svou vlast za cizinu, buď úpěli v nejtěžší porobě nebo zápasili s bídou. Jedině nesnesitelná ukrutnost anebo otroctví mohly je k tomu pohnouti.

Všichni národové jeví něžný cit ku své vlasti. Hospodin Bůh, jenž stvořil svět a národy, jasně ukázal, že je svatou jeho vůlí, aby národové svou vlast, svůj domov milovali a za tou příčinou vložil v srdce jejich tak mocný cit lásky k vlasti. Vidíme to na vyvoleném národě israelském, jenž slyšel velikou láskou k vlasti od Boha mu vykázané. V zajetí babylonském lkali a naříkali Israelité, že nemohou zřítí svaté město Jerusalema a toužili nejvíce navrátiti se zase do staré vlasti své. Israelité posypali hlavu popelem, roztrhli roucha svá, v kající oděv se oblékali a tak dávali na jevo touhu po vlasti, kterou jim Bůh pro hříchy jejich odňal. A ač trvala poroba tato sedmdesát let, nezapomněl utiskovaný národ na svou a otců svých vlast. Mnohá slza pro ni prolita a bédování nebylo konce. Vezme příklad nářku po vlasti tesknícího a toužícího národa v žalmu 136: »Při řekách babylonských jsme sedali a plakávali, když jsme se rozpomínali na Sion. Na vrbí uprostřed jeho zavěšovali jsme nástroje hudby své. Neboť tam dotazovali se nás ti, kteří zjimané odvedli nás, na slova písní, a ti, již zavedli nás, říkali: 'Píseň zpívejte nám z písní sionských.' Kterak zpíváte máme píseň Hospodinu v zemi cizí? Jestliže zapomeu

na tebe, Jerusaleme, budíž v zapomenutí dána pravice má. Přilníž jazyk můj k dásním svým, nebudu-li pamatovati na tebe: nepoložím-li Jerusalema na počátku veselí svého.*

Nač třeba hledati větších důkazův o lásce k vlasti? Ani mnoholetá poroba ani moc, pod kterou Israelité sténali, ani strach před ukrutnými nepřáteli nemohl je přinutiti k písni, jimiž mysleli, že by ukázali neváznost k vlasti, a takovou nepravostí nechťeli poskvřiti duši svých. O jak mocná to byla láska k vlasti, která za nedovolené považovala veselými písněmi oslavovati a velebiti Hospodina v cizí zemi, jak silný žár lásky k pravé vlasti plápolal v srdci porobou stisněného národa, jemuž radosti nad všechny ostatní větší bylo město Jerusalema a otcina jeho!

Že jest láska k vlasti člověku vrozena, poznáváme i my, jestliže nějaká nutnost nás z vlasti vzdálila a v cizinu uvedla. Navracíme-li se do otciny, nemůžeme se dočkat, až uvidíme zase hory i planiny milé domoviny, a když ji uvidíme, jest nám, jako bychom omládli, srdce nám mimovolně prudčeji tluč, krev mocněji v žilách proudí, v oku zaleskne se slza radosti, slova vážnou, jen ústa šepotají: »Ejhle, milá vlast má!« A čím delší byla doba, kterou ztrávili jsme vzdáleni od vlasti, tím větší radost při návratu do ní. Proto jaký by to byl necita, který by lásku k rodné vlasti vypudil ze srdce svého! Byl by jakýmsi vrahem, neboť by ničil v sobě onen veliký popud k velkým a slavným činům, který dala a dává láska k vlasti.

I naši svatí milovali vlast svou, pro ni a pro národ žili, pracovali a učinili ji ctnostmi svými slavnou. Vzpomeňme jen na naše svaté patrony sv. Václava, Vojtěcha, Prokopa, bl. Anežku, sv. Jana Nep., blah. Sarkandra a jiné, jak oslavili vlast naši pozemskou svým svatým životem, svými hrdinskými skutky, svými ctnostmi a známou ji učinili po celém světě. Za úkol vznešený považovali národ svůj usměřití, přispívati k povznesení vlasti a k tomu všemu vedla je vrozená a křesťanstvím zušlechtněná láska k vlasti. Vždyť Kristus Pán sám jim byl vzorem v lásce k vlasti, v níž žil, trpěl i umřel a kterou s národem svým tolik miloval, že ji ani neopustil. Láska k vlasti je tedy

naší povinností jak dle přirozeného zákona tak dle učení Kristova.

Ale vlast pozemská jest jen naším obydlím na krátký čas. Člověk opouští ji, ač přece žije dále, neboť má v sobě něco ušlechtilějšího a vznešenějšího nad ostatní tvory, a to jest nesmrtelná duše. Duše opouští při smrti přibýtek těla svého a chvátá na místo svého určení, jakého se jí dle zásluh jejích dostává. A jaké je to určení? Nesmrtelné duši jest od věčného Otce od počátku jejího připraveno již před věky nebe za přibýtek, za otcinu, za vlast. A v té věčné otcině, v tom království věčného Boha, Otce našeho, má žiti duše naše ustavičně a má míti rozkoš ze stálého patření na tvář Boží. Tak jest vůle Boží. Proto jest i naší povinností toužiti a dychtiti po vlasti této nebeské a proto ji i milovati. Milujeme-li vlast vezdejší, ještě více a vřeleji máme milovati vlast nebeskou, neboť zde jsme pouze poutníky, tam však chceme se ubytovati na věky. Proto dobře praví kdosi: »Čiň na světě, jako bys jej nikdy neměl opustiti, a o duši svou starěj se tak, jakoby každá hodina měla býti tvoji poslední.« Pojímání království nebeského, které připravil nám z lásky Stvořitel a z lásky zase otevřel nám Spasitel, nebude trvati na čas, nýbrž na věky. Víme to z úst Spasitelových, který pravil: »Jdu k Otci mému a Otci vašemu, Bohu mému a Bohu vašemu. V domě Otce mého jsou mnozí přibýtkové. Jdu, abych vám připravil místo.« (Jan 14, 2.) Dům Otcův jest však dědictvím synův a dcer. Láska naše k vlasti nebeské nenese se za tím, abychom ji oslavili a okrášlili, neboť ten, jenž ji stvořil, ji také ozdobil a radostmi, o nichž ponětí nemáme, obohatil. Láska naše k vlasti nebeské nésti se má k tomu, abychom si ji zasloužili a hodni byli požívatí jejího blaha. A proto je třeba, bychom pilni byli toho života, jenž jediné k vlasti nebeské vede, a to je život podle vůle Boží, život v pravdě křesťanský. Aby nás Bůh k touze po vlasti nebeské nadchl, dává nám skrze svatého apoštola Jana popisovati její blaženost. »A setře Bůh všelikou slzu z očí jejich, a nebude již ani kvení ani křiku ani bolesti, neboť věci první pomínuły.« (Zjevení sv. Jana 21, 4.) A sv. Pavel praví o vlasti

nebeské: »Ani oko nevidělo ani ucho neslyšelo ani do srdce lidského nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.« A po takové kráse, po takové blaženosti neustálé, věčné neměli bychom bažiti? Vždyť sama přirozenost naše učí nás hledati pomoc mimo zemi, nahoře, v nebi. Stihne-li nás žalost, tiseň, bída, hoře, tu upíráme zraky své k nebi, spínáme ruce a vysíláme modlitby k Otci nebeskému, od něhož doufáme útěchu, posilu a pomoc.

A toho všeho se má nám dostati v nebeské vlasti. A pomníme-li ještě, že tuto vlast časnou zaměnití máme za věčnou, že v ní očekává nás nebeský Otec, Spasitel náš, blah. Marie Panna, Matička naše, a všichni naši svatí bratři a sestry, tu zajisté i láska k vlasti té v nás probuditi se musí. Avšak víme také, že člověk v ničem hned dokonalým není, že třeba mu ve všem cviku. I v pravé lásce k vlasti nebeské třeba se nám cvičiti. Jako Israelité vzdychali po vlasti pozemské, vzdychejme a tužme po vlasti nebeské. Volejme často s apoštolem Pavlem: »Toužím, abych rozdělen byl a spojen s Kristem« (ve vlasti nebeské). Rodička Boží toužila po nebi, když odešel od ní Syn její a vstoupil na nebesa, tam byla všecka její mysl, tam spěla její čistá duše. A sv. Pavel porovnává nebe se zemí, považoval vše pozemské za bláto. Ovšem všichni se přičiňovali, aby také do vlasti nebeské přijati býti mohli. Písmo svaté praví: »Království nebeské trpí násilí; jen ti, kteří násilí užívají, uchvacují je.« Smysl slov těchto jest:

Jen ten, kdo vši mocí se přičiňuje svatě nebo kajicně živu býti na zemi, jen ten dojde blaženosti věčné, neboť nebe jest údělem jen za práci a přičinění šlechetné.

Pozorujme životy svatých, co vše nepodstoupili, co vše nevytrpěli, co vše nedokázali svatí a svěťice Boží, aby došli do vlasti nebeské. Láska k ní a touha po ní oživovala je, sílila je, těšila je v protivensvích tohoto světa a naděje na vlast nebeskou byla vzpruhou všech jejich bohubilých skutků. Bohužel často zapomínáme na vlast nebeskou. Pozemskost se nám zdá vším, věčnost ničím.

Mnozí žijí, jakoby zde na věky býti měli a jakoby nebylo smrti. Mnozí pro radosti tohoto světa ztrácejí radosti věčné a ušlechtilé. Tak nečinili svatí. Jim byly radosti pozemské jakýmsi okoušením milostí věčných, po nich prahli a toužili, neboť srdce lidské zde nikdy ukojeno není, až nalezne Boha a jeho radost v nebi; tam dojde teprve svého cíle. Proto zamilujme si i vlast naši nebeskou pro její krásu, pro její blaženost, pro její věčnost, a toužiti budeme po ní vždy víc a více a žizniti po ní jako jelen po prameni vody čisté. Láska a touha tato nás také siliti budou ve všem dobrém, varovati od zlého, nabádati k životu bohubilému a ctnostem křesťanským, abychom také i my jako naši svatí a svěťice Boží jednou přešli z vlasti pozemské do oné vlasti nebeské a tam slasti požívali, s níž se žádná sebe větší slast pozemská porovnatí nedá; neboť trvati bude bez konce.

Bol. Hendl.

Tvým jménem.

Tvým jménem, královno svatá
honosí se celý svět,
přichází lidé i z dáli
pozdravy své Tobě pět.

Tvým jménem, královno svatá
přímluvy si žádáme,
které Tobě k Pánu Bohu
před oltářem skládáme.

Tvým jménem, královno svatá
dobýváme vítězství,
by až jednou dokonáme
přišli v nebes království.

A. M. Kadláčková.

Ignát. Zhdněl:

Mohli-li ti a oni, proč ne ty, Augustine?

Rozjímání k svátku Všech svatých.

životě svatého Augustina se dočítáme, že často pozoroval ctnosti a dokonalosti svých spolubližních a pak zpytoval své svědomí, zdá též podobně koná. Když pak uznal, že mnoho mu chybí, aby se rovnal mohl jiným dokonalým duším, tu volával sám k sobě a povzbuzoval se k dobrému následujícími slovy: Mohli-li ti a oni, proč ne ty, Augustine?

Podobně měli bychom i my jednat. Nedívejme se jednostranně na své bližní, nevšímejme si jen jejich poklesků, ale budme spravedliví, uznejme na nich dobré za dobré, ctnost za ctnost, dokonalost za dokonalost. Nehledejme všelikých planých výmluv a řídme se dobrým příkladem, jež máme příležitost pozorovati. Dnes chceme se poohlédnouti po některých frázích, jimiž se někteří omlouvají nechťejíce setrvat i a pokračovati v dobrém.

1. Mladost nezná kázně.

Jsou lidé tolik pošetilí, že přehlížíji přestupky, nectnosti, hříchy mladých lidí, což odůvodňují slovy: Mládež se musí vybouřiti, mladost nezná kázně, ať užije dokud je mladý. Ó té pošetilsti lidské!

Rikáš: Jsem v mladém věku, kdo pak by tu již pomýšlel na pokání a na smrt! Chceš vážně tvrditi, že nikdo mladý ještě neumřel? Zapomínáš na smrt dcery Jairovy, která ve květu mládí svého, očekávajíc růžovou budoucnost tento svět opustila? Neznáš biblického příběhu o městečku Naim, že se k němu přiblížil jednou Ježíš Kristus právě když nesli ven z města mrtvého mládence? Připomeň si nešťastnou smrt neviňátek z Betléma a okolí, které nečitajíce ani dvou let ukrutně byly usmrceny od pochopů Herodesových. A čteš-li a znáš-li životy svatých, kolik tu seznáš jmen svatých mládencečků a svatých panen, kteří nerozkvetše, život položili za svého Ježíše.

Proto ujímali se mnozí světci a světice Boží vřele mládeže a starali se jak mohli, by prospívala krácejíce na cestách Páně.

Svatý Filip z Neri byl přítomen i při hrách mládeže a čím byly ditky veselejší, tím mu to bylo milejší. Když mu někdy jeho známi vytýkali, proč dovoluje, aby mládež, o níž se jako otec staral, tolik hlomozila, tu usmívaje se, říkával: At se veseli, jen když nehřeší! Kdož by neznal našeho svatého krajana, Moravana Klementa Hofbauera, který každodenně večer shromažďoval ve Vídni okolo sebe mládež, hlavně studující z vysokých škol a poučoval je.

Kdo má mládež, má budoucnost ve svých rukou, proto i nyní ujímá se ji tolik řádů mužských i ženských a starají se o její řádnou výchovu, by když vyrostou a odejdou ze škol, nestáli uprostřed světa opuštěni, jako mladý strom, který nemá žádné podpěry a jest zmitán větrem na všechny strany.

Kdo z mladých má zajištěno, že může čítati na dlouhý život? Či dal snad Bůh někomu písemné ujištění, že nezemře ve svém mládí a dočká se let Abrahámových? Písmo svaté Nového zákona praví něco docela jiného, čtemeť v něm: »Přijdu na tě jako zloděj (to jest nenadále, s trestem) a nevíš, ve kterou hodinu na tě přijdu.« (Zjevení sv. Jana 3, 3.) Nikde nerozkázal Bůh, že by mu snad lidé měli sloužiti jen ve věku dospělejším, že by mládež z toho byla vyňata. Nic neopravňuje nikoho, aby odkládal s pokáním a byl ochoten Bohu věnovati jenom ona léta, o nichž říkáme: Že se nám nelíbí, neboť přinášá stáří samo sebou různé nedostatky a nepříjemnosti. Ano, Pánu Bohu líbí se obět, přinesená v mladém věku, neboť již ve Starém zákoně měl Bůh obzvláštní zalíbení v prvoočtech. Bůh žádá tedy na každém z nás, by mu sloužil věrně již od mladých let, sotva že přišel do rozumu a rozeznává dobré od zlého.

Zajdi si na svaté pole, na hřbitov, a poohlédni se po náhrobcích! Zda tu přecasto nečteš: Ten, onen, ta, ona umřeli ve věku 10, 15, 20 let? Považ jen, zda jsou všichni na světě, kteří s tebou začali choditi do školy a s nimiž

jsi, jsa mlad, uzavřel přátelství? Žiji, kteří s tebou byli z vaší osady u prvního svatého přijímání, u svatého biřmování? Ó zajisté mnozí z nich se již odebrali na věčnost.

Je tedy velkou pošetilostí říkati: Mladost nezná kázně, v mládí není potřeby ctnostně žiti. Koně pobízí jezdec k rychlejšímu běhu, když ho bodne ostruhou, čím více ho bodá, tím více utíká kůň; často je u mladých lidí hřích takovou ostruhou, která pobíží Boha, by přivolal snad ještě mnoho let oddálenou smrt. Mláď nemá žádné výsady k hříchu; střež se při myšlence, že bys mohl zneužiti svých mladých let k pokleskům.

Mládež bývá náchylna k marnivosti, ráda a mnohdy úplně bez potřeby vzhlíží se v zrcadle. Kéž by se rovněž ráda zadívala do zrcadla svatých a světic Božích a vůbec na lidi ctnostné, bohumilé a řídila se jejich příkladem. Svatý Alois je patronem mládeže a vynikal všemcnotnostmi, jež potřebny jsou ku svatému životu, kéž ho všichni, nejen mladí, ale i dospělí následujeme.

Sv. Augustin.

2. Až bude čas, polepším se.

Až uznám za dobré, odřeknu se zlého. Neodpírám, že bych měl žiti v ctnosti a dokonalosti, ale nechte mne, vždyť já se najisto obrátím k Bohu, polepším se, vyzpovídám se, smírím se s mým Pánem Bohem, ale až bude k tomu čas! Vše má svůj čas, práce, radost, veselí, žalost pláč, rovněž i pokání! Bohužel jsou mezi námi lidé, kteří ve svém nerozumu mluví takto a podobně.

Každý den, který nám Bůh uštěďuje ve svém milosrdenství, je dar Boží. Každého dne máme tedy svého Boha milovati, jemu děkovati za život, zdraví, přístřeší; dokazujeme mu svou vděčnost tím, že mu chceme věrně, poctivě, neúnavně sloužiti. I dnes je Ježíš naším milým Spasitelem, který za nás na kříži umřel přehořkou smrtí a chce ve Svatosti oltární býti pokrmem i posilou naší duše. Vždy, tedy i dnes máš mu sloužiti, jako svému Pánu,

máš ho poslouchati, zachovávatí všechna jeho přikázání. A pak nikdo nezapomeň, že jsi se učil katechismu a v něm se jmenuje mezi šesterem hříchů proti Duchu svatému: v životě nekajícím úmyslně až do konce setrvati. Je tedy hřích, kdo by úmyslně odkládal polepsiti se a říkal by: Až dojde pro mne kostlivec s kosou, dám si zavolati kněze a polepším se.

Před smrtí předchází často delší, kratší nemoc. Sv. Alfons Liguori praví: Pokání nemocného bývá také nemocné, což znamená: Nemocný bývá obvykle hrozně trápen bolestmi, proto nemůže se tolik oddati zbožnosti, jako kdyby byl zdrav. Často opouštějí ho již smyslové, nedovede se na nic, anebo na něco málo

upamatovati, nemůže se zevrubně zpovídati, není s to, aby vzbudil patřičnou lítost nad hříchy, čili jinými slovy: Pokání jeho je nedokonalé, neúplné, v pravdě nemocné. Sv. Vincenc Ferrerský praví: Větší zázrak než vzkříšení mrtvého byla by dobrá smrt člověka, který vedl špatný život.

Ježíš Kristus po věděl zástupu podobnosti, říká: Pole člověka jednoho bohatého přineslo hojnou úrodu: I přemýšlel sám u sebe, říká: Co učiním, neb nemám, kde bych shromáždil úrody své? I řekl: Toto učiním: Zbořím stodoly své a nadělám větších a tu shromáždím všechny věci, kteréž mi se urodily i zboží své; a dím duši své: Duše, máš mnoho zboží složeného na mnohá léta, odpočivej, jez, pij, hoduj. I řekl jemu Bůh: Blázne, této noci požadují duše tvé ode tebe. (Luk. 12, 16—20.) Jak nesmyslně mluvil tento bohatec, řka duši své: Nyní pij, hoduj, uživej, odpočivej: A Bůh rozkázal, že bohatec téhož ještě dne zemřel. Zda nemůže podobný osud i tebe stihnouti, vymlouváš-li se, že až bude čas, učiníš konec nevázanostem a polepšíš se.

Máme u nás přísloví, kteréž zní: Jaký život, taková smrt. Často zhyne hříšník ve hříchu, a nemá v posledním okamžiku času anebo příležitosti, aby

zadosť učinil spravdnosti Boží. Proto umíme si: »Uslyšíme-li dnes hlas Hospodinův, nezatrvejme srdci svých.« (Žalm 94, 8). Nikdo z nás není jist, nezavolá-li nás Bůh dnes anebo v nejbližší době před svou soudnou stolicí. Jeden svatý učitel užil následujícího obrazu. Táral se žáků svých: Co udělá hospodář se stromem, který neroste, uschl, tak že není prázdné naděje, že by mohl mít nějaké ovoce. Žáci odpověděli: Utne jej, rozseká a spálí. Tu pokračoval vychovatel: A co má učiniti Bůh s hříšníkem, který stále páchá hříchy, nechce se obrátiti a polepsiti? I jej nebeský hospodář utne, a protože se k ničemu nehodí, uvrhne ho za trest za jeho hříchy do ohně věčného. Proto dbejte a hleďte, abyste nebyli neužitečnými, suchými stromy, přinášejte dobré a chutné ovoce: poslušnost, pilnost, zbožnost, všeho druhu ctnosti. Bojte se Boha, který vás může smrti ze života tohoto povolati, milujte a ctěte rodiče své, milujte se vespolek a každý konejte dobré. »Jedním toliko krokem dělíme se, já a smrt.« (I. Kn. Král. 20, 3).

Kolik lidí zemřelo, když se toho nejméně nadáli, a neměli žádného času pomysli na pokání. Žádné místo není uchráněno před smrtí, lidé zemrou na cestě, na železnici, u jídla, při tanci, v divadle, upadnou, klopýtnou. Můj bývalý dobrý farář, u něhož jsem kaplanoval, navštívil mne jednou ve čtvrtek v Brně a jak mívával zvykem šel ke kapucínům k svaté zpovědi. Jen se mimochodem zmínil, že chvílemi připadá na něho jakási nevolnost. V neděli na to měl ve své osadě ranní mši svatou, před níž kázal o nutnosti pokání a doporučil všem, by neoddávali se rozkošem světa tohoto — bylť právě poslední masopust — a myslili vážně na spásu své duše. Kázání ukončil slovem Amen, což znamená v naší řeči: Tak se staň, tak budiž! Pak sáhl po knize, chtěje čísti ohlášky; protože však poněkud déle nezačínal, dívají se všichni na kazatelnu a pozorují, že je farář jaksi nakloněn a že nápadně zbledl. Několik mužů ho sneslo, dali do postele, ale již více nepřišel k sobě, téhož dne odpoledne skonal.

Četl jsem jednou tuto pohádku: Cestující šel cestou, která ho vedla do hlubokého lesa. Sotva že v něm chvíli kráčel, pozoroval, že upadl asi uprostřed mezi loupežníky, neboť zdálo se mu, že se pohybují v okolních houštinách jakési podezřelé postavy, které se štítí denního světla, ba když vzdor tomu srdnatě dále kráčel, viděl semotam ležeti lidské hnáty, ba pln hrůzy uzel též ještě krvácející mrtvoly. Tu zdálo se mu, jakoby slyšel blížící se kroky několika osob; třesot zbraně i jejich bohaprázdny křik. Co učinil v tomto hrozném nebezpečí? In fuga salus, v útěku spása, utíkal co nejvíce mohl, aby z hloubi nebezpečného lesa unikl tam, kde bydlejí lidé. Podobně utíkej, človče, z každého nebezpečí, z každé blízké příležitosti k hříchu. Lesem jsou hříchy; jako za každým stromem čeká onoho poutníka smrt, tak také při tobě čeká za každým hříchem věčný trest v pekle. Utíkej, ó utíkej, jak jen můžeš z nebezpečí!

Konec.

Bůh nebývá nadarmo posmíván. »Já smáti se budu k vašemu zahynutí« (Přísl. 1, 26). K dobré zpovědi přináší dobrá lítost, s lítostí musí býti spojena láska k Bohu a která může Boha milovati, kdo po celý život, anebo po delší dobu žil s ním v nepřátelství? Je možno, aby nenávisť najednou se proměnila v přízeň, aby z nepřítele stal se přítel? Ať jsi mladý, ať starý, ať muž, ať žena, nikdo nevymlouvej se svou mladostí, nikdo neodkládej pokání, ale ihned uposlechni tohoto hlasu a nečekej, až zvolá Bůh: Vydej počet z vládařství svého! Učiňme si svým heslem slova svatého Pavla, která psal Galatským, řka: »Tedy pokud čas máme, číňme dobře všechněm« (6, 10). Použijme času, který nám Bůh ve své neskonale lásce daruje, pro budoucnost nemáme žádné jistoty; žádný nemůže s jistotou tvrditi a určiti, jak dlouho bude živ. Proto povzbuzujeme se k dobrému opakující slova svatého Augustina: Mohli-li ti a oni, proč ne ty, Augustine.

Hrobní nápisy.

Odpočíváte v pokoji!

Kdo častěji zavítá mezi zemědě-
la a chodívá na místo jejich od-
počinku, na hřbitov, čítává
tam různé nápisy na křížích
a pomnicích, v nichž vylíčíti
se má poměr živoucích k ze-
mřelým. K čemu jsou nápisy
tyto a jaký asi mají užitek?

Jsou velmi důležité a mohou, pěkné-li
jsou a v duchu křesťanském složené,
mnoho napomáhati k životu nábožen-
skému. Neboť napomáhají velice:

1. Oživovati víru. Čti jen nápisy
na hrobech, všechny chovají v sobě naději
životu budoucího, lepšího a očekávání,
že živi se s mrtvými opět shledají na
věčnosti. Vidíš tu víru v Boha, ve věčnost,
v odplatu a trest po smrti, v nesmrtel-
nost duše. A to jsou zajisté základní
články naší svaté víry.

2. Shledáváme v nich důkazy lásky
a vděčnosti, jež třeba pěstovati a
v srdcích věřících oživovati; neboť budou-li
milovati živi své zesnulé, budou i více
milovati sebe navzájem, a budou-li vděčni
a uznali k nim, budou spíše vděčni a
uznáti i k živým.

3. Nápisy takové povzbuzují k ná-
božnému a ctnostnému životu a
k plnění povinností křesťanských,
neboť nápisy ty vesměs hlásají věčnost,
nesmrtelnost duše, odměnu a trest.

4. Ony mírní lásku k světu a
všemu pozemskému, neboť hlásají
patrně pomíjelnost všeho, co na světě
jest, a že tu není než marnost.

Dávati nápisy na hroby milých ze-
snulých je zvykem v křesťanstvu pra-
starým. Již první křesťané, kteří se v na-
stalých pronásledováních skrývali musili
v pohřebišťích podzemních (katakombách),
dávali nápisy na hroby svatých mučední-
kův a svých milých zemřelých, jak se na-
lézají zejména v katakombách římských.
A jak dojemné vřvy a nadějeplné bývají
tyto nápisy; tak na př. čteme: »Adeodata,
ctihodná a zasloužilá panna, leží zde
v pokoji na rozkaz Kristův.« Anebo:
»Zde odpočívá Damelis — tak to chtěl
Bůh!« Anebo: »Sabino, žij v Kristu!«
A zase: »Zde v pokoji Kristově leží
Januarius.« A jinde: »Tobě jsou otevřena

nebesa, žij v pokoji!« »Alexander není
mrtev, nýbrž žije nad hvězdami a jeho
tělo jest v tomto hrobě.« Konec jednoho
nápisu zní: »Konečně září v nebesích.«
Jinde: »Sulie, oroduj za nás, abychom
spaseni byli!« Jaké to věrou a důvěrou
dýšící nápisy křesťanské! Jak liší se od
nápisů hrobních u pohanů nemajících
naděje v život věčný!

Ukázka nápisů pohanských nám to
poví. Na jistém pohanském hrobě stojí
psáno: »Toto jest moje věčné bydlo, tu
ležím a věčně zde ležeti budu.« Nemají
potuchy o zmrtvých vstání. A jinde zase:
»Kam jdu ve smrti, nevím; nerad umí-
rám. Žijte blaze, pozůstali!« Neměl na-
děje v život věčný. A jiný praví: »Žil
jsem, jak jsem chtěl; proč umřítí musím,
nevím.« Zřejmá nevěra v Boha!

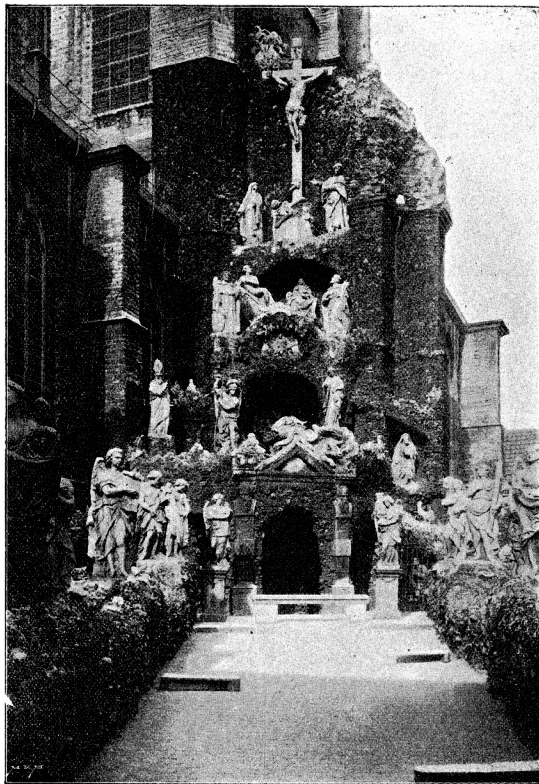
Jestliže tedy i my píšeme na hroby
svých milých nápisy, napodobíme jen
v tom naše staré bratry ve víře, prvotní
křesťany. Ovšem třeba hleděti, aby ná-
pisy ty byly pěkné, správné a aby cho-
valy v sobě nějakou myšlenku, zvláště
aby jevily víru, oživovaly naději a výlevem
byly čisté a upřímné lásky křesťanské.
Podáváme proto tuto některé nápisy ná-
hrobní, které jsme sebrali nebo četli a
opravili; mohou i jinde použity býti
za prospěchem. Stůjtež však také zároveň
za vzpomínku všech věrných dušiček
k výročnímu jejich dni.

Anděl kyne, život hyne,
libě spí, kdo v Pánu umírá;
víra, skutek zjistí nebe,
Kristus s ctností poji sebe,
anděl nebes slávu otvírá.

Drahá, nedlouho ti bylo přáno
dobrou ehoť být a matkou ctnou;
za to Bohem ti již nebe dáno,
radosti kde čistě nehynou.

Ustaň, srdce, v truchlivosti,
otec v tichém hrobě spí;
vždyť noc mine, na výsosti
nám vírou v Krista dní,
tělo v hrob až položíme,
s otcem v duchu se spojíme.

Vroucí prosba k nebes trůnu
za tebe ze srdce plane;
bol však trpký v jeho lůnu,
ach, ten dříve neustane,

až jej nebes Pán sám zhojí;
 ku věčnému radování
 Kristus Spasitel nás spojí.
 Do té doby pospi tělem v klidném loži,
 ducha tvého oslň blaze sláva Boží.

Zastav krok tu, mimojdoucí,
 viz mé lože, chladnou zemi;
 i tvá zbledne tvář kvetoucí.
 Já jsem zde, ty přijdeš sem.
 Vše, co žije, umřít musí,
 ránu smrti každý zkusí;

Bůh nám milostiv všem buď,
 nás v den soudný, vlídně suď!

Smutný byl čas tvého rozejití
 od choti a dítek milených;
 již ti oněch světů slunce svítí,
 ach, již bydlíš v středu otců svých.

Oko, v němž se bolná slza třeptí,
 hledá zde již marně sledů tvých;
 tou však nadějí se srdce kojí,
 tam že žítov blažší nás zas spojí.

Dítěti na roveček.

Hajej libě, jedináčku, spánek poslední,
až se nám všem dle slov Páně zase rozední;
zatím ať tě andělíčků strážce kolíbá,
pak tě očelického zase matka zulíbá.

Otci se syny.

Láska otce věrně slast i tisch,
zde i lože s dvěma syny dělí;
láska věčná, dej, by chvalopisem
spojení tam též ti věčně pěli!

Jinochovi.

V květu roku šestnáctého
krutá smrt nune ranila;
věvec smutku pro mou mladost
i pro vás jest uvila.
Ale já se výš již vznesl
před tvář Boží v nebes stan,
za vás prosím neustále,
by vám hojně splatil Pán.

Matce.

Klidně dřímej, matko, v chladném loži,
čekej hlasu mocné trouby Boží;
až tvé tělo, zalesknouc se v září,
povstane před spásy Krista tváří!

Manželce, vdově.

Dlouho manželů milému po boku jsem krácela,
sotva kynula smrt jemu, již se pro mne vracela;
nyní prosti všeho bolu děle budem žiti spolu.

Na kříž na hrobě.

Žalem stěná srdce lidské,
Adamovu nezouc vinu.
Kristus, láska čistá, věčná,
duše vroucí Hospodinu.
Kříž Tvůj, Kriste, chraň křesťany,
buď jim vůdcem v nebes stany!

Starému učiteli.

Postůj, mládeži tu milá, slzou díků rov ten skrop;
hlava šedá v zem se skryla, pěstouna tu tvého hrob.
Let on čtyřapadesáte, cestou mládí s tebou šel;
učil vědě, ctnosti svaté, sdílel radost, strast i žel.
S chotí drahou tuto dřímal, půl s ní krácel století;
kž je sláva věčná třímá, v ráj jich duch ať zaletí!

Dědovi.

Mzda již tobě nad hvězdami zkvetla za vši lásku,
děde milý;
i ty milé kosti dojdou slávy, až povstaneš ze sna
vzkříšený.

Otci.

Prach můj leží v tomto hrobě,
duch můj vznes se, Bože, k Tobě;
zas vás uzmím, chotí, dítky moje,
doutám, tam u věčné Lásky zdroje.

Otče, spi tu spánek klidný,
z něhož nezbudí tě vic;
ani žal, ni slza bolu,
anaž skrápí ditek líc.
Sladce dřímej v klidném čomto loži,
až tě z něho vyvolá hlas Boží.

V zemi dřímal otec drabý,
čeká slavné vzkříšení;
vodí nás teď sama, truchlic,
matka cestou spasení.

Srdce ztrátou zarmoucené kvílí;
víra jediná je v bolu síli.

Mládeži.

Jaktě krátký život na tou svěť,
všecko vadne, sotva porozkvete;
tam jen nad hvězdami život nepomijí,
tam květ lásky, blaha věčné se rozvíjí.

Mladému vlastenci.

Zde odpočívá; věčný, tichý spánek
to slabé, krehké tělo obejal;
však mocný duch, jak mírný větru vánek
se vzhůru k říším nadhvězdám bral.

Ten jeho život vedla touha smělá
po věčném pravdy, krásy prameni;
a k drahé vlasti láska svatá, včelá
vše jeho zasvětila snažní.

Zde, slzo, ustaň, jemu usoudila
již nebesa ten nejkrásnější díl,
neb v nejbujnějším květu svedla síla
ji vyšší, krásší v nebi kynul cíl.

Dceři.

Uvedí tě anděl v nebe,
v nejkrásnější ze všech vlast;
v paměti vždy máme tebe,
dcero naše, naše slast!
Všickni pevně však doufáme,
že se s tebou zas shledáme.

Manželu a otci.

Věrný chotí, shlední dolů
na zarmutek družky své;
patř též na ty slzy bolu,
jež tu lijí dítky tvé.
Odešel jsi od nás záhy,
kž bys mohl přijít zpět!
Kž by nám byl dopřán aspoň
jediný jen na tě vzhled!

Mládenci.

Zesnul, víte věrný, vlasti milý.
šlechtného srdce mládenec;
každý kvítek slišený, uslechtilý
pilně sbíral sobě na věnec.
Oddán ctnosti, pravdě láskou vroucí,
všech byl dobrých lidí milenec;
proto vejde v ráje sídla skvoucí,
tam se věčně těší drahý blaženec.

Knězi.

Vy, které jsem vodíval,
ve svém srdci nosíval,
pamatujte modlitbou
na ubohou duši mou.

Rodičům.

Stálejší než kámen, jenž nás kryje,
v srdcích dítek vděčný žije cit;
lásky k rodičům nezahyne,
pokud v údřích srdce bude bit.

Aj, tu pomník z pouhé skály
srdečně jsme vám na hrob dali;
ale pomník věčně stálý
v srdci jsme vám zachovali.

Rodičům svým starostlivým
kladou dítky vděčné
pomník lásky věčné.

Spočívajte, nám všem přemilení;
andělským až hlasem probuzení,
vstanete zas z hrobu temného
k požívání blaha věčného.

Zemřelému ženichovi.

Dřimej sladce, milý synu,
tuto v temném země klínu!
Ó jak změnil zámysly tvé Bůh!
Toužebně, ach, k svatbě již se strojil,
Bůh však tebe s chladnou smrtí spojil.
Ó kéž v nebi tvůj je zbožný duch!

Cherub smrti pokynul,
duch se k nebi vyšinul;
tělo s prachem spřátelil,
duši slávu uždělil.

Díky buďtež nebes Pánu
tam v nadhvězděné výsosti;
přijímáť on do svých stanů
věrné svoji milosti.

Prachu pokoj — duši milost!

Boh. Henell.

Protestantské uctívání Srdce Páně.

N a svých missijních cestách Německem, Nizozemím a Belgií zajímal jsem se rád náboženskými poměry protestantskými. Šlo mi o to, zda je pravdou tvrzení »o vnitřním rozkladu protestantismu,« a v jakých směrech a rozměrech rozklad postupuje. Nemíním dnes o tomto tematě se rozepisovati. Připomínám jen, že Brémy a Hamburk mně více než dosti přesvědčily, že protestantismus jako náboženství je bez mravní síly se pozdvihnouti a státi se náboženstvím mass lidu. Tisíce a tisíce nekřtěných, sta sekt, a desítky různě biblí vykládajících pastorů jsou nemýlným důkazem upadání a mizení protestantského náboženství.

Mnohdy však potkal jsem se v lidu protestantském se zjevy, které s počátku mi byly nepochopitelnými; později ovšem mi osvětlilo slovo jednoho z velikých Němců protestantskou záhadu: »Kopejte hlouběji, a přijdete na katolické základy! Jednou opět musíme býti katolíky!« Moltkeovo slovo přineslo mi pochopení, když jsem nalezl citele Matky Boží na protestantském venkově, a sešel se

v jednom universitním městě s mladistvým studentem, který to považoval za »hrozný psychologický přehmat vzítí lidu úctu mariánskou a ušní zpověď.« Při velikolepém loňském eucharistickém kongressu v Kolině při večerním kázání biskupa rotenburkského Dr. z Kepplerů zaslechl jsem šepotání dvou diakonisek: »Jak je to krásné!«, a když dómem zahlaholily z tisíců hrdel »Fest soll mein Taufbund stehem«, diakoniska jedna slzela a při svátostném požehnání bezděky obě padly na kolena. Pochopuji ono duševní přemožení, kdy zevnějšek disponuje nitro. Jeden ze známých německých missionářů ze řádu »Oblatů Neposkvrněné«, když přišla kdys řeč na toto téma, mluvil o citelích nejsv. Srdce u protestantů. Měl důkazy a já mu — autoritou jeho přemožen — uvěřil.

Protestantismus a úcta nejsv. Srdce! Zní to protichůdně? A přece pravda. Kdo zná mosty Prozřetelnosti, po kterých povede zbloudilý vinou kněze do ovčince Pravdy?

Nedávno přinesl francouzský list »Zprávy arcibiskupstva N. P.« zprávu kněze Billeco o Anglii a úctě nejsvětějšího

Srdce Páně u anglikánů. Doslovně cituji k užítku ctitelů nejsv. Srdce. »Jednoho dne vkročil jsem v Londýně do chrámu. Bylo to kolem 5 hod. odpo. v sobotu. Vnitřek kostela nesl ráz katol. chrámu. Hlavní oltář měl tabernakl, lampa hořela před ním, obrazy úplně správné, proti nimž s našeho stanoviska nebylo výtky, a v malé kapli na konci levé lodi stál duchovní v rochetě, přes níž splývala mu štolá. Mluvil tiše s jakousi paní; mohli bychom se domnívat, že to byl zpovědník, který po odbyté zpovědi ještě zodpovídal některé otázky své penitenty. Krátce, kdyby se mi tento obraz nebyl naskytl bezprostředně po opuštění skoro sousedícího katolického chrámu, byl bych dnes toho mínění, že jsem byl v katolickém kostele. Jindy — pokud se pamatuji — bylo to v Portsmouthu, šel jsem první pátek v měsíci kolem otevřeného anglikánského chrámu. Když jsem vstupoval, všiml jsem si vedle vchodu oznamovací tabulky, kde mezi různými oznámeními pro celý týden, četl jsem také zaznamenanou pobožnost »prvního pátku v měsíci.«

V okamžiku, když toto piši, mám před sebou obraz Srdce Páně, jenž dle tvrzení jedné konvertitky, je anglikánského původu. Na obraze zřítí trním ovitý kříž; před křížem stojí Spasitel s rozpjatýma rukama — a na jeho prsou lze spatřiti srdce, nad nímž vyčnívá křížek a je ovito trním. Pod obrazem jsou slova Pána k bl. Margaretě Alacoque: »Patři na Srdce, které lidstvo tolik milovalo.«

Na druhé straně obrázku tištěna báseň následujícího obsahu: »Jako vězeň bydlím v tomto srdci, jež božskou láskou plane; jen zde žiji v míru, bez konce radosti naplněn. Je to Srdce Syna Božího, jenž se pro nás člověkem stal; který zcela zaujat pro moji duši, láskou ke

mně hoří. Jako holubice v dutinách, odpočívám zde v jistotě. Vždyť Pán je mou obranou, u něho se nebojím žádného nepřitele země. Což na tom, že i trpěti musím? Má láska proto přece neotřesená: ano, láska má k Bohu poroste, bude-li kříž mne k zemi tísnit. Ode všech pozemských pout Tvá milost, o Pane, mne osvobodila. Těchto prosta pout těší se duše má svatou svobodou. To je má naděje, že na zemi Pán nám své Srdce zanechal v záruku. Nevzpruží to k odvaze nové a oběti větší zabloudící?

V kostele sv. Jana v Bovey Tracey-Devonshire, zavedl anglikánský farář Hikam bratrstvo nejsv. Svátosti a spolek modlitby za ubohé duše v očistci; konečně zavedl a rozšířil pobožnost k Srdci Páně a v postranní kapli svého chrámu postavil sochy nejsv. Srdce a blahosl. Panny Marie. Přes přísný příkaz svého biskupa farář ani pobožností jmenovaných nezrušil, ani soch neodstranil. Nemohl ani, lid by nebyl toho nikdy připustil.

Tot maličké ukázky z protestantských kruhů. Tápají ve tmách, tonou v hoři a výčitkách svědomí, hledají Srdce, které zdvihá padlé a silí mdlé, hledají Srdce svátostné.

Ubozí oni, šťastni my, kteří teprve z takových příkladů učíme se vážit si pokladu svého — eucharistického Pána.

Je mezi námi, smíme k němu. Až vás zvony ráno budou hlasně volat k posvátné oběti, až skloníte kolena svá v prach, třeba v chudičkém kostelíčku zapadlé horské visky, a až jmenovatí budete všechny ty, jež milujete a za ně Pána ve svatostánku budete prositi, slyšte prosbu mou, modlete se i za ctitele velikého Srdce Ježíšova, kteří ve tmách tápají. A pramen světa ukáže jim cestu. a zřídlo lásky ulehčí tíže cesty návratu. At brzy je jeden ovčinec a jeden Pastýř!

P. J. B. Vojtůvka.

Srdce Ježíšovo, pokoj a smíření naše.

Rozjímá Dr. Rudolf Zhdáně.

II.

Překrásným vzorem tichosti, mírumilovnosti, laskavosti jest nám Čechům náš svatý patron a dědic země české sv. Václav, kníže a mučedník. To, o čem nyní blouzní moderní humanita ze stanoviska svého, totiž zrušení trestu smrti, zavedl již sv. Václav v zemích našich. »Jakožto pravý učedník a apoštol Kristův vynikal svou neobyčejnou tichostí srdce; celá mysl, celá povaha jeho klonila se vždy k upřímné shovívavosti a k slitování i nad všemi, kdo pro své zločiny spravedlivého trestu zasloužili. Za tou příčinou dal hned na počátku panování svého pobořit všechny mučírny a šibenice, zrušil také trest smrti vůbec, aby i skuteční a opravdoví zločincové prodloužením života času nabyli k pravému pokání za hříchy své a tak s milostí Boží duši svou spasiti mohli.«¹⁾ Tichost a mírnost svatého Václava neměla původu svého v slabosti, nýbrž v přesvědčení křesťanském, bylť sv. Václav také mužem rázným a chrabрым. Krásný důkaz jednak své myslí hrdinné, jednak svého srdce tichého, mírumilovného dal sv. Václav, an žele krve lidu svého vyzval odbojného Radislava, vojvodu Zlického, na souboj, aby ten byl hlavním knížetem, kdo zvítězí. Když pak Radislav dojat nebeským viděním poklonil se před sv. Václavem, odpustil mu světec velikomyslně, řka: »Vrať se v pokojí domů, měj dosti na svém, já tvého nežádám.«²⁾

Kéž by svatý patron náš měl hojně následovníků mezi námi! Neníť ctnosti krásnější a Bohu libější než tichost srdce; jako skvěje se drahocenný diamant nádherným leskem svým ve zlatém diadémě, tak vyniká tichost srdce ve spanilém věnci křesťanských ctností.

Již ve Starém zákoně oznámil Hospodin lidu svému israelskému, že má býti ozdoben krásnou ctností tou. Nařizujeť Mojžiš jménem Božím lidu

vyvolenému (3. Mojš. 19, 17): »Nebudeš nenáviděti bratra svého v srdci svém, ale zjevně potresci ho, abys neměl nad ním hříchu. Nehledej pomsty, aniž pamatovati budeš na křivdu spoluměšťanů svých. Milovati budeš přítele svého jako sebe samého.« Moudrý Sirach napomíná krajany své (28, 6—11): »Pomni na poslední věci a přestaň provozovati nepřátelství; pomni na bázeň Boží a nehněvej se na bližního. Pomni na smlouvu Nejvyššího a povrhni nevědomostí bližního. Zdrž se od sváru a umenšiš hříchu.« V knize přísloví pak čteme (25, 21—22): »Jestliže by lačněl nepřítel tvůj, nakrm jej: žiznil-li by, dej mu vody píti: nebo uhli řehavě shromáždíš na hlavu jeho a Hospodin odplatí tobě.«

Slova tato Pisem sv. jsou jasna a zřetelna, ale Israelitě zapomenuvše na příkaz Boží, učili: »Zub za zub, oko za oko.« Nicméně však přece vyskytují se i ve Starém zákoně překrásné příklady tichosti, mírumilovnosti, smíření.

V černé zemi egyptské, kudy valí živodarný Nil široké vody své, zúrodňuje všechen kraj, leží před mocným místokrálem Josefem na zemi jedenácte mužů příšedších z dálných končin. Jsou to jeho bratři, kteří ho nenáviděli až k smrti, a prodali ho za bídný peníz neznámým mužům do hanebného otroctví. Josef je nyní místokrálem, vládne vši zemi, na pokyn jeho stavi se celé armády v šik válečný, jemu kloní se všichni národové rozsáhlé země, která pomstí na postrašených bratřích nešlechetný skutek jejich? Ale bohatýrský Josef nemyslí na mstu, nevzpomíná zlého, které učinili mu jeho nevěrní bratři, nýbrž pravi láskyplně: »Přistupte ke mně, nelekejte se, ani sobě nestěžujte toho, že jste mne prodali do těchto krajín: nebo pro zachování vaše poslal mne Bůh před vámi do Egypta.« (1. Mojš. 45, 5).

Jiný obraz ze Starého zákona. Sirá nehostinná poušť halí se v černou noc, na suchém pisku leží Saul, pronásledující nevinného Davida, a dlouhým pochodem unavení zbrojenci jeho pohřbeni v hluboký spánek. Mladistvý David s věrným

¹⁾ Srv. Jan Kř. Votka, *Památky Staroboleslavské*, S. 68.

²⁾ V téže spis. S. 59.

Abizajem vplíží se do nepřátelského láboru, ocitá se až u lůžka mocného soka svého Saula, který mrštil po něm ostrým kopím, tolikrát usiloval o bezžiti jeho a nyní pronásleduje ho s místa na místo. Oddaný Abizai miní: »Dal Bůh dnes nepřítele tvého do rukou tvých, protož nyní jej probodnu kopím do země pojednou a podruhé nebude potřebi.« Ale mírný David zadržuje jeho hrozící pravici a šepce potichu: »Nezabíjej ho; nebo kdož vztáhna ruku svou na pomazaného Hospodinova bude nevinný?«

Hle, jak vznešené příklady vzácné tichosti, mírnosti srdce nalézáme již ve Starém zákoně! Po výtce však jest mírnost ctností křesťanskou, jejíž nedostizitelným vzorem jest nám nejsvětější Srdce Pána Ježíše.

»Pokoje na zemi lidem dobré vůle«, tak zvěstovali nebeští andělé hlasným zpěvem žasnoucimu světu na luzích betlémských, když narodil se Pán a Spasitel (Luk. 2, 14). »Pokoje budíž s vámi« (Jan 20, 20), tak častěji pozdravoval dobrý Mistr milé své apoštoly. »Pokoje zůstávají vám, pokoj svůj dávám vám« (Jan 14, 27) tak zněla poslední slova Jeho zde na zemi. Podobně přáli sv. apoštolové milým svým věřícím. »Pokoje Kristův vítězí v srdcích vašich, k němuž i povolání jste v jedno tělo a budítež vděční« (Kolos. 3, 15). Proto napomíná sv. Pavel Efeské (4, 2), aby »hodně chodili povolání svého se vši pokorou a tichostí, s trpělivostí snášejíce se vespolek v lásce, usilující zachovávat jednotu ducha ve svazku pokoje«, Timotheovi (II. list, 2, 24, 25) pak klade na srdce: »Neslušit na služebníka Páně vaditi se, ale aby byl tichý ke všem, způsobný k učení, trpělivý, jenž by s mírností trestal ty, kteříž protivi se pravdě.«

Na ctnost tichosti, mírumilovnosti, pokojnosti kladl božský Spasitel takový důraz, že sám dává se za vzor, řka: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem« (Mat. 11, 29). Proto také vložil do krásné modlitby »Otčenáše« významnou prosbu: »Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům,« abychom volající slovy Jeho k Otci nebeskému vždy připomínali si vzácnou ctnost křesťanské mírumilovnosti.

Když pak Petr, milý učedník, ptal se Ho jednou, dokud povinen jest zachovávat pokoj s bratrem svým, řka: »Pane, kolikrát zhřeší proti mně bratr můj a odpustím jemu? Zda-li sedmkrát?« Dí jemu Ježíš: »Pravím tobě, ne do sedmkrát ale až do sedmdesátikrát sedmkrát.« (Matouš 18, 21—22).

Jak tichým v Srdci svém ukázal se Pán Ježíš ve svém utrpení. Dlouho koval zarputilý Jidáš černou zradu v nevzděném srdci svém; dobrotivý Mistr věděl vše, ale snášel to s mírností a tichostí. V temné noci blížil pak se bídny proradce s natjatou cháskou do zahrady gethsemanské; rudá zář pochodní přišerně padala na černé stíny sivých oliv, tichou nocí zněl dušený třeskot zbraní. Ošemetný Jidáš opovažuje se ve smutném tomto okamžiku přiblížit se k božskému Mistru, zrádnými rty svými Ho polibiti a pronésti líceměrná slova: »Zdráv buď Mistře!« A co činí dobrý Mistr, který byl již dávno prohlédl proradného učedníka? Ze svatých úst Jeho znějí tichá slova, plynoucí z hloubi Jeho těžce zraněného Srdce: »Příteli, nač jsi přišel?« (Mat. 26, 50).

Dokonáno jest již dílo zrady, pyšní fariseové a domýšliví zákonníci plesají, vidouce Ježíše na potupném dřevě kříže, prosti všeho citu lidského posmívají se s kolemjdoucími utržené oběti své. A co činí božský Třpitel? Otvírá zkrvacená ústa svá, z unavených prsou pracně derou se svatá slova: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.« (Lukáš 23, 34). O vtělená mírumilovnosti, tichosti, laskavosti! Tak mluví a modlí se jen umírající Bůh!

Dle příkladu božského Mistra jednali všichni jeho věrní učedníci. »Zlořečí nám a my dobrořečíme; protivenství trpíme a mile je snášíme; rouhají se nám a my se modlíme za ně, praví sv. Pavel (1. ke Korint. 4, 12—13). Jak zářné doklady slov zapsány jsou v annálech církve svaté. Poslyšme!

Z bran hlavního města Jerusalema valí se mnohohlavý zástup lidu v nepořádku ven; uprostřed vedou mladíka, z jehož nevinných očí září svatý nadzemský žár, tvář jeho skvěje se jako tvář anděla. Ale svedený lid hledí na něho s netajenou záští, tak že římsí vojinové s napětím všech sil hájiti ho musí proti rozpuštěnému davu. Divné jsou

to obličej, odporných, surových tahů, s kostrbatou hlavou, které se tu valí proudem davů, každý nese v rukou a v šatu několik kamenů a hledí škodolibě na nebohou uštvanou obět. Je to prvomučedník Štěpán. Konečně došli na místo popravni na úpatí hory Golgoty. Katané odvedli Štěpána asi deset kroků od ječícího davu, z něhož litají již kameny na nevinnou hlavu prvomučedníka. Hledě k nebi volá Štěpán: »Pane Ježíši, přijmi ducha mého!« Pak klesá na kolena modlí se, pamětliv Mistra, tichého a dobrého Srdcem: »Pane, nepokládej jím toho za hřích!« (Skutk. ap. 7, 59) a s těmi slovy odevzdává čistou duši svou Pánu a Stvořiteli svěmu.

Jiný příklad! Bylo to roku 62. po narození Krista Pána; židovský velekněz Anan, syn to pověstného Anáše, použil kratinkého mezilivádi, aby pronásledoval církev Kristovu. Především byl postaven před soud sv. Jakub Mladší, biskup Jerusalemský, jehož Židé nenáviděli, poněvadž obrátil množství jejich krajanů na víru křesťanskou. Svatý biskup byl veden na cimbuří chrámové, kde měl odvolati učení Kristovo. Když však neohroženě vyznal, že Ježíš je Syn Boží, svrhli ho zuřivci střemhlav dolů a vidouce, že ještě žije, kamenovali. Svatý apoštol pokleknuv, modlil se: »Prosím, Pane Bože, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.« Tak umírá věrný učeďník Ježíše Krista, tichého a pokorného srdcem.

Ještě jeden příklad z dějin našich! Za časného rána, kdy ještě sedé mlhy se strou po všem kraji, spěchá zbožné kníže české, sv. Václav, do chrámu na služby Boží; dli právě pohostinu u svého bratra v Boleslavě. Na zápraží setká se s ním a s upřímností bratrskou děkuje za poskytnuté pohostinství. Ale krutý Boleslav tasí ostrý meč a bije nevinného bratra do hlavy; v tom již chvátají zlověstní pomocníci Boleslavovi a vraždí svatého knížete. Nevinná krev jeho teče po zemi, bezvládné tělo padá k zemi, z umírajících rtů pak řine poslední modlitba: »To ti Bůh odpusť, bratře!«¹⁾

Spanilá ctnost křesťanské tichosti, mírumilovnosti, krotkosti, na níž spočívá obzvláštní zalíbení nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše, byla vždy ozdobou všech

věrných následovníků Kristových. Kéž bychom i my všichni přivlastnili si ctnost tuto; neboť na ni hledí nejen Bůh všemohoucí s velikou oblibou, nýbrž spanilá ctnost tato získává také lásku a úctu u lidí.

A. Duše, které jsou tiché a mírumilovné, jsou také Bohu libé; snažíce se po krásné ctnosti křesťanské tichosti, jsou horlivými následovníky nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše. Srdce Boha našeho je srdcem lásky, milosrdenství, smilování, tichosti, mírumilovnosti. Tak zářnými písmenami zaznamenáno jest v Písmě sv., které na nesčetných místech slavi neskonaleu dobrotu a milosrdenství Boží. Se zálibou hledí proto Hospodin na všechny, kteří následují nejsvětější Srdce Pána Ježíše v tichosti, krotkosti, mírumilovnosti, odpouští jim hříchy a dává jim hojně milosti. Tak čteme zřejmě v Písmech sv. »Kdo se chce mstiti« — poučuje moudrý Sirach (28, 1—2) — »u Pána najde pomstu a hříchy jeho chovaje zachová. Odpusť bližnímu svému, kterýž tobě škodí; a pak když se modlití budeš, hříchové tvoji rozvázání budou.« Božský Spasitel pak slibuje výslovně: »Odpustíte-li lidem hříchy jejich, odpustí i vám Otec váš nebeský hříchy vaše« (Matouš 6, 14). Jinde pak dokládá: »Pravím vám: Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteříž vám protivenství činí a utrhaí vám: abyste byli synové Otce svého, jenž jest v nebesích: jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i nespravedlivé.« (Matouš 5, 44—45).

B. »Blahoslavení tiší, neboť zemi vládnouti budou« t. j. již na zemi pro milou svou povahu získají si lásku všech rozšafných lidí, — praví Pán Ježíš (Mat. 5, 4). Chováš-li se laskavě a vliďně k tomu, který tě urazil, prokazuješ-li mu obyčejné přátelství anebo nabídeš-li mu ochotně ruku na smíření, přestanou obyčejně všechny rozmišky. Má-li tvůj nepřítel ještě poněkud křesťanského ducha, nezamítne nabízené ruky, nýbrž zanechá nepřátelství a žiti bude s tebou v pokoji.

Ze všech světců církve svaté proslul obzvláště svou mírností svatý František Saleský; křesťanská tichost, laskavost, mírumilovnost zračila se již na tváři

¹⁾ Votka, Památky Staroholeslavské. S. 76.

jeho, tak že všichni byli jeho přítomností mile dojeti. Sv. Vincenc z Pauly, setkav se jedenkrát s ním, podivoval se velmi jeho veliké mírnosti a pravil, že zdálo se mu, jakoby viděl živoucí obraz tichosti a mírnosti Pána Ježíše.

Nuže, snažme se i my všichni dosíci této překrásné, křesťanské ctnosti. Nenít nikterak křesťanská mírnost snad následkem slabé povahy a nesmělého ducha; je sice něžnou, ale také zároveň silnou ctností; je výslednicí četných vítězství nad smyslnou přirozeností, nad nezkroceným hněvem. Nikdo nefiká, že by byla ctností nemoderní. Důkazem opaku tvrzení toho buď, co přinesly noviny počátkem července 1906, nedlouho po smutném atentátu na královské manžele španělské. Tam čteme: »Šlechtná mysl krále Alfonsa XIII. Král španělský, jenž touto dobou dlí v La Granja, málo se stará na svých vycházkách, které skoro denně podniká, o etiketu a anarchisty. Těchto dnů vešel na své vycházce do trafiky, aby si koupil cigarety. V koutku krámu spatřil jistého muže, jehož přítomnost králova nevalně těšila, ba jak se zdálo spíše přiváděla jej do rozpaků. Král Alfons přistoupil kmuži blíže a poznal v něm jednoho z anarchistů, kteří po atentátu na královské novomanžele španělské byli zatčeni a oslovil jej. Anarchista pln rozpaků nevěděl co má odpovědět. Mladý král dodal mu zmužilosti a podav mu ruku žádal jej, aby prominul policii, která mnohdy zatýká nevinné a často vinníky propouští. Pak vyňal král Alfons XIII. růži z kytice, kterou nesla královna a podal ji anarchistovi, který ovšem nemohl pochopit, co se to s ním děje...«

Závěr.

»Přinášíš-li dar svůj na oltář a tu se rozpomeněš, že bratr tvůj má něco proti tobě: nechejž tu daru svého před oltářem, a jdi prve, smíř se s bratrem svým a potom přijď a obětuj dar svůj«, tak napomíná božský Spasitel (Matouš

5, 23—24). Slovy těmito chtěl božský Mistr označiti, jak důležitá je pro křesťana ctnost pokojnosti a mírumilovnosti.

Často chodíme do kostela, abychom tam přítomni byli nejsvětější oběti mše sv., ale zda kdy vzpomínáme na slova božského Spasitele? Slunce nemá zacházeti nad hněvem naším, a my žijeme ve hněvu týdny, měsíce, léta! Dnes ještě ať se stane náprava! Neboť jen tenkrát, když odpustíme těm, kteří nás urazili, odpustí i nám Bůh, jen tak budeme syny Božími a dědici království nebeského. Kež dá nám tu milost nejsvětější Srdce Pána Ježíše, k němuž volejme z útrob srdce svého:

Ó Srdce, schráno zákona,
v němž nepanuje záclona
a starosvětá služebnost,
než láska, milost, velebnost.

Ty v smlouvy nové příčině
jsi bezúhonná svatyně,
ty's chrám, jenž skví se svatěji,
a závěs trhlý spasněji.

To láska věčná zvolila,
že rána tvá se zračila,
by lásky té, již nelze zřít,
se rána mohla cítit.

Pán pod tím znakem lásky své
bol snášel muky tajemné,
a kněz jsa dvojí obětí
se hodlal Otci klanět.

Kdož nemá láskou k lásce plát?
Kdož za spásu jí účtu vzdát?
Čí tužbou nevzplápolá cit
by v srdci tom měl věčný byt?

Buď Otec a Syn veleben
Duch svatý s nimi stejně ctěn;
čest, moc a věčně trvalá
vždy vzdávej jim se pochvala.¹⁾

¹⁾ Církevní hymnus: »Cor arca« dle překladu Sušilova.

Denní návštěva nejsv. Svátosti.

vatý Otec Pius X. svým orlím zrakem prozírá mraky přítomnosti a poznává nebezpečí bouří, jež nesou. Volá všechny k zřídлу síly, k svátostem. Po významném dekretu o denním sv. přijímání vydán nyní nový o přijímání dítek. Život katolika, má-li býti životem nadpřirozeným, musí stát v nejuzší spojení s Ježíšem svátostným. »Pojďte ke mně všichni«, platí všem. Srdce Ježíšovo nezná rozdílů v osobách. Pro všechny trpělo úzkosti smrti, všechny čeká v Eucharistii.

Není tedy ničím novým, mluvíme-li dnes o denní návštěvě nejsv. Svátosti. Je to jen přirozený požadavek srdce milujícího a obtíženého. Není to také ničím nemožným, doporučujeme-li tento způsob všem. Nejde o celé hodiny, jde o minutu.

Jdete kolem chrámu, spěcháte. Brána otevřena — vejďte, jen skloňte své koleno v prach, odříkejte v duchu střelnou modlitbu — a zas dále do viru života z oasy míru a božského klidu.

V Bruselu letos zašel jsem do ulice, kde stojí chrám Otců nejsv. Svátosti. V záři světél pod nádherným baldachýnem monstrance. Bílá hostie dávala se dolů a z ní neviditelně žehnal adorátorům Ježíš. Co mžik přišel kdos do chrámu. Přišla služka, patrně s trhu, odložila koš do koutka, klekla v koutku — a ve mžiku šla zas. Přišel dělník, osmahlý ve tváři, sehnutý prací. Opřel svůj raneček s nástroji své práce, klekl na jedno koleno a zmozolené ruce pomalu psaly na čelo, ústa a srdce kříž. Věřte, nebyl nikdy větší dělník v mých očích, než ten ve své haleně se svou zbožností.

Za mžik vážným krokem odcházel zas. Na čele leskla se krůpěj svěcené vody, v srdci krůpěj naděje, která skanula z oltáře svátostného. Byl u svého Boha pro sílu, než silou svou šel vzdělávat svůj denní sporý chléb!

Mluvmе о milostech pro všechny stavy plynoucí z častější návštěvy Eucharistie!

Milosti dětem.

Navykejte je k denní návštěvě milého Ježíška, který děti volá a pěstounům jejich poroučí: »Nechte maličkých přijít ke mně!« V tomto věku uvažuje nevinnost s dětinou vírou o přítomném Spasiteli; zde se připravuje srdce dítěte na první sv. přijímání. Musíme opět na tento vážný mžik života — první sv. přijímání — klásti opět více váhy!

Nevinnost křestní na kolenou vyprošuje si sílu pro zachování nevinnosti celým životem!

Milosti mládeži.

U naší mládeže v nejnebezpečnějších letech se jedná o prostředek a pomoc k zachování čistoty. Jediný vážný pohled do světa naší mládeže ukáže nám všecku tu bídu mravní, o níž ani desátý nemá tušení. Jinoch, který denně se zhrívá na slunci eucharistickém, nebude se topit v kalu tělesných hříčů, a padne-li, milosrdný Pastýř, až přijde zas jej navštívit, osvíťí cesty jeho a vyvede slzy pokání z očí a ze srdce slova předsevzetí. Miserere mei Deus!

Milosti stísněným srdcím.

Bolest srdce je mocnější útěchy slabých lidí, kteří sami trpí. Jediný silný Bůh může proniknouti až do hlubin. Proto zve Ježíš Kristus k sobě, »kteří obtíženi jsou.«

Milosti hříšníkům.

Hříšník má ve chrámě eucharistického Boha přednost. Z každého tabernakulu volá denně Ježíš: »Přišel jsem hledati hříšníky, ne spravedlivých.« Pro ně bdí a čeká, až sami najdou cestu v ticho chrámu, aby mohl k duši jejich mluvit, pro ně opětuje denně obět kalvarskou. Nikdo nepřijde nevhod, pokání s pokorou najde zde svůj domov, ne svého přítele jen.

Milosti obráceným.

Tito žijí ve strachu o sebe a nedůvěře v sebe. Přijdou — žalují na sebe,

obnovují důvěru ve svého zachránce — a ze svatostanu nese se ubezpečení: »Neboj se, s tebou jsem.«

Milosti malověrným.

Jsou-li blíže svatostanu, jsou jako učedníci emauzští u svého Pána, jehož přítomnost vlévá důvěru a sílu.

Milost toužícím po dokonalosti.

Zde jim ukazuje pomíjecnost všeho kolem, věčnost duše. Zve k svému stolu a obrňuje ku tížím dne. Denně se posíliti je nejlepší zbraní vojína na daleké cestě.

Milost celé farnosti.

Farnici ve chrámě, třeba jednotlivci, vydávají svědectví své víry v Ježíše svátostného a o duchu celé osady. Cizinec se může ptáti, kamže chodí oni lidé? Jak velika odpověď a živé kázání, uslyší-li:

»Navštíviti Spasitele v nejsv. Svátosti.«
Buďte jisti, tento příklad vydá více než kázání o přítomnosti Ježíše ve svátosti oltářní.

Milosti duším v očistci.

Obětujte za ně, co ony nemohou více činiti, aby co nejdříve osvobozeny mohly tváří v tvář patřiti Soudci svému!

Doby těžké kvapí, silní musíme být ve víře, velicí v naději, nezlomní v lásce. Proto k svatostánku! Výmluvy ať umlknou, ať mluví jen srdce a duše vědoma si toho, že s námi Bůh. Každý úder hodin volá vám pozdrav od svátostného Spasitele: »Zas minula jedna, opět jsi blíže mé spravedlnosti, pojď na chvíli k mé lásce!«

Šťastná osada, diecese, kde věřící nepřeslychají hlasu Spasitelova.

P. J. P. Voňacka.

Jeroným H.:

Božské Srdce Páně.

III.

Dovedeme-li lásku božského Srdce Páně oceniti, ve svém srdci s jeho pomocí roznítiti a jako nejdražší poklad sobě zachovati, pak se jistě nemíníme třetího vytčeného cíle, totiž lásky, dětské oddanosti k matce všech věřících, církvi katolické. Láska k ní jest pravou zárukou, že putujeme po pravé cestě, že v ní a skrze ni milujeme Boha, božské Srdce Páně. Chováme-li se k církvi jako pravé dítky, plníme tím vůli Srdce Páně, jež své přání vyjádřilo ve slovech: »Kdo vámi pohrdá, pohrdá mnou.« Z toho vysvítá nemožnost lásky k božskému Srdci Páně bez lásky k církvi katolické, od něho ustanovené. Domnívá-li se tudíž někdo, že postačí láska k Bohu, k jeho božskému Srdci, klame sama sebe. poněvadž tato láska jest nejenom mylnou, nýbrž i proti samému ustanovení božského Srdce, které viditelnou církev, plod svého Srdce, za jediné spasitelnou vyhlásilo.

Především jest láska k božskému Srdci Páně bez lásky k církvi katolické mylnou. Miluje-li kdo někoho opravdově, zajisté ctí a si i váží všech podniků jeho. Právě v činech viditelných se poznává opravdový neviditelný úmysl lásky do-tyčného, jenž k dobru společnému vše to podnikl. Tak na příklad čteme-li nějakou báseň, uděláme si obraz s básníkem, který básník složil. Ze směru, z myšlenek básně posuzujeme citlivost, zbožnost, vzletnost ve výrazu, soudíme o jeho nadání básnickém, ba i poznáváme vnitřní jeho život. Každý může pouze tolik vykonati, co síly jeho přírodní zmohou. Poněvadž dále i dle vlastních životních názorův i jiné posuzujeme, můžeme říci, že výtvar duchu básníkovy jest pravým obrazem jeho soustavného, neviditelného, vnitřního života. Též si tímto způsobem často někoho oblibíme, aniž bychom jej osobně znali. V činech básníkových viditelných si zamilujeme básníka samého. Tato životní zkušenost má všeobecné platnosti.

Je snad toto v poměru k božskému Srdci Páně jiným? Zajisté nikoliv! Pozorujeme-li jeho viditelné činy, v nichž se ona neviditelná láska, dobrota, milosrdenství jeví, soudíme i o jeho osobě, lásce, shovívavosti atd. Právě v tomto případě se zdá býti jiný postup zcela vyloučeným. Soudíme-li již při bližním napřed označeným způsobem, ač si dle libosti obraz vytvořiti můžeme, tím spíše, ba jedině pravého obrazu o Bohu, božském Srdci, skrze církev svatou, jež jest jeho viditelným zástupcem, nabudeme. Srdce Páně však nezanechalo zde, jak to u ostatních smrtelníků bývá, pouze své činy, nýbrž ono stále v nich, v církvi svaté žije, je střediskem celého jejího působení, vše — samo neviditelné — skrze ní a v ní viditelně vykonává. Jedině tudíž církev katolická je s to pravého obrazu o Bohu a jeho božském Srdci nám poskytnouti a my jedině skrze ni Boha milovati se naučíme. Milujeme-li ji i vše to, co vykonává, nám k věření předkládá, t. j. milujeme samého Boha, v němž ona samojediná věrohodných zpráv podává, z něho všechny milosti pro naše blaho čerpá a nás ve škole své dle božského jeho příkladu vychovává. Tak nám podává pravý obraz o Bohu, o jeho lásce, která ani na dřevě kříže nevyhasla, nýbrž se teprve v plném žaru rozdmýchala. Důkazem toho jest i obrácení onoho lotra, jenž jest velikým činem této obětavé lásky, která ani ve smrtelných úzkostech miláčka svého nezapomíná, sama od něho pronásledována, tím více lásky mu prokazuje. O všem tom nás svatá církev nejenom zpravuje, ale též vždy dobrým příkladem předchází.

Kristus Pán dal apoštolům rozkaz: »Učte všechny národy.« Proto nás poučují, že jest Bůh, jaký jest a jak se máme k němu chovati. Dále nás ujišťuje o posledním, od Boha již při stvoření vytčeném nám cíli, jakož i ukazuje cestu k dosažení jeho. Ona jest prostředkyní mezi Bohem a lidmi čili skrze ni se dovidáme, čeho si Bůh od nás přeje nebo čeho jest nám se varovati. Kdo se tudíž tulí k církvi, blíží se i k Bohu, k jeho božskému Srdci, jež jest východem i západem celého jejího jednání. Láska Boží je středisko všech na světě s ní přísedších milostí. Sidlem pak lásky je srdce. Je

tedy Srdce Páně centrem, osou světové koule, která čerpá výživu, pokroku i dovršení v dosahu cíle z mohutných paprsků milosti, z centra lásky vycházejících a celou zeměkouli naplňujících.

Bůh však žije, působí skrze církev katolickou, pročež není pochyby, že i ona jest blíže jmenovaným střediskem. Svatá církev je zástupcem Božím na zemi, ba je snad i dovoleno ji nepřímým samým Bohem nazvati. Milujme ji jako zástupce Božího, jako plnítele rozkazův a přání Božích, neboť v ní nalezneme vše: Boha, jenž skrze ni působí, jeho božské Srdce, na jehož základech spočívá, Ducha sv., jenž s ní jest až do skonání světa. Duch sv. je tím mocným a nepřemožitelným ředitelem a ochráncem oně lodičky Petrovy, která se tudíž ani za nekrutějšího vlnobití nebojí v nejhlubších hlubinách mořských svých věrných oveček vyhledávati.

Snad si někdo z milých čtenářů přeje poznati měřítko, dle kterého by o svém stavu k církvi a tak i proti Bohu rozhodovati mohl. Budiž tudíž upozorněno na dva body, dle nichž každý najisto o svém vnitřním poměru, oddanosti k církvi katolické souditi může.

První místo zaujímá přesné konání všech svých povinností, které nám nejenom veřejný život, nýbrž obzvláště svatá církev předkládá, na příklad světití den sváteční, přijímání svatých svátostí, posty atd. Kdo nekoná svých povinností, stále víc a více se od celku, centra vzdaluje, až pak snad již na okraji zeměkoule se ocitnuv, do propasti, věčné záhuby se sřítí. Naopak opět každý svědomitě povinnosti své konající stále se ose blíží, až pak v ní věčné blaženosti, spásy dosáhne. Zde jest i podotknouti, že není příliš těžkým povinnostem křesťanským vyhověti, poněvadž nejsou jednak příliš těžké, jednak se nám tolik milostí dostane. Jest ovšem zapotřebí k milosti i naší vůli přidati a tak spolupracující, vše nejenom lehkým shledáme, nýbrž i oně útechy, vnitřního pokoje, který se v konání svých povinností skrývá, již na tomto světě dosáhneme. Též i po uvážení krátkosti tohoto života vzhledem k věčné budoucnosti bude zajisté i ta nejmenší váhavost v konání povinností odstraněna.

Splněním povinností má být i citění naše spojeno se zdary i s nezdary svaté církve. Tak se máme radovati s ní na příklad nad přemožením nepřátel, nad přijetím nového člena do lůna církve atd. Nám jest i s ní, ve všech stran ohrožené, cítiti obzvláště nyní v době náboženské revoluce a atheistického státu. Na jejím stanovisku stojíce, jest nám ji i vyznávat i dle svých sil hájiti. I v temných stránkách jest nám při ní státi s předsvědčením, že se vše stalo s dopuštěním Božím, jehož úmysly jsou nevyzpytatelnými, a který v jednom směru na čas její členy pokoriti chtěl,

aby pak všechny s ní tím výše k sobě povzněl.

Obraťme se tudíž k církvi svaté, držíme se jí pevně, citíme s ní, milujeme ji jsouce si vědomi, že tímto vůli Boží konáme, jemu se stále přibližujeme, v lásce k němu stoupáme, až pak s ním v jedno splyneme, což nám bude zárukou, že Srdce Páně je cílem všech našich jednání, celého našeho života. Dle něho se řídíce, nalezneme nejenom pevné víry a lásky křesťanské v něm, nýbrž i pravé lásky k církvi katolické, naší matce, v níž jest, dle slov Páně, jedině spásy hledati.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi. (Č. d.)

Tresty Boží.

Útrapy a pronásledování jsou známkou pravé církve. Tak jako božský Vykupitel sotva že se narodil, již měl nepřítele, jenž o jeho život ukládal, tak nenedostávalo se i jeho nevěstě, svaté katolické církvi, od prvního jejího počátku nepřátel, kteří ji vyhladili usilovali. Jako však o prvním pronásledovateli Ježíšově platí slova: »Zemřeli ti, již hledali bezživotí dítěte« (Mat. 2, 20), tak možno říci i o pronásledovatelích svaté církve: ti všichni zemřeli, církev však žije dále a bude žiti až do skonání! Jako král Herodes skončila svůj život většina pronásledovatelů církve bídnou smrtí.

Chceme čtenáři předvésti žalostný konec pronásledovatelů křesťanských v malých obrazech, abychom ukázali, jak přísně již v tomto životě naložila Boží spravedlivost s těmi, kteří se odvážili odporovati Bohu živému a jeho pomazaným. Boj proti církvi, jak již častěji řečeno, trval téměř po tři staletí; v této době počítáme obyčejně deset hlavních pronásledování.

1. První pronásledování bylo za císaře Neronu, jenž jako sedmnáctiletý princ na trůn nastoupil a čtrnácti lety panoval. Po čtyři léta pronásledoval křesťany; nejdůležitější obětí tohoto proná-

sledování jsou knížata apoštolská Petr a Pavel.

Ukrutnost a nesmyslná hýřivost Neronova vzbudily nenávist lidu. Galba, mistodržící ve Francii, dal se provolati císařem a brzy uznala ho celá říše. Senát prohlásil Neronu za veřejného nepřítele, vyřkl nad ním rozsudek, aby nahý ulicemi vláčen, k smrti ubíčován a pak s tarpejské skály svržen byl.

Nero zvěděv o trestu sobě určeném, skrýval se nedaleko Říma v bažině křovím porostlé. Odtud utekl se do domu jednoho ze svých bývalých otroků. Slyše, že po něm pátráno, nasadil si dýku na hrdlo a prosil, aby ho usmrtili. Než nikdo nechtěl mu tuto trestuhodnou službu provázati. V zoufalství zvolal: »Nemám ani přítele, jenž by můj život chránil, ani nepřítele, jenž by mne ho zbavil!« Konečně chopil se otrok dýky a probodl roku 68 netvora, jenž neměl sobě rovného. Sochy k jeho počtě za živobytí postavené byly do bláta povaleny a jeho nádherný palác, »zlatý dům« zvaný, zbořen.

2. Roku 81 nastoupil císař Domitian, o nic lepší než Nero. Své mládí strávil na venkově a bez vzdělání, jehož tak velice potřeboval; mimo to oddán byl hanebným výstřednostem oně zkažené doby. Nastoupiv vládu žádal, aby ve všech žádostech na něho řízených jménem

»bůh« byl oslovován. Jeho nejmilejším zaměstnáním bylo ostrou jehlou zabíjetí mouchy. Jedenkrát byl otázan jistý dvořan, zda císař nemá návštěvy. »Ovšem«, odvětil tázaný, »není u něho ani mouchy!« Druhého dne musil dvořan tento žert zaplatit životem. Domitian vydal přísné zákony proti křesťanům. Vznešené osoby, o nichž častěji vyprávěno, podstoupily za něho smrt mučednickou. I tohoto pronásledovatele křesťanů stihla trestající ruka Hospodina. Dlouho před svou smrtí byl Domitian trápen výčitkami svědomí za své zločiny a neustále týrán úzkostmi; strach před zavražděním nepouštěl ho nikdy. Roku 98 byl konečně zavražděn propuštěným otrokem své manželky. Jeho mrtvola byla na rozkaz senátu zahrabána jako mrtvola nějakého sprostého zločince; mramorové sochy k jeho počtě postavené byly roztlučeny, zlaté a stříbrné roztaveny a jméno Domitianovo z veřejných pomníků odstraněno. Hanba lpí na jeho jménu!

3. Roku 98 nastoupil po Domitianovi na trůn římský Trajan. Tento nenáviděl křesťanů, ježto jejich čistý a cudný život, jak dějepisec Eusebius praví, jeho neřesti a výstřednosti zahanboval. Nejznamenitější oběti tohoto pronásledování jsou sv. Simeon, biskup jerusalemský, a svatý Ignác, biskup antiochenský. I jeho zastihla trestající spravedlivost Boží. Trajan upadl ve chmurnou těžkomyslnost a pak dostal vodnatelnost; žádný lék nemohl mu ulehčiti; upadl v zoufalství a nemohl naléztí smrt, již tisícům připravil. Konečně dopustil se samovraždy, hltaje a popíjeje škodlivé pokrmy a nápoje. To se stalo roku 117.

4. Po Trajanovi následovala přestávka v pronásledování církve, ani nejbližší císařové byli ku křesťanům příznivější a žádných nových zákonů proti nim nevydávali; místodržitelé však a úředníci pokračovali často v pronásledování. Naproti tomu Markus Aurelius (161—180), velice pyšný muž, vydal velice přísné zákony proti křesťanům. Bůh však seslal na něho, vzdáleného od svých přátel a příbuzných, ošklivou nemoc, na niž i zemřel. Na něm uskutečnila se slova sv. Pisma: »Špatní a krvelační lidé nevidí polovici svých dnů.«

Po císaři Marku Aureliovi nastoupil Commodus. Ačkoliv tento muž takovým bidníkem byl, přece nebyli křesťané pronásledováni a církev Boží požívala za jeho vlády (180—192) na celém světě nerušeného pokoje. Proto křesťanství šířilo se mohutně po všech zemích.

5. Tím hrozněji však propuklo opět pronásledování za jeho nástupce Septimia Severa (193—211). Tento císař, jak jistý dějepisec oné doby praví, byl padouch, potměšilec, lhář, krivopřísežník, krvežíznivý, prchlivý a ukrutný; on připravil křesťanům pravou krvavou lázeň; ve všech církvích světa mnoho lidí vytrpělo smrt mučednickou; nejslavnější z nich jsou sv. Felicitas a Perpetua, jež se svými družkami divokým šelčinám byly předhozeny. Když míra nepravostí tohoto pronásledovatele křesťanů byla naplněna, navštívil ho Bůh smrtelnou nemocí. Jeho vlastní syn Caracalla vytasil dýku, by otce zavraždil. Chybil se však a Septimius Severus upadl v nehlubší trudnomyslnost. Jsa blízce smrti, zvolal: »Byl jsem vším, čím jen člověk býti může; — a k čemu mi to bylo?« Když byl nadarmo prosil o jed, požíval, jako kdysi císař Trajan, nestravitelné pokrmy, až r. 211. od toho zemřel.

Za jeho syna Caracally a jeho nástupců Heliogabala a Alexandra ustalo zuřivé pronásledování, ač tu a tam přec někteří byli umučeni.

6. Tím hrozněji však rozplamenil se oheň pronásledování za císaře Maximiana Thráckého. Býval dříve pastýřem, obrovské postavy a také silný jako obr; často vodil své soudruhy proti lupičům stáda napadajícím; vstoupiv do služeb vojenských, vyznamenal se hrdinskými činy a byl od vojáků za císaře provolán. Panoval pouze tři roky (235—238). O něm praví jistý dějepisec: »Nikdy nebylo na zemi krvelačnějšího člověka! Jeho krutost vůči všem lidem (netoliko vůči křesťanům) byla tak veliká, že senát, když císař jedenkrát daleko od Říma na válečném pochodu se nalézal, veřejné pobožnosti nařídil, by tento krvelačný tyran nikdy více do Říma se nenavrátil.

Smrt jeho byla hodna jeho života. Dorvěď se, že římský senát ho sesadil

a 22 mužů k vedení vlády jmenoval, propukl v takovou zuřivost, že v přílišném hněvu jako divoké zvíře řval a hlavou do zdi svého pokoje tloukl. Utišiv poněkud hojným požitím vína svou bolest, umínil si navrátiti se do Říma a krvavě se pomstíti. Jeho vojáci však zavraždili jej r. 238.

7. Pak nastoupil Decius (249—251), o němž píše křesťanský básník Lactantius: »Proklátá šelma, Decius zvaná, přišla, by církev zpusťovala.« Svou vládu započal rozkazem k pronásledování křesťanů, kterých tenkrát neobyčejně hojný byl počet. Větší hrůzy nezažila ještě nikdy římská říše! Žalářenepostačovaly pojmuti křesťany, ačkoli tito vstupovali pouze do vězení, by odtud na smrt byli odvedeni. Všude na ulicích byly postaveny modly a kadidelné oltáře, mučidla a kati stáli všude. Mnozí křesťané, přemoženi hrůzou a úzkostí, odpadali; většina však vytrvávši statečně navila katy.

Avšak i císař Decius, na jehož rozkaz tyto ukrutnosti páchány, byl postižen trestem Božím. Táhl do boje proti Gothům; vojsko jeho nepřítelem přepadenó a v nepořádek uvedeno; on sám i s koněm zapadl do bažiny, aniž by tělo jeho kdy mohlo býti nalezeno. Takto pohřebních poct zbaven, stal se kořistí divokých zvířat a dravých ptáků. To stalo se v měsíci říjnu r. 251.

8. Jeden pronásledovatel křesťanů beze stopy zmizel, aby jinému ještě ukrutnějšímu místo učinil; tímto byl Valerian (253—260), hrdý to voják, vojskem za císaře provolaný. O něm vypravuje sv. Dionysius alexandriňský, že s počátku byl ke křesťanům příznivější než kterýkoli z jeho předchůdců a že při svém dvoře měl mnoho křesťanů, takže prý svůj dvůr mohl církví Boží nazývati. Byv však jakýmsi egyptským kouzelníkem Makrinem, jemuž plnou svou důvěru věnoval, proti křesťanům popuzen, počal je pronásledovati; celé potoky křesťanské krve vytekly. Za něho vytrpěl smrt mučednickou papež Sixtus II. aneb jak jej Řekové jmenují Xystus, se čtyřmi jáhny a sv. Vavřinec V malém městě Utice bylo najednou 153 křesťanů stato!

Itotohoto kata křesťanů zastihl trestající soud Boží. Valerian odtáhl r. 260. na

Východ. aby Peršany, zmocnivši se římského území zahnal; byl však zajat. Král Sapor odvedl ho do Persie, kdež ho přinutil, aby mu sedajícimu na koně byl podnožkou. Zahynul bídně. Jak někteří spisovatelé vypravují, dal jej Sapor za živa sedřiti, jeho kůži vydělati, červeně nabarviti a pak na posměch Římanů v chrámě pověsiti.

9. Opět nastalo křesťanům několik let pokojných, až Aurelian r. 270. na trůn nastoupil. Byl synem jakéhosi nájemce z Illyrie, drsný, necitelný voják; přízní vojska vyšinul se až na císaře mocné říše římské. Křesťany pronásledoval; nejslavnější oběti jeho nelidskosti byl papež Felix I. v Římě. I smrt tohoto pronásledovatele křesťanů byla násilná. Jeho tajemník Muestus uveřejnil listinu, v níž pismo císařovo padělal. V této listině byla zaznamenána jména předních velitelů vojska a stálo v ní, že císař tyto osoby miní popraviti. Listinu tuto ukázal důstojníkům, kteří věc tu považovali za pravdivou. Předejdouce císaře, vrhli se naň a zavraždili jej (250).

10. Po Aurelianovi vládl Diokletian (284—305). Tento císař pronásledoval křesťany nejukrutněji; jeho doba byla opravdu krvavým věkem církve. »Veškerá země,« pravi Laktantius, »byla křesťanskou krví zaplavena od východu až na západ.« Bylo to poslední pronásledování křesťanů a zdálo se, jakoby peklo veškeru svou moc vynaložiti chtělo, aby církev Boží přemohlo.

Diokletian svým spolucísařem Maximianem naveden, uveřejnil čtyři edikty (krvavé zákony) proti křesťanům, jeden krutější než druhý. Na východě jak na západě potoky tekla krev věřících, takže ona doba byla nazvána »Aera Martyrum«, věk mučednický. V Římě bylo věřícím konfiskací katakomb odňato i poslední útočiště, jež až dosud za pronásledování měli.

Avšak i jeho poslední hodinka udeřila. Jsa si vědom toho, že nadarmo proudy krve lidské prolil, složil vládu a uchýlil se do Salony (nyní Split) v Dalmácii. Byl předmětem všeobecného opovržení; neustálým rozčilením týrán, nechtěl ani jisti ani spáti; že dne v noci bylo slyšeti jeho vzdychání a sténání; válel se brzy

po svém lůžku, brzy po podlaže a zemřel tak hladem, trudemyslností a zármutkem.

Jeho spolucisář Maximian oběsil se ze zoufalství v Miláně; — druhý spoluvladař Galerius byl jako druhdy Herodes rozežrán červy; takový zápach vycházel z něho, že to jeho sluhové nemohli snést; zemřel r. 311. v hrozných bolestech.

Tak skončili ti tři pronasledovatelé křesťanské víry v době, kdy nařešlo vítězství církve, vítězství svatého kříže.

Christus vicit! Christus imperat! Všichni zemřeli — bidně zemřeli, ti, kteří církvi svatě o bezživotí ukládali, jako Herodes o bezživotí božského dítěte! Církev však, Synem Božím založená, z jeho božské krve vyrostlá, svatými apoštolý šířegá a upevněná, milionů mučedníků krví skropená, — ta žije a potrvá až do skonání světa; neboť ona má příslibení Páně: »A brány pekelné jí nepřemohou!«
(P. a.)

Odňatá moc otcovská.

Úryvek ze života Ludvika I., bavorského krále.

olník Brajt z Harmatinka u Mnichova byl v rodinném životě i v obcování společném pravým hrubiánem. Trýznil a peskoval každodenně manželku i děti, a věru i žena i děti záviděly čeledinům, že mohou od hrubého sedláka odejiti, kdykoliv se jim líbí, a kdykoliv hrubosti jeho a týrání byli syti, anebo kdykoliv krutý sedlák sahal po býkovci, aby je hotovými vyplatil.

Ale nejhůře vedlo se u Brajtů Michlovi, jedinému synáčkovi, který byl jakoby jej vymaloval, a který právě tou dobou, do níž vypravování naše sahá, měl jiti k odvodu.

Ne snad, že by byl Michl lenochem anebo některé náruživosti oddán; vždyť to nebylo ani možno při té přísnosti, jaká v domě Brajtově panovala, Michl měl tu jedinou chybu, že se zamiloval do hezké dcerušky pohraničního strážníka, což bylo v očích jeho pyšného a bohatého otce proviněním nejhorším.

»Raději ho zabijí, než bych svolil, aby taková běhla do domu mého se vdala, která nemá nic leč tu hezkou kůži na tváři; takové hanby nepřezijí.« — říkával Brajt, a řekl-li kdo, že oba jsou ještě mladí, že mohou čekatí, že nemají naspěch, až snad otec si celou věc rozmyslí, anebo až snad hrdý otec zemře, tu pokaždě udeřil ve zlosti na stůl a rozkřikl se: »Cože, na mou smrt chtějí čekatí? Z toho nebude nic, raději

prodám celý svůj statek a ztržené peníze odporučím kostelu, potom aspoň rovnýma nohama dostanu se do nebe.«

Nebylo možno hrdému sedlákovi nikterak vyhověti, a zdálo se mu, že nejlepším způsobem vychová Michla, když jej bude hodně mlátiti, trápití a řádně mu nadávati, čímž ovšem nezřídka nejenom manželku, nýbrž i čeládku proti sobě popudil.

Avšak i ubohému Michlovi mělo se dostati kýženého vysvobození z té nemilé a odporné lásky otcovské.

Byl Michl postavy ztepilé, byl švarný jinoch a proto byl odveden k tělesné strážci, kde nebylo lze se vykoupiti, protože jenom vybraní a švarní jinoši byli k tomuto pluku odváděni.

Brajt nevěděl co by měl začíti, zlosti vřelo srdce jeho, že měl nyní Michl býti vyproštěn z jeho otcovské poddanosti, ale nedal toho na sobě znáti, přece však chtěl Michla sám do města doprovoditi a jej šikovateli doporučiti.

»Já jsem sedlák Brajt.« — tak se představil šikovateli, »a tento zde jest můj jedináček, můj kluk. Kdyby snad nechtěl poslouchati, dopište mi jen, a já se dostavím a zmaluji jej býkovcem tak pořádně až bude celý modrý.«

Šikovatel, jehož tvář byla hustým knírem zarostlá, a který během čtyřiceti let nejednoho otce a nejednu matku vítal, když mu jedináčka předváděli, díval se na chvástavého a prostofekého sedláka

tak podivně, jakoby ho chtěl týmž býkovcem na místě pořádně přetáhnouti, kterým otec hrozil synovi.

»Strýče!« zahřměl šikovatel na sedláka, »výchova nováčků a potrestání nováčků neposlušných jest úplně věci naší, do které vám pranic není. Od té chvíle, v níž váš syn přísahal na prapor vojenský až do té chvíle, kdy zase ze služby vojenské vystoupí, máme my jeho představení nad ním moc a nikoliv vy.«

Brajt popošel o krok blíže k šikovateli, jakoby byl snad dobře nerozuměl těm slovům, která právě zaslechl.

»Cože? — já že nemám žádného práva na svého kluka?« křičel jako zběhlý. »A to bych se na to podíval! Jest-li mi to ještě jednou opáčíte, hned jej vezmu s sebou domů, a zakročím u krále, aby byl hned propuštěn. Já, Brajt z Harmatinka si to mohu dovoliti — já musím mítí Michla z vojny doma, protože jest můj jediný syn.«

Šikovateli zjezily se při těchto slovech kníry jako když jezek rozčepýří ostny, a změřiv smělce od hlavy až k patě, pravil úsečně:

»Strýče — my oba jsme spolu domluvili. Táhněte z kasárny! Na rozloučenou měl jste již dosti času, a jak se mi zdá, nebude vám oběma asi loučení moc trpké. Nelíbí-li se vám rozkazy mé můžete si ztěžovati u setníka.«

Po těchto slovech vzal šikovatel Michla za rameno, který stál jako v Jiřikovu vidění a postavil jej do řady mezi ostatní nováčky.

Jako křída zbělel Brajt zlostí, a křičel celý bez sebe:

»Cože,« já že nemám žádného práva na Michla, já musím zde státi jako okoupek přede všemi nováčky? I to by bylo pěkné, abych si to dal libiti, já první a nejbohatší sedlák u nás a k tomu ještě starosta. Okamžitě jdu ke králi, a budu na tebe žalovati, abys to věděl. Já tě shodím se šarže, ty šikovateli, a v pekle, až se tam budeš smažiti, budeš na mne pamatovati.«

To již bylo více, než čeho se kdy šikovatel nadál. I pokynul dvěma desátníkům, kteří stáli na rohu řady nováčků a kteří byli svědkové toho neslychaného pohoršení, tito uchopili milého Brajta,

který zlostí celý sezeleenal, pod paždi, a vyvedl jej z kasárny ven.

»Nedělejte hlouposti,« napomínal desátník sedláka dobrosrdečně. »Jestliže se budete ještě šikovateli protiviti, musíte se báti přísného potrestání. Bez žaláře se neobejdete — to vám mohu již předem říci —«

Slovo žalář dodalo Brajtovi rozumu. Neboť ničeho se tak nebál jako žaláře. On, starosta, nejbohatší sedlák, on že by měl seděti v žaláři! Vždyť by tím ztratil veškeru reputaci.

Skřípaje zuby, ubíral se uprostřed dvou nemilých strážců k bráně, a když se ocitl venku, napřáhl ruku, a sotpe vztekem, volal: »Počkej jenom ty zatrolený šikovateli, počkej, já ti nasolím,« brebentil rozlícený sedlák. »Vždyť jsi mne dal odvésti jako nějakého lumpa, tak že celý svět o tom bude vypravovati, počkej jen, počkej, to se ti nevyplatí, ty budeš na mne do smrti pamatovati. K Ludvíkovi půjdu, ano, k našemu králi si zajdu, a poprosím ho, aby tě shodil ze šikovatelské důstojnosti, protože jsi starostu harmatinského jako kluka z kasárny vyhnal.«

Celý rozlícen vkročil do hostince, v němž koně jeho stáli, a ze zlosti a mrzutosti pil, aby vztek a zlost zapil.

Šikovatel zatím rozdělil nováčky a přidělil k jednotlivým oddílům a pak je poslal do kasárny. Michla však ještě podržel, a uchopiv jej za horní knoflík, těšil jej dle svého způsobu, slovy: »Nic se neboj, hochu! Nyní jsi vojákem, a otec tvůj nemá k tobě v tom čase nejmenšího práva. Na tři léta jsi z moci jeho vybaven, a až tři léta uplynou, pak snad nabude zase rozumu.«

»Ale půjde-li ke králi, aby mne vyplatil, co potom!« otázal se rozpačitě ubohý Michl.

Šikovatel dal se do smíchu. »O to my se postaráme, nad tím si nemusíš hlavy lámati.« — těšil Michla šikovatel. »Oznámím celou záležitost setníkovi, a ten vše poví veliteli, který se o to postará, aby král tvému otci hlavu napravil. Zůstaň vždy hodným, abychom mohli býti s tebou spokojeni, a budeš se mítí u nás stokrát lépe, než-li doma.«

Po tomto napomenutí směl se Michl odebrati do kasárny za svými

II.

Uplynuly tři měsíce, a Michl, který v kasárně vpravdě ožil, změnil se ve švarného a poslušného vojáka.

Když o vánocích vojáci, kteří se vyznamenali dobrým chováním, byli na listině poznamenáni za tím účelem, aby směli vánoce slaviti doma, byl i Michl mezi nimi. Avšak Michl prosil úpěnlivě šikovatele, aby nebyla mu dána dovolená, jelikož bál se otcovského domu jako pravého pekla.

»Musí býti v tom domě prapodivné poměry,« prohodil velitel, když od šikovatele o žádosti Michlově byl poučen. »Všichni prosí, aby mohli dostati se domů, a Michl naproti tomu prosí, aby se mu toho dobrodiní nedostalo. Ponechte ho tedy zde.«

Tak zůstal Michl přes svátky v kasárně, a dobře udělal.

V nitru Brajtové vřelo to stále ještě a kypělo. Nemohl nikterak zapomenouti na pokoreni, jehož se mu dostalo přede všemi nováčky, naopak msta proti šikovateli stále rostla a zmáhala se.

»Však já si to vymstím na tom mém klukovi, až přijde na vánoce domů,« přísahal Brajt. »Vezmu bykovec a budu do něho mlátit jak do kožichu, v němž jsou moli, protože mne tehdy neposlechl a nevystoupil z řady, když jsem mu to poroučel. Kdyby mne byl poslechl, nemusil jsem býti tak zahanben, vše bych zodpovídal, ale ten darebák, jak se mi zdá, byl rád, že se mohl jednou svému tátovi zprotit. Ale počkej jen, počkej, však já na tě dorostu!«

Leč vztek jeho dostoupil vrcholu, když došlo psaní Michlovo, že na vánoce domů nepříjde.

»Aha, to si tak usmyslil!« hučel na manželku, ale také dobře! Ani ocásku z prasete nedostane o vánocích. Vydědím kluka, majetek prodám a majetek odporučím kostelu.«

Toho dne měli se obyvatelé domu Brajtova jako Job na smetišti, ale co se týče toho prasečího ocásku, s tím se tatík Brajt náležitě přepočítal, jelikož

matka Michlova se o to postarala, aby mohl synáček její také dobrých věcí o vánocích užiti. V noci, kdy Brajt ještě hodně chrápal, vstala potichu drahá jeho polovice a s mnohými slzami naplňovala pytlík uzeninou, jelity, jitrnicemi a k tomu doručila dvanáct lesklých tolarů věrnému čeledínu Florianovi, který časně z rána se vypravil do Mnichova. Mnoho řečí při odchodě nebylo třeba, věděl zajisté, co s těmi věcmi má učiniti.

»Zaplat Pán Bůh!« děkoval místo Michla věrný čeledín se slzou v oku. »Vždyť jsem mívával Michla tak hrozně rád. Od finančního dozorce a jeho dceřušky mám také již něco v kapse. Co miníte, kmotra, že to asi jest?«

Přes obličej rozradostněné matky přelétla záře radosti.

»Pravda, že máš od ní psaníčko pro Michla,« pravila selka s povzdechem. »Ó já dobře vím, že ona na mého miláčka a jedináčka nikdy nezapomene! Lepší hospodyně nežli něco ona nemohla by se nikdy k nám dostati.«

»Vyjma tu hospodyní, která nyní zde dosud hospodaří,« prohodil čeledín Florian dobře věda, že takovou lichotivou poznámkou ztápenou selku nemálo potěší.

»Tu hleďte!« pokračoval Florian a vyňal z kapsy psaní. »Včera večer bylo mi doručeno s podotknutím, abych vám je dříve dodal nežli se zapečetí.«

Selka vzala psaní, v němž byla podobenka Lenčina, a četla:

Můj přemilý Michlíčku!

Jsem stále u tebe a zůstanu ti stále věrná, byť tě i otec tvůj vydědil, jak se sám vyjádřil. Raději půjdu s tebou na žebrotu, nežli bych bez požehnání rodičů na vašem statku hospodařila. Otec můj tě srdečně a upřímně pozdravuje. Modlíme se za tebe, abys zůstal hodným a abys se nezamíloval do některé městské slečny. To by mi dodalo. Raději bych tě viděla mrtvého. Tisíc polibků posílá ti

tvá Leni. (O. p.)

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXXI. Veselá zlodějská příhoda.

Píše P. Frant. Mertens, missionář v Togu v Africe.

Bylo to před několika lety, když jsem jednou odpoledne z Palime přišel do Assahun Fieghe, abych navštívil tamější školu a zkoušel křtence. Následujícího dne, než-li jsem odcestoval, podal mi tamější učitel tobolku, ve které bylo 8 marek a 30 feniků a pravil: »To náleží P. Witte.« Žasna tázal jsem se učitele, jak to možná? »To je tak,« pravil učitel: »Peníze tyto P. Witte zde před půldruhým rokem ztratil a před několika dny mi je jistý křtěncem přinesl.« »Vida«, myslil jsem si, »ti naši černoši jsou přece jenom chlapi! Osm marek a 30 feniků najít a peníze na fenik vrátit a to za půl druhého roku, to je přece hezká věc. Věru krásný a povzbuzující to příklad pro mnohého »pocitivého« nálezce v Evropě! Upřímně však řečeno, zdála se mi tato pocitovost přece jenom trochu podivnou a proto otázel jsem se našeho učitele na bližší okolnosti. Dověděl jsem se toto:

Před půldruhým rokem cestoval P. Witte z Palime do Lome, vzdáleného asi 26 hodin. I přišel do zmíněné osady Assahun Fieghe. Chtěje této příležitosti použití a v tamější škole vyučování a křesťanskému cvičení býti přítomen, usnesl se, že tam přenocuje. Hostince

tam ovšem nebylo a proto ohlížel se, aby nalezl na noc nějaké přístřeší. Brzy znalecký jeho zrak, co hledal, našel: Starou, zakouřenou chatrč, jejíž zdě stály šikmo. Na jeho prosbu byli její obyvatelé — černástarochoa a dvanáctiletý kudrnáček, jménem Kofi, — ochotni, na jednu noc mu chatu přenechat. Zprvu chtěli chatu napřed vyklidit, ale na jeho ujištění, že jim nic neukradne, nechali vše jak bylo: Staré bedny, prázdné láhve od kořalky, různé střepy a p., všechno v pestrém nepořádku. Kabát položil missionář na bednu, sám natáhl se na rohožku na zem rozprostřenou a brzy usnul spánkem spravedlivých.

Následujícího rána vypravuje se na další cestu. Avšak nastojte, v kapse u kabátu schází tobolka; hledá ji mezi bednami a láhvemi, ale nadarmo. Možná, že jsem ji již včera ztratil, myslí si. I prosí učitele, aby po jeho odchodu se po chatrči i osadě poohlédli, zda by tobolka někde neležela, lidem však aby ničeho nefikal. Potom vyšinul se na svého mezka a jel dále, myslé si: »Vale můj sáčku, vícekrát tě neuhlídám!«

Brzy po odchodu missionářově vrátil se černý kudrna Kofi do chatrče a pátravým zrakem prohlížel své »poklady«, zda nic neschází. Najednou spatřil tobolku, otevře ji a v ní vidí 8 marek 30 feniků. To

bylo pro malého skotáčka příliš mnoho. Pln radosti běží k matce a — sdělená radost je dvojnásobná radost — dává jí polovici toho, co našel. Matka se nevzpírá, naopak oběma rukama sahá po nenadálém štěstí. Věru, tolik peněz najednou neměla ještě nikdy co je na světě.

Avšak velkého štěstí dovede člověk jen stěží zatajit. A tak se dělo i černé matičce. Měla dobrou, starou přítelkyni, jménem Afibu. Tato přichází právě od potoka, nesouc na hlavě velký hrnc vody, která přetékající stařenu při každém kroku na zádech polévávala. Kofiho šťastná matka stojí právě před svou chatou v zahrádce, kterou chatný plot z palmových listů od cesty odděluje. Sotva svou přítelkyni zpozorovala, přistoupila k plotu, pozdravila starochu hlasitě a pokynula jí, aby přistoupila blíže. »Pomysli si jenom« pravila, »jak jsem šťastná! Můj Kofi našel dnes ráno v naší chatě, kde missionář spal, tobolku a v ní 8 marek a 30 feniků. Ovšem dal mi polovici, ale bylo to také v pořádku, neboť měla jsem s ním starosti a trampoty dosti. Neříkej však o tom nikomu!« Afiba blahopřála své přítelkyni k nálezu tak řídkému a šla pak svou cestou dále myslíc sobě: »Ach, kéž jsem já sama měla takové štěstí.« Následujícího dne byl v Palime trh. Matka a syn vydali se tam, aby si na trhu koupili nějaký oděv a různých věcí pro domácnost.

Zatím uplynulo půl druhého roku. Stařenčin koupený šat už je hodně obnošený a také zároveň oděv Kofiho ukazuje tu a tam větší nebo menší díru; štěstí, že za velkého vedra letního klukovi trochu průvanu neškodí! Tu jednoho dne ozývá se v tiché jindy chatře stařenčině hrozný lomoz a hlasitě nadávání. Nevím, co Kofi zase vyvedl, ale on sám není asi o své nevině úplně přesvědčen, neboť před svou rozhněvanou mateří bázlivě ustupuje. Najednou starocha přiskočí a chce nezdárnika se chopiti. Kofi však se jí vymkne, prorazí chatný plot z listů a vrazí — o běda — do ženy, která právě s hrncem vody na hlavě kolem se ubírá. Bác... na sta kousků rozbit leží hrnc na zemi a žena všeka promoklá mezi střepinami svého hrnce. — A kdo je to, ona ubohá? Žádná jiná, stará Afiba je to! Sotva se

z prvního leku vzpamatovala, vidí zlosyna, divokého Kofi. Ale Kofi vida oči stařeny hněvem sršící, nemešká a pádí odtud. Za to spustí starocha na všechna stavidla a jme se Kofimu spílati, že to v celé osadě slyšeti. A tu velcí, malí, všichni spěchají tam a spílající ženu obstupují. Když však spílání nemá konce a milému Kofimu všechny možné hříchy a nepravosti se vytýkají, nemůže se konečně jeho matka, dosud v pozdálí za zástupem stojící, déle zdržeti. Prodravši se zástupem až k nadávající Afibě, káže ji mlčeti. Ale se zlou se potázala. Afiba spustí znovu tónem ještě silnějším, starocha také nelení a obě přítelkyně snáží se jedna druhou překřičeti. Těžko říci, které z obou připočísti v nadávání a spílání první cenu.

Než nastojte! Najednou proběhne hlavou staré Afiby zlomyslná myšlenka. »Co!« vyrazí ze sebe, »ty a tvůj podařený synek ukradli jste tehdy missionářovi peníze a rozdělili jste se o ně!« Slyšíc tuto obžalobu soupeřnice náhle umlkne; odchází rychle s bojiště a spěchá do své chatrče, zatím co Afiba za ní neustále pokřikuje. Kdosi ze zástupu však nemešká a pádí k učitel, aby mu oznámil, co právě slyšel. Učitel přichází ihned k matce Kofiho a důrazně žádá peníze. Vidouc nezbytí sbírá tato peníze u svých známých a příbuzných a přináší 8 marek a 30 feniků učitel, který mně je o několik dní později odevzdal. — Nepotřebuji zajisté milého čtenáře ujišťovati, že jsem zároveň s penězi i tuto veselou příhodu svému spolubratru k jeho velkému obveselení odevzdal.

XXX. Menší črty z Atakpame.

Píše P. Eduard Hundler, missionář v Togo.

Den sv. Mikuláše.

Slavnost sv. Mikuláše, na kterou se děti doma v Evropě tak těší, se blížila. Ve škole jsem našim chlapcům již mnoho o tomto svatém muži byl vypravoval. Nebylo zima a ani ostrý severák nefoukal, jako když doma ve vlasti otec svým dítkám o sv. Mikuláši vypravuje, naopak bylo v ten čas v Atakpame velké vedro. Naši malí černoši se tentokrát zvláště na nastávající slavnost těšili, ježto třinácte jich, chlapců i děvčat, měli

v onen den přijali křest svatý. Byly to dobré děti, které se byly pilně katechismu učily, neboť jenom takové bývají k svatému křtu připuštěny.

Jeden z těchto malíčkových přišel před nějakým časem ke mně a prosil: »Dej mi jméno Eduard!« Když jsem se ptal na příčinu, minil, že potom bude aspoň vědět, kdy jest jeho svátek, a že missionář (totiž já), jenž totéž jméno má, dá mu pokaždé o svém svátku kousek koláče, který kuchař v tento den vždycky pro něho pekává.

Je to vůbec roztomilý klučina, ten Amadu čili Eduard, jak se nyní skutečně nazývá. Když zemřelý P. Even jednou zde byl na návštěvě, viděl, kterak jakýsi chlapec trýznil želvu. »Styď se, co to děláš!« zvolal na něho. Toto slovo si malý Amadu zapamatoval. Po nějakém čase klepáno na dveře jiného missionáře. Dovnitř vstoupí Amadu a vida missionáře u psacího stolku zvolá: »Styď se, co to děláš!« Missionář divil se ovšem tomuto neobyčejnému oslovení, zasmál se však srdečně, když slyšel, kde kluk slova pochytíl.

Když se dostavil svátek sv. Mikuláše, konala se slavnost křestní mezi mši svatou. Jak šťastnými tvářily se naše děti! Věděly, že se nyní staly dítkami Božími, že se bůžka zde panujícího úplně zřekly a na své duši bělostnými jako andělé v nebi se staly.

Křestní slavnost byla již u konce, hoši se nasnidali a nyní dali se do zpěvu. Avšak co to? Najednou všichni dojedného zmizeli. »Kde pak asi jsou?« tázal jsem se. Ale sotva jsme tuto otázku položili na jazyk, slyšíme z blízkého lesa radostný jásot. Za chvíli vystoupí hoch s velkou holí v ruce z lesa. Za ním následují čtyři silní výrostci, nesoucí na svých ramenou velkou živou antilopy. Měli totiž na antilopy nalíčeno a lov se jim podařil. Zástup šťastných lovců zpívá a poskakuje radostí. Tak naložil sv. Mikuláš našim černým dětem zde v krásné Atakpame dárek docela neočekávaný. Co si mohly přát ještě více?

Naši hoši mají vůbec v honitbě štěstí. Ve třech týhodnech lapili již tři antilopy. Jednou však utekla antilopa i s pastí do údolí; tam ji chytil jakýsi černoch, zabil a jednotlivé části prodával.

Sotva však naši hoši to uslyšeli, přivedli milého černocha se zbytky antilopy do missie. Nejprve mu jeho skutek živými slovy a posuňky vytýkali. Potom vstoupil do shromáždění velký výrostek s papírem v levé ruce, s tužkou v pravé. Jako přísný soudce stoupl si před černocha, vyptal se ho na jeho jméno jakož i na jméno těch, kteří maso antilopy koupili a všechno si poznamenal. A celé shromáždění se neupokojilo dříve, až černoch maso vrátil a prodané peníze nahradil.

Z černošské kuchyně.

Nejsou však časy vždycky tak dobré, aby v kuchyni pro missijní chovance voněla pečeně z antilopy. Avšak v takovém případě postarají se už chovanci sami, aby mimo to, co dostanou od missionářů, si nějakou zvěřinu menšího druhu jako příkrm zaopatřili. Tu a tam chytne se myška nebo potkán, připraví, upeče, bratrsky rozdělí a s výbornou chutí pojí. Tak se také stalo, když na blízkou našeho hřbitova vysoká tráva shofela. Naši hoši nedali mi tak dlouho pokoje, až tam směli jít, aby polekané tam pobíhající myšky pochytili. Kořist lovu byla skutečně velmi hojná a všem chutnalo znamenitě.

Před několika nedělemi poráželi naši missijní hoši v lese dříví. Najednou volá jeden: »Had, had!« Většina chlapců prchla; toliko Vincenc dodal si odvahy, vzal klacek a hada zabil. Bylo to velké, skvostné zvíře. Ježto jsme pro nedostatek lihu nemohli hada uschovati, chtěli jsme aspoň jeho pestrout, lesknoucí se kůži do našeho ústavu v Evropě poslati. Náš mladistvý lovec nabídl se ihned, že kůži stáhne. Když byl s prací hotov, pohlížel na tučné hadí maso tak toužebně, že jsme mu hada rádi darovali. Přáli jsme mu této lahůdky ze srdce, ježto víme, že hadi jsou jeho největšími nepřáteli, kteří mu jako pastýři na jeho stádě značné škody činí. Nedávno na příklad pokousal had naši černou krávu tak, že brzy na to pošla, a jiný zadával před delším časem mladou ovečku.

Měli bychom však špatné ponětí o kuchyni našich chlapců, kdybychom se domnívali, že jsou tam jen takové »vybrané« pokrmy. Jediný pohled dovnitř poučuje nás o lepším. Sedí tam výrostek

před třemi kameny, pod nimiž ohníček vesele plápolá. Na kamenech stojí hrnec, který stačí, aby se v něm pro 35 hlavových jedlíků navařilo. Vedle leží vyhloubený kmen, ve kterém chlapeci roztloukají kukuřici na mouku, kterou pak do hrnce házejí. Jiný výrostek krčí se před jinými třemi kameny, ohništi to, na kterém se vaří tak zvané »defi«. Nejprve se tato žlutá klechtanice protiví, ale brzy chutná i mnohým bělochům. Vždyť jsou v ní samé dobré věci: palmový olej, hodná dávka pepře a jsou-li dobré časy, i kousky masa nebo ryb. Potraviny jsou zde v Atakpame laciny; tak je na příklad vejce za 1—2 haléře, litr rýžového piva za 5 haléřův a tři obrovské klasy kukuřice

za 25 haléřů. Naši příčinliví hoši založili si sami tři rýžová a kukuřicová pole. A poněvadž nyní tak šťastni jsme, že žijeme v pozeňhané zemi pepře, máme tohoto pro černošskou kuchyni nezbytného koření velký nadbytek. Roste zde v lese ve stavu divokém. Ostatně mají zdejší lesy mimo pepř často i vybranější lahůdky pro naše děti. Tak objevily nedávno v dutém stromě divoký med. Večer téhož dne vypravily se do lesa a přinesly domů plný hrnec tohoto mlsu. Ovšem pilné včelky nedaly si to jen tak mně nic tobě nic libiti a daly drzým vetřelcům mimo med také jiné ještě méně chutné »pomněnky« na tváře a ramena s sebou domů.

A. M. Kaulčková:

Dečerní.

Hlahol zvonů po krajině
ozývá se za šera,
když se slunce v západ kloní
každíčkého večera.

Usíná kraj, zvěř i ptactvo,
usíná i lidský duch,
jenom s nebe na zem hledí
všemohoucí, věčný Bůh.

Ruce spjaty ku modlitbě,
v očích slza, v srdci žal,
a na nebi jasný měsíc
stříbro na zem rozlival.

Ztichly zvony, Anděl Páně
domodlil se chvějný ret,
a má duše zaletěla
k Bohu svému v mysli zpět.

Klekání.

Než z rána jarní slunce vzplane
a k životu se vzbudí den,
zvon tichým hlasem vískou vane
a z duše prchá noční sen.

Ty zvony bolným srdcem chvějí
a ret se modlí klekání,
s nímž chvějné city k nebi spějí
k Matce, jež boly zahání.

Maria Matka v nebes říši
mé bolné duše slyší hlas,
a v srdci všechny city ztíší
a k žití povzbudí mne zas.

A až se slunce v západ schýlí
a žití moje pomine,
Marie Matky pobled milý
mne k srdci svému přivine.

Hřbitove, hřbitove!

Hřbitove, hřbitove, zahrado smutečnít
na tobě pláč a sten sirotků bolně zní;
až jednou přestane v srdci mém živý tluk,
více mně nevzbudí k životu světa hluk.

Hřbitove, hřbitove, tys pustý, velký sad,
do tebe mnohý již v mladistvém věku pad;
kéž mi je malý kout v lůně tvém ponechán,
by prach můj na milost slitovný přijal Pán.

Hřbitove, hřbitove, zahrado veliká
na tobě teskně zní řeč lidí všeliká;
v tobě se těla prach v nový květ promění
až jednou nastane kýženě vzkříšení!

Zamezení smíšeného manželství.

(Hlavní úmysl).

Gelá společnost lidská, stát i církev skládají se z jednotlivých rodin. Rodina jest původní společnost, kteráž přirozeně povstala ve člověčenstvu. K trvání lidstva jest třeba takového zřízení a takového řádu přirozeného. Rodina se zakládá na vůli Boží. Rodina jest také nejdůležitější společnost, poněvadž jest základem obce, národa, státu a církve, dávajíc původ a vývin jednotlivým lidem. Rodina jest strážkyní tělesného života lidského. Dává totiž nejen život novým jedincům, ale též jej zachovává a ustanovuje mu dráhu budoucího života vychováním v rodině. Ale též má rodina povinnost bdíti nad duchovním životem novorozence, to jest úkolem rodiny je vlastní náboženský život. Křesťanstvím posvěcen jest ještě více a utužen svazek rodinný; učiněn nerozlučným svazkem manželským, posvěceným svátostí velikou v Kristu a církvi. Proto jest manželství v Novém zákoně svazkem svatým, úkonem náboženským, představujícím nám duchovní spojení Krista Pána s církví svatou na zemi, která se často chotí Kristovou nazývá. Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj. Proto jest velikou opovázlivostí, jestliže někteří lidé pobloudili manželství chtějí snížit na pouhou smlouvu občanskou a setřít s něho všechnu posvátnost a ctihodnost. Budou-li svazky manželské roztrhány, budou i všechny svazky společnosti, národa, státu i církve roztrhány. Proto církev sv. hájí vždy a všudy posvátnost stavu manželského, majíc na zřeteli jen dobro a blaho nejen manželů, ale i rodin. Proto církev brání se proti všelikému znesvěcení a proti všemu, co by mohlo býti na škodu šťastnému manželství křesťanských snoubenců. Tak brání církev posvátnost stavu manželského proti smíšeným manželstvím. Co jsou ta smíšená manželstva? Jest to něco zlého? Smíšená manželstva jsou ona, ve kterých jsou snoubenci různého náboženského vyznání na př. katolik by si chtěl vzíti evangelického, židovku, pravoslavnou, nebo naopak. Rozdílnost vyznání náboženství jest závadou, pro kterou je manželství nedovolené, protože je církev pokládá za hříšné účastnění u věcech posvátných, za nebezpečení pro věčnou spásu manžela katolického a též dětí pocházejících z takového manželství.

Ve smíšeném manželství nejsou manželé spojeni onou posvátnou láskou, která z víry pochází. Je-li každý z nich upřímně oddán svému vyznání, každý své vyznání za pravé pokládá, nebude mezi nimi nikdy pravé jednoty duší a srdcí, protože ji nemají u věcech víry. Jsou-li oba neteční ku svému vyznání, tu se jim opět nedostává obětovné lásky manželské a neznají žádného sebezapření, které opět z víry pochází. Přirozená láska mezi manžely nestačí, není pevným základem k budování spokojenosti a štěstí. Obvyčejně katolický manžel jest hůře na tom než manžel jiné víry. Katolický manžel bývá zdržovan od svých povinností náboženských, od modlitby, od služeb Božích, od sv. svátostí, od svěcení nedělí, od zachovávání postu; bývá často posmíván, ano i trýzněn, až konečně se stane vlažným a opustí víru svou, ne-li veřejně, tak v srdci svém. Málo kdy podaří se katolickému manželovi obrátiti spolumanžela jinověrce na svou stranu. Tím způsobem vydává katolický manžel víru svou patrně u veliké nebezpečení a tím velikého hříchu se dopouští. Prodává víru svou za mísku čočovice, za světské ohledy, za majetek, nebo za slepou lásku.

A nyní jaké je v takovém manželství vychovávání dítek? Zaváže se jinověrný manžel, že dá dítky po katolicku vychovati, ale dbá toho později? Jest-li katolický manžel o povinné vychování se stará, tu mu často spolumanžel nekatolík překáží,

slovy, poznámkami, špatným příkladem. Vychování to děje se, dokud děti chodí do školy katolické. Vyjdou-li školu, již se o vychování jich nestarají a stane se, že nejsou pak ani katolíky ani nekatolíky. Tím hůře jest, jsou-li dívky dvojího vyznání jako rodiče; následují-li totiž hoši náboženství otce a dívky náboženství matky. Tu teprve se stávají časté různice mezi rodiči a mezi dětmi, čímž výchov dítek vůbec trpí velmi. Jsou-li ale oba manželé u vyznání svém neteční, pak jsou dívky úplně nešťastné, nebudou mít vůbec náboženství. A proto má církev sv. pravdu, brání-li všemožně uzavírání sňatků smíšených, protože bývají ke zkáze jak manželů tak i dítek jejich.

Proto již Bůh sám zakázal Chananitských za manželé a manželky bráti, ježto svedení bývají k modlářství. Tím více napomínal a zrazoval sv. Pavel od manželství s nevěřícími. Tak činila a činí církev sv. dosud. Ostatně i protestanté sami dle svého způsobu smíšené manželství zrazují.

Sv. Johanna Františka ze Chantalů v dospělém věku svém měla dle přání sestry své zasnoubiti se s bohatým šlechticem, jenž byl kalvinistou. Nevědomí Johanna, že ženich je kalvinistou, málem by byla ke sňatku svolila. Ale vidouc jednou z okna, že nastávající manžel její před nejsv. Svátostí, již kněz k nemocnému nesl, hlavy své neobnažil, ani kolena neohýbl, zamítla sňatek s nevěrcem.

Proto hledme, jak jen možno, zabránit každému smíšenému sňatku, protože nic dobrého z něho nepochází a je začátkem nespokojeného, nešťastného života pro oba manžely a zřejmým neštěstím jich dítek. Proto heslem budiž: Katolík jen s katoličkou v manželství vstupuj!

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zamezení smíšených sňatků mezi katolickými snoubenci a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Šv. Michaili, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Překážeti smíšeným sňatkům.

Úmysl v prosinci: Spisovatelé a umělci katoličtí.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V listopadu modleme se o zamezení smíšených manželstev.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Ú.	Všech svatých. — Následování svatých. Prosba za jejich přímluvu. Touha po nebi. Hledejme království Božího a spravedlnosti jeho. Dar pokory.	
2. St.	Všech věrných zemřelých (Dušiček). — Útrpná láska k duším v očisti. Duše, na které nikdo nepamatuje. Úcta ke hřbitovu. † kněží.	
3. Č.	Sv. Valentina, kn. a sv. Hilaria, m. (304). — Katolíci mezi protestanty. Dar trpělivosti. Ochrana před zlou nemocí. Odvrácení drahoty a bídy.	
4. P.	Sv. Karla Borom., bisk. (1584). — Obnova lidské společnosti Kristem. Povznesení mravnosti. Napravení rozháraných poměrů. Dar strdmosti.	
5. S.	Sv. Juty, hrab. a poust. — Křesťané na východě. Bázeň Boží mládeži. Duch zbožnosti v rodinách. Pohrdání radostmi světa. Nemocná matka.	
6. N.	Neděle XXV. po sv. Duchu. Sv. Leonarda, opata (559). — Katolíci na Rusi. Přemáhání pohoršení a smyslnosti. Lidové missie. Dar štědroty.	
7. P.	Sv. Engelberta, bisk. m. (1225). — Obrácení Anglie na víru katolickou. Oddanost k biskupům našim. Pokoření nepřátel církve. Odvrácení zlého.	
8. Ú.	Sv. Bohumira, řeh. (1118). — Hojná svatá přijímání. Láska k pokoře. Horlivý spolupracovník. Přemáhání lakoty. Nemocní. Úcta k rodičům.	
9. St.	Sv. Theodora, voj. (306). — Ochrana mladíků u vojska. Přijímání sv. svátostí. Potírání nemravnosti. Návštěva služeb Božích. Umírající.	
10. Č.	Sv. Ondřeje Avel., řeh. (1608). — Požehnání katolickému podniku. Přemáhání hněvu a zlosti. Láska k čistotě. Podpora katolického tisku.	
11. P.	Sv. Martina, bisk. (400). — Štědrost k chudým. Spolky sv. Vincence Paul. Podpora nouzi trpících. Touha po dokonalosti. Katolické řády. † kněží.	
12. S.	Sv. Kristina a spolumuč., patr. mor. (1005). — Sjednocení slovanských národů v církvi katolické. Pokoj a mír v naší zemi. Zapírání sebe.	
13. N.	Neděle XXVI po sv. Duchu. Všech svatých řádu benedikt. a premonst. — Noviciaty. Povolání hodných kněží. Zapírání sebe. Přemáhání zlého.	
14. P.	Sv. Josafata, bisk. m. (1623). — Ochranci svatých míst v Palestýně. Katolíci mezi pohany. Pronásledování katolíci na Rusi. Církve východní.	
15. Ú.	Sv. Leopolda, mark. (1197). — Spravedlnost mezi národy. Vyrovnání a mír. Obránci katolických zájmů. Přemáhání nestřídmosti a smyslnosti.	
16. St.	Sv. Otmara, opata (729). — Katolíci v krajinách severních. Setrvání v dobrém. Pokoření nepřátel Božích. Zamezení pohoršení. † rodiče.	
17. Č.	Sv. Gertrudy, abat. p. (1292). — Láska k Ježíši svátostnému. Hojná sv. přijímání. Dar rozjímání. Ženské řehole a jich školy. Stavba kostela.	
18. P.	Sv. Odon, bisk. — Šíření katolického tisku. Křesťanské školy. Láska k domu Božímu. Katolíci v Číně a v Japonsku. Napravení zpustlé mládeže.	
19. S.	Sv. Alžběty, vdovy (1234). — Trpělivost v soužení. Zemřelá cisařovna Eliška. Láska k chudině. Ošetřování nemocných. Dar skromnosti. † syn.	
20. N.	Neděle XXVII. po sv. Duchu a poslední. Sv. Felixe z Valois (1212). — Bázeň před hříchem. Pohrdání slávou světa. Spolek sv. dětství. † otec.	
21. P.	Obětování Panny Marie. — Obětování sebe Bohu a bližnímu. Obrácení hříšníku. Klanění se Pánu Ježíši ve Svátosti oltářní. Bratrstva Mariánská.	
22. Ú.	Sv. Cecilie, p. a muč. (230). — Horlivost ve chvále Boží. Úcta sv. anděla strážce. Zvelebení posvátného zpěvu. Nový život v Cyrillských jednotách.	
23. St.	Sv. Klementa, pap. m., patr. mor. (100). — Sv. Otec Pius X. Katolíci ve Francii. Potírání bludařského učení a smýšlení. Křesťanské školy. Sirotci.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
24. Č.	Sv. Jana z Kříže , řeh. (1591). — Dar sebezapírání. Řád karmelitů. Dar pravé pokory a kajivosti. Obnova ducha v církevních řeholích. Umírající.	
25. P.	Sv. Kateřiny , p. a m. (307). — Křesťanský duch na vysokých školách. Obhájci pravdy Boží. Katoličtí spisovatelé. Jednoty panen. Duše v očistci.	
26. S.	Sv. Silvestra , op. (1261). — Semináře a bohoslovné ústavy. Navracení odpadlíků do cirkve svaté. Přemáhání pohoršení. Zbožné vychování dítek.	
27. N.	Neděle 1. adventní Sv. Virgilia , bisk. (784). — Velepastyři naši. Odvrácení drahoty, hladu a bídy. Napravení neblahých poměrů. Dar spokojenosti.	
28. P.	Sv. Štěpána , op. (768). — Představení řeholí. Povolání hodných mladíků ke stavu duchovnímu. Svornost mezi stranami. Úcta dětí k rodičům.	
29. Ú.	Sv. Saturnina , bisk. m. (65). — Horlivost pro spásu duší. Zachování církevního postu. Horlivá návštěva služeb Božích. Dar kajivosti. † bratr.	
30. St.	Sv. Ondřeje , ap. P. (62). — Úcta sv. kříže. Horliví kazatelé. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Duše v očistci. Zemřelí údové katolických bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Smišené manželství jest manželství katolíka s nekatolíkem, na př. s evangelíkem, židem, odpadlíkem, bezvěrcem. Církev svatá vždy zabráňovala taková manželstva různého náboženství a povoluje je jen ze závažných důvodů a za jistých závazků. Takové smišené manželství jest hotové neštěstí pro oba manžely, ale více trpí vždy strana katolická. Byť se staly i závazky předepsané, kdož ručí za to, že budou svědomitě zachováány? Zdaž nebude nekatolická strana překážeti katolické? Zdaž nebude katolická strana zlým příkladem svedena k vlažnosti v plnění svých povinností k Bohu a církvi? A jaké jest vychování dítek rodičů různého vyznání? A přece se mnozí den co den případy smišeného manželství, a to z lehkomyšlnosti, z nevážnosti víry, z ohledů světských a z lakoty po bohatství. Proto třeba se na pozoru míti a zabrániti co jen možno takové nešťastné spojení manželské. Proto katolík ber si jen katoličku za manželku a naopak. Běda rodinám, jak klesne manželství na pouhé spojení smlouvou, jak pozbude posvátného rázu, jehož se mu dostává v církvi katolické skrze svátost velikou v Kristu a církvi.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, a za zamezení smíšených sňatků mezi katolickými snoubenci, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852).

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methoda, orodujte za nás!

Helel apoštolské: Překážeti smíšeným sňatkům.

Úmysl v prosinci: Spisovatelé a umělci katoličtí.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Ročník XLIV.

Vychází počátkem každého měsíce.

PROSINEC 1910.

Pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký smysl, ostříhej srdcí vašich i myslí vašich v Kristu Ježíši, Pánu našem. (K Filip. 4.)

Marie Kadlěčková:

Matko lásky.

Matko Boží, Panno milá,
jak jsi krásná, ušlechtilá!
Tebe prosí chvějný ret,
srdce lásky nese květ.

O Matko Boží, Matko moje,
Tebe vzývám bez úkoje!
vyslyš duši ubohou,
když ti klesnu — u nohou!

O Matko Boží, v nebes výši,
vím, že srdce mé se ztiší,
když uviji u věnec
Tobě svatý růženec.

O Matko Boží, Matko lásky,
vyslyš vroucí duše hlásky,
vyslyš duši znavenou,
budíž milou Matkou mou.

Zdrávas!

Zdrávas Panno, Matko Boží
čarokrásné lásky květ,
dej, by duše zbožně žila,
vratký nechat mým světu.

Zdrávas, Matko milostivá,
volá denně zvonů hlas,
když se tichým krajem nese
ráno, večer, zas a zas.

Zdrávas, Panno vyvolená,
ochranu svou vždy mi přej,
utíš srdce bolem jaté,
klid a pokoj v duši lej.

Zdrávas, zdrávas, třikrát zdrávas
tichým krajem zvonek lká...
Srdce, duše k Bohu letí
a ret blahem umlká...

Ignát Zhděnl:

Hlas volajícího na poušti.

Svatý Jan Křtitel bydlil na poušti, kdež napomínal své žáky a posluchače k pokání. Volal: »Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho, každé údolí budiž vyplněno, každá hora a pahrbek budiž ponížen.« Úkol Janův vykonávají u nás kazatelé, rodiče, učitelé a vůbec všichni, kterým jde o to, aby lidstvo dosáhlo cíle svého, totiž věčné spásy. »Každý pahrbek budiž ponížen!« Kolik pahrbků všeho druhu zpozorujeme na sobě, zpytujeme-li své svědomí! Chceme-li užítí jednou svého Vykupitele a býtí účastnými slávy nebeské, odstraňme od sebe azesobe všechny pahorky, všechno, co by nás u brány nebeské mohlo zadržeti anebo snad od ní odkázati. Povšimněme si aspoň některých z těchto pahrbků, z těchto překážek, bránících nám přístup do nebe.

1. Modlitba.

Častěji se nám připomíná v našich svatých knihách: »První a hlavní přikázání Boží jest, milovati buděš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vši duše své, ze vši mysli své, ze všech sil svých.« Kdo někoho miluje, vyhledává jeho společnost, je povděčen, může-li si s ním od srdce porozprávěti. »Dobrý přítel nad zlato vzácnější.« Není nad pravého přítele, jemuž můžeme otevřítí své srdce, jemuž se můžeme se vším svěřiti, jemuž můžeme úplně a ve všem důvěřovati.

A jak často bohužel zapomínáme, že Pán Bůh je našim nejlepším, našim pravým přítelem, jemuž máme vše svěřiti, neboť může a chce nám pomoci. A modlitba je onou páskou, která nás s naším milým Pánem Bohem spojuje, modlitba je prostředek, kterým Jemu vše přednésti, Jemu vše svěřiti můžeme. Ó jak mnoho je lidí, kteří zanedbávají modlitbu.

Kdosi pravil, že dítě je nezastřené, průzračné okno, kterým, jako do světnice, vidíme do celé rodiny.¹⁾ Přijdou-li děti v šesti letech do školy, ó jak mnohé jsou, které nic nevědí o Pánu Bohu, které neznají ani Otčenáš ani Zdravas. Není-liž

tato jejich nevědomost důkazem, že se u nich ani otec, ani matka nemodlí. U nich nevstává, nelehá se s modlitbou, ani před jídlem, ani po jídle nikdo u nich nepoděkuje za dary Boží, pro ně nadarmo volají zvony k andělskému pozdravu! Ó těch nešťastných dětí, jimž vlastní matka je macechou, nestarající se o poklad, Bohem jí svěřený. V Brně vstoupil před lety do první třídy chlapec, který brzy překvapil učitele svým jistým chováním, svou směrností, lišil se jaksi až nápadně od ostatních dítek, které byly nesměly a ostýchavy. Upozornil na něj katecheta. Ten přijda do třídy, učil dítky dělati kříž, vysvětloval, že jest jeden Bůh a ptal se, které z dítek umí Otčenáš? Některé se plny radosti a se zářícíma očima hlásily — toť »okno«, kteréž ukázalo, že je v jejich rodině duch křesťanský. Onen chlapec se však nehlásil; tu dal se s ním katecheta do řeči a vyptával se blíže na domácí poměry. Hloch se chlubil, že umí tančiti, že chodil do tanečních hodin, často býval v divadle, uměl tehdy oblíbenou píseň o »krásné Markétce«, která měla asi deset slok, jež vesměs znal, uměl výborně tělocvičiti, neboť posílali jej rodiče též do tělocvičny, uměl, jak se přiznal, ještě všelicos jiného — ač mu bylo teprve několik měsíců přes šest let. A když se katecheta zeptal: »milý Jeničku, umíš se modliti,« tu chlapec vyznal a nezapřel: »neumím, tomu mne neučila maminka.« A když pak kněz měl příležitost s matkou tohoto dítěte mluvit a vytýkal jí její netečnost, plna rozhorlenosti pravila: »Na takové věci nemá náš Jeníček hlavy!«

Kam dospějeme takovými zásadami? Rodiče se starají tedy o tělo, každý sport je jim vhodný, ale jen duše dítěte má zůstatí nevyvinuta a opuštěna? Kéž všichni rodičové a vůbec všichni vychovatelé se starají, aby dítky jim svěřené uměly se modliti, ale kéž jim též předcházejí dobrým příkladem, vykonávajice svědomitě předepsané modlitby a milující modlitbu. »Proste a bude vám dáno,« tak ujišťoval nás sám božský Spasitel. Bůh je nesmírně bohatý na poklady,

¹⁾ Baar: Hloží a bodláčí str. 135.

jichž duše naše potřebuje, nuže, prosme ho, tlucme bez ustání, neustávejme, až se smiluje! Ale nechťejme mu předpisovati kdy, jak a kterak by nám měl přispěti. Modleme se a neustávejme. Navykneme-li časté, neúnavné modlitbě, přesvědčíme se, že je osvícením a nezbytnou potřebou naší duše.

ležel na zemi provázek, já jej zdvihl a šel dále.« Ale soudce se ptal: »Neviselo něco na tom provázku a byl to jen malý provázek nebo hodně silný provaz?« »Ten provaz nebyl ani slabý ani silný«, vysvětloval cikán. »A co na něm viselo,« doléhal soudce? »Když jsem se ohlédl, tu vidím, že visí na provazu kůň, přiznal

2. Nepokradeš.

Sedmé Boží přikázání zřejmě praví: »Nepokradeš!« Každá krádež je tedy zakázána, jen že mnozí lidé mají podivný, totiž úplně špatný názor o tom, co vlastně se rozumí krádeží. V žertu se vykládá o cikánovi, který ukradl koně. Byl předveden k soudci, který se ho vyptával, jak se stala krádež. Cikán byv vyzván, vyprávěl: »Šel jsem tenkrát po silnici,

se cikán. Podobně podivné názory mají mnozí lidé o krádeži.

Z hodnověrných úst jsem slyšel, že když vykládal katecheta o krádeži v osadě, kdež bylo velmi mnoho lesů, přináležejících panujícímu knížeti Lichtensteinovi, pravidlo jedno z dítek: »Krásti dříví v panském lese není hřích!« »A proč,« ptá se katecheta? »Protože pan kníže má všeho dosti,« vysvětlilo dítě. Či nejsou chudí lidé, kteří si namlouvají, že ukrásti

na panském a na farářově je dovoleno? Nejsou hosté v hostincích a ačkoliv nemajetní, kteří sklepníkovi zapírají několik sklenic piva i jídlo? Nejsou na venkově podruzi, kteří mají kozičku, prasátko, drůbež a nemají ani píďe své země? Jak mnohý rolník by se zle rozzuřil, kdyby mu na jeho jetelu někdo něco vyzal, kdyby škůdce chytl, běda! Ale týž rolník buď sám anebo jeho lidé vyznou cizí mez, natrhají ovoce na cizích stromech a nedělají si z toho žádného svědomí. I tu platí výrok velkého papeže Pia IX.: »Dejte slovům jich pravý význam!« Ano, poznej každý co je krádež a varuj se ji.

Krádeží se rozumí tajně odněti cizího majetku proti rozumné vůli majetníkově. Od pradávna jest u nás ustáleným obrazem: Krade jako straka. Pták tento totiž uschovává vše, co se leskne, což je mu tolik přirozeno, že kdekoli něco lesklého uvidí, žene se za tím jako vitr, uchvátí to a zaneše do svého úkrytu. Jsou lidé, kteří si nedělají svědomí okrádati své rodiny o pracně vydělaný nebo zděděný groš. Jak mnohý otec promarní velké obnosy pitím, hrou v karty, placením za kamarády z mokré čtvrti? Jak mnohá matka okrádá své vlastní děti tím, že holduje »módě«, že chce vždy býti oděna podle nejnovějšího módního časopisu? Mnohá vyhledává činnost spolkovou, je v několika spolcích jednatelkou, anebo jen členkou, stará se o zájmy spolkové a zatím zanechává dítky placené chůvě, kuchyni své kuchařce. Je sice snad přehánáno, co se vykládá o takové »moderní« dámě, která šla po ulici, zahlédla jakési rozpustilé dítě a ptá se své přítelkyně: Ale to jest tam jakýsi rozpustilec, cí je to dítě, připadá mi jaksi znám ten kluk. A byl prý to její vlastní synek, kterého matka, nijak se o něj nestarajíc, ani nepoznala. Není-li mnoho synů a dcer zlodějí, neboť odnášejí bez dovolení a bez vědomí rodičů různé věci z domácnosti a za fatku je prodávají, jen aby si popřáli buď nějakou zábavu a koupili za ten jidášský groš nějaký tret pro okrášení svého těla. V Knize Prísloví čteme: »Kdo bere něco otci svému a své matce, a praví, že to není hřích, účastník je vražedníka« (28, 24). A co teprve říci o služebných, kteří jako kuny, které odnášejí z kurníku drůbež, též vylupují zásoby, špižirny,

syčky, mlaty svých hospodářů? Mnohý z nich začal s maličkostí, která snad nestála ani za řeč a již by hospodář anebo hospodyně, byvše požádáni, jistě darovali, ale pokračují k většímu, až se pak neštítí žádné krádeže. Člověku vlasy vstávají hrůzou, když čte, jak mnohý kupce se namáhá, aby okradl své odběratele, jak váhu falšuje, dává špatné zboží, a vše podniká, aby jen více vydělal.

Varujeme se každé i té nejneopatrnější krádeže! Čemu zvykl Jeníček, toho se těžce odříká velký Jan. Běda všem, jejichž svědomí by obtíženo bylo nějakou krádeží, a uslyšeli by u posledního soudu slovo: »Zaplát, co's dlužen!«

3. Svěcení neděle.

»Pomni, abys den sváteční světil!« tak poroučí nám Pán Bůh! V Korutansku seznámil jsem se s milým společníkem, který mi vyprávěl, že se setkal jednou na železnici s kardinálem Manníngem. Za řeči vyprávěl tento duchovní hodnostář: »Procestoval jsem snad celý svět a měřítkem, jak je který národ nábožensky uvědomělý a svědomitý, je mi pozorovati, jak svěť neděle a svátky. Kde vidím, že v neděli a ve svátky nekoná nikdo služebných prací, tu jsem přesvědčen, zde bydlí horliví a věrní synové i dcery naší svaté církve; kde se však pracuje v těchto zakázaných dnech, tu panuje lhotejnost náboženská a snad také úplná nevěra. Zajistěmá tento výrok velkou oprávněností.

Jest podivuhodný, mnohými případy potvrzený důkaz, že nikdo nezbohatne nedělní prací. Kdesi byl volař, který po celý týden pracoval v panském dvoře. Něco zdědil, něco si ušetřil, a protože naskytla se vhodná příležitost koupiti lacino chaloupku, stal se z něho chalupník. Ale neměl chléva, a jeho žena přála si mít kozičku, nějaké prasátko a několik slepic. »Musíme si vystavěti chlév, bez něho nemůžeme býti,« rozhodli se oba. Ale peněz na zedníka nezbylo, nuže budu sám stavěti, rozhodl volař. Protože však ve všední dny, když přišel večer domů, do práce se mu nechtělo, věnoval všechny neděle a svátky této práci a od jara počínaje stavěl, tloukl kladivem, kiel, což trvalo po celé léto než byl chlév hotov. Stavěl o velikonočním i o svatodušním Božím hodě.

Když o Božím Těle šel okolo jejich domu přivod, ustál jen na okamžik od práce, podíval se oknem, jak jde procesí a zase utíkal, aby jen nic nezmeškal. Když byl chlív dokončen, koupili si, co do něho patřilo. Ale požehnání Božího neměli; netrvalo dlouho, posla kozíčka, pak za krátkou dobu poslo prasátko, slepičkám se též nedařilo a než přišla zima, byla stáj úplně prázdná. Tot jeden příklad z tisíce dokladů, že Bůh nežehnává těm, kteří přestupují jeho příkázání.

Nezapomínejme, že patří ku svěcení neděl a svátků též poslouchání mše sv. a kázání jakož i odpoledních služeb Božích. Bohužel zavládl zlovyk, který byl z počátku jen v městech, ale nyní rozšířil se i na náš venkov, že pořádají se ve sváteční a nedělní dny celodenní výlety, tak že účastníci nemohou jíti do kostela. Dříve nutno sloužit Bohu a pak teprve pánům svým!

Bůh nařizuje i proto svěcení dne sedmého, poněvadž je tělu lidskému nezbytně potřebný odpočinek po šestidenní, týdenní práci. Za revoluce francouzské měly být převráceny všechny dosavadní platné předpisy náboženské i zákony světské. Tehdejší sbor zákonodárný se usnesl, že nebude se nyní u nich světit sedmý, ale až teprve desátý den. Avšak brzy se všichni přesvědčili, že nelze tak dlouho pracovat bez odpočinku, a zákon byl nucen navrátiti se k příkázání Božímu a zavést opět den sedmý za den oddechu od práce a za den služby Boží. Jistý nepřítel naší svaté církve vyznal: »Zkraťte týden o jeden den tak, aby bylo pět dnů pracovních a pak jeden den odpočinku, ale bude příliš mnoho odpočinku. Prodlužte týden o jeden den, aby bylo sedm dní práce a pak teprve den odpočinku, pak je příliš mnoho práce. Zaveďte dvanáct dnů pracovních a pak dva dny odpočinku, pak usmrtíte člověka nečinností, když jste napřed vyčerpali jeho síly únavou.«

Závěr.

Čas adventní je přípravou k Božímu hodu vánočnímu. Tu bývají nám často předčítána slova o svatém Janu Křtiteli, kterak všechny napomínal, aby připravovali cesty Páně, rovně činili cesty jeho, aby vyplnili každé údolí, se zemí srovnali každý pahrbek, co je krivé, aby bylo rovné. Odstraňme i my ze srdcí svých všechny nepravosti, umíme si, že chceme

svědomitě plniti povinnosti stavu svého, že hlavně chceme vykonávati horlivé modlitby, že nikdy neposkvrníme své duše žádnou ani nejneopatrnější krádeží, že chceme svědomitě světit neděle a dny sváteční. Každý z nás važ si stavu, do kterého tě Bůh postavil, nereptej proti němu, nehledej nic lepšího. Polský spisovatel hrabě Rzewuski vykládá ve svém spise »Paměti pana Severina Soplice« tento krásný příklad: Pan Korsak měl obyčej, že často opakoval slova: Bůh mne opatruj! Jednou se dostal do řeči a vyprávěl: O život svůj se nestarej, není tvým, ale jest Božím. Byl jsem ještě poloviční dítě, když jsem utekl z třetí třídy a vstoupil do čet Denhofových (v letech 1760), který mne čestně přijal, protože znal mého otce ze dvora královského. Sotva jsem byl zařazen do švadrony, poslali nás do kořelických lesův a bažin, abychom stíhali a zajali tam zle řádící zbujníky. Byl mezi námi mladíček praporečník, příliš měkkého srdce, jménem pan Szeliga. Podařilo se nám, že jsme lupiče přepadli a je obklíčili, tak že nemohli uniknouti. Ale bránili se ze všech sil, dali se do tuhého boje, stříleli, sekali šavlemi, bodali pikami, tak že byl na ně hrozný pohled. Hleděli seč byli, aby náš kruh, který je se všech stran svíral, prorazili. Pan Szeliga se tak polekal, že nedbaje na žádné volání, obrátil svého koně a utekl zbaběle z boje. Zločinci dvakrát marně vystřelili a byli našimi úplně zdoláni; až na nepatrná poranění nikoho jsme z našich neztratili, všichni jsme zůstali na živě. Lupiče jsme svázali, odvedli k soudu a nám všem připadla značná kořist. Szeliga pokryl nejen svoje jméno věcnou hanbou, ale ani života si nezachránil. Dlouho bloudil lesem, až k smrti unaven našel uhlířovu chatu, do níž vstoupil. Tam ležela žena uhlířova nemocná zimnicí. Szeliga sotva že slezl s koně, padl na zem únavou a usnul; ale nakazil se, onemocněl a za několik dní zemřel. Kdyby byl konal svou povinnost, ostal by na živě a nebyl by poskvrnil jména svého dábelskou zbabělostí, že utekl ze šiku válečného. Tato událost byla poučením pro svůj celý život. Nejlépe jest doufati v Boha, ve všem v Boha důvěřovati a všecek se odevzdati do prozřetelnosti Boží.

Vánoční radost Marie Panny.

A zplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém. (Luk. 1, 47.)

Kolik srdcí oblažila již slavnost vánoční radostí čistou, povznášející, nelze vypovědět. Rok co rok, a to již po devatenácte set let plesají miliónové ve svaté noci vánoční radostí, jaké svět nikdy neskýtá, když zazní andělský zpěv: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!« a když zplna srdce radostného zanotí: »Narodil se Kristus Pán, radujme se!« Nic nevyrovná se radosti vánoční, která si všecko podmaňuje, ba i srdce tvrdé a studené dovede obměkčiti a rozechřáti jako nic jiného. Veliká je tedy radost křesťanstva z narození Pána Ježíše, Spasitele světa, ale přece jest někdo, jehož radost všecku jinou převyšuje, jest někdo, jenž okusil této radosti u pramene jejího, u jesliček betlemských — je to přesvatá Matka Páně Marie Panna. Radovala se Rodička Boží v noci vánoční z toho, že se jí splnilo, co jí od anděla bylo povědino, a proto dále, že i jiní lidé poznávali, že novorozený Ježíš, Syn její, pravým jest Messiášem. Pozastavme se proto i my dnes a rozjímajme poněkud o radostech Bohorodičky, abychom i my jejich radostí účastnými byli.

1. Když přišla ona plnost času, po které toužili svatí patriarchové a kterou předpovídali svatí proroci, v níž se mělo státi usmíření mezi uraženým Bohem a kleslým člověčenstvem, poslán byl od Boha archanděl Gabriel od nepatrného města galilejského Nazaretu k Panně chudé, od světa nepoznané, k Marii, kteréžto pozdraviv ji slovy vzácnými: »Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná Tys mezi ženami,« vyřídil poselství Boží slovy: »Aj, počneš a porодиš Syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Tent bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude; Duch svatý sestoupí v Tě a moc Nejvyššího zastíní Tebe.« Dnešního dne, ve slavné noci vánoční naplnilo se toto poselství, a proto zplesalo srdce Mariino radostí nevýslovnou, vždyť porodila Syna Božího a při tom přece pannou zůstala, jak Bohu slíbila.

Raduje se matka lidská, když jí Pán Bůh v hodině její pomohl, raduje se, ač hříšná jest, že se člověk narodil na svět. Jakou radost asi měla však Matka Páně, která porodila v nevinosti neporušené, počavši zázračným způsobem, mocí Ducha svatého, která porodila bez bolesti, poněvadž nebyla poddána hříchu, jsouc milostí Boží plná.

Raduje se matka lidská z dítěte novorozeného, ač neví, zdali je vychová, ač neví, bude-li to dítě jí ke cti a radosti nebo k hanbě a bolesti; nemůže pohlednouti do budoucnosti dítěte a přece se raduje. Ó čím větší musila mítí radost Bohorodička, která z andělského zvěstování viděla, že nemluvnátko své vychová netoliko ku svému potěšení, nýbrž i ku prospěchu celého člověčenstva, o němž věděla, že veliký bude a Syn Nejvyššího slouti bude a že mu dá Bůh stolicí Davidovu a že kralovati bude v domě Jakubově na věky a že království jeho nebude konce. Jakou radostí oplývala, když pohlédla na dětátko své a viděla v něm Syna Božího! Spočíval sice v jeslicích, ovitý plénkami jako nejhudší dítě, avšak Matka jeho viděla v něm přece blesk slávy a živý obraz podstaty Otce nebeského, jednorozeného Syna jeho, kterýž nese všechny věci slovem moci své, kterýž seděl a seděti bude zase na pravici velebnosti jeho na nebesích. V takovém rozjímání o svrchovaném důstojenství Synáčka svého oplývala blahoslavená Matka potěšením radostí a nevyslovitelným blahem, hledíc na spanilé nebeské nemluvnátko.

Neradovala se toliko blahoslavená Panna pro sebe, nýbrž radovala se i z vykoupení celého lidstva. Vždyť je to zajisté velikou radostí pro každou matku, když vidí, že jediný její syn jest příčinou prospěchu a blaha jiných lidí. když vidí, jak potřebným rád poskytuje svou pomoc a že mnohý člověk skrze něho vezdejšího štěstí dosahuje.

Takových radostí zažívala blahoslavená Panna již při narození Synáčka svého, vždyť věděla, že Syn Boží proto se vtělil a člověkem učiněn jest, aby

žádný, kdož v něho věřití bude, nezahynul, ale měl život věčný; že narodil se proto, aby lidem navrátil, čeho rajským pádem zbavení byli, aby celé nešťastné pokolení lidské vykoupil z otroctví ďáblova a vysvobodil od věčného zahynutí. Věděla, že on to jest, jenž prvním rodičům v ráji po prvním hříchu přislíben byl, jenž má potříti hlavu hada pekelného, v jehož jméně celé člověčenstvo bude požehnáno.

stvim, a v tomto ohledu jest ona ze všech jediná. Proto vidouc blahoslavená Matka Páně, že i všechny panny daleko převyšuje, že spolu požehnaná jest mezi ženami, zaplesala v nevinné duši své radostí nevýslovnou, skládajíc všechny tyto tak vzácné a svaté věci v srdci svém.

Má-li člověk nějakou radost a vidí-li, že i jiní s ním se těší a radují, tu radost jeho bývá dvojnásobná. Proto také zvětšila se radost přesváté Rodičky Boží tím, že

Radovala se Rodička Boží i proto, že jsouc Matkou nepřestala býti Pannou a tím dostoupila stupně nejvyššího. Neboť jako jasný paprsek sluneční pronikne sklo světlem svým a přece nedotýká se jeho čistoty, nejnak učinil Duch svatý; zastíněním, moci jeho počala blahoslavená Panna Marie, avšak panenská její čistota zůstala neporušená. Spojuje tedy Marie mateřské zásluhy s panenským důstojen-

i jiní lidé z narození Syna jejího se radovali, poznávajice v něm zaslíbeného Vykupitele světa, Messiaše.

2. Všichni synové israelští věděli dobře, že dobrotivý Hospodin jim přislíbil Vykupitele a všichni ho také očekávali; věděli dále, že dle proroctví svatých mužů schyloval se čas, v kterémž chtěl Bůh vyplnití přislíbení své. Poněvadž však toho času odňata byla berla od

Judy a národ vyvolený byl pod panstvím národa pohanského, mysleli mnozí v zasloupenosti své, že Mesiáš bude velmocným králem a vojevůdcem, který s největší slávou s nebe sestoupí a národ israelský vysvobodí z poroby jeho a královati bude po světě od východu až po západ. Ale Pán Ježíš přišel na svět beze vsí slávy a okázalosti, chudičká byla jeho matka, prostý řemeslník Josef jeho pěstounem, v chlévě se narodil, v jeslích odpočíval a proto ho fariseové a učitelové Zákona nepoznali. Za to však poznali ho prostí, ale zbožní a upřímného srdce lidé, chudí pastýřové betlemští přišli a klaněli se novorozenátku a tím i Matce jeho velikou způsobili radost. Sám anděl Páně je tam poslal a jim zvěstoval, koho tam najdou v betlemském chlévě říka: »Narodil se vám dnes Spasitel, jenž jest Kristus Pán, v městě Davidově. A toto vám bude znamením: naleznete nemluvnátko obvinuté plénkami a položené v jeslích.« Aby ještě více je utvrdili, zpívali andělé ve sboru: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!« Pastýřové poslechli a pravili vespolek: »Pojďtež a vimize tu věc, která se stala a kterou ukázal nám Pán!« A přišedše, padli na kolena a klaněli se Ježíši jako svému Spasiteli a Bohu. S radostí pak zvěstovali i jiným, co viděli a slyšeli. A Maria Panna vidouc úctu, kterou tak dobří lidé dítěti jejímu prokazovali, plesala v srdci svém a radost její proto byla dvojnásobná, že ji i jiní s ní sdíleli.

Avšak radost její měla být ještě větší. Netoliko prosté muže měla viděti u jeslí Syna svého, i muže bohaté a vznešené měla viděti, ani přicházejí poklonit se Synáčku jejímu. Ano z daleka až přichází průvod slavný, tři mocní pohlavárové, sloutní a vznešení ve vlasti své mudrcové přicházejí k Betlemu a spatřivše dítě Ježíše padají na tvář svou, klaní se jemu a obětují mu dary své, zlato, kadidlo a myrhu. Zlato jako králi, kadidlo jako Bohu a myrhu jako člověku. Srdce jejich plesá, že našli Toho, jež jim zvěstovala hvězda, ale Srdce Marie Panny plesalo ještě více nad počtou tak vzácnou, nad uznáním tak vznešených mužů, kterého se dostalo dítěti jejímu.

A ještě jedna radost čekala ji, a to na místě posvátném, v samém chrámě jerusalemském. Přišla dle zákona s dítětem svým, aby je obětovala. A tu přistupuje muž svatý, stařec Simeon, a bere nemluvnátko na lokte své a velebí Boha, že mu dopřál viděti Spasitele světa. A vedle něho stojí bohabojná matrona Anna, prorokyně, která po celý čas ve chrámě Bohu sloužila; i ona poznala v dítěti Spasitele očekávaného a chválila Pána a mluvila o nebeském dítěti ke všem, kteří očekávali vykoupení israelského. A Rodička Boží vidouc zánícení Simeonovo a překvapení Annino, zaplesala radostí, jakou jistě žádná matka nezaplesala nad synem sebe lepším. V pravdě si asi myslila v duchu svém: »Mým dítětem učiněno bude spasení veškerému lidstvu, on je světlo k zjevení národům a sláva lidu israelského. Ó jak šťastná tedy jsem, ježto mne Bůh k tomu vyvolil, abych se stala matkou Vykupitelovou, neboť svrchovanou jsem našla u Boha milost, a proto blahoslavenou nazývati mne budou všichni národové.«

Ejhle, tak veliká, tak čistá byla vánoční radost blahosl. Matky Páně, a to vše způsobil jí Syn její Kristus Ježíš. Ale i my jsme ditky její, i my máme jí působiti radost! A jak to? Když i my oslavíme Syna jejího, jak jej oslavili pastýři, svatí mudrcové, Simeon a Anna. Přistupme tedy v duchu k jesličkám Kristovým, poznejme, že je tu Kristus Pán a Vykupitel náš a zvolíme k němu upřímným hlasem: Ó Adonai a vůdce domu israelského! Klaníme se Tobě a srdečně Ti vzdáváme díky, že ač jsi Bůh od věčnosti, že zmařiv sebe samého, způsob služebníka jsi přijal a k podobenství lidí učiněn jsi, ve způsobu nalezen jsi byl jako člověk. Ó Emanueli, králi všemohoucí, jehožto slovem všechny věci učiněny jsou, klaníme se Tobě a děkujeme Tobě, že Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi! Ó poznej všechno stvoření, jak svrchovaná milost dána jest nám lidem, a proto klaněj se každé koleno v nejsvětějším jménu Ježíš a každý jazyk vyznávej, že Pán Ježíš Kristus jest ve slávě Otce svého!

Ty pak, nejsladší Ježíši, jenž jsi první tak hluboce se ponižil, propůjč nám té milosti, abychom, jak se nyní

Tobě v jeslích spočívajícímu klaníme, tak se Tobě klanětí mohli s nejradosnější Matkou Tvou tam, kde s Otcem a Duchem svatým rovný Bůh živ jsi a kraluješ na věky věků! Ty pak, přeshťastná Matko Páně, dej nám alespoň malou částčku té milosti, které pocítilo mateřské a panenské srdce Tvé nad na-

rozením Synáčka Tvého, a radost Tvá roznítí i srdce naše k lásce, kterou připojiti chceme k lásce Tvé, již jsi milovala Ježíše, tak abychom skrze lásku tuto také spasení došli!

S božským dítkem svatá Máti, rač nám požehnání dát!

Boh. Hendl.

Život křesťanů v prvních třech stoletích.

Píše člen představenstva diecévního konviktu v Mladé Boleslavi. (O.)

Poslední návštěva v katakombách.

Naposledy uvádíme čtenáře na místa, kde jsme tak často ve zbožných úvahách prodlévali, kde jsme viru a hrdinnost prvních křesťanů obdivovali a kde jejich tělesné pozůstatky posledního odpočinku dosáhly.

S vítězstvím křesťanství nadešla i katakombám doba nová. Nesloužily již především za útočiště a k bohoslužbám. Od té doby, kdy císař Konstantin dovolil volně vykonávání náboženství křesťanského a daroval církvi svobodu, stavěny všude a vši možnou nádherou vyzdobovány velebně svatyně, aby v nich trojjedinému Bohu s radostí bylo slouženo. Věřící nepotřebovali se již ukrývat v podzemních prostorách před vztekem pohanů, mohli všude bez překážky svou svatou viru vyznávat. A tak sloužily katakomby již jen za pohřebiště, k čemuž jich od vypuknutí pronásledování za císaře Nerona až do nastoupení císaře Konstantina užíváno; miliony křesťanů, ať již byli mučedníky nebo nebyli, byly zde pochovány. Tak zůstalo to i po vítězství křesťanství. »Věřící tehdejší doby,« praví sv. Augustin, »planuli svatou touhou, aby vedle hrobů svatých mučedníků byli pochováni.« Katakomby zůstaly tedy hřbitovem křesťanů římských, i musily tedy za tím účelem značně býti rozšířeny.

Během 4. století však vždy víc a více ubývalo pohřbů v katakombách. Věřící, kde chtěli, stavěli všude své chrámy a zakládali kolem nich své hřbitovy. Kolem roku 410 přestalo pohřbívání v katakombách úplně. Katakomby nebyly od té doby již hřbitovy římskými,

nýbrž pouze místy pobožnosti a vzpomínek na slavné boje a vítězství mučedníků. Proto byly též s velkou úctou a zbožností navštěvovány. Zajímavě líčí to sv. Jeronym. Když jsem se — píše tento svatý církevní otec — jako hoch v Římě zdržoval, sestupovával jsem v neděli se svými soudruhy do katakomb a procházel se tam mezi hroby apoštolův a mučedníků. V těchto podzemních chodbách jest vše tak černé, že hodí se na ně slova prorokova: »Žijící sestupují do světa podzemního.« Jen sem tam zmirňuje tuto hrůznou tmou paprsek světelný shora skulinou pronikající; kráčíš-li dále, bledne a již opět obklopuje tě noční temnota.

V mnohé dny do roka však přece zazářily podzemní prostory katakomb mořem světla a hemžily se zbožnými návštěvníky, jako za dnů slavné minulosti. To dalo se při roční památce smrti svatých mučedníků, kdy křesťané římsí v zástupech sestupovali do katakomb, aby na těchto posvěcených místech pobožnost svou vykonali a přimluvě svatých krvosvědků, jichž památka slavena, se doporučili. Prudentius, velenadáný křesťanský básník, vyličil nám slavnosti takového dne úmrtí, jež křesťané tak vhodně nebeskými narozeninami světce nazývali. Praví, že lid od rána do večera v zástupech sestupoval dolů, bohatí i chudí, muži, ženy i dítky, a netoliko obyvatelé Říma, nýbrž i dlouhá procesí z Albana a sousedních měst, aby slavili památku svatého kněze a mučedníka Hippolyta, jenž roku 252 se svázanými rukama a nohama do jámy vodou naplněné byl vhozen a tak utopen. Tělo

jeho odpočívalo pod oltářem a na kamenném viku byla mše svatá sloužena a věřícím nejsvětější Svátost rozdávána.

Ježto v takové dny velice mnoho zbožných návštěvovatelů v katakombách se scházelo, musily v nich proto k vůli pohodlí a zdraví návštěvníků mnohé změny býti podniknuty. Víme, že do katakomb vedly tajné a velice úzké vchody; nyní byly nové vchody blízko hlavních silnic pořízeny, pohodlné schody položeny a otvory pro vzduch a světlo rozšířeny a rozmnoženy. Křesťanská láska věřících počala brzo větší prostory, jež sloužily za dob pronásledování ku konání bohoslužby, nádhernými mramorovými oltáři a deskami ozdobovati a drahocennými lampami osvětlovati. Ba stavěny nad katakombami, kde slavnější mučedníci odpočívali, nádherné chrámy, z nichž se po širokých, pohodlných schodech do katakomb sestupovalo. Tak dal vystavěti císař Konstantin, jak jsme již pověděli, roku 314 velikolepý chrám nad hrobem sv. apoštola Pavla a roku 319 jiný ještě velikolepější nad hrobem sv. apoštola Petra na Vatikáně. Jiné chrámy zbudovány nad hroby svatých mučedníků Vavřince, Sebastiana, sv. Cecílie a Anežky.

Zatím co náboženství křesťanské v Římě, podporováno jsouc císaři, stále větší a větší činilo pokroky a všechny vrstvy lidu pronikalo, hrozilo římskému státu veliké nebezpečí v barbarských, divokých národech, kteří se na severu a na východě evropském zdvihli a po zvolna proti jihu se tlačili. Opět a opět byla Itálie a Řím hordami Hunův, Ostrogothův a Longobardů zaplavována; opět a opět byl Řím obléhán, dobyt a drancován. Divoké hordy nespokojily se s tím, že způsobily hroznou spoušť na povrchu země, nýbrž vnikaly i do větší části katakomb v naději, že tam bohaté poklady naleznou. Od těchto dob počíná boření a zanedbávání svatých míst.

Rostoucí chudoba Římanů jakož i zrušení okolí městského morem a nakažlivými nemocemi zavinily úpadek chrámů nad katakombami; papež Pavel I. (757—758) stěžuje si, že již to tak daleko došlo, že pastýři v noci ovce do svatých mučedníků zahánějí a je ohradami pro svá stáda činí. Aby předešel dalšímu znešvecování, přenesl velký počet těl svatých

mučedníků do kostelů městských. — Následující papežové pokračovali v díle Pavlově; brali z katakomb kosti svatých mučedníků a chtějice je před zneuctněním chrániti, rozdělovali je do kostelů římských, kdež pod oltáři uctivě byly pochovány.

V 8. století Longobardové, bojovný to národ, jenž v 5. století v horních Uhrách severně od Dunaje sídlil, podnikli nový vpád a zpusťovali v Římě všecko ohněm a mečem; vniknuvše i do katakomb otvírali hroby a rozbíjeli oltáře. Kromě toho navštívilo venkov i město zemětřesení, jež mnohými katakombami otrásl a je rozbořilo; do mnohých vnikl větracími otvory déšť a slín a zasul chodby; zkrátka, tolik se toho přihodilo v oněch dobách,* že katakomby čím dál tím více ze zbožných vzpomínek křesťanů mizely.

Tak uplynula staletí. Bylo to z rána 31. května 1578, kdy roznesla se v Římě pověst, že před branou salarskou bylo objeveno podzemní město. Zpráva nedocházela s počátku víry; brzo však valili se tisícové městskou branou, aby shlédli ten div. Co pak se to stalo? Dlouhým deštěm posledního týdne změkla půda, kus zmíněné silnice se propadl, a tu objevily se velké, klenuté prostory a dlouhé chodby. Objevena byla katakomba sv. Priscilly. Římané žasnouce, odvážili se s pochodněmi do podzemního města, jež pod nimi bylo ukryto. S úžasem poznali ty podzemní prostory, o nichž slychali a čítávali, jež však v úplné zapomnutí upadli. Nejživější zájem obracel se nyní ke katakombám. Učenci sestupovali zaměstnávajice se zkoumáním jich. Tu použila Boží prozřetelnost, jako kdysi k objevení Ameriky Křištofa Kolumba, i k vlastnímu objevení a prozkoumání katakomb jistého pro to obzvláště schopného muže, který by tato místa, kde druhdy miláckové Boží žili a trpěli, budoucímu potomstvu otevřel. Mužem tímto byl Antonín Bosio. Narodil se na ostrově Maltě a jsa advokát přišel kolem roku 1593 jakožto jednatel rytířského řádu maltézského do Říma. Vynikal velkými vědomostmi a neobyčejnou vytrvalostí ve všem, co za dobré uznal. Dne 10. prosince 1593 sestoupil poprvé do katakomb sv. Kallixta; neobyčejným svým duchem vystihl ihned, jaké nesmírné poklady jsou

v této posvátné půdě uloženy. I spěchal k tehdejšímu papeži Klementu VIII. a vrhne se mu k nohám prosil za dovolení, aby směl v katakombách badání započítí. Obdržev dovolení, s vytrvalostí sobě vlastní věnoval nyní celý svůj život prozkoumání katakomb. Od roku 1567 až do roku 1600 — tedy 33 let — strávil v katakombách.

Zajímavé je slyšeti, co všechno Bosio podnikl za účelem prozkoumání katakomb, do nichž od staletí lidská noha nevkrčila. Nejříve prostudoval mučednická akta, aby v nich našel údaje o poloze jednotlivých cemetérií. Nalezl-li nějakou narážku, prozkoumal celé okolí Říma, chtěje naléztí původní vchody. Jak námáhavá byla jeho badání, možno posouditi, uvážíme-li, že za jeho doby okolí římské bylo zcela jiné než v prvních třech stoletích křesťanské víry. Kde dříve byly lomy a písečné doly, tam stály teď budovy, kde dříve pole a louky ležely, zvedaly se nyní olivové háje a bujné vinice. Nalezl-li Bosio vchod do některé katakomby, dal štěrk odstraniti a upravit cestu ku galeriím. Stokrát byl v nebezpečí, že zabloudí anebo přijde o život. Po ssutinách a kamení musil léztí, po žebřících opět dolů sestoupiti a rukama raziti si cestu zasypanými nebo zbořenými galeriemi. Vše, co objevil a našel, sám popisoval a zaznamenával: nápisy, malby, pomníky, náhrobní desky, lampy, biskupské trůny, oltáře, vázy bronzové a hliněné, nádoby z krve atd. Všecko to popsal velice důkladně v samostatné knize pod názvem »Roma sotterranea« (Podzemní Řím) a potomstvu zanechal.

Papežové bděli nad pracemi neúnavného badatele, a aby nikdo nepovolal do této věci se nepleť, zakázal papež Klement VIII., aby nikdo bez dovolení papežova do katakomb nevstupoval, a aby kdo odtud co na památku sobě bral pod nejpřísnějším trestem. Jeho nástupcové na Stolicí apoštolskou obnovili a zostříli tento zákaz. Klemens X. (1670—1676) svěřil ochranu katakomb jednomu kardinálu, jenž opět ustanovoval strážce katakomb, jenž musil býti biskupem aneb alespoň knězem.

V nejnovější době za slavného papeže Pia IX. se badání v katakombách znamenitě povznoslo. Tak jako druhý

o katakomby velezasloužilému papeži Damasovi sv. Jeroným, Klementovi VIII. učený Bosio po boku stál, tak nalezl Pius IX. pomocníka a podporovatele v muži, jehož jméno každý citel katakomb s obdivem vyslovuje, totiž Jana Baptistu de Rossi. Byl římským šlechticem a věnoval celý svůj život prozkoumání pomníků v starokřesťanských pohřebištích dosud neobjevených. S neobyčejnou znalostí dějin starého i nového umění spojoval de Rossi neobvyklou mravenčí pílí, s kterou učinil objevy a nálezy, jež vše dosavadní daleko převyšovaly. Tisíce nápisů, často úplně rozbitých, de Rossi s nevylíčitelnou trpělivostí dohromady složil a rozluštil a katakomby doposud neznámé objevil, mezi nimi i t. zv. »papežskou hrobku« na appijské silnici. Nápisu a malbami v katakombách nalezenými otevřela se celá řada nových důkazů pro viru katolickou. Učený badatel starožitností, jenž se obyčejně pro své nadání »knížetem vědy o katakombách« nazývá, uložil rovněž výsledky svého badání, jmenovitě sebrané nápisy v mnohých spisech; z těchto jednají tři svazky pouze o katakombě sv. Kallixta, v níž se nalézá »papežská hrobka«.

Papež Pius IX. vážil si vysoce neúnavného badatele, podporoval jeho snahy prostředky peněžními, zaspával jej přízní a chránil proti závistivcům. De Rossi zemřel u jezera Albanského 20. září 1894. Přátelé jeho a citelové postavili mu již dříve pomník a sice významně nad katakombami sv. Kallixta. Nápis na pomníku v několika málo slovech vyjadřuje, čím de Rossi byl a jaký má význam; zní: »Janu Bap. de Rossi, jenž křesťanský starověk k novému rozkvětu přivedl a známky papežů a heroů staré církve prozkoumal, k jeho 70letým narozeninám od citelů mučedníků a křesťanského starověku, jemu, drahému mistru, věnováno r. 1892.

Četní přátelé a žáci skupili se již za jeho živobytí kolem velikého mistra; mezi nimi jmenujeme z Říma Stevensona, Armelliniho, Maruechiho, z německých učenců Krause, de Waala, Wilperta, Kirsche a j. Tito pokračují dále s neúnavnou horlivostí v díle de Rossiho; svatá Stolica vyplácí ročně značnou sumu na práce v katakombách a ježto

ještě dlouhé chodby zasypány a mnohé hroby mučedníků nevykopány jsou, naše vědomostí rozmnožují se každým rokem. Spisy těchto učených a pro svatou katolickou víru — víru to staré církve — nadšených mužů četl a studoval i spisovatel této knihy a jim zavázán jest díkem za vědomosti o katakombách a také částečně o životě víry a lásky, jež první křesťané po tři století v prostorách tajuplného města hluboko pod zemí vedli.

Doslov.

V Římě, hlavním městě katolického světa, existuje od několika rokův učená společnost zvaná „Spolek pro pěstění úcty k mučedníkům.“ Účelem tohoto spolku jest na oněch místech v katakombách, kde slavní mučedníci odpočívali, při roční jejich památce náboženské slavnosti konati. V určité dny putují netoliko členové tohoto spolku, nýbrž i mnozí věřící z bran římských a sestupují do tajuplných hlubin katakomb. Zde slouží v nějaké kapli některý prelát mši svatou a navštěvovatelé pak procházejí se svíčkami v rukou podzemním městem za zpěvu litaní ke všem svatým a jiných nábožných modliteb. Konečně přítomni jsou přednášce, již má některý badatel v katakombách o významu kaple, v níž se právě nalézají. Návštěva věřících při těchto slavnostech v katakombách je téměř vždy obrovská.

Nepřál bys sobě, milý čtenáři, přidružení se k těmto procesím, sestoupiti do hlubin podzemních, rekům a světcům staré křesťanské doby osvědčiti svou úctu a poučiti se o tajemstvích podzemního města mrtvých? Jistě si toho přeješ z celého srdce, jsi-li věřícím katolíkem. Než jak nepatrnému počtu dopřáno tohoto štěstí! Jak nepatrnému počtu dopřáno osudem viděti Řím a hroby svatých mučedníků navštívit! A přece můžeš to, laskavý čtenáři, v duchu učiniti, bude-li pilně v oné knize čítati. Kdykoli v ní čteš, prodléváš u hrobů svatých mučedníků, poznáváš život křesťanův oné doby, vzděláváš se jejich bojem a utrpením, jejich statečnou virou, jež vede k věčnému vítězství. Neměla by v tobě tato četba zanechatí spásitelného dojmu? Neměla by tě naplniti úctou ke svatým krvosvědčům, neměla by tě povzbuditi

k následování krásného života prvních křesťanů? Proto klade ti spisovatel tuto knihu se srdečnou dotíravostí do rukou, vezmi a čítej v ní hodně často!

Večerní klekání.

Smutno, smutno po krajině,
meluzina žalně lká,
zvonek veský „Anděl Páně“
naposledy zacinká.

Bledý měsíc prozařuje
skrže tmavý, hustý mrak,
modlitbu rty zašeptají,
k nebi zvedám kalný zrak.

Slyš mne, Panno, Matko Boží,
modlitbu mou vroucí slyš,
v chvějném srdci bolest krutou
aspoň na okamžik ztiš!

Slední úder dumných zvonů
pustým krajem dále zní
a má duše, srdce chvějné,
v tichých dumách dále sní.

Marii, Matce milosti.

O Maria, Matko lásky nehynoucí,
slyš prosbu moji dětinnou,
kterou přednáší Ti srdce bolem mroucí
s nezvratnou, pevnou důvěrou.

Zde klekám před oltářem Tvým, božská Máti,
a volám hlasem zoufalým:

„Rač se na mne v těžké chvíli pousmátí
se Synáčkem Svým přemilým!

Neopuť mne v neštěstí a zarmoucení
k pomoci mé, Matko, spěš,
vypros mi, ať žalost má se v radost změní,
neb věřím, že mi pomůžeš.

A Matka Boží mou prosbu vyslyšela,
již přednesla jsem v pokoře,
s klidným srdcem k domovu jsem volně spěla
hříchu prosta i od hoře.

M. A. Kadlčíková.

Odňatá moc otcovská.

Úryvek ze života Ludvíka I., bavorského krále.

(O.)

Mezi čtením nejednou selka ustala a při významných místech nejednu slzu vyronila. Nemohla již skoro ani plakat, jelikož kruté a surové chování manželovo ji nejednu hořkou slzu vynutilo. Ale tyto důkazy upřímné lásky, které těmito několika řádky byly vyjádřeny, pohnuly ji až k slzám.

Proč ji nebylo dopřáno, aby na srdci tohoto milého děvčete mohla se vyplakat, aby mohla ji jako nevěstu v domě uvítati a s ní trampoty a svízele v hospodářství sdíleti? Bylo by jí, jako když po mnohých pochmurných a deštivých dnech zase slunce se objeví.

Upřímně a srdečně políbila řádky, které Lenka Michlovi napsala.

»Pozdravuj ode mne tisíckrátě to hodné, milé a zbožné děvče,« pravila selka Florianovi, při čemž mu upřímně ruku tiskla. Aby jí Pán Bůh tisícrát odplatil upřímnou a věrnou lásku, kterou Michla mého miluje. Ale nyní, Floriane, hleď, ať rychle zapráhneš a odjedeš, jinak se hospodář probudí a vše nám pokazí.»

»Za deset minut jsem hotov, a nejlepší koně zapráhnu,« ujišťoval Florian. »Když ty zapráhnu, ani rohatý mne nedohoní.«

A jak řekl, také učinil. Za deset minut byly nejrychlejší koně zapřaženy, a zapráskav bičem, vyjel Florian ze vrat.

Selka zatím zalezla zase do postele do teplých peřin.

Praskot bičem a hrčení kol probudilo sedláka.

»Florian dnes sakramentsky časně jede ze dvora,« prohodil hospodář, ale při tom sebou na loži ani nehnul.

»Ano,« pravila selka, »dnes zapráhl obě hnědky, a proto tak záhy vyjel, aby je nemusel cestou příliš pohaněti.«

»Tak, tak, tedy obě hnědky zapráhl,« bručel nevrle hospodář. »Vždy vezme to nejlepší, vždyť za mé peníze. Abych tomu lumpovi bičem našvihal.« A jakoby sršeň hospodáře uškl, vyskočil s lože.

»Co pak zas už máš?« tážala se udivená selka.

»Dones mi nejlepší šaty, které mám; pojedu dnes do města ku králi,« pravil hospodář úsečně. »To bych se na to podíval, má-li takový zatrolený a usmolný šikovatel více práva na mého syna nežli já, jeho vlastní otec. Michla musím dostat z vojny domů, ať to stojí co stojí.«

Selská pýcha, hrdost, domýšlivost a nafoukanost, která neuznávala práva a bezpráví, věci možné a nemožné, zase se v něm vzbouřila a chtěla býti ukojena.

Selka si zhluboka vzdychla. »Buď Pán Bůh pochválen,« pravila potichu, »že zapráhl Florian obě hnědky; toho již můj starý bručál nedohoní.« Ale ihned jako pravá žena lstivě ptala se muže: »A což pak Michlovi k vánočním svátkům nic s sebou nevezmeš?«

»Ani muk!« bručel hospodář. »Nezaslouží leč pořádný výprask, a ten by ho neminul, kdyby na vánoce přišel domů.«

S povzdechem vstala selka, aby mužovi sváteční oblek přichystala. Věděla dobře, že když něco si vzal do hlavy, od toho neupustí. Kdyby se mu opěla nebo snad nápady jeho mu vymlouvala, mohla být ujištěna, že ji vyplátí hotovými, jak to nejednou provedl. Ale jak se zdálo, neměl hospodář dnes tak naspěch. Prohledal různé listiny a když nejdůležitější z nich strčil do kapsy a den se rozbřeskl, poručil čeledínovi, aby zapráhl »obě kočky« — tak totiž nazýval druhý pár drobných koní — a vyjel posnídav z domu, aniž by dal někomu »s Bohem« nebo se rozloučil. Podivné myšlenky vířily hlavou jeho a pak pro zdvořilost nebyl ještě nikdy trestán.

III.

Asi za čtyry hodiny dojel i Brajt do Mnichova, kde v obvyklém hostinci koně umístil. Stavil se »u zlatého beránka,« a sotva že v šenkovně vyprahlé hrdlo trochu pivem zalil, přijel také čeledín do téhož hostince. Vždyť dnes byl tak šťasten, že první úrodu, již do města vezl, prodal.

»Aha, hospodář jest už také zde,« vyhrklo z Florianova. »Dobrý den přeji! Prodávám dnes dobře! Zde odevzdávám peníze. Dostal jsem více nežli jsem se

naďal. Obilí stouplo v ceně. « Po těchto slovech vysázel na stůl hromádku tolarů, na něž se hospodář blaženě usmíval.

« Jsi hodný čeledín, Floriane, » prohodil hospodář přepočítav toлары, « ale lump jsi podařený. Nejednou jsem ti již pravil, abys hnědky nechal na pokoji, ale kdo neposlouchá, jsi ty. Jestli ještě jednou neposlechněš, pak ti natřu pořádně uši. Až pojedeš domů, můžeš si zapráhnouti, kočky, s hnědkami pojedou já. Zde máš zlatku, co projiš a propiješ, zaplatím. A nyní hleď, ať zmizíš s očima »

Florian se poděkoval za takové zpropitné a vzdálil se, aby mohl na patřičné místo odevzdati pytlík, v němž byly pro Michla vánoční dárky. Báł se, aby snad hospodář neprohližel truhlik, v němž byl oves pro koně a kde zároveň byla pro Michla vánoční nadílka.

Hospodář měl však zcela jiné starosti v hlavě. Jemu šlo o to, aby se domohl audience u krále Maxe II., který před nedávnem po otci svém Ludvíku I. vládu převzal. A to nebylo maličkostí, jelikož mladý král nebyl jako otec jeho Ludvík, k němuž každý měl volný přístup a který nezřídka, přestrojen jsa za pouhého měšťáka, nenuceně a prostě s lidem hovořil a obcoval a leccos i od lidu snesl. Nyní se jednalo o to, kam se má starosta obrátiti, aby si vymohl audienci. Posnídav, ubíral se zabrán v myšlenkách ulicí, a tak se dostal až k oné kasárně, kde se mu dostalo nám již známého vyhazovu. Kasárna byla blízko dvorské zahrady, ale byla nižší nežli zahrada, tak že bylo možno ze zahrady pohodlně zřítí, co vojini na cvičišti konali. Náš milý starosta přišel právě v příhodné době, kdy vojáci na cvičišti stáli ve zbrani.

Bystré oko Brajtovo záhy setkalo se s úhlavním nepřítelem, vousatým šikovatelem, a tu sedlákovi ihned napadlo, není-li i syn jeho také někde na blízku. A netrvalo dlouho, otec spatřil syna, jak stojí v řadě a ve zbrani se cvičí. V této chvíli byl skoro starosta hartmatinský pyšný, že má tak hezkého vojáka, ale pocit pychy zapudil a opět pomsta. Zatal hněvivě obě pěstě.

« Počkej, počkej, chlape vousatý! Až tě chytну, tak tě rozmačkám, » hovořil sám sebou. « Ano, kdyby náš Ludvíček ještě panoval, pak bych tě snadno se-

sadil, ale u Maxla prý to již tak snadno nejde; u něho nemá ani starosta hartmatinský větší vážnosti než kdokoliv jiný. »

« Tak, vy jste starosta hartmatinský? » tážal se pán, který stál těsně vedle Brajta, jenž byl slušně po městsku oděn a s jinými na exercirku se díval.

« Ano, buď Pán Bůh pochválen, ten jsem já! » přisvědčoval hrdě a sebevědomě oslovený. « Vždyť ti ostatní chudáci, kteří u nás bývají, přece nemají tolik, aby mohli starostovat. Ale není vám to snad vhod, pane sousede, že se tak hloupě tážete? »

Král Ludvík — ten to právě byl — který s Brajtem hovor zapředl, pokývl úsměšně hlavou.

« I Pán Bůh chraň, milý pane starosto, » pravil na to, « pouze jsem se díval, proč tak zlostně pěstí tam dolů hrozíte. »

« Inu, milý pantáto, » bručel Brajt, « kdybyste byl v mé kůži, jistě byste také pěstí hrozil jako já. »

« Ale proč pak? » tážal se Ludvík udiven, kterého rozzlobený starosta nemálo zajímal.

« Proč? to vám hned vysvětlím, » prohodil starosta úsečně. « Podívejte se tamhle na toho vousatého šikovatele, ten mne připravil o otcovskou pravomoc. »

« Ale toté zholá nemožno! »

Ano nemožno, již je to tak, » odsekl starosta hrubě. « Vždyť mi přece veřejně pravil, že dokud můj syn jest vojákem, nemám mu co poroučeti. Není na tom dosti? »

Král Ludvík pokrčil rameny. « Dle mého náhledu je šikovatel v právu. Každý vojin je sproštěn otcovské pravomoci, dokud vězí ve vojenském munduře. »

Starosta obrátil se zpola posměšně, zpola hněvivě k svému sousedovi.

« Inu, tohle se naň podívejte! » zvolal opovržlivě. Mně se zdá, že jste také jeden z těch povedených, protože také stejnou hudete. Ale kdož by vám to měl za zlé. Či chléb jíš, toho píseň zpívej. Vy jste zajisté byl také kdysi šikovatelem a nyní, když jste vysloužil, udělali vás nějakým malým úředníkem; vždyť to známe, jak to chodívá. Kdyby má čeládka počínala si jinak a mne nehájila a nezastávala, napráskal bych jí, až by byla celá zelená. »

Ludvík potají se usmíval. Byl hrubstvý, jehož se mu nejenom nyní, nýbrž přecházel v přestrojení od poddaných dostalo, uvyl, a proto pokračoval: »Ano, já stojím na svém! Ani král Ludvík ani nynější král Max nemohou se vzdáti pravomoci, kterou nad vojskem provozují. A kdyby někdo se tomu protivil, pak se bouří proti zákonité vrchnosti a musí by býti potrestán; to vám šikovatel zajiště také řekl.«

»Inu totéž pěkné, pak tedy nemám žádného práva na svého jedináčka,« uštěpačně pokračoval sedlák dále. »Avšak já ho dostanu od regimentu zase domů, to mi nikdo nevymluví. V zákoně stojí psáno, že jediný syn, potřebný k podpoře rodičů, musí býti z vojny propuštěn.«

»Ano, pravdu máte, tak zní zákon,« odpovídal Ludvík bez rozpakův. »Ale u vás, příteli, musím nejprve věděti, zdali skutečně syna potřebujete doma jako podporu ve stáří.«

»Ale kde bych ho potřeboval! To já tak jenom z justamentu, že mne šikovatel před celým mužstvem zahanbil. Byl jsem bez něho a budu bez něho, ale abych mohl pak šikovateli strouhati mrkvičku,« hovořil starosta tak, jak mu slina na jazyk slova kladla.

»I totéž dobře, že to vím,« pochvaloval si Ludvík usmívaje se.

»Pravda, vy byste také rád to provedl, co se mi podaří,« vyzýval starosta škodolibě.

»Ale kde!« bránil se král. »Mám syna již tak dlouho u vojska, že si ani netroufám žádati, aby byl osvobozen.«

»Vidiš, strýče, hned jsem to poznal, že také jsi z té vojenské branže,« tykal Brajt novému známému, jakoby byli ode dávna nejlepšími přáteli. »Ale neškodí. K Maxlovi přece půjdu a povím mu, oč se zde jedná. Rád bych opravdu věděl, kdo více u něho platí, zdali takový nemalený šikovatel nebo purkmistr z Hartmatinku.«

»Milý brachu, nepomůže nic,« pokračoval Ludvík právě tak kamarádsky jak purkmistr začal a při tom si notně šnupl. Král Max má jiné starosti a nemá času, aby se s purkmistrem z Hartmatinku maloval. Na takové věci jsou vojenské úřady ustanoveny, k nimž se musí každý obrátiti a třebaš byl i generálem.«

»Co mi po tom, já nejsem vojákem!« vtipkoval purkmistr. »Ale buď tak laskav a pověz mi, jak bych se nejkratší cestou k Maxlovi dostal.«

»Í ano, to můžeš hned slyšeti i viděti!« zvolal Ludvík, jemuž šelmovský plán prolétl hlavou. »Pojď se mnou, jsem dobře znám ve dvorní kanceláři. Tam se musíš ohlásiti dříve nežli budeš před krále předpuštěn.«

»Plati!« zvolal purkmistr. »Několik mazáků piva rád zaplatím, žes byl ke mně tak vlídný a dobrý. A dostanu-li kluka z vojny, pak ti pošlu takovou šunku, jakés dosud nikdy neokusil.«

IV.

Jak známo, není v Mnichově dvorská zahrada od staré královské residence daleko vzdálena. A netrvalo dlouho, stáli oba sousedé u brány královského hradu. Cestou povšiml si starosta z Hartmatinku, že druh jeho skoro každým pánem a paní byl uctivě pozdravován, a skoro bylo mu z těch pozdravů až teskně a úzko; neboť tolik rozumu měl ještě, že jemu ty uctivé pozdravy nepatří. Před vysokou gotickou branou zadržel průvodčího a oslovil jej takto:

»Pověz mi přece, kmotře,« tázal se šibalsky, »tys jistě nějaký škrabák anebo snad i dvorní lokaj, že tě kde kdo zná a pozdravuje?«

»Ano, ano, cos podobného jistě asi budu, dobře's uhodl,« prohodil Ludvík úsečně.

»Nu, nyní prosím uctivě za odpuštění, že jsem takového velkého pána urazil, a s ním si tykal,« omlouval se purkmistr zdvořile a uctivě, a při tom sňal s hlavy klobouk zlatou šňůrou lemovaný.

»I vždyť je dobře — nic se nestalo!« konejšil ho průvodčí, a uvedl milého purkmistra menší branou na chodbu, která vedla přímo do soukromé kanceláře královny. Tam otevřel bez okolů dvéře, strčil purkmistra dovnitř, sám pak šel v patách za ním. Samozřejmě, že veškeré úřednictvo ihned povstalo, sotvaže král ve dveřích se objevil. Ten však dal jim znamení, aby se posadili, při čemž zároveň upozornil dvorního tajemníka, že předvádí purkmistra z Hartmatinku, který by rád k audienci ku králi. Při tom mrkl na sekretáře okem, takže ten ihned poznal, oč tu jde.

»Co pak Vás vede k audienci? Co pak chcete u Jeho Veličenstva prodávati?« tázal se sekretář purkmistra.

»Rád bych kluka osvobodil od vojančiny; potřebuji jej nutně doma,« lhal purkmistr až se mu od úst prášilo.

»Máte také pádné důvody pro osvobození?«

»Což nejsem já sám dosti pádným důkazem, když všechno vypovím,« pokračoval purkmistr, vytáčeje se poněkud z nemilé situace.

»Ne, to nestačí, a kdybyste byl desetkrát purkmistrem z Hartmatinku,« odpověděl sekretář rozmrzen. »Pak potřebujete také dva hodnověrné svědky.«

»Jednoho bych již měl,« chlubil se purkmistr, ohlížeje se při tom po vřidném lokaji. Ale toho již zde nebylo. Ludvík vklouzl postranními dveřmi do vedlejší místnosti.

»I cakra; kde pak se mi najednou ten chlap ztratil?« koktal purkmistr nesměle.

»Jaký chlap,« tázal se sekretář přísně.

»No, můj přítel, já nevím, je-li lokajem nebo písařem, anebo čím vlastně jest,« odpověděl purkmistr.

»Písařanebo lokaj,« osopil se sekretář na míleho purkmistra, a vypjal se před ním v celé své majestátnosti. »Človče, nevíte opravdu, kdo ten písař anebo lokaj jest?«

»Nu, jak pak to mohu vědět? Vždyť jsem jej teprve dnes poprvé viděl,« odpověděl purkmistr, nevěda ani co mluví.

»Nu, tedy vám to povím já,« počíval purkmistra sekretář hlasem povýšeným. »Ten pán, který k vám byl tak laskav, že vás sem zavedl, byl náš starý král, Jeho Veličenstvo Ludvík I.«

»Ježíš, Maria, Josef!« vykřikl purkmistr, a celý zbledl, sezelel na strachem se tak chvěl, že mu i klobouk z ruky vypadl. »No, to jsem to správil, nyní jsem ztracen.«

Třesoucí rukou zvedl zase klobouk, a stále jen bručel: »Tak to byl Ludvíček, staré Veličenstvo. Bože můj, co z toho nyní bude?«

»No, to přece jako purkmistr musíte sám vědět, zda-li dosud chcete audienci

u krále anebo ne,« dotazoval se sekretář úsměšně.

»O ne, já již nepůjdu k audienci, již toho mám dost,« koktal purkmistr zkroušeně.

»Ale proč pak byste nešel k audienci; vždyť budete předpuštěn.«

»Ach, to já vím nejlépe, proč nesmím k audienci,« omlouval se purkmistr. »Ludvíček, staré Veličenstvo, Ježíš Maria, chtěl jsem říci náš starý pan král — pravil, když jsem mu díky uvedl, proč chci kluka z vojny, dobře, že ty důvody vím. Ježíši můj, ten mi to pěkně nadrobí a nasolí u mladého Veličenstva! Přemilý a převzácný pane, prosím vás na kolenou, nechte mne odtud odejít! Já vám svato-svatě slibuji, na mou duši, že vícekrát k audienci nepůjdu.«

Se smíchem naslouchali úředníci této pokorné prosbě, která ovšem nemohla býti odmrštěna, a ubohý purkmistr, celý zdrcený, zkroušený a zpocený ubíral se ven, nemoha ve strachu ani dveří najíti.

Doma nebylo divení konce, když pan purkmistr, jindy tak přísný a pánovitý, pojednou od audience přišel tak zkroušený a zkrotlý. Toť se musilo v Mnichově cos neobyčejného přihoditi, že tam všechnu svou hrdost a pýchu zanechal.

Ovšem nikomu ani slova neřekl, co se mu přihodilo, ale od té mnichovské audience stal se jiným člověkem, byl vřidným hospodářem, laskavým manželem a otcem.

Třásl se každodenně od rána do večera strachem a očekáváním, kdy asi četníci se objeví mezi dveřmi, aby jej odvedli do Mnichova, kde bude trestán pro urážku Veličenstva, a pak se bál, aby syn anebo čeledě naň nežalovali, jak krutě a nemilosrdně se k nim měl. Tím se stalo, že konečně ani tomu nebránil, že syn jeho po odtýté vojančině mohl Leninku uvést jako nevěstu a mladou hospodyňku do rozsáhlého statku.

Ba ani o to se purkmistr nepokoušel, aby žaloval vousatého šikovatele proto, že mu odňal právo na jeho jedínáčka. Král Ludvík, staré Veličenstvo, pan král, dobrý jeho známý z dvorní zahrady, pořádně z podobných choutek purkmistra vyhojil.

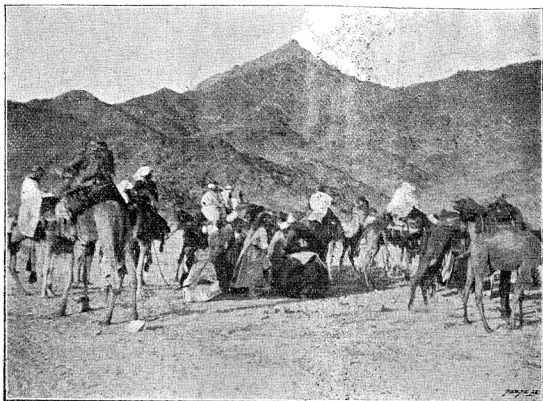
Obrázky z pouťi palestinské.

Podává poutník č. 406.

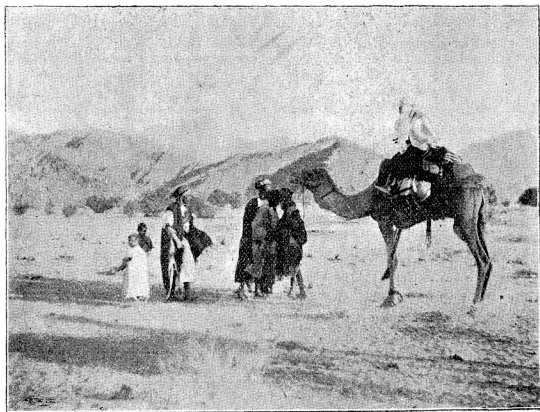

ne 9. srpna bylo v Brně živěji než jindy. Přibýlo tam přes 500 poutníků do Sv. země. K 6. hodině večerní bylo viděti přicházeti muže i ženy, kněze i laiky s páskami na rukou k chlapeckému semináři na Veverské ulici. Tam byla schůze, již zahájil vřelým uvítáním J. M. pan prelát Dr. Jos. Pospíšil. Pak podal zprávu hlavní vůdce pouťi pan prof. Bartoš, dáváje různé pokyny na den odjezdu, načež rozdány poutníkům přítomným legitimace. Nadšení všeobecné! Druhého dne brzo ráno ubírali se poutníci s radostí a posvátným zápalem do chrámu Páně u sv. Michala; byli přítomni mši sv., již za poutníky obětoval J. Exc. nej důstojnější pan biskup Dr. Pavel Huyn, jenž po mši svaté vroucnými slovy promluvil k poutníkům, přeje jim šťastnou cestu do Sv. země a šťastného návratu. Po uděleném sv. požehnání sestavil se mohutný průvod po skupinách a ubíral se s J. Exc. panem biskupem brněnským ve vzorném pořádku za přísné velehradské k nádraží. Poutníci byli po celé cestě obecněm vítání a co chvíle bylo slyšet slova: S Pánem Bohem! Po umístění do zvláštního vlaku vyjeli jsme o 8. hodině ranní 10. srpna z Brna k Vidni a přibírali jsme na trati až do Břeclavi nové a nové poutníky. Ve Vidni nás Češi videňští srdečně uvítali. Tam se k nám přidal J. M. nejduší. světící pan biskup, Karel Wisnar z Olomouce. Po krátkém obědě, k němuž nám důkladně přišlo, vyjeli jsme z jižního nádraží dále a projeli krásnými Dolními Rakousy přes vysoký Semmering s úchvatnými krásami divoké přírody, hornatým Štýrskem, Krajínou k Nabrezině, kdež se nám ráno objevilo moře mlhou zahalené. Za krásného jitra jsme dospěli do Terstu a hned jsme šli si prohlédnout naši loď Tirolii, již jsme měli svěřiti své životy. Stála již připravená v přístavu a všechny nás pojala v náručí své. Jakmile dopravena byla na loď i zavazadla naše a jeden každý si své byl vyhledal a do kabiny vložil, sešli jsme se všichni na palubě, kdež u jednoho

z připravených 14 oltářů sloužil J. M. pan biskup K. Wisnar mši sv. Mezi tím rozjela se naše loď aniž bychom to byli pozorovali. Tak tichounce jako labuť ubíhala po hladině mořské vzdalujíc se více a více od břehů terstských a zabíhající na širé moře. Ó moře krásné, modré, jak jsi klamně! Tak tichounek a najednou zase větrem zdouvané naráželo na boky lodi naší; takže se trochu kymácela zanešena blíže k italským břehům. Den 12. srpna byl celý krásný, slunečný, plavba velmi příjemná. Viděli jsme lodě, břehy italské i město pobřežní a loď naše blížila se k úžině Otrantské, kterou jsme šťastně projeli. Následující den 13. srpna opět velmi krásný. Již jsme dojeli do řeckého moře, viděti krásné ostrovy po obou stranách, Ithaku, Kephalonii a Zakynthos, posázený olivami a révou. Všecko na přídě lodi a obdivujeme krásu nás obkličující. Večer opět se zdvihl vítr a rozvlnil moře, rozkolébal i loď naši, takže se to mnohým poutníkům ani nelíbilo. I následujícího dne, v neděli celý den moře bylo neklidné. I toho dne objevily se zrakům našim ostrovy, ale samé hory a samý kámen. I řecká města jsme z dále shlédli. Jeli jsme celý den okolo ostrova Kréty, z něhož nebylo viděti nic, jen vysoké hory, holé, kamenné. Vlnky lodi naší pohrávaly, až se rozhoupala dosti značně. Při večeri jsme se hezky houpali. Již jsme dojeli do Středozemního moře a směr lodi naší směřuje k východu. Ráno 15. srpna jsme na přídě lodi a osvěžujeme se čerstvým vánkem a čistým vzduchem. Služby Boží byly slavné i se střelbou z děl. Měli jsme se připravit k vylodění na 16. srpna. Večer na svátek P. Marie byly ohňostroje vypouštěny a my veselí a slavnostní nálady zpívali jsme vlastenecké i nábožné písně a za písně mariánské ubírali jsme se na odpočinek. Ale bylo ho málo! Hned okolo 3. hodiny ranní vše se hrnulo na palubu, nedočkavě pohlíželi jsme ku předu, brzo-li uvidíme břehy Sv. země. K sedmé hodině ráno 16. srpna uviděli jsme břehy palestinské. Jaffa před

Karavana v horách.

Cestující na velbloudu.

námi! Panoráma překrásné! Touha naše vyplněna! Kotelv spuštěna, ale dosti daleko v moři, protože pro vyčínající skaliska nemůže se loď přiblížit ku břehům. Město Jaffa jest obrazem východu. Vystupuje od břehu mořského terasovitě vzhůru a věž kostela sv. Petra jest nejvyšším bodem jeho. V dáli vidět judské hory. Slunce zde svítí mnohem jasněji než u nás. Případá to, jakoby jasný den byl ještě ostrým světlem elektrickým více ozařen. Buď zdráva, krásná paní východu, brzo tě uhlídáme a tvými ulicemi kráčet budeme a prohlédneme si tě lépe, by obraz tvůj hluboce vnikl v duši naší. Již krouží okolo lodi naši Tirolie malé loďky, řízené obratnými Araby, aby nás převezli přes obávaná skaliska ku břehu města Jaffy. Mnozí se obávají sestupování s lodi do člunů, ale nebylo to zlé, ba mnohdy i veselé. Arabi jsou obratní veslaři, hezky při tom řvali, dávajíc si takt a vybírali pilně od nás »bakšiš«. Kdo byl těžší musel klopat »korunu«, za niž mu Arab poděkoval a celé rameno zlíbal. Po krátké plavbě přistáli jsme šťastně na pevnině, na půdě palestinské. Ach, Sv. zemi, co jsme se po tobě natoužili a nyní již kráčíme v průvodu úzkými ulicemi tvého města, města opravdu orientálního, vzhůru ku chrámu sv. Petra.

Jaffa.

Tak to ta Jaffa, kterou nazývá Písmo svaté »krásnou«. Jaffa jest jmenována již 1300 před Kristem na nějakém vítězném nápise, tedy zpět 3200 let. To jest ono město, kde prorok Jonáš neposlechl rozkazu Hospodinova, aby šel do Ninive kázat pokání. Branou tohoto města vešel vítězný Jonathas Makkabejský, jenž je obléhal a dobyl. Sem byly dováženy cedry z Libanonu na stavbu chrámu Šalomounova. U majáku stojí chatrná mešita, kde prý stával domek Šimona jircháře, u něhož sv. Petr bydlel a tam vidění měl, aby šel i pohanům kázat svaté evangelium. Odtud šel do domu nábožné vdovy Tabithy, aby ji vzkřísil. V Jaffě vládli Egyptané, Řekové, Židé a Římané, později se zmocnili města Saraceni a místo kříže vztýčen byl půlměsíc. Křížáci opět dobyli města Jaffy,

ale jen do roku 1196, kdy opět nabyli vlády Turci. Město zbořeno a zase vystavěno v 17. století. Nyní čítá město Jaffa okolo 30,000 obyvatel, a sice 18.000 mohamedánů, 5000 východních křesťanů, 5000 židů a asi 800 křesťanských Evropanů. Než z toho uvažování byli jsme vytrženi hlukem všech možných lidí. Hned se shlukli kolem nás a nabízeli »dobré trouby«, t. j. hrozny, fíky, růžence, závoje, jeden křičí přes druhého, až uši zaléhají. Lidé sami osmáhli, sluncem opálení, ba i černoši ve slušných šatech i v hadrech oblečení. Sestavili jsme se v průvod a šli vzhůru ke kostelu františkánskému sv. Petra, modrice se cestou. Byla to cesta! Úzké ulice, lidu plno, k tomu osli nesoucí břemena, velbloudi vedeni beduiny, jeden drcal do druhého a křik a hluk všude. Nicméně přece je toto město krásné, majíc polohu Neapole. Má zvláštní dlažbu, jako mosaikou vykládanou. Na domech nic nevidět zvláštního. U nich však sedí Turci, pokuřují si a prohlížejí si nás a popíjejí dobrou kávu. Jiní opět mají v rukou šňůru s perlami jantarovými, jakoby se tiše modlili. Tu jdou, ba klátí se okolo nás zastěně Turkyň, tam opět ve dvorku perou dvě černošky sedíce na zemi a prádlo v nízkých plechových nádobách před nimi. Dále odpočívá několik velbloudů s ospalými očima, jen jeden řve turým řevem, neví proč? a chmatat tlamou zlostně po nás. Dále krčise na nohou felahové a před nimi hromádka melounů na prodej. Ženy jejich, některé na tváři tetované, prodávají vejce, kyselé mléko, fíky, krásné hrozny, citrony a banány a mnoho jiného. Zabočíme do jiné ulice. Tu na rohu plačtivým hlasem volá žebrák »bakšiš! bakšiš!« Z jedné uličky do druhé zahýbáme a pořád vzhůru stoupáme až ke kostelu sv. Petra. Je to krásný, ale jednoduchý kostel, kde nás uvítal kazatel srdcenými slovy a vdp. Dr. Bernard Štětík udělil svaté požehnání. Pomodlivše se nábožně za šťastnou plavbu po moři, sestupujeme opět uličkami dolů do hotelů k obědu, který musili jsme rychle odbyti; měli jsme málo času. Posilnivše se orientálským obědem ubírali jsme se ke stanici za městem, abychom sedali do vlaku pro nás připraveného. Ulice, kde jsme byli v hotelu, je dosti široká, je to náměstí dlouhé a důkladně vodou pokro-

pené, aspoň se neprášilo; vždyť mají nedaleko vody dost, celé moře!

Nežli však Jaffu opustíme, musíme se ještě trochu poohlédnout a všimnouti si její krásy. Okolí Jaffy jest jako malý ráj. Půda zde musí býti velmi úrodná. Jsou zde mohutné kmeny líkových stromů se širokými, lesklými listy; z nich visí zase silné ratolesti a z nich nové výhony do země vnikají, aby zase znova vyrůstaly. Vedle zase obrovská palma a palma datlová se širokými, dlouhými listy ve vrcholu. Tam opět vějířová, jinde opět stříbrná palma. Pepřové stromy s jemným listem a ovocem jako koralové perly; heliotropy, verbeny, jasmínové křoví naplňují vzduch libou vůní. Bujné oleandry plné květův a jiné ohnivými květy poseté křoví zdobí celé okolí Jaffy a činí ji malým rájem. Tam opět oranžové stromy, plné krásného a chutného ovoce. Vyvází se jich prý až za 2 1/2 milionu franků do Evropy. Je zde půda skutečně velmi úrodná, pravá zaslíbená země.

Pro katolíky v Jaffě vydržíjí otcové františkáni chlapeckou školu a sestry sv. Josefa a františkánky mají opět dívčí školy. Františkáni mají též lékárnu a jeden z nich jsa lékařem skutečným, zdarma léčí nemocné. Sestrám odevzdána

nová, velmi krásně zařízená nemocnice jistým bohatým katolíkem z města Lyonu ve Francii.

Jaffa pro své příznivé podnebí bývá velmi navštěvována cizinci a nemocnými. Vzduch je tu jemnou vůní prosycen, tak že i lodníci na moři ji někdy cítí. Za zimních bouří jest moře u Jaffy velmi bouřlivé; tu hučí to, stříkají vlny, pění se, naráží mocně na vyzděné břehy a smáčeji i zdi blízkých domů. Zatím co se rozhlížíme ještě na nádraží po krásném okolí a po sličném, orientálním městě, slyšíme volání konduktérů: »Sedat! sedat!« Posloušní hlasu jejich, hledáme si každý místočko ve voze vlaku, který rozdělen je tentokrát na dva. Zatím donesli velbloudi v pytlech naše zavazadla, která též uložena do vozův, a již se dalo znamení k odjezdu. S Bohem, krásná Jaffo, na shledanou na zpáteční cestě! Již jedeme dále rovinou Šaron velmi úrodnou, stoupáme víc a více, za to jeví se nám kopce a samo kamení, krajina pustá, smutná, chudá; blížíme se cíli naší pouti, k svatému městu Jerusalemu. Za ne celé čtyři hodiny mohli jsme říci se žalmistou Páně: Stály nohy naše v síních tvých, Jerusaleme. Tys posvěcen samým Synem Božím, jenž v Tobě vykonal spasení naše.

(Obrázky další v budoucím ročníku »Školy«.)

Jak mluvil k nám Bůh?

(Na konec roku.)

»Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezavrhujte srdce svých.« (Žalm 94, 8.)

Konec roku! Dlouhý pro mnohé ale pro jiné zase krátký to byl čas. Kdo všeho hojnost měl, kdo z jedné radovánky do druhé letěl, na koho jen slunce štěstí se usmívalo, kdo zdravý byl a silen, ten jistě si dnes povzdechne a řekne -- škoda, jak rychle utekl tento rok, jak krátký to byl čas! Avšak kolik jest na světě tak šťastných lidí? Snad by je na prstech spočítal. Převeliká většina však zvolá dnes na konci roku: Ó jak dlouhá to byla doba, doba bolesti, útrap, soužení, starosti a neštěstí! Diky Bohu, že už je konec! Než, nezapomínejme, že i v tomto roce bděl nad námi a vládl osudy našimi Otec nebeský a že vše, co stalo se, stalo se buď z dopuštění jeho anebo z vůle jeho. I to dobré, čeho jsme zažili, i to zlé, co jsme zakusili, přicházelo z ruky jeho buď jako odměna, buď jako trest, buď jako zkouška. Žádný okamžik neopustil nás Pán náš, ovšem my snad často jsme opouštěli jeho. On mluvil k nám, my neslyšeli, on volal nás, my neposlechli, on nabízel nám

duchovní dary své, my po nich nesahali, jen tělesných, jen pozemských darů jsouce žádostivi. A když jsme nechtěli poslouchati, když svět a jeho věci nám milejší bývaly než-li Bůh a věci nebeské, ó tu mluvil k nám řečí, která zaléhala netoliko v uši naše, nýbrž dotkla se i srdce a to mnohdy dosti bolestně, byly to nemoci, byly to nehody, byla to neštěstí všeho druhu, které tak mnohé z nás stíhala v roce minulém. Ano, Bůh mluvil k nám a mluví s námi, to svatá jest pravda. Ovšem nevěrci se tomu vysmívají, vše za náhodu vydávají, říkajíce: »Kdo prý Boha kdy mluvití slyšel?« Ovšem chybují vždycky v tom, o čem buď uvažovati neumějí anebo nechtějí. Nevěrec si myslí, že by Bůh s námi jako člověk rozprávěl a nepovázá, že On, Pán všehomíra, všemohoucí Hospodin, tisícové má způsoby řeči své k nám. Kdyby se Bůh omezil na mluvu lidstva k nám, přestal by Bohem býti. Červ mluví jako červ; šlápněš-li naň, svíjí se a trhá sebou. A ty nerozumíš mu? O řeč jeho jest dosti zřetelná a hlasitá, jen člověk tvrdých uší a ještě tvrdšího srdce by ji nerozuměl. Kdo cit má, slyší, jak křičí: »Bolí mne, proč mne šlapeš, ty červe dvounohý?«

Pták mluví jako pták. Neslyšíte, nerozumíte, když se mu jeho písklata vybirají, jak hnízdo své obletuje, kvůli a hořekuje: »Co ti ublížila má holátka? Proč rušíš pokoj rodiny mé?«

Tak zvíře každé podle svého zvláštního způsobu mluví, a my rozumíme jim; víme, kdy bolest, kdy radost, kdy hlad a žízeň, kdy radost a spokojenost, kdy zuřivou zlost, a kdy zase lichotu a vděčnost projevují. A ještě více. I zvířata rozumějí poněkud řeči naší; plní naše rozkazy a přece nikomu nenapadne, abychom my s nimi po zvířecku a oni s námi po lidsku mluvili. A tak když každému tvorů přejeme, aby se vyjadřoval jak mu dáno jest, jak nevěrec může žádati, aby Bůh jednal jinak, aby s námi po lidsku mluvil a ne po božsku. Proč, rozumějice hlasu tvorů, nechceme rozuměti hlasu Božímu?

Bůh mluví k nám, ale mluví jako Bůh, a každá duše pozorná slyší a rozumí řeči jeho. Ústa Boží jsou nebesa, země i moře; hlasové jeho jsou světlo a tma, teplo i zima, sucho i vlaha; hlasem jeho jest blesk a bouře, vítr a třesení země, úroda a neúroda, pokoj i válka, zdraví i morová rána; hlas jeho jest chvála i hana svědomí. zjevení náboženství a jazykové jeho věrných služebníků. Bůh mluví s námi, ale mluví jako Bůh. Když tichá vlaha vyprahlé osení napájí, šumi z každé travinky hlas Boží: »Já jsem dobrý, napájím a odívám tvora, krmím červa, žehnám tvé péči, člověče; nebuď tedy ty zlý, nedej hynouti bratru tvému hladem a nahotou.« Když jasně slunce radost po veškerém okrsku rozlévá, rosu z trávy suší, z hrdel ptactva radostné písně vzbuzuje, tu mluví Bůh: »Člověče, nermuť bližního svého, nevynucuj slzy s očí jeho, nýbrž rozmnožuj všudy milost a spokojenost mezi bližními.« Když se obloha mračny zatahuje a hrom stoleté kmeny jako vetrou třtinu láme, kdy zemětřesení města a dědiny boří a v propast vrhá, kdy krvavá vojna celé země plácem a ranami naplňuje — i to jsou hlasové Boží, napomínající nás k pokoře a trpělivosti, ukazující nám naši slabost, naši hříšnost a trestuhodnost, pomíjejcnost všeho pozemského dobra a štěstí a hlásající nám hlasem velkým: »Člověče, čiň co čiň, na konec nezapomeň! Ano, toto jest krátký obsah všeho, cokoli Bůh hlasem svědomí, přírody i zjevením náboženstvím s námi rozpráví: »Lidé, buďte dobří, buďte moudří, abyste zde i na věčnosti blažení býti zasloužili.«

Bůh mluví vždy, ale svět neposlouchá vždy hlasu toho. Lidé mnohdy jakoby v hlubokém spánku pohřížení byli, nevšímají si hlasu a napomenutí Božího. Dar po daru sice berou z ruky Boží, milost po milosti, ale k dárci se vděčně netulí a srdcem ho nemilují. Lidé chtějí býti šťastni, ale nepřičiňují se, aby byli dobří, svědomí své uspávají, od kazatelů odvracejí uši své. A tu mluví Bůh, dle důkazů Písma sv., hlasem neobyčejným, aby vyburcoval nás ze spánku a my se vzpamatovali. Tu nespokojuje se Bůh s kazatelnami v chrámech, nýbrž stavi je mezi lidem v městech lidnatých i vesnicích malých — jsou to přírodní nehody, neštěstí a nejvíce smrtonosná nemoc — mor, cholera atd. Ti jsou jako ohnivý meč, kterým Bůh hrozí lidstvu, neobrátili-li se a pokání činiti nebude. A takovým způsobem mluvil k nám všem Bůh v tomto uplynulém roce. Co tu bylo neštěstí,

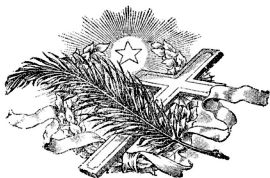
na př. na drahách. Kolik životů padlo za obět povodním, kolik polí zničeno a kolik domů zbořeno, kolik rodin ožebračeno — a na konec i objevila se hrozná ona nemoc — cholera zvaná, postrach lidstva, která zkosi v krátkém čase celé řady lidí a náhle je předvádí před soudnou stolicí Boží. Jak mocný to hlas Pána nad životem a smrtí! »Pomni, člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš.« Nemysleme my, kteří jsme snad ušetřeni byli neštěstí, které stihlo jiné, že hlas tento neplatí také nám! Plati všem bez rozdílu, a blaze nám, pak-li ho včas uposlechneme. Nestihlo-li nás nic tak dalece zlého, ó jak vřele děkovati máme Bohu, Otci dobrému, za lásku jeho! Ne naše zásluha to byla, ale jen a jen jeho dobrota, jeho shovívavost a milosrdenství dle slov Písma: »Milosrdenství Páně to jest, že jsme nebyli zničeni.« Těm pak, které stihla ruka Páně, těm ukažme lásku bliženskou, podporou jak hmotnou tak mravní. Modleme se za ně, aby trpělivě nesli kříž svůj, tak si ho ulehčili a štědře podporujeme je v bidě jejich a nouzi, aby nehynuli v neštěstí svém, nýbrž poznali, že není posud u křesťanů prázdnyím slovem příkaz Páně: »Miluj bližního jako sebe samého.«

Ovšem, jsou za našich dob taci, kteří ani takovými metlami se poučiti, napomenouti nedají, říkajíce, to je náhoda, to je běh přírody, a přišlo by to i tehdy, kdyby lidstvo svatě žilo. Neuznávají tedy, zkrátka řečeno, moc Boží nad sebou a nepřipouštějí řízení Boží Prozřetelnosti. Tak mudruje ovšem nevěra, která vše popírá a nepozoruje, že se prohřešuje již i proti úsudku zdravého lidského rozumu, a nad to i proti výslovnému učení Božímu. Což je svět svým vlastním Pánem? Není, neboť nepovstal od sebe, nýbrž od jiného, od Boha. Což není ve světě vše účelné, mající jakýsi cíl a účel? To by byl svět jako loď puštěná na moře bez kompasu, bez kormidla, ba i bez vesla, bez kormidelníka, která by se bez cíle sem tam kymácela, jak by jí vlny hýbaly. To přece nemůže nikdo mysliti, kdo jen poněkud pozoruje běh světa, uvažuje o jeho zřízení, zkoumá oblohu nebeskou a podobně. Jest tedy někdo nad světem a člověčenstvem jenž bdí, vede, řídí všechno a to je Bůh. Proto praví Spasitel, »že i vlasové hlavy naší spočteny jsou a že ani jeden vrabec není v zapomenutí před Bohem.« A Bůh by měl se o všechno jiné starati ale o nás ne? Jaké by to bylo rouhání! Oč milejší, oč dražší jsme my tvorové s nesmrtelnou duší Bohu, než-li vrabcové a celá ostatní příroda! Tedy i všechno zlé, co na nás přikračuje a zlým se nám býti zdá, přichází z vůle a dopuštění Božího a má zajisté také účel svůj a to naší spásu, naše polepšení. Avšak zase namítne někdo: »Což se to dá srovnati s dobrotou Boží?« Ano; neboť Bůh mluví k nám: »Vizte, bděte a modlete se, neboť nevíte, kdy jest čas.« »Vizte,« volá — kdo jsem já. Zapomínáte na to často. Poznal vůl vladaře svého a osel jesle pána svého, Israel však mne, Boha, opatrovníka a dobrodince svého nepoznal.« Nehodí se tento výrok Páně v Písmě sv. na tak mnohé křesťany za dob našich? Proto volá k nám Bůh: »Vizte, že já jsem Pánem života a smrti!« Já Pán a Bůh váš a přece jste svět více milovali než-li mne. Co hrdlo ráčilo, čeho si srdce vaše přálo, toho jste s velkým úsilím a péčí vyhledávali, ale mne nehledali. Příkazání má jste přestupovali, ale hned jste sebe tisícerymi výmluvami vymlouvali, jakoby to vina vaše nebyla; vizte nyní, synové lidští, že já jsem pánem vaším, život váš i smrt v rukou mých jest, bez mé pomoci marné jest všechno vaše namáhání. Proto obraťte se ke mně, buďte zase mými dobrými dětmi a já budu dobrým otcem vaším. Bude nadarmo mluvit Bůh k srdci našemu? Tolik máme přece starosti od rána do večera o to naše tělo smrtelné, tolik pracujeme a pečujeme o jeho pokrm a oděv, ale ne duši nesmrtelnou, ne oděv její krásným rouchem ctnosti, na její nasycení pokrmem pravdy a moudrosti celé měsíce zapomínáme. Malou bolest těla svého těžce neseme, sténáme a nařikáme, ale smrtelnou nemoc duše málo cítíme a dlouhý čas pokáním ji uzdraviti váháme. Nemá proto Bůh, jemuž tolik na naší duši záleží volati k nám i hlasem hromovým? Hlasem neštěstí a bíd? hlasem nebezpečí a nemoci? Jsme všichni z jedné hlíny stvoření, všichni po krátkém životě smrti podrobeni; co nevidět kníže i král jako žebrák v prach se obrátí a po čase nebudou se lišiti kosti vznešeného a boháče od kostí nějakého chudáka.

A přece. ač jsme ve smrti sobě rovni, ač všichni k otci jednou jako děti odcházíme, přece sebou pohrdáme, přece sebe nemilujeme, láska, kterou Kristus hlásal, klesá vždy víc a víc a ustává. Věru, zdá se, že svět se přičiňuje, aby sice ústa měl samou láskou plná, ale skutky by ukazovaly opak. A tu nemá Bůh, jenž dal přísné přikázání, »milujte se vespolek« nemá mluvit k nám hlasem hromovým, že bychom se vzpamatovali a milující se vespolek plnili zákon Boží. A dále! Pomysleme, proč na světě vlastně jsme? Snad abychom si zde na chvilku pobýli, sobě pohráli, poplakali, pracovali, trpěli, pojedli, pospali, jeden druhého trochu pomilovali a posoužili a pak zase odešli? A proto zajisté stvoření byti nemůžeme! Vždyť ani na světě se nic bez účelu neděje a nekoná. Zahradník zajisté nesází stromy, nepěstuje zeleninu a květiny, aby z nich nějakého užitku neměl. A jen Bůh by nás byl tolika dary těla i ducha obdařil. abychom jen na světě z tučnosti země požívali? I toť by nebylo třeba zavíratí nesmrtelného ducha do našeho těla: bylo by stačilo tělo na čas oživené. Jsme na světě, abychom duši svou moudrostí osvětili a ctnostmi ozdobili, abychom tak ovoce dobrého myšlení, citění a konání vydávali. Tu na světě jest naše škola, příprava k věčnosti, jak jsme zde seli, taková žeň čeká nás na věčnosti. A jelikož často na pravdy tyto zapomináme, vyburejme nás Bůh hlasem nehod. neštěstí a nemocí, abychom »vykupovali čas« dokud ho máme, to jest, abychom se vzpamatovali, a užili ještě poctivě doby nám Bohem na světě vyměřené k užtku věčnému. Učmež se tedy z hlasu Božího mysl svou od věcí pozemských obracet i po nebeských toužiti. Budmež moudří a vizme, proč na světě jsme, abychom, kdykoli ona hodina odchodu přijde, viděli, že jsme se s cílem neminuli. Poznejme, že vše marnost jest nad marnost, kromě Boha milovati a jeho vůli plniti. Všecko jiné, náš život, majetek, radosti, žalosti, rodiče, děti, přátelé, vše to visí na takové nitce, kteráž každou chvíli se přetrhnouti může; nic nemáme pevnějšího než jest pavučina, z nenadání může nastati konec.

Vizme tedy, bděme a modleme se, neboť nevime, kdy jest čas. Sporaďejme svědomí své a budme vždy smířeni s Bohem; napravujeme, co jsme pokazili, pokání činme za hříchy své. Vypudme hněv proti bližním svým ze srdce, navratme, co cizího se v našem majetku nalézá, očistme jméno bližního, které jsme pomluvou pošpinili, napravme pohoršení, které jsme jiným dali a pak smířeni jsouce svátostí sv. pokání s Bohem přistupme ke stolu Páně, abychom přijavše Tělo Páně pokoje nabyli, kterého svět nedává a který nic, ani sebe větší svízel a neštěstí z duše vypuditi nemůže. Proto mluví k nám Bůh rozličným způsobem, aby nás přivedl k čisté bohobojnosti, otvírá nám svou otcovskou náruč, aby nás objal, pokoj nám daroval a s ním blaženost pravou. Děkujeme Bohu za vše, milé i nepříjemné, neboť **vždy** měl s námi útrpnost i shovívavost a naše dobro bylo jeho přáním. Děkujeme Bohu, neboť dobrý jest a věčně trvá milosrdenství jeho.

Boh. Hendl.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XXXIII. V zemi Eskymů.

Od missionáře, působícího na dalekém severu mezi kmeny Eskymů dochází nás tato zpráva: Stanice svatého Josefa na Velkém Otročím jezeru. Nepřilíš četný nářudek Eskymů vzpírá se pořád ještě milosti Boží a nechce se obrátiti. Kolik eskymáckých kmenů v našem území vlastně žije, nelze přesně určití. Některé z nich vidáme na našich missijních cestách a tyto staly se časem v obcování s námi poněkud důvěrnějšími, na jejich obrácení však na víru křesťanskou nelze zatím pomysleti.

Eskymové, se kterými jsme se dosud setkali, jsou zavalití, na pohled neohrabaní, ale přes to velmi čilí lidé, silné tělesné postavy, širokého obličje a prostřední velikosti. Svou pleť nepodobají se tak Indiánům, jako spíše Evropanům. Kdyby jenom trochu užívali mýdla, mohli bychom je míti za Evropany. Ale zdá se, že mýdlo tak dalekou cestu až k Eskymům dosud nevykonalo. Opakuje se často otázka, odkud první Eskymové a první Indiáni do této země přišli? Některí národopytci se domnívají, že se přistěhovali ze Sibíře. Ale kterak to nade vši pochybnost dokázati?

Se zdejšími Eskymy je věru těžko se setkat. Sotvaže bělocha spatří, utíkají.

Také našim Indiánům podaří se zřídka Eskymům se přiblížiti. Missionáři domlouvají často Indiánům, aby si hleděli důvěru Eskymů získati a s nimi v bližší styky vejíti. Minulou zimu byli naši Indiáni na honě. Najednou vyřítí se proti nim celé stádo bůvolů. Lovci nemeškali a na utíkající zvířata několikrát vypálili, nestávající se o to, proč jsou na útěku. Eskymové byli na lovu též a hnali zvířata Indiánům zrovna do rány. Polekáni neobyčejným rachotem pušek nechali Eskymové buvolů, oštěpy a luky na holičkách a dali se na útěk. Avšak také Indiáni byli nenadálým setkáním s Eskymy jaksí ohromeni; vzpomněli si však brzy na napomenutí »velkého muže modlitby« (missionáře), aby každé příležitosti použili, s Eskymy přátelské styky navázati. Pádili tedy za nimi a spatřili je záhy v nízkém údolí. Ale Eskymové domnívali se nyní tím více, že jsou pronásledováni, a utíkali ještě rychleji. Konečně podařilo se Indiánům znamením a tím, že odložili zbraně, je přiměti, aby se zastavili. Ale nedůvěra ještě nezmizela. Při prvním kroku, který Indiáni ku předu učinili, obrátili se Eskymové zase na útěk. Konečně nařídili přece jednomu ze svých soukmenovců, aby Indiány vyčkal. Dobrý ten muž třásl se jako osyka a domníval se, že je smrti zasvěcen, když Indiáni,

byť i beze zbraní, k němu se blížili. Než pádné stisknutí ruky z obou stran brzy všechen strach zapudilo. Obě strany dorozuměly se spolu, jak uměly. Potom přišli i ostatní, kteří byli výjev ten kdesi za skalou pozorovali. Brzy byl obchod na výměnu v proudu; psi byli vyměněni za sekery. Eskymové měli totiž sekery z mědi, která se v těchto krajinách po různu vyskytuje.

První krok k přátelskému obcování s Eskymy byl tedy učiněn. Tito budou o tom vypravovati jiným a poněkudli zmizí všechna ostýchavost. Bude to sice ještě dlouho trvati, než-li bude možná mluvit s nimi o náboženství, nicméně však je naděje, že i Eskymy bude lze získati Kristu.

Missionář připojuje potom několik kratších poznámek o severní zímě. »Naše letošní zima,« píše, »byla věru podivná. Za dne klidné povětrí, večer a v noci sněhové bouře. Převrátila snad kometa, kterou jsme od 20. do 30. ledna pozorovali, veškerou přírodu? Klidného počasí využítkovali jsme tím, že jsme poráželi stromy a pro nastávající zimu chystali palivo. I missionáři statně pomáhali; dopoledne vyučovali ve škole, odpoledne pracovali v lese. Na rok potřebujeme asi 200 sáhů dříví. Na různých místech našlo se sice uhlí, ale bude to asi dlouho ještě trvati, než-li budeme uhlím topiti. Podnět k tomu dá zajisté nová dráha, která ve dvou letech má vystavěna býti až do osady Makey, kde byl nalezen petrolej. Avšak mezi zmíněnou osadou a našim působistěm leží ještě ohromná vzdálenost.

XXXIV. Starosti indického missionáře.

Apoštolský prefekt P. Krištof Becker děkuje z působistě svého, Assamu v Indii, v posledním svém listu za hojnou podporu, jak se mu od evropských příznivců misii dostalo a dokládá:

»Vzhledem k velké chudobě naší missie byla mi poskytnutá pomoc dvojnásob vítána. Právě jsem se vrátil z misijní stanice Laitkysenu. Vypadá to tam velmi smutně. Kostel již před dvěma roky se zbořil a je nyní zříceninou a hromadou kamení. Nedávno sesula se také škola. Také na obydlí missionářům již celé kusy zdí spadly, takže i při zavřených

dveřích lze snadno dovnitř vniknouti. Ze všech stran mají tam vítr a déšť přístup. Za jarních, neobyčejně prudkých, bouří neodvážili se missionáři po celé týdny do lůžka si lehnouti, ježto se obávali, že vichor každou chvíli chatrnou budovu s povrchu smete. Nedobrovolně toto noční bdění bylo tím trapnější, ježto zvonky na misijním kostele, větrem jsouce zmitány, neustále zvonily. V jedné noci, když jsem tam právě meškal, musili jsme o 11. hodinách již vstávati, abychom si před vnikajícím lijákem nějaké aspoň poněkud suché místo vyhledali. Není to zajisté nic příjemného, za příšerného dunění bouře, která spouští vody do přibýtku žene, za děsného rachotu hromu a neustálého a nepřetržitého blýskání, při němž všechno jako plamenným mořem se zdá býti obklíčeno, nalézati se v domě, jenž ve svých základech se otřásá, a každým okamžikem sesouti se hrozí.

Tyto zdejší bouře a vichory jsou hrozný. Je těžko misijní dům ještě před deštivým počasím tak opravit, aby aspoň za nastávajících lijáků vydržel, ježto příční trámy jsou téměř všechny shnilé anebo od bílých mravenců rozežrané. Kéž by jenom také missionáři sami se nerozstali! Sotva jsem se z Laitkysenu sem do Shillongu vrátil, dostal jsem z misijní stanice Laminu truchlivou zprávu, že větrná bouře tamější kostel úplně zbořila. Kostel byl teprv před třemi roky za nevýslovných obtíží a obětí vystavěn.

Také z jiných stanic docházejí zprávy o větších nebo menších škodách, jaké bouřemi na misijních budovách byly způsobeny. Tyto stále stavební starosti jsou domácím křížem missie. Sotvaže na jednom místě je stavba nebo oprava u konce, zřítí se zase na jiném místě, co klopotně bylo postaveno. Staví-li se kamením, viklají základy každé kamenné stavby ustavičná zemětřesení a život obyvatel je pak v stálém nebezpečení. Strašné zemětřesení z r. 1897 je dosud v živé paměti. Neuplyne týhodne, abychom jednoho neb více otřesů neucitili.

Stavíme-li však dřevem a bambusem, jsme sice před nebezpečím zemětřesení jakž takž jisti, jest nám však potom s dvěma jinými nepřáteli bojovati, jimž rovně ujiti nelze. V obvodu naší missie

jsou totiž území na deště velmi bohatá, ba na světě nejbohatší a proto dřevěné budovy nemají pro přílišné vlhko dlouhého trvání. Mimo to jsou pro většinu missijních stanic tak řečení bílí mravenci velkou útrapou. Všecko, co není kámen nebo železo, bývá od nich v krátké době rozhlodáno. Nejsilnější trámy rozpadají se již po několika letech jako domek z karet. Bambusové příčky ve zdech bývají od nich docela rozežrány. Tito nebezpeční kazisvětí vplíží se všude a provozují ve vší tichosti své zhoubné řemeslo. Následkem toho není silným jarním bouřím za těžko dřevěné a vlhkem a mravenci poškozené budovy z kořene vyvracet.

Za takových nepříznivých okolností musily být téměř všechny missijní stanice dvakrát i třikrát znovu vystavěny. Z toho vidno, že se zde člověk z užitku své práce nikdy těšiti nemůže. Vystavěl-li s nevýslovnými obtížemi kapli nebo nějaký dům, musí na to být připraven, že za několik let všechno zase bude na hromadě. Tyto stavební starosti jsou stálou překážkou, proč se naše missie nemohou tak zmocni a prospívat, jak by to bylo možno, kdybychom se jich zbavili. Ale jak se jich zbavit? Jsme v této příčině odkázáni hlavně na dobročinnost našich křesťanských bratrů v Evropě.

XXXV. Z evropského Turecka.

Z osady Dedeagh v Thrácii došla smutná zpráva od generalní představené missijních sester františkánek. Ve zmíněné osadě vyhořel klášter a sestra Marie Magdalena o požáru píše:

»Dne 3. srpna o 6 hodinách ráno stala se naše škola, náš klášter a všechno, co v něm bylo, obětí plamenů. Zachráněny byly pouze dva klavíry, někde dětské ruční práce a jiné méně cenné věci, které se na blízku hlavních dveří nalézaly. Za to Velebná Svátost v naší kapli, naše

listiny a cenné papíry, zkrátka všechno úplně shořelo.

Přes to musíme Bohu děkovati, neboť, kdyby byl oheň vypukl v noci, nikdo z nás nebyl by vyvázl životem. Byli jsme právě v kapli na mši sv., když najednou dveřmi se začal dovnitř valiti kouř a zároveň z ulice zazněl pokřik: »Máte v domě oheň!« Sotva jsme z kaple vykročili, drál se proti nám černý, dusivý kouř. Přes to doufali jsme, že budeme moci oheň uhasiti. Proto nikomu nepadlo, aspoň to ještě zachrániti, co se zachrániti dalo, ale každý spěchal do zadní části domu, aby pomáhal hasiti. Ale bylo pozdě. Oheň, který byl vznikl v prádelně,razil si s děsnou rychlostí cestu. Olej a petrolej, v oné části domu uložený, spodní stavení, jejichžto stropy, prostřední zdi a schody po způsobu východním jsou ze dřeva, nedostatek vody a pomocníků, všechny tyto okolnosti požár vydatně podporovaly. Když přišli hasiči, stál již celý dům v plamenech. Spokojili se tedy pouze tím, že okolní stavení chránili.

Bohu díky, nepřišel žádný život lidský na zmar. I dívka nemocná zimnicí, která v zadní části domu ležela, prchla ještě zavčas, ovšem bosá a v noční košili. Její volání až k nám neproniklo. Také my zachránili jsme jenom oděv, který jsme měli na sobě.

Soustrastní spoluobčané otevřeli nám velkomyslně své domy a tak nalezli jsme všichni, dílem v domě vlášského konsula, dílem ve třech jiných domech soukromých laskavé přijetí. V neděli však shromáždili jsme se opět v malém soukromém domku, který jsem zatím pronajala a který nám láska našich spoluobčanů opatřila nábytkem a nám i nejpotřebnějších potravin poskytla. Nastávají nám ovšem nyní velké starosti a mnoho času uplyne, než ohromná škoda, kterou jsme utrpěli, aspoň z části bude napravena.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Nové Ulice u Olomouce. Ž. M. děkuje Panně Marii na Sv. Kopečku za zázračné uzdravení těžce nemocného dítěte a na památku zavěšuje obraz v kostele.

Z Olomouce. J. S. byl těžce nemocen, od lékařů již opuštěn a doporučiv se do ochrany Rodičky Boží na Sv. Kopečku, uzdravil se a je

silén, jako nikdy před tím. — Uvěřujeme to, aby všichni se utkali k mocné Královně Matce Boží na Sv. Kopečku a jistě, že oslyšení nebudou.

Z Horažďovic. Jistá osoba vzdává dík Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti.

Různé zprávy.

„Útulek sv. Josefa“ pro opuštěné děti v Praze na Král. Vinohradech, který ošetřuje více jak 100 opuštěných dětí, vydal jako léta minulá velice krásný kalendář, jenž došel takové obliby, že v krátké době bylo ho rozprodáno přes 8000 kusů. Jest velice objemný a pln krásných ilustrací. Mezi povídkami nejpopřednějších spisovatelů zaujímá čestné místo původní povídka J. Baara. Též krásné, lidově psané pojednání Konaříkovo o zločnosti alkoholu vykoná jistě mezi lidem osvětlný úkol. Stálému stesku na nedostatek vhodných divadel pro katolické spolky jistě uleví vytištěné v kalendáři divadlo „Nepromluvíš křivého svědectví“, velice dojemná činohra o pěti dějstvích. Je s podivením, jak krásná a levná kniha je to za nepatrný peníz jedné koruny! A to ještě je tato koruna almužnou, věnovanou českým sirotkům, neboť kalendář vydává bezplatně kaplan vinohradský Ant. Hoffmann za tím účelem, aby jeho ziskem uživil velkou sirotčí rodinu „Útulků svatého Josefa“. Ke kalendáři přidává skvostný obrázek sv. Antonína, který zarámován bude ozdobou domácnosti. Doporučujeme co nejvíce k hojným objednávkám. Adresa: Útulek sv. Josefa v Praze na Král. Vinohradech Obnos 1 K lze zaslati též v poštovních známkách.

Naše mládež již opět zavítala z let z prázdnin. Zajisté že se měla jak náleží dobře. Tylo bylo nějakého veselí, honění a hraní v Boží přírodě, na suchu i ve vodě. A nyní tedy přišel čas, kdy pomýšleti jest

každému po osvěžení a obveselení ducha též na své vzdělání. Zajisté že i na školu se těšíti, a zde poučení pro život čerpati budou. Zde vzpomínkou na prázdniny bude kniha, která ve volném čase jistě hledána bude, neboť kdo by rád nesáhl po četbě, kde znova i na pěkném obrázku vrací se na pole a luka rozkvetlá, kde motýlové poletují a příroda dýchá svou zdravou vůní. Zase ocitáme se v lesích s jich jahodami, ostružinami a pohádkově temnými křovinami. Kol bude pobíhati skřítkův a víl na tisíce. Jen ruku vztáhnout a uchopit tu přítelkyni vaši, tu knihu nejlepší. A proto zajisté všichni budete chtít se zase shledat s „Besídkou Malých“ jako loni. A najdete ji opět. Jest mnoho překvapení i premií, které připravila administrace jejím horlivým malým odběratelům, a věru při té láci (K 1-30 předplatné na celý ročník i s poštovní zásilkou) možno každému dítěti tak dobrý časopis odbírat. Obsah vyšlých sešitů nemůže nás než nabádati k doporučení této naší velmi cenné literatury pro mládež. Přihlaste se jen v administraci, Praha II., Charvátova ulice č. 41, a žádejte první sešit na ukázkou zdarma.

Naši Všeněmci. V Tyrolsku sepsal tamější všenněmecký spolek ostrou resoluci proti tomu, aby se usazovali u nás vyhnaní jesuité z Portugalska a žádají se pokrokoví poslanci, aby se o to zasadili, aby řád Tovaryšstva Ježíšova byl z Rakouska vypovězen a zrušen. Jsme také my katolíci tak rázni v hájení svých práv?

Polský hospic v Římě. Několik bohatých polských šlechticů a kněží sebralo obnos skoro půl milionu korun a založili v Římě hospic polský, to jest dům, v němž by mohli bydleli polští poutníci.

Uctívání ostatků svatých. Uctíváme ostatky svatých, což nám naši nepřátelé často jako zbytečné, nemístné a rozumu se protivící vytýkají. Ale co dělají sami? V Ženevě se oběsil vrah naší císařovny Luccheni. Byl povolán sochař, který zhotovil jeho masku. A tu se mu podařilo, že úkradem ustříhl mrtvole chumáč vlasův. A o tyto vlasy drou a rvou se přímo ženevské dámy a nabízejí za ně báječné obnosy!

Sebevraždy. Nejsmutnějším zjevem naší doby jsou četné sebevraždy. Bohužel rok od roku stoupá jich počet a nejvíce jich průměrně připadá na Čechy a v Čechách opět nejvíce na město německé Liberec. V letech 1819—1827 připadlo v naší říši na milion obyvatel průměrně 29 sebevražd, v letech 1839—1847 již vzrostl počet tento na 50, v letech 1879—1883 na 209 a roku 1905 bohužel na 328. Ze všech sebevražd spáchaných v Čechách jest jich 3·24 procent v Liberci. Podobný úkaz lze pozorovati i v Americe. V jediných severoamerických Spojených státech skončilo roku 1909 sebevraždou 12.500 osob. Případně tam průměrně na 100.000 obyvatel ročně 18—19 sebevražd. Hrozná čísllice!

Alkohol-nepřítel. V jediné Francii propije se v alkoholu, jak vypočetl statistik Rochard, 128 milionů korun, na penězích ztratilo se tím, že opilci nepracovali, nejméně 1340 milionů korun, a to za jediný rok. Počítají-li se vydání na ústavy pro vyléčení pijáků, na jich ošetřování, za léky a pod., ztrácí jediná Francie svými pijany asi 1555·7 milionů korun ročně.

Sirotčí peníze. V naší říši je zákonem poručeno, že stát uschovává a spravuje peníze sirotků. Koncem roku 1909 bylo técho pokladen v rakouské říši 668 (na Moravě 80, v Čechách 224, ve Slezsku 25). V nich bylo celkem uloženo 390 mil. korun, z čehož připadlo na Čechy 15·56, na Moravu 10·19 a na Slezsko 2 mil. korun. Průměrně měl každý sirotek v Čechách 603, na Moravě 716, ve Slezsku 547 a v Horních Rakousku 1203 korun jmění.

Katolická kathedrála v Novém Yorku. Dne 5. října l. r. byla v Novém

Yorku konsekrována nová katolická kathedrála, při kteréž slavnosti byl přítomen jako zástupce papeže kardinál Vanutelli, asi 60 arcibiskupův a biskupů, přes 1000 kněží a nesmírný zástup věřících. Kathedrála byla sice již dávno dostavěna, ale byly na ní dluby, a v Americe nesmí býti žádný kostel dříve konsekrován, až se vše úplně zaplatí. Byla tedy vypsána sbírka a každému kostelu v diecesi uloženo, co musí zaplatiti. Tak sešlo se v krátké době 1,750.000 K.

Pohanská jména. Dábelské záští některých rodičův ve Francii jde tak daleko, že nedávají svých dětí ani křtiti; narození ohlásí se jen na radnici a zároveň se oznámí, jaké jméno se dítěti dá. Stal se případ, že otec chtěl dáti dítěti jméno Lucifer, což však příslušný úřad odepřel. Ale jest nyní ve Francii dosti lidí, na něž se volá: Odyssee, Anakreone, Parthenone, Frankline, Voltaire, Sokrate! Kdosi vyprávěl, že viděl a slyšel v Marseillu matku, která na ulici synka svého vyplácela hotovými a při tom stále volala: „Tu máš, ty nezdrábný Epaminonde! Já ti dám, ty uličníku Epaminonde!“ Jsou prý tam dívky, jimž se též říká Diogenes, Spartakus, Vercingerotrix a jinak. A to vše jen proto, aby rodiče nemuseli dáti svým dětem jména některého světce nebo svěťce.

Židé vládnou v Uhrách. V Uhrách je pánem žid, a povíme-li toto, pak si mnohé věci vysvětlíme. Polovice všech peněžních ústavů v Uhrách jsou židovské. Židé mají 240 mil. K pohyblivého majetku, křesťané 214 mil. K. Obdělané půdy je 30 milionů katastrálních jiter, z nichž připadá na malousedlosti polovice. Z druhé polovice náleží státu 2,708.411 katastrálních jiter, náboženskému a obecnímu fondu 248.870, církvi 2,403.332, fideikomisi (velkostatkářům) 2,349.970, židům svých 4,500.000 a mimo to mají pronajmuto 3 mil. jiter. Tato pronajatá půda bude za několik let jejich. Židé mají tedy v Uhrách více polí, lesů a luk než stát, církev a šlechta dohromady. Od roku 1848, kdy v Uhrách židům uvolneno, čili za 60 let židé Uhry úplně si podmanili.

Léčebna pro pijáky. V mnohých zemích jsou zavedeny ústavy, v nichž se léčí opilci. U nás na Moravě neměli jsme doposud něco podobného. Teprve nyní zakoupil „křížový spolek“ v Kunčích u Frenštátu stateček, o výměru 212 měric, kdež bude prozatím ubytováno 25 osob,

kteří mají býti z opilství vyléčení. V Německu mají podobných ústavů 39, v Rusku 13, ve Švýcarech 12, ve Francii 2, v Rakousku doposud žádný. Dle zkušeností, které byly doposud vyzkoumány, lze říci, že ze sto léčených stane se 70 procent úplnými abstinenty, 6 procent zůstane mírných pijáků a jen 14 procent vrací se hlavně vinou svého okolí ku staré náruživosti.

Hrdinové! Odkudsi poslali na světový sjezd volnomyšlenkářů v Bruselu delegáta. Nikdo se nemohl dovědět jeho jména. Stačnou tento republikán dodává vše potřebné arcivévodským statkům — proto se nikdo nic o něm nedozví.

Socialisté proti králům. V Německu měli socialisté v Děvíně schůzi. Poslanec Noske pravil při ní: Jestliže císař Vilém II. tvrdí, že je císařem a králem z milosti od Boha a ne od lidí, pak tvrdíme my, socialisté, že neuznáváme císaře a chceme místo císařství republiku. My, socialisté, chceme vším úsilím k tomu pracovat, aby panovnické rody opustily Německo! Toť přece jasná a srozumitelná řeč!

Netrýzní zvířat. V Novém Yorku dal spolek proti týrání zvířat nalepiti ve všech konírnách následující provolání: Prosba koně. K tobě, můj pane, pozvám hlas svůj. Krm mne a napájej mne. Po denní práci dopřej mi přístřeší v čistém chlévě. Mluv ke mně laskavě. Tvůj hlas působí na mne více než úda a bič. Pohlad mne a uč mne pracovat ochotně. Nešlehej mne do kopce a netrhej uzdu s kopce. A nepochopím-li ihned tvůj úmysl, nehněvej se. Častěji se přesvědč, je-li podkova v pořádku, nepůsobí-li mně bolest. Nechám-li obrok ve žlabě ležeti, prohlédni mé zuby a nestříhej mi ohonu, jenž je mojí jedinou obranou

proti štíplavým muchám. A pak — můj drahý pane — když sestárnu, neodsuzuj mne k smrti hladem a nepředávej mne písařům, zabij mne vlastní rukou, abych se zbytečně netrápil. Nehorši se na mne pro tuto poníženou prosbu, kterou přednáším ve jménu toho, který se sám narodil ve chlévě. — Prosba tato měla prý v Novém Yorku dobrý účinek. Od té doby zacházejí prý pacholci mnohem lépe s dobytkem. A jak u nás?

Anděl Strážce.

Strážný můj andílek
cestu mi značí,
kamkoli vydám se,
vedle mne kráčí.

Od všeho neštěstí
duši mou chrání,
před zlobou nepřátel
srdnatě brání.

Útěchou posílí,
když duše klesá,
může-li pomoci
radostně plesá.

Strážného anděla
stále chci ctíti,
by mi byl ochráncem
v celičkém žití!

U jeslí.

Tiše snížek poletuje,
kolem všude temné,
chladný vítr smutně duje,
chví se celá země.

Do Betléma Matka kráčí,
o nocleh tu prosí,
ale nazpět v tichém pláči
cestu slzou roší.

Z Betléma ji zapudili,
nechtěli ji znáti,
proto musí v noční chvíli
ku chlévu se bráti.

A tam zrozen Kristus milý,
v chudých jeslích leží,
pastuškové co tu byli,
s dary k Němu běží.

I my k jeslím pospícháme
rádi v tuto chvíli,
Kristu Pánu zazpíváme:
„Veď nás k svému cíli!“

Svatá noc.

Ppůl noci v modrém nebi
hvězdy jasně hoří,
andělé se Kristu Pánu
u jeslíček koří.

Pastuškové pospíchají
ku Betlému-městu,
jasná záře hvězdy zlatí,
svítí jim na cestu.

Nesou dary Jezulátku,
hluboce se kloní,
prostá píseň jasnou nocí
od Betléma zvoní! —

A co my Ti, Jezulátko,
v dnešní den dát máme?
Čistou lásku v srdci, v duši,
Tobě podáváme.

Pospíšíme ve chrám Boží,
před oltářem kleknem,
Kriste, spáso duší lidských,
milost svou dej všechněm!

O půl noci, v svaté noci
světla jasně hoří,
Jezulátku zrozenému
celý svět se koří!

Vánoční stromek.

Každý rok stromek vánoční
zachví se v třpytném jase,
byť jsi jej stokrát uhlídal,
radost máš v srdci zase.

Matička, dobrý tatíček,
jaká to sladká slova!
Bratr i milá sestřička,
sejdou se doma znova!

Dávno již prehl dětství čas
a s ním i mládí děje,
vánoční stromek rok co rok
srdečko rozechvěje.

Ve světél jasně záplavě
stromček celý plane,
hlava se tulí ku hlavě,
z úst tichá píseň vane:

Vánoce, krásné vánoce
přišly jste zase spátky,
na vás se těší dítě, kmet,
palác i chudé chatky.

Vánoce.

Vánoce, vánoce,
veselé svátky,
zas jste se po roce
vrátily zpátky!

Stromeček zdobený,
jesličky zlaté,
rozptýlí těžké sny
v každíčké chatě.

Vánoce, vánoce,
radostná slova,
vítejte po roce
pod krov náš znova!

A. M. Kačlédková.

Katoličtí spisovatelé a umělci.

(Hlavní úmysl).

írkve sv. to byla, která od prvopočátku převzala ve svou ochranu písemnictví a umění, jež po všechny věky až po dnes bohatě podporovala. Či kde mohlo vyvinouti se lépe písemnictví a umění malířské, sochařské a stavitelské, jako ve službách církve katolické. Tato zakládala školy, v nichž umění křesťanské bylo pěstováno. Ona měla kláštery, v nichž spisovány knihy a opisovány knihy liturgické, dějepisné a bohoslovné. Zatím co ve světě finčely zbraně, co národ proti národu bojoval, zatím co krajiny celé pustošeny, v zátíši odlehlém sepisovali a opisovali pilní řeholníci knihy, jež až k nám se zachovaly, a umělci pracovali buďto štětcem nebo dlátem, vytvořující velkolepá díla na okrasu domu Božího. Hlavním předmětem jak malířů tak sochařů byly podněty ze zjevení Božího, nebo v duchu křesťanském nové myšlenky vtěleny štětcem na plátno nebo vytesány umělou rukou do tvrdého kamene. O nějakých špatnostech aspoň u křesťanských umělců nebylo ani vidu ani slechu, odezíraje od řeckých a římských umělců starověku.

Křesťanské umění i spisovatelství kráčí ruku v ruce s bohoslužbou katolickou. Křesťanstvím nabylo umění nových ideálů a od té doby shledávalo úlohu svoji v tom, aby všelikou pravdu, dobrotu a krásu, jak objevila se v Ježíši Kristu a jeho království, znázorňovalo duchu lidskému a povznášelo jej výš a výše až k Bohu samému. Tím posvětilo se umění samo a stalo se posvátným. Umění posvátné jest především bohoslužebné. Dům Boží jest vlastní domov umění a dědictví jeho; zde objevuje se v největší přesnotě, plnosti a kráse a moci své; zde slouží umění, zde kloní se v pokoře Nejvyššímu. Netvoří tu umění libovolně, co by chtělo; ale duch Boží, jenž v království nebeském všechno pořádá, vede i na poli uměleckém ducha křesťanského. řídí obraznost i ruku křesťanského umělce. Uměním posvátným všech oborech podporuje činnost církve, vytváří svými dávat slovu věčné pravdy formu viditelnou, vštěpuje trvale v celou duši. Posvátné básnictví a posvátná hudba tlumočí a vzbuzuje city posvátné a povznášejí ducha k říši nadhvězdne; stavitelství, řezbářství a malířství doplňují a oživují slovo církve. Uměním posvátným klestí sobě víra i mrav křesťanský cestu do všech vrstev lidstva a proniká veškeré mohutnosti duše lidské, aby ji podrobilo službě Boží. Čím živější byla víra, tím též i umění povzneseno a netoliko umění, nýbrž i písemnictví. Bohužel že nyní, kdy víry nebylo, písemnictví i umění kleslo s nejvyšších ideálů do všedního života. Ba nepřátelé víry a Boha chopili se těchto dvou prostředků, aby jimi bojovali proti pravdě a ctnosti. Nevěrecké písemnictví, to jest noviny, knihy nevěrci sepsané podlamují víc a více víru v srdcích lidu křesťanského, rozdmýchují nejnižší vášně, náruživost, a strhují duše do kalu hříchu. Či málo ještě pokazil špatný tisk? Či málo ještě otrávil duši špatné noviny a knihy?

Špatnému písemnictví statečně napomáhá umění se zkaženým vkusem. Co špatný tisk hlásá slovy, to umění představuje špatnými, nemravnými obrazy. Co to pohoršení pro mládež a pro nezkažený dosud lid. Kam to dojde. bude-li špatný tisk a špatné umění podněcovati nejnižší pudy člověka? Kde je dřívější zbožnost a mravnost? Kdo je zkalil? Špatný tisk a nemravné obrazy a sochy, jimiž zdobí nové domy a ústavy. Vidět, že od té doby, co písemnictví a umění odtrhly se od církve, klesají v jistém smyslu, stávají se otroky zkaženosti srdce a příčinou hříchu, což jen obě snižuje. Proto na nás, katolíky, jest, abychom zase pomohli povznést katolické písemnictví; bychom vždy, všude a všemi silami podporovali katolické noviny a knihy, a tím též katolické spisovatele, aby jsouce podporováni,

tím vydatněji pracovati mohli na obranu sv. náboženství našeho. Kdo nyní předplácí a čte pravidelně nepřátelské listy a knihy, podporuje tím nepříteli proti sobě samému, stává se zrádcem na dobré věci a zapírá viru svou. Tak jest to i se sochařstvím. Kdyby takové výrobky převráceného vkusu lidé nekupovali a neobjednávali, brzo by přestali umělci všeliké nahoty vyráběti a vrátili by se zase k počestnému umění. Proto my, katolíci, netrpíce nikde ani nemravných obrazů a nemravných soch, hledme všemožně odstranit takové pohoršení, aby ty věci nebyly vystavovány na odiv lidu, ke zkáze mládeže.

Přičiňme se, aby umění opět vrátilo se k původnímu úkolu, by sloužilo pravdě Boží a ctnosti, by sloužilo k povznesení služeb Božích a k okrase domu Božího. Nikdy zajisté nedařilo se umění malířskému, sochařskému a stavitelskému jako ve službách církve katolické. Co máme dosud velkého, vznešeného a krásného z těchto oborů, máme církvi katolické k poděkování. Katolický umělec nepropůjčí svých vědomostí ke zlému, ale bude hleděti, aby umění jeho sloužilo ke cti Boha, který jej takovým darem ozdobil. Katoličtí spisovatelé chopte se péra na obranu viry sv. a mravnosti. Potírejte bludy a útoky nepřátel Božích nejen písmem ale též živým slovem. A všichni katolíci, kdož jste dobré vůle, vynaložte všecko ku potření nepřátelského tisku, špatných novin a knih, netrpěte doma nic takového, nekupujte nic takového, ba ani zadarmo nechtějte těch věcí, ale podporujte mravně i hmotně katolický tisk, katolické noviny a knihy, které hájí viru naši a ušlechťují srdce lidské. Heslem nás všech buď: Podporujeme všestranně katolické spisovatele a umělce, aby obě sloužilo ke cti a chvále Boží.

Obětování denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886. č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za katolické spisovatele a umělce, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati katolický tisk a křesťanské umění.

Úmysl v lednu 1911: Rozšíření Apoštolátu modlitby mezi dělnictvem.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Úmysly apoštolátu modlitby.

V prosinci modleme se za katolické spisovatele a umělce.

(Ustanoven a žehnán Jeho Svatostí papežem Piem X.)

Dne	Na slavnost:	Úmysly:
1. Č.	Sv. Eugie , bisk. (665). — Za ducha kajcnosti. Za sedmero darů Ducha sv. Naši velepastýři. Ochrana křesťanské mládeže. Křesťané na východě.	
2. P.	Sv. Bibiany , p. a m. (363). — Přemáhání hříchů. Za jistého muže a rodiče. Statečné vyznání víry. Záchrana lidu našeho. Duše v očistci.	
3. S.	Sv. Františka Xav (1522). — Missie na východě. Obrácení nevěrců. Katolíci v Číně a v Japonsku. Apoštolát modlitby. Nemocní. † matka.	
4. N.	Neděle II. adventní Sv. Barbory , p. a m. (236). — Šťastná hodina smrti. Osklivost před hříchem. Vážení si čistoty duše i těla. Omladina. Sirotci.	
5. P.	Sv. Petra Chrysol. , bisk. a uč. cirk. (450). — Dar moudrosti a výmluvnosti. Missie v zemi naší. Úcta ke stavu duchovnímu. Křesťanské školy. † syn.	
6. Ú.	Sv. Mikuláše , bisk. (327). — Dobrodinci chudých. Podpora dobročinných spolků. Šíření katolického tisku. Polepšení zpustlé mládeže. Umirající.	
7. St.	Sv. Ambrože , bisk. a uč. cirk. (397). — Horliví kazatelé. Časté přijímání svatých svátostí. Obrácení hříšníků. Náležitě svěcení dnů Páně. † bratr.	
8. Č.	Neposkvrněné Početí Panny Marie . — Mariánské kongregace. Bratrstva. Ochrana nevinnosti. Dar čistoty srdce. Studující mládež. Nemocný otec.	
9. P.	Sv. Petra Kanis. , kn. (1570). — Větší poznání Boha a zjevení jeho. Křesťanské školy a učitelé. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. † sestra.	
10. S.	Sv. Eulalie , p. a m. (340). — Zabránění nevěry a rozpuštění mravů. Přemáhání nestřídmosti. Dar sebezapření. Úcta ke stáří. Dar štědroty.	
11. N.	Neděle III. adventní. Sv. Damasa , pap. (384). — Svatý Otec Pius X. Poslušnost k církvi svaté. Zamezení bludů. Katolíci spisovatelé. Mládež.	
12. P.	Sv. Ottilie , abat. (720). — Ženské řehole. Zbožné vychování dívek. Dobrodinci slepých. Milost v dobrém setrvání. Křesťanské matky. † spolubratři.	
13. Ú.	Sv. Lucie , p. a m. (304). — Pronásledování katolíci. Bratrstvo nejsvětější Svátosti. Odevzdanost do vůle Boží. Časté svaté přijímání. Dar čistoty.	
14. St.	Sv. Dominika de Silos , opata (1074). — Zachování postu. Horlivost pro spásu duší. Strážci svatých míst v Jerusalemě. Přemáhání smyslnosti.	
15. Č.	Sv. Irene , bisk. m. (202). — Vzpružení katol. života u nás. Smíření nepřátel. Odvrácení vlažnosti a netečnosti. Věrné plnění povinností.	
16. P.	Sv. Adléty , vdovy (999). — Zachování postu. Zamezení rozbrojů v obci. Dobročinné ústavy. Záchrana opuštěných dětí. † rodiče. Dar živé víry.	
17. S.	Sv. Laz ra , bisk. (75) — Zachování postu. Obrození křesťanského života. Bohoslovné ústavy. Požehnání katolickému podniku. Více rodin. † kněz.	
18. N.	Neděle IV. adventní. — Očekávání porodu blah. Panny Marie. Úcta Boho- rodičky. Zbožnost v rodinách. Odstranění pohoršení. Obrácení hříšníků.	
19. P.	Sv. Nemesia , m. (250). — Katolické hnutí v zemích našich. Sjednocení slovanských národů u víře. Smíření národů. Pokory a kajcnosti.	
20. Ú.	Sv. Petra Klav. , mission. (1654). — Missie mezi pohany. Katolíci mezi protestanty. Vítězství svaté církve nad nepřáteli. Trpělivost v souzení.	
21. St.	Sv. Tomáše , apošt. Páně (73). — Oživení víry v lidu našem. Obrácení nevěrců. Missie v Africe. Katolíci v Palestině. † bratři. Obhájci víry.	
22. Č.	Sv. Servula , žebr. (570). — Ústavy pro choré a chudobné. Sedmero darů Ducha sv. jistému muži. Dar bázně Boží. Dobrodinci. Více osob.	
23. P.	Sv. Viktorie , p. a m. (253). — Vítězství víry nad nevěrou. Dar pokory. Smíření nepřátel. Obrození společnosti křesťanské. † rodiče. Katol. školy.	

Odpušky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Dne	Na slavnost:	Úmysl:
24. S.	Adama a Evy , prarodičů. Štědrý den — Zachování postu. Horlivá příprava na příchod Spasitele. Dobrodinci chudých. Dar setrvání v dobrém.	
25. N.	Narození Pána Ježíše Krista . — Vroucná láska ke Spasiteli. Trpělivost v chudobě. Úcta nejsv. Svátosti. Časté svaté přijímání. Obhájení víry.	
26. P.	Sv. Štěpána , prvomuč. — Milujeme nepřátele své. Obrácení hříšníků. Výchov sirotků. Vítězství pravdy. Sdružení katolických jinochů. Školní mládež.	
27. Ú.	Sv. Jana , apošt. Páně (101). — Přemáhání nenávisti. Za dary Ducha sv. Za pobloudilého mládence. Obrácení otce. Obnova křesťanských rodin.	
28. St.	Sv. Mladětek . — Ochrana nevinných dětí. Spolek svatého dětství. Dar lásky Boží. Za skromnost, tichost a mírnost. Více rodin. † dobrodinci.	
29. Č.	Sv. Tomáše , bisk. muč. (1170). — Obrácení Anglie na víru katolickou. Dva bloudící bratři. Nově na víru obrácení. Pronásledování katolíci.	
30. P.	Sv. Davida , krále. — Horlivost ve službě Boží. Odvrácení zlého. Dar zbožnosti. Nemocní. Požehnání katol. podniku. † bratři. Katol. školy.	
31. S.	Sv. Sylvestra , pap. (335). — Díky Bohu za všechna dobrodíní. Za prominutí hříchů našich. Smíření nepřátel. Zemřelí údové katol. bratrstev.	

Odpustky 100 dní za každý dobrý skutek vykonaný na tyto úmysly.

Za doby naší pozorujeme, že jak spisovatelé tak i umělci většinou vystupují více méně proti církvi katolické. Ve knihách a v novinách se bojuje utrpěné protiříce, proti našemu náboženství, a v umění zase pěstuje se velice smyslnost a tím až se dobré mravy lidu našeho. Umění může ducha povznést až k nebi, je-li proniknuto duchem křesťanským, není-li, může umění svěťácké strhnout až do pekla, protože jest pramenem hříchů. Zde platí hrozba Spasitele našeho: »Běda člověku, krze něhož pohoršení pochází; lépe by takovému bylo, aby byl na hrdlo jeho pověšen ermov oslíci a on uvržen do propasti mořské.« Proto hledme získati spisovatele pro dobrou věc křesťanskou, aby v duchu víry svaté psali knihy a spisy své. Hledme odporovati křesťanské krásné umění, ať již malířství nebo sochařství, aby proniknuto bylo duchem zbožnosti a povznášelo mysl naši k největší kráse, kterou jest Bůh sám.

Obětovní denního úmyslu.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní na vsi zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za katolické spisovatele a umělce, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou a tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraň církev, řiši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. r. 1891.)

Sv. Michaeli, archanděle, sv. Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Helel apoštolové: Podporovati katolický tisk a křesťanské umění.

Úmysl v lednu 1911: Rozšíření Apoštolátu modlitby mezi dělnictvem.